

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEGO OŚRODKA WSPARCIA ROLNICTWA W 2025 ROKU

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

**Sprawozdanie z działalności
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
w 2025 roku**

**Zatwierdził
Dyrektor Generalny
Krajowego Ośrodka
Wsparcia Rolnictwa**

Henryk Smolarz

/podpisano elektronicznie/

Warszawa 2026

#KUPUJŚWIADOMIE

www.kupujswiadomie.gov.pl

*Poland
tastes good*

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	3
1. KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA – AGENCJA WYKONAWCZA.....	7
1.1. Status prawny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	7
1.2. Struktura organizacyjna Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.....	8
1.3. Zakres działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	10
1.4. Beneficjenci i/lub kontrahenci Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	16
1.5. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w badaniu „Polska wieś i rolnictwo”	17
2. GOSPODAROWANIE ZASOBEM WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA.....	19
2.1. Przejmowanie mienia do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	21
2.1.1. Przejmowanie mienia pochodzącego z byłych ppgr, Państwowego Funduszu Ziemi i innych gruntów rolnych Skarbu Państwa	21
2.1.2. Nabywanie mienia w wyniku realizacji ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (ugnrSP)	23
2.1.3. Przejmowanie mienia w wyniku realizacji ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	23
2.2. Zagospodarowanie mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	24
2.2.1. Przetargi ograniczone i nieograniczone.....	25
2.2.2. Sprzedaż nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.....	28
2.2.3. Inne formy trwałego rozdysponowania mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa ...	36
2.2.4. Dzierżawa nieruchomości Zasobu WRSP.....	40
2.2.5. Tworzenie ośrodków produkcji rolniczej.....	46
2.3. Grunty pozostające w Zasobie WRSP i ich rozdysponowanie	47
2.4. Inne zagadnienia związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu WRSP	49
2.4.1. Trwały zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości Zasobu WRSP	49
2.4.2. Mieszkania i infrastruktura mieszkaniowa.....	49
2.4.3. Grunty do rozdysponowania	51
2.4.4. Pozostałe zagadnienia w obszarze gospodarowania Zasobem WRSP.....	53
2.5. Nadzór właścicielski nad mieniem Zasobu WRSP	54
3. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KSZTAŁTOWANIU USTROJU ROLNEGO.....	56
3.1. Zmiany przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego wprowadzone w życie w 2025 r.	60
3.2. Wnioski o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnych oraz decyzje administracyjne wydawane na podstawie art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	61
3.3. Realizacja obowiązku nabycia nieruchomości rolnych na pisemne żądanie zbywcy, o którym mowa w art. 2a ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	70
3.4. Prawo pierwokupu oraz prawo nabycia nieruchomości rolnych przysługujące na podstawie art. 3 ust. 4 i art. 4 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	70
3.5. Prawo nabycia nieruchomości rolnych od spółek osobowych przysługujące na podstawie art. 3b ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	74
3.6. Prawo nabycia nieruchomości rolnych od spółek akcyjnych przysługujące na podstawie art. 3c ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	75
3.7. Nabywanie na własność Skarbu Państwa nieruchomości rolnych w celu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych na podstawie art. 4b ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	75
3.8. Prawo pierwokupu oraz prawo nabycia udziałów/akcji w spółce handlowej przysługujące na podstawie art. 3a ust. 1 i art. 4 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	75
3.9. Wnioski o wyrażenie zgody na wcześniejsze zbycie lub oddanie w posiadanie innym podmiotom nieruchomości rolnych oraz decyzje administracyjne wydawane na podstawie art. 2b ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	76
3.10. Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych zobowiązań określonych w ustawie (art. 8a ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)	77

3.11.	Uprawnienie w zakresie występowania do sądu z powództwem o stwierdzenie nieważności czynności prawnej (art. 9 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)	79
4.	NADZÓR WŁAŚCICIELSKI NAD SPÓŁKAMI.....	80
4.1.	Nadzór właścicielski nad spółkami hodowlanymi	80
4.1.1.	Hodowla roślin	83
4.1.2.	Hodowla zwierząt	85
4.1.2.1.	Hodowla bydła mlecznego	85
4.1.2.2.	Hodowla bydła mięsnego.....	89
4.1.2.3.	Hodowla świń	89
4.1.2.4.	Hodowla owiec.....	90
4.1.2.5.	Stadniny koni i stada ogierów	90
4.1.3.	Nadzór bezpośredni nad spółkami hodowli roślin oraz hodowli zwierząt gospodarskich	93
4.2.	Promocja i prezentacja efektów prac hodowlanych spółek nadzorowanych przez KOWR.....	94
4.3.	Sukcesy hodowlane spółek nadzorowanych przez KOWR	95
4.4.	Wykonywanie praw z udziałów i akcji wobec spółek, w których udziały i akcje objęto lub nabyto w ramach realizacji przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ustawy o KOWR oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.....	97
4.5.	Zagospodarowanie przejętego mienia z zastawu rejestrowego	98
5.	REALIZACJA „PROGRAMU DLA SZKÓŁ” WPR – WSPIERANIE KONSUMPCJI I PROPAGOWANIE ZDROWYCH NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH.....	99
5.1.	„Program dla szkół” w roku szkolnym 2024/2025	103
5.1.1.	Realizacja „Programu dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2024/2025	103
5.1.2.	Realizacja „Programu dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025	103
5.2.	„Program dla szkół” w roku szkolnym 2025/2026	105
5.2.1.	Realizacja „Programu dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2025/2026	105
5.3.	Działania edukacyjne w ramach „Programu dla szkół”	106
5.4.	Działania promocyjne w ramach „Programu dla szkół”	108
6.	PROMOCJA PRODUKTÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH.....	110
6.1.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych (w ramach WPR).....	113
6.2.	Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą.....	119
6.3.	Sektorowy program promocji sektora spożywczego	135
6.4.	Współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. na rzecz wspierania eksportu i promocji polskich produktów rolno-spożywczych na wybranych rynkach zagranicznych ..	137
6.5.	Współpraca z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w obszarze wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą oraz zagranicznej promocji polskich produktów rolnych i żywnościowych	137
6.6.	Prowadzenie i wsparcie działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych	138
6.7.	Obsługa funduszy promocji produktów rolno-spożywczych	142
6.8.	Działanie 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020	146
6.8.1.	Poddziałanie 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”	146
6.8.2.	Poddziałanie 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”	148
7.	REALIZACJA DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH I INWESTYCYJNYCH W ZAKRESIE INNOWACYJNOŚCI W SEKTORZE ROLNO-SPOŻYWCZYM	150
7.1.	System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych (S2MUR)	151
7.2.	Pasportyzacja polskiej żywności.....	152
7.3.	Standaryzacja wykorzystania bezałogowych statków powietrznych	153
7.4.	Organizacja konkursu na prace naukowe z zakresu innowacji w rolnictwie.....	154
8.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.....	155
8.1.	Wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie	155
8.2.	Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych	160

8.2.1.	Rejestr wytwórców	160
8.2.2.	Rejestr podmiotów sprowadzających	163
8.2.3.	Rejestr administratorów systemów certyfikacji	163
8.2.4.	Rejestr jednostek certyfikujących	164
8.2.5.	Rejestr rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek	164
8.2.6.	Podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy	164
8.3.	Monitorowanie produkcji bioptynów	165
8.4.	Monitorowanie produkcji biogazu rolniczego i biometanu	165
8.5.	Ewidencja mikroinstalacji biogazu rolniczego	169
8.6.	Monitorowanie działalności spółdzielni energetycznych	171
9.	MONITOROWANIE RYNKÓW ROLNYCH, DZIAŁANIA KONTROLUJĄCE UPRAWY I ZADANIA W ZAKRESIE PROWADZENIA REJESTRÓW DZIAŁALNOŚCI REGULOWANEJ	174
9.1.	Monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych	174
9.2.	Rejestr pierwszych podmiotów skupujących i monitorowanie wielkości skupu mleka	176
9.3.	Rozliczenie roku kwotowego 2013/2014 i 2014/2015 na rynku mleka	179
9.4.	Monitorowanie produkcji na rynku cukru	179
9.5.	Administrowanie potencjałem produkcyjnym produktów sektora wina	181
9.5.1.	Okres sprawozdawczy 1.01.–31.07.2025 r. w roku winiarskim 2024/2025	182
9.5.2.	Okres sprawozdawczy 1.08.–31.12.2025 r. w roku winiarskim 2025/2026	183
9.6.	Prowadzenie rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich	186
9.7.	Prowadzenie rejestru działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych	187
9.8.	Prowadzenie rejestru podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego	188
9.9.	Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego	189
9.10.	Prowadzenie rejestru producentów wyrobów tytoniowych	192
9.11.	Monitorowanie rynku maku	193
9.12.	Monitorowanie rynku konopi włóknistych	195
10.	MECHANIZMY WPR W RAMACH REGULACJI HANDLU ZAGRANICZNEGO Z KRAJAMI SPOZA UNII EUROPEJSKIEJ	200
10.1.	Działania KOWR w ramach administrowania obrotem towarowym z krajami pozaunijnymi	200
10.2.	Pozwolenia na przywóz/wywóz i kontyngenty taryfowe	202
11.	DZIAŁANIA INTERWENCYJNE WPR W CELU STABILIZACJI RYNKÓW ROLNYCH ...	204
11.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania produktów rolno-spożywczych	205
11.2.	Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku	206
11.3.	Interwencyjny zakup i sprzedaż masła	207
11.4.	Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż	209
12.	WSPARCIE PRODUCENTÓW ROLNYCH ORAZ INNYCH PODMIOTÓW Z SEKTORA ROLNO-SPOŻYWCZEGO, W TYM BĘDĄCYCH W TRUDNEJ SYTUACJI EKONOMICZNEJ	211
12.1.	Obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa	211
12.2.	Restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	213
12.3.	Pożyczki udzielane przez KOWR	216
12.3.1.	Pożyczki na działania innowacyjne i rozwojowe w gospodarstwach rolnych – Linia INNOWACJE	217
12.3.2.	Pożyczki pomocowe – Linia POM2023	218
12.3.3.	Pożyczki dla przedsiębiorców zajmujących się skupem, przechowywaniem oraz przetwarzaniem owoców miękkich – Linia OWOCE2024	219
12.4.	Bezwrotna pomoc finansowa	219
12.5.	Działania pomocowe KOWR w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk przyrodniczych oraz gospodarczych	222
12.6.	Szacowanie strat spowodowanych wystąpieniem wirusa grypy ptaków na terenie Polski ...	222
12.7.	Portal eRolnik	224

13.	REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROGRAMU POMOCY ŻYWNOŚCIOWEJ	226
13.1.	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	226
13.2.	Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027	226
13.2.1.	Realizacja w 2025 r. Podprogramu 2024 w ramach programu FEPŻ 2021–2027	227
13.2.2.	Realizacja w 2025 r. Podprogramu 2025 w ramach programu FEPŻ 2021–2027	229
14.	FUNKCJA INFORMACYJNA I TRANSFER WIEDZY	231
14.1.	Opracowania KOWR w ramach upowszechniania informacji rynkowej	231
14.1.1.	Raporty rynkowe	232
14.1.2.	Doraźne opracowania analityczne	233
14.1.3.	Monitoring zagranicznych rynków rolnych	233
14.1.4.	Opracowania z zakresu polskiego handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi ..	234
14.2.	Upowszechnianie informacji o mechanizmach polityki rolnej	234
14.3.	Kreowanie wizerunku KOWR i polityka informacyjna	236
15.	WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	238
15.1.	Organizacja wizyt delegacji zagranicznych oraz udział przedstawicieli KOWR w spotkaniach międzynarodowych	238
15.2.	Udział KOWR w pracach związanych z działaniami międzyresortowych zespołów i komisji ds. współpracy z krajami trzecimi	241
15.3.	Udział KOWR w pracach związanych ze stanowieniem prawa Unii Europejskiej	242
16.	SYSTEM KONTROLI	243
16.1.	Audyt wewnętrzny	243
16.2.	Kontrola zarządcza w KOWR	245
16.3.	Kontrola wewnętrzna	245
16.4.	Kontrole na miejscu	246
16.5.	Inne zagadnienia	248
17.	ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE	251
17.1.	Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji w KOWR	251
17.2.	Teleinformatyka	251
17.3.	Zarządzanie kadrami	253
17.4.	Zamówienia publiczne	254
17.5.	Obsługa administracyjna	255
18.	GOSPODARKA FINANSOWA	256
18.1.	Gospodarka finansowa Zasobu WRSP w 2025 r.	256
18.1.1.	Wpływy i wydatki związane z gospodarowaniem mieniem Zasobu WRSP w 2025 r.	256
18.1.2.	Splącalność należności bieżących z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP	257
18.1.3.	Windykacja należności zaległych z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP	258
18.1.4.	Windykacja należności z tytułu użytkowania nieruchomości Zasobu WRSP bez tytułu prawnego	259
18.1.5.	Windykacja należności z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości	260
18.2.	Gospodarka finansowa Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r.	260
18.3.	Podsumowanie wydatków w ramach realizacji mechanizmów WPR, krajowych, programu pomocy żywnościowej i innych działań	261
18.4.	Ocena Najwyższej Izby Kontroli wykonania planów finansowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej	264
SPIS TABEL		265
SPIS WYKRESÓW		267
ANEKSY		270

1. KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA – AGENCJA WYKONAWCZA

1.1. Status prawny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest **państwową osobą prawną** działającą na podstawie **ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa** (Dz. U. z 2025 r. poz. 294), zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 624, z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 września 2017 r., a także na podstawie **statutu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa** nadanego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 roku¹.

KOWR, w świetle przepisów art. 2 ust. 1 ustawy o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, posiada status **agencji wykonawczej** w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.).

Nadzór nad Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi. Organem Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jest **Dyrektor Generalny**, który kieruje KOWR i reprezentuje go na zewnątrz. Dyrektora Generalnego powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Dyrektor Generalny wykonuje zadania przy pomocy zastępców Dyrektora Generalnego oraz dyrektorów oddziałów terenowych KOWR (OT KOWR).

Zastępców Dyrektora Generalnego powołuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi na wniosek Dyrektora Generalnego. Dyrektorów komórek organizacyjnych w Centrali i ich zastępców, głównego księgowego oraz dyrektorów oddziałów terenowych KOWR i ich zastępców powołuje oraz odwołuje Dyrektor Generalny KOWR.

W 2025 r. funkcję Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa sprawował **Henryk Smolarz** (od 10 stycznia 2024 r.).

Funkcje Zastępców Dyrektora Generalnego KOWR w 2025 r. pełnili: **Lucjan Zwolak** (od 17 stycznia 2024 r.), **Leszek Iwaniuk** (od 17 stycznia 2024 r.), **Tomasz Ciodyk** (od 7 marca 2024 r.) oraz **Jan Szopiński** (od 18 kwietnia 2024 r.).

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 408).

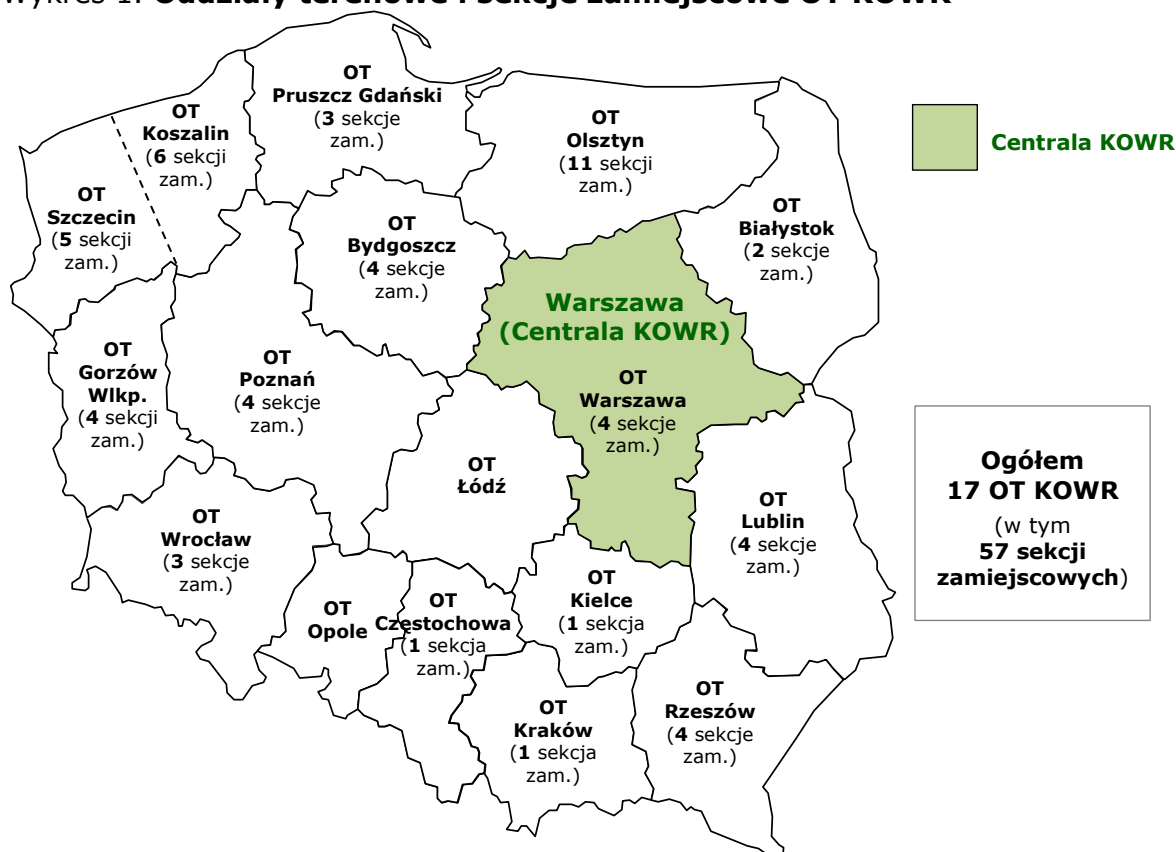
1.2. Struktura organizacyjna Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Struktura organizacyjna KOWR obejmuje cały kraj i umożliwia sprawną obsługę wszystkich beneficjentów oraz kontrahentów. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa posiada wyodrębnione jednostki organizacyjne – **Centralę w Warszawie** oraz **17 oddziałów terenowych (OT)**.

W każdym województwie znajduje się jeden OT KOWR, a w województwie zachodniopomorskim – ze względu na dużą koncentrację mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa po byłych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej – funkcjonują dwa oddziały terenowe KOWR (w Koszalinie i Szczecinie).

Zgodnie z § 4 statutu KOWR oddziały terenowe mają siedzibę w następujących miastach: Wrocław, Bydgoszcz, Lublin, Gorzów Wielkopolski, Łódź, Kraków, Warszawa, Opole, Rzeszów, Białystok, Pruszcz Gdański, Częstochowa, Kielce, Olsztyn, Poznań, Koszalin oraz Szczecin.

Wykres 1. Oddziały terenowe i sekcje zamiejscowe OT KOWR

Źródło: opracowano w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

Zgodnie z treścią § 5 statutu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Dyrektor Generalny może **tworzyć i znosić filie oddziału terenowego KOWR** na wniosek dyrektora oddziału terenowego. W 2025 r. w strukturze KOWR nie występowały filie.

Ponadto w strukturze organizacyjnej KOWR funkcjonują **sekcje zamiejscowe (57 sekcji wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)**, których organizację i zakres działania ustala dyrektor OT KOWR.

Dane kontaktowe jednostek organizacyjnych KOWR zamieszczono w **aneksie nr 1** sprawozdania.

Zgodnie z § 2 statutu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Centrali wydzielono następujące **piony**, w ramach których na podstawie regulaminu organizacyjnego KOWR wyodrębniono komórki organizacyjne (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.):

- **pion innowacji i rozwoju:**
 - Departament Innowacji,
 - Biuro Teleinformatyki,
- **pion gospodarowania nieruchomościami:**
 - Departament Gospodarowania Zasobem,
 - Departament Kształtowania Ustroju Rolnego,
- **pion rynków rolnych:**
 - Departament Rozwoju Rynku,
 - Departament Wsparcia Eksportu,
 - Departament Interwencji Rynkowych,
- **pion nadzoru nad spółkami:**
 - Departament Nadzoru nad Spółkami,
- **pion finansowo-administracyjny:**
 - Biuro Dyrektora Generalnego,
 - Biuro Zarządzania Kapitałem Ludzkim,
 - Biuro Audytu Wewnętrznego,
 - Biuro Kontroli Wewnętrznej,
 - Biuro Finansowo-Księgowe,
 - Biuro Prawne i Zamówień Publicznych,
 - stanowiska samodzielne – Doradcy Dyrektora Generalnego KOWR,
- **pion operacyjny:**
 - Biuro Analiz i Strategii,
 - Biuro Administracyjne,
 - Departament Wspierania Konsumpcji.

W skład struktury organizacyjnej **OT KOWR** wg stanu na 31 grudnia 2025 r. wchodziły:

- Wydział Organizacyjny,
- Wydział Finansowo-Księgowy i Windykacji,
- Wydział Rozwoju Rynków Rolnych,
- Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem,
- Wydział Kontroli na Miejscu i Nadzoru Właścicielskiego,
- Samodzielne Stanowisko Obsługi Prawnej/Zespół Obsługi Prawnej.

W niektórych OT KOWR (tj. w: Białymstoku, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu, Pruszczu Gdańskim i Warszawie) zadania Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem realizowały wyodrębnione wydziały – Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego oraz Wydział Gospodarowania Zasobem.

Schemat organizacyjny KOWR i OT KOWR (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.) zamieszczono w **aneksie nr 2 i 3**.

Zgodnie z § 3 ust. 1 statutu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Dyrektor Generalny może tworzyć **komisje opiniodawczo-doradcze i zespoły problemowe o charakterze stałym lub doraźnym**, określając ich nazwę, skład osobowy, zakres zadań oraz tryb pracy.

1.3. Zakres działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

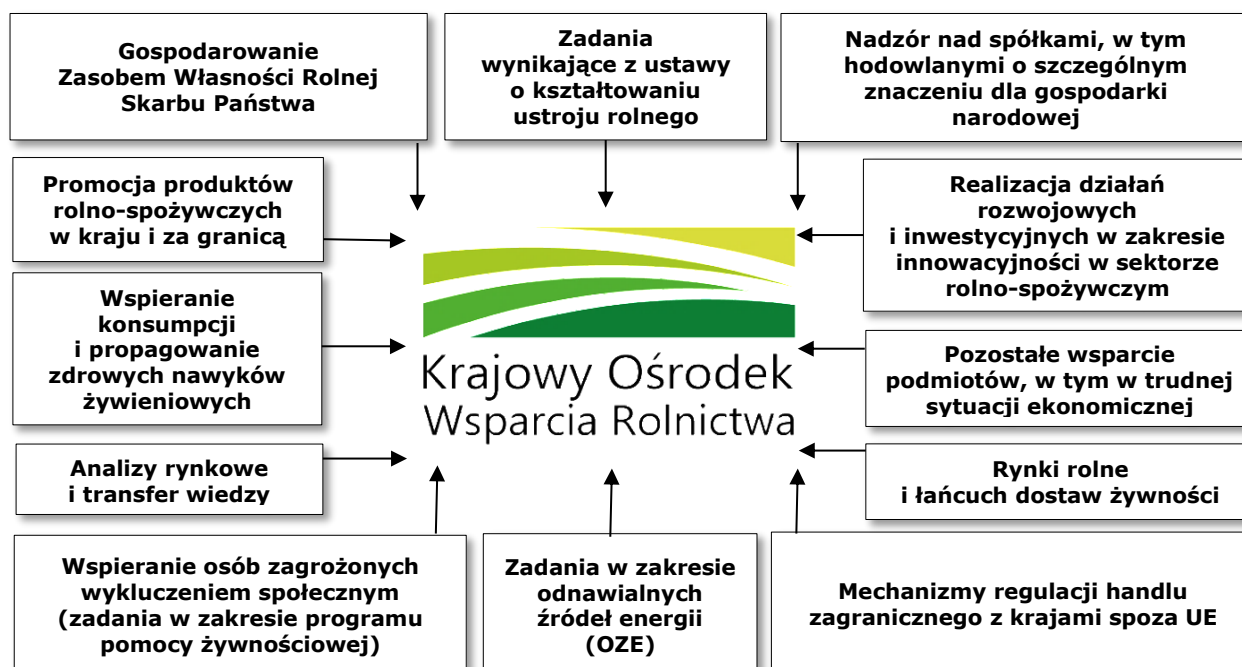
KOWR, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, realizuje zadania wynikające z polityki państwa, w szczególności w zakresie wdrażania i stosowania instrumentów wsparcia rolnictwa, aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich.

Według zapisów art. 9 ust. 3 ww. ustawy o KOWR **wykonuje również zadania inne niż wymienione w ustawie o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, w szczególności zadania delegowane**, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o KOWR **minister właściwy do spraw rozwoju wsi może powierzać Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa realizację zadań dla niego określonych**, zapewniając KOWR na ten cel odpowiednie środki finansowe.

Według zapisów art. 10 ust. 2 ustawy o KOWR **jednostki sektora finansów publicznych mogą, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, powierzać Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa realizację zadań dla nich określonych**, zapewniając KOWR na ten cel odpowiednie środki finansowe.

Wykres 2. Zakres działań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR.

Zakres działalności KOWR jest bardzo zróżnicowany – dotyczy ponad **70 procesów/mechanizmów/programów/zadań wynikających z ustaw i rozporządzeń**, w tym **skutkujących i nieskutkujących wypłatą środków finansowych** (wymaganych przepisami unijnymi i krajowymi w odniesieniu do niektórych rynków rolnych istotnych

dla organizacji tych rynków i procesów zachodzących w rolnictwie). KOWR m.in. wydaje każdego roku **kilkadziesiąt tysięcy decyzji i innych rozstrzygnięć** w sektorze rolno-żywnościowym.

W 2025 r. do **zadań krajowych KOWR** (w tym realizowanych zgodnie z **art. 9 ust. 2 ustawy o KOWR²⁾** w zakresie: **gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa, kształtowania ustroju rolnego, nadzoru nad spółkami oraz wykonywania praw z udziałów i akcji** należało:

- 1) tworzenie oraz poprawa struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych,
- 2) tworzenie warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- 3) restrukturyzacja i prywatyzacja mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze,
- 4) obrót nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa,
- 5) administrowanie zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne,
- 6) zabezpieczenie majątku Skarbu Państwa,
- 7) inicjowanie prac urządzeniowo-rolnych,
- 8) popieranie organizowania na gruntach Skarbu Państwa gospodarstw rolnych,
- 9) wykonywanie praw z udziałów i akcji,
- 10) tworzenie lub przystępowanie do spółki handlowej oraz posiadanie, obejmowanie lub nabywanie akcji lub udziałów w spółkach na zasadach określonych w ustawie oraz przepisach odrębnych ustaw,
- 11) udzielanie pożyczek pomocowych na wsparcie przedsięwzięć mających na celu rozwój obszarów wiejskich,

² Ustawy, na podstawie których KOWR wykonuje swoje zadania, to przede wszystkim:

- ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa,
- ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego,
- ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych,
- ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych,
- ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych,
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- ustawa z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych,
- ustawa z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,
- ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne,
- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- ustawa z dnia 9 maja 2023 r. o Funduszu Ochrony Rolnictwa.

- 12) udzielanie: poręczeń, gwarancji kredytowych i bezzwrotnej pomocy finansowej,
- 13) realizacja zadań wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (ukur) – będących elementem polityki rolnej państwa (skierowanej na powiększanie przez rolników indywidualnych gospodarstw rodzinnych) odnoszących się m.in. do obrotu na rynku prywatnym określonymi w ustawie nieruchomościami rolnymi oraz obowiązków i ograniczeń dotyczących nabywców takich nieruchomości (w tym realizacja prawa pierwokupu oraz nabycia nieruchomości rolnych do Zasobu WRSP),
- 14) wykonywanie praw z udziałów i akcji spółek nabytych na podstawie ustawy o KOWR, ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i w ramach wykonywania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad działalnością spółek hodowli roślin i zwierząt o strategicznym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

W 2025 r. do zadań KOWR (w tym realizowanych zgodnie z **art. 9 ust. 2 ustawy o KOWR**) w zakresie **promocji żywności, wsparcia eksportu i zwiększania konkurencyjności polskich produktów rolno-spożywczych, stabilizacji rynków rolnych, rozwoju obszarów wiejskich i innowacyjności** oraz **pomocy żywnościowej** należały:

1. Zadania własne KOWR (tzn.: zadania krajowe, wspólnej polityki rolnej oraz w ramach programu pomocy żywnościowej):

1.1. Zadania krajowe:

- 1) monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, produkcji biogazu rolniczego, biometanu z biogazu rolniczego i biopłynów oraz działalności spółdzielni energetycznych,
- 2) wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie,
- 3) monitorowanie rynku maku,
- 4) monitorowanie rynku konopi włóknistych,
- 5) prowadzenie rejestrów:
 - przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich,
 - działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych,
 - podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego,
 - producentów wyrobów tytoniowych,
- 6) monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego,
- 7) realizacja działań rozwojowych i inwestycyjnych w zakresie innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym,

- 8) prowadzenie i wsparcie działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących:
- produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych, z wyłączeniem działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej realizowanych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, rynków rolnych, rybołówstwa lub rozwoju wsi,
 - upowszechniania postępu biologicznego w rolnictwie w zakresie hodowli roślin oraz zwierząt gospodarskich,
- 9) wspieranie rozwoju sektora rolno-spożywczego,
- 10) wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą,
- 11) obsługa funduszy promocji produktów rolno-spożywczych,
- 12) obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa,
- 13) gromadzenie danych rynkowych, analiza i udostępnianie informacji dotyczących rynków produktów rolnych i żywnościowych,
- 14) opracowywanie i upowszechnianie informacji związanych z realizacją mechanizmów aktywnej polityki rolnej na rynkach produktów rolnych i żywnościowych,
- 15) restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (udzielanie pomocy w formie przejęcia długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, pod warunkiem przeniesienia własności całości lub części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa);

1.2. Zadania wspólnej polityki rolnej:

- 16) monitorowanie rynku mleka, w tym prowadzenie rejestru pierwszych podmiotów skupujących,
- 17) końcowe rozliczenie roku kwotowego 2013/2014 i 2014/2015 na rynku mleka,
- 18) monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych,
- 19) administrowanie potencjałem produkcyjnym produktów sektora wina;

1.3. Uczestnictwo jako instytucja pośrednicząca i beneficjent, w realizacji operacji finansowanych ze środków programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), będącego kontynuacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 (instytucją zarządzającą programami jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej);

2. Zadania delegowane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³ w ramach wspólnej polityki rolnej (w zakresie wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i unijnej polityki promocji produktów rolnych)⁴:

- 1) obsługa branżowych i/lub międzybranżowych programów informacyjnych i/albo promocyjnych (tzw. programów prostych) realizowanych w ramach mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”,
- 2) realizowanie „Programu dla szkół” dla dzieci w szkołach podstawowych,
- 3) prowadzenie interwencyjnych zakupów i sprzedaży towarów rolno-spożywczych (interwencji publicznej),
- 4) realizowanie dopłat do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych,
- 5) administrowanie obrotem z zagranicą towarami rolnymi w ramach wspólnej polityki rolnej oraz towarami przetworzonymi nieobjętymi załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (towarami z grupy non-aneks I),
- 6) monitorowanie produkcji na rynku cukru,
- 7) końcowe wdrażanie dwóch poddziałań w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (tj. poddziałania 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” oraz poddziałania 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”);

3. Zadania powierzone z innych jednostek sektora finansów publicznych:

- 1) realizacja sektorowego programu promocji sektora spożywczego w latach 2024–2029 w ramach projektu „Umiejdzynarodowienie MŚP – BRAND HUB” (działanie powierzone przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii),
- 2) sporządzanie szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu (działanie powierzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

³ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jako agencja płatnicza, dokonuje płatności beneficjentom oraz dochodzi zwrotu nienależnych kwot pomocy.

⁴ Zadania, które ARiMR deleguje KOWR, są określone w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.) i realizowane na podstawie umowy zadań delegowanych nr 17/2015_DDD-UM17 zawartej w dniu 28.05.2015 r. (z późn. zm.) oraz umowy zadań delegowanych zawartej w dniu 01.09.2017 r. (z późn. zm.).

Skupienie zadań agencji płatniczej w jednym podmiocie (tj. w ARiMR) nie wyklucza możliwości delegowania zadań agencji płatniczej innym podmiotom, co wynika z art. 9 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1306/2013, z późn. zm.

Wykres 3. Grupy zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r.

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR.

Misją Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa określoną w **strategii KOWR** jest wdrażanie i stosowanie instrumentów wsparcia aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich na rzecz polskich rolników oraz innych podmiotów funkcjonujących w sektorze rolno-żywnościowym, zapewniając jednocześnie kompetentną obsługę.

Zarówno misja, jak i cele strategiczne KOWR – wytyczające obecne oraz przyszłe kierunki działalności instytucji – wpisują się w cel główny (tj. „wielofunkcyjny rozwój gospodarczy wsi zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe kraju i zwiększenie wartości dodanej z rolnictwa oraz trwałą wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego”) oraz cele szczegółowe, kierunki interwencji i działania podstawowego dokumentu strategicznego polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich w Polsce, tj. **„Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi**⁵.

1.4. Beneficjenci i/lub kontrahenci Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Beneficjentami i/lub kontrahentami działań KOWR są w szczególności:

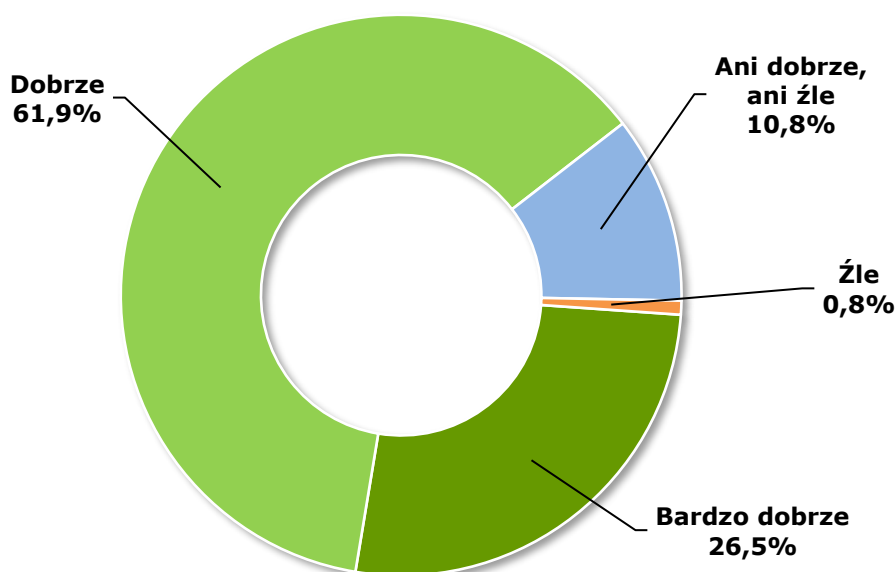
- producenci rolni, w tym rolnicy indywidualni,
- przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją, przechowywaniem lub przetwórstwem artykułów rolno-spożywczych oraz zakupem i sprzedażą tych towarów na terenie Polski, państw UE i/lub w krajach pozaunijnych,
- organizacje zrzeszające podmioty gospodarcze i rolników (grupy i organizacje producentów, organizacje branżowe oraz międzybranżowe),
- uczestnicy obrotu nieruchomościami rolnymi (zbywcy i nabywcy nieruchomości rolnych, w tym rolnicy indywidualni),
- jednostki administracji publicznej, w tym jednostki samorządu terytorialnego,
- mieszkańcy terenów wiejskich (w tym popegeerowskich),
- organizacje pożytku publicznego realizujące zadania związane z rolnictwem, rozwojem obszarów wiejskich lub promocją produktów rolno-spożywczych, a także inne podmioty gospodarcze działające lub zamierzające podjąć działania inwestycyjne na terenie kraju,
- konsumenci (w tym dzieci ze szkół podstawowych),
- osoby najuboższe (za pośrednictwem organizacji partnerskich),
- spółki nadzorowane przez KOWR,
- uczelnie wyższe i jednostki naukowo-badawcze oraz inne instytucje z otoczenia rolnictwa.

⁵ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/strategia-zrownowazonego-rozwoju-wsi-rolnictwa-i-rybactwa3> (odczyt – maj 2026 r.).

1.5. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w badaniu „Polska wieś i rolnictwo”

W 2025 r., podobnie jak w latach poprzednich, KOWR wraz z MRiRW, ARiMR oraz KRUS wziął udział w kolejnej edycji badania „Polska wieś i rolnictwo”⁶. Głównym celem badania jest poznanie opinii rolników oraz mieszkańców wsi na temat zmian społeczno-gospodarczych zachodzących na obszarach wiejskich oraz jakości pracy instytucji wspierających rolnictwo. Respondentów pytano między innymi o: sytuację gospodarstw rolnych, ogólną ocenę życia na wsi, a także o patriotyzm konsumencki.

Wykres 4. **Odpowiedzi udzielone na pytanie „Jak ocenia Pan(i) jakość obsługi w jednostkach KOWR w 2025 r.?”***

* Mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy wzięli udział w badaniu i zadeklarowali, że w okresie ostatnich 12 miesięcy załatwiali sprawy bezpośrednio w jednostkach KOWR w 2025 rok (528 osób, w tym około 70% stanowili rolnicy)

Źródło: raport z badania „Polska wieś i rolnictwo 2025”.

Jak wskazują wyniki badania „Polska wieś i rolnictwo 2025” zdecydowana większość respondentów korzystających z usług KOWR oceniła działalność instytucji bardzo dobrze lub dobrze.

W 2025 r. aż **88,4% respondentów z obszarów wiejskich** (w tym rolników) oceniło obsługę w jednostkach KOWR jako **bardzo dobrą lub dobrą** (wobec 83,4% w 2024 r. – **wzrost o 5 pp.**)⁷. Ponad **jedna czwarta respondentów wystawiła KOWR najwyższą możliwą ocenę**.

Wśród **rolników** bardzo dobra lub dobra ocena obsługi w jednostkach KOWR w 2025 r. wyniosła **92,3%** wobec 83,3% w 2024 r. (**wzrost o 9 pp.**).

Jest to potwierdzenie rosnącego profesjonalizmu i zaangażowania pracowników KOWR w realizację zadań.

⁶ Raporty z badań „Polska wieś i rolnictwo” są dostępne pod adresami:
<https://www.gov.pl/web/kowr/badanie-polska-wies-i-rolnictwo>
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/polska-wies-i-rolnictwo>

⁷ W 2025 r. badanie zostało zrealizowane metodą CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*).

Wyniki **badania „Polska wieś i rolnictwo 2025”** potwierdzają także trend dotyczący **rosnącego patriotyzmu konsumenckiego**. W 2025 r. **blisko 75%** respondentów wskazało, że bardzo ważne i raczej ważne jest dla nich by żywność, którą kupują była wyprodukowana w Polsce, z krajowych surowców. Wśród rolników udział ten jest wyższy i wynosił **76%**.

Potwierdza to, że aktywne działania MRiRW i KOWR promujące oznaczenie **PRODUKT POLSKI** i pozostałe krajowe oraz unijne oznaczenia, a także znaki żywności **przynoszą wymierne efekty**. Znak **PRODUKT POLSKI** staje się **powszechnie rozpoznawalny przez konsumentów** i wpływa na wybory konsumentów.

Z badania wynika, że z roku na rok rośnie liczba kupujących, którzy spotykają produkty spożywcze ze znakiem **PRODUKT POLSKI** (w 2025 r. odsetek ten wyniósł **ponad 91%** respondentów wobec 84% w 2024 r. i 74% w 2023 r.). Co ważne, dla **69%** ankieterów oznaczenie **PRODUKT POLSKI** było też **decydujące przy wyborze produktu** (wobec 70% w 2024 r. i 29% w 2023 r.).

Pozostałe krajowe i unijne oznaczenia oraz znaki żywności również notują stały wzrost rozpoznawalności wśród konsumentów. Na pytanie czy podczas zakupów żywności respondenci spotykają się z pokazanymi oznaczeniami, w przypadku unijnego oznaczenia „**Rolnictwo ekologiczne**” uzyskano wyniki 45% w 2024 r. i 49% w 2025 r.

W przypadku oznaczeń **unijnych Chroniona Nazwa Pochodzenia, Gwarantowana Tradycyjna Specjalność, Chronione Oznaczenie Geograficzne** odsetek ten w 2025 r. wyniósł 22%.

Klienci sklepów z artykułami spożywczymi na wsi wskazali w 2025 r., że najczęściej występującym znakiem jakości na opakowaniach produktów spożywczych, które kupują jest **PRODUKT POLSKI** (ponad połowa wskazań).

Jednocześnie podobny udział respondentów wśród klientów sklepów spożywczych na wsi uważa, że bardzo ważne i raczej ważne jest dla nich by produkty, które kupują **zostały wyprodukowane w Polsce, z krajowych surowców**.

2. GOSPODAROWANIE ZASOBEM WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje zadania w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (zwanego dalej **Zasobem** lub **Zasobem WRSP**) określone w **art. 9 ust. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa** (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz w **ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa** (Dz. U. z 2025 r. poz. 826, z późn. zm. – zwanej dalej **ugnrSP**), a także w innych przepisach i dokumentach wyznaczających kierunki i zakres działania KOWR na rzecz **prywatyzacji mienia rolnego Skarbu Państwa oraz realizacji założeń polityki społeczno-gospodarczej państwa, zwłaszcza na rzecz wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej**.

Zadania realizowane przez KOWR dotyczą m.in.:

- tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych,
- tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP,
- restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolne,
- obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa.

KOWR realizuje również szereg zadań określonych zwłaszcza w **ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego** (Dz. U. z 2025 r. poz. 1653, z późn. zm.). Ponadto KOWR wykonuje zadania lub współuczestniczy w wykonywaniu zadań wynikających m.in. z przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej⁸ i związków wyznaniowych, o ubezpieczeniu społecznym rolników⁹, o ochronie środowiska¹⁰ i ochronie przyrody¹¹, przepisów o lasach¹² oraz przepisów prawa wodnego¹³.

⁸ Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1966).

⁹ Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770).

¹⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.).

¹¹ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

¹² Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567, z późn. zm.).

¹³ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.).

Podstawowym kierunkiem rozdysponowania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP jest ich przeznaczanie na powiększanie gospodarstw rodzinnych. W tym celu KOWR organizuje **przetargi ograniczone** dedykowane rolnikom indywidualnym. Dzięki temu rolnicy mają możliwość skorzystania z oferty nieruchomości rolnych przeznaczonych **głównie do dzierżawy** na warunkach określonych w ogłoszeniach przetargowych. KOWR podejmuje szereg działań sprzyjających **zwiększeniu potencjału produkcyjnego gospodarstw rodzinnych i zapewnieniu jego wieloletniej stabilizacji.**

Nieruchomości wydzierżawione oraz rozdysponowane w innych „nietrwałych” formach są objęte przez KOWR **nadzorem właścicielskim**. Nieruchomości rolne, którymi nie są zainteresowani rolnicy indywidualni, są przeznaczane do rozdysponowania w **przetargach nieograniczonych**. KOWR oferuje w ten sposób na **cele inwestycyjne** nieruchomości z Zasobu WRSP, bardzo atrakcyjne z punktu widzenia **rozwoju przedsiębiorczości**, przeznaczone pod: obszary inwestycyjne, parki technologiczne i przemysłowe, centra logistyczne, usługowe, handlowe oraz biznesowe, a także pod budownictwo mieszkaniowe. Nieruchomości te, ze względu na swój charakter, sprzyjają efektywnemu podnoszeniu walorów gospodarczych terenu i aktywizacji zawodowej okolicznej ludności. Dużym atutem nieruchomości oferowanych przez KOWR jest ich atrakcyjne położenie, m.in. bezpośrednio lub w bliskiej odległości od węzłów komunikacyjnych. Część nieruchomości położona jest na terenach **specjalnych stref ekonomicznych**.

KOWR wspiera rozwój Polski lokalnej i wpływa na trwałą poprawę warunków życia ludności na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich m.in. przez **nieodpłatne przekazywanie nieruchomości na rozwój infrastruktury o charakterze publicznym**. Ważną działalnością jest **współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego** polegająca na **nieodpłatnym przekazywaniu gruntów i mienia** Zasobu WRSP na realizację zadań własnych oraz udzielanie **bezzwrotnej pomocy finansowej**. Na bazie nieruchomości Zasobu WRSP jednostki samorządu terytorialnego realizują inwestycje infrastrukturalne m.in. w zakresie: wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości, porządku i urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, cmentarzy, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury oraz sportu.

Oferta KOWR obejmuje również **obiekty zabytkowe (zespoły dworskie i pałacowo-parkowe)**. Atutem nabycia od KOWR obiektów wpisanych do rejestru zabytków jest możliwość uzyskania przez kupującego do 50% obniżki ceny sprzedaży nieruchomości. Obniżka przyznawana jest tym nabywcom nieruchomości zabytkowych, którzy zobowiążą się do wykonania prac renowacyjnych obiektów i wykonają je w wyznaczonym terminie pod nadzorem wojewódzkiego konserwatora zabytków i w uzgodnieniu z nim. KOWR oferuje także grunty, które posiadają **pokłady złóż kopalin** oraz nieruchomości kwalifikujące się pod **budowę farm fotowoltaicznych i wiatrowych**.

KOWR uczestniczy, jako strona, w postępowaniach: administracyjnych, geodezyjnych, planistycznych i scaleniowo-wymiennych. Grunty Zasobu WRSP stanowią również bazę do realizacji **zadań o charakterze regionalnym i krajowym zawartych w ustawach oraz specustawach** (np.: drogowych, teleinformatycznych, środowiskowych, CPK).

2.1. Przejmowanie mienia do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Zgodnie z **art. 13 ugnrSP do 30 czerwca 2000 r.** do Zasobu WRSP przejmowane były: **nieruchomości rolne Skarbu Państwa**, niewydzielone geodezyjnie **las**y wchodzące w skład tych nieruchomości, a także **inne nieruchomości i składniki mienia pozostałe po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej (ppgr) oraz ich zjednoczeń i zrzeszeń oraz Państwowego Funduszu Ziemi (PFZ)**. Nieruchomości nieprzekazane do Zasobu WRSP ostatecznymi decyzjami w tym terminie stały się z mocy prawa własnością gmin, na których terenie były położone.

Do Zasobu WRSP wchodzi także nieruchomości rolne **przejmowane na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów szczególnych i nabywane na własność Skarbu Państwa przez państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej**, a także nabywane m.in. **w trybie: ugnrSP, ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (ukur) i ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne¹⁴**.

2.1.1. Przejmowanie mienia pochodzącego z byłych ppgr, Państwowego Funduszu Ziemi i innych gruntów rolnych Skarbu Państwa

Przejmowanie większości mienia pochodzącego z byłych ppgr zakończyło się w połowie lat 90. XX wieku. W kolejnych latach były przejmowane do Zasobu WRSP jedynie niewielkie powierzchnie, głównie lasy, grunty leśne i zadrzewione niewydzielone geodezyjnie oraz sporadycznie inne grunty przejmowane aneksami do wcześniejszych protokołów zdawczo-odbiorczych. Przejmowane były również grunty z Państwowego Funduszu Ziemi oraz inne grunty rolne Skarbu Państwa.

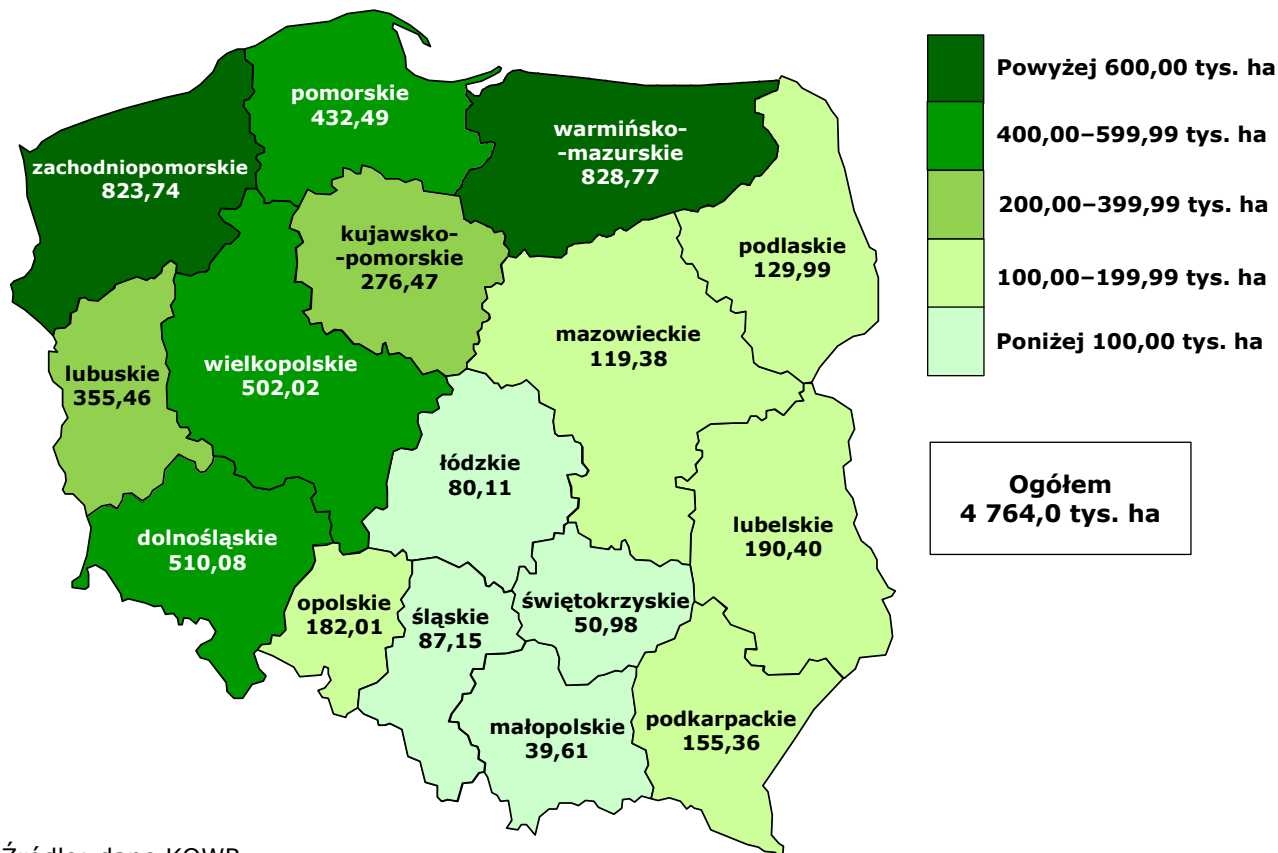
W 2025 r. przejęto do Zasobu WRSP grunty w trybie przepisów ugnrSP, ukur i ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Od początku gospodarowania Zasobem WRSP (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r. przejęto ze wszystkich źródeł 4 764,0 tys. ha, w tym 3 763,0 tys. ha (79,0%) z byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

Przejęte do Zasobu WRSP nieruchomości (głównie ze względu na uwarunkowania lokalizacyjne byłych ppgr z uwagi na ich przeważającą powierzchnię) położone są przede wszystkim w **rejonach północnej i zachodniej Polski**. Miało to swoje konsekwencje również w **lokalizacji Zasobu WRSP w 2025 r., gdyż na terenie 6 województw (zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, warmińsko-mazurskiego, lubuskiego i pomorskiego) znajdowało się 986,4 tys. ha gruntów (74,6% ogółu gruntów Zasobu WRSP)**. Mniejsza powierzchnia Zasobu WRSP w pozostałych województwach ogranicza możliwości KOWR w zakresie aktywnego oddziaływania na poprawę struktury obszarowej rolnictwa indywidualnego w centralnych, południowych i wschodnich rejonach kraju.

¹⁴ Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2026 r. poz. 82).

Wykres 5. **Grunty Skarbu Państwa przejęte do Zasobu od 1992 r. wg stanu na 31 grudnia 2025 r. w podziale na województwa (w tys. ha)**

Źródło: dane KOWR.

Od 1992 r. do 2000 r. poza gruntami, do Zasobu WRSP przejęto także pochodzący z byłych ppgr i innych podmiotów majątek trwały i obrotowy o wartości księgowej **8,6 mld zł** netto oraz blisko **2 mld zł** zobowiązań byłych ppgr (w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 887,4 mln zł)¹⁵. W wyniku prowadzonych działań na rzecz restrukturyzacji zobowiązań, zwłaszcza w trybie bankowych postępowań ugodowych, **przejęty dług został w całości uregulowany do końca 2000 r.**

W rzeczowej strukturze przejętego majątku trwałego dominują budynki i budowle. Obok **budynków gospodarczych**, służących bezpośrednio produkcji rolniczej, od początku działalności w 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. przejęto także **337,5 tys. mieszkań** wraz z towarzyszącą infrastrukturą (m.in.: kotłownie, hydrofornie oraz oczyszczalnie ścieków), jak również obiekty przemysłu rolno-przetwórczego, handlowe i usługowe, w tym¹⁶: **829 gorzelní, 6 winiarní, 4 browary, 212 masarní i rzeźni, 879 suszarní zbóż i zielonek, 616 mieszalni pasz, 36 młynów i kaszarní, 65 chłodni, 368 sklepów, 122 hotele, zajazdy, restauracje i bary, 751 obiektów o charakterze socjalnym, kulturalnym i sportowym oraz 2 398 zabytkowych zespołów dworskich i pałacowo-parkowych**¹⁷.

¹⁵ Stan na dzień przejmowania protokołami zdawczo-odbiorczymi.

¹⁶ Według stanów wymienionych w protokołach zdawczo-odbiorczych.

¹⁷ W Zasobie WRSP dokonuje się weryfikacji przejętych obiektów, a w miarę potrzeby – zmiany ich kwalifikacji, przeznaczenia lub funkcji, ewentualnie likwidacji. Zespoły dworskie i pałacowo-

2.1.2. Nabywanie mienia w wyniku realizacji ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (ugnrSP)

KOWR może pozyskiwać grunty na podstawie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (ugnrSP) w trybie:

- art. 29 ust. 4 i 5 ugnrSP – **prawa pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa** przy odsprzedaży nieruchomości przez nabywcę w okresie 5 lat od jej nabycia od ANR/KOWR,
- art. 32a ust. 1 ugnrSP – **prawa nabycia** nieruchomości za zgodą lub na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi,
- **prawa odkupu** [na podstawie ugnrSP lub ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.), zwanej dalej Kodeksem cywilnym], w okresie 5 lat, licząc od dnia nabycia od ANR/KOWR¹⁸.

Łącznie notarialne oświadczenia woli skorzystania z prawa pierwokupu i odkupu złożono:

- **od początku działalności w 1992 r. do końca 2025 r. w stosunku do 2 901,6 ha,**
- **w 2025 r. w stosunku do 158,9 ha, które dotyczyło nabycia gruntów w trybie odkupu.** KOWR zrealizował odkup nieruchomości położonej w obrębie Zabłotnia o powierzchni 158,8819 ha, która została sprzedana 1 grudnia 2023 r. Cena odkupu była tożsama z ceną sprzedaży i wyniosła 22 760 tys. zł, a transakcji dokonano 12 grudnia 2025 r.,
- **w 2025 r. przypadki pierwokupu i nabycia w trybie art. 32a ust. 1 nie wystąpiły.**

2.1.3. Przejmowanie mienia w wyniku realizacji ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2026 r. poz. 82) KOWR może przejąć dług podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne, powstały w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, pod warunkiem przeniesienia własności całości albo części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa.

W latach 2019–2025 KOWR przejął ogółem **1 506,2 ha** na podstawie **44 umów**, w tym **100,9 ha** (6,7%) na podstawie **9 umów** w 2025 r. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. 1 489,7 ha (98,9% gruntów przejętych) zostało wydzierżawionych dotychczasowym właścicielom na podstawie 43 umów (więcej na ten temat w podrozdziale „**Restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne**”).

parkowe podlegają przeglądom przy udziale wojewódzkich służb konserwacji zabytków, w wyniku których weryfikowany jest m.in. status i zakres rzeczowy obiektów tworzących „zespół”, jak również są wprowadzane do ewidencji nowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, już uznane w Zasobie WRSP przez służbę ochrony zabytków za obiekty zabytkowe.¹⁸ Stosownie do treści art. 46 ust. 1 i 2 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 624, z późn. zm.) **KOWR z dniem 1 września 2017 r. z mocy prawa wstąpił w ogół praw i obowiązków zniesionych Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) oraz Agencji Rynku Rolnego (ARR), z wyjątkiem praw i obowiązków, w które wstąpiła ARiMR.** Wobec tego m.in. **Zasób WRSP w całości został powierzony KOWR i gospodarowanie tym Zasobem odbywa się w sposób ciągły.**

2.2. Zagospodarowanie mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Przejęte do Zasobu WRSP nieruchomości, zwłaszcza pochodzące z większych obszarowo gospodarstw (zakładów, folwarków) pegeerowskich, przed ich dalszym rozdysponowaniem poddawano restrukturyzacji. Jej istotą było wydzielenie mniejszych jednostek gospodarczych nie tylko zdolnych do samodzielnego, racjonalnego funkcjonowania, ale także „dopasowanych” do możliwości organizacyjnych i finansowych nowych użytkowników. Z uwagi na występujące pod wieloma względami zróżnicowanie ppgr (powierzchnia, rozłóg, ukierunkowanie produkcyjne, sposób organizacji gospodarstw itp.) dla każdego przedsiębiorstwa był opracowywany indywidualny program restrukturyzacji. W programach tych uwzględniano m.in. potrzebę przygotowania możliwie szerokiej i zróżnicowanej oferty nieruchomości, w tym również niewielkich powierzchni, które – mimo że same nie tworzyły gospodarstwa – mogły służyć poprawie struktury obszarowej już istniejących, okolicznych gospodarstw indywidualnych.

Dodatkowym efektem restrukturyzacji gospodarstw pegeerowskich było wyodrębnienie i wydzielenie majątku o charakterze „nieprodukcyjnym”, zwłaszcza budynków mieszkalnych z towarzyszącą infrastrukturą oraz obiektów służących działalności socjalnej (kulturalnej, oświatowej), obiektów sklepowych, hotelowych, zespołów dworskich i pałacowo-parkowych. Państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej w całym okresie swego istnienia spełniały szereg funkcji, także o charakterze społecznym i kulturalnym. Często w świadomości pracowników i okolicznych mieszkańców funkcjonowały jako ośrodki wielokierunkowo aktywizujące lokalną społeczność. Państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej prowadziły też działalność gospodarczą inną niż rolnicza (np.: handlową, usługową lub wytwórczą).

Wydzielenie składników mienia niezwiązanego z produkcją rolniczą, a zwłaszcza mienia „społeczno-socjalnego”, nie tylko odciążało finansowo „część gospodarczą”, ale było jednym z koniecznych warunków przygotowania tych nieruchomości do prywatyzacji. Równocześnie wyodrębnione obiekty najczęściej stanowiły przedmiot odrębnych transakcji trwałego rozdysponowania lub umów czasowego użytkowania (głównie dzierżawy). Zasób mieszkaniowy był trwale rozdysponowywany w osobnym trybie, przede wszystkim sprzedawany dotychczasowym najemcom lub przekazywany nieodpłatnie uprawnionym podmiotom (gminom i spółdzielniom mieszkaniowym).

W stosunku do gospodarstw zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt programy restrukturyzacji brały pod uwagę ocenę stopnia przydatności i potrzeby utrzymania tej działalności. W wyniku dokonanego przeglądu część ośrodków hodowlanych zlikwidowano, natomiast dla tych, które okazały się niezbędne dla rozwoju polskiej hodowli, ponownie określono zadania hodowlane (stosownie do aktualnych i przewidywanych potrzeb rolnictwa) oraz dostosowano ich powierzchnię i inny majątek do powierzonych zadań.

Pierwszy etap restrukturyzacji przejętego mienia zakończono w latach 90. XX wieku. Był to proces trudny, ale stosunkowo krótkotrwały. Znacznie bardziej długotrwałym procesem jest wykonywana tzw. wtórna restrukturyzacja. Dotyczy ona nieruchomości pozostających wprawdzie w Zasobie WRSP, ale w przeważającym stopniu rozdysponowanych w różnych formach czasowego zagospodarowania, nierzadko na

podstawie wieloletnich umów – szczególnie umów dzierżawy. Restrukturyzacja takich nieruchomości musi być rozłożona w czasie. W tych przypadkach KOWR korzysta z prawa do wyłączania gruntów z większych obszarowo umów dzierżawy (zwłaszcza powyżej 300 ha) i przeznaczają je do odrębnego zagospodarowania, przede wszystkim na potrzeby rolników indywidualnych powiększających gospodarstwa rodzinne.

KOWR zagospodarowuje nieruchomości i inne mienie Zasobu WRSP w różnych formach przewidzianych przepisami prawa. Rozdysponowanie w sposób trwały, polegające na przeniesieniu prawa własności, obejmuje przede wszystkim: sprzedaż, nieodpłatne przekazanie uprawnionym podmiotom oraz wniesienie aportem do spółek prawa handlowego. Nieruchomości pozostające w Zasobie również są zagospodarowywane poprzez formy nietrwałego rozdysponowania, zwłaszcza dzierżawę. W przeszłości nieruchomości, które nie mogły być rozdysponowane w innej formie (np. z powodu czasowego braku zainteresowania nimi), a także nieruchomości stanowiące zorganizowane gospodarstwa, które „wróciły” z dzierżawy przekazywano okresowo w administrowanie, do czasu kolejnego zagospodarowania. **Stosunkowo niewielkie powierzchnie pozostawały w takich formach rozdysponowania, jak trwały zarząd i użytkowanie wieczyste.**

2.2.1. Przetargi ograniczone i nieograniczone

Sprzedaż i dzierżawa nieruchomości Zasobu WRSP realizowane są w trybie przetargów publicznych organizowanych zgodnie z uregulowaniami określonymi w ugnrSP oraz w przepisach wykonawczych wydanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁹.

Od początku gospodarowania Zasobem (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r. odbyło się 1 595,9 tys. przetargów, w tym:

- **1 165,4 tys. przetargów na sprzedaż, w których zaoferowano do sprzedaży grunty o łącznej powierzchni 3 797,7 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 363,4 tys. przetargów na powierzchnię 1 595,0 tys. ha,**
- **430,5 tys. przetargów na dzierżawę, w których zaoferowano do dzierżawy grunty o łącznej powierzchni 7 746,2 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 352,2 tys. przetargów na łączną powierzchnię 4 836,5 tys. ha²⁰.**

Skuteczność przetargów mierzona liczbą przetargów rozstrzygniętych do liczby przetargów odbytych wyniosła w przypadku sprzedaży 31,2%, a w przypadku dzierżawy – 81,8%. Skuteczność przetargów mierzona powierzchnią w przetargach rozstrzygniętych do

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa i ich części składowych, warunków obniżenia ceny sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz stawek szacunkowych gruntów (Dz. U. z 2021 r., poz. 2092) oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1944).

²⁰ Część gruntów była oferowana i wystawiana do przetargów więcej niż jeden raz.

powierzchni zaoferowanej w przetargach odbytych wyniosła w przypadku sprzedaży 42,0%, a w przypadku dzierżawy – 62,4%.

W 2025 r. przeprowadzono 20,7 tys. przetargów, w tym:

- **16,4 tys. przetargów na sprzedaż, w których zaoferowano do sprzedaży 13,1 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 3,8 tys. przetargów na sprzedaż 3,1 tys. ha,**
- **4,3 tys. przetargów na dzierżawę, w których zaoferowano do dzierżawy 53,1 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 3,0 tys. przetargów na dzierżawę 37,6 tys. ha²¹.**

W 2025 r. skuteczność przetargów na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP mierzona liczbą przetargów rozstrzygniętych do liczby przetargów przeprowadzonych wyniosła 23,4% (w 2024 r. – 23,5%). Skuteczność przetargów mierzona powierzchnią w przetargach rozstrzygniętych do powierzchni zaoferowanej do sprzedaży w przetargach odbytych wyniosła 23,5% (w 2024 r. – 27,8%).

W 2025 r. skuteczność przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP mierzona liczbą przetargów rozstrzygniętych do liczby przetargów przeprowadzonych wyniosła 69,7% (w 2024 r. – 69,2%). Skuteczność przetargów mierzona powierzchnią w przetargach rozstrzygniętych do powierzchni zaoferowanej do dzierżawy w przetargach odbytych wyniosła 70,7% (w 2024 r. – 78,3%).

W KOWR istnieje możliwość **przeprowadzania przetargów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej**. W związku z panującą od marca 2020 r. do lipca 2023 r. sytuacją epidemiczną Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – w porozumieniu z KOWR – w 2020 r. zmienił rozporządzenia w sprawie sprzedaży i dzierżawy gruntów Zasobu WRSP²². Od dnia wejścia w życie ww. rozporządzeń KOWR rozpoczął wdrażanie nowych przepisów, wykorzystując do tego celu środki komunikacji elektronicznej. Stosowne informacje dotyczące takich możliwości znajdowały się w ogłoszeniach o przetargach, w których wskazywano warunki dla uczestników przetargów, jakie należy spełnić, aby w nich uczestniczyć i wydzierżawić lub kupić grunty Zasobu WRSP. **W 2025 r. KOWR przeprowadził 57 przetargów elektronicznych na sprzedaż i jeden przetarg elektroniczny na dzierżawę.**

²¹ Należy zwrócić uwagę, że od momentu ogłoszenia przetargu do jego przeprowadzenia, a następnie do czasu zawarcia umowy upływa pewien okres – w szczególnych okolicznościach nawet kilku miesięcy. W rezultacie zdarza się – zwłaszcza na przełomie roku – że w innym okresie sprawozdawczym przeprowadza się przetarg, a w innym jest zawierana umowa. Dotyczy to zarówno przetargów nieograniczonych, jak i ograniczonych oraz odnosi się do transakcji zarówno sprzedaży, jak i dzierżawy. Ponadto samo rozstrzygnięcie przetargu (tj. wyłonienie potencjalnego nabywcy lub dzierżawcy) nie gwarantuje zawarcia stosownej umowy, gdyż niekiedy – mimo wygrania przetargu – kontrahent nie przystępuje do jej zawarcia.

²² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa i ich części składowych, warunków obniżenia ceny sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz stawek szacunkowych gruntów (Dz. U. z 2020 r. poz. 683) oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 682).

Poprawie struktury obszarowej, a zwłaszcza tworzeniu warunków do powiększania gospodarstw rodzinnych, sprzyjają także uregulowania określone w ukur oraz ogłaszanie przez KOWR przetargów ograniczonych.

Przepisy ustawy z dnia 6 maja 1999 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 49, poz. 484), a także przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego umożliwiły ANR/KOWR aktywne kształtowanie zmian struktury agrarnej poprzez nadanie prawa organizowania **przetargów ograniczonych**, w których mogą uczestniczyć osoby wskazane w tej ustawie.

Od połowy 1999 r. do 31 grudnia 2025 r. odbyło się 106,0 tys. przetargów ograniczonych, w tym:

- **49,7 tys. przetargów ograniczonych na sprzedaż, w których zaoferowano do sprzedaży grunty o powierzchni 334,5 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 22,7 tys. przetargów ograniczonych na sprzedaż 238,9 tys. ha,**
- **56,3 tys. przetargów ograniczonych na dzierżawę, w których zaoferowano do dzierżawy grunty o powierzchni 695,0 tys. ha, z czego rozstrzygnięto 44,5 tys. przetargów ograniczonych na dzierżawę 584,2 tys. ha.**

Najliczniejszą grupą, dla której organizuje się przetargi ograniczone – z uwagi na dyspozycję art. 24 ust. 1 pkt 1 ugnrSP – są **rolnicy indywidualni zamierzający powiększyć gospodarstwo rodzinne**²³.

Od początku obowiązywania tego uprawnienia (tj. od połowy czerwca 1999 r.) do 31 grudnia 2025 r. rozstrzygnięto przetargi ograniczone dla rolników indywidualnych na powiększenie gospodarstw rodzinnych **na sprzedaż 236,6 tys. ha** (tj. **99,0%** powierzchni, na którą rozstrzygnięto przetargi ograniczone na sprzedaż) i **na dzierżawę 548,5 tys. ha** (tj. **93,9%** powierzchni, na którą rozstrzygnięto przetargi ograniczone na dzierżawę).

W 2025 r. przeprowadzono 3,3 tys. przetargów ograniczonych, w tym:

- **458 przetargów ograniczonych, w których zaoferowano do sprzedaży grunty o powierzchni 2,0 tys. ha** (wszystkie dla rolników zamierzających powiększyć gospodarstwo rodzinne), z czego rozstrzygnięto **159 przetargów ograniczonych na sprzedaż 721 ha** (wszystkie dla rolników powiększających gospodarstwo rodzinne),
- **2,9 tys. przetargów ograniczonych na dzierżawę, w których zaoferowano do dzierżawy grunty o powierzchni 42,5 tys. ha** (w tym **42,3 tys. ha** dla rolników zamierzających powiększyć gospodarstwo rodzinne), z czego rozstrzygnięto **1,9 tys. przetargów ograniczonych na dzierżawę 26,4 tys. ha** (w tym 26,3 tys. ha dla rolników zamierzających powiększyć gospodarstwo rodzinne).

²³ Ukur wprowadziła definicję gospodarstwa rodzinnego – jednym z kryteriów uznania gospodarstwa za gospodarstwo rodzinne jest jego powierzchnia użytków rolnych, która nie może przekraczać 300 ha.

W 2025 r. skuteczność przetargów ograniczonych na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP mierzona liczbą przetargów rozstrzygniętych do liczby przetargów przeprowadzonych wyniosła 34,7%. Skuteczność przetargów ograniczonych mierzona powierzchnią w przetargach rozstrzygniętych do powierzchni zaoferowanej do sprzedaży wyniosła 36,0%. Powierzchnia wyłoniona do sprzedaży w przetargach ograniczonych stanowiła 23,5% powierzchni wyłonionej do sprzedaży w przetargach ogółem. Średnia powierzchnia nieruchomości wyłonionych do sprzedaży w przetargach ograniczonych wyniosła 4,5 ha i była o 3,1 ha wyższa od średniej powierzchni wszystkich nieruchomości rolnych sprzedanych w trybie przetargowym oraz bezprzetargowym w 2025 r.

W 2025 r. skuteczność przetargów ograniczonych na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP mierzona liczbą przetargów rozstrzygniętych do liczby przetargów przeprowadzonych wyniosła 65,6%. Skuteczność przetargów ograniczonych mierzona powierzchnią w przetargach rozstrzygniętych do powierzchni zaoferowanej do dzierżawy wyniosła 62,2%.

2.2.2. Sprzedaż nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Od początku gospodarowania Zasobem WRSP (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r. z Zasobu WRSP sprzedano 2 745,1 tys. ha gruntów (57,6% powierzchni przejętej do Zasobu), w tym 2 637,5 tys. ha gruntów bez transakcji obejmujących: grunty pod budynkami (również mieszkalnymi) i wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin i pod wodami), a także grunty nierolne.

Tabela 1. Powierzchnia gruntów sprzedanych z Zasobu WRSP* wg grup obszarowych**

Wyszczególnienie	Od 1992 r. do 31.12.2025 r.			W 2025 r.		
	Ogółem	z tego		Ogółem	z tego	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)						
do 2,00	142 135	139 641	2 495	1 284	1 245	39
2,01–4,99	147 953	144 171	3 782	199	191	8
5,00–9,99	182 802	176 426	6 376	300	282	18
10,00–19,99	291 278	276 608	14 670	331	315	15
20,00–49,99	696 075	625 928	70 147	497	497	-
50,00–99,99	223 334	190 718	32 616	894	802	92
100,00–499,99	705 776	474 779	230 997	940	940	-
100,00–299,99	-	-	-	940	940	-
300,00–499,99	-	-	-	-	-	-
500,00–999,99	187 484	89 437	98 047	-	-	-
1000,00 i więcej	60 639	16 622	44 017	-	-	-
Ogółem	2 637 476	2 134 329	503 148	4 444	4 273	172
w tym do 99,99	1 683 578	1 553 491	130 086	3 504	3 332	172
100,00 i więcej	953 899	580 838	373 061	940	940	-

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.

** W 2004 r. wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00–299,99 ha i 300,00–499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego do 300 ha.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone. Źródło: dane KOWR.

Od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (tj. **od 30 kwietnia 2016 r.**) **podstawową formą zagospodarowania państwowych gruntów stała się dzierżawa, a nie jak w ubiegłych latach, sprzedaż**. Zgodnie z przepisami ww. ustawy sprzedaż nieruchomości lub ich części wchodzących w skład Zasobu WRSP została wstrzymana na 10 lat, z wyłączeniem:

1) nieruchomości i ich części przeznaczonych w:

- miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw – „Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2026 r., i stosuje się do nich przepisy dotychczasowe”), lub
- ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, lub
- planie ogólnym gminy
 - na cele inne niż rolne, w szczególności na parki technologiczne, parki przemysłowe, centra biznesowo-logistyczne, składy magazynowe, inwestycje transportowe, budownictwo mieszkaniowe, obiekty sportowo-rekreacyjne, lub

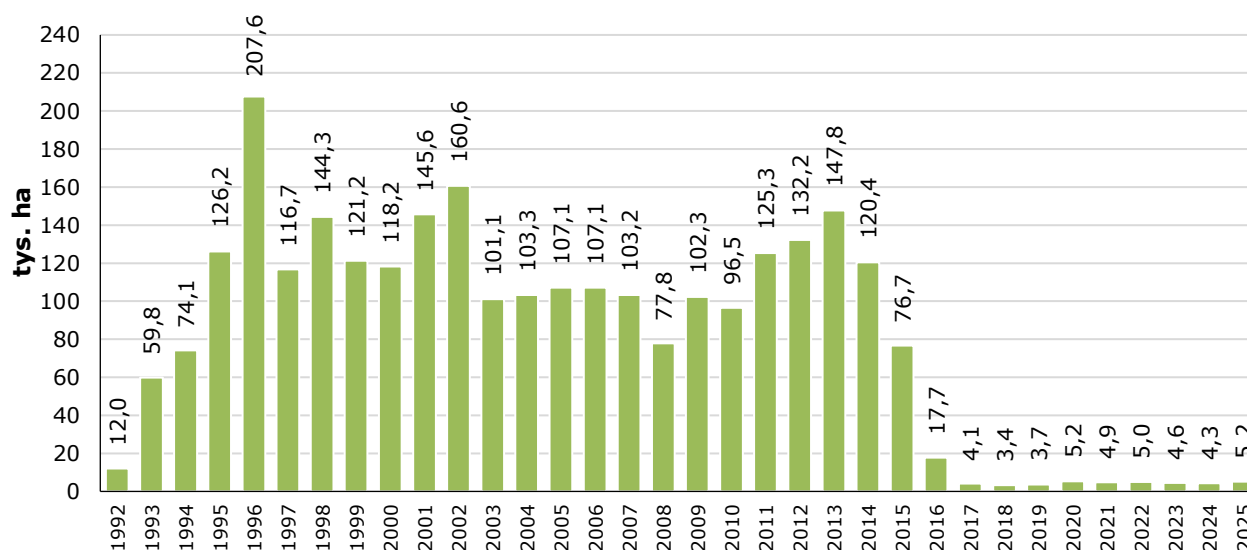
2) nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych, lub

3) domów, lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży wraz z niezbędnymi gruntami oraz ogródków przydomowych, lub

4) nieruchomości rolnych o powierzchni do 2 ha,

5) udziałów we współwłasności nieruchomości, o których mowa powyżej.

Wykres 6. **Sprzedaż gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025 (w tys. ha)**

Źródło: dane KOWR. Powierzchnia wg dat sprzedaży.

Ustawowe ograniczenia i uwarunkowania, które zaczęły obowiązywać od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw spowodowały, że sprzedaż

nieruchomości rolnej możliwa jest na ściśle określonych warunkach i dotyczy jedynie następujących sytuacji:

- gdy nieruchomość rolna ma powierzchnię do 2 ha,
- w przypadku nieruchomości rolnej o większej powierzchni (po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi), o ile taka sprzedaż jest szczególnie uzasadniona ze względów społeczno-gospodarczych.

W 2025 r. OT KOWR przygotowywały do sprzedaży głównie nieruchomości o powierzchniach do 2 ha. Niewielkie powierzchniowo nieruchomości rolne nie cieszyły się zainteresowaniem rolników, co miało wpływ na skuteczność ogłaszanych przetargów. Pomimo zaoferowania do sprzedaży gruntów rolnych w przetargach ograniczonych na rzecz rolników indywidualnych grunty znalazły nabywców jedynie w co czwartym przypadku. W większości były to nieruchomości pochodzące z byłego Państwowego Funduszu Ziemi, charakteryzujące się niską bonitacją gleb.

W 2025 r. nastąpiła również sprzedaż nieruchomości rolnej o większej powierzchni, po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Minister wydał 168 zgód na sprzedaż 3 365 ha, w tym 64 zgody na sprzedaż gruntów o powierzchni 2–5 ha (łącznie 198 ha). Sprzedano **157 nieruchomości** o powierzchni **3 112 ha**.

W 2025 r. zrealizowana sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP wyniosła 5 202 ha.

Z tej powierzchni uprawnionym podmiotom sprzedano **bez przetargu 2 093 ha** (w tym 1 952 ha dzierżawcom w ramach przysługującego im prawa pierwszeństwa w nabyciu), a **3 109 ha sprzedano w trybie przetargowym**. W ogólnej powierzchni sprzedanych nieruchomości **sprzedaż gruntów rolnych** wyniosła **4 444 ha**.

Tabela 2. **Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP* wg grup obszarowych****

Wyszczególnienie	Od 1992 r. do 31.12.2025 r.			W 2025 r.		
	Ogółem	z tego		Ogółem	z tego	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)						
do 2,00	213 933	210 221	3 712	2 943	2 853	90
2,01–4,99	46 688	45 533	1 155	67	65	2
5,00–9,99	25 738	24 840	898	40	37	3
10,00–19,99	20 560	19 557	1 003	25	24	1
20,00–49,99	21 295	19 335	1 960	17	17	-
50,00–99,99	3 151	2 709	442	13	12	1
100,00–499,99	3 041	2 170	871	7	7	-
100,00–299,99	-	-	-	7	7	-
300,00–499,99	-	-	-	-	-	-
500,00–999,99	295	143	152	-	-	-
1000,00 i więcej	37	12	25	-	-	-
Ogółem	334 738	324 520	10 218	3 112	3 015	97
w tym do 99,99	331 365	322 195	9 170	3 105	3 008	97
100,00 i więcej	3 373	2 325	1 048	7	7	-

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.

** W 2004 r. wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00–299,99 ha i 300,00–499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego do 300 ha.

Źródło: dane KOWR.

W strukturze obszarowej gruntów sprzedanych w 2025 r., podobnie jak w latach ubiegłych, dominowały – pod względem liczby zawartych umów – nieruchomości mniejsze obszarowo. W ogólnej liczbie **3 112 zawartych umów sprzedaży** (bez transakcji obejmujących: grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami i służące do wydobywania m.in. kopalni, a także grunty nierolne) 2 943 umowy (94,6%) stanowiły umowy zawarte na zakup nieruchomości o powierzchni do 2 ha, a 107 umów (3,4%) zawarto na zakup nieruchomości o powierzchni od 2,01 do 9,99 ha. Na nieruchomości o powierzchni od 10 do 99,99 ha zawarto 55 umów (1,8%), a na sprzedaż nieruchomości o powierzchni 100 i więcej ha zawarto 7 umów (0,2%). W 2025 r. średnia powierzchnia sprzedanych nieruchomości na 1 umowę wyniosła 1,4 ha, w tym w grupach obszarowych do 100 ha – 1,1 ha, a powyżej 100 ha – 134,3 ha.

W całym okresie działania na Zasobie WRSP (w latach 1992–2025), na ogólną liczbę 334,7 tys. umów sprzedaży (również bez transakcji obejmujących: grunty pod budynkami, także mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami i służącymi do wydobywania kopalni, jak też grunty nierolne), 213,9 tys. umów (63,9%) dotyczyło nieruchomości do 2 ha, a 72,4 tys. umów (21,6%) nieruchomości o powierzchni w przedziale od 2,01 do 9,99 ha. Na sprzedaż nieruchomości o powierzchni od 10 do 99,99 ha zawarto 45,0 tys. umów (13,5%), a na sprzedaż nieruchomości o powierzchni 100 ha i więcej – 3,4 tys. umów (1,0%).

Nabywcami nieruchomości Zasobu WRSP są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Struktura udziału obu tych grup nabywców wskazuje, że w całym okresie działania na Zasobie WRSP (w latach 1992–2025) osoby prawne stanowiły 3,1% ogółu nabywców (wg liczby zawartych umów) oraz były one zainteresowane nieruchomościami większymi obszarowo. W 2025 r. średnia powierzchnia nieruchomości sprzedanych na 1 umowę osobom prawnym wyniosła 1,8 ha (2,4 ha – w 2024 r.), a osobom fizycznym – 1,4 ha (1,1 ha – w 2024 r.).

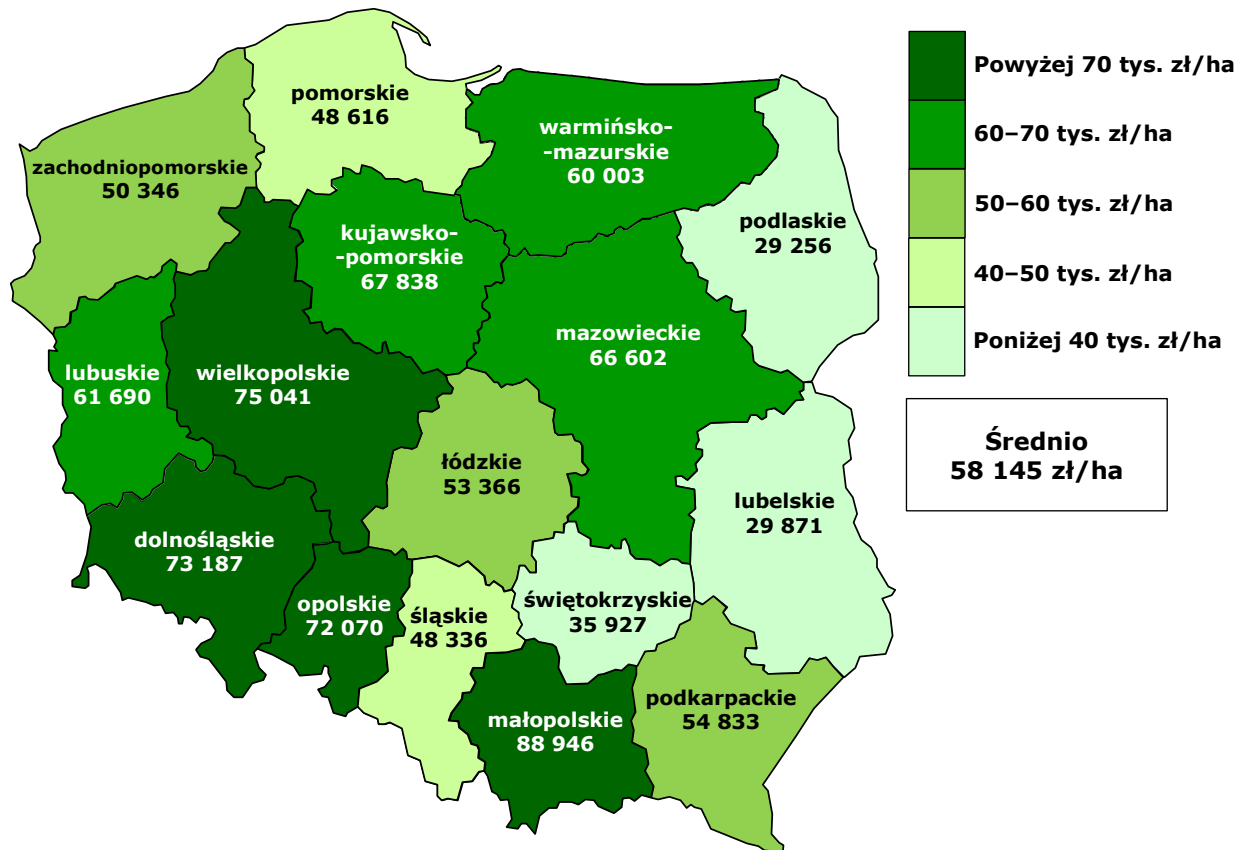
W 2025 r. najwyższą średnią cenę za 1 ha uzyskano w województwie **małopolskim (88 946 zł/ha)**, następnie **wielkopolskim (75 041 zł/ha)**, **dolnośląskim (73 187 zł/ha)** i **opolskim (72 070 zł/ha)**. W transakcjach sprzedaży gruntów rolnych zawartych przez KOWR w 2025 r. uzyskano za 1 ha **średnią cenę** w wysokości **58 145 zł²⁴**.

Od 2004 r. do 2016 r. średnie roczne ceny uzyskiwane za grunty rolne miały wyraźną tendencję rosnącą. Dotyczyło to wszystkich grup obszarowych i regionów kraju. W latach 2017–2018 nastąpił spadek cen (w 2017 r. o 4% w porównaniu z 2016 r., a w 2018 r. o 15% w porównaniu z 2017 r.). Natomiast wzrost cen sprzedaży gruntów rolnych odnotowano

²⁴ KOWR monitoruje zmiany cen i czynszów płaconych za grunty rolne przez nabywców i dzierżawców nieruchomości Zasobu. Z tego względu z obserwacji wyłączono transakcje dotyczące gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze (np. pod wodami, samodzielными obiektami, służące do wydobywania kopalni), a także gruntów nierolnych. Nie uwzględniono także transakcji charakteryzujących się ekstremalnymi cenami lub czynszami. W rezultacie obserwacja dotyczy 99,9% gruntów rolnych sprzedanych i 99,8% gruntów wydzierżawionych. Monitorowanie obejmuje dane na moment zawarcia umowy, co oznacza, że nie wyłączono z niego umów anulowanych lub rozwiązanych, a w części dotyczącej dzierżawy nie uwzględniono także zmiany obszaru dzierżaw aneksami do wcześniej zawartych umów. Uzyskiwane w przetargach ceny transakcyjne gruntów rolnych Zasobu WRSP oraz poziomy czynszów w grupach obszarowych wynikają m.in. z czynnika koniunktury oraz lokalnych różnic w popycie na zakup lub dzierżawę.

w latach 2019–2023: kolejno – w 2019 r. (o 17% w stosunku do 2018 r.), w 2020 r. (o 14% w porównaniu z 2019 r.), w 2021 r. (o 19% w porównaniu z 2020 r.), w 2022 r. (o 4% w porównaniu z 2021 r.) i w 2023 r. (o 34% w porównaniu z 2022 r.). W 2024 r. odnotowano spadek cen sprzedaży gruntów rolnych z Zasobu o 5% w porównaniu z 2023 r.

Wykres 7. Średnie ceny sprzedaży gruntów rolnych z Zasobu WRSP w 2025 r. (w zł/ha)

Źródło: dane KOWR.

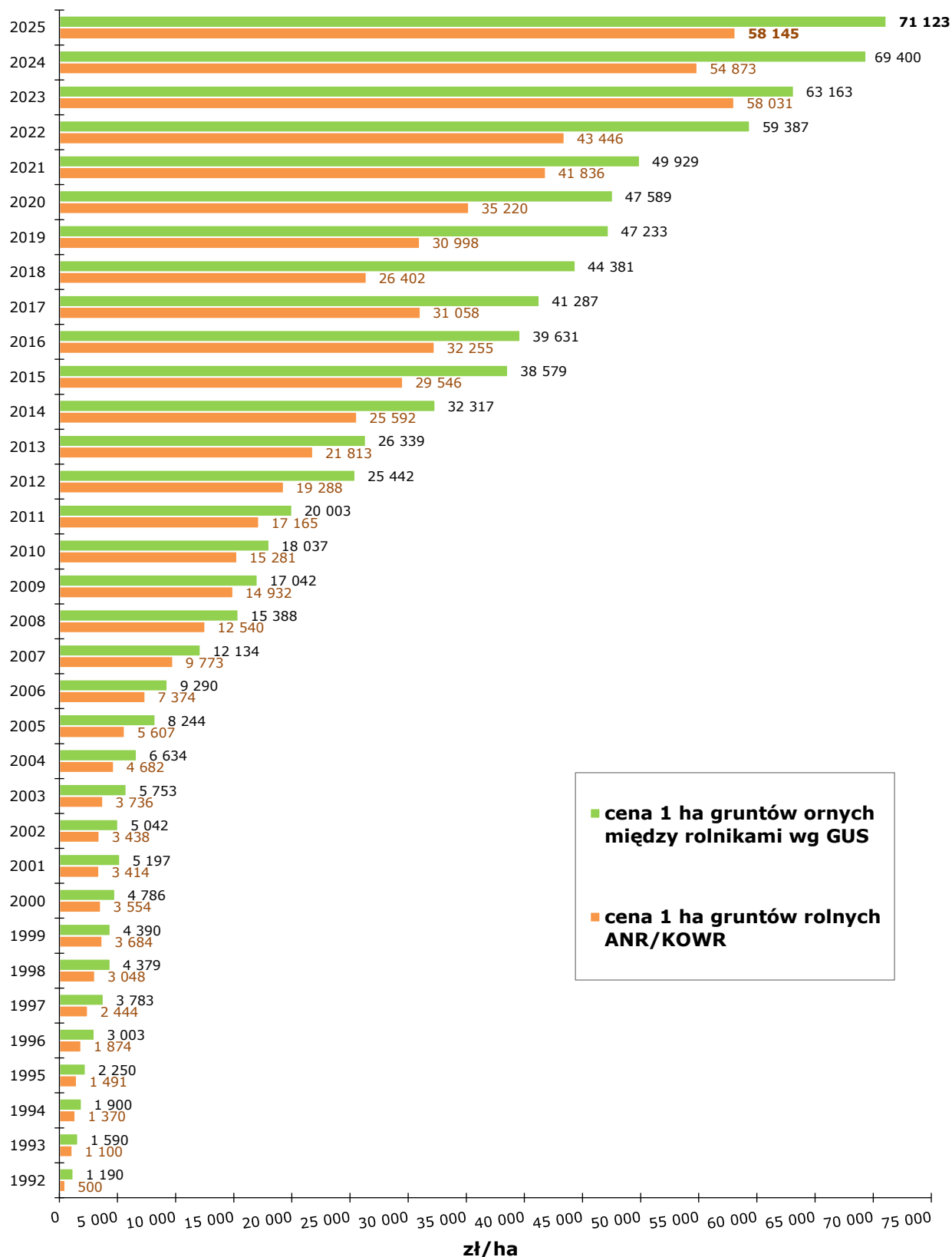
W 2025 r. odnotowano wzrost cen sprzedaży gruntów rolnych z Zasobu WRSP o 6% w porównaniu z 2024 r. Wpływ na ceny gruntów rolnych miały rodzaj, jakość i struktura sprzedanych gruntów, które były przedmiotem transakcji (94,6% zawartych umów sprzedaży dotyczyło grupy obszarowej do 2 ha).

Tendencje wzrostowe cen **gruntów rolnych** występują w obrocie prywatnym. Jak wynika z informacji GUS ceny użytków rolnych wynosiły w 2025 r. średnio w kraju 70 297 zł/ha (od 42 319 zł/ha w woj. zachodniopomorskim do 96 041 zł/ha w woj. wielkopolskim). Wzrost cen sprzedaży użytków rolnych w obrocie prywatnym w 2025 r. w porównaniu z 2024 r. wyniósł 1,3%.

Z porównania danych GUS i ANR (obecnie KOWR) wynika, że średnie ceny **gruntów ornych** w obrocie prywatnym w latach 1992–2005 były o 40–50% wyższe niż średnie ceny gruntów rolnych uzyskiwane przez ANR. Od 2006 r. różnica ta zmalała i utrzymuje się na poziomie 20–30%. Przy analizie powyższych danych należy mieć na uwadze, że w skład średniej ceny gruntów rolnych uzyskiwanej przez ANR wchodziły ceny gruntów ornych, łąk, pastwisk i nieużytków. Natomiast GUS do 2004 r. podawał dane dotyczące średnich cen tylko gruntów ornych, a od 2005 r. podaje średnie ceny oddzielnie dla gruntów ornych i łąk.

Jednak w celu kontynuacji porównań podano ceny gruntów ornych wg GUS. W 2025 r. średnia cena za grunty orne w obrocie prywatnym w Polsce wyniosła **71 123 zł/ha**.

Wykres 8. **Ceny gruntów rolnych uzyskiwane przez ANR/KOWR i ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym wg GUS**

Źródło: dane KOWR i GUS (odczyt – maj 2026 r.).

Oprócz nieruchomości Zasobu WRSP sprzedawano także obiekty rolno-przemysłowe, usługowe i handlowe, zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, jak również jeziora (mające charakter wód stojących) oraz stawy. Do końca 2025 r. sprzedano m.in.: 624 gorzelnie, winiarnie i browary (74%), 587 suszarni zbóż i zielonek (67%), 395 mieszalni pasz (64%), 86 obiektów hotelowo-restauracyjnych (70%), 303 sklepy (82%) i 1 533 zabytkowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe (64%)²⁵. W 2025 r. sprzedano 16 nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków z zastosowaniem obniżenia ceny sprzedaży²⁶.

Z przejętych **272,8 tys. ha** gruntów pod jeziorami²⁷, na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.), do 31 grudnia 2025 r. przekazano regionalnym zarządom gospodarki wodnej i marszałkom województw 245,7 tys. ha oraz sprzedano 2,2 tys. ha (dotyczy jezior o wodach stojących). Z powierzchni **48,7 tys. ha** przejętych stawów (po uwzględnieniu zmian klasyfikacyjnych wód) sprzedano 24,2 tys. ha i przekazano nieodpłatnie 8,1 tys. ha. W dzierżawie pozostawało 14,9 tys. ha, w trwałym zarządzie i użytkowaniu wieczystym – 2,2 tys. ha, a w innych formach zagospodarowania oraz do rozdysponowania – 1,0 tys. ha.

Równolegle prowadzono sprzedaż gruntów o charakterze inwestycyjnym. W 2025 r. powierzchnia sprzedaży gruntów nierolnych wyniosła **746,0 ha**. Dokonano **1 379 transakcji sprzedaży**, a średnia cena 1 ha gruntów wyniosła **531,6 tys. zł**. Na wyżej wymienioną cenę najbardziej wpływały transakcje sprzedaży w OT w Warszawie, Częstochowie, Opolu, Poznaniu i we Wrocławiu. Najwięcej gruntów nierolnych w 2025 r. sprzedano w OT: we Wrocławiu (177,7 ha), w Koszalinie (91,7 ha) i Pruszczu Gdańskim (74,0 ha). Wśród nabywców gruntów nierolnych przeważały osoby fizyczne, które stanowiły 86,1% nabywców.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami²⁸ nieruchomości Zasobu mogą nabywać cudzoziemcy, przy czym nabycie nieruchomości przez osoby z państw niebędących stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym wymaga uzyskania stosownych zezwoleń. Od początku gospodarowania Zasobem WRSP do 31 grudnia 2025 r. **cudzoziemcy zakupili 2,6 tys. ha** (tj. około 0,1% wszystkich sprzedanych gruntów) na podstawie **457 zawartych umów**.

W 2025 r. cudzoziemcy zakupili 28,9 ha na podstawie 11 zawartych umów. Były to w większości grunty o charakterze nierolnym. Niezmiennie od kilku lat głównymi (pod względem liczby zawartych umów) nabywcami gruntów Zasobu WRSP są inwestorzy niemieccy, niderlandzcy i duńscy, a nieruchomości nabywane przez cudzoziemców znajdują się głównie na terenie województw: warmińsko-mazurskiego, śląskiego, dolnośląskiego, zachodniopomorskiego oraz lubuskiego.

²⁵ Procentowy udział sprzedanych obiektów odnosi się do ich stanu po weryfikacji.

²⁶ Zgodnie z art. 30 ust. 4 ugnrSP.

²⁷ Po uwzględnieniu zmian klasyfikacyjnych wód.

²⁸ Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017 r. poz. 2278).

Nabywcami nieruchomości Zasobu WRSP mogą być również podmioty polskie z udziałem kapitału zagranicznego, niebędące cudzoziemcami. Od 1 stycznia 2001 r. nie jest wymagana zgoda organów administracji państwowej na zawarcie umowy sprzedaży nieruchomości Zasobu podmiotom z udziałem zagranicznym, niebędącym cudzoziemcami (jak również dla umów dzierżawy – także przez cudzoziemców), wobec tego brak jest możliwości dokładnej identyfikacji tych podmiotów²⁹. Można jedynie szacować, że do końca 2025 r. podmioty te kupiły z Zasobu WRSP nieruchomości o powierzchni **66,7 tys. ha**, tj. 2,4% wszystkich gruntów sprzedanych przez ANR/KOWR³⁰. W 2025 r. podmioty polskie z udziałem kapitału zagranicznego niebędące cudzoziemcami nie nabyły nieruchomości Zasobu WRSP.

Szczególną grupę nabywców nieruchomości Zasobu WRSP stanowią osoby fizyczne określane jako **Zabużanie**. Nabywanie nieruchomości Zasobu przez Zabużan uregulowała ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2097), a przed jej wejściem w życie – ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego (Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 39, z późn. zm.).

Osoby z uprawnieniami zabużańskimi mogą uczestniczyć w organizowanych przetargach na sprzedaż nieruchomości Zasobu. Od wejścia w życie przepisów ww. ustaw do końca 2025 r. Zabużanie zakupili z Zasobu WRSP 5,5 tys. ha za łączną kwotę 103,0 mln zł, w tym „uprawnieniami” zapłacili 97,3 mln zł (94,5%). W 2025 r. nie odnotowano nabycia gruntów z Zasobu WRSP przez osoby z uprawnieniami zabużańskimi.

KOWR, niezależnie od sprzedaży Zabużanom nieruchomości Zasobu WRSP, został ustawowo zobowiązany do przeznaczania na **Fundusz Rekompensacyjny** (utworzony w celu wypłaty Zabużanom rekompensat w formie pieniężnej) wpływów ze sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP z ich częściami składowymi – realizowanej w trybach przetargowych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400 tys. ha – oraz wpływów z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP. Sposób naliczania zobowiązania wobec funduszu określił Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w drodze rozporządzenia³¹.

W 2025 r. do Funduszu Rekompensacyjnego została przekazana kwota 321,1 mln zł. Łącznie od 2006 r. do 31 grudnia 2025 r. Fundusz Rekompensacyjny został zasilony przez ANR i KOWR kwotą 7 159,4 mln zł.

²⁹ Ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) uchyliła ustawę z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. Nr 60, poz. 253, z późn. zm.) m.in. w części dotyczącej uzyskiwania przez podmioty z udziałem kapitału zagranicznego zgody Ministra Skarbu Państwa na przeniesienie własności lub używanie mienia państwowej osoby prawnej.

³⁰ Liczba umów i powierzchnia obejmuje korektę z wcześniejszych okresów.

³¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1746, z późn. zm.).

2.2.3. Inne formy trwałego rozdysponowania mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, a także inne przepisy, upoważniają bądź zobowiązują KOWR do **nieodpłatnego przekazywania części gruntów Zasobu WRSP uprawnionym podmiotom**. W latach 1992–2025 przekazano nieodpłatnie jednostkom samorządu terytorialnego (głównie gminom) z różnych tytułów – 62,2 tys. ha gruntów, Lasom Państwowym – 157,5 tys. ha, kościelnym osobom prawnym różnych wyznań – 90,5 tys. ha i innym uprawnionym podmiotom – 69,8 tys. ha.

Tabela 3. Nieodpłatne przekazywanie gruntów z Zasobu WRSP

Nieodpłatne przekazanie gruntów z Zasobu WRSP	Od 1992 r. do 31.12.2025 r. (w ha)	W tym w 2025 r. (w ha)
– jednostkom samorządu terytorialnego	62 200	732
– Lasom Państwowym	157 478	842
– na rzecz kościelnych osób prawnych	90 457	62
– innym uprawnionym podmiotom (np. parkom narodowym, spółdzielniom mieszkaniowym, Polskiej Akademii Nauk, Izbowi Rolniczym, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, państwowym szkołom wyższym lub państwowym jednostkom badawczo-rozwojowym, fundacjom i organizacjom pożytku publicznego, nadanie na własność osobom – użytkownikom)	69 789	455
– grunty pod wodami, przekazane organom właściwym do spraw gospodarowania wodami publicznymi	252 731	1 443
– wniesione jako aport do spółek	24 820	-
– rozdysponowane trwale w pozostałych formach	38 578	253
Ogółem	696 053	3 787

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

Nieodpłatne przekazywanie gruntów Zasobu WRSP na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów, województw) realizowane jest w szczególności na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi wykonywanymi przez te jednostki, przy czym majątek przekazywany jest gminom z niezbędnymi gruntami, służącymi wykonywaniu innej działalności niż gospodarcza (np.: parki, przedszkola, świetlice).

Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu WRSP mogą zostać w drodze umowy nieodpłatnie przekazane na własność jednostce samorządu terytorialnego:

- 1) na cele związane z realizacją inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 104),
- 2) w celu umożliwienia realizacji miejscowego planu odbudowy, o którym mowa w ustawie z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów, przebudowy i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. z 2025 r. poz. 1094),

3) na cele służące wykonywaniu zadań realizowanych przez te jednostki – pod warunkiem, że jest to zgodne z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, miejscowego planu rewitalizacji, ostateczną decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a w przypadku braku miejscowego planu lub ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – z ustaleniami planu ogólnego gminy, - z tym że w przypadku nieruchomości o powierzchni co najmniej 2 ha – za uprzednią zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Przejęciu przez jednostki samorządu terytorialnego podlegały nieruchomości z Zasobu na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.). W związku z art. 60 ww. ustawy mienie Skarbu Państwa, będące we władaniu instytucji i państwowych jednostek organizacyjnych przejmowanych z dniem 1 stycznia 1999 r. przez jednostki samorządu terytorialnego (na podstawie ww. ustawy oraz tzw. ustawy kompetencyjnej³²), z tym dniem stało się z mocy prawa mieniem właściwych jednostek samorządu terytorialnego. Przepis ten dotyczy także mienia Zasobu WRSP będącego w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych, które z dniem 1 stycznia 1999 r. zostały przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego (tj. domy opieki społecznej, średnie szkoły rolnicze przejęte przez starostów). W 2025 r. nieodpłatnie przekazywano na rzecz jednostek samorządu terytorialnego głównie grunty związane z realizacją zadań dotyczących **kultury i kultury fizycznej** (np. **pod place zabaw, boiska**) oraz pod **drogi**.

Przekazywanie nieruchomości na rzecz Lasów Państwowych odbywało się z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567)³³ oraz założeń „Krajowego programu zwiększania lesistości”. Lasy przejęte do Zasobu WRSP, po ich geodezyjnym wydzieleniu, przekazano nieodpłatnie Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu – Lasy Państwowe. Grunty wchodzące w skład Zasobu WRSP mogły być również przekazane nieodpłatnie Lasom Państwowym do zalesienia. Przekazanie gruntów wydzielonych geodezyjnie przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) następowało na wniosek ANR/KOWR w drodze decyzji starosty. Inne grunty nadające się do zalesienia, ale nieprzewidziane na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, można było przekazywać nieodpłatnie Lasom Państwowym w drodze umowy.

Od 5 października 2023 r., na mocy nowelizacji ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, przekazywanie Lasom Państwowym wchodzących w skład Zasobu działek ewidencyjnych użytkowanych, jako lasy, gruntów na cele związane z zalesianiem

³² Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668, z późn. zm.).

³³ Ustawa z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 238, poz. 1578, z późn. zm.) uchyliła art. 24 ust. 4a ugnrSP w brzmieniu: „Agencja może nieodpłatnie przekazywać Lasom Państwowym wydzielone geodezyjnie lasy, a także grunty nadające się do zalesienia, inne niż określone w ust. 4. Przekazanie następuje w drodze umowy zawartej między Prezesem Agencji a Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych.”.

(pod warunkiem że jest to zgodne z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub planu rewitalizacji i planu odbudowy lub ostateczną decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania albo z ustaleniami planu ogólnego gminy) czy innych gruntów na potrzeby gospodarki leśnej, na których nie jest możliwe prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, następuje w drodze umowy zawartej między Dyrektorem Generalnym KOWR a nadleśniczym Lasów Państwowych.

Od 1992 r. do końca 2025 r. przejęto do Zasobu WRSP łącznie ponad 170 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, w tym 110,05 tys. ha lasów. Niezależnie od ich sukcesywnego przekazywania Lasom Państwowym są one rozdysponowywane w takich samych formach jak pozostałe grunty, tj. są: sprzedawane, przekazywane w dzierżawę lub przekazywane nieodpłatnie innym uprawnionym podmiotom.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w Zasobie WRSP pozostawało **27,3 tys. ha lasów**, w tym 14,7 tys. ha rozdysponowano nietrwale w formie dzierżawy. Pozostała powierzchnia znajduje się na działkach nierozdysponowanych, rozdrobnionych, położonych w większości w Polsce północno-zachodniej.

Do końca 2025 r. zgłoszono Lasom Państwowym około **173,5 tys. ha gruntów do zalesienia**, w tym 150,4 tys. ha objęto przeglądami, w wyniku których zakwalifikowano do przekazania około 136,5 tys. ha. Faktycznie przekazano protokolarnie 142,9 tys. ha. Przekazania dotyczą w dużej mierze gruntów klas VI i VIz położonych na wododziałach i zbiornikach wód podziemnych oraz stanowiących enklawy i półenklawy wśród lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe oraz przylegające do takich lasów.

Rozpatrywanie wniosków kościelnych osób prawnych³⁴ o zaspokojenie roszczeń z tytułu utraty własności nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa następuje w postępowaniu regulacyjnym. Regulowanie tych roszczeń może polegać na:

- przywróceniu własności upaństwowionych nieruchomości rolnych i nierolnych lub ich części, gdy znajdują się one w Zasobie WRSP,
- wydzieleniu z Zasobu WRSP odpowiednich nieruchomości zamiennych w przypadku braku możliwości przywrócenia utraconej nieruchomości rolnej oraz w razie jednoznacznego stwierdzenia braku możliwości zrealizowania uprawnień kościelnych osób prawnych z mienia innych jednostek niż KOWR, które władają upaństwowionymi nieruchomościami rolnymi.

Niezależnie od możliwości zaspokojenia roszczeń kościelnych osób prawnych w postępowaniach regulacyjnych mogą one także występować o nieodpłatne przyznanie nieruchomości na utworzenie lub powiększenie gospodarstw rolnych albo na cele sprawowania kultu religijnego lub działalności w zakresie m.in. charytatywno-opiekuńczym i oświatowo-wychowawczym.

Do 31 grudnia 2025 r. przekazano z Zasobu WRSP kościelnym osobom prawnym łącznie 90,5 tys. ha. Zdecydowana większość postępowań dotyczyła nieodpłatnego przekazania nieruchomości osobom prawnym Kościoła Katolickiego (90,9% przekazanej

³⁴ Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1966).

powierzchni). W 2025 r. kościelnym osobom prawnym przekazano **62,3 ha**, w całości na rzecz Kościoła Katolickiego.

Niezależnie od wymienionych głównych tytułów nieodpłatnego przekazania gruntów **KOWR przekazuje nieruchomości Skarbu Państwa innym podmiotom uprawnionym w trybie ugnrSP lub w trybie innych przepisów**. Z łącznej powierzchni **69,8 tys. ha** największy areał został przekazany na rzecz osób dożywotnich – użytkowników (18,9 tys. ha) i **parków narodowych** w związku z utworzeniem parku lub zmianą jego granic (13,7 tys. ha). Ponad 10,6 tys. ha przekazano byłym właścicielom w trybie przywracania własności nieruchomości.

Od 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. aportem do spółek prawa handlowego wniesiono 24,8 tys. ha (w 2025 r. nie odnotowano takich transakcji). Przedmiotem wniesienia aportem były również: 132 zabytkowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, 176 obiektów socjalnych, kulturalnych i sportowych, 68 mieszalni pasz, 57 gorzelni, winiarni i browarów, 43 sklepy, 40 suszarni zbóż oraz zielonek. Do spółek wniesiono także w formie aportu 1 760 mieszkań.

Wykonując zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, **przekazano wody i grunty pokryte wodami**, które z mocy prawa przeszły w trwałe zarząd wymienionych w tej ustawie podmiotów. Od 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. podmiotom tym (regionalnym zarządom gospodarki wodnej i marszałkom województw) przekazano **252,7 tys. ha**, w tym **1,4 tys. ha** w 2025 r. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. do przekazania pozostawało około 21,9 tys. ha gruntów. Tempo przekazywania gruntów pod wodami nie zależy od KOWR, gdyż zgodnie z zapisami ustawy ich przejście stwierdza właściwy starosta na wniosek zainteresowanego.

Od 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. z Zasobu WRSP także trwale rozdysponowano **38,6 tys. ha** na pozostałe cele (tzn. przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, rozdysponowanie w trybie przepisów o scalaniu i wymianie gruntów oraz zniesienie współwłasności). W 2025 r. w tej grupie rozdysponowań z Zasobu przekazano **253,1 ha**.

W 2006 r. w związku ze zmianami w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych, powstała możliwość nieodpłatnego przekazywania na własność, w drodze umowy, nieruchomości wchodzących w skład Zasobu WRSP zarządzającemu **specjalną strefą ekonomiczną** w rozumieniu ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych. Przedmiotem umowy mogły być wyłącznie nieruchomości przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego **na cele inwestycyjne**. Umowę zawierał z zarządcą strefy Prezes ANR na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (od 2007 r. ministra właściwego do spraw rozwoju wsi), w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki. W wyniku wprowadzenia ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej, z dniem 1 stycznia 2011 r. utracił moc art. 24 ust. 7a, stanowiący podstawę prawną tych transakcji. Do końca 2010 r. podmiotom zarządzającym specjalnymi strefami ekonomicznymi przekazano łącznie około **300 ha**. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2025 r., poz. 469) wprowadziła do ustawy o gospodarowaniu

nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa art. 29d przywracający możliwość nieodpłatnego przekazania na własność zarządzającemu specjalną strefą ekonomiczną, w drodze umowy, nieruchomości wchodzących w skład Zasobu WRSP. Przedmiotowa nieruchomość musi być przeznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na **cele przemysłowo-usługowe**, a cel transakcji jest związany ze wspieraniem rozwoju nowych inwestycji. Rozpoczęcie procedury następuje na wniosek zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną złożony za zgodą ministra właściwego do spraw gospodarki, a zawarcie umowy wymaga zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W okresie 2018–2025 nie odnotowano transakcji w tym trybie.

Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości – KZN (Dz. U. z 2025 r. poz. 834, z późn. zm.) KOWR przekazuje do KZN nieruchomości wchodzące w skład Zasobu **przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkaniowe. Do 31 grudnia 2025 r. przekazano z Zasobu WRSP do KZN łącznie 799,9 ha gruntów, w tym 29,2 ha w 2025 r.**

Na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym – CPK (Dz. U. z 2024 r. poz. 1747) **do 31 grudnia 2025 r. przekazano do CPK łącznie 320,7 ha gruntów z Zasobu WRSP. W 2025 r. nie odnotowano takich transakcji.**

W związku z wejściem w życie z dniem 5 października 2023 r. zmian w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, obejmujących nieodpłatne przekazanie nieruchomości wchodzących w skład Zasobu WRSP na rzecz Agencji Mienia Wojskowego (AMW) na cele związane z zakwaterowaniem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 24 ust. 4c, **do 31 grudnia 2025 r. przekazano do AMW łącznie 35,9 ha gruntów z Zasobu WRSP, w tym 4,8 ha w 2025 r.**

Ogółem od 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. w wyniku sprzedaży i nieodpłatnego przekazania z różnych tytułów uprawnionym podmiotom, z Zasobu WRSP ubyło 3 441,1 tys. ha (72,2% powierzchni przejętej), w tym 9,0 tys. ha w 2025 r.

2.2.4. Dzierżawa nieruchomości Zasobu WRSP

Dzierżawa jest głównym kierunkiem nietrwałego rozdysponowania i zagospodarowania nieruchomości Zasobu WRSP. Od początku gospodarowania Zasobem WRSP w 1992 r. dzierżawa nieruchomości rolnych była dogodnym sposobem użytkowania znacznych powierzchni niewymagającym angażowania dużych środków finansowych, jak ma to miejsce przy nabywaniu nieruchomości. Wykupowi podlegały tylko ruchome środki trwałe i majątek obrotowy (głównie produkcja w toku), a płatność była często rozkładana na raty.

Zgodnie z ustawą o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa **umowy dzierżawy zawierane są na czas oznaczony.** Długość okresu zależy od charakteru i przeznaczenia nieruchomości (rolna zabudowana albo niezabudowana, pod budowę i eksploatację elektrowni wiatrowych).

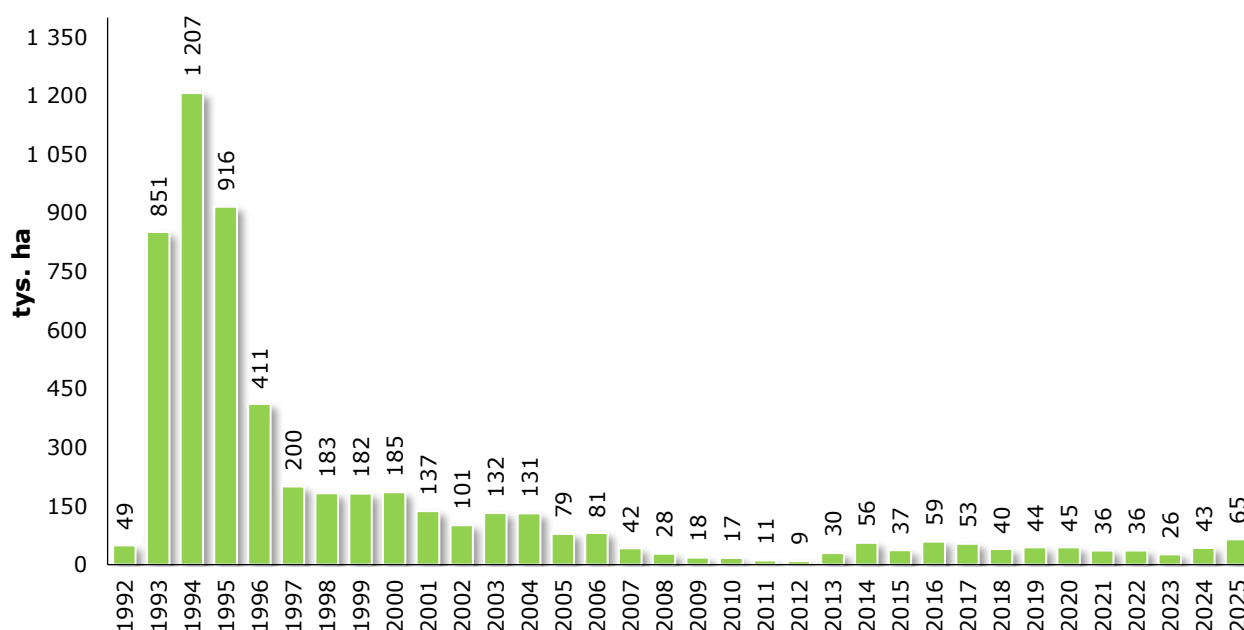
Przy ustalaniu okresu dzierżawy, który – aby zapewnić stabilność funkcjonowania – co do zasady wynosi 10 lat, jest uwzględniana możliwość udziału dzierżawcy

w programach finansowanych lub współfinansowanych ze środków pomocowych.

Wydzierżawienie nieruchomości rolnych na okres dłuższy niż 10 lat, z wyjątkiem nieruchomości pod budowę i eksploatację elektrowni wiatrowych, może nastąpić w szczególnych sytuacjach, np. gdy:

- nieruchomość wymaga poniesienia znacznych nakładów finansowych, aby było możliwe prowadzenie na niej działalności,
- przedmiotem dzierżawy są nieruchomości stawowe lub też grunty, na których znajdują się plantacje kultur wieloletnich (tj. sady i plantacje krzewów owocowych),
- przemawiają za tym względy społeczno-gospodarcze (np. możliwość stworzenia nowych miejsc pracy, profil produkcji).

Wykres 9. Dzierżawa gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025

Źródło: dane KOWR.

Od początku działalności (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r. (wg danych narastająco) zaoferowano dzierżawcom 7,7 mln ha (w tym część gruntów więcej niż jednokrotnie), a wydzierżawiono 5,2 mln ha (również część gruntów więcej niż jednokrotnie), na podstawie 373,0 tys. zawartych umów.

W 2025 r. wydzierżawiono ogółem 64,9 tys. ha, na podstawie 3,5 tys. zawartych umów³⁵.

W całym okresie rozdysponowania Zasobu WRSP (w latach 1992–2025) dominowały umowy zawierane na dzierżawę działek rolnych do 1 ha (stanowiły 41,7% liczby wszystkich umów). W umowach zawieranych w 2025 r. dzierżawy tak małych nieruchomości stanowiły 16,7% ogólnej liczby zawartych umów (w 2024 r. – 20,7%). W 2025 r. w grupie obszarowej od 1,01 do 9,99 ha udział zawieranych umów dzierżawy kształtował się na poziomie 35,0% (w 2024 r. – 38,0%), a udział umów w grupie obszarowej 10–99,99 ha wyniósł 46,7% (w 2024 r. – 40,6%).

³⁵ Bez umów przedłużanych lub przywróconych.

Tabela 4. **Powierzchnia gruntów wydzierżawionych z Zasobu WRSP* wg grup obszarowych****

Wyszczególnienie	Od 1992 r. do 31.12.2025 r.			W 2025 r.		
	Ogółem	z tego		Ogółem	z tego	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)						
do 1,00	77 268	76 929	339	288	286	2
1,01-1,99	95 135	94 479	656	429	428	1
2,00-4,99	180 286	178 052	2 234	1 679	1 664	14
5,00-9,99	218 404	214 044	4 360	2 987	2 932	55
10,00-19,99	394 530	385 246	9 283	13 470	13 400	70
20,00-49,99	601 901	570 662	31 239	17 250	16 902	348
50,00-99,99	364 413	324 763	39 649	3 993	3 283	710
100,00-499,99	1 350 020	927 932	422 089	7 729	3 490	4 238
100,00-299,99	x	x	x	5 220	3 133	2 088
300,00-499,99	x	x	x	2 508	358	2 151
500,00-999,99	990 102	419 830	570 272	8 977	650	8 327
1000,00 i więcej	948 305	180 090	768 215	8 102	-	8 102
Ogółem	5 220 363	3 372 028	1 848 335	64 902	43 035	21 867
w tym do 99,99	1 931 935	1 844 176	87 760	40 095	38 895	1 200
100,00 i więcej	3 288 427	1 527 852	1 760 576	24 807	4 140	20 667

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin i pod wodami) oraz grunty nierolne.

** W roku 2004 wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00-299,99 ha i 300,00-499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego do 300 ha.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

Tabela 5. **Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP* wg grup obszarowych****

Wyszczególnienie	Od 1992 r. do 31.12.2025 r.			W 2025 r.		
	Ogółem	z tego		Ogółem	z tego	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)						
do 1,00	155 499	154 816	683	581	578	3
1,01-1,99	67 849	67 438	411	300	299	1
2,00-4,99	58 016	57 370	646	518	513	5
5,00-9,99	30 628	30 029	599	403	396	7
10,00-19,99	27 989	27 361	628	927	923	4
20,00-49,99	20 000	19 043	957	646	635	11
50,00-99,99	5 277	4 725	552	55	45	10
100,00-499,99	5 715	4 199	1 516	39	22	17
100,00-299,99	x	x	x	33	21	12
300,00-499,99	x	x	x	6	1	5
500,00-999,99	1 430	633	797	14	1	13
1000,00 i więcej	566	135	431	5	-	5
Ogółem	372 969	365 749	7 220	3 488	3 412	76
w tym do 99,99	365 258	360 782	4 476	3 430	3 389	41
100,00 i więcej	7 711	4 967	2 744	58	23	35

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin i pod wodami) oraz grunty nierolne.

** W roku 2004 wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00-299,99 ha i 300,00-499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego do 300 ha.

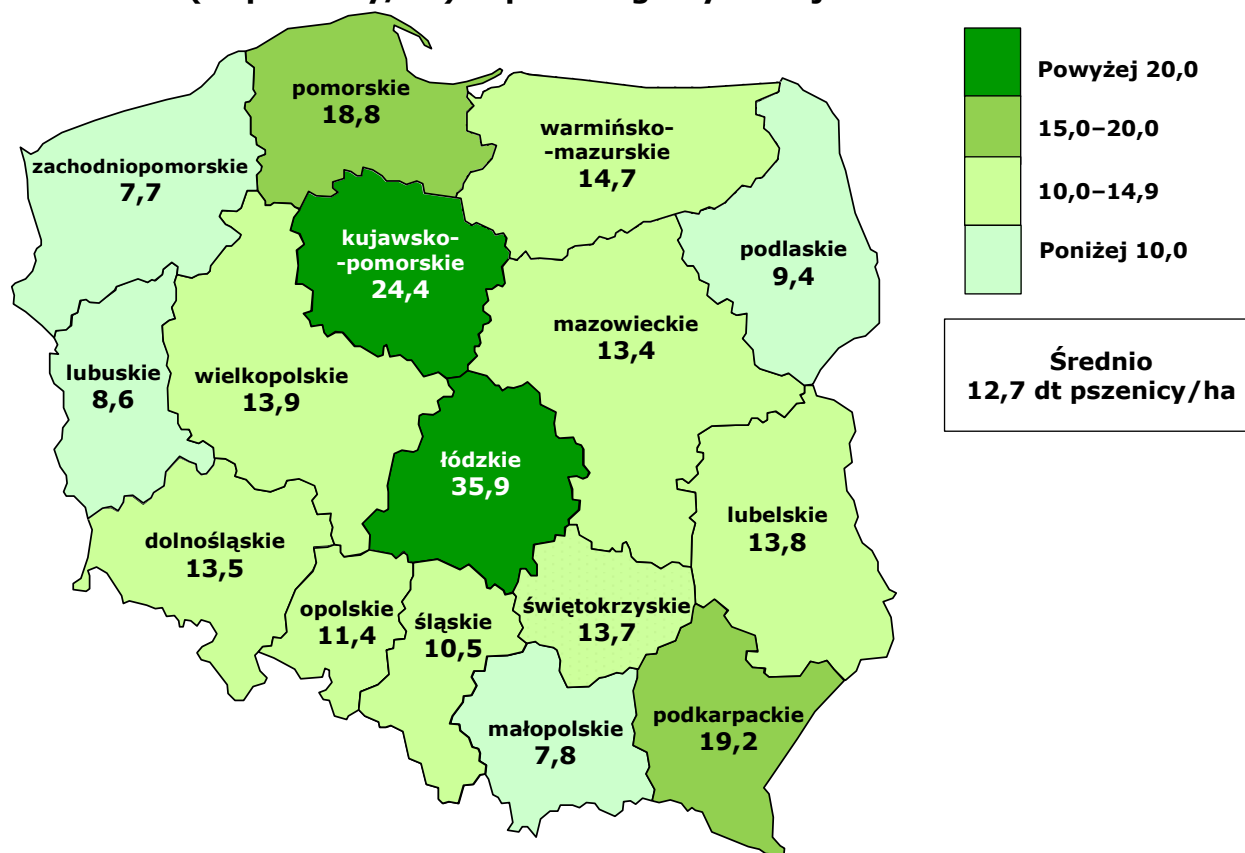
Źródło: dane KOWR.

Dzierżawcami nieruchomości są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Od początku działalności w 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. osoby fizyczne zawarły narastająco 98,1% ogólnej liczby umów dzierżawy, które obejmowały 64,6% wydzierżawionej powierzchni. Dzierżawcy, będący osobami fizycznymi, dzierżawili najczęściej nieruchomości o małych obszarach, zwłaszcza do 1 ha (42,3% umów zawartych przez osoby fizyczne). Osoby prawne natomiast częściej dzierżawiły nieruchomości duże, głównie w przedziale 100–499,99 ha (21,0% ogółu zawartych umów przez osoby prawne).

Czynsze uzyskiwane za grunty rolne oscylowały przez początkowe lata funkcjonowania Zasobu wokół równowartości 2 dt pszenicy rocznie za 1 ha, mimo wahań wynikających głównie z indywidualnych cech dzierżawionych nieruchomości (jakość gruntów, rozłóg i lokalizacja), a także wahań powodowanych czynnikami koniunkturalnymi oraz mimo różnic w lokalnym popycie na dzierżawę.

Co do zasady przetargi ograniczone ofert pisemnych były organizowane na wniosek rolników lub organizacji rolniczych. W odróżnieniu od przetargów licytacyjnych, czynsz dzierżawny w trybie przetargu ofertowego jest ustalany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 sierpnia 2016 roku³⁶.

Wykres 10. **Średnia wysokość czynszu dzierżawnego uzyskanego w 2025 r. (dt pszenicy/ha) w poszczególnych województwach**

Źródło: dane KOWR.

³⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 433, z późn. zm.).

W 2025 r. średni czynsz w równowartości pszenicy oferowany przez dzierżawców za 1 ha gruntów rolnych wyniósł **12,7 dt**, podczas gdy w umowach zawieranych w 2024 r. – 13,1 dt, w 2023 r. – 12,9 dt, w 2022 r. – 12,2 dt, w 2021 r. – 13,3 dt, w 2020 r. – 9,4 dt, w 2019 r. – 7,8 dt, w 2018 r. – 7,1 dt, w 2017 r. – 7,7 dt, w 2016 r. – 12,6 dt, a w 2015 r. – 11,5 dt.

Najwyższe czynsze w 2025 r. uzyskano w województwie łódzkim (35,9 dt/ha), kujawsko-pomorskim (24,4 dt/ha) i podkarpackim (19,2 dt/ha), a najniższe – zachodniopomorskim (7,7 dt/ha) oraz w małopolskim (7,8 dt/ha).

Średni czynsz za grunty rolne (bez czynszu za części składowe) dla wszystkich trwających umów dzierżawy na 31 grudnia 2025 r. wyniósł równowartość **6,7 dt pszenicy** za 1 ha.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w dzierżawie znajdowały się nieruchomości Zasobu WRSP o powierzchni 1 048,2 tys. ha, tj. o 3,4 tys. ha więcej³⁷ niż wynosiła powierzchnia będąca w dzierżawie na koniec grudnia 2024 r. (1 044,8 tys. ha).

Wśród gruntów pozostających w dzierżawie znajdowały się m.in. grunty pod stawami rybnymi (14,9 tys. ha) i jeziorami o wodach stojących (0,7 tys. ha).

W dzierżawie znajdowały się także obiekty rolno-przemysłowe, usługowe, handlowe i obiekty zabytkowe, w tym: 259 zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, 117 gorzelni, 232 suszarnie zbóż i zielonek, 136 mieszalni pasz, 41 masarni i rzeźni, 22 obiekty socjalne, kulturalne oraz sportowe.

Tabela 6. **Powierzchnia gruntów Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych, w podziale na osoby fizyczne i prawne (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)**

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2025 r.		
	Ogółem	z tego:	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)			
do 1,00	8 330	8 230	100
1,01–1,99	13 597	13 442	155
2,00–4,99	43 659	43 064	595
5,00–9,99	65 240	64 113	1 127
10,00–19,99	167 650	165 564	2 086
20,00–49,99	198 191	191 437	6 754
50,00–99,99	89 742	78 744	10 999
100,00–299,99	176 355	111 906	64 449
300,00–499,99	103 226	36 462	66 763
500,00–999,99	54 934	6 346	48 588
1000,00 i więcej	127 238	2 209	125 029
Ogółem	1 048 160	721 516	326 644
w tym do 99,99	586 408	564 593	21 814
100,00 i więcej	461 752	156 923	304 829

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

³⁷ Z uwzględnieniem korekty stanów i umów zawartych w 2025 r.

Analiza struktury nieruchomości, będących w dzierżawie na 31 grudnia 2025 r. wskazuje, że 24,4% umów „czynnych” (17,3 tys. umów) dotyczyło nieruchomości o powierzchni do 1 ha, a 2,0% liczby wszystkich umów „czynnych” (1,4 tys. umów) dotyczyło nieruchomości 100 ha i większych.

Tabela 7. **Liczba umów dzierżawy gruntów Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych, w podziale na osoby fizyczne i osoby prawne (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)**

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2025 r.		
	Ogółem	z tego:	
		Osoby fizyczne	Osoby prawne
Grupa obszarowa (w ha)			
do 1,00	17 323	17 081	242
1,01–1,99	9 489	9 379	110
2,00–4,99	13 749	13 567	182
5,00–9,99	9 007	8 852	155
10,00–19,99	11 666	11 522	144
20,00–49,99	6 911	6 696	215
50,00–99,99	1 296	1 145	151
100,00–299,99	1 016	662	354
300,00–499,99	274	98	176
500,00–999,99	83	10	73
1000,00 i więcej	63	2	61
Ogółem	70 877	69 014	1 863
w tym do 99,99	69 441	68 242	1 199
100,00 i więcej	1 436	772	664

Źródło: dane KOWR.

Na 31 grudnia 2025 r. umowy na dzierżawę nieruchomości do 1 ha obejmowały powierzchnię 8,3 tys. ha (0,8% powierzchni Zasobu WRSP pozostającej w dzierżawie), natomiast umowy na dzierżawę nieruchomości 100 ha i większych dotyczyły 461,8 tys. ha (44,1% powierzchni aktualnych dzierżaw).

Dzierżawcami nieruchomości są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. liczba umów dzierżawy z osobami fizycznymi wyniosła **69,0 tys.** i stanowiła 97,4% wszystkich umów dzierżawy (70,9 tys.). Osoby fizyczne z pozostających w dzierżawie **1 048,2 tys. ha** dzierżawiły 68,8% powierzchni (tj. 721,5 tys. ha). W 2025 r. liczba umów dzierżawy wzrosła o 0,6 tys. szt. w stosunku do umów dzierżawy na koniec 2024 r.

Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego stanowią niewielką grupę dzierżawców. Z uwagi na brak możliwości bieżącego monitorowania zmian w strukturze własności kapitału w spółkach prawa handlowego, dane w tym zakresie mogą mieć jedynie charakter szacunkowy. Na 31 grudnia 2025 r. w dzierżawie przez cudzoziemców znajdowało się **26,6 tys. ha** nieruchomości Zasobu, a w dzierżawie przez podmioty z udziałem kapitału zagranicznego niebędące cudzoziemcami – **12,4 tys. ha**. Wśród dzierżawców będących cudzoziemcami dominują podmioty pochodzące z Unii Europejskiej.

Tabela 8. **Struktura obszarowa umów dzierżawy zawartych, zakończonych i aktualnych***

Wyszczególnienie	Wydzierżawiono od 1992 r. do 31.12.2025 r.		Wygasło lub rozwiązano** od 1992 r. do 31.12.2025 r.		Stan na 31.12.2025 r.	
	Liczba umów	Powierzchnia	Liczba umów	Powierzchnia	Liczba umów	Powierzchnia
Grupa obszarowa (w ha)						
do 1,00 ha	155 499	77 268	138 176	68 938	17 323	8 330
1,01–1,99 ha	67 849	95 135	58 360	81 538	9 489	13 597
2,00–4,99 ha	58 016	180 286	44 267	136 627	13 749	43 659
5,00–9,99 ha	30 628	218 404	21 621	153 164	9 007	65 240
10,00–19,99 ha	27 989	394 530	16 323	226 880	11 666	167 650
20,00–49,99 ha	20 000	601 901	13 089	403 710	6 911	198 191
50,00–99,99 ha	5 277	364 413	3 981	274 670	1 296	89 742
100,00–499,99 ha	5 715	1 350 020	4 425	1 070 440	1 290	279 580
500,00–999,99 ha	1 430	990 102	1 347	935 168	83	54 934
1000,00 i więcej ha	566	948 305	503	821 067	63	127 238
Ogółem	372 969	5 220 363	302 092	4 172 203	70 877	1 048 160

* Liczba umów – w szt., powierzchnia – w ha, bez gruntów pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, gruntów o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalni i pod wodami), a także gruntów nierolnych. Zestawienie nie obejmuje także przypadków wyłączonych z analiz z uwagi na ekstremalnie wysokie czynsze.

** Łącznie z gruntami wyłączonymi z dzierżawy. Pozycja „wygasło lub rozwiązano” ma charakter wynikowy w grupach obszarowych („wydzierżawiono” minus „stan”). Pozycja „stan” zawiera przesunięcia w grupach w wyniku wyłączeń lub zmian obszaru aneksami oraz jako skutek zmian geodezyjno-gruntowych.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

Dzierżawa, jako sposób użytkowania czasowego, z założenia posiada cechę rotacji. Wraz z upływem czasu część wcześniej wydzierżawionych nieruchomości wraca do ponownego rozdysponowania. Wiąże się to zarówno z wygasaniem umów dzierżawy w związku z upływem terminów, na jakie zostały zawarte, jak i z rozwiązywaniem umów³⁸, a także wyłączeniem części nieruchomości z trwających umów dzierżawy. **W 2025 r. z dzierżawy powróciło 65,9 tys. ha.**

Największa liczba umów dzierżawy wygasła lub została rozwiązana w grupach obszarowych do 10 ha (86,9% wszystkich umów wygasłych lub rozwiązanych i 70,4% wszystkich umów zawartych). Umowy te dotyczyły tylko 10,6% powierzchni. Umowy na dzierżawę relatywnie małych powierzchni często były zawierane na stosunkowo krótkie okresy. Największe powierzchnie gruntów pochodziły z grup obszarowych 100 ha i więcej – ogółem 67,8% powierzchni (łącznie z gruntami wyłączanymi z trwających umów).

2.2.5. Tworzenie ośrodków produkcji rolniczej

W 2020 r. zainicjowano proces tworzenia **ośrodków produkcji rolniczej (OPR)**. Z Zasobu WRSP wyodrębniono nieruchomości, które wraz z innymi składnikami mienia tworzą nierozzerwalną, zorganizowaną całość gospodarczą o powierzchni przekraczającej

³⁸ Pod pojęciem „rozwiązanie umowy” rozumie się także sytuacje, gdy umowy kończą się przed terminem na skutek skorzystania przez dzierżawcę z pierwszeństwa w nabyciu.

50 ha, której podział byłby nieuzasadniony ekonomicznie. Po uzyskaniu stosownych zgód MRiRW przeprowadzono przetargi nieograniczone na wydzierżawienie nieruchomości na okres 10 lat, a w przypadku OPR Stawy Przygodzickie na okres 15 lat.

W wyniku powyższych działań na 31 grudnia 2025 r. funkcjonowały **4 Ośrodki Produkcji Rolniczej** na terenie działania OT KOWR w Poznaniu, tj.:

- 1) OPR Dąbki o powierzchni 274,2 ha – ukierunkowany na produkcję krzewów owocowych i ozdobnych oraz hodowlę zwierzyny łownej i koni ras szlacheckich,
- 2) OPR Grąblewo o powierzchni 310,2 ha – ukierunkowany na chów i hodowlę bydła mlecznego,
- 3) OPR Różanna o powierzchni 263,0 ha – ukierunkowany na chów i hodowlę bydła mlecznego oraz chów trzody chlewnej,
- 4) OPR Stawy Przygodzickie o powierzchni 649,8 ha – ukierunkowany na hodowlę ryb.

2.3. Grunty pozostające w Zasobie WRSP i ich rozdysponowanie

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w Zasobie WRSP znajdowały się nieruchomości Skarbu Państwa o powierzchni 1 322 882 ha.

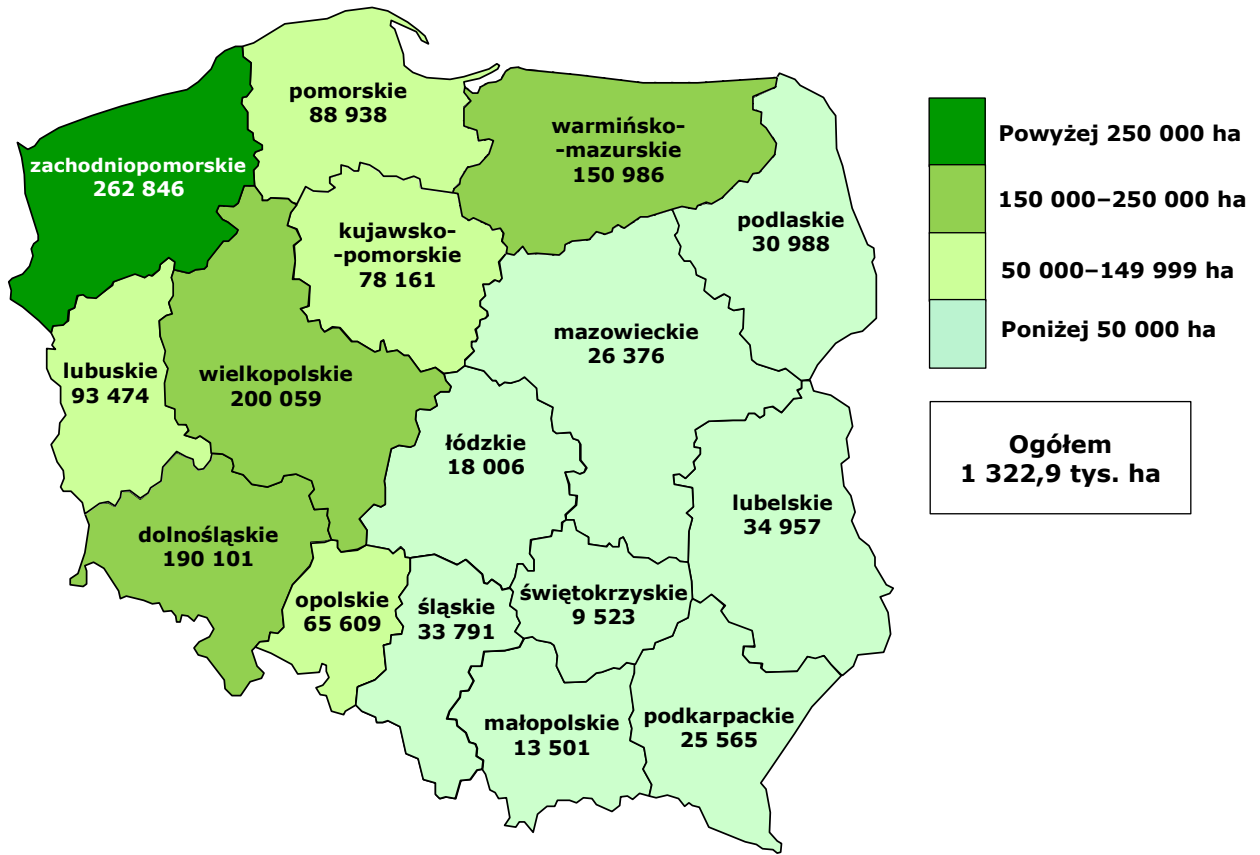
Tabela 9. **Stan zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP od początku działalności (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r.**

Wyszczególnienie	tys. ha
Grunty przejęte do Zasobu WRSP	4 764,0
Grunty rozdysponowane trwale, z tego:	3 441,1
– sprzedano	2 745,1
– przekazano, w tym nieodpłatnie	696,1
Ogółem pozostaje w Zasobie WRSP, z tego:	1 322,9
– w dzierżawie	1 048,2
– w trwałym zarządzie	17,1
– w użytkowaniu wieczystym	52,0
– w innych formach rozdysponowania „nietrwałego” (np. użytkowanie i bezumowne użytkowanie)	9,6
– „obce grunty w Zasobie WRSP” (grunty, które z mocy prawa przeszły w gestię innych podmiotów, lecz pozostają w ewidencji Zasobu do czasu ich protokolarnego przekazania tym podmiotom)	24,5
– pozostaje do rozdysponowania	171,5

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

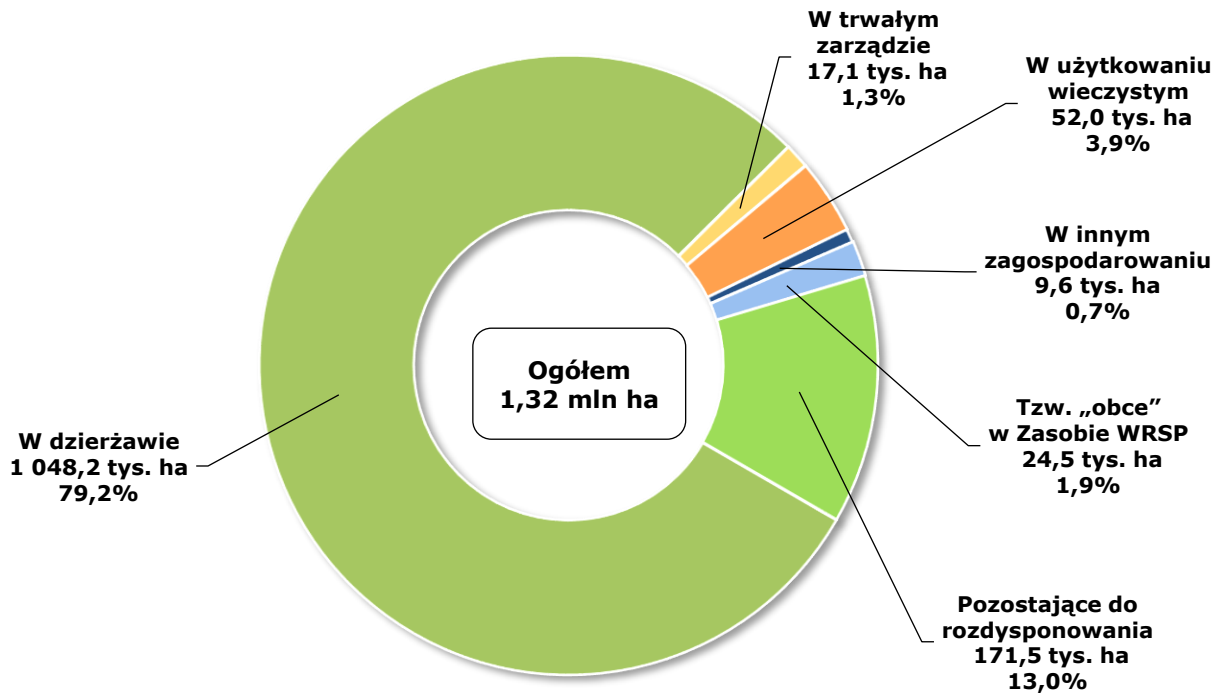
Powierzchnia gruntów Zasobu WRSP obejmowała także 24,5 tys. ha (1,9%) gruntów określanych jako „obce grunty w Zasobie”. Były to grunty, które z mocy prawa przeszły w zarząd lub na własność innych podmiotów, lecz nie zostały jeszcze protokolarnie przejęte. W powierzchni tej dominują grunty pokryte wodami płynącymi, fizycznie nieprzejęte jeszcze z Zasobu przez PGW Wody Polskie. Jeśli grunty te potraktuje się jako faktycznie trwale rozdysponowane, to ogółem z Zasobu WRSP ubyło **3 465,6 tys. ha** (tj. **72,2% powierzchni gruntów przejętych**).

Wykres 11. **Grunty pozostające w Zasobie WRSP na 31 grudnia 2025 r. (w ha)**

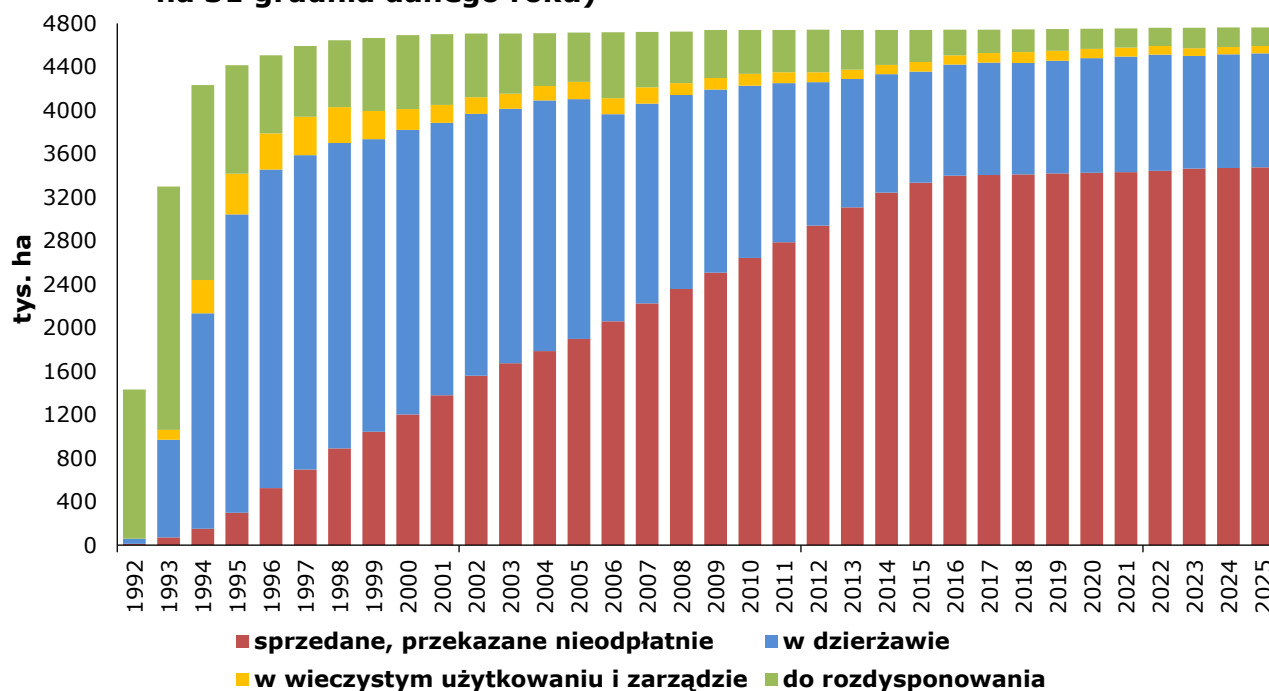
Źródło: dane KOWR.

Wykres 12. **Powierzchnia Zasobu WRSP (stan na 31 grudnia 2025 r.)**

Źródło: dane KOWR.

Wykres 13. **Rozdysponowanie gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)**

Źródło: dane KOWR.

2.4. Inne zagadnienia związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu WRSP

2.4.1. Trwały zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości Zasobu WRSP

Formami użytkowania mienia Skarbu Państwa są trwały zarząd (zwany zarządem) i użytkowanie wieczyste. Obserwowany jest proces wygaszania zarządu oraz użytkowania wieczystego (zrzeczenie, wygaśnięcie, zamiana na prawo własności lub przekształcenie w prawo własności, sprzedaż użytkownikowi wieczystemu). W okresie 2019–2025 łączna powierzchnia w tych formach rozdysponowania zmniejszyła się o 2 tys. ha. Na 31 grudnia 2025 r. w obu tych formach znajdowało się **69,1 tys. ha**, z tego w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej – 17,1 tys. ha, a w użytkowaniu wieczystym – 52,0 tys. ha.

2.4.2. Mieszkania i infrastruktura mieszkaniowa

W wyniku restrukturyzacji mienia przejętego do Zasobu WRSP, głównie po zlikwidowanych ppgr, został wyodrębniony **majątek służący celom nieprodukcyjnym**, w tym także mieszkania, które najemcy mogą wykupić na preferencyjnych warunkach.

Od początku działalności w 1992 r. do 31 grudnia 2025 r. do Zasobu przejęto **337,5 tys. mieszkań**³⁹. W 2025 r. – przede wszystkim z ujawnienia w wyniku przeprowadzonych inwentaryzacji, podziału lokali i korekty stanów ewidencyjnych – wprowadzono do ewidencji

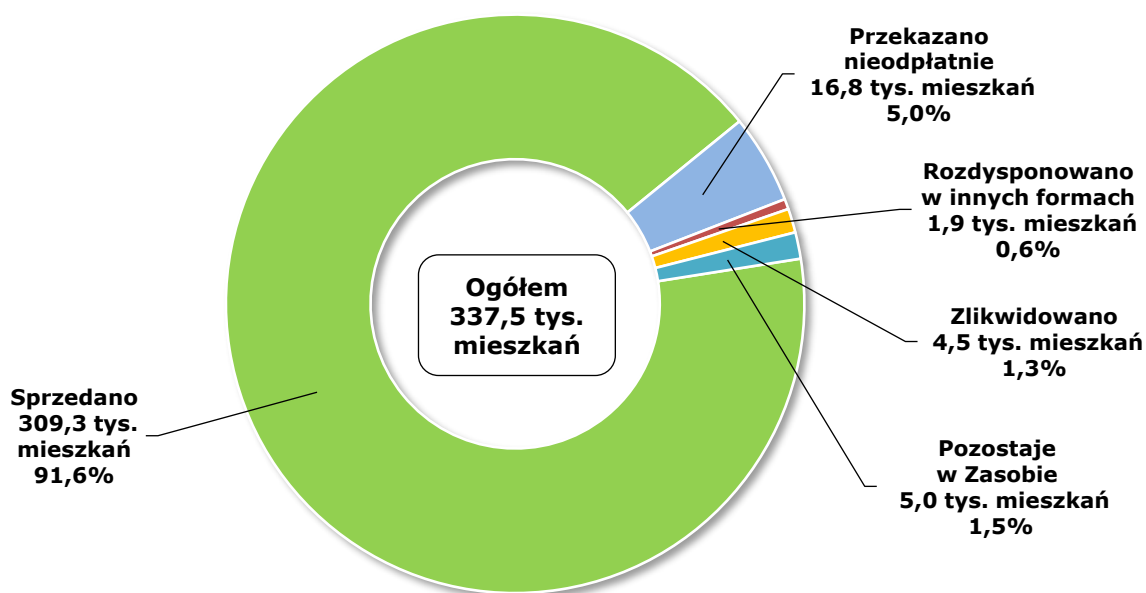
³⁹ Z uwzględnieniem 2,2 tys. mieszkań, które powstały w Zasobie WRSP (na skutek zakończenia inwestycji rozpoczętych, adaptacji na mieszkania innych pomieszczeń i podziału lokali), a także korekt stanów ewidencyjnych.

18 mieszkań. Od początku działalności do 31 grudnia 2025 r. trwale rozdysponowano 332,5 tys. mieszkań (98,5% przejętych), z czego:

- sprzedano **309,3 tys. mieszkań** (91,6% przejętych), w tym **222 mieszkania w 2025 r.**,
- nieodpłatnie przekazano uprawnionych podmiotom (spółdzielniom i gminom) 16,8 tys. mieszkań, w tym 1,8 tys. mieszkań wniesiono aportem do spółek,
- rozdysponowano w innych formach 1,9 tys. mieszkań,
- zlikwidowano 4,5 tys. mieszkań.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w Zasobie WRSP pozostawało **5 tys. mieszkań** (tj. 1,5% wszystkich przejętych mieszkań).

Wykres 14. **Rozdysponowanie mieszkań Zasobu WRSP wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

Liczba mieszkań sprzedawanych najemcom od 1994 r., w którym sprzedano blisko 75,7 tys. mieszkań, systematycznie obniżała się do 2018 r. Pomimo przysługujących nabywcom bonifikat i szeroko stosowanej praktyki rozkładania ceny na raty, maleje zainteresowanie nabywaniem mieszkań na własność. W latach 2018–2025 sprzedaż ustabilizowała się na poziomie 100–200 mieszkań rocznie. W 2025 r. sprzedano 222 mieszkania, w 2024 r. – 124 mieszkania, w 2023 r. – 110 mieszkań, w 2022 r. – 127 mieszkań, w 2021 r. – 175 mieszkań, w 2020 r. – 213 mieszkań, w 2019 r. – 166 mieszkań, w 2018 r. – 128 mieszkań, w 2017 r. – 255 mieszkań, w 2016 r. – 364 mieszkania, a w 2015 r. – 470 mieszkań.

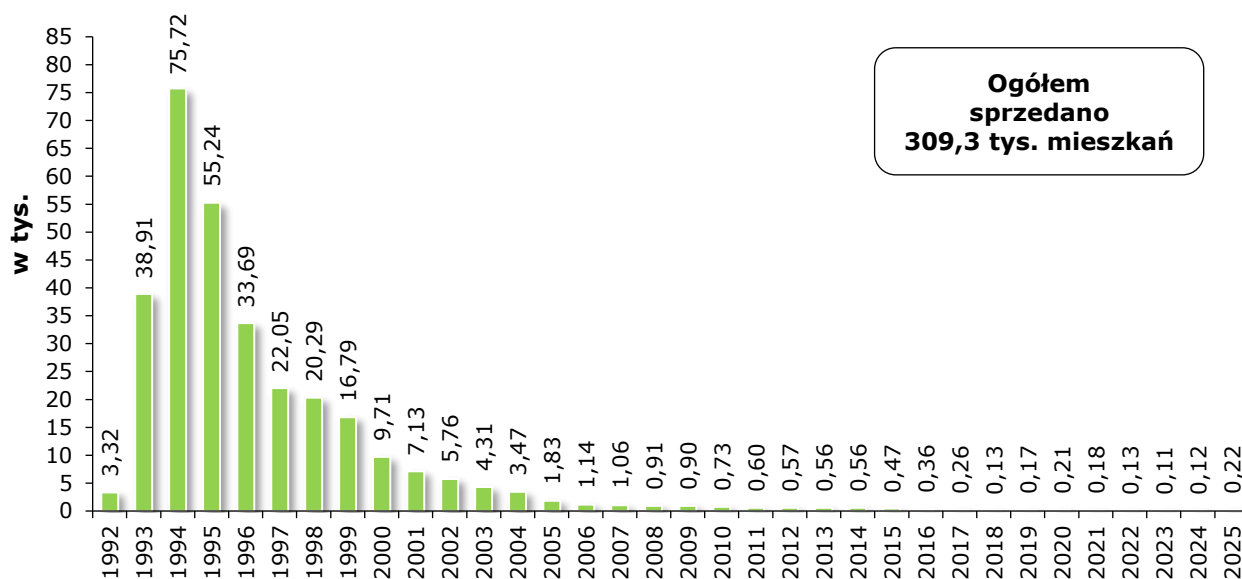
Do ważniejszych powodów spadku zainteresowania nabywaniem mieszkań na własność należą:

- wyczerpywanie się w Zasobie WRSP mieszkań o stosunkowo dobrym standardzie oraz atrakcyjnej lokalizacji, o czym może świadczyć fakt, iż część najemców nie skorzystała w ostatnich latach z przedstawionej oferty nabycia, mimo że wielokrotnie tę ofertę ponawiano,
- konieczność ponoszenia przez nabywców wszystkich kosztów utrzymania wykupionych mieszkań,

- brak chęci zakupu mieszkań na własność, niezależnie od ceny zakupu, przez część najemców nieposiadających spadkobierców zainteresowanych takimi mieszkaniami.

Część mieszkań pozostających nadal w Zasobie WRSP nie może być zaoferowana najemcom do nabycia z przyczyn formalnoprawnych, niektóre położone są w obiektach zabytkowych lub w budynkach niesłużących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych albo funkcjonalnie związanych z działalnością gospodarczą i nie można ich przeznaczyć do sprzedaży najemcom.

Wykres 15. **Sprzedaż mieszkań z Zasobu WRSP w latach 1992–2025**

Źródło: dane KOWR.

Pomimo że większość mieszkań przejętych do Zasobu została sprzedana najemcom lub przekazana uprawnionym podmiotom (zwłaszcza gminom i spółdzielniom mieszkaniowym), pozostające w Zasobie WRSP mieszkania nadal stanowią problem organizacyjny i finansowy.

Największe wydatki wiążą się z: koniecznością dokonywania konserwacji i remontów mieszkań pozostających w Zasobie WRSP oraz związanej z nimi infrastruktury, pokrywaniem części kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań, których najemcami są emeryci i renciści zwolnieni z opłacania czynszu najmu⁴⁰, a także faktem, że pewna liczba lokatorów uchyla się od płacenia czynszu lub ponoszenia opłat za świadczone usługi (np. kanalizację, wywóz śmieci, utrzymywanie porządku na terenie).

2.4.3. Grunty do rozdysponowania

Ogólna powierzchnia gruntów Zasobu WRSP pozostająca do rozdysponowania wynosiła **171,5 tys. ha**, tj. o 6,8 tys. ha mniej niż na koniec 2024 r.

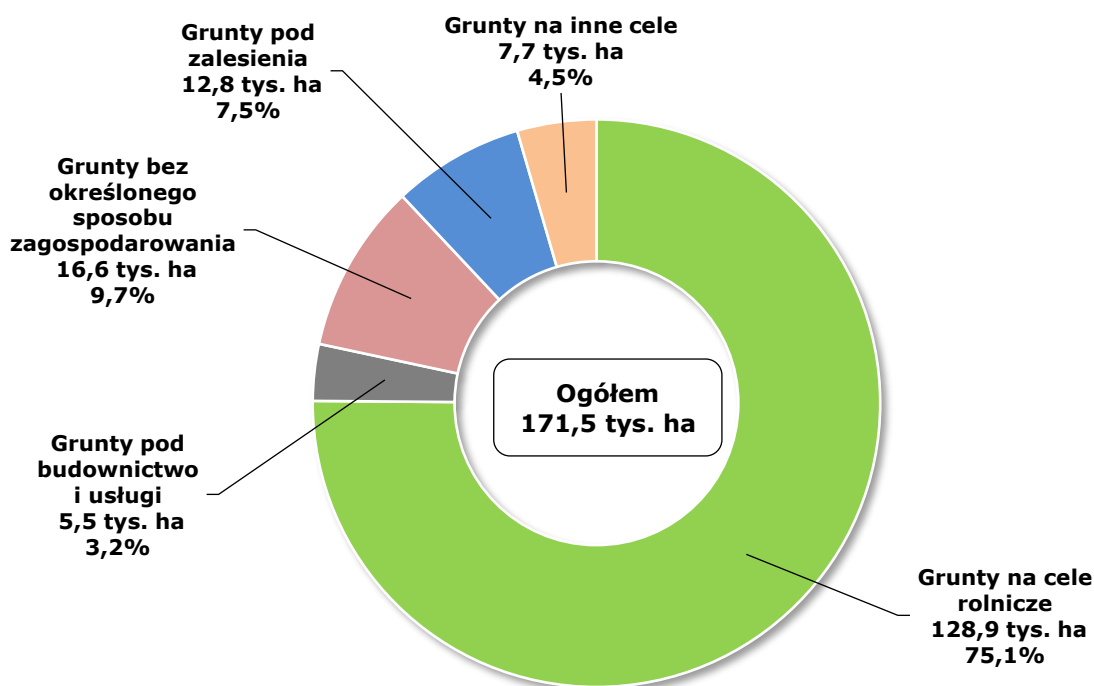
Na 31 grudnia 2025 r. w Zasobie znajdowała się duża liczba działek o powierzchni w przedziałach do 0,1 ha i 0,1 do 0,49 ha stanowiąca 81% spośród **351,1 tys. działek** nierozdysponowanych. Ocenia się, że znaczna część gruntów do rozdysponowania charakteryzuje się dużym

⁴⁰ Na podstawie art. 47 ugrnSP.

rozdrobieniem oraz innymi niekorzystnymi cechami (np. nieuregulowanymi stosunkami wodnymi, zakamienieniem, położeniem na skarpach, urwiskach oraz między wałami przeciwpowodziowymi).

Średnia powierzchnia działki nierozdysponowanej wynosi 0,5 ha. W poszczególnych OT KOWR średnia powierzchnia waha się od 0,2 ha w południowo-wschodniej i centralnej Polsce do 1,0 ha w części północnej i zachodniej. Tak duża liczba nieruchomości wymaga poniesienia znacznych nakładów pracy (w tym uregulowania stanu geodezyjno-prawnego), aby w przyszłości dokonać ich rozdysponowania.

Wykres 16. **Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków (stan na 31 grudnia 2025 r.)**

Źródło: dane KOWR.

Dokonana w jednostkach terenowych KOWR szacunkowa ocena przydatności tych gruntów do różnych celów (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.) wskazała, że znaczna część gruntów (**128,9 tys. ha** – 75,1%) może być sprzedana lub wdzierżawiona kontrahentom KOWR na cele związane z produkcją rolną, z tym że większość z tych gruntów jest o niskiej przydatności rolniczej i znacznym rozdrobieniu.

Kolejna grupa gruntów (26,0 tys. ha – 15,2%) określona jest, jako kwalifikująca się do wykorzystania w celach nierolniczych – zwłaszcza pod zalesienie i budownictwo, a także na cele rekreacji i związane z ochroną przyrody.

Dla pozostałych gruntów (16,6 tys. ha – 9,7%) nie zdefiniowano możliwych kierunków ewentualnego wykorzystania. Ocenia się, że znaczna część tych gruntów charakteryzuje się dużym rozdrobieniem oraz innymi niekorzystnymi cechami (np.: nieuregulowanymi stosunkami wodnymi, zakamienieniem, położeniem na skarpach, urwiskach i między wałami przeciwpowodziowymi).

2.4.4. Pozostałe zagadnienia w obszarze gospodarowania Zasobem WRSP

W obszarze gospodarowania Zasobem WRSP wpływ na realizację powierzonych zadań KOWR mają m.in.:

- **brak w wielu gminach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także wieloznaczność (alternatywność) zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz związana z tym niepewność co do przyszłej funkcji nieruchomości.** Może to utrudniać identyfikację gruntów, które są i mają być w przyszłości przeznaczone na cele rolne. Przykładem może być uwzględnianie w studiach dla terenu całych gmin bądź ich znacznej części możliwości lokalizacji (np.: siłowni wiatrowych, usług rekreacyjnych i turystycznych lub aktywizacji gospodarczej). Przy ograniczonej możliwości ustalenia, które tereny będą w przyszłości służyć wyłącznie produkcji rolniczej, a które można wykorzystać w alternatywny sposób, trudno jest określić wartość rynkową gruntów, a na jej podstawie – właściwą cenę sprzedaży. W takich sytuacjach podejmowanie decyzji o sprzedaży nieruchomości przez KOWR jest utrudnione;
- **trudności w odzyskaniu władania nieruchomością od byłych dzierżawców oraz innych bezumownych użytkowników (BUM) w przypadku odmowy dobrowolnego wydania nieruchomości.** Problem bezumownego korzystania i odmowy wydania KOWR nieruchomości Zasobu WRSP jest zauważalny od lat w skali całego kraju. Podejmowane są działania systemowe, których celem jest wyeliminowanie lub znaczące ograniczenie skali tego zjawiska. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w bezumownym użytkowaniu znajdowały się nieruchomości Zasobu WRSP o powierzchni **6,6 tys. ha**. Odmowa wydania nieruchomości dotyczyła w większości byłych dzierżawców (95,9%). W przypadkach, w których stwierdzono bezprawne zajęcie gruntów Zasobu WRSP, a użytkownicy odmawiają ich wydania, KOWR powiadamia odpowiednie instytucje o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Niezależnie od tego bezumowni użytkownicy (zarówno byli dzierżawcy, jak i osoby samowolnie zajmujące grunty Zasobu WRSP) są wzywani do wydania nieruchomości. W przypadku odmowy wydania w określonym terminie KOWR występuje z pozwami do sądów, a kiedy jest to możliwe, kierowane są wnioski bezpośrednio do komornika. Za okres bezumownego korzystania z nieruchomości naliczane jest wynagrodzenie, które od 3 grudnia 2011 r. stanowiło równowartość pięciokrotności wywoławczej wysokości czynszu, który byłby należny od tej nieruchomości, gdyby była ona przedmiotem umowy dzierżawy po przeprowadzeniu przetargu. Po wejściu w życie w dniu 26 czerwca 2019 r. ustawy z 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1080) 6-krotnie podniesiono wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu WRSP – obecnie osoba władająca nieruchomością wchodzącą w skład Zasobu bez tytułu prawnego jest zobowiązana do zapłaty na rzecz KOWR wynagrodzenia za korzystanie z tej nieruchomości w wysokości stanowiącej **30-krotność wywoławczej wysokości czynszu, który byłby**

należny od tej nieruchomości, gdyby była ona przedmiotem umowy dzierżawy po przeprowadzeniu przetargu. Spowodowało to **zwiększenie skuteczności odzyskiwania przez KOWR powierzchni z bezumownego użytkowania**, gdyż w ciągu 7 lat uległa ona zmniejszeniu o **74,7%** (na koniec 2018 r. wyniosła 25,9 tys. ha, po wejściu w życie ustawy – na koniec 2019 r. zmniejszyła się do 17,3 tys. ha, na koniec 2020 r. – 11,1 tys. ha, na koniec 2021 r. – 8,1 tys. ha, na koniec 2022 r. – 7,3 tys. ha, na koniec 2023 r. – 11,2 tys. ha, na koniec 2024 r. – 7,7 tys. ha, a na koniec 2025 r. – 6,6 tys. ha). Wsparciem w odzyskiwaniu gruntów użytkowanych bez tytułu prawnego z Zasobu WRSP było zarówno zwiększenie opłaty za bezumowne użytkowanie do 30-krotności czynszu dzierżawnego, jak i wprowadzenie ustawowego wymogu posiadania tytułu prawnego do gruntów Zasobu WRSP zgłaszanych do płatności bezpośrednich w celu uzyskania tych płatności. Dodatkowo bezumowny użytkownik nie może uczestniczyć w przetargach organizowanych przez KOWR w okresie 5 lat od momentu niewydania nieruchomości na wezwanie KOWR.

2.5. Nadzór właścicielski nad mieniem Zasobu WRSP

Rozdysponowanie większości mienia Zasobu WRSP w różnych formach powoduje, że istotnym zadaniem jest nadzór właścicielski sprawowany przez KOWR. Jednym z głównych celów nadzoru jest zapewnienie prawidłowego wykorzystywania majątku Skarbu Państwa przez jego użytkowników, w tym także zgodności sposobu jego użytkowania z zapisami zawartymi w umowach oraz z wymogami wynikającymi z przepisów szczególnych. Nadzorem objęte są też nieruchomości trwale rozdysponowane, gdzie na nabywców nałożone zostały określone zobowiązania. KOWR sprawuje nadzór właścicielski nad sposobem wykorzystywania mienia Zasobu WRSP przekazanego użytkownikom poprzez wszystkie swoje komórki organizacyjne, zwłaszcza przez oddziały terenowe.

Nadzór właścicielski prowadzony nad realizacją obowiązków wynikających z umów dotyczących zagospodarowania Zasobu WRSP jest niezbędny głównie dla oceny prawidłowego i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania nieruchomości na zasadach określonych w umowie (decyzji).

W ramach realizowanego nadzoru właścicielskiego w 2025 r. przeprowadzono między innymi kontrolę wykonywania obowiązków wynikających z umów lub decyzji dokonując lustracji w terenie. Przeprowadzono **11 443 kontrole** dotyczące:

- **9 582 umów dzierżawy** nieruchomości (z tego 711 umów nieruchomości zabudowanych i 8 871 umów nieruchomości niezabudowanych),
- **693 umów sprzedaży nieruchomości**, których cena rozłożona została **na raty**,
- **11 umów sprzedaży nieruchomości** obejmujących **obiekty zabytkowe**,
- **484 umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości** na własność jednostkom samorządu terytorialnego, w myśl art. 24 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych,

- **dwóch umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości Zasobu WRSP** na rzecz innych podmiotów,
- **671 innych umów (decyzji o szczególnym charakterze m.in.: użytkowania wieczystego, trwałego zarządu oraz darowizn na rzecz instytucji pożytku publicznego).**

Dzierżawa nieruchomości Zasobu WRSP

W wyniku kontroli **9 582** nieruchomości pod względem wywiązywania się dzierżawców z zobowiązań wynikających z treści umów dzierżawy, w odniesieniu do **6 202** przypadków nie stwierdzono żadnych uchybień i nieprawidłowości w wywiązywaniu się dzierżawców z postanowień zawartej umowy. W pozostałych **3 380** nieruchomości objętych umowami dzierżawy stwierdzono ogółem **5 669** uchybień, z czego **1 395** dotyczyło **474** nieruchomości zabudowanych, a **4 274** uchybienia odnosiły się do **2 906** nieruchomości niezabudowanych.

Sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP

Przeprowadzono **693** kontrole realizacji zobowiązań nabywców wynikających z umów sprzedaży nieruchomości, których cena została rozłożona na raty lub w umowach sprzedaży zapisano inne zobowiązania nabywcy. Kontrole wykazały **120** uchybień. Natomiast w stosunku do sprzedaży obiektów zabytkowych przeprowadzono **11** kontroli, w których stwierdzono **11** uchybień.

Nieodpłatne przekazanie nieruchomości Zasobu WRSP

Przeprowadzone **484** kontrole zobowiązań wynikających z umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, w **154** przypadkach wykazały one nieprawidłowości w sposobie użytkowania nieruchomości. W odniesieniu do **30** umów KOWR zażądał zwrotu aktualnej wartości pieniężnej tych nieruchomości. Natomiast kontrola dwóch umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości na własność na rzecz innych podmiotów nie wykazała żadnych uchybień.

Inne umowy (umowy o szczególnym charakterze decyzji m.in.: użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, darowizn na rzecz pożytku publicznego)

W wyniku **671** kontroli w **576** przypadkach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Kontrole realizacji pozostałych **95** umów wykazały **95** uchybień.

Szczegółowe tabele dotyczące gospodarowania przez KOWR Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa zamieszczono w **aneksie nr 5**.

3. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KSZTAŁTOWANIU USTROJU ROLNEGO

Uregulowania objęte **ustawą z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego** (Dz. U. z 2025 r. poz. 1653, z późn. zm.) – zwaną dalej **ukur** – stanowią jeden z elementów polityki rolnej państwa prowadzonej m.in. w trosce o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli oraz sprzyjanie rozwojowi obszarów wiejskich. Przepisy ww. ustawy, wraz z kolejnymi jej nowelizacjami, mają na celu wzmocnienie ochrony i rozwoju gospodarstw rodzinnych, zapewnienie właściwego zagospodarowania gruntów rolnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz wspieranie zrównoważonego rolnictwa prowadzonego w zgodzie z wymogami dobrej praktyki rolniczej i ochrony środowiska.

W myśl art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **gospodarstwa rodzinne** stanowią podstawę ustroju rolnego państwa⁴¹. Pojęcie „gospodarstwo rodzinne” zostało prawnie zdefiniowane w **art. 5 ust. 1 ukur**, jako prowadzone przez rolnika indywidualnego **gospodarstwo rolne**, w którym łączna powierzchnia użytków rolnych jest **nie większa niż 300 ha**.

W 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizował m.in. **zadania określone w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego** związane z:

- poprawą struktury obszarowej gospodarstw rolnych,
- przeciwdziałaniem nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych,
- zapewnieniem prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach,
- wspieraniem rozwoju obszarów wiejskich,
- wdrażaniem i stosowaniem instrumentów wsparcia rolnictwa
- aktywną polityką rolną państwa.

Na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego KOWR mógł m.in. **nabywać nieruchomości rolne na rynku prywatnym**. Nabyte nieruchomości rolne **wchodzą w skład Zasobu WRSP**, a następnie **są przeznaczane głównie na powiększanie przez miejscowych rolników indywidualnych ich gospodarstw rodzinnych**.

⁴¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

Przywołana powyżej ustawa stworzyła prawne podstawy nabywania nieruchomości rolnych do Zasobu WRSP. Przepisy ukur umożliwiają m.in. wykorzystanie gruntów rolnych pochodzących z obrotu prywatnego do **wspierania pozytywnych przemian strukturalnych w rolnictwie** oraz wprowadzają mechanizmy **wspierające rozwój gospodarstw rodzinnych**.

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego reguluje m.in. **obrót określonymi ustawą nieruchomościami rolnymi na rynku prywatnym** (np. jeśli nabycie takich nieruchomości rolnych następuje między osobami fizycznymi, osobami prawnymi). Pod pojęciem „nabycie nieruchomości rolnej” należy rozumieć przeniesienie własności nieruchomości rolnej lub nabycie własności nieruchomości rolnej w wyniku dokonania czynności prawnej lub orzeczenia sądu, albo organu administracji publicznej, a także innego zdarzenia prawnego. Do **nabycia nieruchomości rolnej** może dochodzić m.in. w wyniku: sprzedaży, zamiany, darowizny, zniesienia współwłasności, stwierdzenia nabycia spadku, działu spadku, podziału majątku wspólnego, przysądzenia własności, wniesienia nieruchomości jako aportu do spółki handlowej, podziału spółki, przekształcenia spółki cywilnej w spółkę kapitałową, łączenia spółek kapitałowych.

Przepisy ukur dotyczące **nabycia nieruchomości rolnej** stosuje się odpowiednio także do nabycia:

- 1) użytkowania wieczystego nieruchomości rolnej albo udziału w użytkowaniu wieczystym nieruchomości rolnej,
- 2) udziału we współwłasności nieruchomości rolnej,
- 3) gospodarstwa rolnego.

Przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego **nie dotyczą m.in. nabycia takich nieruchomości rolnych:**

- a) w których powierzchnia użytków rolnych jest mniejsza niż 0,3 ha,
- b) które są drogami wewnętrznymi,
- c) które w całości położone są na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne,
- d) w których grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako grunty pod stawami stanowią co najmniej 70% powierzchni nieruchomości,
- e) które wchodzą w skład Zasobu WRSP, o którym mowa w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- f) które zostały sprzedane na podstawie art. 42 ust. 1 lub 6 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- g) które zostały nabyte na podstawie art. 6 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym.

Ponadto należy podkreślić, że ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego **nie dotyczy także nabycia nieruchomości gruntowych innych niż rolne** (tj.: budowlanych, przemysłowych, leśnych itp.) oraz **nieruchomości lokalowych** (samodzielnych lokali

wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej). Przepisy ww. ustawy dotyczą natomiast **nieruchomości tzw. mieszanych** (tj. w części rolnych, a w części innych niż rolne).

Nabywcami nieruchomości rolnych mogą być wyłącznie rolnicy indywidualni, chyba że przepisy ukur stanowią inaczej. Określone ustawą **wyjątki** od powyższej reguły dotyczą m.in. nabycia nieruchomości rolnej:

- 1) przez:
 - a) osobę bliską zbywcy,
 - b) jednostkę samorządu terytorialnego,
 - c) Skarb Państwa lub działający na jego rzecz KOWR,
 - d) osoby prawne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania,
 - e) parki narodowe, w przypadku nabycia nieruchomości rolnej na cele związane z ochroną przyrody,
 - f) spółdzielnię produkcji rolnej,
 - g) członek spółdzielni produkcji rolnej, mającego wkład gruntowy w tej spółdzielni, w przypadku zbycia na jego rzecz wkładu gruntowego przez innego członka tej samej spółdzielni,
- 2) o powierzchni mniejszej niż 1 ha,
- 3) w wyniku dziedziczenia oraz zapisu windykacyjnego,
- 4) na podstawie art. 151 lub art. 231 Kodeksu cywilnego,
- 5) w toku postępowania restrukturyzacyjnego w ramach postępowania sanacyjnego,
- 6) w toku postępowania egzekucyjnego i upadłościowego,
- 7) w wyniku zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego po ustaniu małżeństwa oraz działu spadku,
- 8) w wyniku podziału albo łączenia spółek handlowych,
- 9) położonej na obszarze górniczym lub terenie górniczym w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- 10) w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy albo spółki cywilnej w spółkę handlową na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Ponadto nieruchomość rolna o powierzchni **1 ha lub większej** może być też nabyta przez osobę niebędącą rolnikiem indywidualnym (lub innym uprawnionym podmiotem określonym w katalogu wyjątków) po wcześniejszym uzyskaniu stosownej **zgody Dyrektora Generalnego KOWR** (tj. zgody, o której mowa w **art. 2a ust. 4** ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego). Zgoda taka wyrażana jest w drodze **decyzji administracyjnej** na wniosek złożony przez strony postępowania (czyli zbywcę i nabywcę danej nieruchomości rolnej). W tych sprawach organem wyższego stopnia jest minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego **przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** polega na **wykonywaniu zadań** m.in. w zakresie:

- 1) wydawania przez Dyrektora Generalnego KOWR decyzji administracyjnych dotyczących zgód na nabycie nieruchomości rolnych (tj. zgód, o których mowa w art. 2a ust. 4 ukur),
- 2) wydawania przez Dyrektora Generalnego KOWR decyzji administracyjnych dotyczących zgód na zbycie nieruchomości oraz oddanie ich w posiadanie innym podmiotom przed upływem 5 lat od nabycia (tj. zgód, o których mowa w art. 2b ust. 3 ukur),
- 3) prawa pierwokupu oraz prawa nabycia nieruchomości rolnych – w przypadku zbywania nieruchomości rolnych,
- 4) nabywania na własność Skarbu Państwa nieruchomości rolnych w celu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych – na pisemne wystąpienie właściciela danej nieruchomości rolnej,
- 5) prawa nabycia nieruchomości rolnych od spółek osobowych, które są właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni co najmniej 5 ha – w przypadku zmiany współnika lub przystąpienia nowego współnika do spółki,
- 6) prawa pierwokupu oraz prawa nabycia udziałów i akcji spółek kapitałowych, które są właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni co najmniej 5 ha – w przypadku zbywania udziałów lub akcji takich spółek,
- 7) obejmowania i nabywania – za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi – akcji i udziałów w spółkach handlowych,
- 8) występowania do sądu o nabycie własności nieruchomości rolnej za zapłatą określonej ceny – w przypadku niewywiązania się nabywcy z obowiązków określonych ustawą,
- 9) występowania do sądu z powództwem o stwierdzenie nieważności czynności prawnej – jeżeli została ona dokonana niezgodnie z przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

Równoległe ustawodawca nałożył na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa **obowiązki**, do których zaliczyć należy m.in.:

- 1) nabywanie przez KOWR nieruchomości rolnych na pisemne żądanie zbywcy – w przypadku niewyrażenia określonej zgody na nabycie nieruchomości rolnej,
- 2) obejmowanie i nabywanie – na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi – akcji i udziałów w spółkach handlowych,
- 3) sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych zobowiązań oraz warunków określonych w ustawie, tj.:
 - a) zobowiązania do prowadzenia działalności rolniczej na nabytej nieruchomości – jeżeli nabycie nieruchomości rolnej nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w formie decyzji administracyjnej wydanej na wniosek zbywcy oraz nabywcy – osoby fizycznej,
 - b) zobowiązania do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych,

- która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego, albo powiększonego gospodarstwa rolnego – jeżeli nabycie nieruchomości rolnej nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w formie decyzji administracyjnej wydanej na wniosek nabywcy – osoby fizycznej,
- c) zobowiązania do rozpoczęcia realizacji inwestycji celu publicznego w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia nieruchomości rolnej oraz zrealizowania tej inwestycji w terminie określonym we wniosku – jeżeli nabycie nieruchomości rolnej nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w formie decyzji administracyjnej wydanej na wniosek inwestora,
 - d) obowiązku wykorzystywania nabytej nieruchomości rolnej na cele rolnicze – jeżeli nabycie nieruchomości rolnej nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w formie decyzji administracyjnej wydanej na wniosek uczelni,
 - e) obowiązku prowadzenia przez nabywcę nieruchomości rolnej gospodarstwa rolnego, w którego skład weszła nabyta nieruchomość rolna, przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości, a w przypadku osoby fizycznej – prowadzenia tego gospodarstwa osobiście,
 - f) ograniczeń w zbyciu nieruchomości oraz oddaniu jej w posiadanie innym podmiotom – w okresie 5 lat od nabycia przez niego danej nieruchomości rolnej.

3.1. Zmiany przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego wprowadzone w życie w 2025 r.

Pierwsza zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Powyższym aktem dokonano zmiany art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego polegającej na zastąpieniu nazwy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ustawą o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz wskazania właściwych przepisów tej ustawy w zakresie sposobu na wykazanie stażu pracy w ramach kwalifikacji rolniczych składających się na definicję rolnika indywidualnego. Zmiana miała charakter dostosowujący.

Druga nowelizacja wprowadzona ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw zacznie obowiązywać od dnia 1 lipca 2026 r. W związku ze zmianą okresu obowiązywania ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (tj. ustawa ta traci moc z dniem 1 lipca 2026 r.) w ukur usunięto odwołania do tej ustawy z art. 1b oraz art. 9a.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła plan ogólny gminy jako akt prawa miejscowego obejmujący całą gminę w jej granicach administracyjnych. Jednocześnie z systemu planowania przestrzennego usunięto studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W związku z tym konieczne było zastąpienie odwołania do studium odwołaniem do planu ogólnego gminy. Dokument ten będzie właściwy do sprawdzenia w jakiej strefie planistycznej znajduje się dana nieruchomość, jeśli dla tego terenu nie obowiązuje miejscowy plan

zagospodarowania przestrzennego i miejscowy plan odbudowy oraz gdy nie wydano decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Powyższe uzasadniało zmianę brzmienia art. 2a ust. 4d pkt 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego dokonaną na mocy wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 2023 r.

3.2. Wnioski o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnych oraz decyzje administracyjne wydawane na podstawie art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Zgodnie z postanowieniami **art. 2a** ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nabycie nieruchomości rolnej o powierzchni 1 ha i większej przez podmioty inne niż rolnik indywidualny (lub podmioty wymienione w art. 2a ust. 3 pkt 1 ww. ustawy) lub w przypadkach innych niż ustawowo określone (art. 2a ust. 3 pkt 1a-14 ww. ustawy) **może nastąpić jedynie za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej**. Wydanie takiej decyzji następuje na wniosek (art. 2a ust. 4 ww. ustawy). Ustawodawca określił, że przy wydawaniu ww. zgód priorytetem ma być zapewnienie należytego prowadzenia działalności rolniczej oraz przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji gruntów rolnych w rękach jednego podmiotu.

Określone ustawą wyjątki od powyższej reguły dotyczą m.in.: osób bliskich zbywcy, jednostek samorządu terytorialnego oraz Skarbu Państwa, a także określonych ustawą przypadków (np. nabycia nieruchomości rolnej w wyniku dziedziczenia, nabycia nieruchomości rolnej o powierzchni mniejszej niż 1 ha czy też nabycia w wyniku zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego po ustaniu małżeństwa oraz działu spadku – pełen katalog wyjątków został określony w art. 2a ust. 3 ukur).

Zgoda Dyrektora Generalnego KOWR na nabycie nieruchomości rolnej o powierzchni 1 ha i większej (tj. zgoda, o której mowa w art. 2a ust. 4 ukur) wydawana jest **na wniosek**:

- 1) **zbywcy nieruchomości rolnej**, jeżeli:
 - a) wykaże, że nie było możliwości sprzedaży nieruchomości rolnej rolnikowi indywidualnemu, chyba że nabycie tej nieruchomości ma nastąpić na podstawie innej niż sprzedaż czynności prawnej,
 - b) nabywca nieruchomości rolnej zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości rolnej,
 - c) w wyniku nabycia nieruchomości rolnej nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych,
 - d) cena sprzedaży nieruchomości rolnej nie jest niższa niż 95% ceny zawartej w ogłoszeniu o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej;
- 2) **osoby fizycznej zamierzającej utworzyć gospodarstwo rodzinne**, która:
 - a) posiada kwalifikacje rolnicze,
 - b) zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości rolnej,

- c) zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości rolnej na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego;

3) osoby fizycznej zamierzającej powiększyć gospodarstwo rolne, jeżeli:

- a) przyznano jej pomoc finansową w ramach:
 - poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
 - interwencji, o której mowa w art. 69 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, ze względu na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników, a nabycie nieruchomości rolnej będzie zgodne z warunkami przyznanej pomocy,
- b) zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości rolnej,
- c) zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości rolnej na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład posiadanego gospodarstwa rolnego,
- d) w wyniku nabycia nieruchomości rolnej nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych;

4) uczelni, jeżeli nieruchomość rolna:

- a) jest niezbędna dla realizacji przez nią celów dydaktycznych lub prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
- b) będzie wykorzystywana na cele rolnicze;

5) nabywcy nieruchomości rolnej, jeżeli:

- a) nieruchomość rolna położona jest w obszarze rozmieszczenia inwestycji celu publicznego, stanowiącej realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami lub w granicach linii rozgraniczających teren lokalizacji takiej inwestycji ustalonych w ostatecznej decyzji administracyjnej,
- b) zobowiąże się do rozpoczęcia realizacji inwestycji w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia nieruchomości rolnej,
- c) określi termin zrealizowania inwestycji, o której mowa w lit. a.

Ustawowe warunki uzyskania ww. zgody wiążą się nierozdzielnie zarówno z przedmiotem nabycia, jak również z osobą nabywcy. Stosowne wnioski o wyrażenie zgody na nabycie

konkretnej nieruchomości rolnej przez określoną osobę składa się w oddziale terenowym KOWR właściwym ze względu na położenie nieruchomości rolnej.

W przypadku wniosku, o którym mowa w art. 2a ust. 4 pkt 1) ukur (tj. wniosku składanym przez zbywcę nieruchomości rolnej) – w celu wykazania przez zbywcę przesłanki dotyczącej braku możliwości sprzedaży nieruchomości rolnej rolnikowi indywidualnemu – konieczne jest m.in. wcześniejsze zamieszczenie ogłoszenia o zamiarze sprzedaży danej nieruchomości rolnej na **portalu teleinformatycznym udostępnionym przez KOWR**. Należy wskazać, że sama publikacja takiego ogłoszenia nie wypełnia przywołanej przesłanki – muszą zostać również spełnione wszystkie inne wymogi określone w art. 2a ust. 4a-4h ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

Ogłoszenie o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej (według ostatniego brzmienia tych przepisów) winno zawierać co najmniej informacje określone przez ustawodawcę w art. 2a ust. 4d ww. ustawy, tj.:

- oznaczenie sprzedawanej nieruchomości rolnej z podaniem danych z ewidencji gruntów i budynków dotyczących jej oznaczenia, powierzchni, klasy bonitacyjnej i rodzaju użytków rolnych oraz numeru księgi wieczystej albo zbioru dokumentów prowadzonego dla tej nieruchomości,
- opis budynków i innych składników majątkowych wchodzących w skład sprzedawanej nieruchomości rolnej,
- informację o przeznaczeniu sprzedawanej nieruchomości rolnej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w miejscowym planie odbudowy, a w przypadku ich braku – informację o lokalizacji inwestycji celu publicznego ustalonej w ostatecznej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, informację o sposobie zagospodarowania terenu i warunkach zabudowy ustalonych w ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy (w przypadku braku ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – profil funkcjonalny strefy planistycznej obejmującej nieruchomość w planie ogólnym gminy),
- cenę nieruchomości rolnej,
- termin składania odpowiedzi na to ogłoszenie, który nie może być krótszy niż 30 dni, licząc od dnia zamieszczenia go w ww. systemie teleinformatycznym.

Ogłoszenie zamieszcza w systemie teleinformatycznym (portal ogłoszeń na **platformie cyfrowej eRolnik** <https://www.erolnik.gov.pl/#/ogloszenia/opublikowane/lista>) zbywca nieruchomości rolnej albo uprawniony pracownik oddziału terenowego KOWR (właściwego ze względu na położenie nieruchomości rolnej) na podstawie złożonego do tego oddziału przez zbywcę nieruchomości rolnej stosownego wniosku (art. 2a ust. 4b pkt 1 ww. ustawy).

Odpowiedź na takie ogłoszenie może złożyć rolnik indywidualny zamierzający kupić daną nieruchomość rolną na określonych warunkach. Stosownie do postanowień art. 2a ust. 4e ukur odpowiedź na ogłoszenie o zamiarze sprzedaży konkretnej nieruchomości rolnej:

1) zawiera co najmniej:

- a) proponowaną cenę zakupu nieruchomości rolnej,

- b) imię i nazwisko rolnika indywidualnego, który zamierza kupić nieruchomość rolną, wraz z podaniem adresu zameldowania na pobyt stały,
 - c) oświadczenie (złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej) osoby składającej odpowiedź na ogłoszenie o nieruchomości rolnej, że jest rolnikiem indywidualnym,
- 2) składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 4a ww. ustawy, lub w OT KOWR właściwym ze względu na położenie nieruchomości rolnej, we wskazanym w ogłoszeniu terminie, przy czym termin uważa się za zachowany także, jeżeli przed jego upływem odpowiedź na to ogłoszenie została nadana w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej,
- 3) uważa się za oświadczenie woli o zamiarze zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości rolnej,
- 4) złożona w OT KOWR, przekazywana jest niezwłocznie zbywcy nieruchomości rolnej.

Uważa się, że warunek, o którym mowa w art. 2a ust. 4 pkt 1 lit. a ukur, został spełniony, jeżeli:

- 1) żaden rolnik indywidualny nie złożył odpowiedzi na ogłoszenie o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej zamieszczone w systemie teleinformatycznym (o którym mowa w art. 2a ust. 4a ukur) oraz
- 2) podana w ogłoszeniu o zamiarze sprzedaży cena nieruchomości rolnej niezabudowanej lub bez nasadzeń nie przewyższa o 50% lub więcej średniej ceny sprzedaży gruntów ornych za 1 ha w obrocie prywatnym w danym województwie podanej przez Główny Urząd Statystyczny za kwartał poprzedzający dzień publikacji ogłoszenia, chyba że zbywca nieruchomości rolnej dysponuje operatem szacunkowym, z którego wynika, że wartość nieruchomości rolnej przewyższa określony w powyższy sposób próg,
- 3) okoliczności wskazują, że składający odpowiedź na ogłoszenie o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej utracił zainteresowanie nabyciem nieruchomości rolnej.

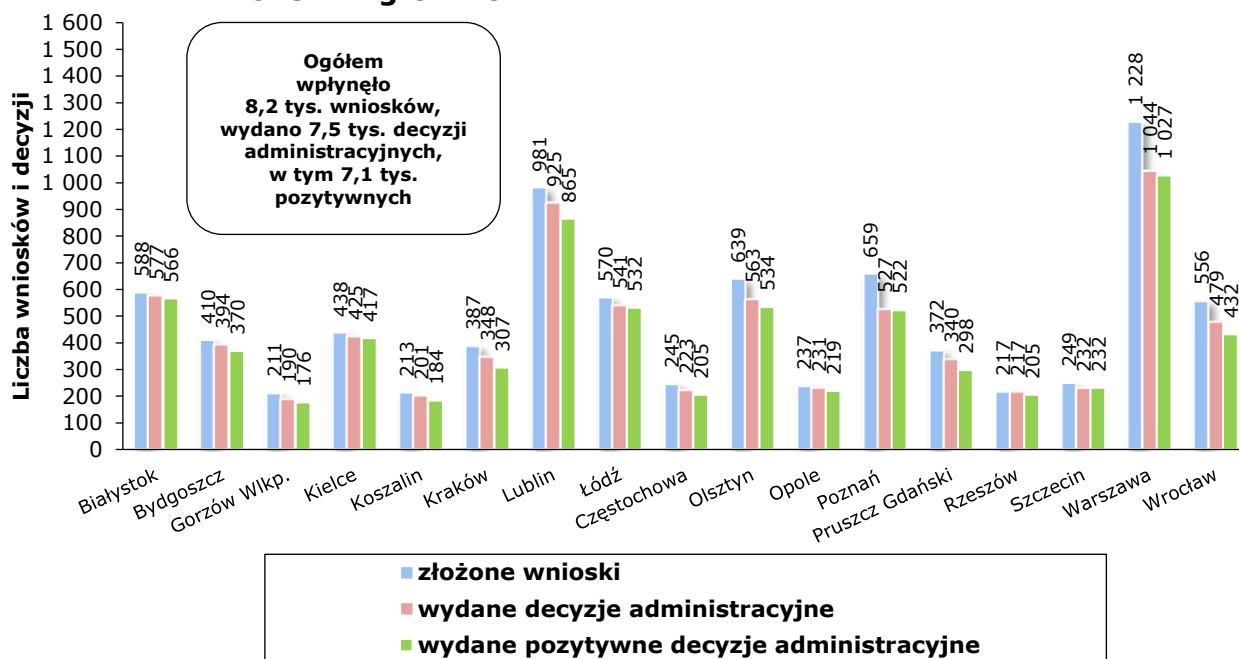
Ponadto uważa się, że odpowiedź na ogłoszenie o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej nie została złożona także w przypadku, gdy:

- 1) proponowana cena nieruchomości rolnej była niższa o ponad 5% niż określona w tym ogłoszeniu lub
- 2) została złożona po upływie terminu wskazanego w tym ogłoszeniu.

Należy również mieć na uwadze zapisy art. 2a ust. 4h ukur stanowiące, że jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 4, został złożony po upływie 6 miesięcy od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4d pkt 5, Dyrektor Generalny KOWR odmawia wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości rolnej.

Wyrażenie ww. zgody na nabycie danej nieruchomości rolnej **nie oznacza automatycznie, iż w każdym przypadku dojdzie do planowanego nabycia** (tj. przeniesienia własności nieruchomości rolnej na wskazanego w decyzji nabywcę). **Uzyskanie wspomnianej decyzji daje prawne możliwości nabycia konkretnej nieruchomości, nie stanowi zaś zobowiązania do dokonania planowanych czynności prawnych.**

Wykres 17. **Wnioski i decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR**

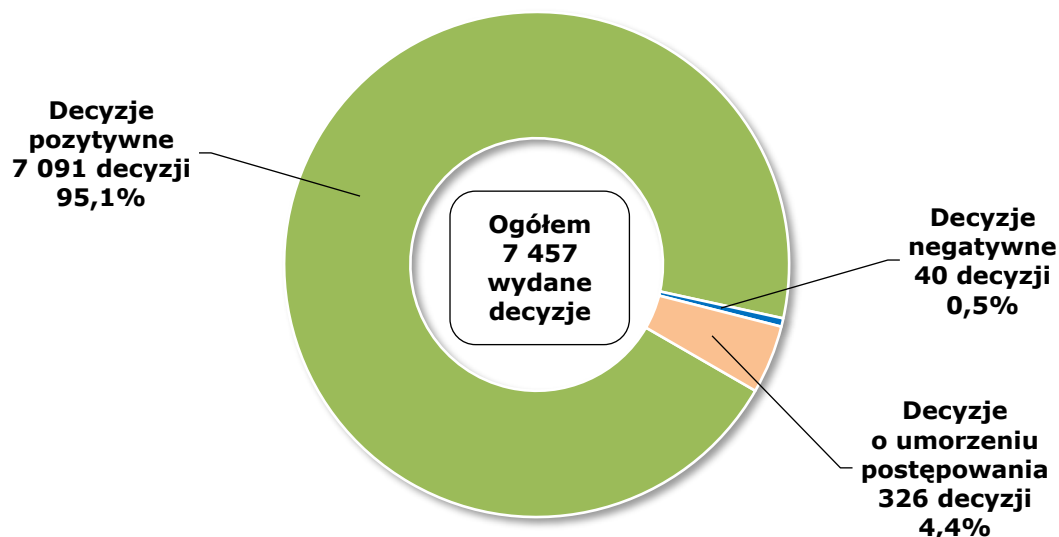

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. do OT KOWR **wpłynęło** łącznie **8 200 wniosków** o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni **36,60 tys. ha**. W OT KOWR **wydano** ogółem **7 457 decyzji administracyjnych**, które dotyczyły nieruchomości rolnych o powierzchni ogółem **32,97 tys. ha**, z tego:

- **7 091** decyzji pozytywnych (dla nieruchomości o powierzchni 31,16 tys. ha), co stanowiło 95,1% wszystkich wydanych decyzji,
- **326** decyzji o umorzeniu postępowania (dla nieruchomości o powierzchni 1,37 tys. ha),
- **40** decyzji negatywnych (dla nieruchomości o powierzchni 450 ha).

Wykres 18. **Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych wydane w 2025 r. na podstawie art. 2a ust. 4 ukur**

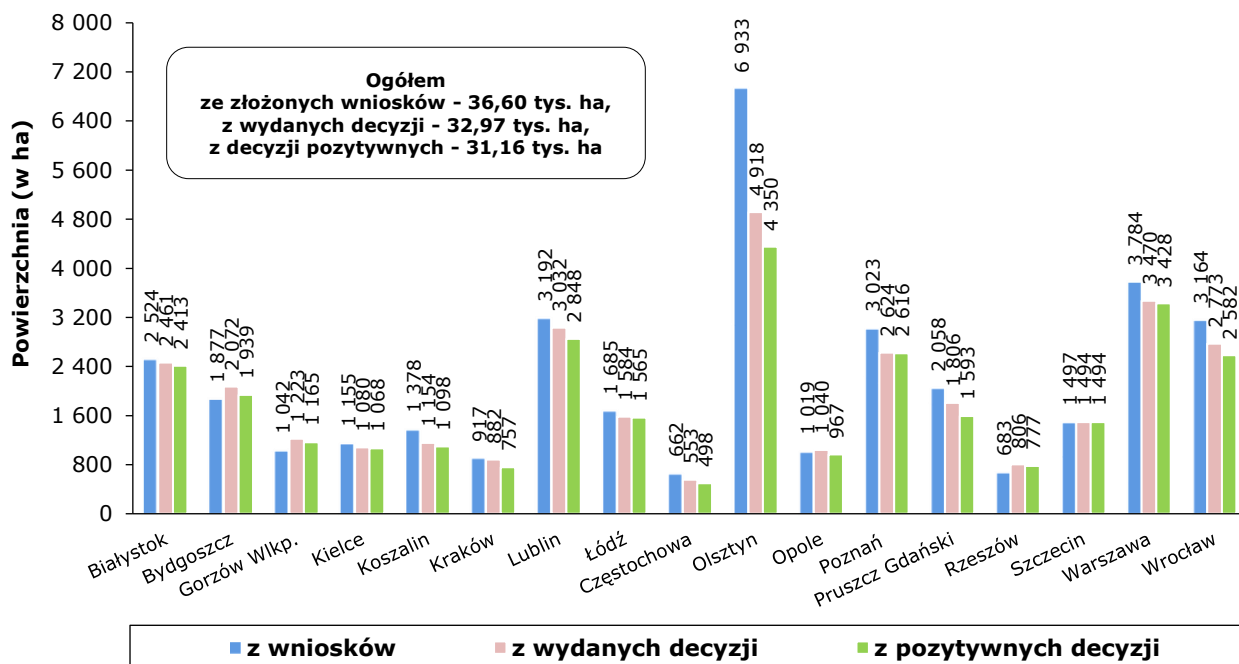

Źródło: dane KOWR.

Spośród wydanych przez Dyrektora Generalnego KOWR w 2025 r. **decyzi pozytywnych**, tylko **545** dotyczyło zgody na nabycie nieruchomości rolnych przez **osoby prawne** (7,7% wszystkich pozytywnych decyzji).

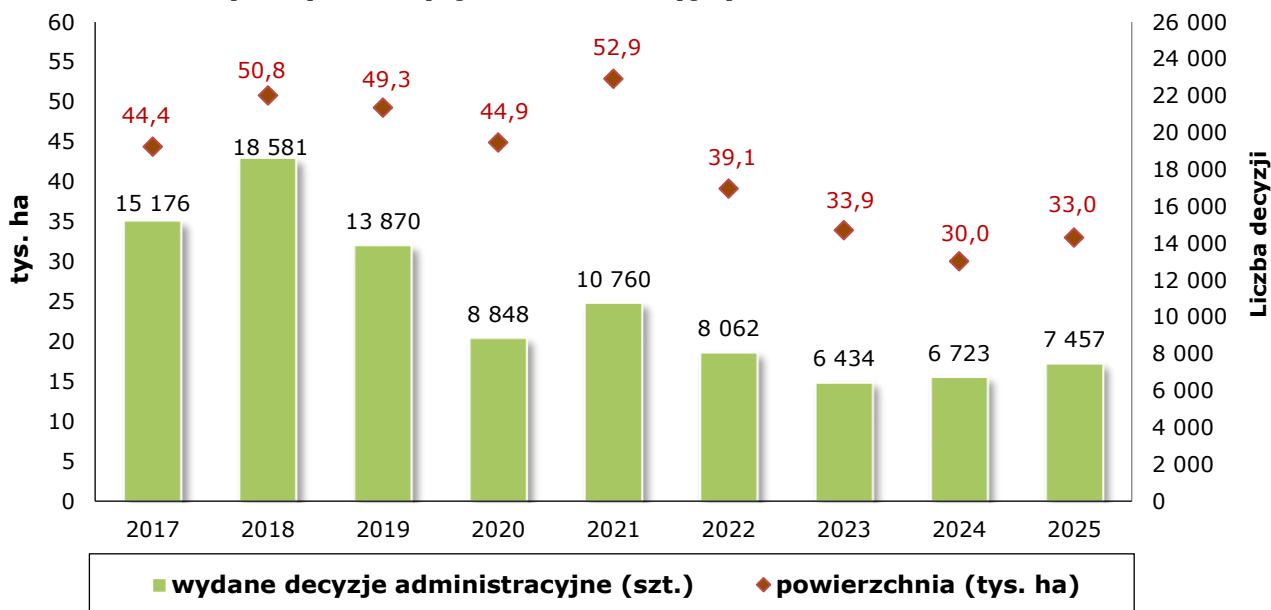
Dodatkowo **562 sprawy** zakończono w inny sposób (tj. pismem o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania lub postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania).

Wykres 19. **Powierzchnia wynikająca z wniosków i wydanych decyzji administracyjnych na nabycie nieruchomości rolnych na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. OT KOWR**

Źródło: dane KOWR.

Wykres 20. **Decyzje administracyjne na nabycie nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2a ust. 4 ukur oraz powierzchnia wynikająca z wydanych decyzji administracyjnych w latach 2017–2025**

Źródło: dane KOWR.

W określonych przepisami sytuacjach, od wydanej decyzji Dyrektora Generalnego KOWR stronom przysługuje odwołanie do organu wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, którym jest w takich przypadkach minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

W 2025 r. wniesiono łącznie **8 odwołań** do organu wyższego stopnia – dotyczyły one nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni ponad 360 ha.

Tabela 10. **Wnioski o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnej na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR**

Oddział terenowy KOWR	Wnioski o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnych, które wpłynęły do KOWR (art. 2a ust. 4 ukur), z tego:								
	Ogółem		W tym od zbywców (art. 2a ust. 4 pkt 1 ukur)		Od nabywców (art. 2a ust. 4 pkt 2-5 ukur)				Liczba spraw zakończonych w sposób inny niż wydanie decyzji administracyjnych (w szt.)
	Liczba wniosków	Powierzchnia nieruchomości	Liczba wniosków	Powierzchnia nieruchomości	Ogółem		W tym od osób fizycznych (art. 2a ust. 4 pkt 2-3 ukur)		
					Liczba wniosków	Powierzchnia nieruchomości	Liczba wniosków	Powierzchnia nieruchomości	
(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	
Białystok	588	2 523,9282	185	1 311,3218	403	1 212,6064	402	1 193,5964	20
Bydgoszcz	410	1 877,2493	133	714,9022	277	1 162,3471	277	1 162,3471	23
Gorzów Wlkp.	211	1 042,1814	96	557,0139	115	485,1675	113	476,8427	17
Kielce	438	1 155,3474	182	524,7502	256	630,5972	241	546,9773	22
Koszalin	213	1 378,1289	125	946,1530	88	431,9759	86	426,8406	17
Kraków	387	917,4469	253	654,8382	134	262,6087	132	258,4424	55
Lublin	981	3 192,1639	315	1 047,0994	666	2 145,0645	665	2 143,6554	33
Łódź	570	1 685,0270	214	632,7884	356	1 052,2386	352	1 026,2236	21
Częstochowa	245	662,4713	174	498,8000	71	163,6713	70	154,8716	11
Olsztyn	639	6 932,6772	356	3 567,7586	283	3 364,9186	280	3 359,1452	28
Opole	237	1 018,8994	68	334,5010	169	684,3984	169	684,3984	2
Poznań	659	3 023,3483	273	1 390,0451	386	1 633,3032	385	1 631,8877	110
Pruszcz Gdański	372	2 057,9842	186	781,0405	186	1 276,9437	186	1 276,9437	17
Rzeszów	217	682,7629	142	363,5887	75	319,1742	74	316,6771	9
Szczecin	249	1 497,3199	156	948,1805	93	549,1394	93	549,1394	8
Warszawa	1 228	3 784,2352	605	1 873,8223	623	1 910,4129	606	1 824,1409	110
Wrocław	556	3 163,9463	257	1 612,1093	299	1 551,8370	295	1 439,1535	59
Ogółem	8 200	36 595,1177	3 720	17 758,7131	4 480	18 836,4046	4 426	18 471,2830	562

Źródło: dane KOWR.

Tabela 11. **Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnej na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR**

Oddział terenowy KOWR	Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych (art. 2a ust. 4 ukur), z tego:											
	Ogółem		Decyzje pozytywne				Decyzje negatywne				Decyzje o umorzeniu postępowania	
			Ogółem		Z tego dla nabywców – osób prawnych		Ogółem		Z tego na wniosek zbywcy			
	Liczba	Powierzchnia nieruchomości	Liczba	Powierzchnia nieruchomości	Liczba	Powierzchnia nieruchomości	Liczba	Powierzchnia nieruchomości	Liczba	Powierzchnia nieruchomości	Liczba	Powierzchnia nieruchomości
(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	
Białystok	577	2 461,4969	566	2 412,9521	28	758,8753	1	16,9093	1	16,9093	10	31,6355
Bydgoszcz	394	2 072,4525	370	1 938,9250	24	535,3690	0	0,0000	0	0,0000	24	133,5275
Gorzów Wlkp.	190	1 223,1595	176	1 165,0192	14	439,0648	4	9,4100	4	9,4100	10	48,7303
Kielce	425	1 080,4016	417	1 068,2264	33	215,1478	0	0,0000	0	0,0000	8	12,1752
Koszalin	201	1 154,0626	184	1 097,5664	11	243,4160	0	0,0000	0	0,0000	17	56,4962
Kraków	348	881,5131	307	757,3792	24	155,3071	10	14,3651	8	12,0880	31	109,7688
Lublin	925	3 031,9062	865	2 848,0307	39	323,2221	3	30,3816	2	6,2600	57	153,4939
Łódź	541	1 584,4825	532	1 564,9495	19	88,8391	0	0,0000	0	0,0000	9	19,5330
Częstochowa	223	552,8547	205	497,8853	21	100,7160	2	2,6869	2	2,6869	16	52,2825
Olsztyn	563	4 918,2411	534	4 350,4194	38	934,1762	2	277,7393	2	277,7393	27	290,0824
Opole	231	1 040,3198	219	967,0032	5	34,5939	2	10,6800	1	8,8800	10	62,6366
Poznań	527	2 624,1835	522	2 615,5298	53	730,1456	1	1,0064	1	1,0064	4	7,6473
Pruszcz Gdański	340	1 805,6124	298	1 593,4320	33	175,3310	4	15,6290	3	14,2090	38	196,5514
Rzeszów	217	805,6503	205	777,4973	13	73,4225	0	0,0000	0	0,0000	12	28,1530
Szczecin	232	1 493,5083	232	1 493,5083	41	300,2016	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
Warszawa	1 044	3 469,7477	1 027	3 428,2736	92	530,9915	1	2,6900	1	2,6900	16	38,7841
Wrocław	479	2 773,4968	432	2 581,9816	57	852,3669	10	63,4685	8	57,7785	37	128,0467
Ogółem	7 457	32 973,0895	7 091	31 158,5790	545	6 491,1864	40	444,9661	33	409,6574	326	1 369,5444

Źródło: dane KOWR.

3.3. Realizacja obowiązku nabycia nieruchomości rolnych na pisemne żądanie zbywcy, o którym mowa w art. 2a ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Ustawodawca, dopuszczając możliwość niewyrażenia zgody na nabycie nieruchomości rolnej, w określonych sytuacjach nałożył na KOWR **obowiązek nabycia nieruchomości rolnej na pisemne żądanie zbywcy**. Żądanie dotyczy przypadków, gdy decyzja negatywna została wydana po przeprowadzeniu postępowania wszczętego na wniosek zbywcy. Ustawodawca, ograniczając właścicielowi nieruchomości rolnej możliwości zbycia swojej własności, jednocześnie stworzył mu możliwość żądania, aby KOWR nabył tę nieruchomość. Powyższe dotyczy sytuacji, gdy nie było chętnych do nabycia danej nieruchomości rolnej wśród podmiotów ustawowo uprawnionych (przede wszystkim rolników indywidualnych) oraz gdy z konkretnych przyczyn wskazanych w ustawie nie została wyrażona zgoda na nabycie tej nieruchomości przez osoby wskazane przez zbywcę w jego wniosku. Nałożony na KOWR obowiązek nabycia nieruchomości rolnej w ww. okolicznościach jest więc swoistego rodzaju „rekompensatą” dla właściciela, który tym samym „zachowuje” jeden z podstawowych atrybutów swojego prawa własności, tj. prawo do dysponowania. Jeżeli właściciel chce zbyć swoją nieruchomość, to ma taką możliwość – jeżeli nie na rzecz wskazanej przez niego osoby, to na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku wpłynięcia takiego żądania KOWR obowiązany był w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania żądania zbywcy danej nieruchomości rolnej poinformować go o wysokości ceny odpowiadającej wartości rynkowej nieruchomości określonej zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami, z uwzględnieniem jej obciążeń. Zbywca może wówczas w terminie miesiąca wystąpić do sądu o ustalenie ceny lub złożyć pisemne oświadczenie o cofnięciu żądania nabycia tej nieruchomości przez KOWR.

W 2025 r. do OT KOWR **nie wpłynęło żadne żądanie zbywców** o nabycie przez KOWR nieruchomości rolnej, ale na podstawie art. 2a ust. 6 KOWR nabył **jedną nieruchomość rolną** o powierzchni blisko **16,53 ha** dotyczącą żądania złożonego w latach poprzednich.

3.4. Prawo pierwokupu oraz prawo nabycia nieruchomości rolnych przysługujące na podstawie art. 3 ust. 4 i art. 4 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

W wypadku sprzedaży nieruchomości rolnej – w sytuacjach określonych w ustawie – KOWR działającemu na rzecz Skarbu Państwa przysługuje **prawo pierwokupu tej nieruchomości**, natomiast **prawo nabycia nieruchomości rolnej** przysługuje KOWR, jeżeli nabycie danej nieruchomości rolnej następuje w wyniku:

- zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży lub
- jednostronnej czynności prawnej, lub
- orzeczenia sądu, organu administracji publicznej albo orzeczenia sądu lub organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, lub
- innej czynności prawnej albo innego zdarzenia prawnego, w szczególności:

- zasiedzenia nieruchomości rolnej (które nastąpiło przed 5 października 2023 r.), dziedziczenia oraz zapisu windykacyjnego, którego przedmiotem jest nieruchomość rolna lub gospodarstwo rolne,
- podziału bądź łączenia spółek handlowych,
- przekształcenia przedsiębiorcy albo spółki cywilnej w spółkę handlową na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Powyższe uprawnienia (tj. prawo pierwokupu i prawo nabycia) polegają na tym, że w przypadkach określonych w ukur **KOWR działającym na rzecz Skarbu Państwa przysługuje prawo „wejścia” w miejsce nabywcy i nabycia nieruchomości rolnej na warunkach określonych (m.in. przez strony umowy) oraz za zapłatą ceny danej nieruchomości rolnej.**

Jeżeli KOWR przysługuje prawo pierwokupu danej nieruchomości rolnej, to strony transakcji (tj. sprzedający i kupujący) zawierają najpierw warunkową umowę sprzedaży, która powinna być niezwłocznie przesłana do KOWR. Prawo pierwokupu nieruchomości rolnej KOWR może wykonać w ciągu miesiąca od otrzymania zawiadomienia o treści zawartej warunkowej umowy sprzedaży. Przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące pierwokupu nieruchomości stosuje się w takim wypadku odpowiednio.

Oświadczenie KOWR o nabyciu danej nieruchomości rolnej na podstawie przysługującego prawa pierwokupu składane jest w formie aktu notarialnego. Jeżeli cena sprzedaży nieruchomości rażąco odbiega od jej wartości rynkowej, KOWR może w terminie 14 dni od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu prawa pierwokupu wystąpić do sądu o ustalenie ceny tej nieruchomości.

Niezłożenie w powyższym terminie przez KOWR ww. oświadczenia o nabyciu danej nieruchomości, pisemne poinformowanie zobowiązanego o niekorzystaniu przez KOWR z prawa pierwokupu lub upływ określonego terminu bez reakcji ze strony KOWR – oznacza możliwość zawarcia przez strony docelowej umowy przenoszącej własność tej nieruchomości.

Natomiast jeżeli następuje nabycie nieruchomości rolnej, w stosunku do której KOWR przysługuje prawo nabycia, niezwłocznie po nabyciu zawiadamia się o tym KOWR. Zawiadomienia dokonuje wskazany podmiot (odpowiednio: notariusz, sąd, organ administracji publicznej, organ egzekucyjny lub nabywca nieruchomości rolnej). Do zawiadomienia, obok dokumentu potwierdzającego nabycie nieruchomości rolnej, dołącza się wypisy z ewidencji gruntów i budynków dla wszystkich działek będących przedmiotem nabycia.

Prawo nabycia nieruchomości rolnej KOWR może wykonać w ciągu miesiąca od otrzymania skutecznego zawiadomienia (czyli zawiadomienia dokonanego z dochowaniem wszystkich wymogów ustawowych). Przepisy dotyczące pierwokupu nieruchomości stosuje się w takim wypadku odpowiednio.

Oświadczenie KOWR o nabyciu danej nieruchomości rolnej na podstawie przysługującego prawa nabycia, składane jest w formie aktu notarialnego. Jeżeli cena nieruchomości rolnej, wynikająca z treści czynności prawnej, rażąco odbiega od wartości rynkowej tej

nieruchomości, KOWR w terminie 14 dni od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu prawa nabycia może wystąpić do sądu o ustalenie ceny dla tej nieruchomości.

Nie złożenie w powyższym terminie przez KOWR ww. oświadczenia o nabyciu danej nieruchomości lub pisemne poinformowanie właściciela nieruchomości o niekorzystaniu przez KOWR z prawa nabycia lub upływ określonego terminu bez reakcji ze strony KOWR – oznacza, że KOWR nie skorzystał z możliwości nabycia tej nieruchomości.

Ustawodawca określił katalog wyłączeń w zakresie ww. uprawnień – KOWR nie przysługują uprawnienia w zakresie prawa pierwokupu oraz prawa nabycia m.in., gdy nabycie nieruchomości rolnej następuje:

- a) przez osobę bliską zbywcy,
- b) za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR, o której mowa w art. 2a ust. 4 ww. ustawy,
- c) przez członka spółdzielni produkcji rolnej mającego wkład gruntowy w tej spółdzielni, w przypadku zbycia na jego rzecz wkładu gruntowego przez innego członka tej samej spółdzielni,
- d) przez jednostkę samorządu terytorialnego lub Skarb Państwa.

Tabela 12. **Prawo pierwokupu nieruchomości rolnych przysługujące KOWR (zgodnie z art. 3 ust. 4 ukur) – dane dotyczące warunkowych umów sprzedaży nieruchomości rolnych w 2025 r. wg OT KOWR**

Oddział terenowy KOWR	Akty notarialne (umowy warunkowe), które wpłynęły do KOWR		Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa pierwokupu (art. 3 ust. 4 ukur)		
	Liczba aktów notarialnych	Powierzchnia nieruchomości wymieniona w aktach notarialnych	Liczba aktów notarialnych	Powierzchnia nieruchomości wymieniona w aktach notarialnych	Cena podana w aktach notarialnych*
	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w zł)
Białystok	1 084	998,3812	11	32,2220	1 719 668,00
Bydgoszcz	1 115	1 280,5567	6	68,9724	4 277 380,00
Gorzów Wlkp.	539	503,4857	8	132,5287	7 876 688,00
Kielce	1 332	1 147,3504	3	11,5989	378 000,00
Koszalin	509	448,0789	1	16,5900	663 000,00
Kraków	2 244	1 451,4137	20	16,7438	1 056 000,00
Lublin	2 216	1 858,4986	7	102,2049	4 598 200,00
Łódź	1 791	1 517,4426	20	106,9339	6 806 085,00
Częstochowa	1 082	775,4980	0	0,0000	0,00
Olsztyn	1 520	2 650,9354	6	674,6111	22 854 455,00
Opole	502	417,7424	0	0,0000	0,00
Poznań	1 518	1 415,2609	1	37,0034	2 410 000,00
Pruszcz Gdański	1 380	879,5460	1	3,5100	175 000,00
Rzeszów	1 904	1 536,9727	16	53,6979	1 701 611,00
Szczecin	728	685,4526	1	41,9200	2 900 000,00
Warszawa	3 430	3 359,6108	1	2,0000	170 000,00
Wrocław	1 212	1 285,8587	3	150,4112	7 795 950,00
Ogółem	24 106	22 212,0853	105	1 450,9482	65 382 037,00

* W razie skorzystania z uprawnień określonych w art. 3 ust. 8 ukur podano cenę z umowy warunkowej.
Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. do OT KOWR wpłynęło:

- **24 106 warunkowych umów sprzedaży** dotyczących nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni **22,21 tys. ha**, w stosunku do których KOWR przysługiwało prawo pierwokupu na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego,
- **3 582 zawiadomienia** dotyczące nieruchomości rolnych o powierzchni **11,62 tys. ha**, w stosunku do których KOWR przysługiwało prawo nabycia na podstawie art. 4 ust. 1 ww. ustawy.

W 2025 r. KOWR złożył **105 oświadczeń o skorzystaniu z prawa pierwokupu** w stosunku do nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni **1,45 tys. ha**. Złożono również **8 oświadczeń o skorzystaniu z prawa nabycia** nieruchomości rolnych o powierzchni ogółem blisko **87 ha**.

Tabela 13. **Dane dotyczące zawiadomień w zakresie przysługującego KOWR prawa nabycia nieruchomości rolnych (zgodnie z art. 4 ust. 1 ukur) w 2025 r. wg OT KOWR**

Oddział Terenowy KOWR	Zawiadomienia, które wpłynęły do KOWR		Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa nabycia (art. 4 ust. 1 ukur)		
	Liczba zawiadomień	Powierzchnia nieruchomości, których dotyczą zawiadomienia	Liczba aktów notarialnych	Powierzchnia nieruchomości	Cena podana w aktach notarialnych*
	(w szt.)	(w ha)	(w szt.)	(w ha)	(w zł)
Białystok	207	555,8516	0	0,0000	0,00
Bydgoszcz	136	373,0930	1	2,9604	310 000,00
Gorzów Wlkp.	80	659,5272	0	0,0000	0,00
Kielce	262	275,9938	0	0,0000	0,00
Koszalin	58	2 690,8666	0	0,0000	0,00
Kraków	285	343,7369	0	0,0000	0,00
Lublin	410	1 152,2879	1	15,6883	1 267 070,00
Łódź	282	534,7153	0	0,0000	0,00
Częstochowa	179	232,9367	0	0,0000	0,00
Olsztyn	180	1 083,9067	3	34,9498	1 222 041,84
Opole	67	192,7373	0	0,0000	0,00
Poznań	226	559,0513	0	0,0000	0,00
Pruszcz Gdański	185	676,9594	1	14,0906	446 000,00
Rzeszów	244	325,3332	0	0,0000	0,00
Szczecin	115	374,3473	1	11,9200	500 000,00
Warszawa	484	1 127,2374	0	0,0000	0,00
Wrocław	182	464,3686	1	7,3900	277 737,50
Ogółem	3 582	11 622,9502	8	86,9991	4 022 849,34

* W razie skorzystania z uprawnień określonych w art. 3 ust. 8 w zw. z art. 4 ust. 3 ukur podano cenę z zawiadomienia.

Źródło: dane KOWR.

Złożenie przez KOWR notarialnego oświadczenia o nabyciu nieruchomości w trybie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie jest równoznaczne z faktycznym przejściem nieruchomości przez KOWR. Przejęcie nieruchomości od dotychczasowego właściciela następuje na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego lub w razie sporu z zainteresowanym – na drodze postępowania sądowego.

3.5. Prawo nabycia nieruchomości rolnych od spółek osobowych przysługujące na podstawie art. 3b ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Ustawodawca określił możliwość nabycia przez KOWR nieruchomości rolnej na podstawie art. 3b ust. 1 ukur, ale – jak pokazała praktyka – tego rodzaju uprawnienia nie występują zbyt często. W razie dokonania czynności prawnej, w wyniku której **nastąpiła zmiana bądź przystąpienie nowego wspólnika do spółki osobowej**, która jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni co najmniej 5 ha, KOWR przysługuje **prawo nabycia** tych nieruchomości (poza wyjątkami określonymi w art. 3b ust. 6 ukur, tj. gdy zmiany te dotyczą osób bliskich).

Powyższe prawo jest specyficznym uprawnieniem różniącym się od prawa nabycia nieruchomości rolnej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, gdyż KOWR – wykonując swoje uprawnienie – może nabyć nieruchomość rolną, mimo że nie była ona przedmiotem obrotu.

Spółka osobowa, o której mowa wyżej, jest obowiązana powiadomić KOWR o zmianie bądź przystąpieniu nowego wspólnika do spółki w terminie miesiąca od dnia dokonania czynności prawnej, w wyniku której nastąpiła zmiana bądź przystąpienie nowego wspólnika. Do powiadomienia dołącza się wypis z ewidencji gruntów i budynków dla wszystkich działek ewidencyjnych wchodzących w skład nieruchomości rolnych stanowiących własność lub użytkowanie wieczyste spółki. KOWR w terminie miesiąca od otrzymania ww. powiadomienia spółki może złożyć oświadczenie o nabyciu nieruchomości rolnych tej spółki za zapłatą ceny odpowiadającej ich wartości rynkowej, którą określa się zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami (tj. na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego), z uwzględnieniem jej obciążeń. Przepisy dotyczące pierwokupu nieruchomości stosuje się w takim wypadku odpowiednio. Spółka w terminie miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia KOWR o nabyciu nieruchomości rolnych może wystąpić do sądu o ustalenie ich ceny.

W 2025 r. do OT KOWR wpłynęło **6 powiadomień** o zmianie lub przystąpieniu nowego wspólnika do spółki osobowej. Na podstawie art. 3b ust. 1 ww. ustawy, KOWR przysługiwało prawo nabycia nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni **418,58 ha**. KOWR **nie złożył żadnego oświadczenia** o skorzystaniu z prawa nabycia nieruchomości rolnych od spółek osobowych na podstawie art. 3b ust. 1 ww. ustawy.

3.6. Prawo nabycia nieruchomości rolnych od spółek akcyjnych przysługujące na podstawie art. 3c ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

W przypadku podjęcia przez spółkę akcyjną – która jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni co najmniej 5 ha – uchwały, o której mowa w art. 27 ust. 2 pkt 3a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, KOWR – działający na rzecz Skarbu Państwa – może złożyć **oświadczenie o nabyciu** nieruchomości za zapłatą ceny odpowiadającej wartości rynkowej tej nieruchomości określonej zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami, z uwzględnieniem jej obciążeń. Przepisy dotyczące pierwokupu nieruchomości stosuje się w takim wypadku odpowiednio.

Spółka taka jest obowiązana powiadomić KOWR o powyższej uchwale w terminie miesiąca od dnia jej podjęcia, dołączając do powiadomienia wypis z ewidencji gruntów i budynków dla działek ewidencyjnych wchodzących w skład każdej nieruchomości rolnej stanowiącej własność spółki oraz będącej w użytkowaniu wieczystym spółki. Spółka w terminie miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia KOWR o nabyciu nieruchomości rolnych może wystąpić do sądu o ustalenie ich ceny. Jest to specyficzne uprawnienie, gdyż KOWR – wykonując swoje uprawnienie – może nabyć nieruchomość rolną, mimo że nie była ona przedmiotem obrotu.

W 2025 r. **KOWR nie został zawiadomiony o tego rodzaju zdarzeniu** skutkującym powstaniem uprawnienia, o którym mowa w art. 3c ust. 1 ukur.

3.7. Nabywanie na własność Skarbu Państwa nieruchomości rolnych w celu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych na podstawie art. 4b ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Ustawodawca dał KOWR podstawę prawną (art. 4b ust. 1 ukur) do bezpośredniego nabywania na własność Skarbu Państwa nieruchomości rolnych w celu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych. Właściciel nieruchomości rolnej może w tym zakresie skierować do KOWR pisemny wniosek. Nabycie takie następuje po cenie nie wyższej niż wartość rynkowa tej nieruchomości z uwzględnieniem jej obciążeń.

W 2025 r. do OT KOWR wpłynęło **96 wniosków** od sprzedających nieruchomości rolne o łącznej powierzchni ponad **1,30 tys. ha**. KOWR kupił 7 nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni blisko **39,0 ha**.

3.8. Prawo pierwokupu oraz prawo nabycia udziałów/akcji w spółce handlowej przysługujące na podstawie art. 3a ust. 1 i art. 4 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (art. 3a ust. 1 oraz art. 4 ust. 6 ukur) KOWR przysługuje **prawo pierwokupu oraz prawo nabycia udziałów/akcji w określonej ustawowo spółce handlowej** (poza wyjątkami

wskazanymi w ustawie, np. zbyciem udziałów i akcji na rzecz osoby bliskiej). W przypadku zbywania udziałów lub akcji takich spółek KOWR może nabyć udziały lub akcje tych spółek. Prawo pierwokupu przysługujące KOWR dotyczy sytuacji, gdy sprzedawane są udziały oraz akcje spółek handlowych określonych ww. ustawą. Z kolei z prawem nabycia przysługującym KOWR mamy do czynienia w sytuacji, gdy doszło do nabycia udziałów oraz akcji w takiej spółce na podstawie innego tytułu niż sprzedaż (z wyłączeniem przypadków, gdy nabywcą udziałów lub akcji jest Skarb Państwa).

Przed nabyciem udziałów i akcji w spółce handlowej KOWR przysługuje prawo przeglądania ksiąg i dokumentów spółki. Uzyskane przez KOWR informacje stanowią w takich przypadkach tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Do wykonania ww. praw stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące skorzystania przez KOWR z prawa pierwokupu oraz prawa nabycia nieruchomości rolnej.

Przepisy ustawy w zakresie prawa pierwokupu i prawa nabycia udziałów i akcji odnoszą się do spółek kapitałowych, które są **właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 5 ha albo nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 5 ha**, a także do **spółek dominujących**, które posiadają udziały lub akcje w takich spółkach kapitałowych. Termin na realizację przez KOWR przysługujących mu uprawnień został określony na dwa miesiące.

W 2025 r. do OT KOWR od spółek handlowych wpłynęły **592 zawiadomienia**, z tego:

- **429 zawiadomień** dotyczyło sprzedaży udziałów/akcji na łączną kwotę 619,7 mln zł (tj. przypadków, w których KOWR przysługiwało prawo pierwokupu udziałów/akcji zgodnie z art. 3a ust. 1 ukur),
- **163 zawiadomienia** dotyczyły nabycia udziałów/akcji na kwotę ogółem 9 550,6 mln zł (tj. przypadków, w których KOWR przysługiwało prawo nabycia udziałów/akcji zgodnie z art. 4 ust. 6 ww. ustawy).

KOWR złożył **8 oświadczeń** o skorzystaniu z prawa pierwokupu łącznie **316 udziałów** i **27 328 akcji** w spółkach handlowych oraz nie złożył żadnego oświadczenia o skorzystaniu z prawa nabycia udziałów/akcji w ww. spółkach.

3.9. Wnioski o wyrażenie zgody na wcześniejsze zbycie lub oddanie w posiadanie innym podmiotom nieruchomości rolnych oraz decyzje administracyjne wydawane na podstawie art. 2b ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Zgodnie z art. 2b ust. 1 ukur nabywca nieruchomości rolnej obowiązany jest prowadzić gospodarstwo rolne, w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna, przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości, a w przypadku osoby fizycznej – prowadzić to gospodarstwo osobiście. W okresie tym nabyta nieruchomość nie może być zbyta ani oddana w posiadanie innym podmiotom (art. 2b ust. 2 ww. ustawy). Przez „oddawanie nieruchomości rolnej w posiadanie innym podmiotom” należy

rozumieć przekazywanie takiej nieruchomości do faktycznego władania innym osobom na podstawie jakichkolwiek tytułów (np. w dzierżawę, użyczenie czy do użytkowania).

Ustawa określa przypadki, które stanowią wyjątki od powyższych ograniczeń, a ich zamknięty katalog został wskazany w art. 2b ust. 4 ukur (np. gdy nieruchomość rolna została nabyta w wyniku dziedziczenia oraz działu spadku lub zapisu windykacyjnego). Generalnie – poza określonymi ustawą odstępstwami od ogólnej zasady – wcześniejsze zbycie lub oddanie w posiadanie innym podmiotom nieruchomości rolnej przed upływem 5 lat od jej nabycia jest możliwe jedynie po wcześniejszym uzyskaniu stosownej zgody (wskazanej w art. 2b ust. 3 ww. ustawy).

Dyrektor Generalny KOWR, na wniosek nabywcy nieruchomości rolnej, może wyrazić zgodę w drodze decyzji administracyjnej na zbycie nieruchomości rolnej lub oddanie jej w posiadanie innym podmiotom przed upływem 5 lat od dnia przeniesienia własności tej nieruchomości, ale **wyłącznie w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem wnioskodawcy lub interesem publicznym** (art. 2b ust. 3 ukur).

Od 1 września 2024 r. wnioski o wyrażenie zgody na wcześniejsze zbycie nieruchomości lub oddanie jej w posiadanie innym podmiotom (tj. zgody, o której mowa w art. 2b ust. 3 ukur) dotyczące powierzchni poniżej 1 ha **rozpatrywane są w OT KOWR** właściwych ze względu na położenie nieruchomości będącej przedmiotem wniosku.

W 2025 r. do KOWR wpłynęły **4 122 wnioski** o wyrażenie zgody, o której mowa w art. 2b ust. 3 ww. ustawy (z tego: 3 870 wniosków na wcześniejsze zbycie nieruchomości rolnych i 252 wnioski na oddanie nieruchomości rolnej w posiadanie innym podmiotom). Wydano **3 632 decyzje administracyjne** dotyczące nieruchomości o łącznej powierzchni **7,93 tys. ha**, z tego:

- **2 978** decyzji pozytywnych (82,0% ogółu wydanych) dla 5,27 tys. ha,
- **333** decyzje o umorzeniu postępowania (9,2%) dla 1,43 tys. ha,
- **321** decyzji negatywnych (8,8%) dla 1,23 tys. ha.

Ponadto 732 sprawy zakończono w inny sposób niż wydanie decyzji administracyjnej (tj. postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania lub zawiadomieniem o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania bądź wniosek został zwrócony w związku z brakiem uiszczenia opłaty skarbowej).

3.10. Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych zobowiązań określonych w ustawie (art. 8a ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)

Stosownie do postanowień art. 8a ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego KOWR **sprawuje nadzór** m.in. nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych:

- zobowiązania do prowadzenia działalności rolniczej na nabytej nieruchomości,
- zobowiązania do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która weszła w skład tworzonego lub powiększonego gospodarstwa,

- zobowiązania do rozpoczęcia realizacji inwestycji celu publicznego w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia nieruchomości rolnej oraz zrealizowania tej inwestycji w terminie określonym we wniosku,
- obowiązku wykorzystywania nabytej nieruchomości rolnej na cele rolnicze – jeżeli nabycie nieruchomości rolnej nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR wyrażoną w formie decyzji administracyjnej wydanej na wniosek uczelni,
- obowiązku prowadzenia przez nabywcę nieruchomości rolnej gospodarstwa rolnego, w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości, a w przypadku osoby fizycznej – prowadzenia tego gospodarstwa osobiście,
- warunków dotyczących ograniczeń w zbywaniu nieruchomości oraz oddaniu jej w posiadanie innym podmiotom – w okresie 5 lat od nabycia tej nieruchomości.

W ramach sprawowania ww. nadzoru m.in. są przeprowadzane kontrole przez jednostki terenowe KOWR zgodnie z przyjętym i zatwierdzonym **planem kontroli**. Kontrole przeprowadzone są przez pracowników oddziałów terenowych na podstawie imiennych upoważnień. W ramach prowadzonej kontroli **osoby upoważnione** do jej przeprowadzenia mają **prawo wstępu** na teren nieruchomości rolnych kontrolowanych podmiotów oraz **prawo żądania**: pisemnych lub ustnych informacji oraz okazania i udostępniania dokumentów związanych z przedmiotem kontroli. Z przebiegu kontroli sporządzany jest protokół, który przedstawia się osobie kontrolowanej.

Osoba kontrolowana ma **prawo wnieść swoje uwagi** do protokołu. Protokół kontroli podpisuje osoba kontrolowana oraz kontrolujący. W razie odmowy złożenia podpisu przez osobę kontrolowaną, przeprowadzający kontrolę zamieszcza o tym wzmiankę w protokole. Jeden egzemplarz protokołu pozostawia się osobie kontrolowanej.

Sankcje, jakie przewidział ustawodawca za niewywiązywanie się z ww. obowiązków, mogą być dotkliwe. W określonych ustawą przypadkach, na wniosek KOWR, **sąd może orzec o nabyciu własności danej nieruchomości rolnej przez KOWR działający na rzecz Skarbu Państwa** za zapłatą ceny odpowiadającej jej wartości rynkowej określonej zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami, z uwzględnieniem jej obciążeń.

Na podstawie art. 8a ust. 2 ww. ustawy przeprowadzono **1 742 kontrole** odnoszące się do wskazanego wyżej zakresu dotyczącego wywiązywania się przez nabywców nieruchomości rolnych z ciążących na nich zobowiązań oraz ograniczeń ustawowych.

W wyniku ww. kontroli w ponad 93% przypadków nie stwierdzono istotnych uchybień, tj. ustalono, że kontrolowani nabywcy nieruchomości rolnych prawidłowo realizują zobowiązanie do zamieszkania w terminie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, w której położona jest jedna z nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rodzinnego oraz osobiście prowadzą gospodarstwo rolne, w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna, wywiązują się ze zobowiązania do prowadzenia działalności rolniczej na nabytej nieruchomości rolnej i jednocześnie respektują ograniczenia, o których mowa

w art. 2b ust. 2 ukur. W pozostałych przypadkach (około 7% kontroli), gdzie stwierdzono uchybienia związane z naruszeniem przez nabywców nieruchomości rolnych ciążących na nich zobowiązań, sprawy poddawano dalszej analizie pod kątem podjęcia stosownych działań prawnych włącznie z zastosowaniem odpowiednich sankcji przewidzianych w art. 9 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

3.11. Uprawnienie w zakresie występowania do sądu z powództwem o stwierdzenie nieważności czynności prawnej (art. 9 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nabycie nieruchomości rolnej, udziału we współwłasności nieruchomości rolnej, użytkowania wieczystego, udziału we współużytkowaniu wieczystym takiej nieruchomości oraz nabycie akcji i udziałów w spółce handlowej, o której mowa w art. 3a ust. 1 ww. ustawy, dokonane na podstawie czynności prawnej niezgodnie z przepisami ustawy jest nieważne. W szczególności nieważne jest:

- dokonanie czynności prawnej bez zawiadomienia uprawnionego do prawa pierwokupu lub bez powiadomienia KOWR – w przypadkach określonych w art. 3b, art. 3c i art. 4 ust. 1 ustawy,
- zbycie albo oddanie w posiadanie nieruchomości bez zgody Dyrektora Generalnego KOWR, o której mowa w art. 2b ust. 3 ustawy,
- nabycie nieruchomości rolnej w oparciu o nieprawdziwe oświadczenia albo fałszywe lub potwierdzające nieprawdę dokumenty.

Z powództwem o stwierdzenie nieważności czynności prawnej z przyczyn, o których mowa wyżej – oprócz osób mających w tym interes prawny – **może wystąpić Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.**

Zestawienie dotyczące realizacji niektórych zadań wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w latach 2017–2025 zamieszczono w **aneksie nr 6.**

4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI NAD SPÓLKAMI

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa **sprawuje nadzór właścicielski nad spółkami** m.in. na podstawie:

- art. 9 ust. 2 pkt 9 i 9a ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294),
- art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 826, z późn. zm.),
- art. 46 ust. 5 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 624, z późn. zm.),
- art. 4b ust. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1653, z późn. zm.).

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wykonywał prawa z udziałów i akcji w **46 spółkach** (z tego w: **31 spółkach hodowli roślin i zwierząt** oraz **15 spółkach w ramach wykonywania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego i innych ustaw**).

4.1. Nadzór właścicielski nad spółkami hodowlanymi

Przejmowane do Zasobu WRSP nieruchomości po byłych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej – przed objęciem ich procesami prywatyzacji – podlegały daleko idącej restrukturyzacji, m.in. w celu wyodrębnienia z nich jednostek gospodarczych zajmujących się działalnością hodowlaną. W części tych jednostek zlikwidowano działalność hodowlaną i przeznaczono je do prywatyzacji. Z kolei na bazie majątku tych gospodarstw, w których prowadzona była działalność hodowlana (uznana przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej⁴² za szczególnie ważną dla postępu biologicznego w całym rolnictwie) oraz tych gospodarstw, które charakteryzowały się dużym i trudno podzielonym majątkiem (gdzie podział mógłby prowadzić do spadku efektywności ekonomicznej, np. gospodarstw rybackich i szklarniowych), tworzone były **jednoosobowe spółki Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa** (obecnie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa). Łącznie utworzono 150 jednoosobowych spółek, w tym 104 spółki specjalizujące się w hodowli roślin (38) lub zwierząt (66) i 3 spółki związane z treningiem koni⁴³. Pozostałe (tzw.

⁴² Obecnie – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

⁴³ Były to: Tory Wyścigów Konnych (w Warszawie), Centrum Wyszkożenia Jeździeckiego – Hipodrom Wola (w Poznaniu) i Hipodrom Sopot (w Sopocie).

komercyjne) spółki (43) zajmowały się działalnością produkcyjną, w tym rolniczą w zakresie przetwórstwa rolnego, handlu i usług. Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 64, z późn. zm.)⁴⁴ akcje i udziały w spółkach nabyte przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, jako mienie Skarbu Państwa oraz pozostałe po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa. Jednocześnie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi określił – w drodze rozporządzenia – wykaz spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich „o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej”, których prawa z akcji lub udziałów wykonywała Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie tych spółek w pracach na rzecz postępu biologicznego w rolnictwie. Zbycie udziałów w tych spółkach wymagało zgody Rady Ministrów.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z rozporządzeniem z dnia 5 stycznia 2022 r.⁴⁵, **wykreślił 7 spółek nadzorowanych przez KOWR z wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych i hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej** (tj.: „DANKO” Hodowla Roślin sp. z o.o., Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o., Małopolska Hodowla Roślin sp. z o.o., Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego sp. z o.o., Pomorsko Mazurska Hodowla Ziemiaka sp. z o.o., Hodowla Zwierząt i Nasiennictwo Roślin Polanowice sp. z o.o. oraz Kombinat Rolny Kietrz sp. z o.o.). Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 12 stycznia 2022 r. Z dniem 29 marca 2022 r. **KOWR przekazał na podstawie porozumienia⁴⁶ 7 ww. spółek do Ministerstwa Aktywów Państwowych**. Do 29 marca 2022 r. KOWR nadzorował 38 spółek hodowli roślin i zwierząt, a po przekazaniu – 31 spółek.

Ujęte w przedmiotowym sprawozdaniu dane odnoszą się do spółek strategicznych, w których KOWR wykonywał prawo własności na dzień 31.12.2025 r. Wykaz **31 spółek hodowlanych nadzorowanych przez KOWR w 2025 r.**⁴⁷ zamieszczono w **aneksie nr 7**.

Ze względu na wiodący kierunek hodowli, rodzaj prowadzonych prac hodowlanych oraz zakres prowadzonej działalności wydzielono **3 grupy spółek**:

- 1) spółki **hodowli roślin** – **1 spółka**,
- 2) spółki **hodowli koni i stada ogierów** – **13 spółek**,
- 3) spółki **hodowli zwierząt gospodarskich** (bydła, świnia, owiec) – **17 spółek**.

⁴⁴ Ustawa weszła w życie 6 lutego 2003 r.

⁴⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 stycznia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 49).

⁴⁶ W dniu 29 marca 2022 r. KOWR zawarł na podstawie art. 5 ust. 8 i 9 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa porozumienie w sprawie nieodpłatnego przekazania udziałów na rzecz Ministra Aktywów Państwowych.

⁴⁷ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 1525, z późn. zm.).

Wykres 21. **Spółki hodowlane, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: opracowanie KOWR.

Zadania KOWR w zakresie nadzoru właścicielskiego nad spółkami hodowlanymi polegały m.in. na:

- **wykonywaniu praw z udziałów** w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18, z późn. zm.) i aktów założycielskich spółek,
- **określeniu zadań i wytyczaniu kierunków** działalności poszczególnym spółkom,
- **analizie wyników** w zakresie hodowli roślin i zwierząt gospodarskich uzyskanych w danym roku,
- **analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej** spółek,
- prowadzeniu **działań restrukturyzacyjnych i promocyjnych**.

Spółki hodowlane odgrywają **wiodącą rolę w kreowaniu i upowszechnianiu postępu biologicznego w polskim rolnictwie**, który jest uważany za najważniejszy czynnik oddziałujący na wzrost efektywności produkcji rolniczej, zarówno z punktu widzenia wzrostu ilości, jak i jakości produktów rolnych. Spółki dysponują wartościowym materiałem genetycznym roślin i zwierząt gospodarskich. Stanowi on bazę dla osiąganego postępu biologicznego, który w postaci nowych odmian roślin oraz kolejnych pokoleń zwierząt hodowlanych, jest dostępny dla krajowego rolnictwa.

Nadzorowana przez KOWR **spółka hodowli roślin** oferuje rolnikom najwyższej jakości **materiał siewny polskich odmian warzyw i roślin ozdobnych**.

Podstawowym celem pracy hodowlanej prowadzonej w nadzorowanych przez KOWR spółkach **hodowli zwierząt** jest produkcja materiału zarodowego do doskonalenia populacji masowej zwierząt gospodarskich. Doskonalenie ras zwierząt gospodarskich prowadzone jest zgodnie z wewnętrznymi programami hodowli opracowanymi w oparciu o krajowe programy doskonalenia

ras: **bydła, świń, owiec** oraz **koni**. Rola i znaczenie spółek w realizacji tych programów, ze względu na wysoki potencjał genetyczny utrzymywanych zwierząt, jest bardzo duża.

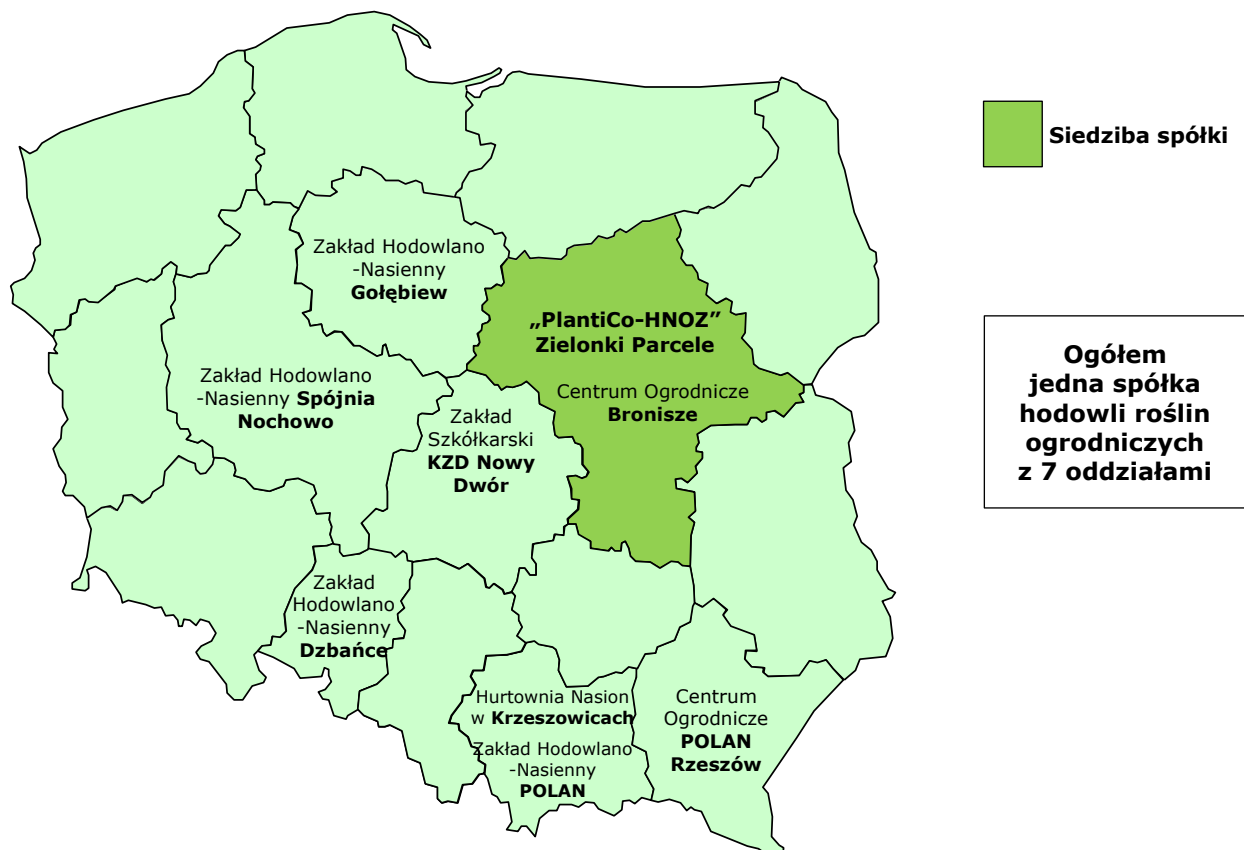
Na koniec 2025 r. spółki dysponowały powierzchnią gruntów własnych wynoszącą **3 902,45 ha** oraz dzierżawiły grunty o powierzchni **86 452,40 ha**. Łączna nominalna wartość udziałów w spółkach, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym, wyniosła **822 788,00 tys. zł**. Ogólny majątek spółek w 2025 r. osiągnął wartość **2 259 605,74 tys. zł** (powyższe dane są zgodne z dokumentami sprawozdawczymi, tj. F-01 za IV kwartał 2025 r. oraz „Kwartalnym kwestionariuszem informacyjnym za IV kwartał 2025 r.”).

Łączny wynik finansowy netto za 2025 r. wyniósł **109 458,83 tys. zł**. W 2025 r. suma przychodów spółek wyniosła 1 287 410,00 tys. zł, a suma kosztów – 1 168 384,43 tys. zł (powyższe dane są zgodne z informacjami z formularzy sprawozdawczych GUS F-01 za IV kwartał 2025 r.).

4.1.1. Hodowla roślin

Wynik finansowy netto **spółki hodowli roślin ogrodniczych „PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki” sp. z o.o.** po IV kwartale 2025 r. ukształtował się na poziomie **48 831,34 tys. zł**. Przychody ogółem w spółce hodowli roślin wyniosły 125 753,86 tys. zł, a koszty ogółem osiągnęły poziom 67 613,16 tys. zł (powyższe dane są zgodne z informacjami z formularzy sprawozdawczych GUS F-01 za IV kwartał 2025 r.).

Wykres 22. **Spółka hodowli roślin, nad którą KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

W spółce hodowli roślin ogrodniczych była prowadzona zarówno **hodowla twórcza**, jak i **zachowawcza** oraz zgromadzony był najlepszy materiał genetyczny **warzyw i roślin ozdobnych**.

W 2025 r. hodowla twórcza roślin ogrodniczych prowadzona była w spółce PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki sp. z o.o. w **11 taksonach**, a do rejestru odmian wpisano **9 nowych odmian roślin warzywnych** (marchew jadalna 'Freja F1' i 'Rosmerta F1', pomidor 'Sylwan', 'Syriusz', 'Demon F1', 'Bard F1' i 'Sawitar F1', ogórek gruntowy 'Joran F1' i 'Aspre F1'). W 2025 r. w Krajowym Rejestrze Odmian spółka miała **308 odmian własnych**, a w badaniach rejestrowych znajdowało się **7 nowych rodów roślin warzywnych**. Hodowla zachowawcza prowadzona była dla **31 taksonów warzyw** (332 odmiany) oraz dla **18 gatunków kwiatów** (230 odmian).

Spółka hodowli roślin ogrodniczych odgrywa dominującą rolę w hodowli roślin warzywnych w Polsce – posiada **49,0%** odmian roślin warzywnych, w których prowadzona jest hodowla oraz pochodzących z krajowej hodowli wpisanych do Rejestru Odmian. Z kolei udział odmian spółki we wszystkich odmianach wpisanych do Rejestru Odmian wynosi **47,7%**.

Spółka nadzorowana przez KOWR posiadała **54 odmiany roślin ogrodniczych** zarejestrowane w **6 krajach**. Są to odmiany wyszczególnione w krajowych rejestrach odmian, których sprzedaż miała miejsce w ostatnich 5 latach.

Prowadzone w spółce kierunki hodowli roślin warzywnych są zróżnicowane w zależności od specyfiki gatunku. Głównymi priorytetami są: plonowanie, odporność na stresy biotyczne i abiotyczne, specyficzne dla gatunku cechy jakościowe oraz cenne właściwości użytkowe. W związku ze zmianami klimatycznymi coraz większego znaczenia nabiera hodowla odmian o zwiększonej tolerancji na suszę oraz o wyższym, niż dotychczas akceptowanym, poziomie zimotrwałości. Rolnictwo zrównoważone i integrowana produkcja wymagają odmian o większej polowej odporności na choroby i szkodniki, szczególnie biorąc pod uwagę stopniowe ograniczanie listy środków ochrony roślin.

Koszty hodowli roślin ogrodniczych w 2025 r. wyniosły **8 031,1 tys. zł** i podobnie jak w poprzednich latach, sfinansowano je z przychodów własnych spółki (99,8%), w tym przede wszystkim z marży handlowej sprzedawanego materiału siewnego. Pozostałe 0,2% kosztów hodowli pokryto z opłat licencyjnych, a udział opłat licencyjnych w finansowaniu kosztów hodowli w porównaniu z 2024 r., nieznacznie wzrósł (o 0,1%). Całkowita kwota opłat licencyjnych zebranych przez spółkę ogrodniczą w 2025 r. wyniosła 14,1 tys. zł.

Produkcja nasienna roślin ogrodniczych była prowadzona na powierzchni **892,89 ha**, w tym na 437,14 ha gruntów należących do spółki, a pozostałe nasiona wyprodukowano w ramach kontraktacji. W strukturze gatunkowej upraw nasiennych rośliny warzywne stanowiły 61,2%, rośliny rolnicze – 36,0%, a rośliny ozdobne – 2,8%.

W 2025 r. wartość sprzedanego materiału siewnego roślin ogrodniczych wyniosła ogółem **43,0 mln zł**.

W lipcu 2025 r. spółka PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Roślin Ogrodniczych Zielonki **nabyła 100% udziałów** w Sadowniczym Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Ogrodnictwa Brzezna sp. z o.o. Ponadto **w październiku 2025 r.** został utworzony **nowy Zakład Hodowlano-Nasienny w Dzbańcach**, w którym spółka będzie prowadziła hodowlę i nasiennictwo warzyw oraz produkcję roślin rolniczych.

4.1.2. Hodowla zwierząt

Grupa **17 spółek hodowli zwierząt** (wg danych za IV kwartał 2025 r.) wygenerowała **dodatni wynik finansowy**, który wyniósł łącznie **44 511,10 tys. zł**. Przychody ogółem w grupie spółek hodowli zwierząt gospodarskich w 2025 r. wyniosły 765 274,72 tys. zł, a koszty ogółem osiągnęły poziom 719 756,17 tys. zł (powyższe dane są zgodne z informacjami z formularzy sprawozdawczych GUS F-01 za IV kwartał 2025 r.).

4.1.2.1. Hodowla bydła mlecznego

W 2025 r. hodowlę bydła mlecznego prowadziło **29 spółek**, w których na koniec grudnia utrzymywano **22 150 krów**. Najwyższy udział w populacji krów posiadała rasa polska holsztyńsko-fryzyjska (PHF) – 21 226 szt. w dwóch odmianach: czarno-białej (HO) – 19 432 szt. i czerwono-białej (RW) – 1 794 szt. Ponadto utrzymywane były następujące rasy: jersey (JE) – 446 szt., simentalaska (SM) – 315 szt., polska czerwono-biała (ZR) – 103 szt. oraz polska czerwona (RP) – 60 szt.

Według informacji Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka (PFHBiPM) w 2025 r. ocenę mleczną w Polsce prowadzono w 16 144 oborach⁴⁸. Spośród hodowlanych krów najliczniej reprezentowana była rasa polska holsztyńsko-fryzyjska odmiany czarno-białej (HO). W 2025 r. ogółem w Polsce oceniono 791 603 krowy. Przeciętna wydajność krów ocenianych w zakresie wartości użytkowej wyniosła: 9 860 kg mleka, 400,3 kg tłuszczu (4,06% tłuszczu w ogólnej masie mleka) i 350,0 kg białka (3,55% białka w ogólnej masie mleka).

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w stadach spółek nadzorowanych przez KOWR znajdowało się 21 226 krów rasy PHF (tj. więcej o 576 krów w porównaniu z poprzednim rokiem) oraz 924 krowy pozostałych ras mlecznych. **Przeciętna wydajność mleczna krów** w 2025 r. w 29 spółkach KOWR wyniosła **12 321 kg** (tj. więcej o 285 kg niż w 2024 r.). W porównaniu z krajową przeciętną wydajnością mleczną była wyższa o 2 461 kg. Średnia wydajność tłuszczu ukształtowała się na poziomie **488,4 kg** (3,98% tłuszczu w ogólnej masie mleka). W porównaniu z krajową przeciętną wydajnością tłuszczu wydajność w spółkach była wyższa o 88,1 kg. Przeciętna wydajność białka wyniosła **431,4 kg** (3,51% białka w ogólnej masie mleka). W porównaniu z krajową przeciętną wydajnością białka była wyższa o 81,4 kg.

W 2025 r. najwyższą przeciętną wydajność krów rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej powyżej 14 tys. kg mleka uzyskały 4 spółki: SK Pępowo sp. z o.o. (14 866 kg), SK Racot

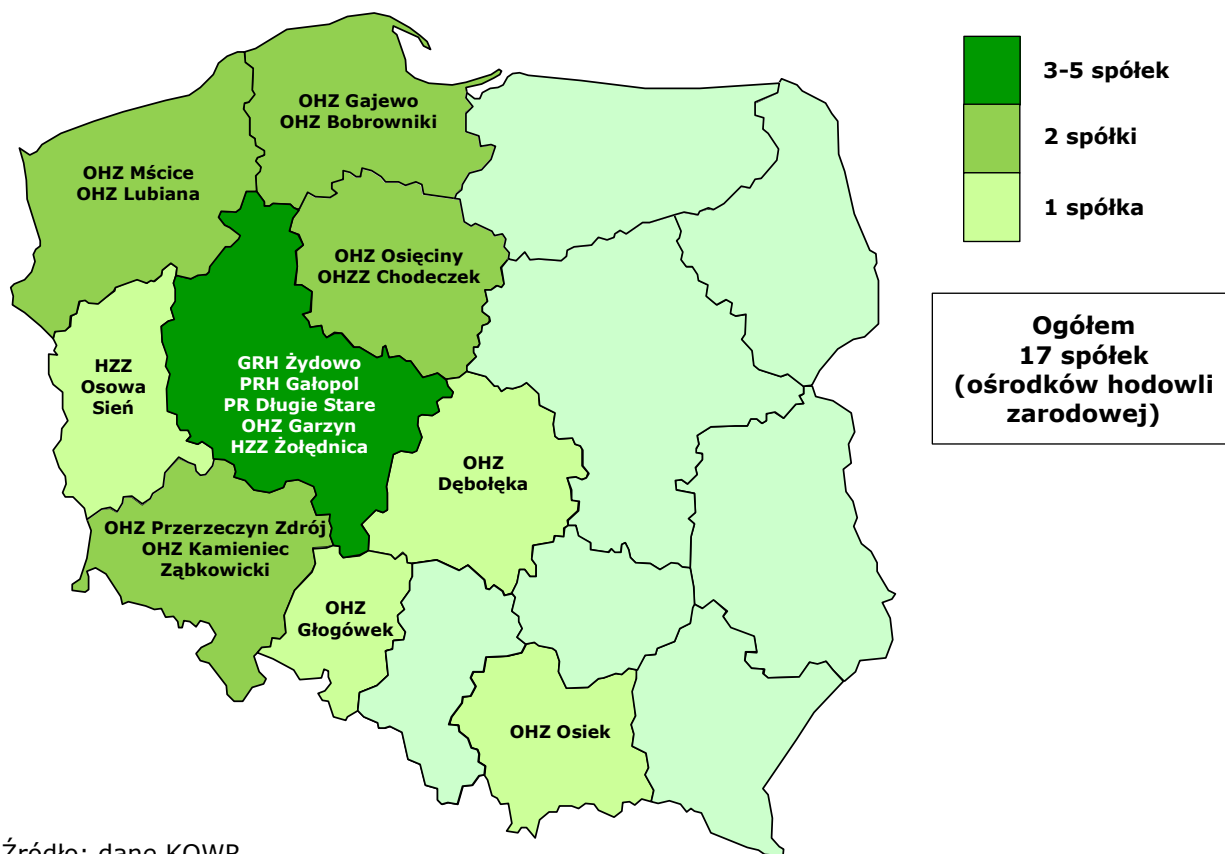
⁴⁸ Dane za rok 2025 pozyskane od Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. <https://pfhb.pl/ocena/publikacje> (odczyt – maj 2026 r.).

sp. z o.o. (14 616 kg), HZZ „Żołędnica” sp. z o.o. (14 213 kg) oraz SK Nowe Jankowice sp. z o.o. (14 128 kg).

Przeciętną wydajność powyżej 13 tys. kg mleka uzyskało 8 spółek: HZZ Osowa Sień sp. z o.o. (13 971 kg), OHZ Garzyn sp. z o.o. (13 535 kg), SK Dobrzyniewo sp. z o.o. (13 491 kg), OHZ Lubiana sp. z o.o. (13 401 kg), OHZZ w Chodczku sp. z o.o. (13 233 kg), GR-H Żydowo sp. z o.o. (13 227 kg), OHZ Dębołęka sp. z o.o. (13 161 kg) oraz OHZ Głogówek sp. z o.o. (13 095 kg).

Następnych 6 spółek uzyskało wydajność powyżej 12 tys. kg mleka: PR Długie Stare sp. z o.o. (12 738 kg), OHZ Osiecinny sp. z o.o. (12 484 kg), OHZ w Osieku sp. z o.o. (12 466 kg), PR-H Gałopol sp. z o.o. (12 316 kg), SK Prudnik sp. z o.o. (12 235 kg) oraz OHZ Gajewo sp. z o.o. (12 134 kg).

Wykres 23. **Ośrodki hodowli zarodowej, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

Kolejne 4 spółki przekroczyły 11 tys. kg mleka, tj.: OHZ Kamieniec Ząbkowicki sp. z o.o. (11 822 kg), OHZ Przerzeczyn Zdrój sp. z o.o. (11 507 kg), OHZ Bobrowniki sp. z o.o. (11 199 kg) i SK Michałów sp. z o.o. (11 035 kg).

Następnych 6 spółek uzyskało wydajność powyżej 10 tys. kg mleka, tj.: SK Iwno sp. z o.o. (10 623 kg), SK Liski sp. z o.o. (10 616 kg), SO Starogard Gdański sp. z o.o. (10 599 kg), SK Janów Podlaski sp. z o.o. (10 444 kg), SK Krasne sp. z o.o. (10 405 kg) oraz OHZ Mścice sp. z o.o. (10 258 kg).

Średnia rzeczywista wydajność mleka w stadach KOWR za 2025 r. wyniosła **11 562 litry** i była o 279 litrów wyższa od wydajności w 2024 r. W porównaniu do wstępnych danych opublikowanych przez GUS, wydajność rzeczywista krów ze spółek nadzorowanych przez KOWR była wyższa o 4 044 litry od średniej wydajności krów ogółem (7 518 litrów) i o 3 798 litrów wyższa od krów mlecznych pogłowia krajowego (7 764 litry).

W 2025 r. najwyższą średnią rzeczywistą wydajność mleka uzyskały spółki: SK Pępowo sp. z o.o. (14 461 litrów), SK Racot sp. z o.o. (13 830 litrów), HZZ „Żołędnica” sp. z o.o. (13 297 litrów), SK „Nowe Jankowice” sp. z o.o. (13 122 litry) oraz SK w Dobrzniewie sp. z o.o. (13 045 litrów).

Kolejnych 6 spółek przekroczyło 12 tys. litrów mleka, tj.: OHZ Dębotała sp. z o.o. (12 649 litrów), HZZ Osowa Sień sp. z o.o. (12 589 litrów), OHZ „Garzyn” sp. z o.o. (12 561 litrów), OHZZ w Chodczku sp. z o.o. (12 534 litry), OHZ Głogówek sp. z o.o. (12 201 litrów) oraz PR Długie Stare sp. z o.o. (12 076 litrów).

Następnych 9 spółek przekroczyło 11 tys. litrów mleka, tj.: OHZ w Osieku sp. z o.o. (11 829 litrów), OHZ Lubiana sp. z o.o. (11 792 litry), OHZ Kamieniec Żąbkowski sp. z o.o. (11 694 litry), SK Prudnik sp. z o.o. (11 641 litrów), GR-H Żydowo sp. z o.o. (11 600 litrów), OHZ Osiecinia sp. z o.o. (11 421 litrów), OHZ Gajewo sp. z o.o. (11 411 litrów), PR-H Gałopol sp. z o.o. (11 301 litrów) i OHZ Przerzeczyn Zdrój sp. z o.o. (11 079 litrów).

Kolejnych 5 spółek uzyskało wydajność powyżej 10 tys. litrów mleka, tj.: SK Iwno sp. z o.o. (10 314 litrów), SO Starogard Gdański sp. z o.o. (10 290 litrów), SK Michałów sp. z o.o. (10 268 litrów), SK Janów Podlaski sp. z o.o. (10 112 litrów) oraz SK Krasne sp. z o.o. (10 019 litrów).

W 2025 r. sprzedaż mleka w spółkach ogółem wyniosła blisko **246,5 mln litrów** i była o 14,8 mln litrów wyższa niż w 2024 r. Sprzedaż stanowiła 96,68% produkcji. Sprzedane mleko było **najwyższej jakości**.

Istotnym wskaźnikiem charakteryzującym potencjał genetyczny stada jest liczba buhajów pozytywnie wycenionych i proponowanych do wykorzystania w sztucznym unasiennianiu. Na 31 grudnia 2025 r. spółki posiadały **317 buhajów zakwalifikowanych do hodowli**. Do stacji unasienniania przekazano 28 buhajów (więcej o 6 szt. niż w 2024 r.), a do krycia naturalnego sprzedano 265 buhajów (mniej o 7 szt. niż w 2024 r.). Spółki sprzedały 1 476 krów do dalszej hodowli, o 84 szt. mniej niż w 2024 r. Sprzedano również 1 505 jałowic cielných, o 415 mniej niż w poprzednim roku. Sytuacja ta może budzić niepokój m.in. z uwagi na sytuację związaną ze zmniejszającą się liczbą prywatnych stad hodowlanych oraz zwierząt objętych oceną wartości hodowlanej i użytkowej. Nie zmienia to jednak faktu, że ośrodki hodowlane podległe KOWR odgrywają szczególną rolę w realizacji krajowego programu hodowli bydła mlecznego i w doskonaleniu populacji masowej tego gatunku zwierząt gospodarskich. Niższy poziom sprzedaży żeńskiego materiału hodowlanego w spółkach KOWR wynikał przede wszystkim z realizowanych inwestycji w budynki i obiekty inwentarskie oraz wynikającej z tego potrzeby wprowadzenia większej liczby zwierząt na

remont stada. Zwiększenie pogłowia bydła w spółkach będzie skutkowało w kolejnych latach wyższym poziomem sprzedaży materiału hodowlanego.

Dla zwiększenia efektywności pracy hodowlanej nad doskonaleniem bydła w spółkach realizowane są założenia „**Zrównoważonej strategii hodowli bydła mlecznego i mięsnego w jednoosobowych spółkach hodowli zwierząt o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej nadzorowanych przez KOWR**” na lata 2022–2030. Strategię opracowano w 2022 r., a wdrożono do realizacji z początkiem 2023 r. Program uwzględnia zmiany, jakie zachodzą w hodowli światowej i na rynku mleka, dlatego główny nacisk jest skierowany na poprawę cech funkcjonalnych (zdrowie i płodność), które decydują o długowieczności krów. Stada dostarczają polskim hodowcom materiał hodowlany gwarantujący jak najlepszą opłacalność prowadzonych gospodarstw, co jest związane z obniżeniem kosztów produkcji oraz jednoczesną poprawą wydajności i jakości mleka. Realizowana w spółkach strategia hodowlana zakłada optymalizację i przyspieszenie postępu genetycznego poprzez jak największe wykorzystanie selekcji genomowej oraz biotechnologii. Selekcja genomowa stwarza dużo większe możliwości dla postępu genetycznego na ścieżce żeńskiej.

W ramach prac hodowlanych związanych z doskonaleniem populacji bydła mlecznego, spółki KOWR w 2025 r. wykonały **10 342 genotypowania**. Techniki MOET w połączeniu z selekcją genomową są skutecznym narzędziem dla uzyskania zamierzonych celów w pracy hodowlanej bydła mlecznego. Ocena wartości hodowlanej materiału żeńskiego na podstawie genomu oraz stosowanie superowulacji i przenoszenia zarodków w celu lepszego wykorzystania potencjału genetycznego najwartościowszych samic przyczynia się do przyspieszenia postępu hodowlanego. W ostatnich kilku latach w spółkach prowadzony jest rozwój tej metody rozrodu. W 2025 r. w 17 spółkach poddano superowulacji i płukaniu 172 dawczyni, pozyskując ogółem 1 155 zarodków, w tym 923 (79,9%) przydatnych do transplantacji. Ogółem dokonano transferu 948 zarodków (świeżych i mrożonych), a skuteczność przenoszenia wyniosła 61,2%. Procent przydatnych do transplantacji zarodków uległ zwiększeniu z 75,3 do 79,9 (tj. o 4,6 pp.). W 2025 r. po transplantacjach urodziło się 819 cieląt, o 28 mniej niż w 2024 r. Świadczy to o ciągłym doskonaleniu tej technologii.

Spółki stosują technologię do intensyfikacji prac hodowlanych i przyspieszenia postępu w postaci polskiego indeksu selekcyjnego dla rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej „Produkcja i Funkcjonalność” (PF), przez co zwiększają swój wpływ na hodowlę masową w kraju. Od kwietnia 2025 r. ocena wartości hodowlanej bydła mlecznego w Polsce jest prowadzona według nowoczesnej metody, tj. **oceny jednostopniowej** (z ang. **single-step**). Ocena ta pozwala na jednoczesną ocenę zwierząt zgenotypowanych i niezgenotypowanych. W 2025 r. w spółkach KOWR średni indeks wyniósł 134,2 pkt i był o 7,5 pkt wyższy w stosunku do 2024 r. Liczba krów ocenianych indeksem PF w 2025 r. wyniosła 21 002 szt., a indeksem gPF 25 445 szt. Indeks PF powyżej 120 pkt uzyskało 16 814 szt. zwierząt, a indeks powyżej 140 pkt 6 847 szt. Średnia 10% ocenianych krów o najwyższym indeksie PF wynosi 149,7 pkt., a o najwyższym indeksie gPF – 157,2 pkt. W związku z zatwierdzeniem przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w grudniu 2024 r.

istotnych zmian w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej, od kwietnia 2025 r. została wdrożona nowa, jednostopniowa metoda oceny genomowej.

4.1.2.2. Hodowla bydła mięsnego

Hodowlę bydła mięsnego w 2025 r. prowadziło **6 spółek** nadzorowanych przez KOWR: PR Długie Stare sp. z o.o. (199 krów), OHZ Przerzeczyn Zdrój sp. z o.o. (138 krów), SO Starogard Gdański sp. z o.o. (65 krów), PR-H Gałopol sp. z o.o. (47 krów), HZZ Osowa Sień sp. z o.o. (44 krowy) i OHZ Garzyn sp. z o.o. (14 krów), w których stan pogłowia wynosił ogółem **1 289 szt. bydła**, w tym **507 krów**, z tego: 428 szt. krów rasy limousine (LM), 65 szt. krów rasy hereford (HH) oraz 14 szt. krów rasy highland (HI).

Głównym celem hodowli bydła mięsnego w spółkach KOWR jest maksymalizacja postępu genetycznego dla cech o dużym znaczeniu dla zrównoważonej produkcji wołowiny oraz sprzedaż zwierząt hodowlanych o wysokiej wartości genetycznej. Głównymi odbiorcami materiału hodowlanego byli hodowcy indywidualni, którzy zakupili **205 szt. zwierząt**. Ponadto prowadzona była sprzedaż żywca wołowego (**445 szt.**).

W celu dalszego doskonalenia hodowli bydła mięsnego w spółkach nadzorowanych przez KOWR, realizowana jest „**Zrównoważona strategia hodowli bydła mlecznego i mięsnego w jednoosobowych spółkach hodowli zwierząt o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej nadzorowanych przez KOWR**” na lata 2022–2030. Strategię opracowano w 2022 r. przy współpracy z Instytutem Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a wdrożono do realizacji z początkiem 2023 r.

4.1.2.3. Hodowla świń

Podstawowym założeniem programu doskonalenia ras świń w chlewniach spółek jest dostarczanie hodowli terenowej najlepszego materiału reprodukcyjnego. W tym celu m.in. prowadzony jest **program hybrydyzacji** umożliwiający hodowcom zakup mieszańców, knurków i loszek w odpowiednich zestawach genotypowych. Spółki KOWR prowadzące hodowlę świń realizują założenia „**Strategii hodowli świń w spółkach o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej nadzorowanych przez KOWR**” na lata 2022–2030. Strategię opracowano w 2022 r., po uprzedniej analizie wyników hodowlanych, a wdrożono do realizacji z początkiem 2023 r.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. hodowla świń prowadzona była w **3 spółkach**: OHZZ w Chodczku sp. z o.o. (94 lochy pod oceną), OHZ Garzyn sp. z o.o. (270 loch pod oceną) i OHZ Głogówek sp. z o.o. (82 lochy pod oceną), w których znajdowało się łącznie **446 loch objętych oceną**. W stadach spółek hodowane są rasy świń wykorzystywane w programie doskonalenia: wielka biała polska (wbp), polska biała zwisłoucha (pbz) oraz duroc. W 2021 r. w Ośrodku Hodowli Zwierząt Zarodowych sp. z o.o. w Chodczku wprowadzono hodowlę świń rasy puławskiej, a w 2023 r. rasy złotnickiej pstrej objętych „**Programem Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich**”.

Potwierdzeniem wartości genetycznej świń jest bardzo dobra mięsność tuczników pochodzących z tych hodowli. W 2025 r. sprzedaż materiału hodowlanego z chlewni spółek wyniosła **1 545 prosiąt** do dalszej hodowli. Ogólna liczba sprzedanych w 2025 r. świń wyniosła 9 948 szt., z tego: 381 szt. materiału hodowlanego, 1 545 prosiąt i 8 022 tuczniaki.

4.1.2.4. Hodowla owiec

W celu dalszego doskonalenia hodowli owiec spółki nadzorowane przez KOWR realizują założenia „**Strategii hodowli owiec w spółkach o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej nadzorowanych przez KOWR**” na lata 2022–2030. Strategię opracowano w 2022 r. przy współpracy z Instytutem Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a wdrożono do realizacji z początkiem 2023 r.

W 2025 r. hodowla owiec i produkcja owczarska prowadzona była w **4 spółkach** nadzorowanych przez KOWR. Stada owiec utrzymywano w następujących spółkach: OHZ Lubiana sp. z o.o. (489 maciorek), OHZ „Garzyn” sp. z o.o. (192 maciorki), HZZ „Żołędnica” sp. z o.o. (150 maciorek) i GRH Żydowo sp. z o.o. (74 maciorki). **Średnia liczba matek** w 2025 r. wyniosła **905 szt.** Na 31 grudnia 2025 r. liczba matek, które co najmniej raz się wykociły, wyniosła **917 szt.** W spółkach hodowane są następujące rasy owiec: merynos polski, merynos polski w starym typie, berrichon du cher oraz suffolk. Najliczniejszą grupą są owce merynosowe – 819 matek owczych co najmniej z jednym wykotem. W 2025 r. sprzedano łącznie: 23 tryki hodowlane, 61 jarek hodowlanych oraz 913 jagniąt.

4.1.2.5. Stadniny koni i stada ogierów

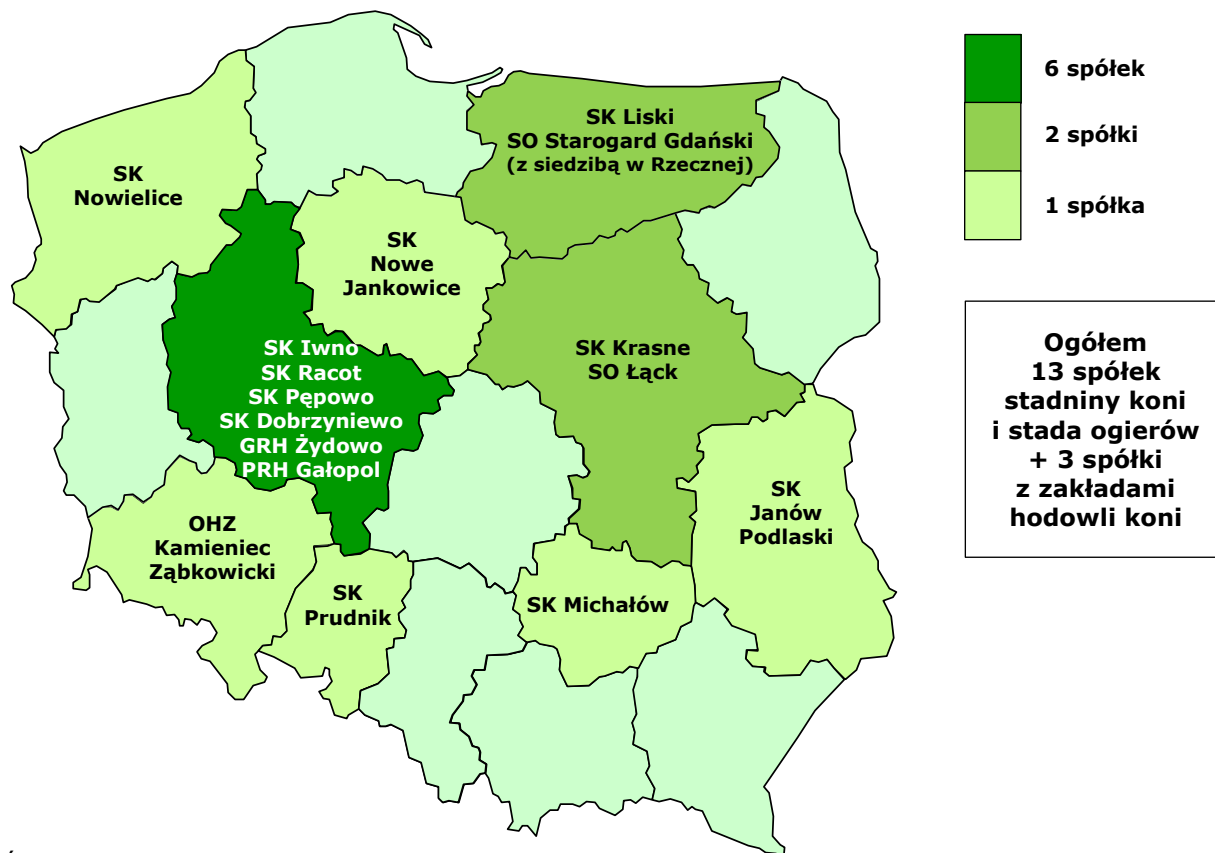
Łączny wynik finansowy w 2025 r. w grupie spółek hodowli koni wyniósł **15 116,39 tys. zł.** Przychody ogółem wyniosły 396 381,42 tys. zł, natomiast koszty ogółem osiągnęły 381 015,10 tys. zł (powyższe dane są zgodne z informacjami z formularzy sprawozdawczych GUS F-01 za IV kwartał 2025 r.).

Spółki, w których nadzór właścicielski sprawuje KOWR, hoduja ogółem **8 ras koni**, z tego: 6 ras koni, dla których księgi stadne prowadzi Polski Związek Hodowców Koni oraz 2 rasy, dla których księgi prowadzi Polski Klub Wyścigów Konnych. W 2025 r. hodowlę koni prowadziło **13 spółek** i **3 zakłady** wchodzące organizacyjnie w skład spółek hodowlanych, których zasadniczą działalnością jest hodowla innych zwierząt gospodarskich.

Na 31 grudnia 2025 r. łączna liczba koni w spółkach hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej wynosiła **2 287 szt.**, w tym **1 783 konie hodowlane**. Liczba klaczy elitarnych w stadninach wyniosła **704**. W stadach ogierów było 176 ogierów hodowlanych, a 27 ogierów – reproduktorów stanowiło własność Stadnin Koni (w tym 20 arabskich czystej krwi). Łącznie w spółkach KOWR utrzymywano **203 ogierów hodowlanych**.

Hodowla koni pełnej krwi angielskiej w 2025 r. prowadzona była w dwóch spółkach – SK „Iwno” sp. z o.o. z oddziałem w Golejewku oraz SK „Krasne” sp. z o.o. Na koniec 2025 r. utrzymywały one 192 konie (w tym: 77 klaczy hodowlanych, 41 młodych koni i 44 konie w treningu wyścigowym). W 2025 r. odchowano 41 źrebiąt.

Wykres 24. **Stadniny koni i stada ogierów, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

Konie hodowli spółek nadzorowanych przez KOWR wygrały w gonitwach krajowych łącznie kwotę 486 375 zł. SK Krasne znalazła się na 2. miejscu, a SK Iwno na 6. miejscu pod względem sumy wygranych nagród przez konie jednego hodowcy (wg Polskiego Klubu Wyścigów Konnych). Konie hodowli SK Iwno wygrały dodatkowo 44 811,55 zł w gonitwach zagranicznych (Czechy). Konie ze spółek KOWR wyróżniły się w sezonie wyścigowym 2025. Klacz Formuła wygrała dwie gonitwy pozagrupowe – Rzeki Wisły (kat. B) i Mosznej (kat. A), a klacz Bazuka wygrała 2 płotowe gonitwy imienne. Obydwie klacze zostały wyhodowane w SK Krasne. Klacz Money Money hodowli SK Iwno zajęła 3. miejsce w najważniejszej pozagrupowej gonitwie dla 3-letnich klaczy o Nagrodę Liry (Oaks – kat. A). Niewątpliwie są to znaczące wyniki odniesione w ostatnich latach na torach wyścigowych przez konie pełnej krwi angielskiej polskiej hodowli. Dzięki wynikom odniesionym na torze wyścigowym w sezonie 2025, Stadnina Koni Krasne po raz drugi z rzędu została wybrana Hodowcą Roku koni pełnej krwi angielskiej.

W 2025 r. sprzedano ogółem **48 koni** pełnej krwi angielskiej, uzyskując kwotę 448 644,93 zł. Średnia cena uzyskana za 1 konia wyniosła 9 346,76 zł. Głównym „produktem” stadnin koni pełnej krwi są konie jednoroczne przeznaczone na wyścigi. W tej kategorii sprzedano 14 koni za 165 878,23 zł, uzyskując średnią cenę 11 848,44 zł za konia, zbliżoną do średniej w 2025 r. Hodowla koni pełnej krwi i uzyskiwane ceny są ściśle związane z funkcjonowaniem torów wyścigowych w Polsce, w szczególności z poziomem obrotów

w zakładach wzajemnych oraz pulą i poziomem nagród w rozgrywanych wyścigach, które od wielu lat utrzymują się na zbliżonym poziomie i nie są w stanie w znaczącym stopniu zrekompensować kosztów hodowli.

W spółkach hodujących **konie arabskie czystej krwi** – tj. SK Michałów sp. z o.o. oraz SK Janów Podlaski sp. z o.o. – na dzień 31 grudnia 2025 r. znajdowały się **592 konie**, w tym: 183 klacze hodowlane, 234 młode konie i 34 konie w treningu wyścigowym. W 2025 r. odchowano 130 źrebiąt. Stadniny koni arabskich posiadały 20 ogierów – reproduktorów używanych do stanowienia klaczy własnych oraz klaczy będących własnością innych podmiotów.

W 2025 r. ww. stadniny sprzedały **175 hodowlanych i użytkowych koni** arabskich czystej krwi za kwotę 8 738 166,18 zł, ponad 2-krotnie wyższą niż w 2024 r., uzyskując średnią cenę za konia 49 932,37 zł, ponad 2-krotnie wyższą od średniej ceny w 2024 r. Wynik licytacji w czasie obydwu sierpniowych aukcji w Janowie Podlaskim wyniósł 1 471 500 EUR i był ponad 3-krotnie wyższy od wyniku uzyskanego w 2024 r. Średnia cena za 1 konia na Aukcji Pride of Poland wyniosła 117 270 EUR i była blisko 2-krotnie wyższa od średniej ceny w 2024 r. Najwyższa cena Aukcji Pride of Poland to 430 000 EUR za janowską klacz Adelita.

Konie własności i hodowli obu spółek odnosiły sukcesy na arenie krajowej (m.in. Narodowy Pokaz w Janowie Podlaskim) i międzynarodowej (m.in. Czempionat Europy, All Nations Cup). Stadnina Koni Michałów została wyróżniona Nagrodą Specjalną dla Najlepszego Hodowcy Czempionatu Europy.

Konie hodowli obu spółek startowały w wyścigach płaskich na torach wyścigowych w Warszawie i we Wrocławiu, wygrywając łącznie kwotę 340 510 zł. SK Janów Podlaski znalazła się na 2. miejscu, a SK Michałów na 9. miejscu pod względem sumy wygranych nagród przez konie jednego hodowcy (wg PKWK). Konie hodowli i własności SK Michałów z powodzeniem startowały w Mistrzostwach Polski Młodych Koni w sportowych rajdach konnych (1 złoty i 2 brązowe medale).

W 9 stadninach koni, gdzie prowadzona jest **hodowla koni ras szlachealnych**, na koniec 2025 r. znajdowały się ogółem **1 003 konie**, w tym 315 klaczy hodowlanych i 404 szt. młodzieży ras: **małopolskiej, wielkopolskiej, polski koń sportowy** oraz **śląskiej**. W stadninach tych w 2025 r. odchowano ogółem 183 źrebięta.

Konie ras szlachealnych wyhodowane w spółkach KOWR odnoszą sukcesy w sporcie jeździeckim na poziomie krajowym i międzynarodowym, przede wszystkim w dyscyplinach skoki przez przeszkody i WKKW. Wśród największych sukcesów w 2025 r. należy wymienić 8. Miejsce Zuzanny Społowicz dosiadającej konia Dżaurus rasy małopolskiej hodowli SK Prudnik w Mistrzostwach Europy Juniorów w WKKW w Strzegomiu oraz medale Mistrzostw Polski Młodych Koni w konkurencjach skoki przez przeszkody, WKKW i ujeżdżenie (1 złoty, 4 srebrne i 2 brązowe), jak również wysokie lokaty ww. konia Dżaurus oraz konia Safran rasy polski koń sportowy hodowli SO Starogard Gdański – SK Rzeczna wśród koni z polskich ksiąg stadnych punktujących w rankingu Światowej Federacji Hodowli Koni Sportowych (WBFSH) w WKKW w sezonie 2025.

Stado Ogierów Książ wchodzące w skład struktur spółki OHZ Kamieniec Ząbkowicki sp. z o.o. prowadzi **hodowlę koni rasy śląskiej**, które doskonale sprawdzają się w sporcie zaprzęgowym. Konie własności spółki powożone przez Huberta Kozłowskiego zdobyły medale: brązowy Mistrzostw Polski Seniorów w powożeniu zaprzęgami parokonnymi i srebrny Mistrzostw Polski Młodych Koni w powożeniu zaprzęgami jednokonnymi. Hubert Kozłowski powożący końmi śląskimi z SO Książ, znalazł się również jako debiutant w składzie polskiej ekipy na Mistrzostwach Świata w powożeniu zaprzęgami parokonnymi w Beekbergen (Holandia).

Stadnina Koni Nowe Jankowice sp. z o.o. jako jedyna spółka nadzorowana przez KOWR prowadzi **hodowlę koni rasy polski koń zimnokrwisty**. Na koniec 2025 r. w stadninie znajdowało się **150 koni**, w tym 75 klaczy hodowlanych oraz 70 szt. młodzieży. W 2025 r. odchowano 39 źrebiąt. Spółka była po raz kolejny gospodarzem Ogólnopolskiego Czempionatu koni rasy polski koń zimnokrwisty, w czasie którego tytuł Czempionki Klaczy 2-letnich zdobyła Rosa własności spółki oraz Ogólnopolskiego Czempionatu koni rasy arden polski w Kętrzynie, połączonych z pokazami konnymi.

W dwóch spółkach (tj. SK Dobrzyniewo sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Rolniczo-Hodowlane Gałopol sp. z o.o.) prowadzona jest **hodowla zachowawcza konika polskiego**. Na koniec 2025 r. stadniny te posiadały **143 konie**, w tym 54 klacze hodowlane i 44 szt. młodzieży. W 2025 r. odchowano 35 źrebiąt. PR-H Gałopol zorganizowało po raz kolejny w SO Sieraków Krajową Wystawę koni rasy konik polski – „Tarpaniadę”, w której czołowe lokaty (3 czempionaty i 10 wiceczempionatów) zajmowały konie wyhodowane w obu spółkach. Najlepszą Klaczą Wystawy została Galicja D, a Najlepszym Ogierem – Niro D, obydwa konie wyhodowane w SK w Dobrzyniewie.

W strukturach spółek nadzorowanych przez KOWR funkcjonuje **6 Stad Ogierów**, które konkurują z coraz lepszymi jakościowo ogierami prywatnej własności oraz importowanym nasieniem bardzo dobrych ogierów ras sportowych. Wymienione czynniki powodują stopniowe zmniejszanie w Stadach Ogierów liczby ogierów przeznaczonych do stanowienia klaczy prywatnej własności. Na koniec 2025 r. utrzymywano w SO **176 ogierów**, z tego: 70 szlachetnych, 86 zimnokrwistych oraz 20 ras pierwotnych. W sezonie 2025 użyto w rozrodzie 155 ogierów z SO. Pokryły one łącznie 1 883 klacze. Ogólna liczba pokrytych klaczy i średnia liczba pokrytych klaczy przez jednego ogiera z SO jest niższa niż w poprzednich latach.

W celu zwiększenia efektywności pracy hodowlanej nad doskonaleniem krajowej populacji koni, spółki KOWR od 1 stycznia 2023 r. realizują założenia „**Aktualizacji Strategicznego programu hodowli koni w spółkach ANR (obecnie KOWR)**”.

4.1.3. Nadzór bezpośredni nad spółkami hodowli roślin oraz hodowli zwierząt gospodarskich

W 2025 r., w zakresie **nadzoru i wykonywania praw z posiadanych udziałów w stosunku do 31 spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich** o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zrealizowano następujące zadania:

- przeprowadzono analizy i zaopiniowano dla zgromadzenia współników **biznesplanu** oraz **wieloletnie programy inwestycyjne** spółek,
- sporządzono **analizę wyników** w zakresie hodowli roślin i zwierząt gospodarskich uzyskanych w 2024 r. Na tej podstawie przygotowano coroczną „Informację o stanie hodowli roślin i nasiennictwa oraz hodowli zwierząt w spółkach KOWR w 2024 r.”,
- przeprowadzono **Zwyczajne Zgromadzenia Wspólników**, podczas których zatwierdzono sprawozdania finansowe spółek i sprawozdania zarządów z działalności spółek w 2024 r.,
- przeprowadzono **Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników**, w wyniku których podejmowano uchwały dotyczące wyrażania zgód korporacyjnych (akty założycielskie spółek oraz kodeks spółek handlowych),
- przeprowadzono **10 kontroli**, z tego: 6 kontroli planowych (zgodnie z zakresem zatwierdzonego „Planu kontroli planowych Departamentu Nadzoru nad Spółkami na rok 2025”) oraz dodatkowo 4 kontrole doraźne,
- w stadninach koni i stadach ogierów przeprowadzono **23 przeglądy hodowlane**.

4.2. Promocja i prezentacja efektów prac hodowlanych spółek nadzorowanych przez KOWR

Zgodnie m.in. z art. 9 ust. 2 pkt 16b ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR w 2025 r. prowadził i wspierał działania promocyjne, informacyjne, edukacyjne i kulturalne (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczące **upowszechniania postępu biologicznego w rolnictwie w zakresie hodowli roślin uprawnych oraz zwierząt gospodarskich**. W ramach ww. artykułu KOWR wydatkował **3 576,08 tys. zł**.

Tabela 14. **Wydarzenia informacyjno-promocyjne w 2025 r. mające na celu m.in. promocję i prezentację efektów pracy hodowlanej spółek nadzorowanych przez KOWR**

Lp.	Termin realizacji	Rodzaj działania	Nazwa przedsięwzięcia
1.	Sezon wyścigowy 2025	Realizacja m.in. pakietu usług informacyjno-promocyjnych, w tym objęcie patronatem przez KOWR cyklu 11 gonitw koni arabskich czystej krwi na Torze Wyścigów Konnych Służewiec	Cykl gonitw w sezonie wyścigowym 2025
2.	08-10.08.	Kompleksowa organizacja wydarzenia na terenie Stadniny Koni Janów Podlaski	XLVII Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi
3.	06-07.09.	Stoisko informacyjno-promocyjne	Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie i XXXIV Krajowa Wystawa Rolnicza

Źródło: dane KOWR.

W celu upowszechniania postępu biologicznego w hodowli koni arabskich czystej krwi, KOWR m.in. zorganizował **XLVII Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi w Janowie Podlaskim** w dniach 8-10 sierpnia 2025 r. KOWR zaangażował się również w **cykl gonitw** w Warszawie, Sopocie i Wrocławiu, chcąc przywrócić znaczenie wyścigów, jako próby dzielności koni arabskich czystej krwi hodowanych w Polsce, która jest odpowiedzią

nie tylko na jakość cech użytkowych, ale także wspomaga rozwój fizyczny i psychiczny koni oraz przyczynia się do uzyskania dodatkowego waloru jakim jest praca pod siodłem. KOWR angażował się w wydarzenia na **skale ogólnopolską i międzynarodową**, z możliwością dotarcia do: hodowców, rolników, potencjalnych klientów, partnerów biznesowych oraz konsumentów, prezentując efekty prac hodowlanych spółek.

4.3. Sukcesy hodowlane spółek nadzorowanych przez KOWR

Główne osiągnięcia spółek nadzorowanych przez KOWR w 2025 r.:

- rejestracja przez spółkę **PlantiCo** – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki sp. z o.o. **9 nowych odmian roślin warzywnych**: marchew jadalna 'Freja F1' i 'Rosmerta F1', pomidor 'Sylwan', 'Syriusz', 'Demon F1', 'Bard F1' i 'Sawitar F1', ogórek gruntowy 'Joran F1' i 'Aspre F1',
- podczas targów Gardenia spółka **PlantiCo** – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki sp. z o.o. otrzymała tytuł **Lidera Trendów 2025**, dla innowacyjnych produktów ogrodniczych przyznawany przez Ogrodniczy Magazyn Branżowy „Lider biznesu”,
- **zwierzęta ze spółek nadzorowanych przez KOWR ponownie zajęły wysokie pozycje w rankingach hodowlanych** prowadzonych przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Zwierzęta ze spółek KOWR znalazły się w czołówkach rankingów pod względem indeksu ekonomicznego (IE) oraz indeksu „produkcja i funkcjonalność” (PF). W rankingu „Top pokrój” – sezon oceny 2025, spośród krów rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej (PHF) ocenionych pod kątem typu i budowy, 49 szt. uzyskało ocenę doskonałą „excellent”, w tym aż 15 zwierząt ze stad spółek nadzorowanych przez KOWR. Ponadto w rankingu indeksu PF krów rasy PHF wygenerowanego według stanu zwierząt na dzień 1.12.2025 r. drugie miejsce w kraju z indeksem równym 173 pkt zajęła krowa z hodowli SK „Pępowo” sp. z o.o., a w kategorii jałówek pierwsze miejsce z indeksem 179 pkt jałówka również z SK „Pępowo” sp. z o.o. Natomiast w rankingu indeksu ekonomicznego trzecie miejsce z indeksem 4843 zajęła krowa pochodząca z hodowli OHZ w Kamieńcu Ząbkowickim sp. z o.o., a wśród jałówek również na trzecim miejscu znalazła się jałówka z indeksem równym 5284 z hodowli SK „Pępowo” sp. z o.o.,
- **stada krów mlecznych, będących własnością spółek KOWR, zajmują czołowe miejsca w rankingach wydajności mlecznej** poszczególnych regionów oceny

Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka – „Mleczna Gala”, która odbyła się 23 czerwca 2025 r., potwierdziła bardzo wysoki poziom wydajności stad bydła należących do spółek nadzorowanych przez KOWR. Zostały one uhonorowane za wybitne osiągnięcia posiadanych stad w zakresie wyników oceny wartości użytkowej i hodowli bydła mlecznego, tj.:

- a. w kategorii od 300 do 500 krów mlecznych 1. miejsce HZZ „Żołędnica” sp. z o.o. Ferma Kawcze – wydajność 15 170 kg (więcej o 5 240 kg^{*49}),
 - b. w kategorii od 500 do 1000 krów mlecznych 1. miejsce OHZ „Garzyn” sp. z o.o. – wydajność 14 805 kg (więcej o 4 875 kg*),
 - c. w kategorii powyżej 1000 krów mlecznych 2. miejsce SK „Pępowo” sp. z o.o. – wydajność 14 455 kg (więcej o 4 525 kg*),
 - d. w kategorii PHF odmiany czerwono-białej: 2. miejsce OHZ „Głogówek” sp. z o.o. – wydajność 12 758 kg (więcej o 3 898 kg*), 3. miejsce SK Prudnik sp. z o.o. – wydajność 12 429 kg (więcej o 3 569 kg*),
 - e. w rasie Jersey: 1. miejsce SK Iwno sp. z o.o. – wydajność 7 623 kg (więcej o 832 kg*), 3. miejsce SK Michałów sp. z o.o. – wydajność 7 120 kg (więcej o 329 kg*),
- podczas Czempionatu Europy koni arabskich czystej krwi w Bedizzole (Włochy) konie hodowli i własności **Stadnin Koni w Michałowie i Janowie Podlaskim** zdobyły łącznie 2 tytuły czempionów oraz 4 tytuły wicczempionów – michałowski Dytwinn zdobył Czempionat Europy Ogierów Rocznych, a michałowska Wildanova Czempionat Europy Klaczy Starszych. Najlepszym Hodowcą Pokazu została SK Michałów,
 - podczas XLVII Narodowego Pokazu Koni Arabskich Czystej Krwi, **SK Janów Podlaski i SK Michałów** zdobyły łącznie 2 tytuły czempionów i 11 tytułów wicczempionów tego najważniejszego w kraju pokazu koni arabskich Czempionką Klaczy Młodszych została Anagramma, a Czempionką Klaczy Starszych i Najlepszym Koniem Pokazu (Best in Show) – klacz Encarina, obydwie hodowli i własności SK Janów Podlaski. Janowska stadnina zdobyła również tytuł Najlepszego Hodowcy Pokazu,
 - klacz Formuła hodowli **SK Krasne** wygrała tzw. „pozagrupowe” gonitwy o Nagrodę Rzeki Wisły (kat. B) oraz o Nagrodę Mosznej (kat. A), a kraśnieńska klacz Bazuka zwyciężyła w prestiżowych gonitwach płotowych we Wrocławiu o Nagrodę Tunisa i o Nagrodę Toru Wyścigowego w Pardubicach, natomiast klacz Money Money hodowli **SK Iwno** zajęła 3. miejsce w najważniejszej dla 3-letnich klaczy pozagrupowej gonitwie o Nagrodę Liry (Oaks – kat. A). SK Krasne została Hodowcą Roku koni pełnej krwi angielskiej,
 - w Mistrzostwach Europy Juniorów w WKKW (Strzegom) 8. miejsce indywidualnie zdobyła Zuzanna Społowicz dosiadająca konia Dżaurus AA hodowli **SK Prudnik**,
 - w rankingu Światowej Federacji Hodowców Koni Sportowych (WBFSH) za sezon 2024/2025 w konkurencji WKKW, wśród sześciu najlepszych koni z polskimi paszportami znalazły się Safran hodowli **SO Starogard Gdański – SK Rieczna** oraz Dżaurus AA hodowli **SK Prudnik**,

⁴⁹ * Różnica pomiędzy wydajnością mleczną osiągniętą przez spółkę w stosunku do średniej wydajności krajowej stad objętych oceną użytkowości mlecznej dla danej rasy/odmiany.

- brązowy medal Mistrzostw Polski Seniorów w powożeniu zaprzęgami parokonnymi zdobył Hubert Kozłowski powożący końmi rasy śląskiej (Diego, Renesans, Rigoletto) hodowli i własności **OHZ w Kamieńcu Ząbkowickim – SO Książ**,
- konie hodowli 6 spółek KOWR (**SO Starogard Gdański – SK Rzeczną, SK Nowielice, SK Liski, SK Racot, OHZ Kamieniec Ząbkowicki – SO Książ, SK Michałów**) zdobyły łącznie 10 medali (2 złote, 4 srebrne i 4 brązowe) Mistrzostw Polski Młodych Koni w pięciu konkurencjach jeździeckich (ujeżdżenie, skoki przez przeszkody, WKKW, powożenie zaprzęgami jednokonnymi, sportowe rajdy konne),
- w Narodowym Młodzieżowym Czempionacie koni rasy małopolskiej w Białce konie hodowli i własności **SK Janów Podlaski** zdobyły łącznie 4 tytuły czempiona oraz tytuły: Najlepszego Ogiera Pokazu – Akani, Najlepszej Klaczy i jednocześnie Najlepszego Konia Pokazu – EL Apila,
- w Krajowym Czempionacie koni rasy wielkopolskiej czempionat ogierów 3-letnich zdobył Index PGN hodowli i własności **SK Pępowo**, a czempionat klaczy 2-letnich – Beauty Star R hodowli i własności **SK Racot**, która została również Najlepszym Koniem Czempionatu,
- najlepszym koniem skokowym Ogólnopolskiego Młodzieżowego Czempionatu koni rasy polski koń sportowy została 3-letnia klacz Narnia hodowli i własności **SK Prudnik**,
- w Sportowym Czempionacie Polski Młodych Koni w skokach luzem 2. miejsce w kategorii koni 2-letnich wywalczył ogier Devados R hodowli i własności **SK Racot**,
- czempionką klaczy 2-letnich Ogólnopolskiego Czempionatu koni rasy polski koń zimnokrwisty została Rosa hodowli i własności **SK Nowe Jankowice**,
- w Krajowym Czempionacie koni rasy konik polski (Tarpaniada) **SK w Dobrzyniewie i PRH Gałopol – SO Sieraków** zdobyły łącznie 3 czempionaty i 10 wiceczempionatów oraz tytuły Najlepszego Ogiera Pokazu – Niro D i Najlepszej Klaczy Pokazu – Galicja D (obydwa konie hodowli i własności SK w Dobrzyniewie).

4.4. Wykonywanie praw z udziałów i akcji wobec spółek, w których udziały i akcje objęto lub nabyto w ramach realizacji przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ustawy o KOWR oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

W 2025 r. **KOWR wykonywał prawa z udziałów i akcji w 15 spółkach**, w których udziały i akcje nabyto lub objęto w ramach realizacji przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ustawy o KOWR oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Do zadań KOWR w zakresie wykonywania praw z udziałów i akcji w 2025 r. należało:

- prowadzenie ewidencji udziałów i akcji spółek nabytych oraz objętych na podstawie ww. ustaw,
- wykonywanie praw z udziałów i akcji w czasie zgromadzeń wspólników lub akcjonariuszy w nadzorowanych spółkach, w których KOWR posiada całość lub większościowy pakiet udziałów,
- przeprowadzanie w nadzorowanych spółkach kontroli doraźnych i planowych oraz ich koordynacja,

- opiniowanie i kontrolowanie programów inwestycyjnych w nadzorowanych spółkach ze 100-procentowym lub większościowym udziałem KOWR,
- wybór biegłych rewidentów do corocznych badań nadzorowanych spółek, w których KOWR posiada 100% lub większość udziałów,
- opiniowanie sprawozdań zarządów nadzorowanych spółek, z pakietem 100-procentowym zarządów i większościowym pakietem udziałów w ramach wykonywania ww. ustaw,
- przygotowywanie, opiniowanie i nadzorowanie procesów restrukturyzacji w nadzorowanych spółkach, w których KOWR posiadał wszystkie udziały lub ich większość,
- analiza procesów oraz danych ekonomicznych w nadzorowanych spółkach,
- przygotowywanie okresowych informacji i analiz na temat sytuacji ekonomicznej spółek,
- opracowywanie projektów zmian organizacyjnych i kapitałowych w spółkach.

Tabela 15. **Wykaz spółek, w których KOWR posiadał udziały w 2025 r.**

Lp.	Nazwa spółki	Udział KOWR w kapitale zakładowym
1.	Widawa sp. z o.o. z siedzibą w Biestrzykowicach	100%
2.	Vitra Trade sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Częstochowie	100%
3.	Wesoła sp. z o.o. z siedzibą w Rowie	100%
4.	Rolno-Spożywcza Spółka Inwestycyjna sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Warszawie	100%
5.	POLGRUNT sp. z o.o. z siedzibą w Lubianie	100%
6.	GPW Ventures Asset Management sp. z o.o. KOWR Ventures Alternatywna Spółka Inwestycyjna Spółka Komandytowo Akcyjna z siedzibą w Warszawie	99,93%
7.	Terminal Intermodalny Bydgoszcz Emilianowo sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Bydgoszczy	88%
8.	Jurajski AGRO FRESH Park S.A. z siedzibą w Kościelcu	67%
9.	EURO-PARK ZĄBKOWICE sp. z o.o. z siedzibą w Ząbkowicach Śląskich	50% minus 1 udział
10.	Gospodarstwo Agro-Turystyczne KUTY sp. z o.o. z siedzibą w Kutach	46%
11.	Stacja Hodowli i Unasielenia Zwierząt sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy	29,02%
12.	Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK” sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu	18,97%
13.	Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt w Poznaniu z siedzibą w Tulcach sp. z o.o.	6,25%
14.	PPZ Trzemeszno sp. z o.o. z siedzibą w Trzemesznie	0,44%
15.	Krajowa Grupa Spożywcza S.A. z siedzibą w Toruniu	0,28%

Źródło: dane KOWR.

4.5. Zagospodarowanie przejętego mienia z zastawu rejestrowego

W 2025 r. KOWR kontynuował realizację ugody z 2021 r. na użytkowanie przejętych z zastawu rejestrowego środków trwałych. Całość mienia ruchomego pochodząca z zastawu rejestrowego została zagospodarowana w 2021 r.

5. REALIZACJA „PROGRAMU DLA SZKÓŁ” WPR – WSPIERANIE KONSUMPCJI I PROPAGOWANIE ZDROWYCH NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej (UE) 2016/791, zmieniającego m.in. rozporządzenie (UE) nr 1308/2013, od roku szkolnego 2017/2018 obowiązują nowe wspólne ramy prawne i finansowe (pod nazwą „**Program dla szkół**”) w zakresie pomocy unijnej na rzecz dostarczania dzieciom w placówkach oświatowych świeżych i przetworzonych owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych⁵⁰. Program powstał z połączenia dwóch programów WPR – „**Mleko w szkole**” (realizowanego w Polsce w latach szkolnych 2004/2005–2016/2017) oraz „**Owoce i warzywa w szkole**” (realizowanego w Polsce w latach szkolnych 2009/2010–2016/2017).

W myśl art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 program pomocy ma **poprawić dystrybucję produktów rolnych i polepszyć nawyki żywieniowe dzieci**.

Celem „**Programu dla szkół**” jest: **trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie oraz upowszechnianie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości społecznej w tym zakresie wśród dzieci i rodziców**. W ramach realizacji programu finansowane są:

- dostawy owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych,
- działania edukacyjne,
- określone koszty związane z promocją oraz oceną programu.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.) od 1 września 2017 r. administrowanie „Programem dla szkół” wspólnej polityki rolnej jest **zadaniem delegowanym** do KOWR z agencji płatniczej (ARiMR)⁵¹. Program jest realizowany przez KOWR również m.in. na podstawie przepisów rozdziału 7d ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.).

⁵⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/791 z dnia 11 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do programu pomocy dotyczącej dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka w placówkach oświatowych.

⁵¹ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

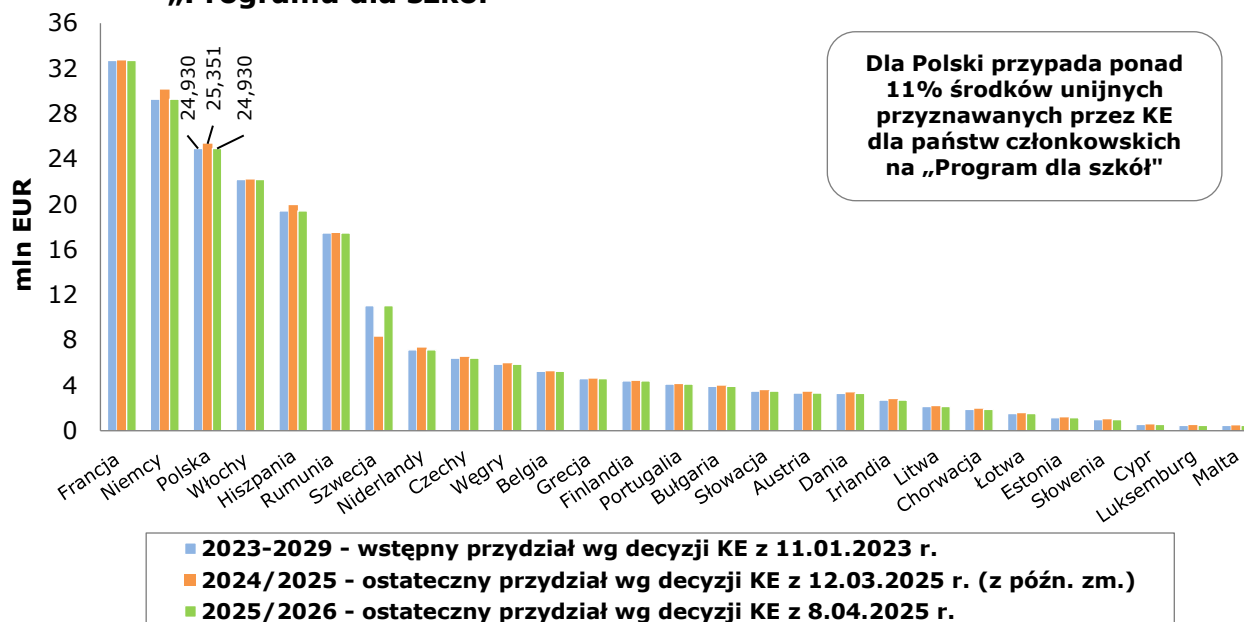
W 2025 r. „Program dla szkół” był realizowany także w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **1308/2013** z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.,
- 2) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2017/39** z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych, z późn. zm.,
- 3) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/40** z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014, z późn. zm.,
- 4) rozporządzenie **Ministra Edukacji Narodowej** z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1302),
- 5) rozporządzenie **Rady Ministrów** z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu **w roku szkolnym 2024/2025** (Dz. U. poz. 966, z późn. zm.),
- 6) rozporządzenie **Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi** z dnia 20 sierpnia 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół (Dz. U. poz. 1276),
- 7) rozporządzenie **Rady Ministrów** z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu **w roku szkolnym 2025/2026** (Dz. U. poz. 703, z późn. zm.),
- 8) rozporządzenie **Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi** z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół (Dz. U. poz. 959).

Wstępny roczny przydział unijnej pomocy finansowej dla Polski na okres od 1 sierpnia 2023 r. do 31 lipca 2029 r. na realizację „Programu dla szkół” wynosił **24 930 tys. EUR**, z tego 12 138 tys. EUR na komponent owocowo-warzywny (5. budżet wśród krajów UE) oraz 12 792 tys. EUR na komponent mleczny (1. budżet wśród krajów

unijnych)⁵². Pod względem wstępnie przyznanego całkowitego unijnego budżetu Polska zajmowała 3. miejsce za Francją (32 699,7 tys. EUR) i Niemcami (29 284,0 tys. EUR).

Wykres 25. **Przydział środków unijnych dla państw członkowskich UE na realizację „Programu dla szkół”**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie decyzji wykonawczych Komisji Europejskiej. Państwa członkowskie mogą również **dokonywać płatności krajowych** na rzecz dostarczania dzieciom w placówkach oświatowych kwalifikujących się produktów, a także na rzecz związanych z tym kosztów lub działań towarzyszących o charakterze edukacyjnym.

Budżet na realizację programu w roku szkolnym 2024/2025

Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z 12 marca 2024 r. **ostateczny przyznany budżet na realizację programu w Polsce w roku szkolnym 2024/2025** wyniósł **25 351 tys. EUR** (110,01 mln zł)⁵³, z tego: 12 559 tys. EUR (54,50 mln zł) na komponent owocowo-warzywny i 12 792 tys. EUR (55,51 mln zł) na komponent mleczny⁵⁴. Pod względem przyznanego budżetu Polska uplasowała się na 3. miejscu – po Francji (32 700 tys. EUR) i Niemczech (30 125 tys. EUR). Natomiast zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów **pomoc państwa** na realizację „Programu dla szkół” w **roku szkolnym 2024/2025** wynosiła **138 100 tys. zł** (74 050 tys. zł na komponent owocowo-warzywny i 64 050 tys. zł na komponent mleczny)⁵⁵.

⁵² Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2023/106 z dnia 11 stycznia 2023 r. w sprawie wstępnych przydziałów pomocy Unii państwom członkowskim na rzecz programu „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole” na okres od dnia 1 sierpnia 2023 r. do dnia 31 lipca 2029 r.

⁵³ Stosownie do przepisów art. 32 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127, przy przeliczeniach walutowych zastosowano kurs wymiany 4,3395 PLN/EUR z 29 grudnia 2023 r.

⁵⁴ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/845 z dnia 12 marca 2024 r. ustalająca ostateczny przydział pomocy unijnej państwom członkowskim na owoce i warzywa dla szkół oraz na mleko dla szkół na okres od dnia 1 sierpnia 2024 r. do dnia 31 lipca 2025 r. oraz zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2023/655 (z późn. zm.).

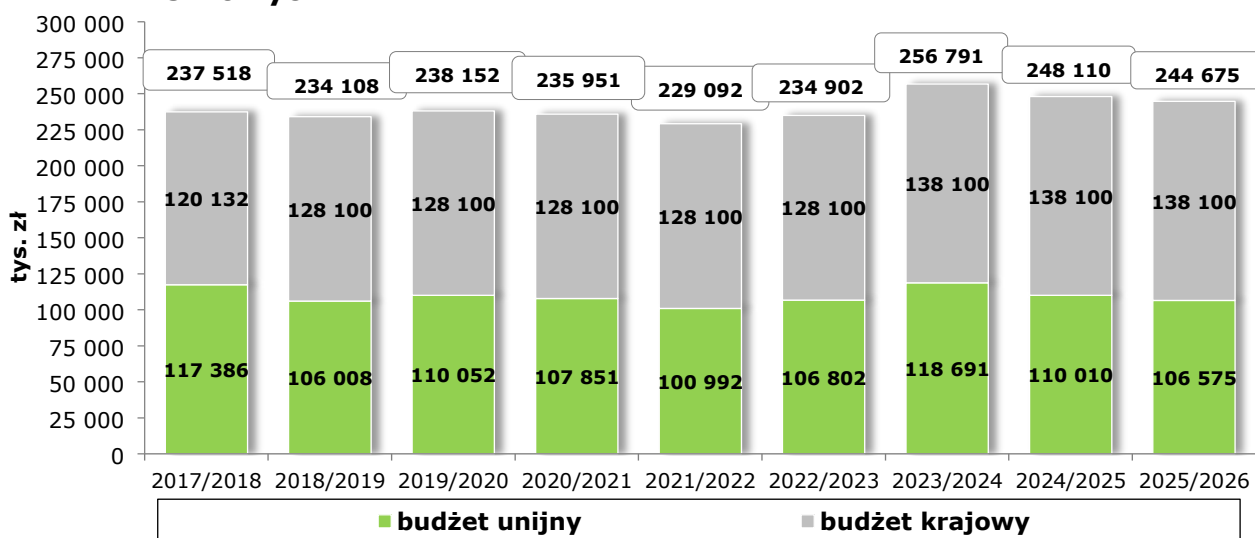
⁵⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach

Wobec tego łączny ostateczny budżet na realizację programu w Polsce w **roku szkolnym 2024/2025**, po zsumowaniu przyznanych przez KE środków z budżetu unijnego oraz środków przyznanych przez Radę Ministrów z budżetu krajowego, wyniósł **248 110 tys. zł** (z tego: 129 051 tys. zł na komponent owocowo-warzywny i 119 059 tys. zł na mleczny).

Budżet na realizację programu w roku szkolnym 2025/2026

Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z 8 kwietnia 2025 r. **ostateczny przyznany budżet na realizację programu w Polsce w roku szkolnym 2025/2026** wyniósł **24 930 tys. EUR** (106,575 mln zł)⁵⁶, z tego: 12 138 tys. EUR (51,89 mln zł) na komponent owocowo-warzywny i 12 792 tys. EUR (54,68 mln zł) na komponent mleczny⁵⁷. Pod względem przyznanego budżetu Polska uplasowała się na 3. miejscu – po Francji (32 700 tys. EUR) i Niemczech (29 284 tys. EUR). Natomiast **pomoc państwa** na realizację programu w **roku szkolnym 2025/2026** wyniosła **138 100 tys. zł** (74 050 tys. zł na komponent owocowo-warzywny i 64 050 tys. zł na komponent mleczny)⁵⁸.

Wykres 26. **Ostateczny całkowity budżet „Programu dla szkół” w Polsce w latach szkolnych**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów.

Wobec tego łączny ostateczny budżet na realizację programu w Polsce w **roku szkolnym 2025/2026**, po zsumowaniu przyznanych przez KE środków z budżetu unijnego oraz środków przyznanych przez Radę Ministrów z budżetu krajowego, wyniósł **244 675 tys. zł**

finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2024/2025 (poz. 966, z późn. zm.).

⁵⁶ Stosownie do przepisów art. 32 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127, przy przeliczeniach walutowych zastosowano kurs wymiany 4,2750 PLN/EUR z 31 grudnia 2024 r.

⁵⁷ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/680 z dnia 8 kwietnia 2025 r. ustalająca ostateczny przydział pomocy unijnej państwom członkowskim na owoce i warzywa dla szkół oraz na mleko dla szkół na okres od dnia 1 sierpnia 2025 r. do dnia 31 lipca 2026 r. oraz zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2024/845.

⁵⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2025/2026 (Dz. U. poz. 703, z późn. zm.),

(z tego: 125 941 tys. zł na komponent owocowo-warzywny i 118 734 tys. zł na komponent mleczny).

W Polsce grupą docelową „Programu dla szkół” są dzieci, które regularnie uczęszczają do klas I–V szkół podstawowych, ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz klas I–II ogólnokształcących szkół baletowych (zwanymi dalej „szkołami podstawowymi”)⁵⁹.

5.1. „Program dla szkół” w roku szkolnym 2024/2025

W roku szkolnym 2024/2025 uczniowie **bezpłatnie** otrzymywali **owoce i warzywa** oraz **soki** (tj.: jabłka, gruszki, śliwki – tylko w I semestrze, truskawki – wyłącznie w II semestrze, soki owocowe, marchewki, rzodkiewki, kalarepę, pomidorki, paprykę słodką – tylko w I semestrze), a także **mleko i produkty mleczne** (tj.: mleko białe, serki twarogowe, jogurty, maślanekę i kefiry naturalne).

5.1.1. Realizacja „Programu dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2024/2025

Liczba porcji owoców i warzyw otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach komponentu owocowo-warzywnego wynosiła **24**, natomiast w zakresie komponentu mlecznego – **20**. W każdym z 8, 9, 10, 11 albo 12 wybranych tygodni I semestru dzieciom miały być udostępniane co najmniej 2 porcje owoców i warzyw oraz co najmniej 2 porcje mleka i produktów mlecznych.

W **I semestrze roku szkolnego 2024/2025** w „Programie dla szkół” uczestniczyło:

- w komponente owocowo-warzywnym – **11 693 szkoły podstawowe** oraz **1 787 tys. dzieci**, które stanowiły **88,0%** grupy docelowej dzieci w Polsce,
- w komponente mlecznym – **11 835 szkół podstawowych** oraz **1 786 tys. dzieci**, które stanowiły **87,9%** grupy docelowej dzieci w Polsce.

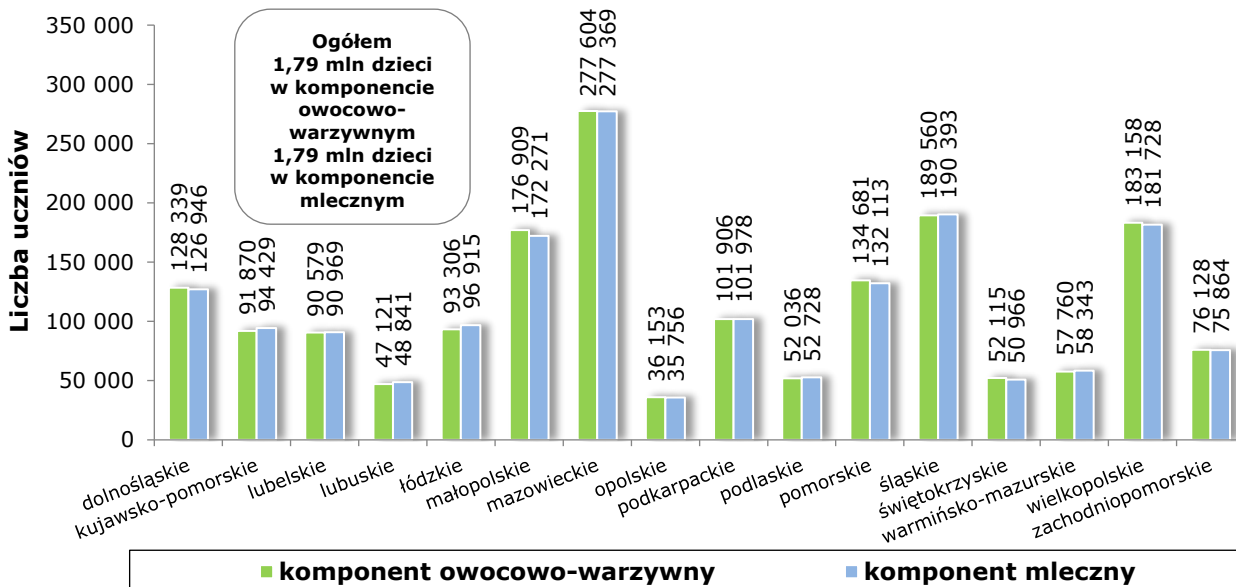
Umowy ze szkołami podpisało **82 zatwierdzonych dostawców** owoców i warzyw oraz **84 zatwierdzonych dostawców** mleka i produktów mlecznych.

5.1.2. Realizacja „Programu dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025

Liczba porcji owoców i warzyw otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach komponentu owocowo-warzywnego wynosiła **24**, natomiast w zakresie komponentu mlecznego – **20**. W każdym z 8, 9, 10, 11 albo 12 wybranych tygodni II semestru dzieciom miały być udostępniane co najmniej **2 porcje** owoców i warzyw oraz co najmniej **2 porcje** mleka i produktów mlecznych.

⁵⁹ Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół (Dz. U. z 2025 r. poz. 959) wszystkie uprawnione szkoły uczestniczące w programie nazywamy „szkołami podstawowymi”.

Wykres 27. Liczba uczniów uczestniczących w „Programie dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 w podziale na województwa

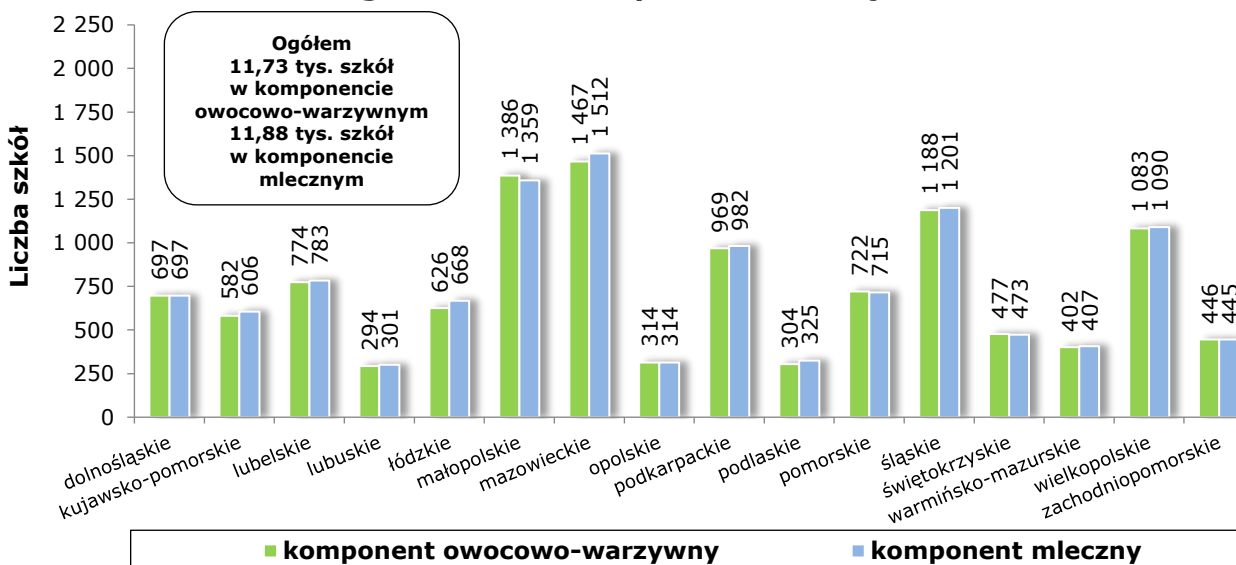
Źródło: dane KOWR.

W II semestrze roku szkolnego 2024/2025 w „Programie dla szkół” uczestniczyło:

- w komponencie owocowo-warzywnym – **11 731 szkół podstawowych** oraz **1 789 tys. dzieci**, które stanowiły **88,1%** grupy docelowej dzieci w Polsce,
- w komponencie mlecznym – **11 878 szkół podstawowych** oraz **1 788 tys. dzieci**, które stanowiły **88,0%** grupy docelowej dzieci w Polsce.

Umowy ze szkołami podpisało **82 zatwierdzonych dostawców** owoców i warzyw oraz **84 zatwierdzonych dostawców** mleka i produktów mlecznych.

Wykres 28. Liczba szkół uczestniczących w „Programie dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 w podziale na województwa

Źródło: dane KOWR.

Ogółem w roku szkolnym 2024/2025 dzieciom zostało udostępnione około **156 mln porcji** (z tego: 85 mln porcji owocowo-warzywnych oraz 71 mln porcji mlecznych).

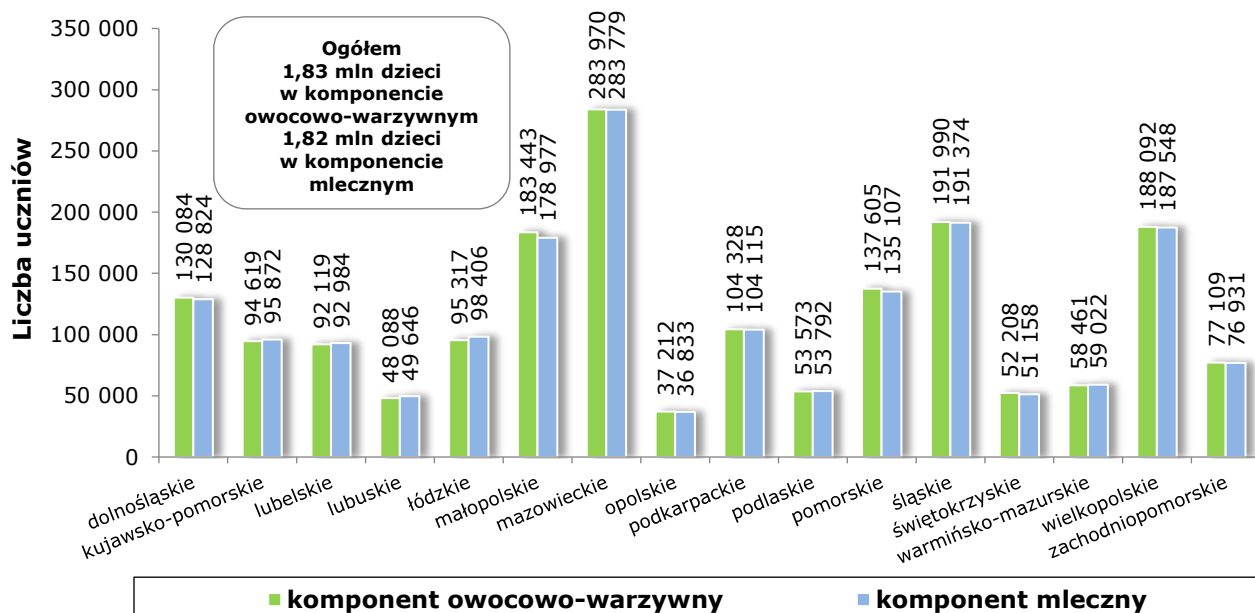
5.2. „Program dla szkół” w roku szkolnym 2025/2026

W roku szkolnym 2025/2026 uczniowie **bezpłatnie** otrzymywali **owoce i warzywa** (tj.: jabłka, gruszki, śliwki – tylko w I semestrze, truskawki – wyłącznie w II semestrze, marchewki, rzodkiewki, kalarepę, pomidorki, paprykę słodką – tylko w I semestrze) oraz **mleko i produkty mleczne** (tj.: mleko białe, jogurty, maślanekę i kefiry naturalne).

5.2.1. Realizacja „Programu dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2025/2026

Liczba porcji owoców i warzyw otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach komponentu owocowo-warzywnego wynosiła **20**, natomiast w zakresie komponentu mlecznego – **21**. W każdym z 8, 9 albo 10 wybranych tygodni dzieciom miały być udostępniane co najmniej 2 porcje owoców i warzyw oraz co najmniej 2 porcje mleka oraz produktów mlecznych.

Wykres 29. Liczba uczniów uczestniczących w „Programie dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2025/2026 w podziale na województwa

Źródło: dane KOWR.

W I semestrze roku szkolnego 2025/2026 w „Programie dla szkół” uczestniczyło:

- w komponencie owocowo-warzywnym – **11 765 szkół podstawowych** oraz **1 828 tys. dzieci**, które stanowiły **89,8%** grupy docelowej dzieci w Polsce,
- w komponencie mlecznym – **11 877 szkół podstawowych** oraz **1 824 tys. dzieci**, które stanowiły **89,6%** grupy docelowej dzieci w Polsce.

Umowy ze szkołami podpisało **79 zatwierdzonych dostawców** owoców i warzyw oraz **82 zatwierdzonych dostawców** mleka i produktów mlecznych.

W 2025 r. do KOWR wpłynęły **2 332 wnioski** o pomoc w ramach „Programu dla szkół”, z tego: 1 612 wniosków dotyczących roku szkolnego 2024/2025 (w tym 110 wniosków w zakresie działań edukacyjnych i jeden wniosek odnoszący się do oceny programu) oraz 720 wniosków dotyczących roku szkolnego 2025/2026 (w tym jeden wniosek w zakresie oceny programu).

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wystawił agencji płatniczej (ARiMR) **zlecenia płatności i faktury**, które zostały zapłacone w 2025 r., na kwotę ogółem **225 230,69 tys. zł brutto** (101 805,49 tys. zł z budżetu unijnego oraz 123 425,20 tys. zł z budżetu państwa), z tego z tytułu:

- **dostarczania produktów** w wysokości 207 100,73 tys. zł (85 995,78 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 121 104,95 tys. zł z budżetu państwa),
- **realizacji działań o charakterze edukacyjnym** – 13 307,70 tys. zł brutto (11 588,10 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 1 719,60 tys. zł z budżetu państwa – podatek VAT),
- **oceny programu** – 369,00 tys. zł brutto (300,00 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 69,00 tys. zł z budżetu państwa – podatek VAT),
- **realizacji działań promocyjnych** – 4 453,26 tys. zł brutto (3 921,61 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 531,65 tys. zł z budżetu państwa – podatek VAT).

W 2025 r. KOWR wydał ogółem 2 426 decyzji i innych dokumentów w zakresie administrowania „Programem dla szkół”.

Ogółem od roku szkolnego 2017/2018 do końca I semestru roku szkolnego 2025/2026 w ramach realizacji programu dostarczono około **1 801 mln porcji owocowo-warzywnych i mlecznych** (z tego: 945 mln porcji owocowo-warzywnych i 856 mln porcji mlecznych).

5.3. Działania edukacyjne w ramach „Programu dla szkół”

Państwa członkowskie UE, mając na celu zapewnienie skuteczności programu, są zobowiązane do organizowania **obowiązkowych działań edukacyjnych** wspierających program, które mogą obejmować:

- informowanie o zdrowych nawykach żywieniowych oraz właściwej diecie, bogatej w owoce i warzywa oraz mleko,
- przybliżenie dzieciom tematyki związanej z rolnictwem, w tym zapoznanie ich z różnorodnymi produktami i ich pochodzeniem,
- przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności, w tym upowszechnianie wiedzy, jak przechowywać i przygotowywać żywność oraz jak postępować z odpadami spożywczymi i kuchennymi.

Działania te mają być skoncentrowane na najmłodszych uczniach, ponieważ w tym okresie ich rozwoju kształtują się nawyki żywieniowe. Katalog działań edukacyjnych, określonych w Polsce przez **Ministerstwo Edukacji Narodowej**, obejmuje:

- organizowanie **konkursów i festynów tematycznych**,
- organizowanie **warsztatów kulinarnych**,
- zakładanie i prowadzenie **ogródków szkolnych** w różnych formach,
- **wspólne spożywanie drugiego śniadania** połączone z degustacją owoców i warzyw oraz mleka i jego przetworów (w tym **produktów ekologicznych i regionalnych**),
- organizowanie **wycieczek** do gospodarstw rolnych, gospodarstw ogrodniczych, zakładów przetwórstwa owoców i warzyw (w tym **ekologicznych**), zakładów mleczarskich oraz na rynki lokalne,

- stosowanie **innych sposobów upowszechniania informacji** o korzyściach płynących ze spożywania owoców i warzyw oraz mleka i jego przetworów, w szczególności przez organizowanie **wystaw**, przygotowywanie **prezentacji** oraz **wydawanie gazetek**⁶⁰.

Strona główna / Program / Działania edukacyjne / Scenariusze zajęć / Klasy 1-3 / Scenariusz 1 - Lekcja - Kolorowy świat warzyw i owoców (...)

Program

- Akty prawne
- Warunki udziału
- Produkty
- Działania edukacyjne
 - Scenariusze zajęć
 - Klasy 1-3
 - Scenariusz 1 - Lekcja - Kolorowy świat warzyw i owoców oraz mleka.**
 - Scenariusz 2 - Warsztaty kulinarne - Owoce warzyw i mleczne inspiracje.
 - Scenariusz 3 - Drugie śniadanie - dla ucznia doświadczenie.
 - Scenariusz 4 - Wycieczka „Jak powstaje? Skąd się bierze?”
 - Scenariusz 5 - Zakładamy ogródek klasowy.
 - Scenariusz 6 - Festyn „Rodzinna Porcja Zdrowia”.
 - Klasy 4-5
- Filmy edukacyjne
- Broszury i poradniki

Scenariusz 1 - Lekcja - Kolorowy świat warzyw i owoców oraz mleka.

Klasy: 1-3

Działanie: Stosowanie innych sposobów upowszechniania informacji o korzyściach płynących ze spożywania owoców, warzyw, mleka i ich przetworów, w szczególności przez organizowanie wystaw, przygotowywanie prezentacji oraz wydawanie gazetek

Metoda Projektu - I ETAP EDUKACYJNY (Klasy 1-3)

Temat: Kolorowy świat warzyw i owoców oraz mleka

Miejsce Realizacji: sala lekcyjna

Czas Realizacji: wrzesień/październik, 2 x 45 minut

Źródło: <https://www.programdlaszkol.org/> (odczyt – maj 2026 r.).

W 2025 r. w ramach działań edukacyjnych były realizowane **bezpłatne warsztaty** oraz **wycieczki edukacyjne** dla dzieci ze szkół podstawowych uczestniczących w „Programie dla szkół” sfinansowane z budżetu programu. W roku szkolnym 2024/2025 KOWR zorganizował:

- **4,7 tys. warsztatów edukacyjnych** (po 200, 300 lub 400 warsztatów w województwie), w których uczestniczyło **94 tys. uczniów** z klas I-V,
- **2 tys. wycieczek edukacyjnych** (po 125 wycieczek w województwie), w których udział wzięło **60 tys. uczniów** z klas I-V. Odbłyły się one w różnego rodzaju lokalizacjach, tj. w: gospodarstwach rolnych, farmach, zakładach przetwórczych itp. (w tym częściowo w gospodarstwach ekologicznych). W trakcie wycieczek edukacyjnych odbyły się **degustacje**, w ramach których każde dziecko otrzymało m.in. co najmniej jedną porcję certyfikowanych ekologicznych produktów owocowo-warzywnych i jedną porcję certyfikowanych ekologicznych produktów mlecznych.

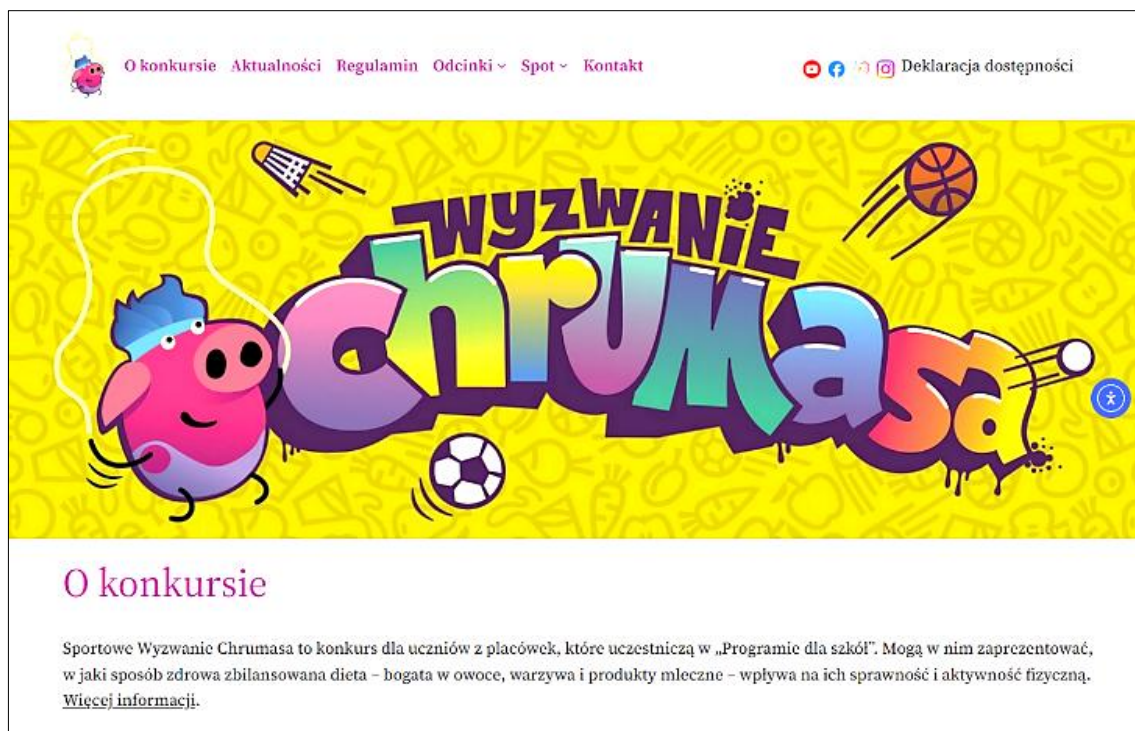
⁶⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1302).

5.4. Działania promocyjne w ramach „Programu dla szkół”

Z budżetu unijnego finansowane są także **działania promocyjne** dotyczące propagowania wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych oraz upowszechniania wiedzy o „Programie dla szkół”. W roku szkolnym 2024/2025 zrealizowano **szereg działań** skierowanych do dzieci w wieku 6–12 lat, rodziców, nauczycieli oraz ogółu społeczeństwa, tj. :

- **kampanię informacyjno-promocyjną „Sportowe wyzwanie Chrumasa”** obejmującą:
 - działania promocyjne i PR, w tym nagranie materiałów wideo i wizyty w szkołach,
 - zakup lub produkcję i dostawę materiałów promocyjno-informacyjnych,
 - działania promocyjne w kinach,
 - organizację wydarzenia pn. „Wielki finał”,
- druk i dystrybucję **plakatu promującego** „Program dla szkół”,
- druk **teczek skrzydełkowych** promujących program,
- **zakup materiałów informacyjno-promocyjnych** (w tym: breloków odblaskowych, śniadaniówek i pojemników na żywność oraz puzzli),
- produkcję czterech **filmów popularnonaukowych** na temat zdrowego odżywiania dla dzieci i ich publikację na YouTube na kanale „Nauka. To lubię! Junior”,
- przeprowadzenie **działań promocyjno-informacyjnych** „Programu dla szkół” na Instagramie,
- zakup i dostawę dla dzieci **książek i zeszytów ćwiczeń** o tematyce sportowej,
- opracowanie i wydanie **materiałów promocyjno-informacyjnych w miesięcznikach** skierowanych do dzieci („Świerszczyk”, „Kumpel” i „Victor Junior”),
- **kampanię edukacyjno-informacyjną** dotyczącą „Programu dla szkół” w formie **cyklu 9 audycji radiowych** w Polskim Radiu S.A.,
- **produkcję spotu telewizyjnego „Razem po zdrowy start”** oraz jego **emisję** w Telewizji Polskiej S.A.,
- **produkcję i emisję spotu promocyjnego w radiu** (Polskie Radio S.A.) na bazie piosenki „Razem po zdrowy start”,
- **zapewnienie powierzchni oraz pakietu świadczeń promocyjnych** podczas **4 wydarzeń plenerowych „Lato z Radiem”**,
- realizację **pakietu usług informacyjno-promocyjnych** w ramach wydarzenia **„Alfabet Orkiestry i urodzinowe niespodzianki, koncerty”**,
- publikację **materiału promocyjnego** „Programu dla szkół” w **prasie ogólnopolskiej**,
- produkcję i dostawę elementów **wyposażenia stoisk** z grafiką programu.

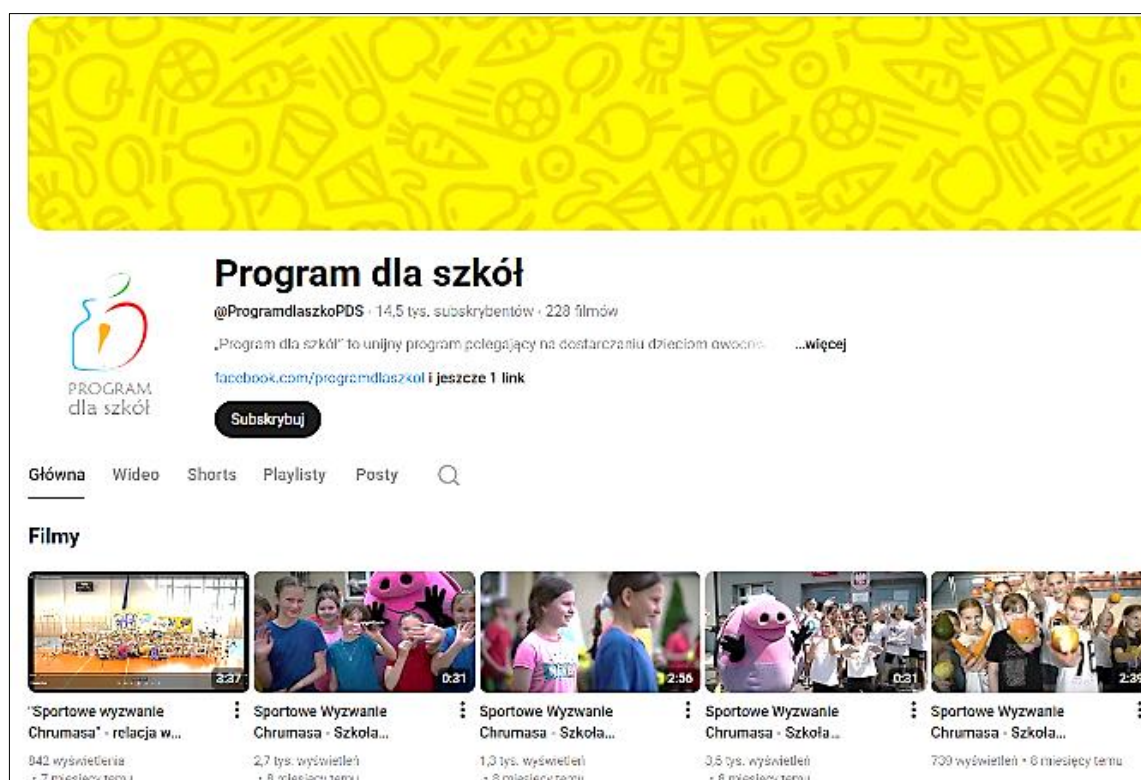
Działania komunikacyjne obejmowały również **bezpośredni kontakt KOWR ze szkołami podstawowymi**.

The screenshot shows the website for 'Wyzwanie Chrumasa'. At the top, there is a navigation menu with links: 'O konkursie', 'Aktualności', 'Regulamin', 'Odcinki', 'Spot', and 'Kontakt'. To the right are social media icons for YouTube, Facebook, Instagram, and a 'Deklaracja dostępności' button. The main banner features a colorful, stylized title 'WYZWANIE Chrumasa' with a pink character and various sports icons (basketball, soccer ball, tennis racket). Below the banner, the heading 'O konkursie' is followed by a paragraph: 'Sportowe Wyzwanie Chrumasa to konkurs dla uczniów z placówek, które uczestniczą w „Programie dla szkół”. Mogą w nim zaprezentować, w jaki sposób zdrowa zbilansowana dieta – bogata w owoce, warzywa i produkty mleczne – wpływa na ich sprawność i aktywność fizyczną. Więcej informacji.'

Źródło: <https://www.wyzwaniechrumasa.org/> (odczyt – maj 2026).

Komunikacja w ramach programu prowadzona była na stronach www.programdlaszkol.org i www.wyzwaniechrumasa.org, kanale „Program dla szkół” na YouTube, a także poprzez profile programu na portalach społecznościowych (Facebook, Instagram).

The screenshot shows the YouTube channel page for 'Program dla szkół'. The channel name is 'Program dla szkół' with the handle '@ProgramdlaszkoPDS', 14,5 tys. subskrybentów, and 228 filmów. The description states: '„Program dla szkół” to unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców... więcej'. There is a link to 'facebook.com/programdlaszkol i jeszcze 1 link' and a 'Subskrybuj' button. The navigation tabs are 'Główna', 'Wideo', 'Shorts', 'Playlisty', and 'Posty'. Under the 'Filmy' section, five video thumbnails are displayed, all titled 'Sportowe Wyzwanie Chrumasa - Szkoła...'. The first video is a 'relacja w...' with 842 wyświetlenia and 7 miesięcy temu. The other four videos have view counts ranging from 2,7 tys. to 730 wyświetleń and were uploaded 8 months ago.

Źródło: <https://www.youtube.com/@ProgramdlaszkoPDS> (odczyt – maj 2026 r.).

6. PROMOCJA PRODUKTÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH

Funkcjonowanie krajowego rolnictwa i przemysłu rolno-żywnościowego na jednolitym rynku unijnym oraz rynku światowym – w warunkach postępującego procesu globalizacji, liberalizacji handlu, zaawansowanej integracji w łańcuchu dostaw żywności, zakłóceń na rynku, zmian preferencji zakupowych oraz rosnącej konkurencji – powoduje, że bardzo istotne znaczenie mają działania promocyjne oraz informacyjne realizowane w Polsce i za granicą.

Jednym z zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jest wspieranie rozwoju polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych oraz promocja i zwiększanie konkurencyjności polskiej żywności w kraju oraz na świecie.

Za granicą działania prowadzone są pod wspólnym hasłem/znakiem „Poland tastes good” oraz w oparciu o wspólny przekaz, że polska żywność to połączenie wysokiej jakości, konkurencyjnych cen, bogactwa produktów i smaków, przy zachowaniu restrykcyjnych wymogów bezpieczeństwa oraz standardów technologicznych produkcji.

W kraju kontynuowane są działania informacyjne, promocyjne, edukacyjne i kulturalne pod wspólnym hasłem #KupujŚwiadomie, w szczególności dotyczące: znaku **PRODUKT POLSKI, logo produkcji ekologicznej UE oraz krajowych i unijnych systemów jakości żywności.**

Wdrażanie instrumentów polityki promocji w sektorze rolno-spożywczym jest realizowane przy współpracy z: innymi instytucjami administracji publicznej i samorządowej, organizacjami i stowarzyszeniami konsumenckimi, krajowymi przedsiębiorcami, organizacjami branżowymi i międzybranżowymi skupiającymi przedsiębiorców (producentów i przetwórców), a także z polskimi placówkami zagranicznymi zaangażowanymi w promocję żywności i wspierającymi eksport produktów żywnościowych oraz krajowych przedsiębiorców działających w sektorze rolno-spożywczym.

Spójna polityka promocji produktów żywnościowych, przez świadome uczestnictwo i angażowanie podmiotów działających w branży rolno-spożywczej w aktywne promowanie

marki polskiej żywności pod wspólnym hasłem/znakiem graficznym (tzw. branding narodowy i obywatelski), zapewnia lepszą koordynację i synergię działań promocyjnych, wpływa na lepsze wykorzystanie dostępnych środków finansowych (unijnych, krajowych i branżowych) oraz koncentruje wsparcie promocji produktów spożywczych na kluczowych rynkach docelowych i odbiorcach, co przyczynia się do zwiększenia rozpoznawalności marki polskiej żywności (efektu skali), a także wzrostu efektywności działań.

W „**Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**” MRiRW jednym z celów szczegółowych jest „Wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy”. Cel ten ma zostać osiągnięty m.in. dzięki realizacji następujących kierunków interwencji i działań:

- I.1. „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju i jakości żywności” – działania w tym zakresie:
 - zwiększenie udziału w rynku produktów wytwarzanych w systemach jakości żywności, w tym rolnictwa ekologicznego,
 - działania na rzecz podnoszenia jakości żywności,
 - wspieranie tworzenia krótkich łańcuchów wartości i łańcuchów rynkowych,
 - upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy w zakresie zasad żywienia oraz jakości artykułów rolno-spożywczych i promowanie zdrowych wzorców konsumpcji, m.in. przez włączenie producentów do systemów edukacji,
 - działania informacyjno-promocyjne realizowane w celu kształtowania pozytywnego wizerunku polskiej żywności w kraju i na rynkach światowych oraz zwiększenia rozpoznawalności marki i eksportu polskich produktów spożywczych;
- I.5. „Przygotowanie polskiego sektora rolno-spożywczego do rozszerzenia UE i nowych uwarunkowań handlu zagranicznego” – działania w tym zakresie:
 - wsparcie ekspansji i promocji zagranicznej polskich eksporterów,
 - skuteczna promocja polskiej żywności na rzecz jak najpełniejszego wykorzystania dostępu do rynków pozaunijnych wynikającego z umów handlowych UE, w szczególności działania w zakresie likwidacji barier technicznych i prawnych (pozataryfowych) w dostępie do zagranicznych rynków i uzgadnianie procedur weterynaryjnych, fitosanitarnych i sanitarnych, a także szersze wykorzystywanie procedur i działań instytucji UE w tych uzgodnieniach⁶¹.

Wymienione kierunki interwencji **wymagają realizacji i wsparcia aktywnych działań promocyjnych oraz informacyjnych w kraju i za granicą.**

Mając na uwadze **konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego** (głównie przez krajowych producentów rolnych i przemysł spożywczy) oraz nieprzerwany przepływ towarów w łańcuchu dostaw żywności „od pola do stołu”, **istotna jest promocja produktów rolno-spożywczych za granicą oraz promocja w kraju świadomych decyzji zakupowych konsumentów, które wpływają na sytuację ekonomiczno-gospodarczą Polski.** Wsparcie eksportu oraz rosnący patriotyzm konsumencki, który

⁶¹ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/strategia-zrownowazonego-rozwoju-wsi-rolnictwa-i-rybactwa3> (odczyt – maj 2026 r.).

znajduje odzwierciedlenie w nabywaniu rodzimych towarów, budując silną markę polskiej żywności, wspierają rodzimych producentów rolnych i przedsiębiorstwa, zwiększając sprzedaż polskiej żywności oraz wspierają funkcjonowanie polskiej gospodarki, w tym krajowego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. Przekłada się to także m.in. na: utrzymanie i tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększanie wpływów podatkowych do budżetów samorządowych i budżetu państwa, pozyskiwanie środków na inwestycje, rozwój rodzimych przedsiębiorstw oraz ochronę środowiska i klimatu (w tym dzięki skróceniu łańcucha dostaw żywności oraz ograniczeniu śladu węglowego spowodowanego transportem z odległych krajów).

W 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z zapisami ustawowymi, uczestniczył w realizacji działań wspierających promocję produktów rolno-spożywczych w kraju oraz za granicą, prowadząc je w **kilku obszarach**, tj. poprzez:

- 1) obsługę branżowych i/lub międzybranżowych programów informacyjnych i/albo promocyjnych (tzw. programów prostych) realizowanych w ramach mechanizmu WPR **„Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”**,
- 2) **wspieranie rozwoju współpracy handlowej** sektora rolno-spożywczego z zagranicą,
- 3) realizację **sektorowego programu promocji sektora spożywczego** w latach 2024–2029 (w ramach projektu „Umiejdzynarodowienie MŚP – BRAND HUB”, działania 2.26 Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027),
- 4) **współpracę z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A.** na rzecz wspierania eksportu i promocji polskich produktów rolno-spożywczych na wybranych rynkach zagranicznych,
- 5) **współpracę z Ministerstwem Spraw Zagranicznych** w obszarze wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą oraz zagranicznej promocji polskich produktów rolnych i żywnościowych,
- 6) prowadzenie i wsparcie **działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych** (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących **produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji**, a także **systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych**,
- 7) obsługę **10 funduszy promocji produktów rolno-spożywczych**,
- 8) końcowe wdrażanie **poddziałania 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”** w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
- 9) końcowe wdrażanie **poddziałania 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”** w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

6.1. Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych (w ramach WPR)

Wspólna polityka rolna Unii Europejskiej wspiera działalność promocyjną i informacyjną prowadzoną w sektorze rolno-spożywczym. O dofinansowanie mogą się ubiegać organizacje zrzeszające producentów, przetwórców i dystrybutorów, które są reprezentatywne dla danej branży rolnej, jak również organizacje producentów lub ich zrzeszenia oraz inne organy sektora rolno-spożywczego, których celem i przedmiotem działalności są promocja produktów rolnych i informowanie o takich produktach. Podmioty te, w odpowiedzi na coroczne zaproszenie Komisji Europejskiej, za pomocą specjalnego portalu internetowego zgłaszają (inicjują) do akceptacji KE oferty programów promocyjnych i/lub informacyjnych.

Celem działań informacyjnych i promocyjnych jest zwiększanie konkurencyjności rolnictwa unijnego, a tym samym osiągnięcie stabilizacji na rynku wewnętrznym.

Działania informacyjne i promocyjne w szczególności sprzyjają: podniesieniu wiedzy konsumentów o zaletach unijnych produktów rolnych, metodach produkcji oraz systemach jakości, jak również poprawie rozpoznawalności tych produktów. Ponadto powinny wpływać na zwiększenie spożycia unijnych produktów rolnych w UE i poza nią, a także na zwiększenie udziału tych produktów w rynku, przy zwróceniu szczególnej uwagi na rynki państw trzecich, charakteryzujące się najwyższym potencjałem rozwojowym.

W przypadku wystąpienia poważnych zakłóceń na rynku, utraty zaufania konsumentów lub innych szczególnych problemów, działania te powinny wspierać poprawę warunków rynkowych oraz uzupełniać i wzmacniać działania realizowane przez państwa członkowskie UE.

Dodatkowym celem działań informacyjnych i promocyjnych jest podkreślanie znaczenia autentyczności produktów unijnych, co poszerza wiedzę konsumentów na temat zalet produktów oryginalnych w porównaniu z imitacjami i towarami podrobionymi. Przyczynia się to znacząco – zarówno w UE, jak i w państwach trzecich – do podniesienia poziomu znajomości oznaczeń świadczących o uczestnictwie w europejskich systemach jakości.

W 2025 r. KOWR kontynuował realizację mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”. Wszystkie programy promocyjne i/lub informacyjne (tzw. programy proste) zostały zatwierdzone przez KE, a następnie były realizowane według zasad unijnej polityki promocji produktów rolnych, obowiązujących dla programów akceptowanych przez KE od 1 grudnia 2015 r.

Zasady dotyczące polityki informowania o unijnych produktach rolnych i rolno-spożywczych oraz promowania tych produktów, które obowiązują od 1 grudnia 2015 r., określono w **rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014**⁶². Główne zasady unijnej polityki promocji dotyczą:

⁶² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych

- unijnego poziomu finansowania do 70% kosztów kwalifikowalnych realizacji programów prostych na rynku wewnętrznym UE i 80% – w przypadku programów prostych realizowanych na rynkach krajów trzecich oraz w przypadku programów, w których uczestniczy wiele państw. Jednocześnie przewidziano 85% udział UE w finansowaniu programów kryzysowych. Pozostałą część wydatków ponoszą wyłącznie organizacje inicjujące – wydatki te mogą pochodzić z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych,
- zniesienia współfinansowania programów ze środków budżetu krajowego,
- wprowadzenia europejskiej strategii promocji,
- wprowadzenia jednoetapowego procesu wyboru programów przez KE,
- rozszerzenia zakresu stosowania środków, tj. włączenia do grup beneficjentów wsparcia organizacji producentów lub ich zrzeszeń oraz innych organów sektora rolno-spożywczego, których celem i przedmiotem działalności są promocja i informowanie o produktach rolnych,
- rozszerzenia zakresu promowanych produktów, w szczególności o przetworzone produkty rolne (np.: chleb, makaron, czekoladę),
- umożliwienia stosowania oświadczeń o pochodzeniu produktów i wskazywania ich marek (z pewnymi ograniczeniami),
- ułatwionego zarządzania programami, w których uczestniczy wiele państw członkowskich, przygotowanymi wspólnie przez podmioty z kilku państw członkowskich UE, przy wykorzystaniu punktu kompleksowej usługi w KE (za pośrednictwem Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych, tj. REA),
- wprowadzenia unijnego rocznego programu prac.

Dla programów akceptowanych przez KE po 1 grudnia 2015 r., oprócz zapisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014, unijnymi aktami prawnymi regulującymi zasady realizacji tego mechanizmu WPR są także rozporządzenia: delegowane Komisji (UE) 2015/1829⁶³ (zmienione rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2025/70⁶⁴) oraz wykonawcze Komisji (UE) 2015/1831⁶⁵.

Jednoroczne, dwu- lub trzyletnie programy mogą być realizowane odrębnie na rynku unijnym lub na rynkach krajów spoza UE. Programy obejmują głównie działania dotyczące: public relations, udziału w targach i misjach handlowych, organizacji

wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008, z późn. zm.

⁶³ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1829 z dnia 23 kwietnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich, zmienione rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2025/70 z dnia 21 listopada 2024 r.

⁶⁴ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2025/70 z dnia 21 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1829 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych.

⁶⁵ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1831 z dnia 7 października 2015 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich.

spotkań biznesowych b2b⁶⁶, akcji degustacyjnych, szkoleń, seminariów/webinariów i konferencji, funkcjonowania serwisu internetowego i mediów społecznościowych, a także produkcji i emisji reklam internetowych, telewizyjnych, radiowych, zewnętrznych (outdoor) oraz w prasie branżowej i konsumenckiej.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.), od 1 września 2017 r. administrowanie mechanizmem WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” jest **zadaniem delegowanym** do KOWR z agencji płatniczej (ARiMR)⁶⁷.

W 2025 r. realizowano działania i/lub udzielano wsparcia organizacjom branżowym i/lub międzybranżowym w ramach prowadzonych w **24 krajach na 5 kontynentach** następujących **16 programów informacyjnych i/lub promocyjnych** (programów prostych), o łącznym budżecie około **40 897 tys. EUR**, tj.:

- 1) **„Drób z europejskim paszportem”** – 2-letniego programu promocyjnego, dotyczącego mięsa drobiowego, o łącznym budżecie blisko **3 010,65 tys. EUR** (brutto), skierowanego na rynki Chin z Hongkongiem i Japonii. Program był realizowany do 31 maja 2024 r., a ostatecznie został rozliczony 29 stycznia 2025 r.;
- 2) **„Europejska wołowina na rynkach azjatyckich”** – 2-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżego, schłodzonego oraz mrożonego mięsa wołowego, o łącznym budżecie blisko **1 243,68 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Hongkongu i Japonii. Program był realizowany do 31 marca 2024 r., a ostatecznie został rozliczony 29 stycznia 2025 r.;
- 3) **„Czas na zrównoważoną produkcję owoców”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżych i suszonych owoców, o łącznym budżecie blisko **1 893,65 tys. EUR** (brutto), skierowanego na rynki: Austrii, Niemiec i Polski. Program realizowano do 31 marca 2025 r.;
- 4) **„Czas na jabłka z Europy”** (kontynuacja wcześniej realizowanego programu) – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżych i suszonych owoców (ze szczególnym uwzględnieniem jabłek), o łącznym budżecie blisko **2 997,38 tys. EUR** (brutto), skierowanego na rynki Egiptu i Jordanii. Program realizowano do 31 marca 2025 r.;
- 5) **„Żywność ekologiczna z UE – dobry wybór”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego koszyka produktów rolnictwa ekologicznego (obejmującego: świeże, schłodzone i zamrożone mięso wołowe i drobiowe, przetwory mleczne z wyłączeniem serów, miód i produkty pszczelarskie, świeże lub suszone owoce, świeże, schłodzone

⁶⁶ b2b (ang. *business to business*) – transakcje/spotkania pomiędzy dwoma lub więcej podmiotami gospodarczymi, określenie relacji występujących pomiędzy przedsiębiorstwami.

⁶⁷ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

- i suszone warzywa, a także zboża z wyłączeniem kukurydzy), o łącznym budżecie blisko **2 600,74 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynek Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Program był realizowany do 28 lutego 2026 r.;
- 6) **„Europejska wołowina na rynkach azjatyckich”** (kontynuacja wcześniej realizowanego programu) – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżego, schłodzonego i mrożonego mięsa wołowego, o łącznym budżecie blisko **1 335,84 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Japonii i Hongkongu. Zakończenie realizacji działań w ramach programu planowane jest na 31 marca 2027 r.;
 - 7) **„Papryka z Europy. Trzy kolory radości”** – 2-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżych, schłodzonych i suszonych warzyw (ze szczególnym uwzględnieniem papryki), o łącznym budżecie blisko **1 936,73 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki: Niemiec, Czech i Słowacji. Zakończenie realizacji działań w ramach programu planowane jest na 31 grudnia 2026 r.;
 - 8) **„Smak Europy”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżego, schłodzonego, mrożonego i przetworzonego mięsa wołowego i wieprzowego oraz jabłek i ich przetworów, o łącznym budżecie blisko **5 121,84 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki: Japonii, Singapuru i Wietnamu. Zakończenie realizacji działań w ramach programu planowane jest na 30 listopada 2026 r.;
 - 9) **„Czas na jabłka z Europy w Azji”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżych i suszonych owoców (ze szczególnym uwzględnieniem jabłek), o łącznym budżecie **1 485,25 tys. EUR** (brutto), skierowanego na rynki Indii i Wietnamu. Zakończenie realizacji działań w ramach programu planowane jest na 28 lutego 2027 r.;
 - 10) **„Przestaw się na eko – szukaj Euroliścia 2”** (kontynuacja wcześniej realizowanego programu) – 2-letniego programu promocyjnego, dotyczącego koszyka produktów rolnictwa ekologicznego, o łącznym budżecie ponad **1 173,65 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynek Polski. Program był realizowany do 31 marca 2026 r.;
 - 11) **„Europejski drób – z naszych ferm na Twój stół”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego mięsa drobiowego i jego przetworów, o łącznym budżecie ponad **4 690,09 tys. EUR** (brutto), skierowanego na rynki: Filipin, Korei Południowej oraz Wietnamu. W dniu 14 lutego 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu;
 - 12) **„Szybko i ekologicznie – ulubione smaki z europejską jakością”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego koszyka produktów rolnictwa ekologicznego, o łącznym budżecie blisko **2 698,71 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Kanady i Stanów Zjednoczonych Ameryki. W dniu 17 lutego 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu;
 - 13) **„Europejska żywność ekologiczna – wspólna radość i smak”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego koszyka produktów rolnictwa ekologicznego, o łącznym budżecie blisko **3 092,03 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Francji

i Niderlandów. W dniu 17 lutego 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu;

- 14) **„Kęś zdrowia – jabłka grójeckie z europejskim oznaczeniem ChOG”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego świeżych i suszonych jabłek grójeckich, o łącznym budżecie ponad **2 457,87 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Finlandii i Szwecji. W dniu 17 lutego 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu;
- 15) **„Kropla doskonałości. Europejskie mleko i przetwory mleczne wysokiej jakości”** – 3-letniego programu promocyjnego, dotyczącego serów i produktów mlecznych, o łącznym budżecie ponad **2 292,26 tys. EUR** (netto), skierowanego na rynki Korei Południowej i Wietnamu. W dniu 15 kwietnia 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu;
- 16) **„Dziś dzień jabłka! Poznaj wysokiej jakości jabłka z Unii Europejskiej”** – 3-letniego programu promocyjnego, o łącznym budżecie ponad **2 866,51 tys. EUR** (netto), dotyczącego świeżych i suszonych jabłek, skierowanego na rynki Brazylii i Kolumbii. W dniu 18 sierpnia 2025 r. KOWR zawarł umowę o udzielenie dotacji na realizację programu.

Ponadto zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji nr C(2025) 7080 final z dnia 24 października 2025 r.⁶⁸ tym razem nie został zaakceptowany żaden z 3 złożonych programów prostych z Polski, ale **2 z nich znalazły się na liście rezerwowej wniosków**, tj.:

- 1) **„Jeden owoc dziennie”** – 3-letni program promocyjny, dotyczący świeżych i suszonych owoców, o łącznym budżecie ponad **2 765,26 tys. EUR**, skierowany na rynki Polski i Niemiec, który otrzymał 83 pkt i zajął 9. miejsce na liście rezerwowej wniosków;
- 2) **„Czas na owoce z UE”** – 3-letni program promocyjny, dotyczący jabłek i owoców jagodowych z UE (zwłaszcza tych pochodzących ze zrównoważonych i zintegrowanych systemów produkcji), o łącznym budżecie blisko **1 917,28 tys. EUR**, skierowany na rynki Szwajcarii i Wielkiej Brytanii, który otrzymał 78 pkt i zajął 35. miejsce na liście rezerwowej wniosków.

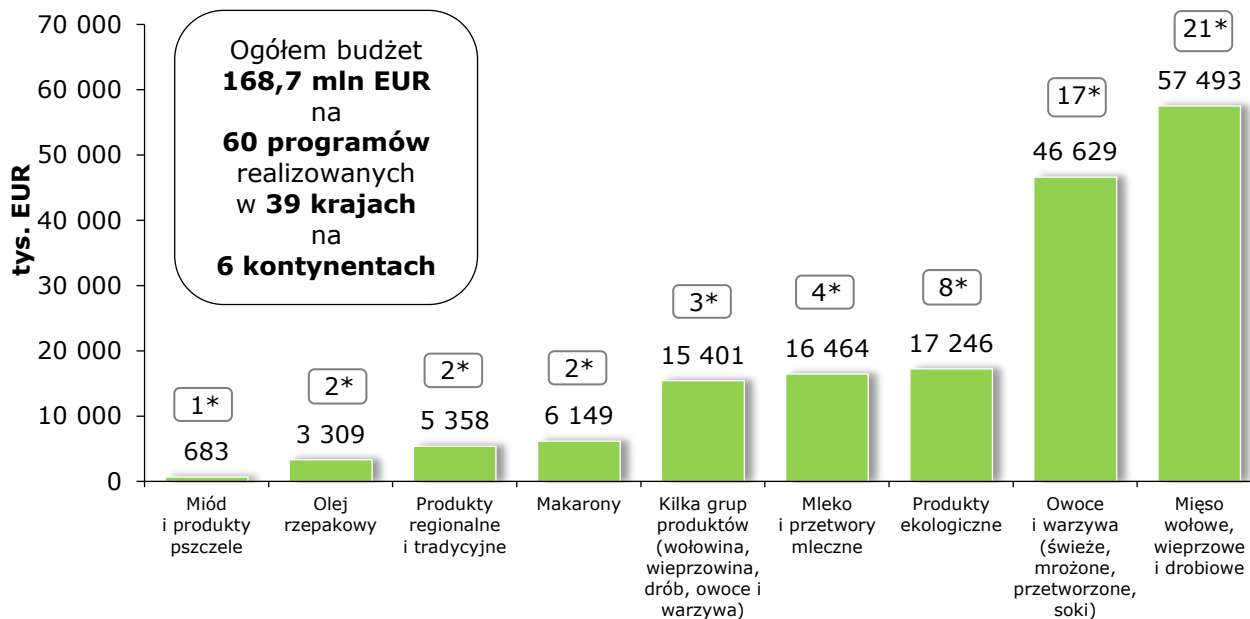
W 2025 r. organizacje inicjujące złożyły do KOWR łącznie **10 wniosków o płatność** (tj. 5 wniosków o płatność okresową, 2 wnioski o wypłatę salda i 3 wnioski o płatność zaliczkową). Zweryfikowano i wypłacono wsparcie finansowe wnioskowane w **8 wnioskach o płatność** (tj. w: 3 wnioskach o płatność okresową, 2 wnioskach o wypłatę salda i 3 wnioskach o płatność zaliczkową), z których 5 zostało złożonych do KOWR w 2024 r., natomiast 3 wnioski o płatność zaliczkową zostały złożone w marcu i maju 2025 r. Dodatkowo w ramach 5 wniosków o płatność okresową, z których jeden został złożony w 2024 r., wypłaty dokonano w styczniu, lutym i kwietniu 2026 r. Pozostałe 3 wnioski

⁶⁸ Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 24.10.2025 r. w sprawie wyboru programów prostych służących promocji produktów rolnych w roku 2025 zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 [C(2025) 7080 final].

o płatność (tj. 1 wniosek o płatność okresową i 2 wnioski o wypłatę salda) złożone w 2025 r. były w trakcie procedowania, co nie uchybia terminom określonym w unijnych aktach prawnych.

W 2025 r., w ramach **ośmiu programów prostych**, KOWR wystawił dla agencji płatniczej (ARiMR) dokumenty płatnicze na kwotę **22 984,86 tys. zł** (środki finansowe pochodziły z budżetu UE).

Wykres 30. **Budżety polskich programów branżowych i/lub międzybranżowych w okresie maj 2004 r. – grudzień 2025 r. wg grup produktów**

* Liczba programów informacyjnych i/lub promocyjnych zatwierdzonych przez KE oraz na które podpisano umowy. Źródło: dane KOWR.

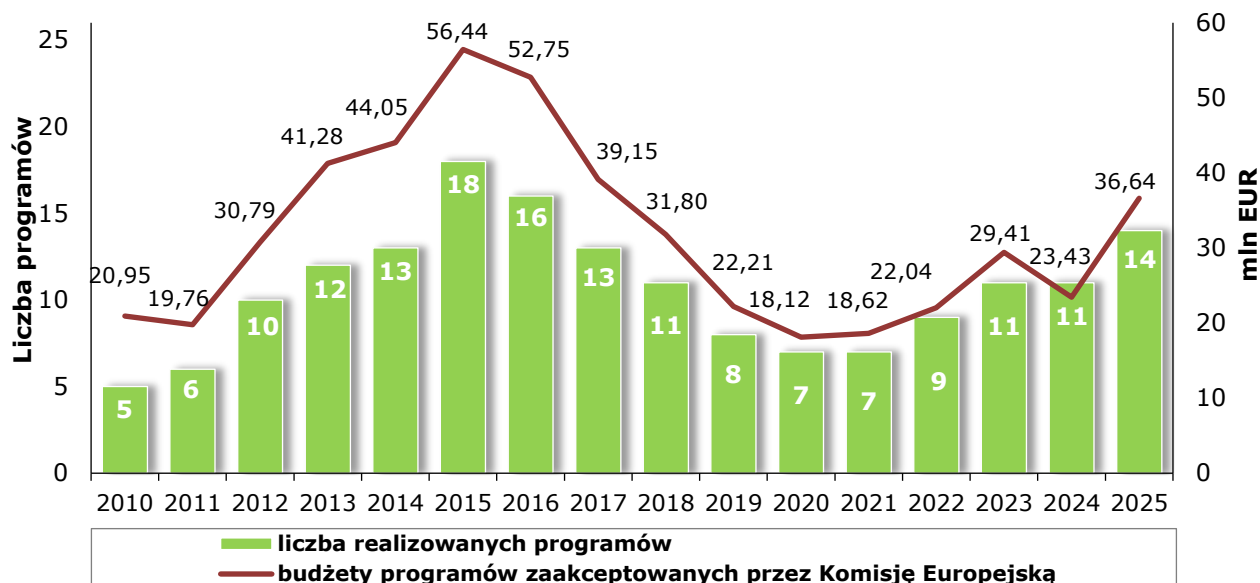
W zakresie realizacji mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, KOWR w 2025 r. wydał ogółem 14 decyzji i innych dokumentów⁶⁹.

Od akcesji Polski do UE do końca 2025 r. Komisja Europejska zatwierdziła, a organizacje branżowe i/lub międzybranżowe zawarły umowy o udzielenie dotacji na realizację **60 polskich programów informacyjnych i/lub promocyjnych** o łącznym budżecie ponad **168,7 mln EUR**, realizowanych w **39 krajach** na **6 kontynentach**⁷⁰. Najwięcej programów dotyczyło mięsa czerwonego i drobiowego (21 programów – tj. 35% wszystkich programów – o budżecie ogółem 57,5 mln EUR), a następnie owoców i warzyw (17 programów – 28% wszystkich programów – o budżecie ogółem 46,6 mln EUR).

⁶⁹ „Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów” – liczba wydanych dokumentów finalnych (skutkujących i nieskutkujących płatnościami), którymi mogą być np.: decyzja pozytywna, decyzja odmowna, pozwolenie, umowa, deklaracja, przedsięwzięcie, projekt, rozstrzygnięcie. Jeden z mierników stosowanych przez KOWR przy sporządzaniu planu finansowego w układzie zadaniowym i w procesie kontroli zarządczej. Na liczbę decyzji w przedmiotowym mechanizmie WPR składają się płatności i podpisane umowy o udzielenie dotacji na realizację programu prostego.

⁷⁰ Nie uwzględniono czterech polskich programów, które zostały zaakceptowane przez KE, ale nie zawarto umów na ich realizację z beneficjentami (organizacjami zgłaszającymi programy).

Wykres 31. Liczba realizowanych polskich programów branżowych i/lub międzybranżowych w latach 2010–2025 i ich budżety ogółem

Źródło: dane KOWR.

6.2. Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 17 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294), **KOWR prowadzi działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą poprzez organizowanie udziału uczestników tego sektora w międzynarodowych przedsięwzięciach promocyjnych i informacyjnych.**

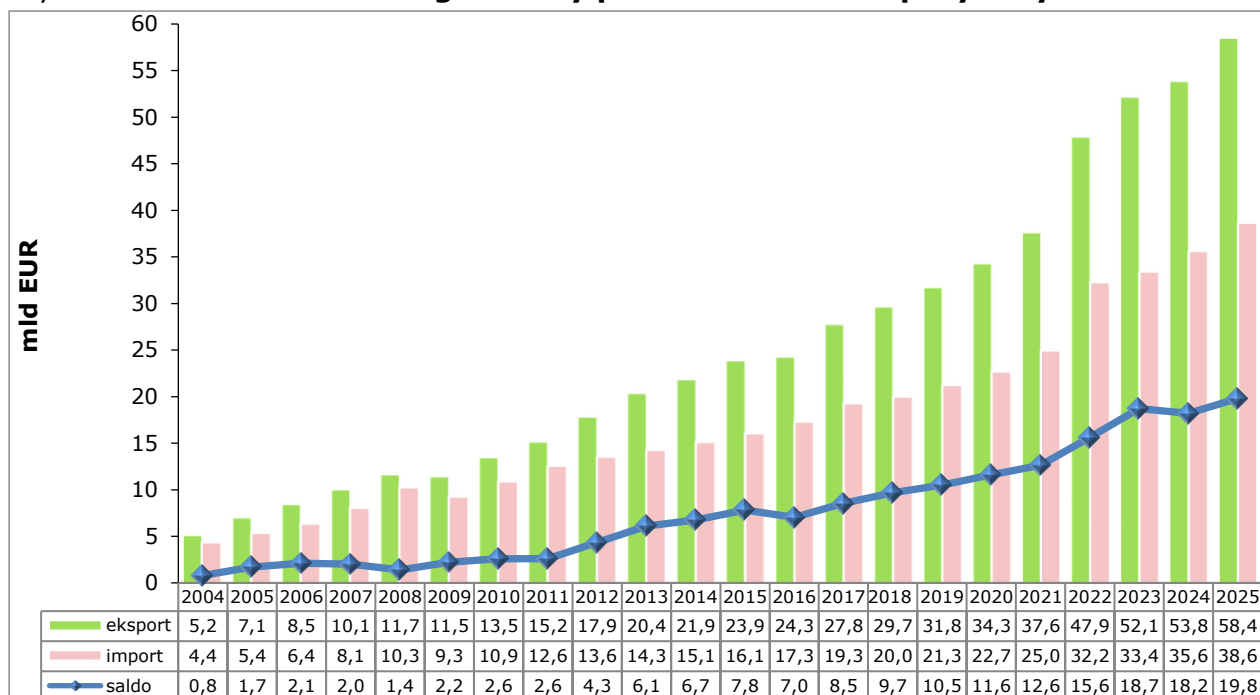

Potencjał produkcyjny i eksportowy polskiego sektora rolno-spożywczego jest znaczący, a polskie produkty żywnościowe skutecznie konkurują na rynkach światowych. Od lat notowany jest **dodatni bilans handlowy** w obrocie towarami rolno-spożywczymi. Z uwagi na to, że w Polsce są produkowane znaczne nadwyżki żywności, dalszy rozwój krajowego sektora rolno-spożywczego w dużym stopniu zależy od możliwości zwiększania wywozu. **Eksport potrzebuje silnego wsparcia instytucjonalnego, aby zachować rosnący trend, szczególnie w czasach niestabilnej sytuacji geopolitycznej wywołanej m.in. wojną w Ukrainie. Zdobywanie nowych rynków zbytu – zwłaszcza spoza UE – i pozyskiwanie nowych partnerów handlowych mają kluczowe znaczenie dla możliwości dalszego rozwoju krajowych przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego.**

W 2025 r. wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych za granicę osiągnęła nienotowany dotąd poziom **58,4 mld EUR (248 mld zł)** , o około **8,6%** wyższy w porównaniu z rokiem 2024 i ponad **11-krotnie** wyższy niż w 2004 r. (tj. w roku akcesji Polski do UE).

Dodatkowo saldo wymiany handlowej w 2025 r. ukształtowało się na poziomie około **19,8 mld EUR (84 mld zł)** i było o **10,2%** wyższe niż rok wcześniej.

Wykres 32. **Polski handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi**

Źródło: obliczenia KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów. Rok 2025 – dane wstępne.

Działania związane ze wspieraniem krajowych przedsiębiorców z sektora rolno-spożywczego prowadzone są przez KOWR pod wspólnym **hasłem „Poland tastes good”**. Wspierane są polskie firmy w **budowaniu rozpoznawalności** polskich produktów rolno-spożywczych oraz w **nawiązywaniu kontaktów biznesowych** z partnerami zagranicznymi, głównie poprzez udział w **międzynarodowych targach branżowych i misjach gospodarczych**.

W ten sposób podejmowane są działania w kierunku **zwiększania eksportu i umacniania pozycji, rozpoznawalności oraz konkurencyjności krajowych produktów rolno-spożywczych**, a także w celu **dywersyfikacji i zdobycia nowych perspektywicznych rynków zbytu** (również w państwach trzecich o największym potencjale w tym zakresie).

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

Istotne jest **udzielanie ciągłego wsparcia polskim przedsiębiorcom** sektora rolno-spożywczego w **rozwoju wymiany handlowej** produktami rolnymi i żywnościowymi, ukierunkowanego na **zwiększenie wolumenu i wartości eksportu** tych towarów oraz **budowanie pozytywnego wizerunku i rozpoznawalności polskich produktów**

za granicą, co w rezultacie ma prowadzić do **wzmocnienia pozycji ekonomicznej całego sektora rolno-spożywczego**, w tym **producentów rolnych**, będących jego częścią.

Systemowe wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw pozwoli na pokonanie głównych przeszkód w rozpoczęciu działalności za granicą, takich jak brak wiedzy o danym rynku czy trudności w znalezieniu potencjalnych kontrahentów. Z kolei zwiększenie w ofercie skierowanej na eksport udziału **produktów przetworzonych i innowacyjnych**, względem surowców i produkcji niskoprzetworzonej, pozwoli na wzrost wolumenu oraz wartości eksportu polskich produktów rolno-spożywczych.

Wykres 33. **Główne obszary działań w zakresie wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą**

Źródło: opracowanie KOWR.

W ramach wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą prowadzone są następujące **działania skierowane do krajowych producentów, przetwórców i eksporterów**:

- organizacja **narodowych stoisk informacyjno-promocyjnych na największych zagranicznych targach i wystawach rolno-spożywczych w wybranych krajach**,
- realizacja zagranicznych **misji handlowych** dla krajowych przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego (samodzielnych lub powiązanych z udziałem w targach) w wybranych państwach pozaunijnych,
- organizacja w Polsce **przyjazdowych misji handlowych importerów, dystrybutorów i przedstawicieli sieci handlowych**, które obejmują **spotkania b2b** z krajowymi przedsiębiorcami oraz **wizyty w zakładach produkcyjnych**,
- realizacja i obsługa **spotkań biznesowych b2b** tradycyjnych i wirtualnych (online) z przedstawicielami zagranicznych przedsiębiorstw, będących potencjalnymi kontrahentami dla krajowych przedsiębiorców z sektora rolno-spożywczego,

- wsparcie polskich przedsiębiorców w przygotowaniu się do ekspansji na rynki zagraniczne przez organizację **spotkań i webinarów informacyjno-szkoleniowych** poświęconych najbardziej perspektywicznym rynkom dla polskiego eksportu rolno-spożywczego, w celu przybliżenia specyfiki prowadzenia biznesu oraz szans dla polskich produktów na wybranych rynkach zagranicznych,
- organizacja **pokazów kulinarnych i degustacji** polskich produktów żywnościowych w kraju oraz za granicą,
- budowanie rozpoznawalności i pozytywnego wizerunku polskiej żywności wśród konsumentów na rynkach zagranicznych poprzez **publikowanie artykułów w zagranicznych mediach branżowych, ogólnych oraz społecznościowych** na temat polskiej żywności i polskiego sektora rolno-spożywczego,
- **organizacja oraz obsługa multi- i bilateralnych spotkań, seminariów i konferencji** w kraju i za granicą,
- organizacja **misji przyjazdowych dla zagranicznych dziennikarzy i influencerów kulinarnych, lifestylowych oraz podróżniczych**,
- **obsługa spotkań z przedstawicielami polskich i zagranicznych organizacji oraz stowarzyszeń branżowych**, jak również z **przedsiębiorcami z sektora rolno-spożywczego** w kraju i za granicą,
- **realizacja innych działań** mających na celu promowanie polskiej żywności i sektora rolno-spożywczego na rynkach zagranicznych **w ramach współpracy z innymi instytucjami**, tj.: Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Rozwoju i Technologii, Polską Agencją Inwestycji i Handlu (PAIH), Zagranicznymi biurami Handlowymi PAIH, Polską Agencją Rozwoju i Przedsiębiorczości, a także z polskimi placówkami dyplomatycznymi,
- **przygotowywanie opracowań i analiz** dotyczących rynków zagranicznych.

W działania mające na celu rozwój współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą włączane są również nadzorowane przez KOWR **spółki hodowlane o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej**, w celu wykorzystania ich potencjału eksportowego oraz stworzenia szansy na pozyskanie nowych rynków zbytu.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

W 2025 r. KOWR zorganizował pod **hasłem „Poland tastes good”** m.in. **24 kompleksowe działania** powiązane z organizacją **stoisk narodowych** (w tym **pokazy kulinarne i degustacje** polskiej żywności) podczas zagranicznych wydarzeń targowych w **20 krajach** (tj.: Niemcy, Japonia, Wielka Brytania, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Singapur, Grecja, Włochy, Chiny, Niderlandy, Tajlandia, RPA, Korea Płd., Malezja, Wietnam, Australia, Arabia Saudyjska, Chile, Kazachstan, USA, Egipt) na **6 kontynentach**, tj.:

- 1) **stoisko narodowe** na targach **Internationale Grüne Woche (IGW) 2025**, które odbyły się w **Berlinie w Niemczech** w dniach **17–26 stycznia 2025 r.** Była to 99. edycja tych targów zaliczanych do jednych z największych światowych wystaw żywności, rolnictwa i ogrodnictwa. Na stoisku o powierzchni **184 mkw.** Polska była reprezentowana przez KOWR, MRiRW, urzędy marszałkowskie woj. kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego oraz dolnośląskiego, a także przez stoiska indywidualne kilku firm w innych sektorach. Ofertę promującą krajowe produkty na polskim stoisku narodowym (zwłaszcza produkty: regionalne, ekologiczne oraz luksusowe) prezentowało łącznie **9 polskich przedsiębiorców** z sektora rolno-spożywczego. Promowane były: piwa niepasteryzowane tradycyjne i piwa smakowe, miody naturalne, miody z naturalnymi dodatkami, pyłek kwiatowy, pierzga pszczoła, propolis, mleczko pszczele, kosmetyki zawierające naturalny skład na bazie miodu i produktów pszczelich, świece z wosku pszczelego, pierożki z różnymi farszami, anchowis helskie, paprykarz helski, pucka makrela, szprotki wędzone, paszтет z łososia, wątróbki z dorsza, śledzie, przekąski z suszonych owoców i warzyw, suszone sery, sery typu mozzarella, twarogi naturalne i wędzone, kefir i maślanki, śmietanka, ayran, naturalne batony bez konserwantów, aromatów i innych dodatków, zupy na zakwasie (żur, barszcz biały, chrzanówka, barszcz czerwony kiszony). Przedsiębiorcy mieli możliwość prowadzenia sprzedaży swoich produktów w trakcie wszystkich dni targowych. Podczas pierwszego weekendu targowego na polskim stoisku narodowym obecne były przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich Noskowo-Radomice-Strzyżewo „Feniks” z woj. wielkopolskiego, które zwyciężyły w finale IX edycji konkursu kulinarnego pn. „Bitwa regionów”, zorganizowanego w 2024 r. przez MRiRW i KOWR. Koło gospodyń wiejskich przygotowało i zaprezentowało tradycyjne dania regionalne z Wielkopolski;
- 2) **stoisko narodowe** podczas targów **ISM Cologne 2025**, które odbyły się w **Kolonii w Niemczech** w dniach **28–31 stycznia 2025 r.** Była to kolejna edycja najważniejszego wydarzenia targowego na rynku światowym z branży słodczy i przekąsek skupiająca 1,4 tys. wystawców z 74 krajów z całego świata. Targi zgromadziły około 30 tys. odwiedzających. Na zorganizowanym przez KOWR stoisku o łącznej powierzchni **150 mkw.** ofertę eksportową zaprezentowało **16 firm** z ww. branży (w tym: krówki, pierniki, wyroby czekoladowe, ciasta, wafle zbożowe oraz produkty bezglutenowe);
- 3) **stoisko narodowe** podczas targów **Biofach 2025**, które odbyły się w **Norymberdze w Niemczech** w dniach **11–14 lutego 2025 r.** KOWR po raz ósmy wziął udział

w największych międzynarodowych targach żywności ekologicznej w Europie. Targi odwiedziło blisko 35 tys. uczestników ze 140 państw. Różnorodną ofertę produktów i usług oferowało łącznie 2,3 tys. wystawców z 94 krajów. Na stoisku narodowym o łącznej powierzchni **210 mkw.** ofertę eksportową promowało łącznie **25 firm**, z tego: **15 firm** na stoiskach indywidualnych, a także firmy zrzeszone w organizacji branżowej Polska Izba Żywności Ekologicznej (**10 firm**). Prezentowane były m.in.: soki owocowe i warzywne, kawa, miody, herbaty i zioła, świeże i mrożone owoce, warzywa, makarony, kasze i inne produkty zbożowe, słodczyce i przekąski, naturalne batony owocowe oraz ryby;

- 4) **stoisko narodowe** na targach **Gulfood 2025** w **Dubaju** w **Zjednoczonych Emiratach Arabskich** w dniach **17–21 lutego 2025 r.** Kolejna, jubileuszowa 30. edycja międzynarodowych targów – jednych z największych i najważniejszych wydarzeń branży spożywczej na Bliskim Wschodzie – zgromadziła ponad 5 tys. wystawców ze 190 krajów. Szacuje się, że wydarzenie to ściągnęło około 200 tys. odwiedzających. KOWR po raz ósmy zorganizował na tych targach polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good” o łącznej powierzchni **360 mkw.** zlokalizowane w trzech sektorach branżowych: ogólnospożywczym „World Food” (168 mkw.), produktów mlecznych „Dairy” (96 mkw.) oraz napojów „Beverages” (96 mkw.). Polską ofertę eksportową zaprezentowały **32 firmy** z następujących grup produktowych: mrożone owoce i warzywa, przetwory warzywne, miody i produkty pszczele, mięso wołowe i drobiowe oraz ich przetwory, wafle i płatki zbożowe oraz inne przetwory zbożowe, pieczywo i ciastka bezglutenowe, makarony, dania gotowe, przyprawy, nasiona, pestki i orzechy, hummus, proszki jajeczne, batony proteinowe, ciastka, mleko, masło, sery topione i inne produkty nabiałowe, proszki mleczne, soki i napoje (nektary, smoothie, kawa, herbata, napoje energetyczne, cydr 0%), chipsy oraz batony jabłkowe. Na polskim stoisku narodowym odbywały się także **pokazy kulinarne**, podczas których zwiedzający mogli spróbować tradycyjnych polskich dań serwowanych przez rodzimych szefów kuchni;
- 5) **stoisko narodowe** podczas targów **Foodex Japan 2025**, które odbyły się w **Tokio** w **Japonii** w dniach **11–14 marca 2025 r.** Targi te należą do najważniejszych międzynarodowych wydarzeń wystawienniczych branży spożywczej w Azji. KOWR zorganizował polskie stoisko narodowe o powierzchni **342 mkw.** pod hasłem „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **40 polskich przedsiębiorców**. Na stoisku promowano przekrojową ofertę polskiej żywności i napojów, w tym m.in.: drób, produkty rybne i kawior, nabiał, soki i koncentraty owocowe, mrożone owoce i warzywa, dania gotowe, przyprawy, hummus, przekąski oraz słodczyce. Część informacyjno-promocyjna stoiska o powierzchni **70 mkw.** była realizowana w ramach **sektorowego programu promocji na lata 2024–2029 (BRAND HUB)**. Działania promocyjne były wspierane **pokazami kulinarnymi** prowadzonymi przez polskich szefów kuchni oraz lokalnego kucharza, które przybliżyły zwiedzającym smaki krajowej kuchni i walory polskiej żywności.

Źródło: <https://www.polandtastesgood.pl/pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

- 6) **stoisko narodowe** na targach **IFE London 2025** (International Food & Drink Event), które odbyły się w **Londynie w Wielkiej Brytanii** w dniach **17–19 marca 2025 r.** Te trzydniowe targi to największa impreza wystawiennicza w branży żywności i napojów w Wielkiej Brytanii, na której KOWR zaprezentował się wraz z **30 firmami** pod szyldem „Poland tastes good”. Reprezentacja polskich firm i produktów na targach była bardzo duża – wzięło w nich udział **50 wystawców** z Polski, w tym aż **30 wystawców** było obecnych na stoisku KOWR. Pozostałe firmy zorganizowały własne stoiska;
- 7) **stoisko narodowe** podczas targów **Food and Hotel Asia (FHA) 2025**, które odbyły się w **Singapurze** w dniach **8–11 kwietnia 2025 r.** Są to jedne z najważniejszych międzynarodowych targów żywności i napojów w Azji Południowo-Wschodniej. KOWR po raz kolejny zorganizował polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **15 polskich firm**. Promowane były m.in.: wędliny i przetwory mięsne, kawior, mrożone owoce i warzywa, soki NFC, przetwory owocowo-warzywne (w tym z roślin strączkowych), zioła i przyprawy, produkty śniadaniowe, słodczyce, kajmak, żywność ekologiczna oraz półprodukty i produkty instant dla branż cukierniczej, piekarniczej i mleczarskiej. Każdego dnia targów na stoisku narodowym odbywały się **pokazy kulinarne** promujące polską kuchnię. W ramach działań towarzyszących w dniu 7 kwietnia 2025 r. zorganizowano **wydarzenie networkingowe** z udziałem delegacji oraz potencjalnych importerów, stanowiące uzupełnienie polskiej obecności targowej;
- 8) **stoisko narodowe** na targach **FRESKON 2025**, które odbyły się w **Salonikach w Grecji** w dniach **10–12 kwietnia 2025 r.** KOWR po raz czwarty zorganizował stoisko promocyjne z udziałem polskich przedsiębiorców z branży owocowo-warzywnej. Działania KOWR obejmowały organizację stoiska o powierzchni **92 mkw.** z udziałem podwystawców, w ramach współdzielonego „Pawilonu polskiego” o łącznej powierzchni 120 mkw. Na polskim stoisku swoją ofertę przedstawiło **10 producentów** owoców i warzyw, promując m.in.: jabłka, owoce jagodowe, aronię i przetwory z aronii, owoce liofilizowane, pieczarki, paprykę i inne warzywa, przetwory z grzybów leśnych;

- 9) **stoisko narodowe** na targach **Tutto Food 2025**, które odbyły się w **Mediolanie** we **Włoszech** w dniach **5–8 maja 2025 r.** Na polskim stoisku narodowym zorganizowanym przez KOWR pod hasłem „Poland tastes good” odwiedzający mogli zapoznać się z ofertą **22 firm** reprezentujących następujące grupy produktowe: słodczyce, szone przekąski, owoce i warzywa, soki owocowe, produkty mleczne, produkty mrożone, produkty mięsne, produkty zbożowe, napoje bezalkoholowe. Na stoisku odbywały się **pokazy kulinarne**, podczas których zwiedzający mogli spróbować tradycyjnych polskich dań serwowanych przez polskich szefów kuchni z wykorzystaniem krajowych produktów. Celem pokazów była promocja kanonów polskiej kuchni i żywności oraz upowszechnienie wizerunku Polski, jako kraju łączącego tradycję i nowoczesność;
- 10) **stoisko narodowe** podczas targów **SIAL China 2025**, które odbyły się w **Szanghaju** w **Chinach** w dniach **19–21 maja 2025 r.** Są to jedne z największych i najbardziej prestiżowych targów spożywczych w Azji. KOWR powrócił na to wydarzenie po przerwie i zorganizował polskie stoisko narodowe pod marką „Poland tastes good” z udziałem **12 polskich przedsiębiorców**. Na stoisku promowano m.in.: koncentraty soków owocowych, proszki mleczne i produkty nabiałowe (w tym sery), produkty rybne, słodczyce (m.in. krówki, praliny, karmelki i żelki), makarony, mąki, produkty śniadaniowe oraz półprodukty i produkty instant dla branż piekarniczej, cukierniczej oraz mleczarskiej. Działania promocyjne były wspierane **pokazami kulinarnymi** prowadzonymi przez polskich szefów kuchni. W dniu 18 maja 2025 r., w ramach działań poprzedzających targi, polscy przedsiębiorcy uczestniczyli w **wizytach w lokalnych sieciach detalicznych (store-check)** oferujących produkty importowane, połączonych ze spotkaniami z przedstawicielami z tych sieci;
- 11) **stoisko narodowe** podczas targów **PLMA „World of Private Label”**, które odbyły się w **Amsterdamie** w **Niderlandach** w dniach **20–21 maja 2025 r.** Targi należą do największych i najważniejszych międzynarodowych wydarzeń branży spożywczej w Europie. Na stoisku organizowanym przez KOWR swoją ofertę eksportową promowało **19 firm**, które oferowały następujące produkty: suszone owoce i warzywa, produkty zbożowe, produkty mięsne i mleczne, soki, miody, zdrowe liofilizowane przekąski owocowe i warzywne, słodczyce, przekąski oraz produkty i półprodukty dla przemysłu piekarniczego. Reprezentacja polskich firm na targach była bardzo duża – wzięło w nich udział 179 wystawców z kraju (łącznie z branżą non-food);
- 12) **stoisko narodowe** podczas targów **THAIFEX – Anuga Asia 2025**, które odbyły się w **Bangkoku** w **Tajlandii** w dniach **27–31 maja 2025 r.** Są to jedne z największych i najważniejszych targów spożywczych w Azji. KOWR zorganizował polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **17 polskich przedsiębiorców**, w tym: słodczyce i wyroby cukiernicze, proszki mleczne i produkty nabiałowe, lody w proszku, kasze, zioła i przyprawy, suszone warzywa, dania gotowe, owoce morza oraz napoje. Każdego dnia targów na stoisku narodowym odbywały się **pokazy kulinarne** promujące polską kuchnię. W ramach

działań towarzyszących w dniu 26 maja 2025 r. przedsiębiorcy uczestniczący w stoisku narodowym wzięli udział w **wizytach w lokalnych sieciach handlowych**, połączonych ze spotkaniami z ich przedstawicielami, zrealizowanych we współpracy z Zagranicznym Biurem Handlowym PAIH w Bangkoku;

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

- 13) **stoisko narodowe** podczas targów **The Africa Food Show 2025**, które odbyły się w **Kapsztadzie w Republice Południowej Afryki** w dniach **10–12 czerwca 2025 r.** KOWR po raz pierwszy zorganizował polskie stoisko narodowe na najważniejszym wydarzeniu wystawienniczym w Afryce Południowej dla **7 przedsiębiorców**, którzy zaprezentowali potencjalnym kontrahentom z RPA oraz innych krajów regionu m.in.: mrożone owoce i warzywa, słodczyce i wyroby czekoladowe (ciastka, krówki, rurki wafłowe, żelki), kawior, mrożone mięso i przetwory z kurczaka, kiełbasy i wędliny, dania gotowe, żelatynę wieprzową, karmy dla zwierząt;
- 14) **stoisko narodowe** podczas targów **Seoul Food & Hotel 2025**, które odbyły się w **Seulu w Korei Południowej** w dniach **10–13 czerwca 2025 r.** Targi te należą do najważniejszych imprez wystawienniczych branży spożywczej w Korei Południowej i Azji, gromadząc znaczną liczbę wystawców i odwiedzających z wielu krajów. KOWR zorganizował na tych targach polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **21 polskich przedsiębiorców**. Na stoisku promowano m.in.: słodczyce (pralinki, żelki, krówki, ciastka, owoce w czekoladzie, batony), mleko i produkty mleczne, soki NFC i bio, smoothie, napoje funkcjonalne, cydry, przekąski z jabłek, napoje zbożowe i ziołowe, kawior i produkty rybne, mięso wieprzowe, wędliny i przetwory z wieprzowiny, przyprawy, zioła i nasiona, kasze, mąki, dania gotowe oraz półprodukty dla przemysłu spożywczego. Podczas targów prowadzone były także **pokazy kulinarne i degustacje** promujące polską kuchnię oraz kulturę kulinarną;
- 15) **stoisko narodowe** podczas targów **Food & Drinks Malaysia by SIAL 2025**, które odbyły się w **Kuala Lumpur w Malezji** w dniach **1–3 lipca 2025 r.** Są to znaczące targi sektora spożywczego w Malezji i regionie Azji Południowo-Wschodniej. KOWR po raz pierwszy zorganizował na tych targach polskie stoisko narodowe pod marką „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **9 polskich przedsiębiorców**

poszukujących potencjalnych kontrahentów na rynku malezyjskim. Na stoisku promowano m.in.: słodycze i produkty czekoladowe (ciastka, pralinki, wafle, owoce w czekoladzie, batony), mrożone owoce i warzywa, produkty rybne i kawior, proszki mleczne i produkty nabiałowe, żywność ekologiczną oraz półprodukty i produkty instant dla branż cukierniczej, piekarniczej i mleczarskiej oraz dla sektora HoReCa. Podczas targów odbywały się **pokazy kulinarne** i **degustacje** typowych polskich przekąsek i dań, które przybliżyły zwiedzającym polską kuchnię. Dzień przed rozpoczęciem targów polscy przedsiębiorcy uczestniczyli w **wizytach w lokalnych sieciach handlowych** zorganizowanych we współpracy z Zagranicznym Biurem Handlowym PAIH w Kuala Lumpur;

- 16) **stoisko narodowe** podczas targów **Vietfood & Beverage 2025**, które odbyły się w **Ho Chi Minh City w Vietnamie** w dniach **7–9 sierpnia 2025 r.** Są to jedne z wiodących międzynarodowych targów żywności i napojów w krajach ASEAN⁷¹. KOWR po raz kolejny zorganizował polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”, na którym swoją ofertę zaprezentowało **17 polskich przedsiębiorców**. Promowano m.in.: mięso (drób i wieprzowinę) oraz przetwory mięsne, sery topione i mleko w proszku, produkty rybne, soki NFC i syropy owocowe, napoje, kasze, suszone warzywa, zioła i nasiona przyprawowe oraz szeroką ofertę słodyczy. Każdego dnia targów na stoisku narodowym odbywały się **pokazy kulinarne** promujące polską kuchnię. W dniu 6 sierpnia 2025 r. w ramach działań towarzyszących przedsiębiorcy uczestniczyli w **wizytach w trzech lokalnych sieciach handlowych** oferujących produkty importowane, połączonych ze spotkaniami z przedstawicielami tych sieci;
- 17) **stoisko narodowe** na targach **Fine Food Australia 2025**, które odbyły się w **Sydney w Australii** w dniach **8–11 września 2025 r.** KOWR po raz pierwszy zorganizował na kontynencie australijskim polskie stoisko narodowe o powierzchni **90 mkw.** Odbywające się od ponad 40 lat naprzemiennie w Sydney i Melbourne targi to największa tego typu impreza wystawiennicza branży spożywczej w Australii. Pod hasłem „Poland tastes good” **11 polskich firm** promowało w Sydney m.in.: kawior i produkty rybne, przetwory z grzybów leśnych, mrożone owoce i warzywa, soki, koncentraty i przeciery owocowe, czekoladki, ciastka i inne słodycze, sery topione, hummus i przekąski warzywne, skrobię ziemniaczaną. W ramach działań powiązanych z udziałem w targach KOWR we współpracy z Zagranicznym Biurem Handlowym PAIH w Sydney zorganizował **misję handlową**, podczas której odbyły się **wizyty w miejscowych sieciach handlowych**, a także **spotkanie networkingowe i rozmowy** polskich przedsiębiorców z przedstawicielami australijskiego i polonijnego środowiska biznesowego oraz z lokalnymi dystrybutorami;

⁷¹ Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ang. *Association of South-East Asian Nations*, ASEAN) – organizacja polityczno-gospodarcza założona w 1967 r. w Bangkoku. Jej członkami są: Filipiny, Indonezja, Malezja, Singapur, Tajlandia, Brunei, Wietnam, Laos, Mjanma, Kambodża, Timor Wschodni.

- 18) **stoisko narodowe** na targach **Foodex Saudi 2025**, które odbyły się w **Rijadzie** w **Królestwie Arabii Saudyjskiej** w dniach **21–24 września 2025 r.** Była to dwunasta edycja tych targów, jednego z wiodących wydarzeń wystawienniczych w Arabii Saudyjskiej poświęconych branży spożywczej i napojów. KOWR po raz czwarty zorganizował polskie stoisko narodowe o powierzchni **144 mkw.** pod hasłem „Poland tastes good”, na którym **13 polskich firm** prezentowało swoją ofertę eksportową, w tym: wyroby cukiernicze, produkty mleczne, majonezy, soki, keczupy, musztardy, zdrowe dodatki do żywności, przekąski, hummusy, miody i produkty liofilizowane. W ramach działań powiązanych w dniu 21 września 2025 r. w siedzibie Federacji Izb Handlowych Arabii Saudyjskiej, KOWR zorganizował **spotkania b2b**, które zgromadziły polskich przedsiębiorców z sektora spożywczego oraz saudyjskich partnerów biznesowych;
- 19) **stoisko narodowe** podczas targów dedykowanych branży słodczy i przekąsek **ISM Middle East 2025**, które odbyły się w **Dubaju** w **Zjednoczonych Emiratach Arabskich** w dniach **15–17 września 2025 r.** Jest to najważniejsze wydarzenie targowe z branży słodczy i przekąsek na Bliskim Wschodzie. KOWR po raz piąty zorganizował na tych targach polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”. Na stoisku o powierzchni **174 mkw.** swoją ofertę eksportową zaprezentowało **19 polskich firm** z branży słodczy i przekąsek (w tym: wyroby czekoladowe, ciastka, lody, produkty cukiernicze, przekąski słone oraz kremy). Ogółem w targach wzięło udział **34 wystawców** z Polski;

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

- 20) **stoisko narodowe** podczas targów **Espacio Food Service 2025**, które odbyły się w **Santiago** w **Chile** w dniach **30 września – 2 października 2025 r.** KOWR po raz drugi zorganizował na tych targach polskie stoisko narodowe o powierzchni **90 mkw.** pod hasłem „Poland tastes good”. W targach udział wzięło **10 firm** oferujących następujące produkty: sery, proszki mleczne, produkty zbożowe i śniadaniowe, makarony, produkty mączne i skrobiowe, cukierki, pralinki, krówki, ciastka i inne słodcze, dania gotowe, chipsy proteinowe, półprodukty dla przemysłu cukierniczego i mleczarskiego. W ramach działań powiązanych z udziałem w targach KOWR zorganizował **misję handlową**, podczas której odbyły się **rozmowy b2b** polskich przedsiębiorców z potencjalnymi kontrahentami handlowymi z Chile oraz **store-check** w lokalnej sieci handlowej z importowaną żywnością;

- 21) **stoisko narodowe** podczas targów **Anuga 2025** które odbyły się w **Kolonii w Niemczech** w dniach **4–8 października 2025 r.** Stoisko KOWR o łącznej powierzchni **513,75 mkw.** zlokalizowane było w trzech sektorach branżowych: ogólnospożywczym Anuga Fine Food (357,75 mkw.), napojów Anuga Drinks (102 mkw.) oraz produktów mlecznych Anuga Dairy (54 mkw.). Polską ofertę eksportową przedstawiły łącznie **42 firmy** reprezentujące następujące grupy produktowe: słodczyce, kasze, mąki, makarony, zioła i przyprawy, produkty z grzybów i owoców leśnych, produkty rybne, przetwory mięsne, dania gotowe, majonezy i sosy, chipsy proteinowe, świeże owoce i przekąski z owoców, przetwory owocowe i warzywne, produkty wegańskie, soki, koncentraty, napoje i syropy owocowe, herbaty, napoje, mleko, masło, sery, proszki mleczne i proszki jajeczne. W sektorze Anuga Fine Food w ramach powierzchni przydzielonej KOWR zostało zorganizowane stoisko promocyjne o powierzchni **50 mkw.** w zakresie sektorowego programu promocji na lata 2024–2029 (BRAND HUB), na którym przeprowadzono **20 spotkań biznesowych**;
- 22) **stoisko narodowe** podczas targów **Food Expo Qazaqstan (World Food Kazakhstan)**, które odbyły się w **Almaty w Kazachstanie** w dniach **12–14 listopada 2025 r.** Jest to najważniejsze wydarzenie wystawiennicze branży spożywczej w tym kraju. KOWR po raz drugi zorganizował na tych targach stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”. Ofertę eksportową zaprezentowało **16 polskich przedsiębiorców** z sektora rolno-spożywczego. Promowane były m.in.: mleko i produkty mleczarskie, mrożone owoce i warzywa, czekolady, ciastka i inne słodczyce, soki, świeże jabłka i gruszki, suszone zioła, mrożone mięso, produkty ekstrudowane oraz aromaty i premiksy dla przemysłu spożywczego. W przeddzień targów KOWR zorganizował **misję handlową**, w ramach której odbyło się **spotkanie z pracownikami** działu zakupów i marketingu sieci handlowej SMALL oraz **store-check** w sklepie sieci Galmart;
- 23) **stoisko narodowe** podczas targów **PLMA Chicago (U.S. Private Label Trade Show) 2025**, które odbyły się w **Chicago w Stanach Zjednoczonych Ameryki** w dniach **16–18 listopada 2025 r.** KOWR po raz drugi zorganizował stoisko narodowe podczas tych największych targów marek własnych na kontynencie amerykańskim. KOWR powiększył powierzchnię wystawienniczą w stosunku do 2024 r., dzięki czemu na stoisku narodowym zaprezentowało się więcej firm, a polska oferta była bardziej widoczna i różnorodna. Na stoisku KOWR o powierzchni **126 mkw.** pod hasłem „Poland tastes good” promowane były produkty **13 przedsiębiorców** z sektora spożywczego. Polskie firmy zaprezentowały potencjalnym zagranicznym kontrahentom m.in.: przetwory owocowo-warzywne, miody pszczele, czekolady, pralinki, ciastka, krówki, pierniki, lizaki i inne słodczyce, słone przekąski, makarony, produkty mięsne i rybne, suszone zioła i herbaty ziołowe, kawę, bakalie, ziarna, nasiona, oleje. Amerykańska edycja targów organizowana jest od ponad 40 lat i jest dobrym miejscem do nawiązywania kontaktów handlowych umożliwiających wejście na rynek USA oraz Kanady;

24) **stoisko narodowe** podczas targów **Food Africa Cairo 2025**, które odbyły się w **Kairze w Egipcie** w dniach **9–12 grudnia 2025 r.** KOWR zorganizował po raz ósmy polskie stoisko narodowe o łącznej powierzchni **150 mkw.**, na którym swoją ofertę eksportową przedstawiło **12 polskich przedsiębiorców**, w tym: proszki mleczne i inne produkty nabiałowe, mięso drobiowe, wołowe i wieprzowe, przetwory rybne, słodczyce, przekąski, soki, nektary i musy owocowe, wody, napoje energetyczne i inne napoje bezalkoholowe, makarony, mąki i inne produkty zbożowe, sosy i keczupy, dania gotowe i półprodukty. Na stoisku odbywały się **pokazy kulinarne**, podczas których zwiedzający mogli spróbować tradycyjnych polskich dań serwowanych przez polskich szefów kuchni z wykorzystaniem polskich produktów. Ich celem była promocja kanonów polskiej kuchni i polskiej żywności oraz upowszechnienie wizerunku Polski, jako kraju łączącego tradycję i nowoczesność pod względem kulinarnym. Targom towarzyszyła **misja handlowa**, w której ramach odbył się tzw. **store-check**.

W związku z **prezydencją Polski w Radzie UE w I połowie 2025 r.** KOWR zorganizował **szereg działań** towarzyszących wydarzeniom oficjalnym:

- 1) przy okazji pierwszego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa (Rady Agrifish) w dniu **27 stycznia 2025 r.** KOWR zorganizował **promocję polskich jabłek w Brukseli**. W budynku „Justus Lipsius”, głównej siedzibie Rady UE i Sekretariatu Generalnego Rady, zaaranżowano **stoisko promocyjne**, a wśród osób odwiedzających budynek, pracowników i uczestników spotkań organizowanych przez Radę dystrybuowano jabłka i rogaliki z nadzieniem z jabłek. Dodatkowo jabłka były rozdawane wśród przechodniów w trzech wyznaczonych lokalizacjach na terenie Brukseli. Działaniami promocyjnymi objęto jabłka grójeckie wpisane do rejestru produktów z Chronionym Oznaczeniem Geograficznym. Dystrybuowane produkty zapakowano w papierowe torebki z nadrukami informującymi na temat polskich jabłek;
- 2) w dniach **8–10 maja 2025 r.** KOWR zapewnił **kompleksową usługę tłumaczenia symultanicznego** w trakcie **Europejskiego Kongresu Odnowy i Rozwoju Wsi**, zorganizowanego przez MRiRW na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich w **Poznaniu**. W kongresie wzięło udział około **1,5 tys. osób** z Polski i z państw członkowskich UE oraz z innych krajów Europy – przedstawiciele ministerstw odpowiedzialnych za rozwój wsi, instytucji działających na rzecz rozwoju wsi i obszarów wiejskich, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych oraz liderzy społeczności wiejskich. Tłumaczenie symultaniczne w kombinacji z językiem polskim obejmowało 9 języków obcych;
- 3) w dniu **16 czerwca 2025 r.** KOWR zorganizował **działania promujące polską żywność** w ramach wydarzeń towarzyszących nieformalnemu posiedzeniu Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (Agrifish) na Torze Wyścigów Konnych Służewiec w **Warszawie**. Oprócz prezentacji polskiej żywności dla 330 uczestników wydarzenia, zorganizowano warsztaty w zakresie produkcji naturalnych kiszzonek poprowadzone przez rodzinne gospodarstwo z Dolnego Śląska, a także pokazy kulinarne połączone z warsztatami zorganizowane przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Polska Ekologia”.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr> (odczyt – maj 2026 r.).

Inne aktywności KOWR w ramach wspierania eksportu polskiej żywności na rynki zagraniczne dotyczyły:

- 1) **26 kwietnia 2025 r.** zorganizowano **prezentację polskiej żywności i kuchni** dla członków oraz delegatów **Kongresu Europejskiej Organizacji Konia Arabskiego (ECAHO)**. Wydarzenie było okazją do promocji polskiej żywności w międzynarodowym środowisku. KOWR (a wcześniej ANR i AWRSP) jest członkiem ECAHO od 30 lat, reprezentującym polską hodowlę koni arabskich w tej organizacji,
- 2) **20 maja 2025 r.** włączono się w przygotowanie **Polsko-Japońskiego Forum Eksportowego w Osace (Japonia)**, organizując „**Strefę polskich smaków**”, czyli segment degustacyjny polskich produktów dla japońskich uczestników wydarzenia,
- 3) **wsparto promocję polskiej żywności** podczas **Światowych Dni Młodości** odbywających się w dniach **28 lipca – 3 sierpnia 2025 r.** w **Rzymie we Włoszech**. KOWR zapewnił dostawę soków z polskich jabłek dla uczestników wydarzenia. Każda butelka soku została oznaczona logotypem „Poland tastes good”,
- 4) **pozyskiwano oferty produktowe krajowych przedsiębiorców** dysponujących towarami poszukiwanymi przez importerów żywności zgłaszających się z zapytaniami z różnych państw,
- 5) **prowadzono bieżącą współpracę międzynarodową na szczeblu instytucjonalnym w kraju i za granicą**. Regularne kontakty miały na celu m.in. rozpoznanie nowych możliwości współpracy handlowej w sektorze rolno-spożywczym oraz pozyskanie materiałów dotyczących uwarunkowań rynków trzecich i możliwości eksportu. Informacje wykorzystywano w bieżącej współpracy z krajowymi przedsiębiorcami,
- 6) w ramach **współpracy z placówkami dyplomatycznymi RP za granicą** przygotowano i przekazano **materiały informacyjne na temat polskiego potencjału eksportowego oraz możliwości współpracy handlowej** do wykorzystania przez placówki w bieżącej współpracy z miejscowymi instytucjami sektora rolno-spożywczego oraz z przedstawicielami biznesu,
- 7) współpracowano z **mediami branżowymi** – publikowano **artykuły i wywiady** poświęcone polskiemu sektorowi rolno-spożywczemu oraz działaniom KOWR na rzecz wspierania rozwoju współpracy handlowej z zagranicą.

W zakresie **działań wspierających eksporterów** polskich produktów rolno-spożywczych **w przygotowaniu się do wejścia ze swoją ofertą handlową na rynki zagraniczne**, KOWR w 2025 r.:

- I. zorganizował szereg **webinariów szkoleniowo-informacyjnych** dotyczących uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej na najbardziej perspektywicznych rynkach, tj.:
- 1) **27 marca 2025 r.** KOWR przeprowadził **webinarium „Eksport do Chin – otoczenie regulacyjne i specyfika rynku detalicznego”** poświęcone m.in. rejestracji produktów rolno-spożywczych w Chinach, wymogom regulacyjnym oraz specyfice rynku detalicznego (kanały dystrybucji i strategię wejścia),
 - 2) **6 maja 2025 r.** w Ambasadzie RP w **Wiedniu** odbyło się współorganizowane przez ambasadę, KOWR oraz Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Wiedniu **spotkanie informacyjne** w formacie online poświęcone możliwościom wejścia polskich producentów żywności na austriacki rynek spożywczy. Podczas spotkania poruszono m.in. kwestie związane z funkcjonowaniem na tym rynku, współpracą z austriackimi dystrybutorami i szansami dla polskich produktów na rynku austriackim. W spotkaniu wzięło udział ponad **40 uczestników**,
 - 3) **14 maja 2025 r.** KOWR przeprowadził **webinarium „Eksport do Korei Południowej – informacje o rynku, szanse dla polskich eksporterów”** dotyczące eksportu na rynek koreański, w tym trendów konsumenckich, barier eksportowych i sposobów współpracy z lokalnymi importerami,
 - 4) **8 lipca 2025 r.** zorganizowano we współpracy z Zagranicznym Biurem Handlowym PAIH w **Sydney webinarium „Jak eksportować żywność do Australii”**. Uczestnicy webinarium mogli dowiedzieć się, jak wygląda sektor rolno-spożywczy w tym kraju, jakie są kanały dystrybucji i jak wejść na ten rynek oraz jak wygląda kultura australijskiego biznesu,
 - 5) **10 lipca 2025 r.** KOWR zorganizował **webinarium „Wietnam: rynek eksportowy dla polskich produktów spożywczych. Jak wykorzystać potencjał?”** dotyczące m.in.: kluczowych regulacji eksportowych, trendów konsumenckich, kanałów dystrybucji oraz specyfiki współpracy z importerami w Wietnamie,
 - 6) **17 lipca 2025 r.** KOWR zorganizował **webinarium informacyjne** dla polskich przedsiębiorców z branży rolno-spożywczej pn. **„Algieria – kierunek eksportowy dla sektora rolno-spożywczego”**. Eksperti rynkowi z Ambasady RP w Algierze oraz firmy Trade Bridge SARL przedstawili środowisko biznesowe Algierii oraz szanse rynkowe dla polskich przedsiębiorców na algierskim rynku rolno-spożywczym. W webinarium uczestniczyło **33 przedstawiciele** polskich przedsiębiorców,
 - 7) **30 września 2025 r.** odbyło się **webinarium informacyjne** dla polskich przedsiębiorców z branży rolno-spożywczej pn. **„Smaki Polski w Egipcie: jak skutecznie eksportować polską żywność?”**. Jako prelegenci w webinarium wystąpili przedstawiciele: Ambasady RP w Kairze, Zagranicznego Biura Handlowego

PAIH w Kairze, Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu w Warszawie oraz firmy logistycznej Milton Group. W webinarium uczestniczyło **43 przedstawiciele firm** z branży rolno-spożywczej.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

II. informował przedsiębiorców o realizowanych działaniach promocyjnych i zapraszał do udziału w nich oraz informował o możliwościach prowadzenia działalności eksportowej na poszczególnych rynkach, wykorzystując do tego celu:

- 1) prowadzony w wielu językach **portal internetowy www.polandtastesgood.pl** (zamieszczono **759 publikacji**),
- 2) **stronę internetową KOWR** (zamieszczono **53 publikacje**),
- 3) **profil „Poland tastes good”** na portalu Facebook (zamieszczono **97 publikacji**),
- 4) **profil „Poland tastes good”** na platformie „LinkedIn” (zamieszczono **88 publikacji**),
- 5) portal dedykowanym wsparciu polskiego eksportu **www.trade.gov.pl** (zamieszczono **10 publikacji**),
- 6) **brozurę poświęconą polskim specjalnościom żywnościowym i kierunkom ich eksportu „Polish agri-food sector”** zaktualizowaną i opracowaną w trzech językach, która wzmacnia przekaz zagranicznych działań promocyjnych prowadzonych pod hasłem „Poland tastes good” (łączy nakład **2,7 tys. szt.**),
- 7) **katalogi uczestników wydarzeń** organizowanych przez KOWR i **inne materiały informacyjno-promocyjne** opatrzone logotypem „Poland tastes good”, w tym **materiały rękodzielnicze**.

Podsumowując, w 2025 r. KOWR zrealizował ogółem **223 przedsięwzięcia promocyjne i informacyjne** w zakresie wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą (dla **ponad 500 polskich przedsiębiorców**), na których organizację wypłacono z budżetu KOWR kwotę **26 958,93 tys. zł**.

W latach 2015–2025 r. na realizację ponad **0,9 tys. przedsięwzięć** wspierających rozwój współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą wypłacono ogółem **120,1 mln zł**.

6.3. Sektorowy program promocji sektora spożywczego

W dniu **3 kwietnia 2024 r.** pomiędzy KOWR a Ministerstwem Rozwoju i Technologii została zawarta **umowa o partnerstwie** przy wspólnej realizacji projektu pozakonkursowego pn. „**Umiejdzynarodowienie MŚP – BRAND HUB**”, **działania 2.26 Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027**⁷².

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/relacje-z-wydarzen> (odczyt – maj 2026 r.).

Projekt zorientowany jest na wsparcie **małych i średnich przedsiębiorstw z sektora spożywczego w ekspansji ze swoją ofertą eksportową na rynki zagraniczne**. Działania realizowane przez KOWR w ramach projektu obejmują organizację: narodowych stoisk informacyjno-promocyjnych na najważniejszych targach sektora spożywczego na świecie, misji handlowych i innych działań informacyjno-promocyjnych. Projekt realizowany jest w latach 2024–2029.

W ramach projektu w 2025 r. KOWR zorganizował następujące **wydarzenia promocyjne**:

- 1) **targi FODEX JAPAN 2025**, które odbyły się w dniach **11–14 marca 2025 r.** w **Tokio w Japonii**. KOWR zorganizował stoisko o powierzchni **70 mkw.** Na wydzielonym stoisku przeprowadzone zostały **spotkania i rozmowy biznesowe** z potencjalnymi kontrahentami zagranicznymi, wyświetlano **filmy krajowych firm** oraz **prezentację multimedialną** dotyczącą potencjału polskiego sektora. Podczas wszystkich dni targowych na stoisku obecny był **ekspert**, którego zadaniem było udzielanie informacji o polskim sektorze spożywczym, w tym przedstawienie polskich produktów rolno-żywnościowych jako naturalnych, smacznych i reprezentujących wysokie standardy jakości, a także promocja Polski, jako kraju o bogatych tradycjach kulinarnych, a jednocześnie otwartego na innowacje i zaawansowanego technologicznie pod względem produkcji i przetwórstwa żywności. Dostępne były również **ulotki i katalogi** w języku angielskim oraz **gadżety** przeznaczone do dystrybucji wśród zwiedzających targi. Eksponowano również **kody QR prowadzące do oferty eksportowej firm** w języku angielskim. W ramach ww. projektu każdego dnia na polskim stoisku

⁷² Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294).

narodowym odbywały się **pokazy kulinarne** prowadzone przez szefów kuchni, które przybliżyły odwiedzającym targi smaki polskiej kuchni, jak również tradycję oraz kulturę kulinarną;

- 2) **misję przyjazdową 8 importerów z Malezji, Filipin i Uzbekistanu do Polski**, która odbyła się w dniach **13–17 kwietnia 2025 r.** Celem misji było zaprezentowanie zagranicznym przedsiębiorcom potencjału eksportowego polskiego sektora rolno-spożywczego oraz polskich marek i specjalności żywnościowych, aby za ich pośrednictwem wzmocnić efekt działań promocyjnych i utrwalić pozytywny wizerunek polskiej żywności na świecie. Misja swoim zakresem objęła **rozmowy b2b** z polskimi przedsiębiorcami branży spożywczej w Warszawie w dniach **14 i 16 kwietnia 2025 r.**, w których udział wzięło ponad **60 polskich przedsiębiorców**, oraz **wizyty w zakładach produkcyjnych** i **store-check** w dniu **15 kwietnia 2025 r.**;
- 3) **webinarium informacyjne „Skuteczny eksport do Niemiec”**, które odbyło się **3 września 2025 r.** Jako prelegent wystąpiła przedstawicielka Zagranicznego Biura Handlowego PAIH we **Frankfurcie**. Podczas webinarium: omówiono m.in. ogólne trendy na rynku niemieckim w branży spożywczej, strategię wejścia na rynek, przedstawiono wymagane certyfikaty, a także udzielono informacji praktycznych w zakresie skutecznego marketingu i komunikacji podczas targów **Anuga 2025**.
- 4) **targi ANUGA 2025**, które odbyły się w dniach **4–8 października 2025 r.** w **Kolonii w Niemczech**. W sektorze Anuga Fine Food w ramach powierzchni przydzielonej KOWR zorganizowano stoisko promocyjne o powierzchni **50 mkw.**, na którym odbyło się około 20 **spotkań biznesowych** firm. Dodatkowo wyświetlana była **prezentacja multimedialna** dotycząca potencjału polskiego sektora spożywczego oraz **filmy** przekazane przez firmy odbywające spotkania na stoisku. Podczas wszystkich dni targowych na stoisku obecny był **ekspert**, którego zadaniem było udzielanie informacji o polskim sektorze spożywczym. Dostępne były również **ulotki** i **katalogi** w języku angielskim i niemieckim oraz **gadżety** przeznaczone do dystrybucji wśród zwiedzających targi. Ekspozowano również **kody QR prowadzące do oferty eksportowej firm** w języku angielskim i niemieckim. Na stoisku obecna była przedstawicielka Zagranicznego Biura Handlowego PAIH we Frankfurcie. W ramach ww. projektu każdego dnia na polskim stoisku narodowym odbywały się **pokazy kulinarne** prowadzone przez szefów kuchni, które przybliżyły odwiedzającym targi smaki polskiej kuchni, jak również tradycję oraz kulturę kulinarną.

W 2025 r. na organizację działań w ramach sektorowego programu promocji KOWR wypłacił ogółem z budżetu unijnego kwotę w wysokości **1 206,83 tys. zł**⁷³.

⁷³ Bez kosztów wynagrodzeń i podróży służbowych ujętych w planie finansowym KOWR.

6.4. Współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. na rzecz wspierania eksportu i promocji polskich produktów rolno-spożywczych na wybranych rynkach zagranicznych

Polska jest jednym z największych producentów żywności w UE, jednak potencjał w tej dziedzinie nie jest w pełni wykorzystany. Kluczowe znaczenie dla możliwości dalszego rozwoju polskiego rolnictwa i przemysłu spożywczego ma zdobywanie nowych rynków zbytu – zwłaszcza spoza UE – i pozyskiwanie nowych partnerów handlowych.

W dniu **9 września 2025 r.** KOWR oraz Polska Agencja Inwestycji i Handlu zawarły umowę w sprawie **wieloletniego projektu rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą na lata 2025-2028.**

Umowa zakłada ustanowienie tzw. **ekspertów rolno-spożywczych**, którzy będą realizować zadania na rzecz polskiego sektora rolno-spożywczego na rynkach: **Arabii Saudyjskiej, Brazylii** (z możliwością działań w **Argentynie**), **Japonii, Korei Południowej, Nigerii** (przy możliwej aktywności w krajach **Afryki Wschodniej**), **Singapuru** (z perspektywą realizacji zadań w **Indonezji, Malezji i Tajlandii**), **USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.**

6.5. Współpraca z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w obszarze wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą oraz zagranicznej promocji polskich produktów rolnych i żywnościowych

W ramach realizacji **porozumienia dotyczącego współpracy w obszarze wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą oraz zagranicznej promocji polskich produktów rolnych i żywnościowych**, zawartego pomiędzy KOWR a Ministerstwem Spraw Zagranicznych w dniu **5 maja 2023 r.**, w 2025 r. zrealizowano **8 działań w kooperacji z polskimi placówkami dyplomatycznymi podległymi MSZ**, tj. z:

- 1) **Ambasadą RP w Dublinie – promocja polskich win w Irlandii** podczas festiwalu zorganizowanego przez placówkę w dniach **5–6 kwietnia 2025 r. w Dublinie**,
- 2) **Ambasadą RP w Singapurze – organizacja wydarzenia medialnego w dniu 9 kwietnia 2025 r.**, w którym udział wzięli m.in. przedstawiciele singapurskiego biznesu, lokalnych mediów oraz influencerzy,
- 3) **Ambasadą RP w Singapurze – organizacja wydarzenia promocyjnego pn. „Polish Culinary Weekend” w dniach 12-13 kwietnia 2025 r.** Wydarzenie, przy udziale polskiego szefa kuchni, odbyło się w ramach 9. edycji festiwalu PolandSHIOK!,
- 4) **Ambasadą RP w Atenach – „Promocja polskich produktów rolno-spożywczych w formie pokazu kulinarnego podczas obchodów Święta Konstytucji 3 Maja”.**

W ramach wydarzenia **7 maja 2025 r.** przeprowadzono pokaz kulinarny i degustację. W czasie pokazu sporządzono dania na bazie polskich produktów (głównie warzyw i owoców) otrzymanych m.in. od wystawców biorących udział w międzynarodowych targach **FRESKON 2025 w Salonikach w Grecji**,

- 5) **Ambasadą RP w Abu Zabi – promocję polskich produktów regionalnych i wysokiej jakości** podczas obchodów Święta Narodowego 3 Maja w dniu **7 maja 2025 r.** w **Abu Zabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich**. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele: korpusu dyplomatycznego, polskiego i emirackiego biznesu, administracji oraz lokalnych mediów,
- 6) **Ambasadą RP w Algierze – misję przedsiębiorców** z wybranych branż rolno-spożywczych do **Algierii (Algieru)** w dniach **20–24 października 2025 r.** W misji wzięło udział **8 firm** z sektora rolno-spożywczego: z branży mięsnej (w tym żywego bydła), produktów mlecznych, jajecznych, karm dla zwierząt i panierek. Program misji obejmował spotkania z przedstawicielami państwowych i prywatnych firm handlowych, wizyty w zakładach produkcyjnych oraz punktach sprzedaży, w porcie w Algierze oraz spotkanie szkoleniowe z udziałem ekspertów,
- 7) **Ambasadą RP w Wiedniu – promocja polskiej żywności** podczas obchodów Narodowego Święta Niepodległości zorganizowanych przez placówkę **13 listopada 2025 r.**,
- 8) **Ambasadą RP w Taszkencie – misję przedsiębiorców** branży spożywczej do **Uzbekistanu (Taszkentu)** w dniach **24–28 listopada 2025 r.** W misji wzięło udział **9 firm** z sektora rolno-spożywczego, w tym z: branży mięsnej, słodczy, produktów bezglutenowych, dodatków do wędlin oraz skrobi ziemniaczanej i przetworów owocowo-warzywnych. W ramach programu misji przedsiębiorcy wzięli udział w **rozmowach b2b** z importerami i dystrybutorami, **odwiedzili sieci handlowe**, w których spotkali się z ich przedstawicielami.

6.6. Prowadzenie i wsparcie działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 16a ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR prowadził **działania promocyjne, informacyjne, edukacyjne i kulturalne (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczące produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych** (z wyłączeniem działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej realizowanych przez ministrów właściwych do spraw rolnictwa, rynków rolnych, rybołówstwa lub rozwoju wsi).

Źródło: <https://www.kupujswiadomie.gov.pl> (odczyt – maj 2026 r.).

Działania promocyjne realizowane przez KOWR były prowadzone w ramach **spójnej i jednolitej strategii komunikacji**, która miała na celu zbudowanie rozpoznawalnego wizerunku produktów rolno-spożywczych z wykorzystaniem **hasła #KupujŚwiadomie**, a także utrwalenie w świadomości konsumentów konkretnych skojarzeń z produktami spożywczymi wytwarzanymi w Polsce i posiadającymi **oznaczenia krajowe lub certyfikaty unijne**.

Działania promocyjne na rynku krajowym były realizowane przez Centralę KOWR w ścisłej współpracy ze wszystkimi OT KOWR. W 2025 r. realizowano **wydarzenia ogólnopolskie i regionalne** związane z promocją **żywności wysokiej jakości**. KOWR dążył do synergii zadań o zasięgu **ogólnopolskim**, uzupełnionych o działania **regionalne**.

Głównym celem działań promocyjno-informacyjnych była **popularyzacja żywności wysokiej jakości wytwarzanej w ramach systemów jakości oraz oznaczeń (w tym żywności regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej)**, a także **zwiększenie spożycia żywności produkowanej w kraju**, a przez to **wzrost konkurencyjności polskich produktów rolno-spożywczych**. Działania realizowane były w **dwóch kluczowych obszarach**:

- 1) pierwszy – adresowany do **konsumentów** – polegał na: budowaniu świadomości konsumentów w zakresie **krajowych i unijnych systemów jakości żywności oraz oznaczeń**, zachęcaniu do **patriotyzmu konsumenckiego** i kształtowaniu **pozytywnych wzorców zakupowych** poprzez wybieranie krajowych produktów rolno-spożywczych wysokiej jakości,
- 2) drugi – dedykowany **regionalnym i ogólnopolskim producentom żywności** – polegał na informowaniu na temat **krajowych i unijnych systemów jakości żywności oraz oznaczeń**, a także **udzielaniu wsparcia promocyjnego** w celu skuteczniejszego dotarcia do konsumentów.

Źródło: <https://www.kupujswiadomie.gov.pl/festiwal> (odczyt – maj 2026 r.).

Działania były prowadzone z wykorzystaniem **różnych kanałów komunikacji**, przy zachowaniu spójnego komunikatu, z wykorzystaniem np.: **strony internetowej www.kupujswiadomie.gov.pl, telewizji, radia, prasy, internetu (w tym mediów społecznościowych), kin, reklam zewnętrznych, quizów i innych działań online, konferencji, spotkań, warsztatów, wykładów, olimpiad i konkursów** (w tym podczas

konkursu kulinarnego „Bitwa regionów”), w trakcie **pokazów kulinarnych i degustacji**, podczas **krajowych i regionalnych wydarzeń** (w tym o charakterze targowym, np. podczas **Festiwalu Polskiej Żywności #KupujŚwiadomie** oraz **kiermaszów i jarmarków #KupujŚwiadomie**), a także w formie **publikacji (m.in. książek, ulotek) i materiałów informacyjno-promocyjnych**.

Źródło: <https://www.kupujswiadomie.gov.pl/festiwal/2025-2/> (odczyt – maj 2026 r.).

W realizację założeń działań pod hasłem #KupujŚwiadomie wpisała się również **III edycja Festiwalu Polskiej Żywności #KupujŚwiadomie** zorganizowanego we **wrześniu 2025 r.** w Warszawie na PGE Narodowym pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Prezydenta m.st. Warszawy. Do udziału w zainicjowanym przez KOWR przedsięwzięciu targowo-konferencyjnym i branżowym zgłosiło się **123 regionalnych producentów żywności z całego kraju**. Wydarzenie odwiedziło blisko **10 tys. osób**.

Źródło: <https://www.kupujswiadomie.gov.pl/festiwal/2025-2/> (odczyt – maj 2026 r.).

Celem wydarzenia było przede wszystkim zwiększenie świadomości konsumentów na temat polskiej żywności wysokiej jakości oraz promocja żywności certyfikowanej w ramach systemów jakości oraz z oznaczeniami. Podczas festiwalu zorganizowano: **finał X edycji konkursu kulinarnego pn. „Bitwa regionów”, 19 paneli dyskusyjnych z udziałem 75 ekspertów, 6 spotkań z autorami publikacji o tematyce kulinarnej, 7 rodzajów warsztatów kulinarnych i rękodzielniczych oraz 3 pokazy kulinarne**, a w specjalnie zaaranżowanej przestrzeni – **warsztaty edukacyjne dla dzieci**.

W 2025 r. KOWR promował polską żywność także podczas **szeregu innych wydarzeń**, m.in.: **Targów „Polska smakuje” w Augustowie, Dnia Dziecka w KPRM, XI edycji „Olimpiady**

Zwolnieni z Teorii”, Pikniku Naukowego, Mistrzostw w Szachach i Speedcubingu, Erasmus Student Network Polska oraz licznych kiermaszów wielkanocnych i jarmarków bożonarodzeniowych #KupujŚwiadomie (wzięli w nich udział producenci i wytwórcy żywności lokalnej, regionalnej oraz posiadającej oznaczenia i certyfikaty jakości żywności, którzy zgłosili się do udziału w ramach naboru prowadzonego przez OT KOWR).

Źródło: <https://www.kupujswiadomie.gov.pl> (odczyt – maj 2026 r.).

Z okazji obchodów **Dnia Rolnictwa Ekologicznego Unii Europejskiej (23 września 2025 r.)** KOWR prowadził działania informacyjno-promocyjne dotyczące unijnej produkcji ekologicznej. Działania polegały na budowaniu rozpoznawalności logo produkcji ekologicznej UE, edukowaniu w zakresie metod produkcji ekologicznej i zalet posiadania unijnego certyfikatu w celu zwiększenia spożycia żywności produkowanej w kraju i podniesienia konkurencyjności polskich produktów rolno-spożywczych. Powyższym celom służyły m.in. strony **KUPUJŚWIADOMIE.gov.pl** i **PL EKO na Facebooku**, na których promowano zagadnienia związane z rolnictwem ekologicznym i ekożywnością, oraz **quiz ekologiczny online**, który był okazją do pogłębienia wiedzy o rolnictwie ekologicznym i produktach z tym unijnym certyfikatem.

Źródło: <https://bitwaregionow.pl/>

Jednym z kluczowych projektów zrealizowanych w 2025 r. przez KOWR pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi był **konkurs kulinarny „Bitwa regionów”**. **X edycja** konkursu została przeprowadzona w **trzech etapach**: zgłoszenia internetowe i eliminacje w regionach, półfinały wojewódzkie i finał z udziałem 16 najlepszych kół gospodyń wiejskich oraz stowarzyszeń (po jednym z każdego województwa). Łącznie odbyły się **132 wydarzenia w całej Polsce**, które odwiedziło około **0,5 mln osób**. W 2025 r. do konkursu „Bitwa regionów” zgłosiły się **1 843 koła gospodyń wiejskich i stowarzyszenia**, a udział wzięły **1 344 drużyny**. Finał konkursu odbył się 6 września 2025 r. podczas Festiwalu Polskiej Żywności #KUPUJŚWIADOMIE na PGE Narodowym.

Podsumowując, w 2025 r. KOWR zrealizował **683 przedsięwzięcia** w ramach ww. krajowych działań promocyjnych, na które z budżetu krajowego wydatkowano ogółem **14 581,17 tys. zł**.

W latach 2012–2025 na działania promujące krajowe produkty rolne i żywnościowe – ze szczególnym uwzględnieniem certyfikowanej żywności regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej – wypłacono **85,8 mln zł** oraz zrealizowano blisko **5,2 tys. przedsięwzięć promocyjno-informacyjnych**.

6.7. Obsługa funduszy promocji produktów rolno-spożywczych

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2025 r. poz. 683), obsługuje **10 funduszy**:

- 1) Fundusz Promocji **Mleka**,
- 2) Fundusz Promocji **Mięsa Wieprzowego**,
- 3) Fundusz Promocji **Mięsa Wołowego**,
- 4) Fundusz Promocji **Mięsa Końskiego**,
- 5) Fundusz Promocji **Mięsa Owczego**,
- 6) Fundusz Promocji **Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych**,
- 7) Fundusz Promocji **Owoców i Warzyw**,
- 8) Fundusz Promocji **Mięsa Drobiowego**,
- 9) Fundusz Promocji **Ryb**,
- 10) Fundusz Promocji **Roślin Oleistych**.

Fundusze promocji zostały utworzone w celu wspierania marketingu rolnego, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno-spożywczych. Do zadań realizowanych w ramach funduszy należą m.in.: finansowanie i/lub współfinansowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych (obejmujących promocję spożycia określonych produktów rolno-spożywczych oraz edukację grup docelowych, głównie młodzieży i dzieci), prowadzenie badań naukowych, badań rynkowych i prac rozwojowych w zakresie poprawy jakości produktów spożywczych oraz szkoleń dla producentów i przetwórców, a także wspieranie

krajowych organizacji branżowych, w tym ich przedstawiciele biorących udział w pracach specjalistycznych stałych i roboczych komitetów organizacji międzynarodowych lub będących członkami statutowych organów tych organizacji, zajmujących się problemami danego rynku. Organizacje te mogą również finansować tzw. wkład własny programów promocyjnych i/lub informacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w formie:

- **programów prostych** prowadzonych w ramach delegowanego z ARiMR do KOWR mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”,
- **programów wielonarodowych**, w których uczestniczą co najmniej dwa państwa UE.

Do zadań KOWR należy wyłącznie administrowanie funduszami promocji oraz obsługa rachunków bankowych poszczególnych funduszy.

Każdy fundusz jest zarządzany przez komisję zarządzającą składającą się z 9 członków (przedstawiciele przetwórców produktów rolnych właściwych dla danego funduszu, producentów oraz izb rolniczych). Do kompetencji komisji zarządzających należy:

- reprezentowanie interesów branż, których dotyczą fundusze promocji, wobec ministra właściwego do spraw rynków rolnych, innych organów administracji publicznej i Dyrektora Generalnego KOWR w zakresie zarządzania funduszem właściwym dla danej branży,
- ustalanie zasad gospodarowania środkami finansowymi danego funduszu określających głównie szczegółowe warunki i tryb przedkładania propozycji programów oraz działań,
- opracowywanie planu finansowego funduszu,
- sporządzanie sprawozdania rzeczowego funduszu,
- uchwalanie regulaminu danej komisji,
- opracowywanie strategii promocji dla branż, których dotyczą fundusze promocji,
- przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych:
 - regulaminu danej komisji,
 - zasad gospodarowania środkami finansowymi i planów finansowych danego funduszu promocji w zakresie realizacji celów,
 - sprawozdania rzeczowego i sprawozdania z wykonania planu finansowego funduszy,
 - strategii promocji opracowanej dla branży.

Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa:

- dysponuje środkami funduszy promocji na podstawie uchwał komisji zarządzających,
- zapewnia obsługę prawną i techniczno-biurową funduszy oraz komisji zarządzających,
- sporządza sprawozdania z wykonania planu finansowego funduszy promocji,
- odmawia realizacji uchwał komisji zarządzających niezgodnych z przepisami prawa,
- ustala w drodze decyzji administracyjnej kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków finansowych funduszy promocji udzielonych w ramach wsparcia finansowego.

Realizacja zadań przez KOWR polega również m.in. na: obsłudze deklaracji wpłat na fundusze promocji i wydawaniu decyzji w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania dla podmiotów skupujących mleko oraz egzekwowaniu obowiązku dokonywania wpłat na fundusze promocji.

Źródłami finansowania funduszy są głównie wpłaty dokonywane przez zobowiązane podmioty z poszczególnych branż. Fundusze promocji są zasilane z wpłat naliczanych i pobieranych od podmiotów skupujących i przetwarzających produkty rolne w wysokości 0,1% wartości netto z faktur zakupu/sprzedaży, z wyłączeniem Funduszu Promocji Roślin Oleistych, gdzie obowiązuje naliczenie w wysokości 0,2%, a w przypadku Funduszu Promocji Mleka – w wysokości 0,001 zł od każdego skupionego kilograma mleka. Dodatkowym źródłem zasilania funduszy są odsetki bankowe naliczane od środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bieżących funduszy oraz odsetki od należności i koszty upomnień. Szczegółowy wykaz towarów, od których są naliczane wpłaty na fundusze promocji produktów rolno-spożywczych, określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁷⁴.

Tabela 16. **Wpływy na fundusze promocji produktów rolno-spożywczych w 2025 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Wpływy (tys. zł)
1.	Fundusz Promocji Mleka	13 747,31
2.	Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego	16 314,31
3.	Fundusz Promocji Mięsa Wołowego	12 690,34
4.	Fundusz Promocji Mięsa Końskiego	146,51
5.	Fundusz Promocji Mięsa Owczego	44,04
6.	Fundusz Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych	12 771,44
7.	Fundusz Promocji Owoców i Warzyw	15 235,56
8.	Fundusz Promocji Mięsa Drobiowego	29 326,31
9.	Fundusz Promocji Ryb	613,90
10.	Fundusz Promocji Roślin Oleistych	10 361,26
Ogółem		111 250,98

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. na rachunki funduszy wpłynęło **111 250,98 tys. zł**. Ponad **9 tys. podmiotów gospodarczych** złożyło deklaracje wpłat na fundusze promocji. Odbyło się **78 posiedzeń komisji zarządzających**. W planach finansowych na 2025 r. komisje zarządzające przyjęły do realizacji **585 zadań**. Wydano **1 207 decyzji w sprawie udzielenia i wypłaty wsparcia**, w wyniku których ze środków zgromadzonych na rachunkach bankowych funduszy wydatkowano ogółem **106 235,62 tys. zł**⁷⁵.

W 2025 r. KOWR wydał **2 875 rozstrzygnięć administracyjnych** w ramach wpłat i wypłat (z tego: 1 207 decyzji w sprawie udzielenia i wypłaty wsparcia, 1 291 decyzji w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podmiotów skupujących względem Funduszu Promocji Mleka za IV kwartał 2024 r. oraz I–III kwartał 2025 r., a także 377 innych rozstrzygnięć administracyjnych, decyzji i postanowień w zakresie rozliczenia wpłat). Przeprowadzono

⁷⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie szczegółowego wykazu towarów, od których są naliczane, pobierane, przekazywane i wpłacane wpłaty na fundusze promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2025 r. poz. 397).

⁷⁵ Wydatki nie uwzględniają kosztów związanych z obsługą funduszy promocji i z obsługą komisji zarządzających (tj. 3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji) oraz pozostałych kosztów niezwiązanych z bezpośrednimi działaniami określonymi w art. 2 ust. 2 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych.

136 kontroli, z tego: 94 podatkowych, 18 technicznych i 24 księgowe. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w trakcie rozpatrywania było ponad **300 wniosków** o udzielenie i wypłatę wsparcia z funduszy promocji.

Tabela 17. **Wydatki z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych w 2025 r. na zrealizowane zadania***

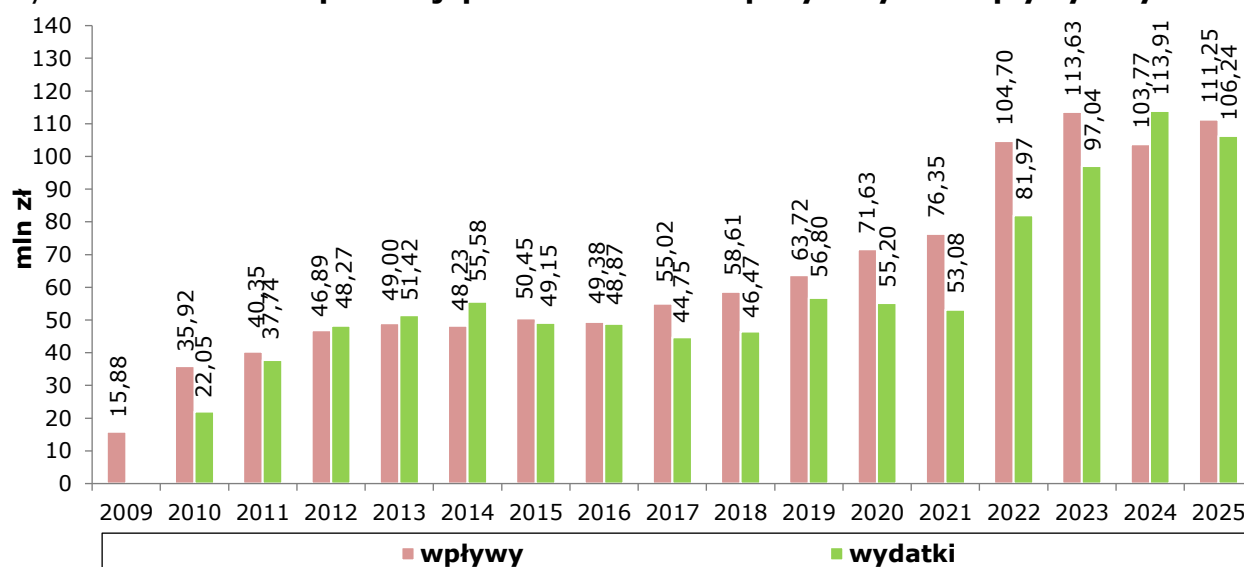
Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki (tys. zł)
1.	Fundusz Promocji Mleka	12 998,85
2.	Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego	15 983,12
3.	Fundusz Promocji Mięsa Wołowego	11 016,52
4.	Fundusz Promocji Mięsa Końskiego	150,18
5.	Fundusz Promocji Mięsa Owczego	57,67
6.	Fundusz Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych	16 000,38
7.	Fundusz Promocji Owoców i Warzyw	9 746,81
8.	Fundusz Promocji Mięsa Drobiowego	29 841,80
9.	Fundusz Promocji Ryb	765,82
10.	Fundusz Promocji Roślin Oleistych	9 674,47
Ogółem		106 235,62

* Wydatki nie uwzględniają kosztów związanych z obsługą funduszy promocji i z obsługą komisji zarządzających (tj. 3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji) oraz pozostałych kosztów niezwiązanych z bezpośrednimi działaniami określonymi w art. 2 ust. 2 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych.

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. rozpoczęto proces tworzenia planów finansowych na rok 2026. W związku z powyższym KOWR prowadził obsługę techniczno-biurową posiedzeń komisji. Do końca grudnia 2025 r. wpłynęło **627 propozycji zadań** do planów finansowych na 2026 r., które KOWR na bieżąco weryfikował pod kątem formalnoprawnym, z czego do ww. planów wprowadzono **124 zadania**.

Wykres 34. **Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych – wpływy i wydatki***

* Wydatki nie uwzględniają kosztów związanych z obsługą funduszy promocji i z obsługą komisji zarządzających (tj. 3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji) oraz pozostałych kosztów niezwiązanych z bezpośrednimi działaniami określonymi w art. 2 ust. 2 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych.

Źródło: dane KOWR.

Od utworzenia funduszy promocji produktów rolno-spożywczych w 2009 r. do końca 2025 r. na konta funduszy wpłynęło ponad **1 095 mln zł**, a ze środków zgromadzonych na rachunkach bankowych funduszy na realizację działań informacyjno-promocyjnych wydatkowano ogółem około **969 mln zł**.

6.8. Działanie 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298) KOWR był podmiotem wdrażającym **działanie 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” delegowane z agencji płatniczej (ARiMR)⁷⁶**. W zakresie ww. działania realizowane były **2 poddziałania**, tj.:

- **poddziałanie 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”,**
- **poddziałanie 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”.**

Wspierani byli producenci rolni przystępujący do systemów jakości oraz grupy producentów realizujące inicjatywy informacyjne i promocyjne na rynku wewnętrznym w zakresie certyfikowanych produktów żywnościowych wysokiej jakości.

W 2025 r. w ramach działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020 KOWR wydał łącznie **299 decyzji** skutkujących płatnością przez agencję płatniczą (ARiMR) w kwocie ogółem **21 039,70 tys. zł** (z tego: 13 387,56 tys. zł z budżetu UE oraz 7 652,14 tys. zł z budżetu krajowego).

6.8.1. Poddziałanie 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”

Poddziałanie 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” PROW 2014–2020 było realizowane na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1591), które weszło w życie 19 sierpnia 2015 r.

Poddziałanie miało na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości. Pomoc była związana z refundacją kosztów wynikających z przystąpienia do systemu jakości, m.in. kosztów: kontroli (po której przeprowadzeniu jest wydawany

⁷⁶ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

stosowny certyfikat), rocznej składki na rzecz grupy producentów posiadającej odpowiednią formę organizacyjną oraz zakupu specjalistycznych publikacji związanych z prowadzeniem produkcji w zakresie danego systemu jakości. Wsparcie było skierowane do rolników aktywnych zawodowo, którzy wytwarzają produkty rolne lub środki spożywcze przeznaczone do spożycia. Aby skorzystać z pomocy, należało wytwarzać produkty:

- których nazwy zostały wpisane do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności lub chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych⁷⁷ lub
- objęte systemami: Rolnictwa ekologicznego⁷⁸, Ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich⁷⁹, Integrowanej Produkcji Roślin⁸⁰,
- zgodnie ze specyfikacją i standardami systemów: Jakość Tradycja, Quality Meat Program (QMP), Quality Assurance for Food Products (QAFP) – „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej”, Quality Assurance for Food Products – „Kulinarne mięso wieprzowe”, Quality Assurance for Food Products – „Wędliny”.

Wnioski o pomoc mogli składać rolnicy, którzy nie otrzymali tego rodzaju wsparcia dla tego samego systemu jakości żywności w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” PROW 2007–2013. Ponadto wnioskodawca nie mógł uzyskiwać wsparcia na dofinansowanie kosztów transakcyjnych ze środków działania „Rolnictwo ekologiczne”. Wsparcie finansowe w formie refundacji było przewidziane w okresie maksymalnie 5 lat od przystąpienia do systemu jakości.

W 2021 r. KOWR ogłosił dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 3.1., tj. **siódmy nabór** z terminem składania wniosków **od 31 maja do 1 lipca 2021 r.** oraz **ósmego naboru** z terminem składania wniosków **od 29 listopada do 30 grudnia 2021 r.** Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w ramach powyższych naborów w OT KOWR złożono ogółem **181 wniosków o przyznanie pomocy**. W ramach siódmego naboru wniosków wydano 52 decyzje o przyznaniu pomocy, natomiast w ramach ósmego naboru wniosków – 30 decyzji o przyznaniu pomocy.

W celu rozliczenia powyższych naborów do KOWR w 2025 r. w ramach poddziałania 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” beneficjenci złożyli **211 wniosków o płatność** na kwotę około **337,89 tys. zł**. Wydano ogółem **239 decyzji skutkujących płatnością** na kwotę **373,56 tys. zł** (z tego: 237,70 tys. zł z budżetu środków europejskich i 135,86 tys. zł z budżetu państwa).

⁷⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012.

⁷⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91, z późn. zm.

⁷⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

⁸⁰ Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630, z późn. zm.).

Ogółem w ramach **ośmiu naborów wniosków o przyznanie pomocy** (w latach 2015–2021) w zakresie poddziałania 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” do OT KOWR do końca 2025 r. złożono **4,4 tys. wniosków o przyznanie pomocy**, a KOWR wydał ponad **8,1 tys. decyzji przyznających płatność**.

6.8.2. Poddziałanie 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”

Poddziałanie 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” było wdrażane na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2401, z późn. zm.), które weszło w życie w dniu 23 lipca 2016 r.

Poddziałanie 3.2. obejmowało wsparcie operacji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez uczestników systemów jakości, tj. przez grupy producentów składające się co najmniej z dwóch producentów, którzy wytwarzali produkty rolne lub środki spożywcze przeznaczone do spożycia przez ludzi w ramach systemów jakości, o których mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013⁸¹.

O wsparcie ubiegały się w Polsce grupy producentów wytwarzające produkty wysokiej jakości w ramach unijnych systemów jakości żywności, tj.: gwarantowanych tradycyjnych specjalności, chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych, rolnictwa ekologicznego, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich oraz krajowych systemów jakości żywności (tj.: „Jakość Tradycja”, „Quality Meat Program”, „Quality Assurance for Food Products” – „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej”, „Quality Assurance for Food Products” – „Kulinarne mięso wieprzowe”, „Quality Assurance for Food Products” – „Wędliny”).

Do zadań KOWR w zakresie przedmiotowego poddziałania należały: ocena materiałów informacyjno-promocyjnych i reklamowych, rozpatrywanie wniosków o płatność, nadzór nad realizacją zawartych umów, zawieranie umów oraz aneksów do umów, przeprowadzanie kontroli, sporządzanie zleceń płatności, weryfikacja wniosków o przyznanie pomocy, sporządzanie prognoz wydatków oraz sprawozdań z realizacji poddziałania.

⁸¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, z późn. zm.

W 2025 r. kontynuowano obsługę **37 umów o przyznaniu pomocy**, zawartych na kwotę 49 765,75 tys. zł (z tego: 31 665,95 tys. zł z budżetu środków europejskich i 18 099,8 tys. zł z budżetu państwa) w ramach **drugiego naboru wniosków o przyznanie pomocy** (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.).

W ramach **trzeciego naboru wniosków o przyznanie pomocy** w zakresie poddziałania 3.2. trwającego od 4 lipca do 1 września 2022 r. wpłynęły **54 wnioski o przyznanie pomocy** na łączną kwotę **78 563,62 tys. zł**. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w ramach trzeciego naboru wniosków obsługiwano **38 umów** zawartych na kwotę **52 489,60 tys. zł** (z tego: 33 399,13 tys. zł z budżetu środków europejskich i 19 090,47 tys. zł z budżetu państwa). Do końca 2025 r. wpłynęły **133 wnioski o płatność** na kwotę **50 512,10 tys. zł**.

W 2025 r. wydano **60 zleceń skutkujących płatnością** na **20 666,14 tys. zł** (z tego: 13 149,86 tys. zł z budżetu środków europejskich i 7 516,28 tys. zł z budżetu państwa).

W 2025 r. realizacja poddziałania 3.2 w zakresie płatności została zakończona.

Działania informacyjne i promocyjne w ramach wdrażanych poddziałań PROW 2014–2020 KOWR w 2025 r. realizował poprzez: **stronę internetową, infolinię oraz punkty informacyjne w OT KOWR.**

7. REALIZACJA DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH I INWESTYCYJNYCH W ZAKRESIE INNOWACYJNOŚCI W SEKTORZE ROLNO-SPOŻYWCZYM

W „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” (SZRWiR 2030), która jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich państwa, zostały zaprezentowane cele, kierunki interwencji oraz działania, jakie powinny zostać podjęte w perspektywie roku 2030 również dla **rozwoju innowacji w sektorze rolno-spożywczym**⁸². **Cel szczegółowy nr I „Wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy”** ma zostać osiągnięty m.in. dzięki realizacji **kierunku interwencji I.1. „Zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, rybackiej i przetwórstwa rolno-spożywczego”** oraz następujących działań:

- 1.1.13. tworzenie warunków dla rozwoju, upowszechniania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań, produktów i procesów w rolnictwie, rybactwie i sektorze rolno-spożywczym (w tym odpowiadających także na potrzeby wynikające z procesów demograficznych),
- 1.1.23. cyfryzacja wdrażania instrumentów polityki rolnej i rybackiej,
- 1.1.24. tworzenie, wdrożenie i rozwijanie innowacyjnych aplikacji oraz otwartych platform ICT wspierających producentów rolnych,
- 1.1.32. promocja i implementacja nowoczesnych technologii w zakresie zwiększenia efektywności produkcji i upowszechnienia standardów uczciwej konkurencji.

Wszystkie wymienione działania **celu szczegółowego nr I SZRWiR 2030** wymagają **realizacji oraz wsparcia prorozwojowych działań i projektów innowacyjnych w sektorze rolno-spożywczym**.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 24 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR **realizuje działania rozwojowe i inwestycyjne w zakresie innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym**⁸³.

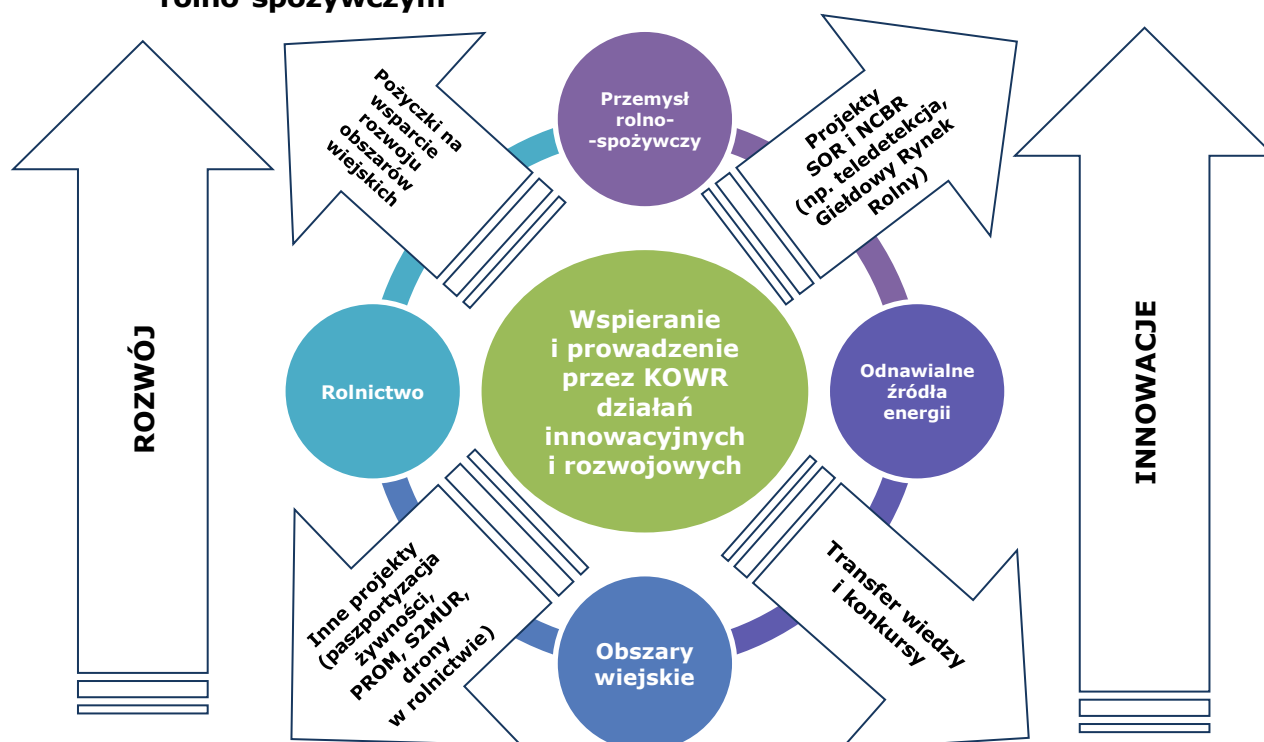
⁸² <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/strategia-zrownowazonego-rozwoju-wsi-rolnictwa-i-rybactwa3> (odczyt – maj 2026 r.).

⁸³ Na mocy § 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 408) w Centrali KOWR wydzielono pion innowacji i rozwoju, który podejmuje działania dotyczące wdrażania innowacji w rolnictwie oraz sektorze rolno-spożywczym.

KOWR ma za zadanie pełnić funkcje prorozwojowe, stanowiąc skuteczne zaplecze instytucjonalne do realizacji działań wspierających polskie rolnictwo i poprawiających jakość życia na obszarach wiejskich⁸⁴.

Wartość dodana ma być realizowana przez **wspieranie i wdrażanie innowacji w rolnictwie**, które będą ukierunkowane na poprawę konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych, integrację producentów i skracanie łańcucha żywnościowego oraz bardziej sprawiedliwy podział wartości w tym łańcuchu.

Wykres 35. **Wsparcie przez KOWR działań innowacyjnych i rozwojowych w sektorze rolno-spożywczym**

Źródło: opracowano w KOWR.

W związku z powyższym zadaniem KOWR jest zarówno **wspieranie, jak i prowadzenie działań innowacyjnych zorientowanych na rozwój następujących dziedzin: rolnictwa, przemysłu spożywczego, odnawialnych źródeł energii oraz obszarów wiejskich.**

W 2025 r. KOWR realizował następujące projekty i podejmował poniższe działania innowacyjno-rozwojowe:

7.1. System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych (S2MUR)

W 2025 r. w ramach projektu S2MUR – obejmującego zaprojektowanie i budowę **systemu IT wykorzystującego dane satelitarne, meteorologiczne, glebowe i statystyczne w celu monitorowania upraw rolnych na terenie kraju** – w uzgodnieniu z MRiRW

⁸⁴ Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa KOWR realizuje zadania wynikające z polityki państwa, w szczególności w zakresie wdrażania i stosowania instrumentów wsparcia rolnictwa, aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich.

dokonano podziału projektu na dwa etapy (etap I był finansowany ze środków finansowych Zasobu WRSP). Ponadto **zaktualizowano dokumentację** projektu, w tym „Opis założeń projektu informatycznego”, który przekazano do dalszych uzgodnień.

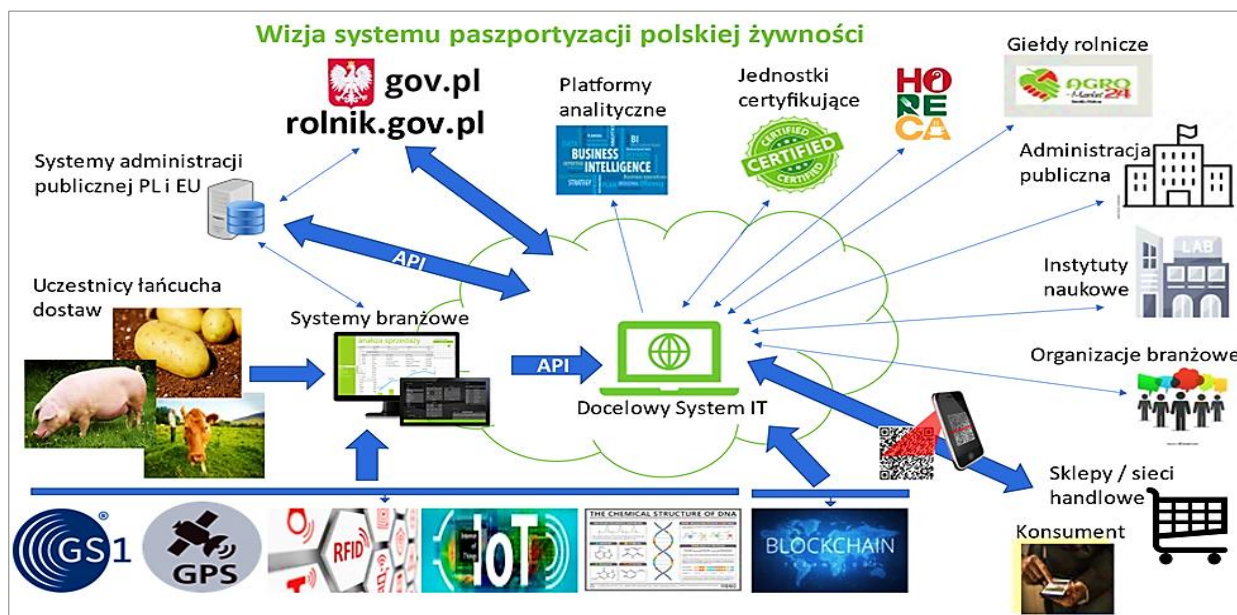
W ramach realizowanego etapu powstaną rozwiązania mające na celu **zwiększenie dokładności szacowania strat suszowych** przy jednoczesnym rozszerzeniu zakresu upraw objętych monitoringiem o dodatkowe gatunki/formy. **Kontynuowano współpracę z doradcą technicznym oraz prowadzono nadzór nad wykonawcą systemu S2MUR. Pozyskano wysokorozdzielcze zobrażenia satelitarne** w ramach prowadzonego monitoringu ciągłego, a także prowadzono uzgodnienia z dysponentami danych źródłowych.

W 2025 r. na realizację projektu „System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych” – etap I KOWR wydatkował środki finansowe z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w wysokości **5 061,23 tys. zł**⁸⁵.

7.2. Paszportyzacja polskiej żywności

Projekt „**Paszportyzacja polskiej żywności**” (PPŻ) stanowi jedno z przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój nowoczesnych narzędzi cyfrowych wspierających identyfikowalność, autentyczność oraz bezpieczeństwo żywności w Polsce.

Jego celem jest budowa kompatybilnego **systemu IT umożliwiającego gromadzenie, przetwarzanie oraz udostępnianie informacji o produktach rolno-spożywczych na kluczowych etapach łańcucha dostaw**, zgodnie z koncepcją „od pola do stołu”. Projekt wpisuje się w **działania na rzecz**: zwiększania przejrzystości rynku żywności, przeciwdziałania fałszerstwom oraz wzmacniania zaufania konsumentów i partnerów handlowych do polskiej żywności.

Źródło: schemat KOWR.

⁸⁵ Dodatkowo w 2025 r. na realizację projektu S2MUR wydatkowano w ramach planu finansowego KOWR z pozycji „wynagrodzenia bezosobowe” kwotę 20,70 tys. zł.

Realizacja projektu rozpoczęła się od **pilotażu** przeprowadzonego w latach 2021–2023, który stanowił podstawę do **sformułowania rekomendacji** dla budowy ww. systemu IT.

W wyniku przeprowadzonych badań i analiz uzyskano potwierdzenie, że przedsięwzięcie polegające na budowie i wdrożeniu tego systemu dla wielu rynków i produktów jest wykonalne oraz celowe.

Pilotaż potwierdził również możliwość **wygenerowania pełnego zakresu „paszportu” dla mięsa wołowego, wieprzowego oraz ziemniaków**, co potwierdza gotowość przyjętych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych do dalszego rozwoju systemu na kolejne rynki i grupy produktowe.

W 2025 r., za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **kontynuowano prace przygotowawcze** mające na celu wdrożenie docelowych rozwiązań systemowych w ramach projektu. Działania obejmowały: **konsultacje rynkowe, opracowanie założeń projektowych, analizy prawne**, a także uzgodnienia z instytucjami publicznymi i partnerami projektu w zakresie współpracy⁸⁶.

W obszarze legislacyjnym **opracowano wstępne założenia do projektu ustawy o krajowym systemie Paszportyzacji Polskiej Żywności**, które stanowiąc będą podstawę do wdrożenia w Polsce systemu PPŻ. Przeprowadzono także **ankietę oceniającą aktualny poziom cyfryzacji rejestrów podmiotów administracji publicznej odpowiedzialnych za nadzór nad bezpieczeństwem i jakością żywności**.

7.3. Standaryzacja wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych

W 2025 r. KOWR zakończył realizację **projektu pilotażowego** pn. „**Standaryzacja wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych**”. Projekt był realizowany we współpracy z **Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa** w Warszawie.

Na podstawie wykonanych testów opracowano **raport „Podsumowanie testów – wnioski i rekomendacje”** oraz sporządzono „**Raport końcowy projektu**” i przygotowano **propozycje standardów wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych (BSP)**.

Pilotaż potwierdził zasadność wykorzystania BSP w KOWR, wskazując na realne usprawnienia w zakresie: oględzin nieruchomości, wsparcia procesów administracyjnych, precyzyjniejszej oceny roszczeń i wartości nieruchomości oraz optymalizacji pracy.

Wykorzystanie dronów poprawia jakość i bezpieczeństwo działań w terenie, skraca czas realizacji zadań oraz obniża koszty. Dodatkowo umożliwia dotarcie do trudno dostępnych miejsc i dokładniejszą ocenę stanu technicznego nieruchomości.

⁸⁶ W 2025 r. na realizację projektu „Paszportyzacja polskiej żywności” wydatkowano w ramach planu finansowego KOWR z pozycji „wynagrodzenia bezosobowe” kwotę 14,40 tys. zł.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/standaryzacja-wykorzystania-bezsalogowych-statkow-powietrznych2> (odczyt – kwiecień 2026 r.).

7.4. Organizacja konkursu na prace naukowe z zakresu innowacji w rolnictwie

W 2025 r. KOWR rozpoczął przygotowania do organizacji **konkursu na prace naukowe z zakresu innowacji w rolnictwie**, którego celem jest poznanie trendów w świecie naukowym dotyczących innowacji w rolnictwie oraz promocja koncepcji i rozwiązań naukowych obejmujących innowacyjne działania, prototypy, technologie lub propozycje usprawnień w obszarach: **technologia produkcji, klimat i środowisko, rozwój obszarów wiejskich** oraz **zarządzanie gospodarstwami rolnymi lub przedsiębiorstwami rolno-spożywczymi**.

Zakres konkursu wspiera realizację celów Wspólnej Polityki Rolnej UE oraz „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” ukierunkowanej m.in. na zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego, wartości dodanej w rolnictwie, wzrost dochodów mieszkańców wsi oraz poprawę stanu środowiska.

Konkurs skierowany jest do studentów i pracowników naukowych instytutów, uczelni rolnych oraz pokrewnych posiadających prace naukowe z zakresu rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz sektorów wsparcia rolnictwa.

Przygotowano dokumentację niezbędną do organizacji konkursu, w tym wymaganą do wyłonienia wykonawcy zewnętrznego w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych. Ogłoszenie i organizację konkursu zaplanowano na **II-IV kwartał 2026 r.**

8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

8.1. Wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) do zadań KOWR należy prowadzenie **działań ukierunkowanych na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie.**

Źródło: <https://www.energiazorolnictwa.pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

W ramach powyższych kompetencji KOWR prowadził działania **informacyjno-promocyjne, edukacyjne** rozpowszechniające tematykę odnawialnych źródeł energii (OZE). Wszystkie działania były prowadzone z wykorzystaniem **spójnej, jednolitej i powtarzalnej komunikacji wizualnej**, gwarantującej rozpoznawalność prowadzonych działań oraz budującej zaufanie interesariuszy. Wszystkie działania były opatrzone **hasłem „Energia z rolnictwa”, znakiem graficznym „Agro OZE”** oraz relacjonowane na tematycznej

stronie internetowej www.energiazrolnictwa.pl, która odnotowała w 2025 r. **rekordową liczbę 46 tys. aktywnych użytkowników**, oraz na kanałach społecznościowych KOWR (Facebook, YouTube, LinkedIn). W ramach zrealizowanych projektów upowszechniano wiedzę dotyczącą: możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii, nowoczesnych technologii opartych na tych źródłach, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań sprzyjających samowystarczalności energetycznej obszarów wiejskich i zmniejszających negatywny wpływ rolnictwa na jakość życia na terenach wiejskich. Podejmowane działania były kierowane w szczególności do: **przedstawicieli samorządów terytorialnych, lokalnych przedsiębiorców, rolników zainteresowanych inwestycjami OZE, liderów społecznych, stowarzyszeń lokalnych oraz mieszkańców gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, w tym do dzieci i młodzieży.**

KOWR przeprowadził **4 projekty edukacyjne**, w ramach których zrealizowano **25 spotkań szkoleniowych** (w tym dotyczących **mikrobiogazowni i biogazowni rolniczych, biogazu rolniczego oraz spółdzielni energetycznych**). Łącznie przeszkolono prawie **1,4 tys. osób**. Wiodącą grupą docelową działań byli m.in.: rolnicy, przedsiębiorcy z sektora rolno-spożywczego, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, liderzy społeczni, inwestorzy, członkowie spółdzielni energetycznych, pracownicy administracji.

Źródło: <https://www.energiazrolnictwa.pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

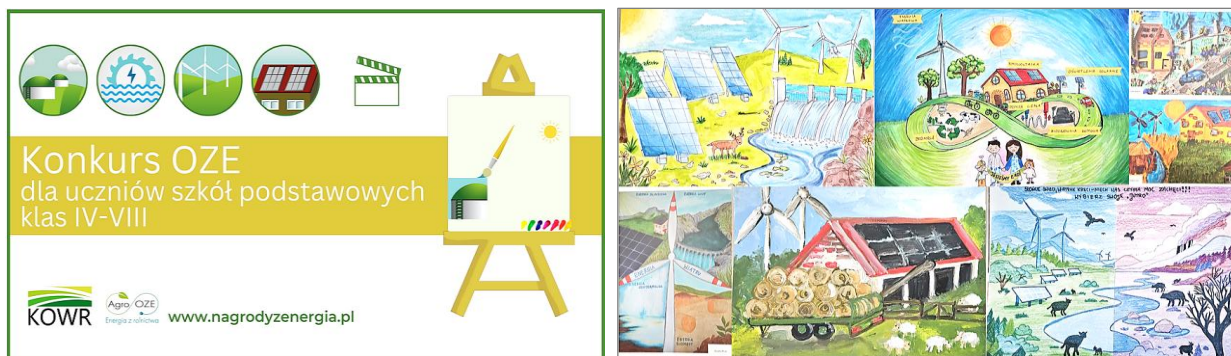
W ramach **warsztatów z zakresu biogazu rolniczego** przeszkolono **306 uczestników na terenie 10 województw** (śląskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubuskiego, pomorskiego, małopolskiego, warmińsko-mazurskiego, zachodniopomorskiego, lubelskiego i kujawsko-pomorskiego). W **III i IV kwartale 2025 r.** KOWR zorganizował **2 cykle szkoleniowe** (w Płocku i Poznaniu) poświęcone inwestycjom w biogazownie rolnicze oraz zakładaniu i prowadzeniu spółdzielni energetycznych. W szkoleniach dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego wzięło udział **242 przedstawicieli i pracowników gmin z terenów wiejskich i miejsko-wiejskich.**

Źródło: <https://www.energiarolnictwa.pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej KOWR były **webinaria o spółdzielniach energetycznych**, które w **IV kwartale 2025 r.** przyciągnęły ponad **1,2 tys. zarejestrowanych uczestników** oraz ponad **800 osób uczestniczących na żywo**. Cykl obejmował **6 spotkań** w dwóch blokach (dla administracji publicznej i praktyków spółdzielczości) oraz **3 ścieżki tematyczne** (funkcjonowanie spółdzielni, modele rozliczeń i bilansowania energii oraz relacje z rynkiem energii), przy czym każde zagadnienie omawiano dwukrotnie dla uzyskania większej dostępności.

W okresie **maj-czerwiec 2025 r.** KOWR przeprowadził **kampanię edukacyjną skierowaną do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych z gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wraz z konkursem „Energia z rolnictwa”**. Konkurs łączył formułę prac plastycznych (indywidualnie) i filmów wideo (zespółowo), inspirując młodzież do tworzenia wizji „wsi/gminy zielonej transformacji” i nowoczesnego, efektywnego energetycznie gospodarstwa rolnego.

Źródło: <https://www.energiarolnictwa.pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

Uzyskano rekordowe zaangażowanie w postaci ponad **1,5 tys. zgłoszeń**, co pozwoliło wyłonić **48 laureatów indywidualnych** i **16 laureatów zespołowych** na poziomie wojewódzkim. Przyznano miejsca 1, 2, 3 oraz wyróżnienia indywidualne na poziomie centralnym. Akcją poprzedzono kampanią informacyjno-promocyjną obejmującą **spot** oraz **komunikację w mediach społecznościowych**.

W okresie **listopad-grudzień 2025 r.** przeprowadzono **kampanię w Internecie**, obejmującą promocję animacji na temat **spółdzielni energetycznych** oraz **biogazowni rolniczych**. **Filmy** odnotowały na YouTube łącznie ponad **10 mln wyświetleń** i ponad **5 mln obejrzeń** uzyskując **VTR na poziomie 49,03%**, a działania **display w sieci GDN** (obejmującej obecność na portalach informacyjnych ogólnopolskich, regionalnych i branżowych) wygenerowały ponad **703 mln wyświetleń**, budując wysoką rozpoznawalność tematu OZE w szczególności na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich, a także wśród osób zainteresowanych OZE i transformacją energetyczną. Kreacje reklamowe wykorzystane w projekcie przez **okres 4 tygodni** odsyłały internautów do informacji oraz materiałów opracowanych w ramach innych projektów OZE udostępnionych na stronie www.energiarolnictwa.pl. **Kampania banerowa** była obecna na 3 portalach informacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, 10 serwisach informacyjnych o zasięgu regionalnym oraz 5 portalach branżowych dotyczących tematyki OZE oraz treści samorządowych i wygenerowała średnie **CTR na poziomie 0,089%**.

Źródło: <https://www.energiarolnictwa.pl/> (odczyt – maj 2026 r.).

Podsumowując, w 2025 r. KOWR zrealizował ogółem **146 aktywności/przedsięwzięć** (skutkujących i nieskutkujących wydatkami) w zakresie wsparcia działań promocyjno-informacyjnych na rzecz odnawialnych źródeł energii w rolnictwie, na które wydatkował z budżetu krajowego **2 498,64 tys. zł.**

8.2. Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. b ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 4, art. 12a, art. 13, art. 28k, art. 28q ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2025 r. poz. 901, z późn. zm.) do zadań KOWR w 2025 r. należało kontynuowanie działań związanych z **monitorowaniem rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych**. Dyrektor Generalny KOWR, jako organ rejestrowy wskazany w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, był odpowiedzialny za prowadzenie następujących rejestrów:

- **wytwórców** – przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biokomponentów, a następnie rozporządzania nimi przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów lub przeznaczeniem ich do wytworzenia przez siebie paliw,
- **podmiotów sprowadzających** – przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego biokomponentów dokonanego samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, a następnie rozporządzania tymi biokomponentami przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów,
- **administratorów systemów certyfikacji** – przedsiębiorców, którzy posiadają tytuł prawny do dysponowania uznanym systemem certyfikacji i wykonują działalność gospodarczą w zakresie udzielania zgody na korzystanie z tego systemu,
- **jednostek certyfikujących** – przedsiębiorców, którzy działając w ramach uznanego systemu certyfikacji, mają prawo wydawania certyfikatów podmiotom certyfikowanym,
- **rolników** wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek.

8.2.1. Rejestr wytwórców

W rejestrze wytwórców, wg stanu na 31 grudnia 2025 r., było ujętych **20 przedsiębiorców**⁸⁷. W 2025 r. wydano **jedno zaświadczenie** o wpisie do rejestru wytwórców, **dwa zaświadczenia** aktualizujące wpis oraz **jedną decyzję** o wykreśleniu wpisu z rejestru wytwórców.

Wytwórcy, którzy w danym kwartale wytworzyli biokomponenty, a następnie rozporządzali nimi przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów lub przeznaczyli je do wytworzenia paliw, byli zobowiązani do składania (w terminie 45 dni po zakończeniu kwartału) sprawozdań kwartalnych zawierających informacje dotyczące m.in. rodzajów i ilości wykorzystanych

⁸⁷ Z tego: 7 przedsiębiorców było uprawnionych do produkcji estrów metylowych, 10 – bioetanolu, 2 – biowęglowodorów ciekłych i bio propanu oraz jeden – biowęglowodorów ciekłych i bio propanu-butanu.

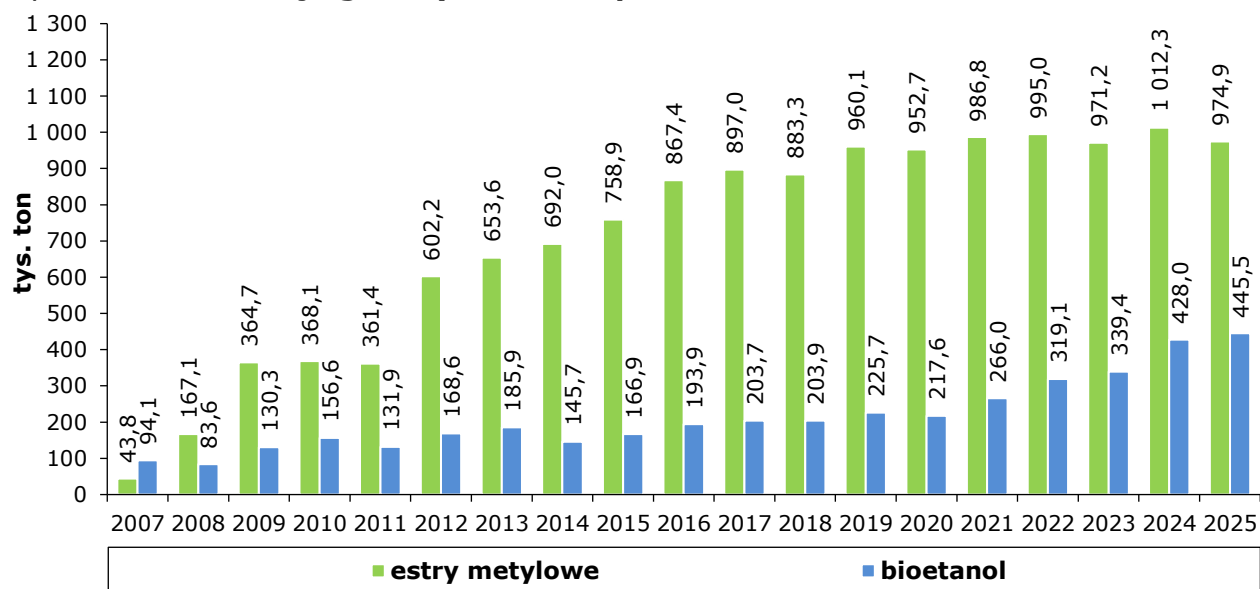
surowców oraz wytworzonych biokomponentów. Wytwórcy, którzy nie wykonywali ww. czynności, byli zobowiązani do złożenia oświadczeń o niewykonywaniu tych czynności. W 2025 r. wpłynęło **115 sprawozdań kwartalnych i oświadczeń** (w tym 35 korekt).

Ze sprawozdań kwartalnych złożonych przez wytwórców za 2025 r. wynikało, że:

- **6 przedsiębiorców** wytworzyło **974,924 tys. ton estrów metylowych** (w tym 38,714 tys. ton estrów stanowiły biokomponenty uprawniające do podwójnego zaliczenia do realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego – NCW⁸⁸), do produkcji których wykorzystano oleje roślinne (92% ogółu surowców wykorzystanych do produkcji estrów metylowych), glicerynę surową, oleje syntezowane, kwasy tłuszczowe i tłuszcze zwierzęce (5%) oraz zużyte oleje kuchenne (3%);
- **8 przedsiębiorców** wytworzyło **445,511 tys. ton bioetanolu** (w tym 23,995 tys. ton bioetanolu stanowiły biokomponenty uprawniające do podwójnego zaliczenia do realizacji NCW), do produkcji którego wykorzystano kukurydzę (73% ogółu wykorzystanych surowców), zawieszinę skrobi odpadowej o kodzie odpadu 02 03 80 (13%), odpady⁸⁹ i melasę buraczaną (5%), pozostałości produkcyjne skrobi z przetwórstwa pszenicy (5%), destylaty z kukurydzy, melasy buraczanej, odpadów i pozostałości oraz porektyfikaty (4%);
- **jeden przedsiębiorca** wytworzył **3,385 tys. ton biowęglowodorów ciekłych** (w tym 3,325 tys. ton biowęglowodorów ciekłych stanowiły biokomponenty uprawniające do podwójnego zaliczenia do realizacji NCW), do produkcji których wykorzystano alkohole i destylaty odpadowe (100% ogółu wykorzystanych surowców).

Wszystkie wytworzone biokomponenty spełniały kryteria zrównoważonego rozwoju.

Wykres 36. **Produkcja głównych biokomponentów w Polsce**

Źródło: dane KOWR.

⁸⁸ Narodowy Cel Wskaźnikowy (wg stanu prawnego na 31 grudnia 2025 r.) – minimalny udział innych paliw odnawialnych i biokomponentów zawartych w paliwach stosowanych we wszystkich rodzajach transportu w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie drogowym i kolejowym, liczony według wartości opałowej.

⁸⁹ Odpady o kodach: 02 03 04, 02 03 80, 02 03 81, 02 04 99, 02 06 01, 02 06 99, 16 03 80, 02 07 02, 19 12 12.

W latach 2007–2025 ilość wytworzonych estrów metylowych zwiększyła się **22-krotnie**, a bioetanolu – **5-krotnie**.

W latach 2012–2025 podmioty realizujące NCW były uprawnione do skorzystania z obniżenia NCW. Warunkiem skorzystania z tej preferencji było udokumentowanie wykorzystania nie mniej niż 70% biokomponentów wytworzonych przez wytwórców wykonujących działalność w zakresie wytwarzania biokomponentów z:

- surowców rolniczych pozyskiwanych z gospodarstwa rolnego położonego na obszarze co najmniej jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, w Republice Turcji albo w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym na podstawie umowy kontraktacji zawartej między producentem rolnym prowadzącym to gospodarstwo a wytwórcą, przetwórcą albo pośrednikiem, lub
- biomasy pozyskiwanej na podstawie umowy dostawy zawartej między wytwórcą a pośrednikiem albo przetwórcą, lub
- surowców rolniczych pozyskiwanych z produkcji własnej wytwórców, lub biomasy otrzymanej przez wytwórców w prowadzonych przez nich procesach wytwarzania surowców rolniczych, lub biomasy na cele inne niż paliwowe.

W związku z ww. preferencją wytwórcy biokomponentów byli zobowiązani do składania w KOWR informacji o biokomponentach, które zostały wytworzone przez wytwórcę, a następnie rozporządzone przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów. W 2025 r. wpłynęło łącznie **109 informacji** (w tym 32 korekty).

Dodatkowo wytwórcy oraz inne podmioty biorące udział w obrocie biokomponentami zostali zobowiązani do przekazywania nabywcom biokomponentów pisemnych informacji zawierających dane dotyczące rodzajów i ilości poszczególnych surowców, które zostały zużyte do ich wytworzenia.

W ramach administrowania rejestrem wytwórców w 2025 r. KOWR przeprowadził ogółem **8 kontroli** w zakresie:

- weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniach kwartalnych wytwórcy,
- weryfikacji danych zawartych w informacjach o biokomponentach, które zostały wytworzone przez wytwórcę, a następnie rozporządzone poprzez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej.

Sporządzono **4 zbiorcze raporty kwartalne** dotyczące wytworzonych oraz importowanych lub nabytych wewnątrzspółnotowo biokomponentów, odpowiednio za IV kwartał 2024 r. oraz I, II i III kwartał 2025 r. (na podstawie sprawozdań kwartalnych wytwórców, podmiotów sprowadzających oraz podmiotów realizujących NCW). Przedmiotowe raporty zostały przekazane ministrom właściwym do spraw: finansów publicznych, energii, klimatu, rynków rolnych oraz środowiska. W uzasadnionych przypadkach KOWR nakładał kary finansowe lub administracyjne na wytwórców naruszających przepisy.

8.2.2. Rejestr podmiotów sprowadzających

W rejestrze podmiotów sprowadzających wg stanu na 31 grudnia 2025 r. było ujętych **24 przedsiębiorców** prowadzących działalność gospodarczą w zakresie importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego biokomponentów dokonanego samodzielnie albo za pośrednictwem innego podmiotu, a następnie rozporządzania tymi biokomponentami przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej, lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów. W 2025 r. wydano **dwa zaświadczenia** o dokonaniu wpisu, **jedno zaświadczenie** aktualizujące wpis, **jedną informację** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania oraz **4 decyzje** o wykreśleniu wpisu z rejestru.

Podmioty sprowadzające, które w danym kwartale dokonały samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu importu, lub nabycia wewnątrzwspólnotowego biokomponentów, a następnie rozporządziły nimi przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej, lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych biokomponentów, były zobowiązane do składania (w terminie 45 dni po zakończeniu kwartału) sprawozdań kwartalnych zawierających informacje dotyczące m.in. rodzajów i ilości importowanych lub nabytych wewnątrzwspólnotowo biokomponentów. Podmioty sprowadzające, które nie wykonywały ww. czynności, były zobowiązane do złożenia oświadczeń o niewykonywaniu tych czynności.

W 2025 r. wpłynęły łącznie **92 sprawozdania kwartalne i oświadczenia** (w tym 2 korekty). Z przekazanych przez podmioty sprowadzające sprawozdań kwartalnych wynikało, że w 2025 r. **3 przedsiębiorców** nabyło wewnątrzwspólnotowo **3,992 tys. ton bioetanolu** nieuprawniającego do podwójnego zaliczenia do realizacji NCW.

Do uprawnień KOWR należało także przeprowadzanie kontroli działalności gospodarczej objętej wpisem i nakładanie w uzasadnionych przypadkach kar finansowych lub administracyjnych na podmioty naruszające przepisy prawa.

8.2.3. Rejestr administratorów systemów certyfikacji

W rejestrze administratorów systemów certyfikacji wg stanu na 31 grudnia 2025 r. było ujętych **4 przedsiębiorców** dysponujących uznanymi przez Komisję Europejską systemami certyfikacji. W 2025 r. wydano **6 zaświadczeń** aktualizujących wpis w rejestrze oraz **jedną informację** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

Przedsiębiorcy wpisani do rejestru administratorów systemów certyfikacji zostali zobowiązani do złożenia (w terminie do 45 dni po zakończeniu roku kalendarzowego) sprawozdań rocznych zawierających m.in. wykaz przeprowadzonych kontroli jednostek certyfikujących w ramach uznanych systemów certyfikacji. W 2025 r. wpłynęły łącznie **4 sprawozdania roczne** (w tym jedna korekta).

Do uprawnień KOWR należało także przeprowadzanie kontroli działalności gospodarczej objętej wpisem, przyjmowanie informacji o cofnięciu jednostce certyfikującej zgody na korzystanie z uznanego systemu certyfikacji oraz nakładanie w uzasadnionych przypadkach kar finansowych lub administracyjnych na podmioty naruszające przepisy prawa.

8.2.4. Rejestr jednostek certyfikujących

W rejestrze jednostek certyfikujących wg stanu na 31 grudnia 2025 r. było ujętych **12 przedsiębiorców** prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wydawania certyfikatów podmiotom certyfikowanym. W 2025 r. wydano **jedno zaświadczenie** o wpisie, **14 zaświadczeń** o aktualizacji wpisu, **jedną informację** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania i **jedną decyzję** o zakazie wykonywania działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy wpisani do rejestru jednostek certyfikujących byli zobowiązani do składania sprawozdań miesięcznych za okres styczeń–marzec 2025 r. zawierających informacje o wydanych lub cofniętych certyfikatach podmiotom certyfikowanym. W 2025 r. do KOWR wpłynęło łącznie **46 sprawozdań miesięcznych i oświadczeń** (w tym 2 korekty). Przedmiotowe informacje potwierdziły wydanie **152 certyfikatów**.

Przedsiębiorcy wpisani do rejestru jednostek certyfikujących zostali zobowiązani do złożenia (w terminie do 45 dni po zakończeniu roku kalendarzowego) sprawozdań rocznych zawierających m.in. listę podmiotów certyfikowanych, którym jednostka certyfikująca wydała certyfikat, oraz wykaz przeprowadzonych przez jednostkę certyfikującą kontroli podmiotów certyfikowanych wraz z ich wynikami. W 2025 r. wpłynęło łącznie **13 sprawozdań rocznych** (w tym jedna korekta).

Do uprawnień KOWR należało także przeprowadzanie kontroli działalności gospodarczej objętej wpisem i nakładanie w uzasadnionych przypadkach kar finansowych lub administracyjnych na podmioty naruszające przepisy prawa.

8.2.5. Rejestr rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek

W rejestrze rolników wg stanu na 31 grudnia 2025 r. nie był ujęty żaden rolnik wytwarzający biopaliwa ciekłe na własny użytek.

8.2.6. Podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy⁹⁰

Na podstawie przepisów ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych podmioty realizujące NCW, które w danym kwartale dokonały samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu importu, lub nabycia wewnątrzspółnotowego biokomponentów, w tym biokomponentów zawartych w paliwach, lub dokonały rozporządzenia tymi biokomponentami, lub zużyły je na potrzeby własne, zostały zobowiązane do złożenia w KOWR, w terminie 45 dni od zakończenia kwartału, sprawozdań kwartalnych albo oświadczeń o niewykonywaniu ww. działalności. W 2025 r. wpłynęło łącznie **99 sprawozdań i oświadczeń** (w tym 18 korekt).

⁹⁰ Podmiot realizujący NCW – każdy podmiot, w tym mający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dokonujący samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu – wytwarzania, importu lub nabycia wewnątrzspółnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, który:
– rozporządza nimi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych lub
– zużywa je na potrzeby własne na tym terytorium, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym.

Z przekazanych sprawozdań kwartalnych złożonych za 2025 r. wynikało, że podmioty realizujące NCW nabyły wewnątrzspółnotowo **555,965 tys. ton biokomponentów** oraz **221,564 tys. ton biokomponentów** zawartych w paliwach.

Tabela 18. **Ilość i rodzaj nabytych wewnątrzspółnotowo biokomponentów oraz biokomponentów zawartych w paliwach w 2025 r.**

Lp.	Rodzaj biokomponentu	Ilość nabytych wewnątrzspółnotowo	
		Biokomponentów (tys. ton)	Biokomponentów zawartych w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych (tys. ton)
1.	Bioetanol	83,059	133,691
2.	Estry	442,450	87,873
3.	Biowęglowodory ciekłe	30,456	0,000
Ogółem		555,965	221,564

Źródło: dane KOWR.

Z otrzymanych sprawozdań kwartalnych wynikało, że podmioty realizujące NCW w 2025 r. nie dokonały importu biokomponentów oraz biokomponentów zawartych w paliwach.

Podsumowując, w 2025 r. KOWR rozpatrzył oraz wydał ogółem 752 decyzje i inne dokumenty w zakresie monitorowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych.

8.3. Monitorowanie produkcji biopłynów

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68) KOWR był odpowiedzialny za **monitorowanie produkcji biopłynów**, w tym **prowadzenie rejestru wytwórców biopłynów**. W 2025 r. w przedmiotowym rejestrze nie był ujęty żaden przedsiębiorca.

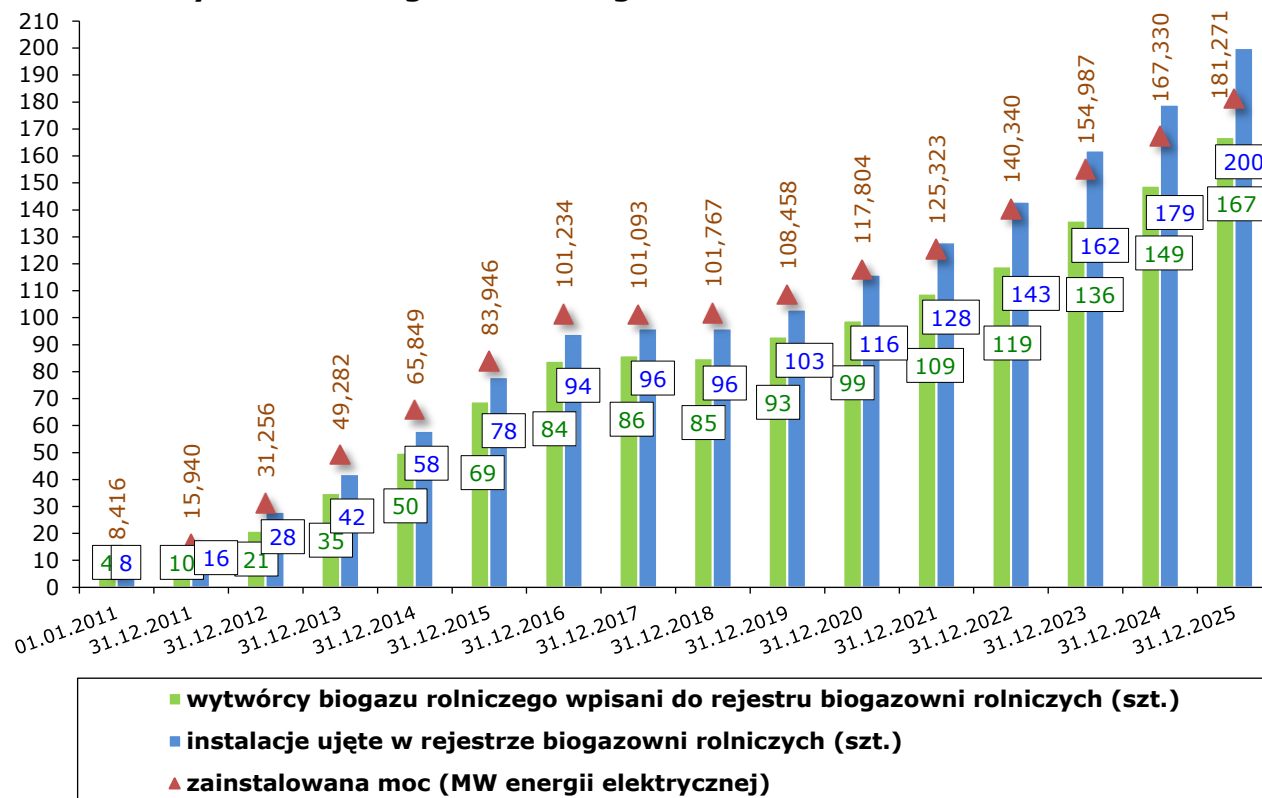
8.4. Monitorowanie produkcji biogazu rolniczego i biometanu

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. a ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 24 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68) w 2025 r. KOWR kontynuował działania związane z **monitorowaniem produkcji biogazu rolniczego i biometanu**.

Dyrektor Generalny KOWR, jako organ rejestrowy, był odpowiedzialny za prowadzenie rejestru wytwórców biogazu rolniczego, tj. przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego, wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego lub wytwarzania biometanu z biogazu rolniczego.

W rejestrze wytwórców biogazu rolniczego, wg stanu na 31 grudnia 2025 r., było ujętych **200 biogazowni rolniczych** należących do 167 podmiotów gospodarczych. W 2025 r. wydano: **20 zaświadczeń** o dokonaniu wpisu do rejestru, **35 zaświadczeń** aktualizujących wpis oraz **dwie decyzje** o zakazie wykonywania działalności gospodarczej.

Wykres 37. **Liczba wytwórców biogazu rolniczego i instalacji wpisanych do rejestru wytwórców biogazu rolniczego**

Źródło: dane KOWR.

Przedsiębiorcy wpisani do rejestru wytwórców biogazu rolniczego wykonywali działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania:

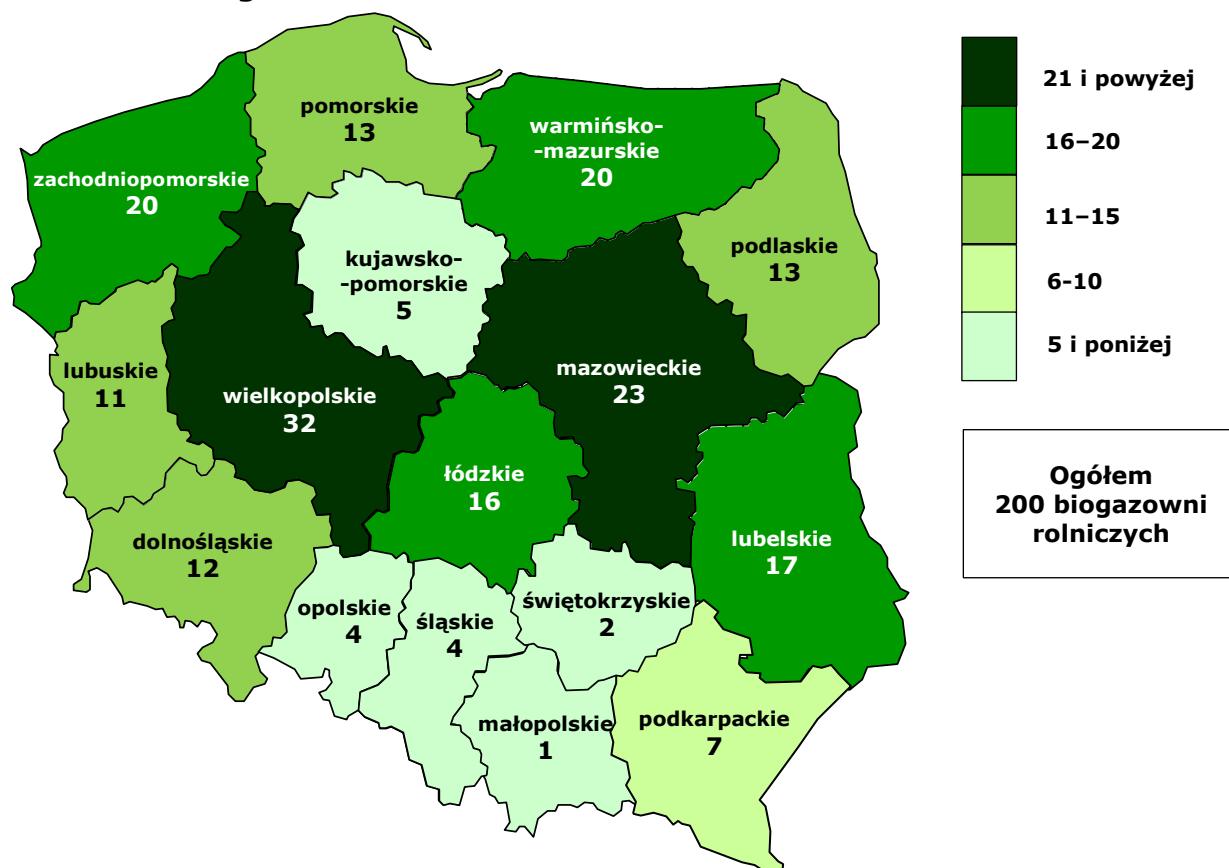
- energii elektrycznej z biogazu rolniczego – łączna moc instalacji do produkcji energii elektrycznej wynosiła **181,271 MW_e**,
- biometanu z biogazu rolniczego – w 2025 r. do rejestru wpisano **pierwszego wytwórcę biometanu**. Moc instalacji do produkcji biometanu wynosiła **2,345 MW**, a roczna wydajność ponad **2,1 mln m³ biometanu/rok**,
- biogazu rolniczego w celu wykorzystania go w inny sposób (np. spalania w kotle gazowym lub parowym) albo sprzedaży innemu wytwórcy.

Najwięcej biogazowni rolniczych znajdowało się w województwie wielkopolskim (32 instalacje; 16% zarejestrowanych biogazowni rolniczych w kraju), a następnie: mazowieckim (23 instalacje; 11,5%), warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim (po 20 instalacji; po 10%), lubelskim (17 instalacji; 8,5%) i łódzkim (16 instalacji; 8%).

Przedsiębiorcy wpisani do rejestru wytwórców biogazu rolniczego byli zobowiązani do składania (w terminie 45 dni od dnia zakończenia kwartału) sprawozdań kwartalnych

zawierających m.in. informacje dotyczące ilości oraz rodzaju surowców wykorzystanych do wytworzenia biogazu rolniczego, ilości wytworzonego biogazu rolniczego, biometanu z biogazu rolniczego, energii elektrycznej z biogazu rolniczego, produktu ubocznego powstałego w wyniku wytworzenia biogazu rolniczego oraz zakupionego i sprzedanego biogazu rolniczego.

Wykres 38. **Rozmieszczenie terytorialne biogazowni rolniczych wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. do KOWR wpłynęło **876 sprawozdań kwartalnych** (w tym 244 korekty). Ze sprawozdań kwartalnych złożonych za 2025 r. wynikało, że do wytworzenia biogazu rolniczego zostało zużytych blisko **7,7 mln ton surowców**, w tym największy udział miał wywar pogorzelniany (20,38%), a następnie gnojowica (16,59%) oraz pozostałości z owoców i warzyw (14,75%).

Odpady stanowiły ponad 91% surowców zużytych do wytworzenia biogazu rolniczego, a uprawy celowe – około 9%.

Ze wskazanej powyżej ilości surowców w procesie fermentacji metanowej wytworzono łącznie ponad **515,16 mln m³ biogazu rolniczego**, z którego wyprodukowano blisko **1 080,97 GWh energii elektrycznej** oraz ponad **2,5 tys. m³ biometanu**. W wyniku wytworzenia biogazu rolniczego powstało ponad **6,1 mln ton produktu ubocznego (pofermentu)**.

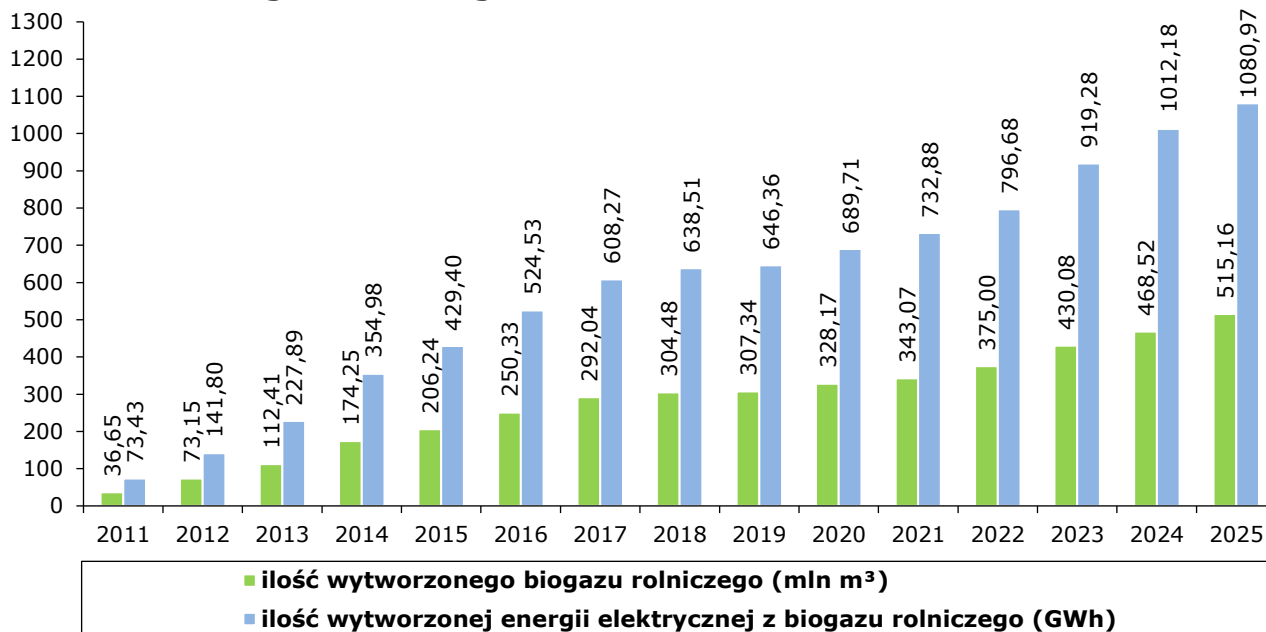
Tabela 19. **Wykaz substratów zużytych do produkcji biogazu rolniczego w 2025 r.**

Lp.	Rodzaj substratu	Ilość substratu zużytego do produkcji biogazu rolniczego (tony)
1.	Wywar pogorzelniany	1 568 706,532
2.	Gnojowica	1 276 600,370
3.	Pozostałości z owoców i warzyw	1 135 468,274
4.	Odpady z przetwórstwa spożywczego	731 358,482
5.	Kiszonka z kukurydzy	617 447,259
6.	Osady technologiczne z przemysłu rolno-spożywczego	415 845,057
7.	Odpady z przemysłu mleczarskiego	377 981,289
8.	Wysłodki buraczane	343 123,225
9.	Przeterminowana żywność	192 934,372
10.	Odpadowa masa roślinna	174 010,301
11.	Odpady poubojowe	152 227,423
12.	Obornik	141 108,717
13.	Owoce i warzywa	95 750,310
14.	Tłuszcze	76 534,211
15.	Zboże, odpad zbożowy	73 058,490
16.	Pomiot ptasi	60 695,955
17.	Popłuczyny	58 766,610
18.	Treści żołądkowe	46 600,160
19.	Osady z przetwórstwa produktów roślinnych	39 656,227
20.	Pasza	26 425,711
21.	Kiszonka z traw i zbóż	26 235,149
22.	Odpady białkowe, tłuszczowe	20 624,295
23.	Zielonka	14 633,965
24.	Odpady z produkcji oleju roślinnego	11 655,890
25.	Poferment	10 311,710
26.	Osady tłuszczowe	3 376,053
27.	Słoma	1 274,155
28.	Płynne resztki pszenne	1 103,899
29.	Oleje roślinne	1 032,130
30.	Wytłoki poekstrakcyjne z produkcji farmaceutyków ziołowych	552,320
31.	Kawa	498,383
32.	Mieszanina lecytyny i mydeł	307,616
33.	Oleje fuzlowe	139,089
34.	Szlamy białkowe, tłuszczowe	91,500
Ogółem		7 696 135,129

Źródło: dane KOWR.

W ramach administrowania rejestrem wytwórców biogazu rolniczego w 2025 r. przeprowadzono **44 kontrole** dotyczące weryfikacji spełnienia warunków wymaganych do wykonywania działalności objętej wpisem oraz danych zawartych w sprawozdaniach kwartalnych wytwórców biogazu rolniczego.

Wykres 39. **Produkcja biogazu rolniczego i energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego**

Źródło: dane KOWR.

Do uprawnień KOWR należało także m.in.: sporządzenie zbiorczego raportu rocznego za 2024 r. (przekazanego ministrom właściwym do spraw: energii, rynków rolnych, klimatu, gospodarki oraz Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki), sporządzenie sprawozdania dotyczącego liczby i wysokości kar pieniężnych wymierzonych w 2024 r. (przekazanego ministrowi do spraw klimatu) oraz sporządzenie informacji dotyczących zmian dokonanych w rejestrze wytwórców biogazu rolniczego (przekazanych Prezesowi URE). W uzasadnionych przypadkach KOWR nakładał kary pieniężne podmiotom naruszającym przepisy prawa.

KOWR stworzył również funkcjonalność na **platformie eRolnik**, dzięki której można złożyć wniosek o wpis do rejestru wytwórców biogazu rolniczego oraz sprawozdania kwartalnego wytwórcy biogazu rolniczego⁹¹.

W 2025 r. KOWR rozpatrzył i wydał ogółem 1 343 decyzje oraz inne dokumenty w zakresie monitorowania produkcji biogazu rolniczego.

Od kilku lat obserwowany jest w Polsce sukcesywny wzrost liczby instalacji wpisanych do rejestru wytwórców biogazu rolniczego, produkcji biogazu rolniczego i energii elektrycznej z tego biogazu. W latach 2015–2025 **liczba biogazowni rolniczych** zwiększyła się **2,6-krotnie**, **produkcja biogazu rolniczego** – **2,5-krotnie**, a **energii elektrycznej** wytworzonej z biogazu rolniczego – ponad **2,5-krotnie**.

8.5. Ewidencja mikroinstalacji biogazu rolniczego

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. a ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68) KOWR w 2025 r. był

⁹¹ <https://erolnik.gov.pl/#/biogaz/biogaz-entry> (odczyt - maj 2026 r.).

uprawniony do przyjmowania od operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych albo operatorów systemów dystrybucyjnych gazowych sprawozdań półrocznych zawierających informacje dotyczące odpowiednio:

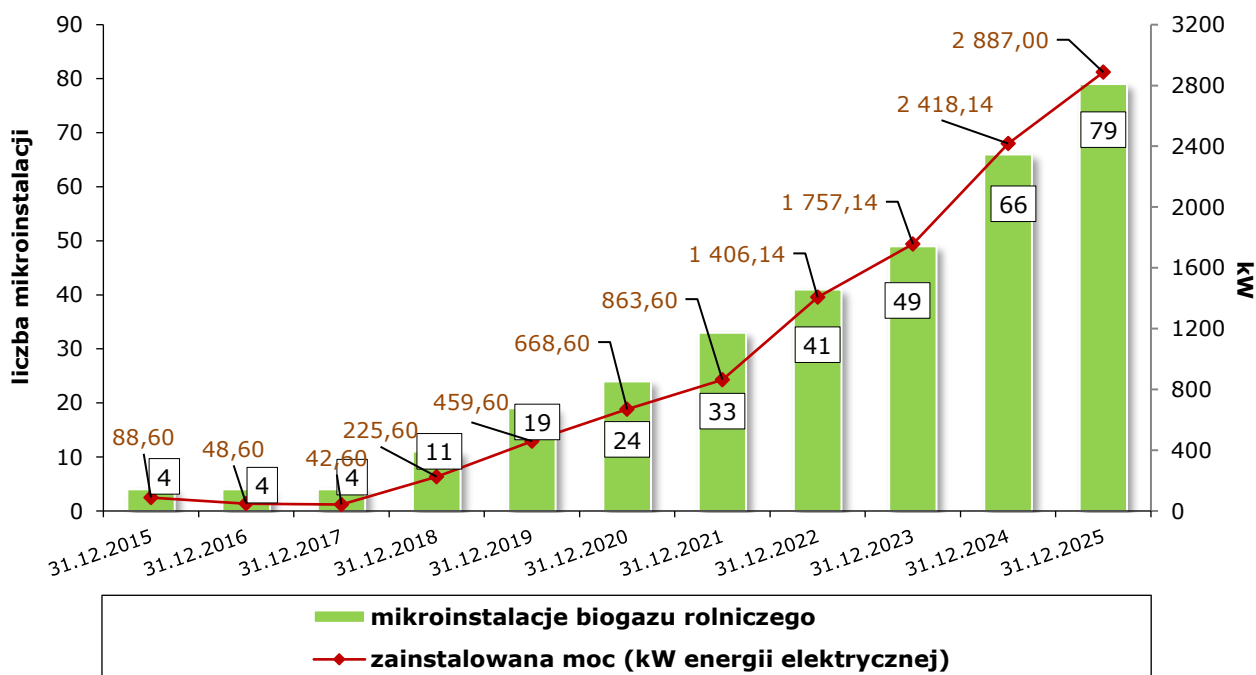
- ilości energii elektrycznej z biogazu rolniczego wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej należącej do operatora tej sieci przez poszczególnych wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji,
- ilości biogazu rolniczego wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej gazowej należącej do operatora tej sieci przez poszczególnych wytwórców biogazu rolniczego w mikroinstalacji biogazu rolniczego,
- wykazu wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji albo wytwórców biogazu rolniczego w mikroinstalacji biogazu rolniczego,
- lokalizacji i rodzaju mikroinstalacji i jej zainstalowanej mocy elektrycznej albo rocznej wydajności instalacji odnawialnego źródła energii, przyłączonych do jego sieci.

Na podstawie ww. sprawozdań KOWR w 2025 r. sporządził zbiorczy raport półroczny za drugie półrocze 2024 r. oraz zbiorczy raport półroczny za pierwsze półrocze 2025 r., które dotyczyły:

- wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji,
- wytwórców biogazu rolniczego w mikroinstalacji biogazu rolniczego.

Raporty zamieszczono na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej KOWR⁹².

Wykres 40. **Liczba i zainstalowana moc mikrobiogazowni rolniczych**

Źródło: dane KOWR.

Ze sprawozdań operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych wynikało, że na 31 grudnia 2025 r. do sieci przyłączono **79 mikroinstalacji** o łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej wynoszącej **2,887 MW_e**.

⁹² <https://www.gov.pl/web/kowr/mapa-strony?show-bip=true> (odczyt – kwiecień 2026 r.).

Od kilku lat obserwowany jest w Polsce sukcesywny wzrost liczby mikrobiogazowni rolniczych oraz zainstalowanej mocy elektrycznej w tych mikroinstalacjach. W latach 2015–2025 liczba mikrobiogazowni rolniczych zwiększyła się blisko **20-krotnie**, a zainstalowanej mocy elektrycznej – blisko **33-krotnie**.

W 2025 r. do KOWR wpłynęło **13 sprawozdań półrocznych** (w tym 3 korekty) złożonych przez operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych. Ze sprawozdań złożonych za 2025 r. wynikało, że łączna ilość energii elektrycznej z biogazu rolniczego wprowadzona przez mikroinstalacje do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej wyniosła blisko **5,51 GWh**.

W ramach weryfikacji przestrzegania i spełnienia koniecznych warunków wynikających z ustawy o odnawialnych źródłach energii dotyczących wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji posiadających zaświadczenie o możliwości sprzedaży niewykorzystanej energii elektrycznej KOWR w 2025 r. przeprowadził **2 kontrole**.

Do uprawnień KOWR należało także nakładanie, w uzasadnionych przypadkach, kar finansowych na wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji i operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych oraz gazowych, naruszających przepisy.

W 2025 r. KOWR rozpatrzył i wydał ogółem 23 decyzje oraz inne dokumenty w zakresie prowadzenia ewidencji mikroinstalacji biogazu rolniczego.

8.6. Monitorowanie działalności spółdzielni energetycznych

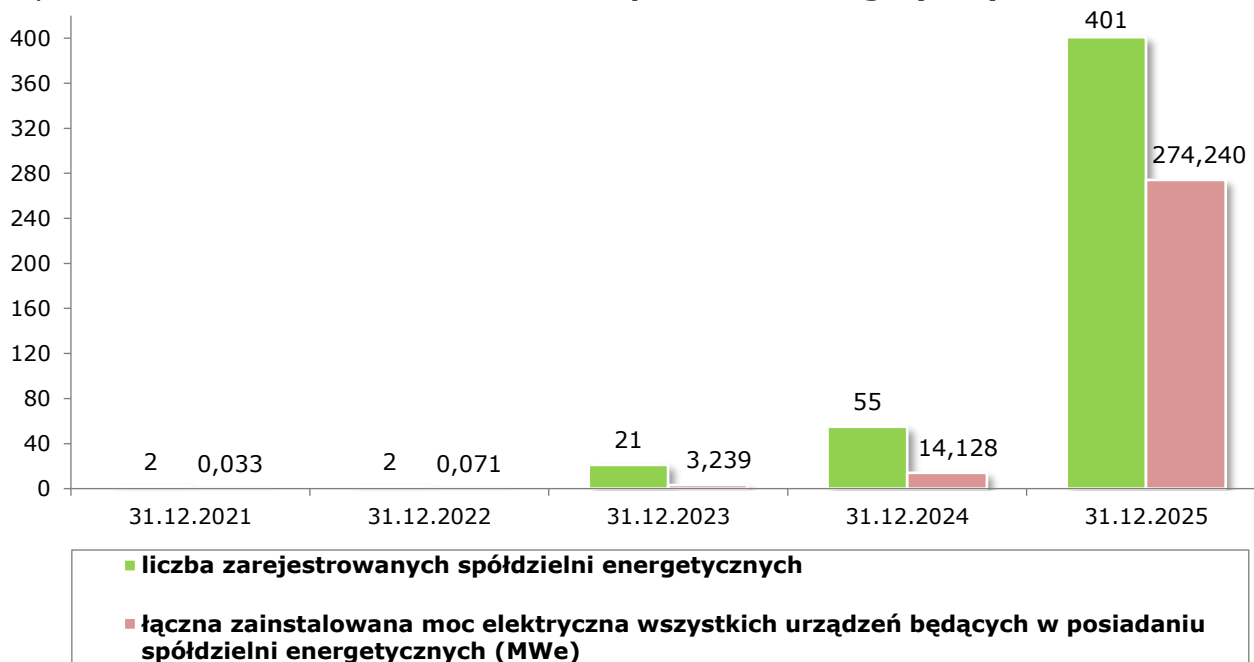
Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) i art. 38f ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68) w 2025 r. Dyrektor Generalny KOWR był uprawniony do prowadzenia **wykazu spółdzielni energetycznych**⁹³.

W wykazie spółdzielni energetycznych wg stanu na 31 grudnia 2025 r. ujętych było **401 spółdzielni energetycznych** (346 więcej niż przed rokiem) zrzeszających łącznie **1 064 członków**. W 2025 r. KOWR wydał **376 zaświadczeń** o zamieszczeniu danych w wykazie spółdzielni energetycznych, **85 zaświadczeń** aktualizujących wpis, **30 decyzji** o wykreśleniu wpisu z wykazu oraz **9 decyzji** o umorzeniu postępowania.

Spółdzielnie wpisane do przedmiotowego wykazu zadeklarowały prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem łącznie **1 839 instalacji odnawialnego źródła energii**. Łączna zainstalowana moc elektryczna wszystkich urządzeń będących w posiadaniu ww. spółdzielni na 31 grudnia 2025 r. wyniosła **274,24 MW_e** (260,11 MW_e więcej niż rok wcześniej).

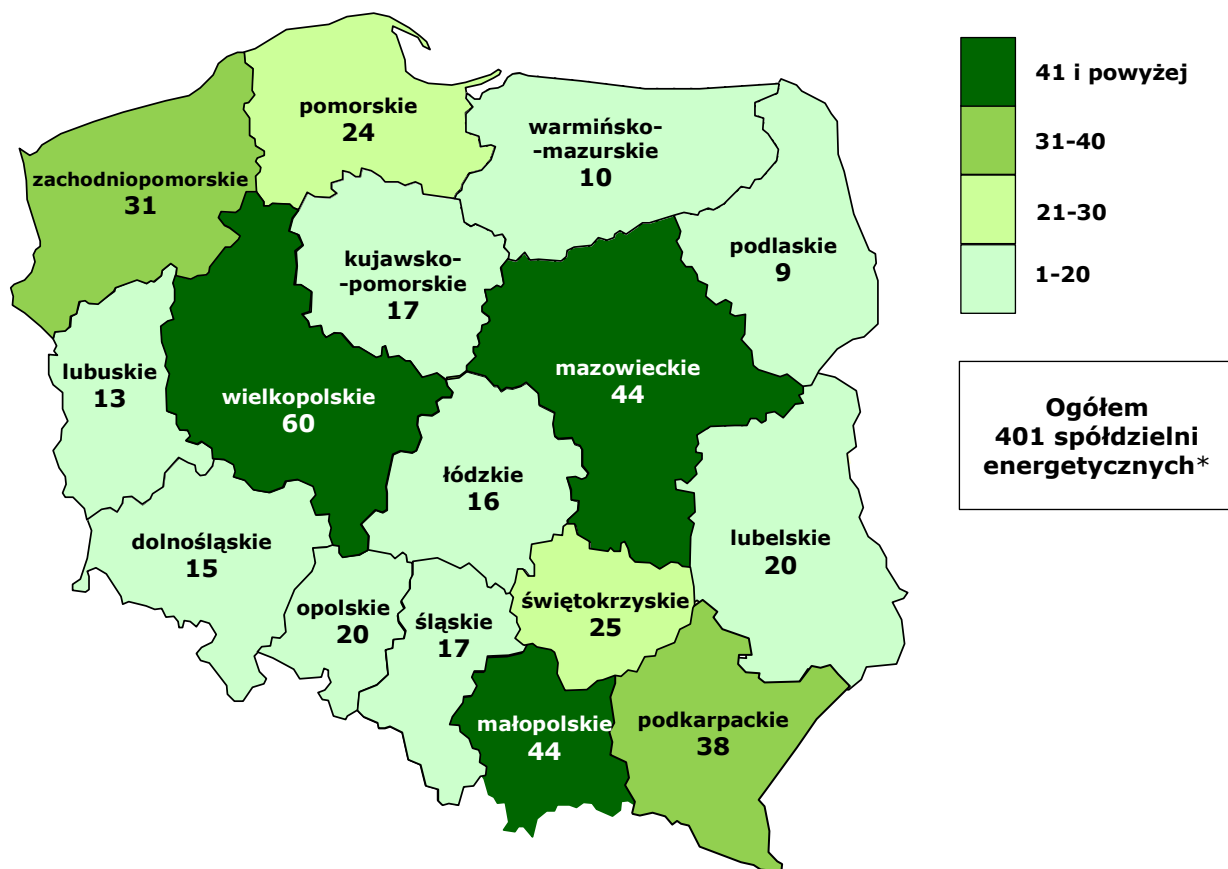
⁹³ Spółdzielnia energetyczna – spółdzielnia w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze albo spółdzielnia rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników, której przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii (energii elektrycznej, ciepła, biogazu, biogazu rolniczego i biometanu) w instalacjach odnawialnego źródła energii, obrót nią i jej magazynowanie, dokonywane w ramach działalności prowadzonej wyłącznie na rzecz spółdzielni i jej członków.

Wykres 41. Liczba i zainstalowana moc spółdzielni energetycznych

Źródło: dane KOWR.

Wykres 42. Rozmieszczenie terytorialne spółdzielni energetycznych wg obszaru prowadzenia działalności (stan na 31 grudnia 2025 r.)

* Różnica pomiędzy sumą na mapie (403 spółdzielnie energetyczne), a liczbą spółdzielni energetycznych ogółem (401 spółdzielni) wynika z faktu, że 2 podmioty prowadzą działalność na obszarze dwóch województw.

Źródło: dane KOWR.

Najwięcej zarejestrowanych spółdzielni energetycznych znajdowało się w województwie wielkopolskim (60 spółdzielni), a następnie małopolskim i mazowieckim (po 44 spółdzielnie).

Spółdzielnie energetyczne zarejestrowane w wykazie spółdzielni energetycznych są zobowiązane do przekazywania Dyrektorowi Generalnemu KOWR sprawozdań rocznych w ujęciu miesięcznym, zawierających informacje dotyczące ilości energii (elektrycznej, biogazu lub ciepła) wytworzonej i zużytej przez członków spółdzielni energetycznej, w terminie 60 dni po zakończeniu roku kalendarzowego.

Do uprawnień KOWR należało także przeprowadzanie kontroli działalności spółdzielni energetycznych objętych wpisem, sporządzenie sprawozdania dotyczącego liczby i wysokości kar pieniężnych oraz nakładanie, w uzasadnionych przypadkach, kar finansowych lub administracyjnych na podmioty naruszające przepisy prawa.

W 2025 r. KOWR rozpatrzył i wydał ogółem 739 decyzji oraz innych dokumentów w zakresie monitorowania działalności spółdzielni energetycznych.

9. MONITOROWANIE RYNKÓW ROLNYCH, DZIAŁANIA KONTROLUJĄCE UPRAWY I ZADANIA W ZAKRESIE PROWADZENIA REJESTRÓW DZIAŁALNOŚCI REGULOWANEJ

9.1. Monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych

Zgodnie z art. 38q ust. 1 ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych⁹⁴ **każde dostarczenie produktów rolnych** należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a, lit. c (wyłącznie w zakresie buraków cukrowych), lit. f, h, i, n, o, lit. p (wyłącznie w zakresie mleka surowego), lit. q, r, s oraz t rozporządzenia nr 1308/2013⁹⁵ (z wyłączeniem dostaw bezpośrednich i rolniczego handlu detalicznego⁹⁶ oraz sprzedaży bezpośredniej⁹⁷), **przez producenta będącego rolnikiem⁹⁸**, którego gospodarstwo rolne jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, **do pierwszego nabywcy, będącego przetwórcą lub dystrybutorem**, który nie zbywa tych produktów rolnych bezpośrednio konsumentom finalnym, **wymaga zawarcia umowy** spełniającej warunki określone w ww. rozporządzeniu.

Warunek zawarcia pisemnej umowy jest spełniony w przypadku zawarcia umowy **w formie dokumentowej lub elektronicznej**.

Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych został wprowadzony w celu: **wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych, wzmocnienia pozycji i wzrostu konkurencyjności producenta rolnego w łańcuchu dostaw żywności oraz poprawy funkcjonowania współpracy i relacji producent rolny–nabywca na rynku produktów rolnych**.

⁹⁴ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.).

⁹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

⁹⁶ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z późn. zm.).

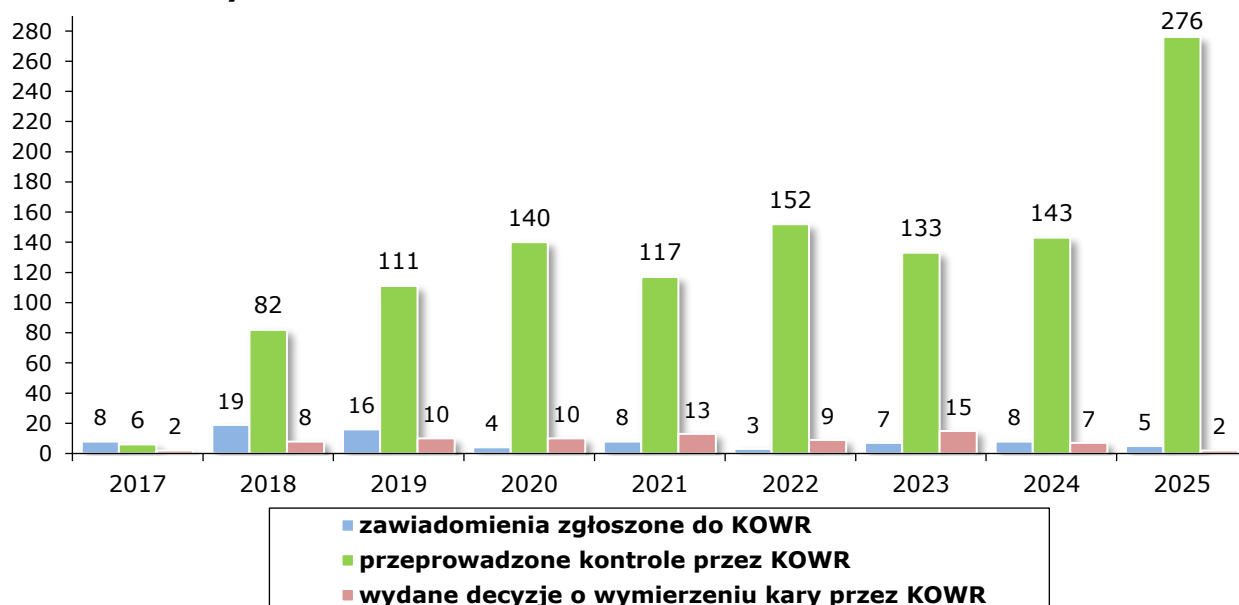
⁹⁷ W rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023 r. poz. 872, z późn. zm.).

⁹⁸ W rozumieniu przepisów art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, z późn. zm.

Zgodnie z art. 38q ust. 3a i art. 40j ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.) do kompetencji dyrektorów OT KOWR właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę nabywcy należy **przeprowadzanie kontroli sprawdzających spełnianie obowiązku zawierania umów i wymierzanie ewentualnych kar pieniężnych** za nabywanie produktów rolnych bez umowy lub na podstawie umowy niespełniającej warunków określonych w przepisach wspólnotowych i krajowych. Egzekucja nałożonych kar pieniężnych następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. **Monitorowanie umów odbywa się na podstawie zawiadomienia zgłoszonego do OT KOWR oraz w oparciu o analizę rynku.**

W 2025 r. do KOWR wpłynęło **5 zawiadomień** o podejrzeniu naruszenia przepisów dotyczących obowiązku zawierania umów. Dyrektorzy OT KOWR wydali **dwie decyzje w sprawie wymierzenia kary pieniężnej** z tytułu nabycia produktów rolnych bez umowy, **4 decyzje o odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej** (pouczać stronę, co do wymogu zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych) oraz **jedną decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego.**

Wykres 43. **Monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych**

Źródło: dane KOWR.

W związku z koniecznością zapewnienia prawidłowego funkcjonowania mechanizmu monitorowania obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych KOWR w 2025 r. wytypował do kontroli **68 podmiotów** zajmujących się obrotem mlekiem, **17 podmiotów** nabywających surowiec tytoniowy, **45 podmiotów** nabywających owoce miękkie (maliny, truskawki, porzeczki, borówki i wiśnie), **50 podmiotów** działających na rynku warzyw (papryka słodka i cebula) oraz **15 podmiotów** nabywających jabłka. Przeprowadzono także **8 kontroli**, w przypadku których organ II instancji uchylił decyzje dyrektorów OT KOWR i pouczył podmioty o przestrzeganiu obowiązku zawierania umów

na dostarczanie produktów rolnych. Ogółem w 2025 r. KOWR przeprowadził **276 kontroli** w zakresie realizacji mechanizmu (o **133 kontrole więcej** niż w 2024 r.).

W latach 2017-2025 OT KOWR przeprowadziły ogółem **1 160 kontroli** w ramach realizacji mechanizmu.

W postępowaniu odwoławczym Dyrektor Generalny KOWR wydał **dwie decyzje** uchylające decyzje Dyrektorów OT KOWR w całości i orzekł o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej oraz pouczył o obowiązku przestrzegania przepisów w zakresie zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

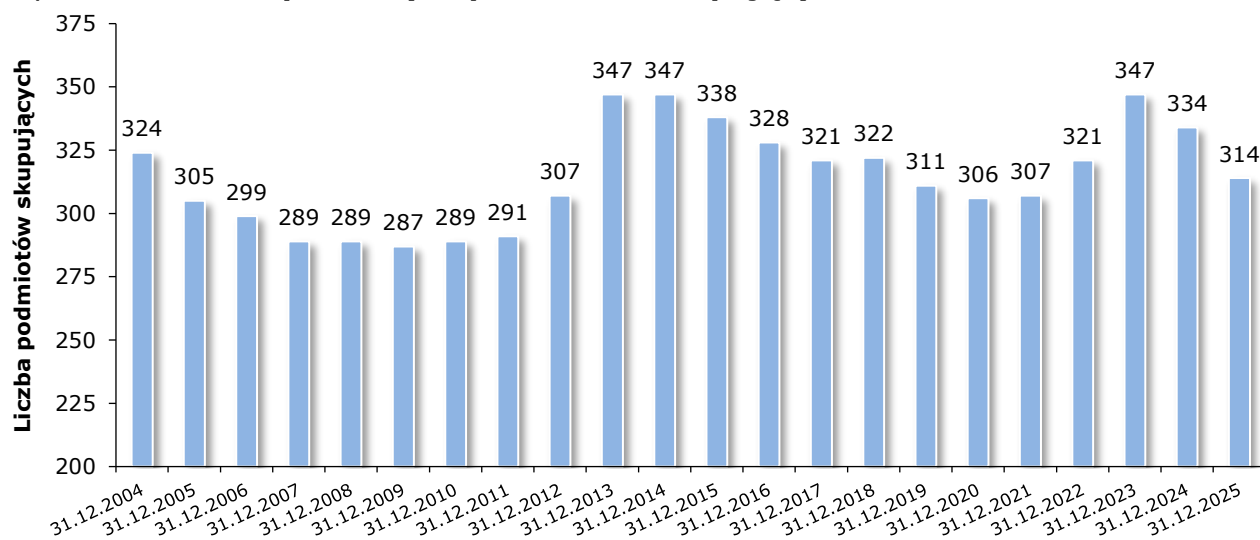
W 2025 r. KOWR wydał ogółem 329 decyzji i innych dokumentów w zakresie administrowania mechanizmem monitorowania obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych⁹⁹.

9.2. Rejestr pierwszych podmiotów skupujących i monitorowanie wielkości skupu mleka

Do zadań KOWR należy **monitorowanie skupu mleka w kraju** oraz **prowadzenie rejestru pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie** w związku z art. 151 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 oraz zgodnie z art. 2a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1228, z późn. zm.).

Pierwsze podmioty skupujące mleko krowie były zobowiązane do przekazywania informacji o ilości skupionego mleka w terminie do 15 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczyła, dyrektorowi OT KOWR właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu.

Wykres 44. **Liczba pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie w Polsce**

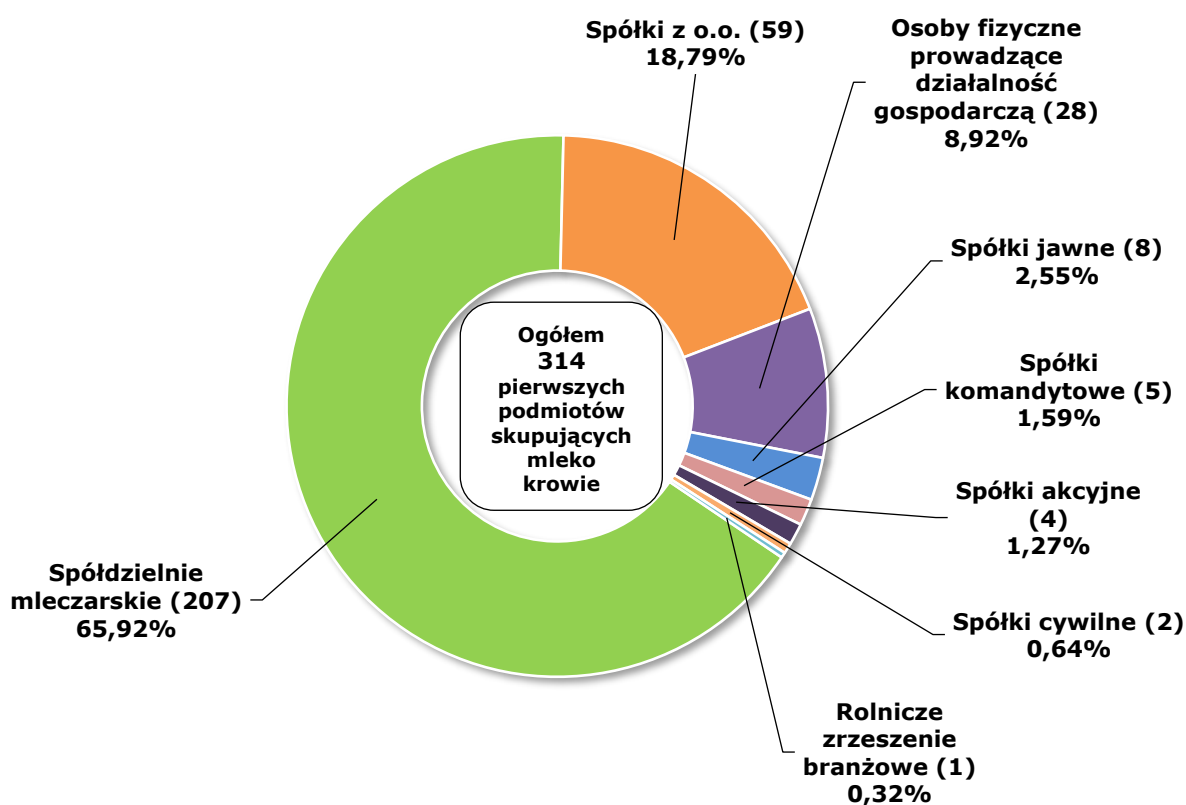
Źródło: dane KOWR.

⁹⁹ „Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów” – liczba wydanych dokumentów finalnych (skutkujących i nieskutkujących płatnościami), którymi mogą być: decyzja pozytywna, decyzja odmowna, pozwolenie, umowa, deklaracja, przedsięwzięcie, projekt, rozstrzygnięcie. Jeden z mierników stosowanych przez KOWR m.in. przy sporządzaniu planu finansowego w układzie zadaniowym i w procesie kontroli zarządczej.

Dyrektor Generalny KOWR prowadził rejestr pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie oraz przekazywał do Komisji Europejskiej (za pośrednictwem systemu ISAMM¹⁰⁰) informacje (w terminie do 25 dnia każdego miesiąca za poprzedni miesiąc) o łącznej ilości mleka surowego, którą dostarczono do pierwszych podmiotów skupujących. Przykładowo w styczniu 2026 r. KE została poinformowana: o łącznej ilości mleka surowego dostarczonego w grudniu 2025 r. do pierwszych podmiotów skupujących (tj. **1 161,9 tys. ton**), o parametrach mleka (tj. zawartości tłuszczu **4,16%** i zawartości białka **3,48%**) oraz o łącznej ilości ekologicznego mleka surowego (**1,0 tys. ton**).

W 2025 r. pierwszym podmiotom skupującym dostarczono ogółem **13 792,2 tys. ton mleka surowego krowiego** (w tym **14,3 tys. ton ekologicznego mleka surowego**).

Wykres 45. **Struktura pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)**

Źródło: dane KOWR.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. do prowadzonego przez KOWR rejestru było wpisanych **314 podmiotów**, z tego: 207 spółdzielni mleczarskich (najwięcej – 65,9% ogółu podmiotów), 59 spółek z o.o., 28 osób fizycznych prowadzących działalność w zakresie skupu mleka, 8 spółek jawnych, 5 spółek komandytowych, 4 spółki akcyjne, 2 spółki cywilne oraz jedno rolnicze zrzeszenie branżowe. W 2025 r. Dyrektor Generalny KOWR zarejestrował **2 nowe** podmioty skupujące i wykreślił z rejestru **22 podmioty**.

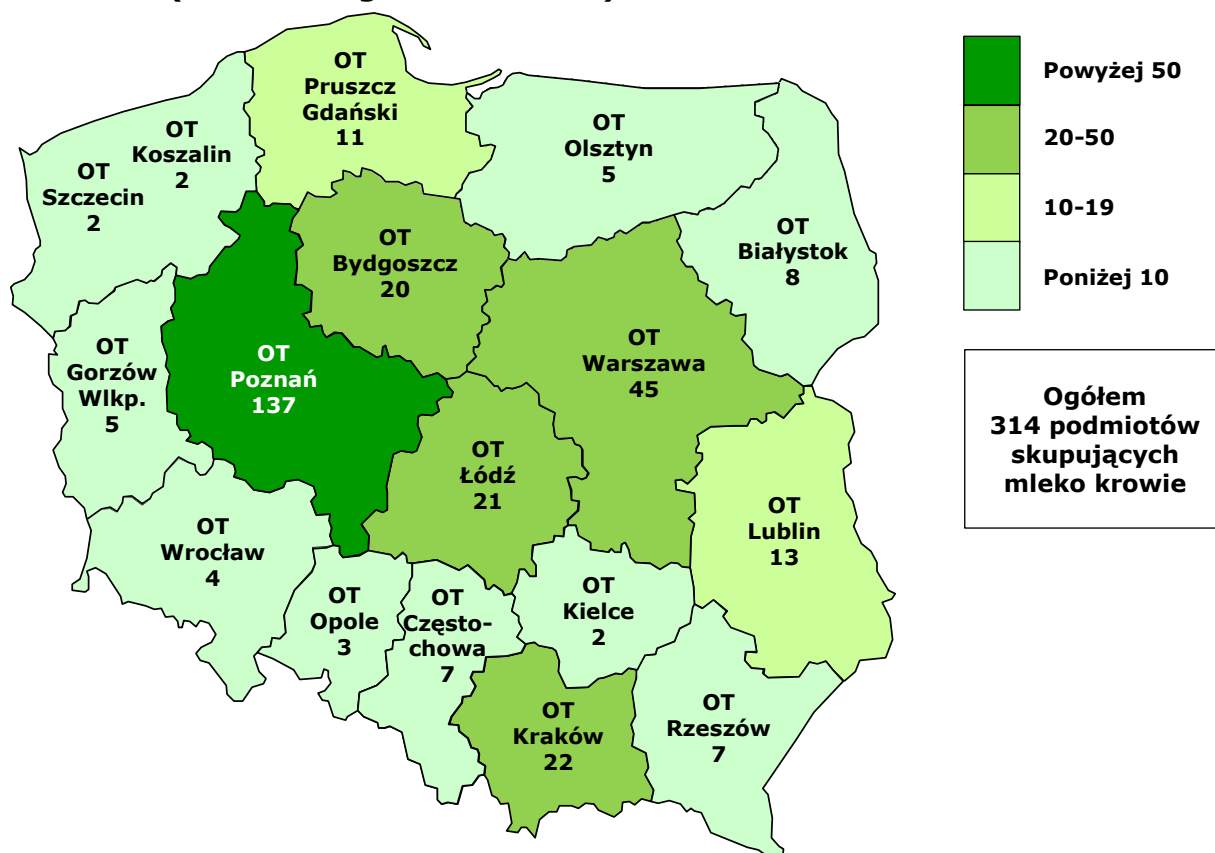
¹⁰⁰ Informatyczny System Monitoringu i Zarządzania Rynkiem Rolnym opracowany przez KE w celu automatyzacji sprawozdawczości w ramach mechanizmów wspólnej polityki rolnej w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Najwięcej podmiotów skupujących mleko posiadało siedzibę w województwie wielkopolskim (137 podmiotów; 43,6% ogółu zarejestrowanych), a następnie: mazowieckim (45 podmiotów; 14,3%), małopolskim (22 podmioty; 7%), łódzkim (21 podmiotów; 6,7%) i kujawsko-pomorskim (20 podmiotów; 6,4%). Najmniej podmiotów posiadało siedzibę w województwie świętokrzyskim (2 podmioty; 0,6%).

W 2025 r. KOWR wystawił **69 poleceń kontroli podmiotów skupujących mleko krowie** w celu zbadania zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w informacjach miesięcznych przekazywanych dyrektorom OT KOWR.

Dyrektorzy OT KOWR wydali **22 decyzje** w sprawie wymierzenia kar pieniężnych skierowanych do pierwszych podmiotów skupujących mleko. W 2025 r. do Dyrektora Generalnego KOWR wpłynęły 3 odwołania od decyzji Dyrektorów OT KOWR oraz jeden wniosek o przywrócenie terminu do złożenia informacji o zaprzestaniu wykonywania działalności w zakresie skupu mleka. Po zakończeniu postępowań odwoławczych DG KOWR wydał jedną informację o pozostawieniu pisma bez rozpoznania, w innym przypadku utrzymał w mocy decyzję organu I instancji w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz wydał jedno postanowienie stwierdzające niedopuszczalność odwołania złożonego w 2024 r.

Wykres 46. **Liczba pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie wg OT KOWR (stan na 31 grudnia 2025 r.)**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. w zakresie monitorowania rynku mleka KOWR wydał ogółem 4 431 decyzji i innych dokumentów.

9.3. Rozliczenie roku kwotowego 2013/2014 i 2014/2015 na rynku mleka

Do zadań KOWR na rynku mleka i przetworów mlecznych należało w 2025 r. kontynuowanie działań związanych z końcowym rozliczeniem roku kwotowego 2013/2014 i 2014/2015, zgodnie z art. 54 oraz art. 59a ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 624, z późn. zm.).

Opłata, którą Polska była zobowiązana uiścić za przekroczenie kwoty krajowej (za nadprodukcję mleka) w roku kwotowym 2014/2015, wyniosła ponad 161,5 mln EUR (659,8 mln zł), z tego: I rata opłaty (płatna do 30 września 2015 r.) – 275,7 mln zł, II rata (płatna do 30 września 2016 r.) – 193,6 mln zł, a III rata (płatna do 30 września 2017 r.) – 190,5 mln zł.

W ramach rozliczenia roku kwotowego 2013/2014 do odzyskania pozostaje ponad 38 tys. zł należności głównej oraz kwota odsetek naliczonych z tytułu niedokonania wpłaty w terminie, natomiast w ramach rozliczenia roku kwotowego 2014/2015 do odzyskania pozostaje około 2,7 mln zł należności głównej oraz kwota odsetek naliczonych z tytułu niedokonania wpłaty w terminie. W 2025 r. odzyskano łączną kwotę zobowiązania w wysokości **55,27 tys. zł.**

W 2025 r. w ramach rozliczenia roku kwotowego 2014/2015 przed NSA zakończyła się sprawa związana ze zwrotem nadpłaty na kwotę ponad 28 tys. zł odrzuceniem skargi kasacyjnej złożonej przez stronę postępowania. Dyrektor Generalny KOWR w 2025 r. ostatecznie zakończył 8 spraw dotyczących zwrotu nadpłaty oraz wydał decyzję o odmowie uchylecia decyzji ostatecznej o rozłożeniu opłaty na nieoprocentowane raty i przekazał do MRiRW odwołanie od niniejszej decyzji.

W 2025 r. KOWR wydał 17 dokumentów w zakresie rozliczania kwotowania na rynku mleka.

9.4. Monitorowanie produkcji na rynku cukru

Rok gospodarczy na rynku cukru trwa od 1 października danego roku do 30 września następnego roku. Od 1 października 2017 r. (tj. od roku gospodarczego 2017/2018) w UE został zniesiony system kwotowania produkcji cukru.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.) administrowanie mechanizmem WPR „Monitorowanie produkcji na rynku cukru” w systemie bezkwotowym jest **zadaniem delegowanym** do KOWR z agencji płatniczej (ARiMR)¹⁰¹. Mechanizm jest realizowany przez KOWR również na podstawie art. 30a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.).

Uczestnikami mechanizmu są producenci cukru i izoglukozy. W 2025 r. cukier był wytwarzany przez **4 producentów** (przerób buraków cukrowych odbywał się w **17 zakładach produkcyjnych**), z kolei izoglukozę wytwarzał **jeden producent**.

¹⁰¹ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

Monitorowanie produkcji cukru i izoglukozy w 2025 r. odbywało się na podstawie **sprawozdań przekazywanych do KOWR przez producentów cukru i izoglukozy za rok gospodarczy 2024/2025 oraz wyników z przeprowadzanych kontroli**. Dane były przekazywane w formie: sprawozdań miesięcznych dotyczących produkcji, stanu zapasów oraz obrotu cukrem i izoglukozą (64 sprawozdania, w tym 4 korekty), sprawozdań rocznych z wielkości produkcji cukru (4 wstępnych i 4 końcowych), z wykorzystania cukru (4 sprawozdania), końcowej produkcji izoglukozy (2 sprawozdania, w tym jedna korekta), a także sprawozdań z wielkości produkcji i powierzchni zasiewów zakontraktowanych buraków cukrowych (8 sprawozdań, w tym realizacja za rok gospodarczy 2024/2025 i planowana na następny rok gospodarczy).

Z informacji złożonych do KOWR wynikało m.in., że w roku gospodarczym 2024/2025: produkcja końcowa cukru wyniosła **2 579 tys. ton**, powierzchnia uprawy buraków cukrowych – **274 tys. ha**, a produkcja buraków cukrowych – **18,4 mln ton**.

Łączny stan zapasów cukru w Polsce na koniec sezonu 2024/2025 (tj. na koniec września 2025 r.) wynosił **620,7 tys. ton**, natomiast na koniec 2025 r. było to około **1,8 mln ton**.

Ponadto producenci cukru przekazali informacje o zawartych porozumieniach branżowych i aneksach do nich oraz o braku zawarcia porozumienia branżowego, a także sprawozdania dotyczące porozumień w ramach handlu cukrem (ogółem 4 sprawozdania).

Producenci cukru przekazali także do KOWR informacje o średnich miesięcznych cenach sprzedaży cukru i odpowiadających im ilościach sprzedanych oraz o średnich cenach sprzedaży cukru w ramach umów krótkoterminowych (51 informacji, w tym 3 korekty), a także o średnich rocznych cenach zakupu buraków cukrowych oraz odpowiadających im ilościach (5 informacji, w tym jedną korektę). Na podstawie otrzymanych danych KOWR wyliczył: miesięczne krajowe średnie ważone ceny sprzedaży cukru, łączne sprzedane ilości cukru, roczne ważone ceny zakupu buraków cukrowych, łączne ilości zakupu buraków cukrowych, a także inne informacje wymagane przez Komisję Europejską.

KOWR, na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań producentów cukru i izoglukozy, przekazał Komisji Europejskiej **48 następujących informacji**:

- miesięczne informacje o stanach zapasów cukru (12 informacji) i produkcji izoglukozy (13 informacji, w tym jedną korektę),
- roczne informacje o: wstępnej produkcji cukru, ostatecznej produkcji cukru, melasy i bioetanolu, wykorzystaniu cukru, porozumieniach w ramach handlu, ostatecznej produkcji izoglukozy, powierzchni uprawy buraka cukrowego (realizacja za rok gospodarczy 2024/2025 i planowana na następny rok gospodarczy), stanie zapasów izoglukozy na ostatni dzień roku gospodarczego (ogółem 8 informacji, w tym jedna korekta),
- średnie krajowe ważone ceny sprzedaży cukru oraz łączne ilości sprzedanego cukru (14 informacji, w tym dwie korekty),
- średnie ważone ceny zakupu buraków cukrowych i łączne ilości zakupionych buraków cukrowych (jedna informacja).

Ponadto KOWR przygotował i przekazał do GUS dane o powierzchni uprawy (274 310,85 ha) oraz zbiorach buraków cukrowych (18 430 270,54 ton) przeznaczonych do produkcji cukru za 2024 r.

W 2025 r. w zakresie monitorowania produkcji na rynku cukru KOWR wydał ogółem 315 decyzji i innych dokumentów.

9.5. Administrowanie potencjałem produkcyjnym produktów sektora wina

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 21 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR realizuje mechanizm WPR „**Administrowanie potencjałem produkcyjnym produktów sektora wina**” jako zadanie własne. KOWR w zakresie **monitorowania rynku wina w Polsce**:

- **prowadzi ewidencję winnic**, z których można pozyskiwać winogrona przeznaczone do wyrobu wina,
- **pozyskuje informacje od producentów wina**, którzy zamierzają wyrabiać wino w danym roku winiarskim,
- **ustala** na podstawie deklaracji składanych przez uczestników mechanizmu:
 - **wielkość zbiorów winogron** pochodzących z terytorium Polski,
 - **wielkość produkcji wina**,
 - **wielkość zapasów wina** na 31 lipca każdego roku winiarskiego¹⁰² posiadanych przez producentów wina.

Ustawa o wyrobach winiarskich wprowadziła wytyczne dotyczące prowadzenia **ewidencji winnic**, do której wpisywane są wyłącznie uprawy winorośli położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzenie przez KOWR ewidencji winnic ma na celu pozyskiwanie danych o wszystkich działkach, na których uprawiana jest **winorośl**, z której wyrabiane jest **wino**. Wpis do ewidencji winnic dokonywany jest **jednorazowo, na wniosek plantatora winorośli**. Informacje zawarte w ewidencji winnic zamieszczane są na stronie internetowej KOWR. Dane te zapewnią producentom wina nieposiadającym upraw winorośli możliwość uzyskania informacji o uprawach, z których można pozyskać krajowe winogrona.

Plantatorzy winorośli i producenci wina zobowiązani są do składania **danych statystycznych** dotyczących: wielkości zbiorów winogron, produkcji wina oraz posiadanych zapasów win i moszczów winogronowych na 31 lipca poprzedniego roku winiarskiego.

Producent wina zamierzający wyrabiać wino z winogron w danym roku winiarskim zobowiązany jest poinformować KOWR o tym zamiarze **nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem produkcji wina, lecz nie później niż do 15 września danego roku winiarskiego**. Rejestr producentów wina zamierzających wyrabiać wino w danym roku winiarskim umieszczany jest na stronie internetowej KOWR¹⁰³.

¹⁰² Rok winiarski trwa od 1 sierpnia danego roku do 31 lipca następnego roku kalendarzowego.

¹⁰³ <https://www.gov.pl/web/kowr/wykazy--rejstry> (odczyt – maj 2026 r.).

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich na KOWR został nałożony obowiązek gromadzenia danych w **systemie teleinformatycznym**, do którego KOWR zapewnia nieodpłatny dostęp:

- Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Wojewódzkim Inspektorom Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,
- Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Wojewódzkim Inspektorom Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
- ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych.

KOWR stworzył również funkcjonalność na **platformie eRolnik**, dzięki której plantatorzy winorośli oraz producenci wina mogą składać dokumenty w formie elektronicznej (tj. wnioski o wpis do ewidencji winnic oraz informację o zamiarze wyrobu wina oraz deklaracje)¹⁰⁴.

KOWR prowadzi także wykaz **przedsiębiorców posiadających zezwolenie na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu** (z wyjątkiem piwa), których dane przekazywane są do KOWR przez marszałków województw, w terminie do 10 czerwca każdego roku.

9.5.1. Okres sprawozdawczy 1.01.–31.07.2025 r. w roku winiarskim 2024/2025

Do **ewidencji winnic** do 31 lipca 2025 r. wpisanych zostało **56 plantatorów winorośli**. Ponadto wydano **81 zaświadczeń** o zmianie wpisu w ewidencji winnic, **12 informacji** o wykreśleniu z ewidencji winnic, **3 informacje** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania oraz **10 decyzji** o umorzeniu postępowania w sprawie wpisu do ewidencji winnic.

Na dzień 31 lipca 2025 r. do ewidencji winnic wpisano **703 plantatorów winorośli**, natomiast powierzchnia upraw winorośli wynosiła **1 068,49 ha**.

Do **rejestrów producentów wina** zamierzających wyrabiać wino w **roku winiarskim 2025/2026** do 31 lipca 2025 r. wpisano **186 producentów wina**. Dokonano **28 aktualizacji informacji** o zamiarze wyrobu wina w rejestrze producentów wina w roku winiarskim 2024/2025. Na rok winiarski 2024/2025 do rejestru producentów wina zostało wpisanych **504 producentów wina**.

Do 31 lipca 2025 r. wpłynęło **1 078 dokumentów** od uczestników mechanizmu, tj.:

- „Deklaracji o zbiorach winogron w danym roku winiarskim” od plantatorów winorośli,
- „Deklaracji o produkcji wina w danym roku winiarskim” oraz „Deklaracji o zapasach wina i moszczów winogronowych” od producentów wina.

KOWR wystosował **64 wezwania** do plantatorów/producentów wina, którzy nie złożyli deklaracji w ustawowym terminie. W dniu 14 lutego 2025 r. KOWR przekazał do MRiRW i GUS zbiorcze zestawienia dotyczące wielkości zbiorów winogron i produkcji wina w roku winiarskim 2024/2025 sporządzone na podstawie deklaracji złożonych przez plantatorów oraz producentów wina.

¹⁰⁴ <https://erolnik.gov.pl/#/uslugi/wino> (odczyt – maj 2026 r.).

W roku winiarskim 2024/2025 wystawiono **32 polecenia kontroli na miejscu** dotyczące:

- **16 plantatorów** wpisanych do ewidencji winnic mającej na celu potwierdzenie poprawności sporządzenia i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych we wnioskach o wpis do ewidencji winnic oraz w deklaracjach o zbiorach winogron w danym roku winiarskim, a także w ich korektach,
- **16 producentów** wina wpisanych do rejestru producentów wina mających na celu potwierdzenie poprawności sporządzenia i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w informacjach o zamiarze wyrobu wina oraz w złożonych deklaracjach o produkcji win i moszczów winogronowych oraz o zapasach win i moszczów winogronowych, a w przypadku niezłożenia deklaracji przez producenta – pozyskanie brakujących danych.

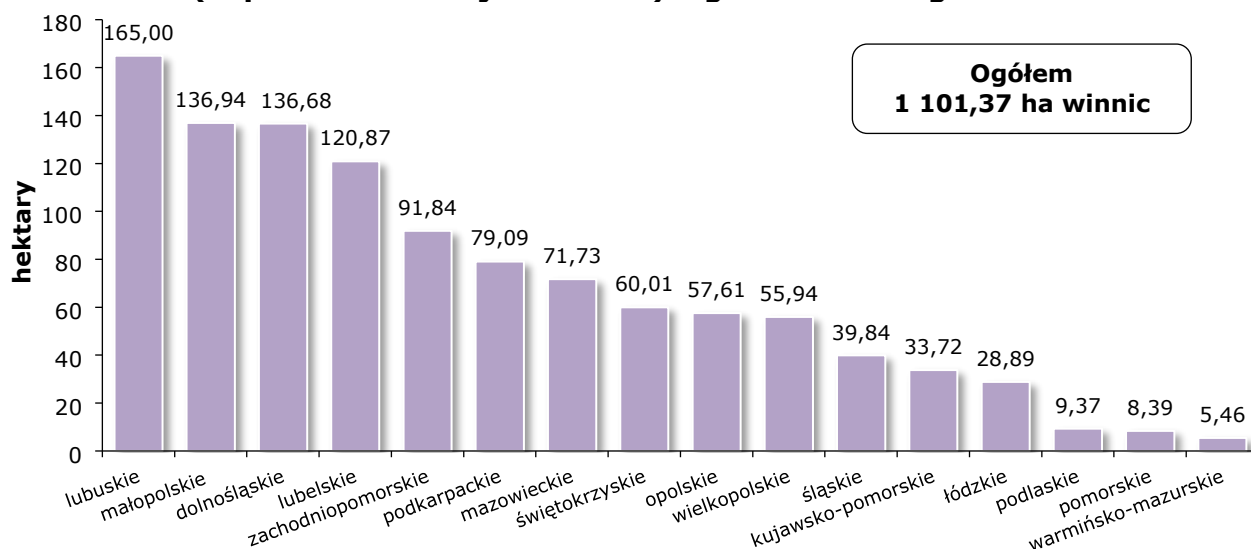
KOWR prowadzi również **rejestr zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu, z wyłączeniem piw.**

Do Dyrektora Generalnego KOWR wpłynęło **16 wykazów przedsiębiorców**, którzy uzyskali zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu z wyłączeniem piwa przekazanych przez marszałków województw.

9.5.2. Okres sprawozdawczy 1.08.–31.12.2025 r. w roku winiarskim 2025/2026

Do ewidencji winnic do 31 grudnia 2025 r. wpisanych zostało **32 plantatorów winorośli**. Ponadto wydano **71 zaświadczeń** o zmianie wpisu w ewidencji winnic, **5 informacji** o wykreśleniu z ewidencji winnic, **7 informacji** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania i **9 decyzji** o umorzeniu postępowania w sprawie wpisu do ewidencji winnic.

Wykres 47. **Powierzchnia uprawy winorośli ze względu na położenie działki (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. do ewidencji winnic wpisano **730 plantatorów winorośli**, zaś **powierzchnia upraw winorośli** wynosiła **1 101,37 ha**. Do rejestru producentów wina zamierzających wyrabiać wino **w roku winiarskim 2025/2026** (do 31 grudnia 2025 r.) wpisano **381 producentów wina**. Ponadto dokonano **19 aktualizacji informacji** o zamiarze wyrobu wina.

Łącznie na **rok winiarski 2025/2026** wpisanych zostało **567 producentów wina**.

Ponadto do 31 grudnia 2025 r. do rejestru producentów wina zamierzających wyrabiać wino w **roku winiarskim 2026/2027** zostało wpisanych **dwóch producentów**.

Do 31 grudnia 2025 r. wpłynęło **610 dokumentów** od uczestników mechanizmu, tj.:

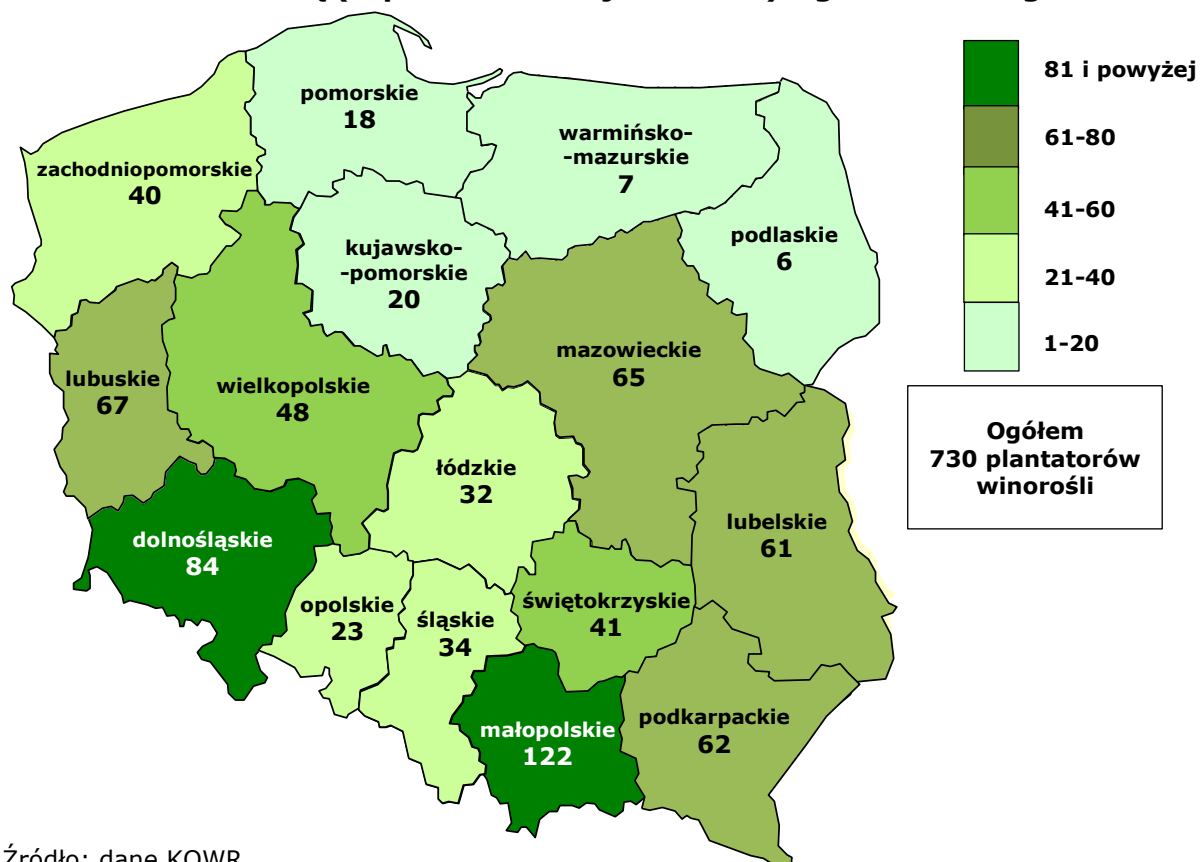
- „Deklaracji o zbiorach winogron w danym roku winiarskim” od plantatorów winorośli,
- „Deklaracji o produkcji wina w danym roku winiarskim” oraz „Deklaracji o zapasach wina i moszczów winogronowych” od producentów wina.

KOWR wystosował **7 wezwań** do producentów wina, którzy nie złożyli deklaracji o zapasach win i moszczów winogronowych w ustawowym terminie. KOWR wystawił również **zawiadomienie** o uchybieniu terminu do złożenia do Dyrektora Generalnego KOWR informacji o zamiarze wyrobu wina na rok winiarski 2025/2026.

W dniu 30 września 2025 r. KOWR przekazał do MRiRW i GUS zbiorcze zestawienie dotyczące wielkości zapasów win i moszczów winogronowych posiadanych w dniu 31 lipca poprzedniego roku winiarskiego (2024/2025).

We wrześniu 2025 r. wystawiono **два polecenia kontroli dodatkowej** u plantatorów winorośli, dotyczące roku winiarskiego 2024/2025.

Wykres 48. **Liczba plantatorów winorośli wpisanych do ewidencji winnic ze względu na siedzibę (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

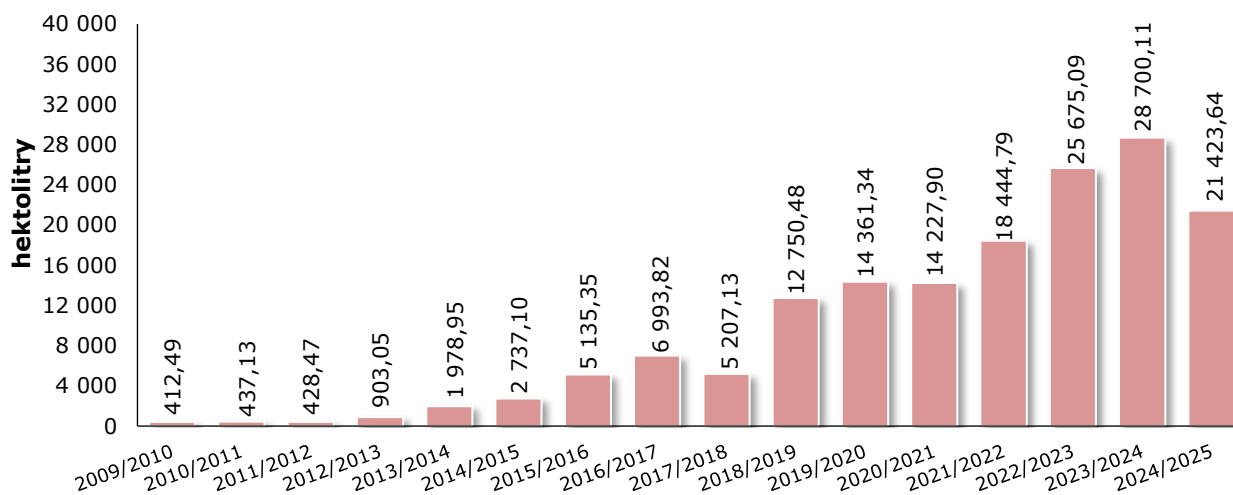
Źródło: dane KOWR.

Uprawa winorośli w kraju wg stanu na 31 grudnia 2025 r. była prowadzona na powierzchni **1 101,37 ha**. Winnice posiadały areał od kilkunastu arów do kilkunastu hektarów upraw

winorośli. Największą powierzchnię upraw winorośli ze względu na położenie działki odnotowano w województwie lubuskim (165,0 ha; 15,0%), a następnie w: małopolskim (136,94 ha; 12,4%), dolnośląskim (136,68 ha; 12,4%), lubelskim (120,87 ha; 11,0%), zachodniopomorskim (91,84 ha; 8,3%) i podkarpackim (79,09 ha; 7,2%).

W roku winiarskim 2024/2025 **zbiory winogron**, na podstawie deklaracji złożonych do KOWR przez plantatorów winorośli, wyniosły **30 583,67 kwintala** z powierzchni **816,46 ha** uprawy winorośli wykorzystanej do wyrobu produktów sektora wina. W roku winiarskim 2024/2025 produkcja wina na terenie Polski wyniosła około **21 423,64 hektolitry**.

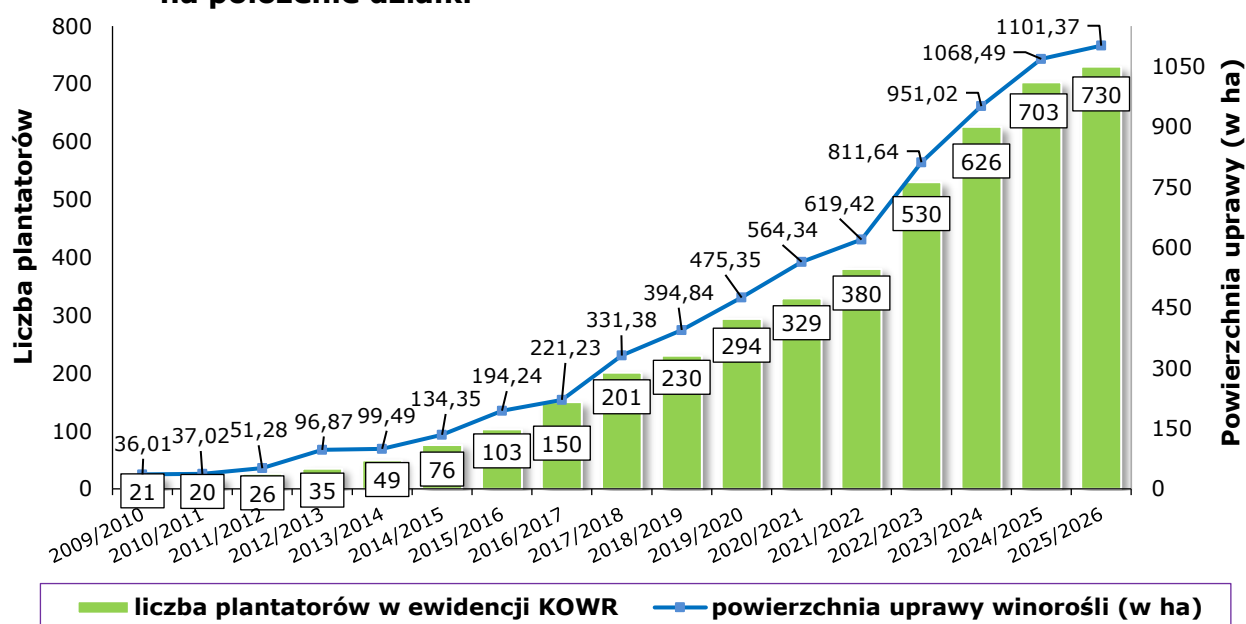
Wykres 49. **Produkcja wina w Polsce w roku winiarskim**

Źródło: dane KOWR.

Podsumowując, w 2025 r. KOWR w zakresie administrowania potencjałem produkcyjnym sektora wina wydał ogółem 2 713 zaświadczeń i innych dokumentów.

Wykres 50. **Liczba plantatorów i powierzchnia uprawy winorośli w Polsce ze względu na położenie działki***

* Według stanu na 31 lipca (ostatni dzień roku winiarskiego) w latach 2009/2010–2024/2025, a dla roku winiarskiego 2025/2026 wg stanu na 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane KOWR.

Z roku na rok obserwuje się coraz większe zainteresowanie uprawą winorośli w Polsce, co przekłada się na zwiększenie areału powierzchni winnic oraz produkcję wina. W latach 2009–2025 liczba plantatorów winorośli zarejestrowanych w ewidencji KOWR zwiększyła się blisko **35-krotnie**, a powierzchnia uprawy winorośli – około **31-krotnie**. Produkcja wina w latach 2009–2025 wzrosła około **52-krotnie**.

9.6. Prowadzenie rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 22 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR realizuje mechanizm „**Prowadzenie rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich**”. KOWR w ramach monitorowania produkcji wyrobów winiarskich w Polsce:

- prowadzi **rejestr przedsiębiorców** wykonujących działalność w zakresie **wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich**,
- **gromadzi dane o zapasach wina** od przedsiębiorców wpisanych do rejestru, którzy rozlewają wino, którego nie wyrobili,
- **nadaje kody** przedsiębiorcom, jako podmiotom butelkującym wina, producentom, importerom oraz dostawcom (zgodnie z obowiązującym prawem Unii Europejskiej) i **prowadzi rejestr kodów**.

Działalność gospodarcza w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich jest **działalnością regulowaną** – o której mowa w przepisach ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.) – i wymaga uzyskania wpisu do rejestru prowadzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR. W celu uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorca zobowiązany jest: spełnić warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich, zgromadzić dokumenty potwierdzające spełnienie tych warunków i złożyć w KOWR **wniosek o wpis/ zmianę wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich**.

Przedsiębiorca wpisany do rejestru, będący producentem wina, a także inny niż producent wina dokonujący wyłącznie rozlewu wina, którego nie wyrobił, jest zobowiązany przekazywać **do 31 sierpnia każdego roku** do Dyrektora Generalnego KOWR, **deklarację o zapasach win i moszczów winogronowych posiadanych na dzień 31 lipca poprzedniego roku winiarskiego**.

W celu **uzyskania kodu**, o który mogą się ubiegać **podmioty butelkujące wino, producenci wina, dostawcy wina** oraz **importerzy wina**, należy złożyć do Dyrektora Generalnego KOWR **wniosek o nadanie kodu**. Do 31 grudnia 2025 r. KOWR wydał:

- **35 zaświadczeń** o wpisie do rejestru przedsiębiorców,
- **10 zaświadczeń** o zmianie wpisu w rejestrze przedsiębiorców,
- **4 informacje** o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania,
- **2 decyzje** o umorzeniu postępowania o wpis do rejestru na wniosek strony.

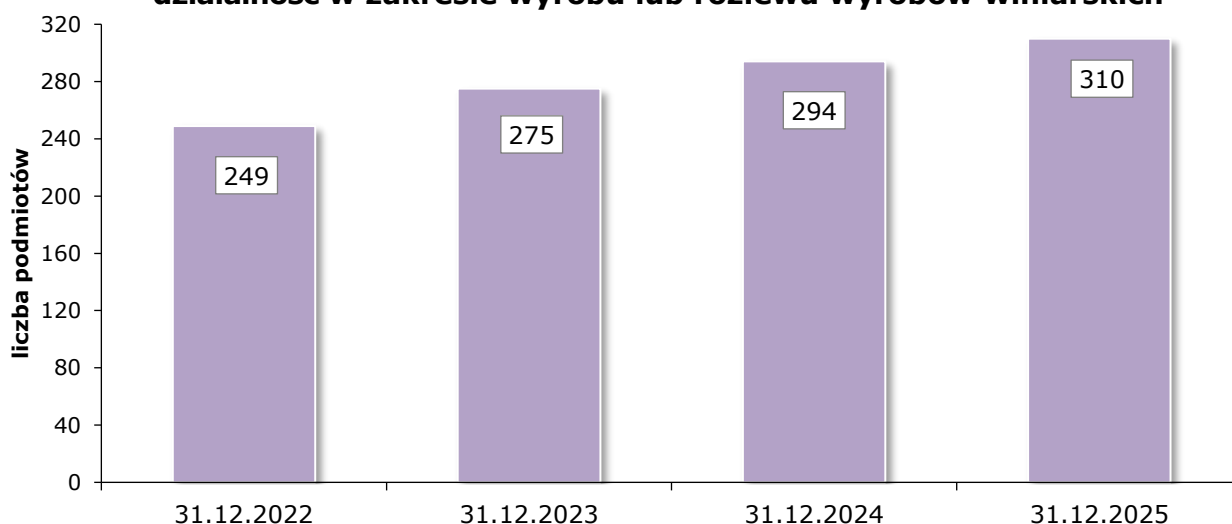
Z rejestru wykreślono **22 przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich**.

W dniu 30 września 2025 r. KOWR przekazał do MRiRW i GUS zbiorcze zestawienie dotyczące wielkości zapasów win i moszczów winogronowych posiadanych w dniu 31 lipca poprzedniego roku winiarskiego przez przedsiębiorców rozlewających wino, którego nie wyrobili.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich wpisanych było **310 przedsiębiorców** posiadających uprawnienia do wykonywania działalności (**16 podmiotów więcej** niż na koniec 2024 r.).

Podsumowując, w 2025 r. w zakresie prowadzenia rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich KOWR wydał ogółem 80 zaświadczeń i innych dokumentów.

Wykres 51. **Liczba podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich**

Źródło: dane KOWR.

W latach 2022–2025 liczba przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich **zwiększyła się o 25%** (tj. o **61 podmiotów**).

9.7. Prowadzenie rejestru działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 26 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR prowadzi **rejestr działalności regulowanej w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych**. Do rejestru powinni wpisać się przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie:

- **wyrobu** napojów spirytusowych (w tym rozlewu wyrobionych napojów spirytusowych) lub
- **rozlewu** napojów spirytusowych wyrobionych przez innego przedsiębiorcę.

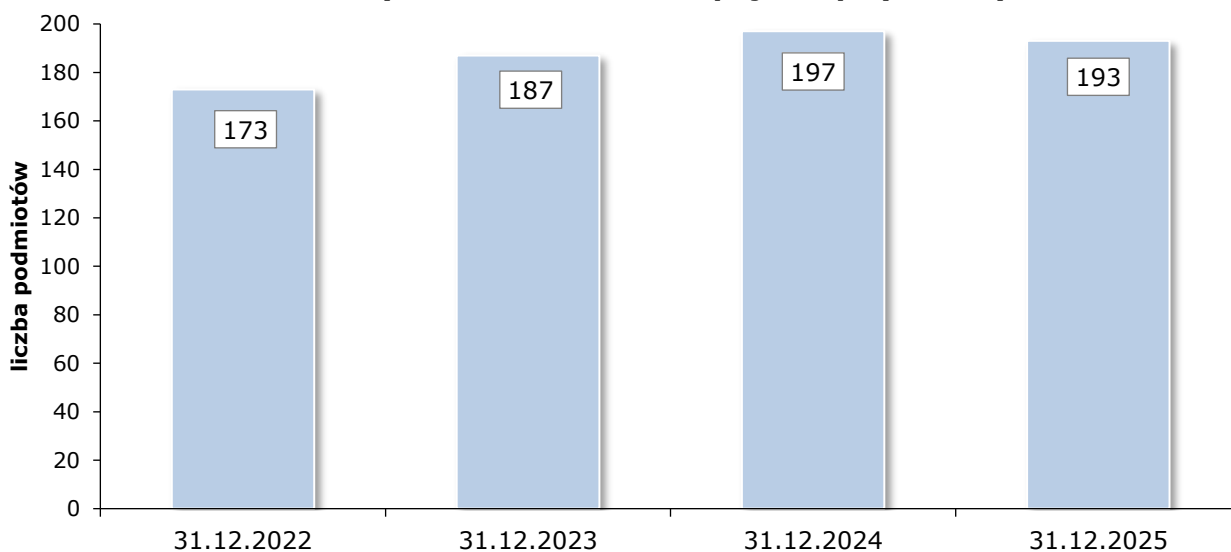
Organem prowadzącym rejestr jest Dyrektor Generalny KOWR. Rejestr jest jawny oraz publikowany na stronie internetowej KOWR¹⁰⁵.

¹⁰⁵ <https://www.gov.pl/web/kowr/rejestr> (odczyt – maj 2026 r.).

W 2025 r. KOWR dokonał **13 nowych wpisów**, **15 zmian** oraz **21 wykreśleń** (20 na wnioski przedsiębiorcy i jedno z urzędu) w rejestrze działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. uprawnienia do wykonywania działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych posiadały **193 podmioty** (4 podmioty mniej niż na koniec 2024 r.).

W 2025 r. w ramach prowadzenia rejestru działalności w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych KOWR wydał ogółem 58 dokumentów.

Wykres 52. **Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych**

Źródło: dane KOWR.

W latach 2022–2025 liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych **zwiększyła się o 20 podmiotów** (o 12%).

9.8. Prowadzenie rejestru podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego

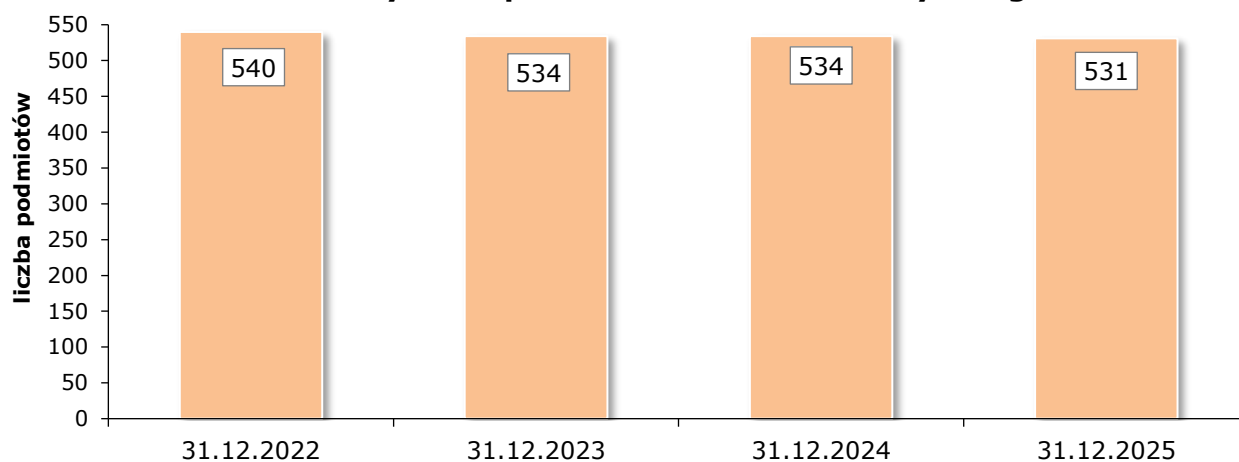
Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 25 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR prowadzi **rejestr działalności regulowanej w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego**. Do rejestru powinni wpisać się przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie:

- **wyrobu** alkoholu etylowego,
- **oczyszczania** alkoholu etylowego,
- **skażania** alkoholu etylowego,
- **odwadniania** alkoholu etylowego.

Organem prowadzącym rejestr jest Dyrektor Generalny KOWR. Rejestr jest jawny i publikowany na stronie internetowej KOWR¹⁰⁶.

¹⁰⁶ <https://www.gov.pl/web/kowr/rejestr2> (odczyt – maj 2026 r.).

Wykres 53. **Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. KOWR dokonał **3 nowych wpisów**, **10 zmian** oraz **4 wykreśleń** (2 na wniosek przedsiębiorcy i 2 z urzędu) w rejestrze podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. uprawnienia do wykonywania działalności w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego posiadało **531 podmiotów** (3 podmioty mniej niż na koniec 2024 r.).

W 2025 r. w ramach prowadzenia rejestru podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego KOWR wydał ogółem 39 dokumentów.

W latach 2022–2025 liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego **zmniejszyła się o 9 podmiotów**.

9.9. Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje zadania w zakresie **monitorowania krajowej uprawy tytoniu** oraz **produkcji i zbycia surowca tytoniowego**, a także **sprawuje nadzór nad tymi uprawami**. Zgodnie z art. 40ha–40hi i art. 40k–40l ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.), KOWR jest odpowiedzialny za:

- **prowadzenie „Rejestru producentów surowca tytoniowego”**,
- **gromadzenie danych z rynku** m.in. dotyczących powierzchni uprawy tytoniu oraz produkcji i zbycia surowca tytoniowego.

Warunkiem prowadzenia przez **producenta rolnego** działalności w zakresie uprawy tytoniu, produkcji lub zbycia surowca tytoniowego jest **uzyskanie wpisu do „Rejestru producentów surowca tytoniowego”** prowadzonego przez dyrektora OT KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę oraz adres producenta rolnego.

Mechanizm ma na celu m.in. **wyeliminowanie dopływu surowca tytoniowego krajowej produkcji do nielegalnych wytwórni wyrobów tytoniowych nieodprowadzających podatków do budżetu państwa**.

Ustawa o organizacji niektórych rynków rolnych nakłada także na **producenta surowca tytoniowego** obowiązek przekazywania **do 15 maja każdego roku** dyrektorowi OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wpisu do „Rejestru producentów surowca tytoniowego”, **informacji** dotyczących m.in.:

- powierzchni i lokalizacji uprawy poszczególnych grup odmian tytoniu,
- zawartych umów zbycia surowca tytoniowego ze wskazaniem masy surowca tytoniowego objętego umowami,
- masy wyprodukowanego surowca tytoniowego,
- masy surowca tytoniowego dostarczonego nabywcy w podziale na zawarte umowy,
- stanu magazynowego.

Zgodnie z art. 9b ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2026 r. poz. 412, z późn. zm.) do 30 czerwca każdego roku kalendarzowego **nabywcy surowca tytoniowego** mają obowiązek przekazywania Dyrektorowi Generalnemu KOWR informacji o masie suszu tytoniowego pochodzącego z poprzedniego roku zbiorów skupionego od producentów surowca tytoniowego (wraz z wykazem tych producentów) albo informacji o nieprzeprowadzeniu skupu suszu tytoniowego.

KOWR prowadzi również **rejestr informacji o nabyciu surowca tytoniowego** oraz weryfikuje i analizuje informacje składane przez **pośredniczące podmioty tytoniowe**. Ponadto – na wnioski m.in. urzędów celno-skarbowych, Straży Granicznej i urzędów gmin – udostępnia dane znajdujące się w „Rejestrze producentów surowca tytoniowego” oraz udziela wszelkich informacji i wyjaśnień producentom surowca tytoniowego, a także innym podmiotom uczestniczącym w mechanizmie.

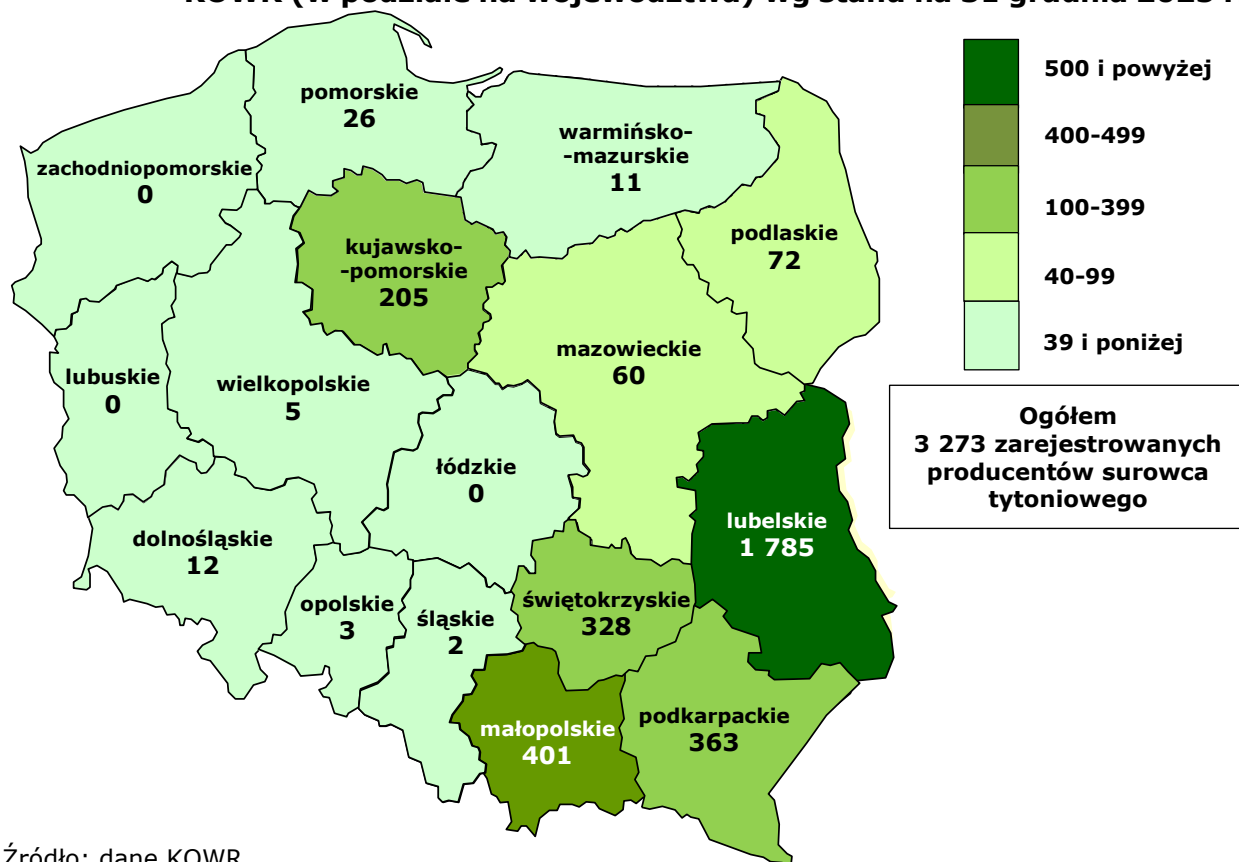
Zgodnie z art. 40he ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, KOWR prowadzi rejestr producentów surowca tytoniowego w systemie teleinformatycznym.

Do końca grudnia 2025 r. OT KOWR przeanalizowały około **5 tys. informacji rocznych**, w tym 4,2 tys. dotyczyło roku sprawozdawczego 2024/2025, a pozostałe – poprzednich lat sprawozdawczych.

W 2025 r. wystawiono: **218 poleceń kontroli** u producentów surowca tytoniowego (OT KOWR przeprowadzają kontrole co najmniej 5% producentów wpisanych do rejestru), **4 polecenia kontroli dodatkowej, jeden nadzór nad zniszczeniem surowca tytoniowego** oraz **dwa nadzory nad zniszczeniem uprawy tytoniu**. Kontrole dotyczyły głównie roku sprawozdawczego 2024/2025.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w rejestrze producentów surowca tytoniowego było wpisanych **3 273 producentów tytoniu** (126 producentów mniej niż przed rokiem). Do końca 2025 r. z rejestru wykreślono 2 433 producentów surowca tytoniowego (1 860 – na wniosek strony oraz 573 – z urzędu).

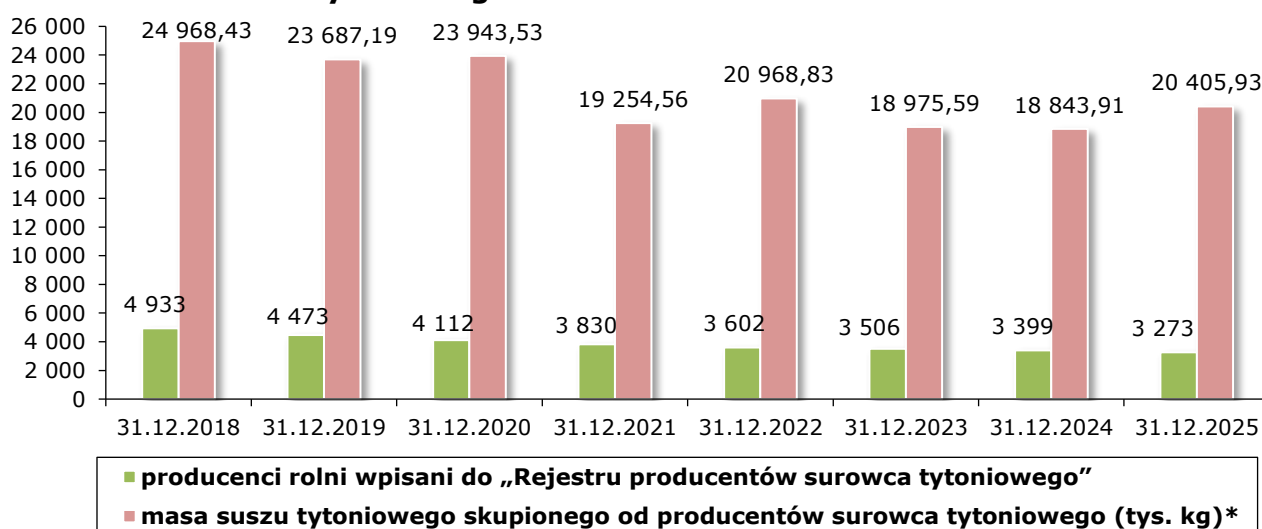
Wykres 54. Liczba producentów surowca tytoniowego wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane KOWR.

Najwięcej producentów surowca tytoniowego zarejestrowano w województwie lubelskim (1 785 producentów; 54,5% ogółu zarejestrowanych), a następnie: małopolskim (401 producentów; 12,3%), podkarpackim (363 producentów; 11,1%) oraz świętokrzyskim (328 producentów; 10,0%).

Wykres 55. Liczba producentów wpisanych do „Rejestru producentów surowca tytoniowego” oraz masa suszu tytoniowego skupionego od producentów surowca tytoniowego

* Dane z informacji złożonych w danym roku ze zbiorów za rok poprzedni.

Źródło: dane KOWR.

KOWR również prowadził **rejestr informacji o nabyciu surowca tytoniowego** oraz weryfikował i analizował **informacje składane przez pośredniczące podmioty tytoniowe**. Do 31 grudnia 2025 r. wpłynęło **16 informacji** od pośredniczących podmiotów tytoniowych. Masa surowca tytoniowego skupionego od producentów w 2025 r. (pochodząca ze zbiorów z 2024 r.) wyniosła **20 405,93 tys. kg**.

Podsumowując, w 2025 r. w zakresie administrowania mechanizmem KOWR wydał ogółem 5 275 decyzji i innych dokumentów.

W latach 2018–2025 liczba producentów wpisanych do „Rejestru producentów surowca tytoniowego” zmniejszyła się o blisko **34%**, a masa suszu tytoniowego skupionego od producentów surowca tytoniowego – o ponad **18%**.

9.10. Prowadzenie rejestru producentów wyrobów tytoniowych

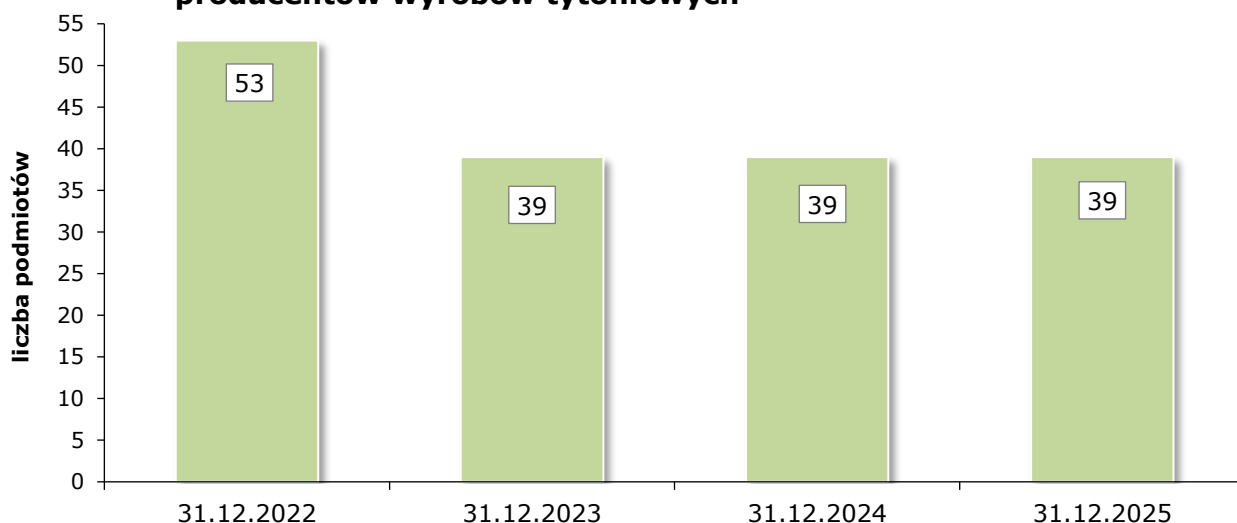
Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 25 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR prowadzi **rejestr działalności regulowanej producentów wyrobów tytoniowych**.

Do rejestru powinni wpisać się przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie następujących wyrobów tytoniowych określonych w ustawie z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162):

- **nowatorski wyrób tytoniowy** (w rozumieniu art. 2 pkt 11 ww. ustawy),
- **tytoń do nosa** (w rozumieniu art. 2 pkt 38 ww. ustawy),
- **wyrób tytoniowy do palenia** (w rozumieniu art. 2 pkt 47 ww. ustawy).

Organem prowadzącym rejestr jest Dyrektor Generalny KOWR. Rejestr jest jawny i publikowany na stronie internetowej KOWR¹⁰⁷.

Wykres 56. **Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej producentów wyrobów tytoniowych**

Źródło: dane KOWR.

¹⁰⁷ <https://www.gov.pl/web/kowr/prowadzenie-rejestru-producentow-wyrobow-tytoniowych> (odczyt – maj 2026 r.)

KOWR w 2025 r. dokonał w rejestrze producentów wyrobów tytoniowych **jednej zmiany wpisu**. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. uprawnienia do wykonywania działalności w zakresie wytwarzania wyrobów tytoniowych posiadało, tak jak rok wcześniej, **39 podmiotów**.

W 2025 r. w ramach obsługi rejestru producentów wyrobów tytoniowych KOWR wydał ogółem 9 dokumentów.

W latach 2022–2025 liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej producentów wyrobów tytoniowych **zmniejszyła się o 14 podmiotów** (o ponad 26%).

9.11. Monitorowanie rynku maku

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. d ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR realizuje mechanizm „Monitorowanie rynku maku”, którego podstawowym celem jest **wsparcie rozwoju upraw maku z uwzględnieniem celu nadrzędnego, czyli przeciwdziałania narkomanii**.

KOWR w zakresie monitorowania rynku maku m.in.:

- **prowadzi rejestr producentów i podmiotów skupujących mak,**
- **gromadzi dane od producentów maku,**
- **gromadzi dane od podmiotów skupujących mak.**

Warunkiem prowadzenia działalności w zakresie uprawy lub skupu maku jest uzyskanie **wpisu do rejestru maku** prowadzonego przez właściwego dyrektora OT KOWR ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu zamierzającego uprawiać bądź skupować mak. W celu uzyskania wpisu do rejestru maku podmiot zamierzający prowadzić działalność w zakresie uprawy maku zobowiązany jest złożyć **wniosek o wpis producenta do rejestru maku**, a podmiot zamierzający prowadzić działalność w zakresie skupu maku – **wniosek o wpis podmiotu skupującego do rejestru maku**, do właściwego dyrektora OT KOWR ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu, który zamierza uprawiać lub skupować mak.

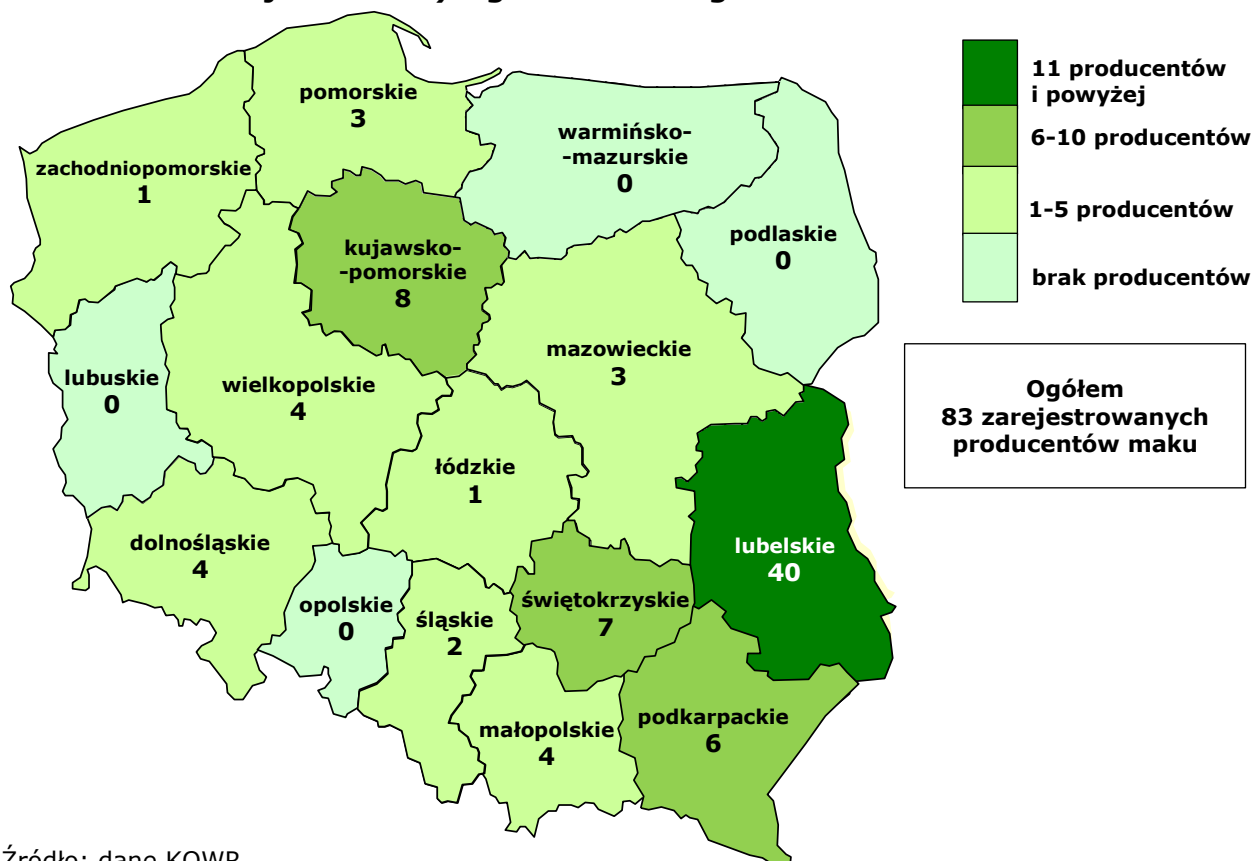
Podmiot prowadzący działalność w zakresie skupu maku zobowiązany jest do przekazywania właściwemu dyrektorowi OT KOWR, **do końca lipca bieżącego roku kalendarzowego, informacji o zawartych umowach na dostarczanie maku wg stanu na 15 lipca bieżącego roku kalendarzowego**, która obejmuje m.in.: imiona i nazwiska albo nazwy oraz miejsca zamieszkania i adresy, albo siedziby i adresy producentów maku.

Zgodnie z art. 47e ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.) KOWR prowadzi rejestr maku w systemie teleinformatycznym. KOWR utworzył również funkcjonalność na **platformie eRolnik**, dzięki której producenci i podmioty skupujące mak mogą składać dokumenty w formie elektronicznej (wniosek o wpis producenta oraz wniosek o wpis podmiotu skupującego)¹⁰⁸.

¹⁰⁸ <https://erolnik.gov.pl/#/uslugi/mak> (odczyt – maj 2026 r.).

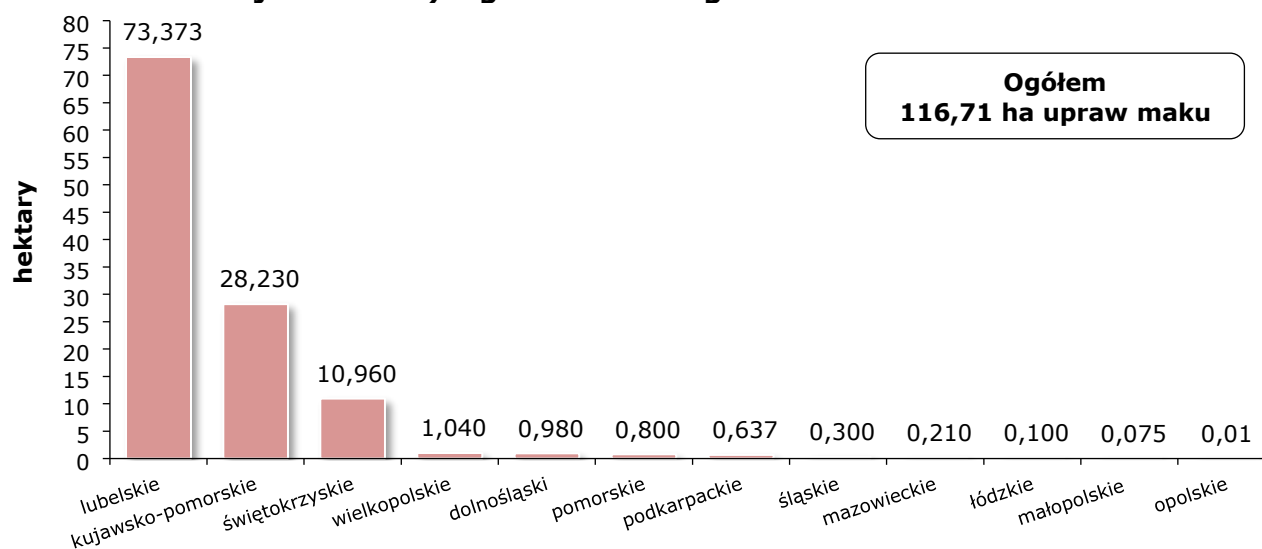
Na 31 grudnia 2025 r. w rejestrze producentów maku było wpisanych **83 producentów** (**4 więcej** niż przed rokiem), a do rejestru podmiotów skupujących mak – **5 podmiotów skupujących** (tj. dwa podmioty z woj. lubelskiego oraz po jednym z woj.: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego i śląskiego). Uprawa maku wg stanu na 31 grudnia 2025 r. była prowadzona na powierzchni **116,71 ha** (o **32,78 ha mniej** niż przed rokiem).

Wykres 57. **Liczba producentów maku wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

Źródło: dane KOWR.

Wykres 58. **Powierzchnia uprawy maku ze względu na położenie działki (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

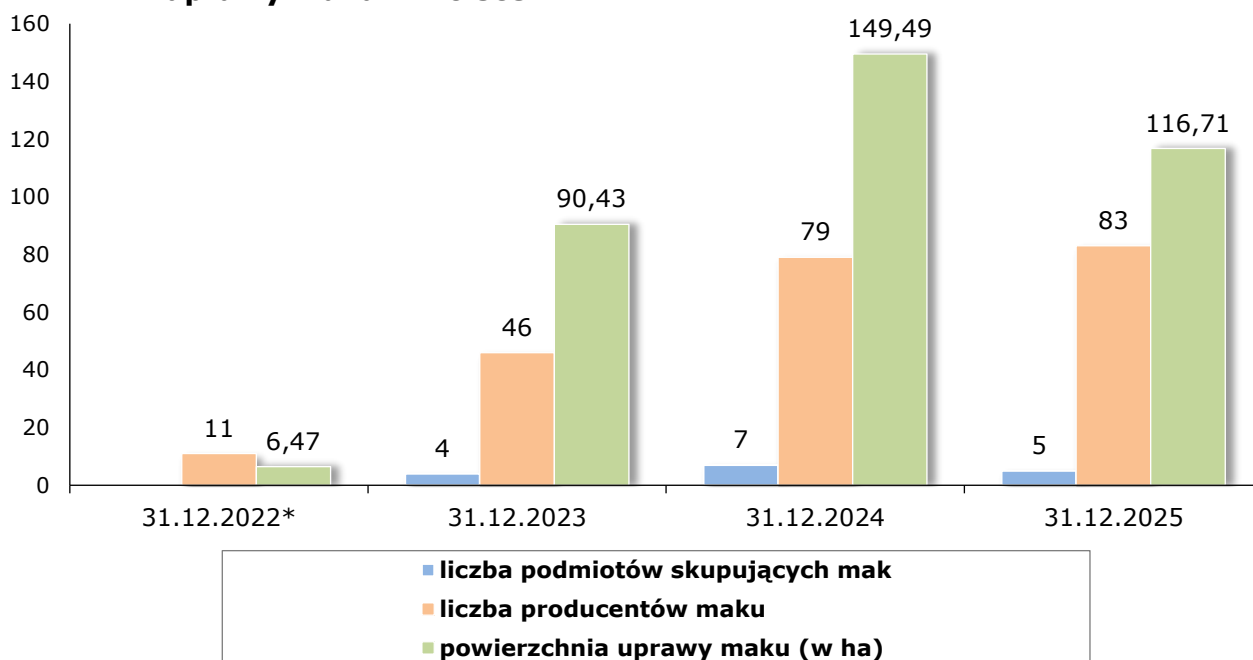
Źródło: dane KOWR.

Najwięcej producentów maku zarejestrowano w województwie lubelskim (40 producentów, 48% ogółu zarejestrowanych), a następnie: kujawsko-pomorskim (8 producentów, 9,6%), świętokrzyskim (7 producentów, 8,4%) i podkarpackim (6 producentów, 7,2%).

W 2025 r. wystawiono **19 poleceń kontroli** producentów maku (OT KOWR przeprowadzają kontrole co najmniej 10% producentów maku wpisanych do rejestru) oraz **dwa nadzory nad procesem zniszczenia uprawy/plonu maku**. Ponadto wystawiono jedno **połączenie kontroli podmiotów skupujących mak** (OT KOWR przeprowadzają kontrole co najmniej 10% podmiotów skupujących mak wpisanych do rejestru maku).

KOWR w 2025 r. w zakresie monitorowania rynku maku wydał ogółem 151 zaświadczeń i innych dokumentów.

Wykres 59. **Liczba producentów i podmiotów skupujących mak oraz powierzchnia uprawy maku w Polsce**

* Na dzień 31 grudnia 2022 r. do rejestru podmiotów skupujących mak nie wpisał się żaden podmiot.
Źródło: dane KOWR.

W latach 2022–2025 liczba producentów maku wpisanych do rejestru KOWR zwiększyła się ponad **7-krotnie**, a powierzchnia uprawy maku – około **18-krotnie**.

9.12. Monitorowanie rynku konopi włóknistych

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 11 lit. e ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) KOWR realizuje mechanizm „Monitorowanie rynku konopi włóknistych”, którego podstawowym celem jest **wsparcie rozwoju upraw konopi włóknistych z uwzględnieniem celu nadrzędnego, czyli przeciwdziałania narkomanii**.

KOWR w zakresie **monitorowania rynku konopi włóknistych** m.in.:

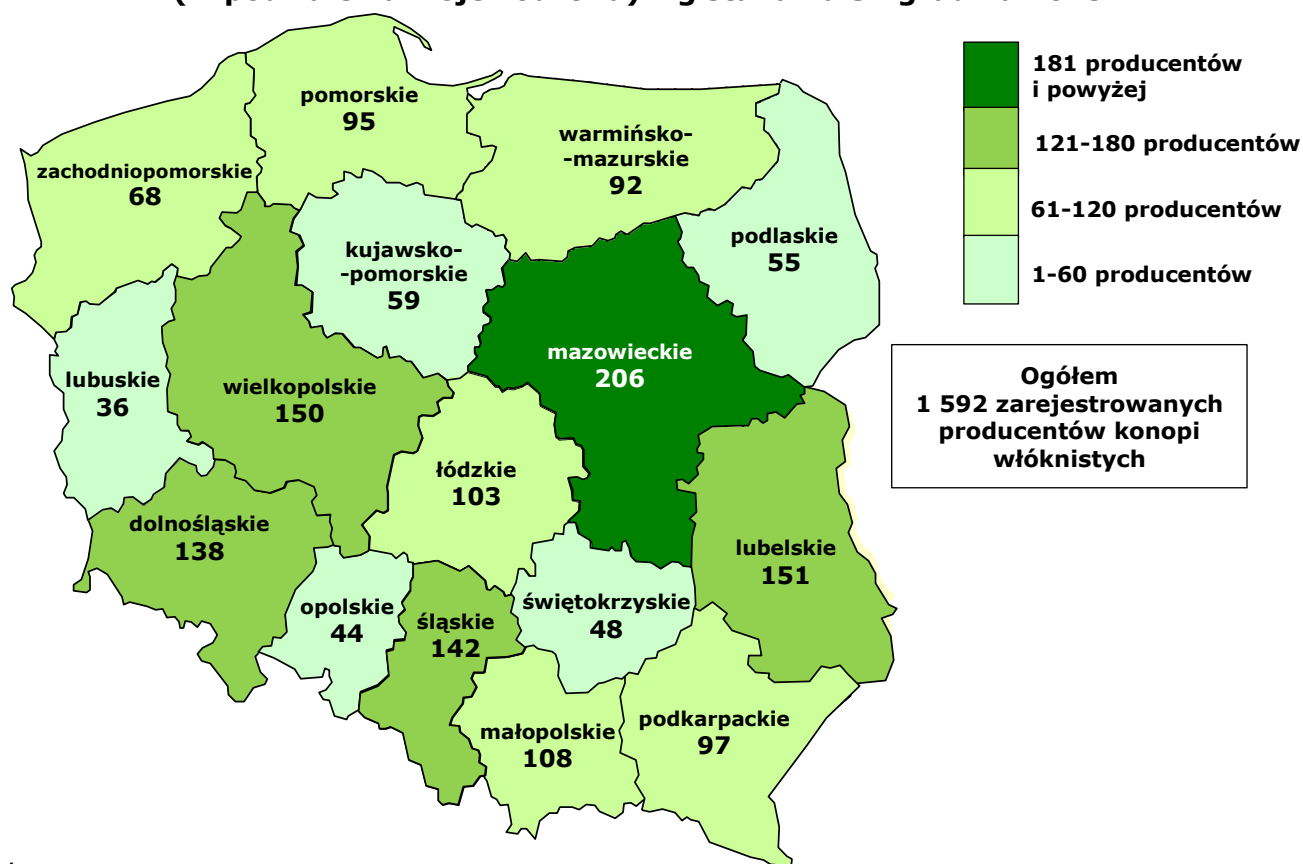
- **prowadzi rejestr producentów i podmiotów skupujących konopie włókniste,**

- **gromadzi dane od producentów konopi włóknistych,**
- **gromadzi dane od podmiotów skupujących konopie włókniste.**

Warunkiem prowadzenia działalności w zakresie uprawy lub skupu konopi włóknistych jest uzyskanie **wpisu do rejestru konopi włóknistych** prowadzonego przez właściwego dyrektora OT KOWR ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu zamierzającego uprawiać bądź skupować konopie włókniste. W celu uzyskania wpisu do rejestru konopi włóknistych podmiot zamierzający prowadzić działalność w zakresie uprawy konopi włóknistych zobowiązany jest złożyć **wniosek o wpis producenta do rejestru konopi włóknistych**, a podmiot zamierzający prowadzić działalność w zakresie skupu konopi włóknistych – **wniosek o wpis podmiotu skupującego do rejestru konopi włóknistych**, do właściwego dyrektora OT KOWR ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu, który zamierza uprawiać lub skupować konopie włókniste.

KOWR utworzył funkcjonalność na **platformie eRolnik**, dzięki której producenci i podmioty skupujące konopie włókniste mogą składać dokumenty w formie elektronicznej (wniosek o wpis producenta oraz wniosek o wpis podmiotu skupującego)¹⁰⁹. Zgodnie z art. 47e ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.) KOWR prowadzi rejestr konopi włóknistych w systemie teleinformatycznym.

Wykres 60. **Liczba producentów konopi włóknistych wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

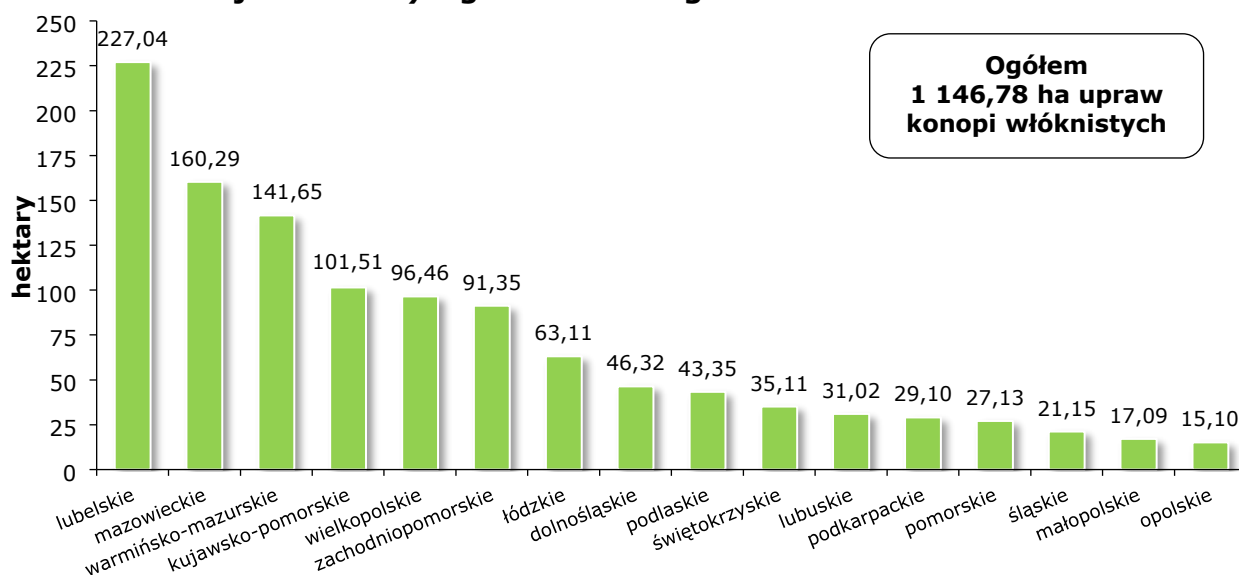
Źródło: dane KOWR.

¹⁰⁹ <https://erolnik.gov.pl/#/uslugi/konopie> (odczyt – maj 2026 r.).

Podmiot prowadzący działalność w zakresie skupu konopi włóknistych jest zobowiązany do przekazywania właściwemu dyrektorowi OT KOWR, **do końca lipca** bieżącego roku kalendarzowego, **informacji o zawartych umowach na dostarczanie konopi włóknistych według stanu na dzień 15 lipca bieżącego roku kalendarzowego**, która obejmuje: imiona i nazwiska albo nazwy oraz miejsca zamieszkania i adresy, albo siedziby i adresy producentów konopi włóknistych.

Na 31 grudnia 2025 r. w rejestrze producentów konopi włóknistych było wpisanych **1 592 producentów** (o **265 więcej** niż na koniec 2024 r.), a uprawę prowadzono na powierzchni **1 146,78 ha** (o **225,06 ha mniej** niż przed rokiem), natomiast do rejestru podmiotów skupujących konopie włókniste wpisano **80 podmiotów**. Do końca 2025 r. z rejestru wykreślono 166 producentów oraz 17 podmiotów skupujących.

Wykres 61. **Powierzchnia uprawy (w ha) konopi włóknistych (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.**

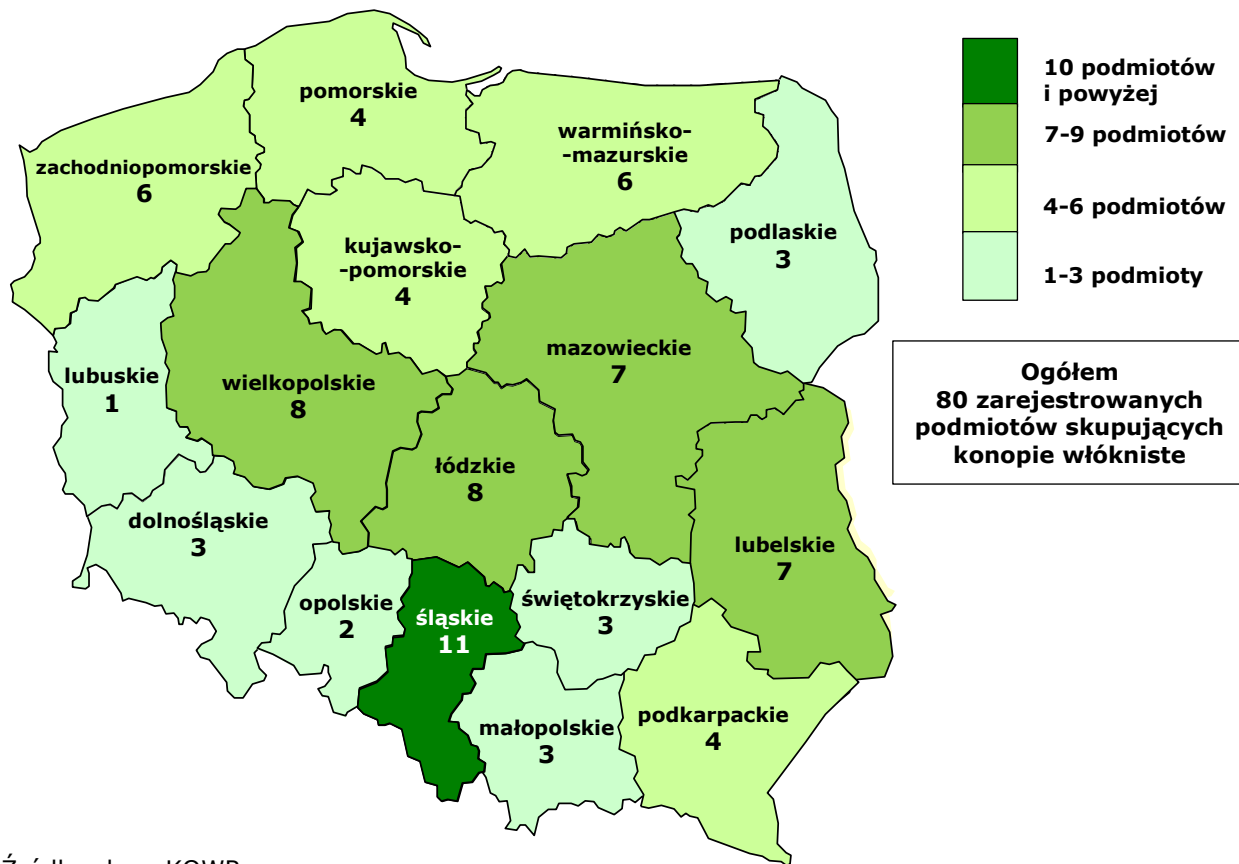
Źródło: dane KOWR.

Najwięcej **producentów konopi włóknistych** zarejestrowano w województwie mazowieckim (206 producentów; 12,9% ogółu zarejestrowanych), a następnie: lubelskim (151 producentów; 9,5%) i wielkopolskim (150 producentów; 9,4%). Największa **powierzchnia uprawy konopi włóknistych** znajdowała się w województwie lubelskim (227,04 ha; 19,8% ogółu powierzchni konopi włóknistych w Polsce), a następnie mazowieckim (160,29 ha; 14%) i warmińsko-mazurskim (141,65 ha; 12,3%).

Najwięcej **podmiotów skupujących** konopie włókniste zarejestrowano w województwie śląskim (11 podmiotów, 13,8% ogółu zarejestrowanych).

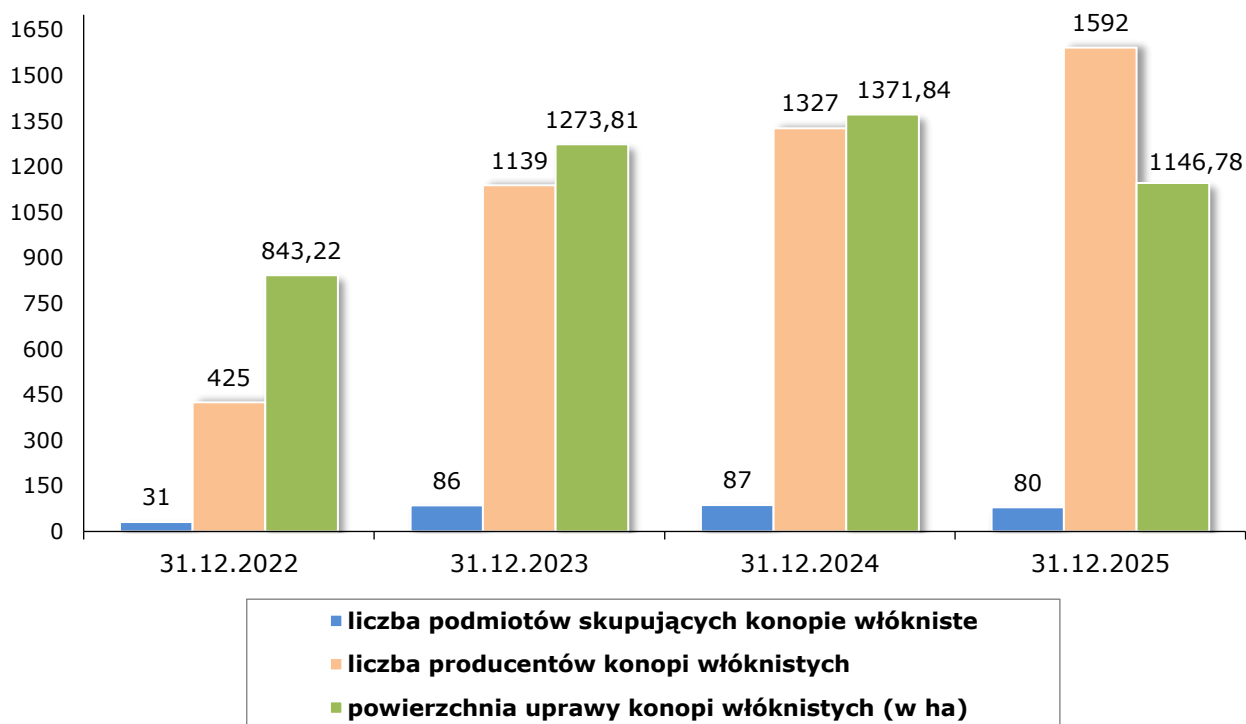
W 2025 r. wystawiono **207 poleceń kontroli** producentów konopi włóknistych (OT KOWR przeprowadzają kontrole co najmniej 10% producentów wpisanych do rejestru), **3 polecenia kontroli dodatkowej** oraz **2 polecenia nadzoru** nad zniszczeniem uprawy/plonu z uprawy konopi włóknistych. Ponadto wystawiono **21 poleceń kontroli podmiotów skupujących konopie włókniste** (OT KOWR przeprowadzają kontrole co najmniej 10% podmiotów wpisanych do rejestru) i **jedno polecenie** kontroli dodatkowej.

Wykres 62. Liczba podmiotów skupujących konopie włókniste wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane KOWR.

Wykres 63. Liczba producentów i podmiotów skupujących konopie włókniste oraz powierzchnia uprawy konopi włóknistych w Polsce

Źródło: dane KOWR.

W związku z obowiązkiem udostępnienia przez KOWR danych zgodnie z § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 stycznia 2004 r. w sprawie warunków oraz trybu udostępniania danych przechowywanych w rejestrach i ewidencjach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2618), w dniu 27 sierpnia 2025 r. KOWR udostępnił (wg stanu na 25 sierpnia 2025 r.) wykaz producentów wpisanych do rejestru producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych, o którym mowa w art. 47a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.), będących producentami konopi włóknistych. Na podstawie ww. danych ARiMR w 2025 r. przyznawała **płatność do konopi włóknistych**.

W 2025 r. w zakresie monitorowania rynku konopi włóknistych KOWR wydał ogółem 1 866 zaświadczeń i innych dokumentów.

W latach 2022–2025 liczba producentów konopi włóknistych wpisanych do rejestru KOWR zwiększyła się blisko **4-krotnie**, a powierzchnia konopi włóknistych – o **36%**.

10. MECHANIZMY WPR W RAMACH REGULACJI HANDLU ZAGRANICZNEGO Z KRAJAMI SPOZA UNII EUROPEJSKIEJ

10.1. Działania KOWR w ramach administrowania obrotem towarowym z krajami pozaunijnymi

W Polsce od przystąpienia do Unii Europejskiej realizowane są mechanizmy WPR regulujące, zgodnie z zasadami prawodawstwa unijnego, handel zagraniczny towarami rolno-spożywczymi, co umożliwia przedsiębiorcom uczestniczenie w międzynarodowym obrocie tymi towarami.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.) od 1 września 2017 r. administrowanie obrotem z zagranicą towarami rolnymi w ramach wspólnej polityki rolnej oraz towarami przetworzonymi nieobjętymi załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej jest **zadaniem delegowanym** do KOWR z agencji płatniczej (ARiMR)¹¹⁰.

Główne działania KOWR w 2025 r. w ramach administrowania obrotem towarowym z zagranicą dotyczyły: **weryfikowania składanych przez przedsiębiorców wniosków o wydanie pozwoleń (bez preferencji, z preferencją, w ramach kontyngentów taryfowych) na przywóz/wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów trzecich, wydawania pozwoleń/wyciągów z pozwoleń i ich rozliczania**, a także **weryfikowania wpisów służb celnych w pozwoleniach i dokumentów** potwierdzających, że towar opuścił obszar celny UE w wymaganym terminie. **Weryfikowane były również dokumenty celne, transportowe i importowe z krajów trzecich**. Powyższe działania pozwalały na **bieżące monitorowanie**, we współpracy z agencjami płatniczymi innych państw członkowskich UE, wolumenu towarów przywożonych i wywożonych na/z terytorium Unii Europejskiej.

W ramach obsługi importu towarów rolno-spożywczych z krajów trzecich KOWR m.in. **administrował kontyngentami taryfowymi** (np. w zależności od kraju importu, jakości produktów czy ich kodów nomenklatury scalonej CN¹¹¹) i **przywozem preferencyjnym**.

W przypadku kontyngentów **weryfikowano dokumenty** potwierdzające, że dany przedsiębiorca zajmował się handlem zagranicznym produktami objętymi wspólną organizacją rynku

¹¹⁰ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

¹¹¹ Nomenklatura scalona (ang. *Combined Nomenclature*, CN) – nomenklatura taryfowa i statystyczna unii celnej, podstawowy element wspólnej taryfy celnej Unii Europejskiej.

w dwóch dwunastomiesięcznych okresach poprzedzających datę złożenia wniosku o pozwolenie na przywóz, a także inne dokumenty (np. pozwolenie na wywóz z kraju importu). Niezależnie od rynku **wydane pozwolenia** na przywóz były **rozliczane**, a wniesione przez przedsiębiorców **zabezpieczenia – zwalniane** po spełnieniu warunków zawartych w pozwoleniach. W odniesieniu do każdego kontyngentu, w ramach systemu zarządzania kontyngentami AMIS QUOTA¹¹², były wysyłane do Komisji Europejskiej **komunikaty** o: liczbie złożonych wniosków o wydanie pozwolenia, liczbie wydanych, wycofanych i niewykorzystanych pozwoleń oraz o ilości przywiezionych towarów.

W zakresie obsługi handlu z krajami spoza Unii Europejskiej KOWR w 2025 r. administrował następującymi mechanizmami WPR:

1. „Handel zagraniczny na rynku mleka i przetworów mlecznych”,
2. „Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj oraz na rynku albumin”,
3. „Handel zagraniczny na rynku cukru”,
4. „Handel zagraniczny na rynku ryżu”,
5. „Handel zagraniczny na rynku zbóż”,
6. „Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny”,
7. „Handel zagraniczny w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I”,
8. „Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny”,
9. „Handel zagraniczny na rynku świeżych owoców i warzyw”,
10. „Handel zagraniczny na rynku przetworzonych owoców i warzyw”,
11. „Handel zagraniczny na rynku lnu i konopi”,
12. „Handel zagraniczny na rynku olejów i tłuszczów”,
13. „Handel zagraniczny na rynku alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego”,
14. „Handel zagraniczny na rynku baraniny i koziny”,
15. „Handel zagraniczny na rynku wina”,
16. „Handel zagraniczny na rynku bananów”,
17. „Handel zagraniczny na rynku nasion”.

W 2025 r. KOWR w ramach **obsługi eksportu** towarów rolno-spożywczych do krajów trzecich **wydawał i rozliczał pozwolenia/wyciągi z pozwoleń na wywóz bez refundacji**: ryżu i serów do Kanady (w ramach umów zawartych pomiędzy UE a Kanadą) oraz serów do USA (w ramach niektórych kontyngentów GATT¹¹³). Wydawał także **zaświadczenia P2** na wywóz makaronów do USA.

W ramach **obsługi importu** towarów rolno-spożywczych z krajów trzecich KOWR **administrował kontyngentami taryfowymi i przywozem preferencyjnym** oraz wydawał i rozliczał **pozwolenia na przywóz bez preferencji** na rynkach: **zbóż, ryżu, cukru, olejów i tłuszczów, lnu i konopi, alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego, świeżych owoców i warzyw, przetworzonych owoców i warzyw, mleka i przetworów**

¹¹² Elektroniczny system komunikacji, który przyczynia się do lepszego zarządzania kontyngentami taryfowymi na import po preferencyjnych stawkach, zarządzanych przez Dyрекcję Generalną ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG AGRI) Komisji Europejskiej.

¹¹³ Układ Ogólny w Sprawie Taryf Celnych i Handlu (ang. *General Agreement on Tariffs and Trade*).

mlecznych, wołowiny i cielęciny, wieprzowiny oraz drobiu, jaj i albumin. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. KOWR administrował **przywozem preferencyjnym na rynku ryżu** oraz **139 kontyngentami taryfowymi na ww. rynkach.**

W 2025 r. KOWR przesłał do Komisji Europejskiej **2 027 komunikatów** w ramach systemu zarządzania kontyngentami ISAMM–TRQ. Dodatkowo za pośrednictwem Informatycznego Systemu Monitoringu i Zarządzania Rynkiem Rolnym (ISAMM), służącego do przesyłania dokumentów określonych w prawodawstwie UE w zakresie obsługi mechanizmów handlu zagranicznego WPR, przekazano do Komisji Europejskiej **469 komunikatów.** Ponadto przekazano **dwa komunikaty** w systemie LORI (moduł przeznaczony do rejestracji importerów ze wszystkich państw członkowskich UE, ubiegających się o pozwolenia na przywóz w ramach wybranych kontyngentów taryfowych).

10.2. Pozwolenia na przywóz/wywóz i kontyngenty taryfowe

W 2025 r. KOWR w ramach regulacji handlu zagranicznego **wydał** ogółem **901 pozwoleń/wyciągów z pozwoleń na przywóz/wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów pozaunijnych** (z tego: **885 na przywóz i 16 na wywóz**) w ramach:

- przywozu bez preferencji – 637 pozwoleń/wyciągów z pozwoleń,
- kontyngentów przywozowych – 208 pozwoleń/wyciągów z pozwoleń,
- przywozu preferencyjnego (po obniżonych stawkach celnych) – 40 pozwoleń,
- kontyngentu wywozowego – 16 pozwoleń/wyciągów z pozwoleń.

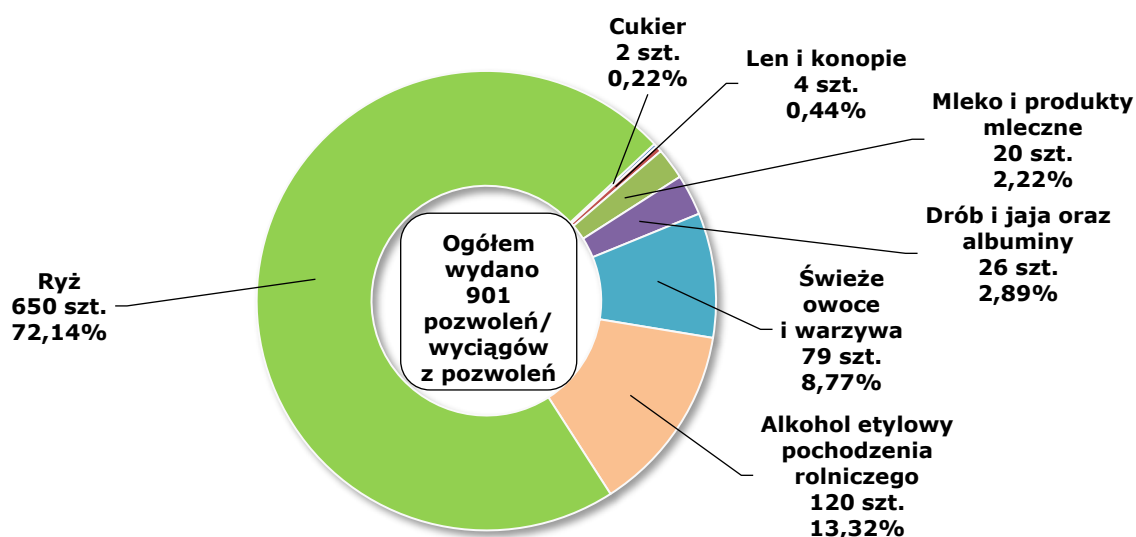
Tabela 20. **Pozwolenia/wyciągi z pozwoleń na przywóz i wywóz towarów wydane oraz rozliczone przez KOWR w 2025 r.**

Lp.	Towary rolno-spożywcze	Pozwolenia/wyciągi z pozwoleń na przywóz i wywóz produktów rolno-spożywczych					
		Na przywóz		Na wywóz		Ogółem	
		Wydane	Rozliczone	Wydane	Rozliczone	Wydane	Rozliczone
1.	Ryż	650	625	0	0	650	625
2.	Świeże owoce i warzywa	79	83	0	0	79	83
3.	Zboża	0	1	0	0	0	1
4.	Cukier	2	1	0	0	2	1
5.	Alkohol etylowy pochodzenia rolniczego	120	115	0	0	120	115
6.	Len i konopie	4	3	0	0	4	3
7.	Mleko i produkty mleczne	4	2	16	9	20	11
8.	Drób i jaja oraz albuminy	26	16	0	0	26	16
9.	Wieprzowina	0	0	0	0	0	0
Ogółem		885	846	16	9	901	855

Źródło: dane KOWR.

Najwięcej pozwoleń/wyciągów z pozwoleń **wydano** na rynku ryżu – 650 (72,1% wszystkich wydanych pozwoleń/wyciągów z pozwoleń), a następnie alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego – 120 (13,3%) oraz świeżych owoców i warzyw – 79 (8,8%).

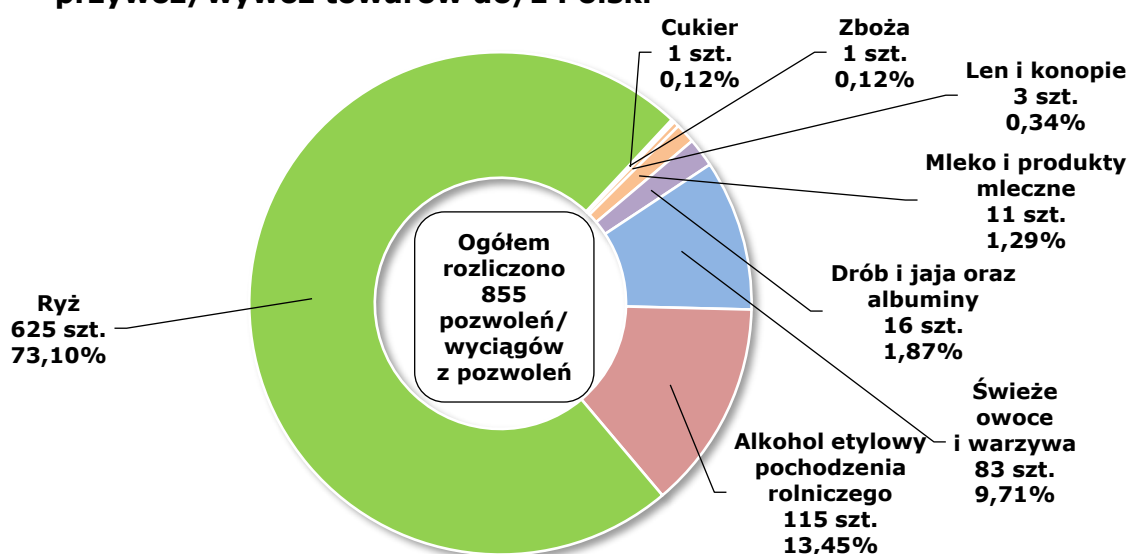
Wykres 64. **Struktura pozwoleń/wyciągów z pozwoleń wydanych przez KOWR w 2025 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. KOWR **rozliczył** ogółem **855 pozwoleń/wyciągów z pozwoleń** na przywóz/wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów pozaunijnych (z tego: 846 pozwoleń/wyciągów na przywóz i 9 pozwoleń/wyciągów na wywóz towarów).

Wykres 65. **Struktura pozwoleń/wyciągów z pozwoleń rozliczonych w 2025 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r. KOWR wydał również **292 zaświadczenia P2** na wywóz **824 ton** netto makaronów do Stanów Zjednoczonych Ameryki.

W 2025 r., w ramach obsługi handlu zagranicznego z krajami spoza UE, KOWR wydał ogółem 1 297 decyzji (pozwoleń i innych dokumentów).

Od akcesji Polski do UE do końca 2025 r. w ramach obrotu towarowego z zagranicą wydano ogółem **65,2 tys. pozwoleń/wyciągów z pozwoleń** na przywóz/wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów pozaunijnych, a także **4,7 tys. zaświadczeń P2** na wywóz makaronów do Stanów Zjednoczonych Ameryki.

11. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE WPR W CELU STABILIZACJI RYNKÓW ROLNYCH

W celu przeciwdziałania niestabilnej sytuacji na rynkach rolnych w państwach członkowskich UE (w tym zapewnienia stabilizacji cen rynkowych), zgodnie z częścią II, rozdziałem I rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013¹¹⁴, stosowana jest **interwencja rynkowa**, w tym: **interwencja publiczna** (właściwe organy państw członkowskich skupują i przechowują zgromadzone w magazynach interwencyjnych produkty aż do momentu ich zbycia) oraz **dopłaty do prywatnego przechowywania towarów rolno-żywnościowych** (przyznawane do przechowywania produktów przez podmioty prywatne).

Interwencja publiczna i dopłaty do prywatnego przechowywania są elementem tzw. **rynkowej siatki bezpieczeństwa**, w której skład wchodzi również dodatkowe **środki wyjątkowe** określone przepisami regulującymi postępowanie przeciwdziałania zakłóceniom i szczególnym problemom w sytuacjach kryzysowych na rynkach rolno-żywnościowych (zgodnie z art. 219–222 ww. rozporządzenia).

Zgodnie z art. 13 ww. rozporządzenia **interwencja publiczna** jest otwarta dla pszenicy zwyczajnej, masła i odtłuszczonego mleka w proszku (OMP). Dla pozostałych kwalifikujących się towarów ma charakter fakultatywny (może zostać otwarta przez Komisję – w drodze aktów wykonawczych – jeżeli wymaga tego sytuacja na rynku)¹¹⁵.

Możliwość stosowania **dopłat do prywatnego przechowywania towarów rolno-żywnościowych** przewiduje art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013. Od 2014 r. dopłaty są **uruchamiane przez KE** na podstawie aktów wykonawczych po zaistnieniu warunków rynkowych wymaganych przepisami unijnymi (tj. uwzględniając średnie ceny rynkowe notowane w UE, progi referencyjne i koszty produkcji danych produktów lub potrzebę zareagowania we właściwym czasie na szczególnie trudną sytuację na rynku albo na zmiany sytuacji gospodarczej, które mają znaczący negatywny wpływ na marże w sektorze).

¹¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

¹¹⁵ Pszenica durum, jęczmień, kukurydza, ryż niełuskany, świeża lub schłodzona wołowina i cielęcina objęte kodami CN 0201 10 00 oraz od 0201 20 20 do 0201 20 50.

Celem mechanizmu jest czasowe zmagazynowanie nadwyżki towarów, które nie trafiają na rynek, co ogranicza destabilizację cen. W ramach tego mechanizmu zakłady przetwórcze bądź firmy handlowe, które zmagazynują dany towar i wprowadzą go na rynek w korzystniejszym dla sektora czasie, otrzymują dopłatę, mającą na celu zrekompensowanie kosztów przechowywania.

Dopłaty do prywatnego przechowywania mogą być przyznawane w UE w odniesieniu do: masła (wyprodukowanego ze śmietanki uzyskanej bezpośrednio i wyłącznie z mleka krowiego), odtłuszczonego mleka w proszku (wyprodukowanego z mleka krowiego), serów [objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143¹¹⁶], wieprzowiny, świeżego lub schłodzonego mięsa z bydła w wieku ośmiu miesięcy i więcej, mięsa baraniego i koziego, cukru białego, włókna lnianego, oliwy z oliwek i oliwek stołowych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, z późn. zm.) zakup oraz sprzedaż produktów zgromadzonych w magazynach interwencyjnych oraz dopłaty do prywatnego przechowywania towarów rolno-żywnościowych są od 1 września 2017 r. **zadaniami delegowanymi** do KOWR z agencji płatniczej (ARiMR)¹¹⁷.

11.1. Dopłaty do prywatnego przechowywania produktów rolno-spożywczych

Dopłaty są uruchamiane przez Komisję Europejską na podstawie aktów wykonawczych po zaistnieniu warunków rynkowych wymaganych przepisami unijnymi. W związku z tym, że **KE nie uruchomiła ww. mechanizmów WPR z powodu sytuacji rynkowej**, w 2025 r. nie realizowano dopłat do prywatnego przechowywania produktów rolno-spożywczych, natomiast KOWR był organizacyjnie przygotowany do ich realizacji, podobnie jak to miało miejsce w latach poprzednich.

W 2020 r. KOWR realizował dopłaty do prywatnego przechowywania **masła, serów, OMP, mięsa baraniego i koziego oraz wołowego** – przyjął do realizacji łącznie **38 umów** i wystawił zlecenia płatności dla agencji płatniczej (ARiMR) w latach 2020-2021 na kwotę ponad **1,5 mln zł**.

Ponadto w **2022 r.** KOWR zawarł **47 umów** na dopłaty do prywatnego przechowywania **5,2 tys. ton wieprzowiny**. Na podstawie dokumentów płatniczych wystawionych przez KOWR, agencja płatnicza wypłaciła przedsiębiorcom **9,2 mln zł**.

¹¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012.

¹¹⁷ KOWR, wg zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonuje również zadania inne niż wymienione w ww. ustawie, w szczególności zadania delegowane, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

11.2. Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku

Zgodnie z art. 12 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, zakupy interwencyjne OMP mogą być prowadzone od 1 lutego do 30 września¹¹⁸ danego roku w ramach ustalonego przez KE ograniczenia ilościowego dla całej UE, które – według art. 3 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013¹¹⁹ – wynosi 109 tys. ton. Zakupy OMP w ramach ww. ograniczenia mogą odbywać się po cenie interwencyjnej równej progowi referencyjnemu wynoszącemu 169,80 EUR/100 kg. Po wykorzystaniu ograniczenia ilościowego zakupy interwencyjne mogą być realizowane w drodze procedury przetargowej.

Sprzedaż OMP zakupionego w ramach interwencji jest uruchamiana rozporządzeniem KE poprzez procedurę przetargową. Istnieje również możliwość zbywania produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej przez ich udostępnienie w zakresie programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce od 2023 r. – program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową) określonego w odpowiednim unijnym akcie prawnym¹²⁰.

Mechanizm WPR „Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku” jest realizowany przez KOWR również na podstawie art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1228, z późn. zm.).

W 2025 r. przedsiębiorcy z terenu Unii Europejskiej nie oferowali w Polsce OMP do interwencyjnego zakupu z powodu sytuacji rynkowej oraz poziomu cen interwencyjnych. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. KOWR nie posiadał w magazynach OMP pochodzącego z zakupu na zapasy interwencyjne.

KOWR był przygotowany do prowadzenia takich zakupów. Pomimo braku zainteresowania mechanizmem ze strony przedsiębiorców KOWR zobowiązany był zapewnić powierzchnię magazynową przeznaczoną na składowanie ewentualnych zapasów OMP pochodzących z zakupów interwencyjnych. W 2023 r. KOWR zawarł **6 umów** na świadczenie usług przechowalniczych na łączną pojemność **13,7 tys. ton** OMP. Wobec tego w 2025 r. KOWR dysponował powierzchnią magazynową zlokalizowaną w **6 magazynach** w kraju, przeznaczoną na ewentualne przechowywanie ww. wolumenu OMP pochodzącego z zakupu na zapasy interwencyjne. W razie potrzeby powierzchnia magazynowa mogła zostać uzupełniona poprzez zorganizowanie przetargu na świadczenie usług przechowalniczych.

Zgodnie z wymogami unijnymi KOWR był zobligowany do przeprowadzania kontroli spełniania warunków autoryzacji przez zakłady produkcyjne OMP (co najmniej raz na rok) i magazyny

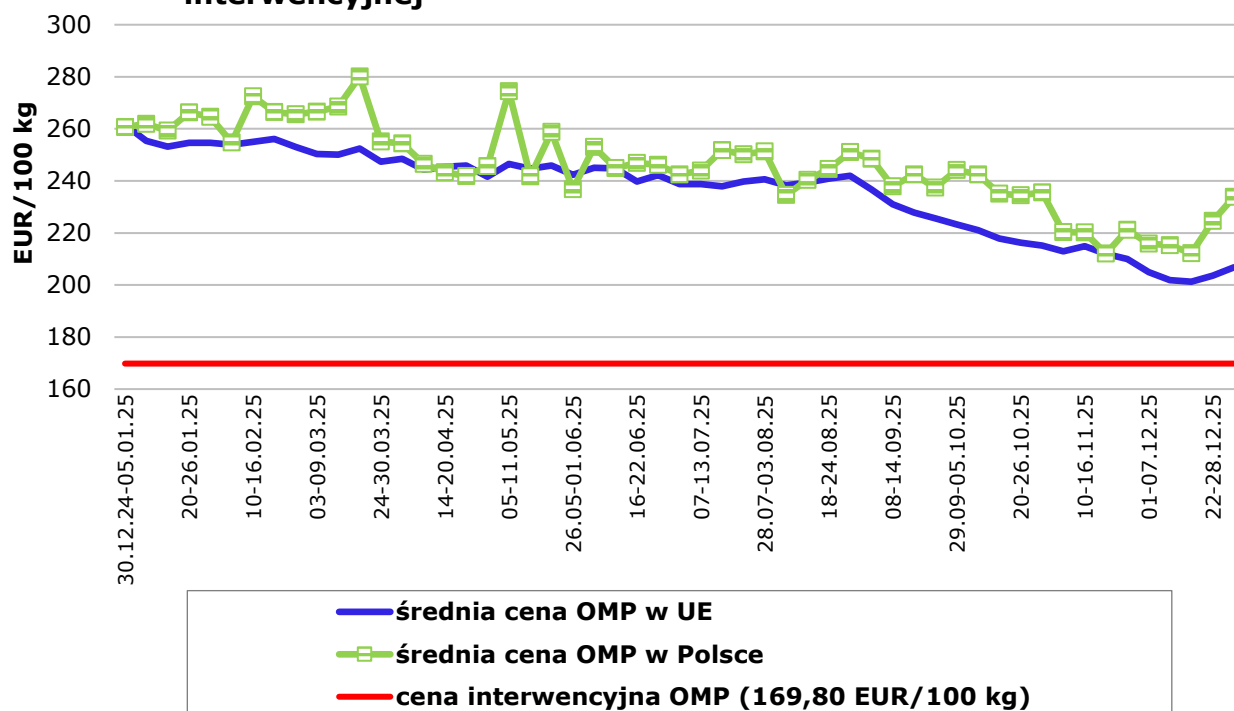
¹¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

¹¹⁹ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych, z późn. zm.

¹²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

(przed ogłoszeniem przetargu na wybór magazynów świadczących usługi przechowalnicze). Na podstawie zweryfikowanych raportów ze zleconych kontroli podejmowano decyzje dotyczące utrzymania bądź cofnięcia autoryzacji. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. autoryzację posiadało **30 zakładów produkujących OMP** i **27 magazynów**.

Wykres 66. **Średnie ceny zbytu OMP w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej***

* Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 cena interwencyjna OMP jest równa progowi referencyjnemu 169,80 EUR/100 kg, określonego w art. 7 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

Źródło: dane KOWR.

Od akcesji Polski do UE zakupiono ogółem 60,3 tys. ton odtłuszczonego mleka w proszku: w 2009 r. (20,6 tys. ton), 2015 r. (4,1 tys. ton), 2016 r. (31,7 tys. ton) oraz 2017 r. (3,9 tys. ton). KOWR w **2017 r.** wystawił zlecenia płatności dla agencji płatniczej (ARiMR) za zakupione OMP na kwotę **29,7 mln zł** oraz w latach **2017–2018** sprzedał interwencyjnie **39,1 tys. ton OMP** zakupionego w latach wcześniejszych.

11.3. Interwencyjny zakup i sprzedaż masła

Zgodnie z art. 12 lit. e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 zakupy interwencyjne masła mogą być prowadzone od 1 lutego do 30 września danego roku w ramach ustalonego przez KE ograniczenia ilościowego dla całej UE, które – według art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 – wynosi 50 tys. ton.

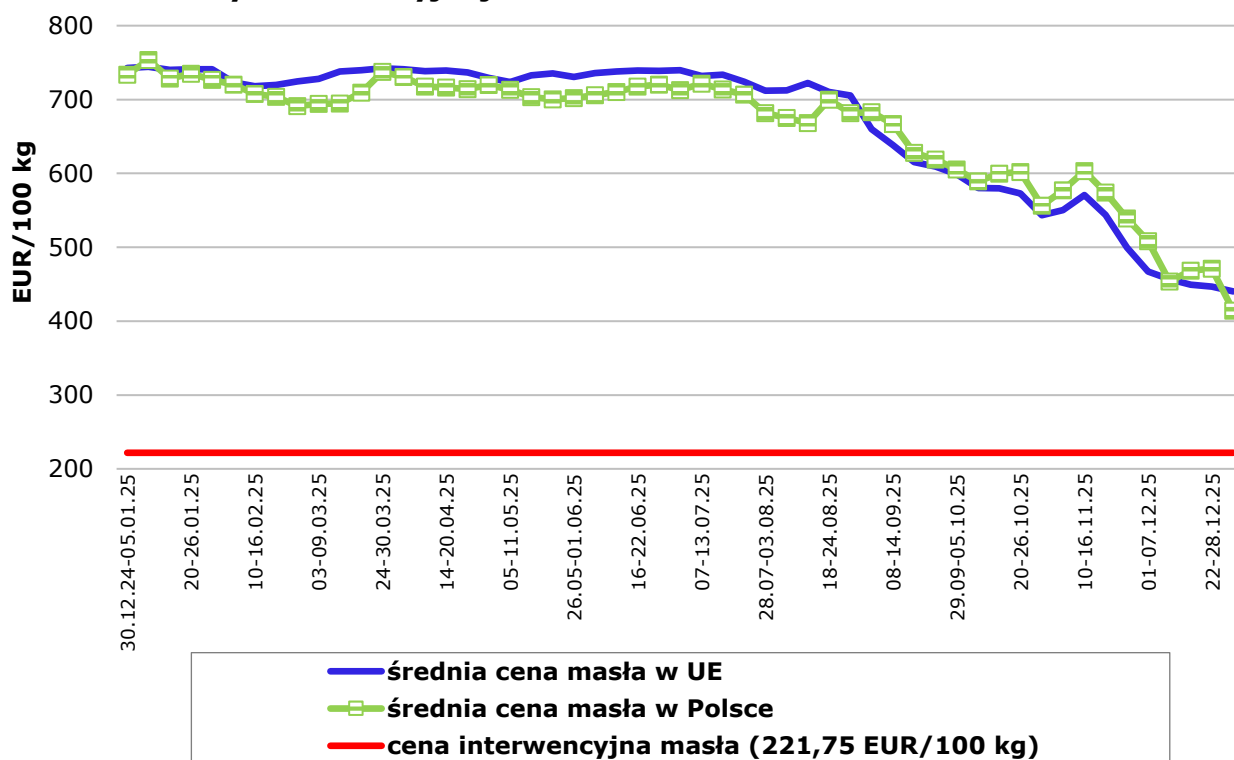
Zakupy masła w ramach ww. ograniczenia mogą się odbywać po cenie interwencyjnej 221,75 EUR/100 kg, stanowiącej 90% proggu referencyjnego (wynoszącego 246,39 EUR/100 kg). Po wykorzystaniu ograniczenia ilościowego zakupy interwencyjne mogą być realizowane w drodze procedury przetargowej.

Sprzedaż masła zakupionego w ramach interwencji jest uruchamiana rozporządzeniem KE w drodze procedury przetargowej. Istnieje również możliwość zbywania produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej przez ich udostępnienie w zakresie programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce od 2023 r. – FEPŻ) określonego w odpowiednim unijnym akcie prawnym¹²¹.

Mechanizm WPR „Interwencyjny zakup i sprzedaż masła” jest realizowany przez KOWR również na podstawie art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1228, z późn. zm.).

W 2025 r. KOWR nie posiadał w magazynach interwencyjnych masła pochodzącego z zakupu na zapasy interwencyjne UE. Unijni przedsiębiorcy nie oferowali w Polsce masła do interwencyjnego zakupu z powodu sytuacji rynkowej oraz poziomu cen interwencyjnych.

Wykres 67. Średnie ceny zbytu masła w blokach w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej*

Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 cena interwencyjna masła jest równa 90% progu referencyjnego 246,39 EUR/100 kg, określonego w art. 7 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i wynosi 221,75 EUR/100 kg.

Źródło: dane KOWR.

KOWR był przygotowany do prowadzenia takich zakupów. Zgodnie z wymogami unijnymi KOWR był zobligowany do przeprowadzania kontroli spełniania warunków autoryzacji przez zakłady produkcyjne masła (co najmniej raz na rok) i chłodnie (przed ogłoszeniem

¹²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

przetargu na wybór chłodni świadczących usługi przechowalnicze). Na podstawie zweryfikowanych raportów ze zleconych kontroli podejmowano decyzje dotyczące utrzymania bądź cofnięcia autoryzacji. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. autoryzację posiadało **20 zakładów produkcyjnych masła i 25 chłodni**.

Po akcesji Polski do UE zakupiono ogółem 6,5 tys. ton masła, z tego 4,6 tys. ton w latach 2005–2006 oraz 1,9 tys. ton w 2009 r.

11.4. Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż

Zgodnie z art. 12 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 interwencja publiczna w przypadku zakupów pszenicy zwyczajnej jest dostępna od 1 października do 31 maja następnego roku, ale jeżeli wymagałaby tego sytuacja na rynku zbóż (spadek cen rynkowych poniżej ceny interwencyjnej), może zostać otwarta (przez cały rok) przez Komisję Europejską również dla pszenicy durum, jęczmienia i kukurydzy.

Interwencyjny zakup pszenicy zwyczajnej może odbywać się w zakresie ograniczenia ilościowego wynoszącego 3 mln ton w roku gospodarczym, ustalonego przez KE dla wszystkich krajów członkowskich UE. W ramach tego ograniczenia zakup pszenicy zwyczajnej może być dokonywany po cenie interwencyjnej (równej progowi referencyjnemu) wynoszącej 101,31 EUR/tonę. Dla pozostałych zbóż (pszenicy durum, kukurydzy, jęczmienia) ograniczenie ilościowe zakupów interwencyjnych ustalono na poziomie zerowym. Gdyby wymagała tego sytuacja rynkowa (w szczególności spadek cen rynkowych), KE może podjąć decyzję o kontynuowaniu interwencji powyżej ograniczenia ilościowego w przypadku pszenicy zwyczajnej i/lub rozpoczęciu zakupów pszenicy durum, kukurydzy i jęczmienia w ramach procedury przetargowej.

Sprzedaż zboża zakupionego w ramach interwencji jest uruchamiana rozporządzeniem KE w drodze procedury przetargowej. Istnieje również możliwość zbywania produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej przez ich udostępnienie w zakresie programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce od 2023 r. – FEPŻ) określonego w odpowiednim unijnym akcie prawnym¹²².

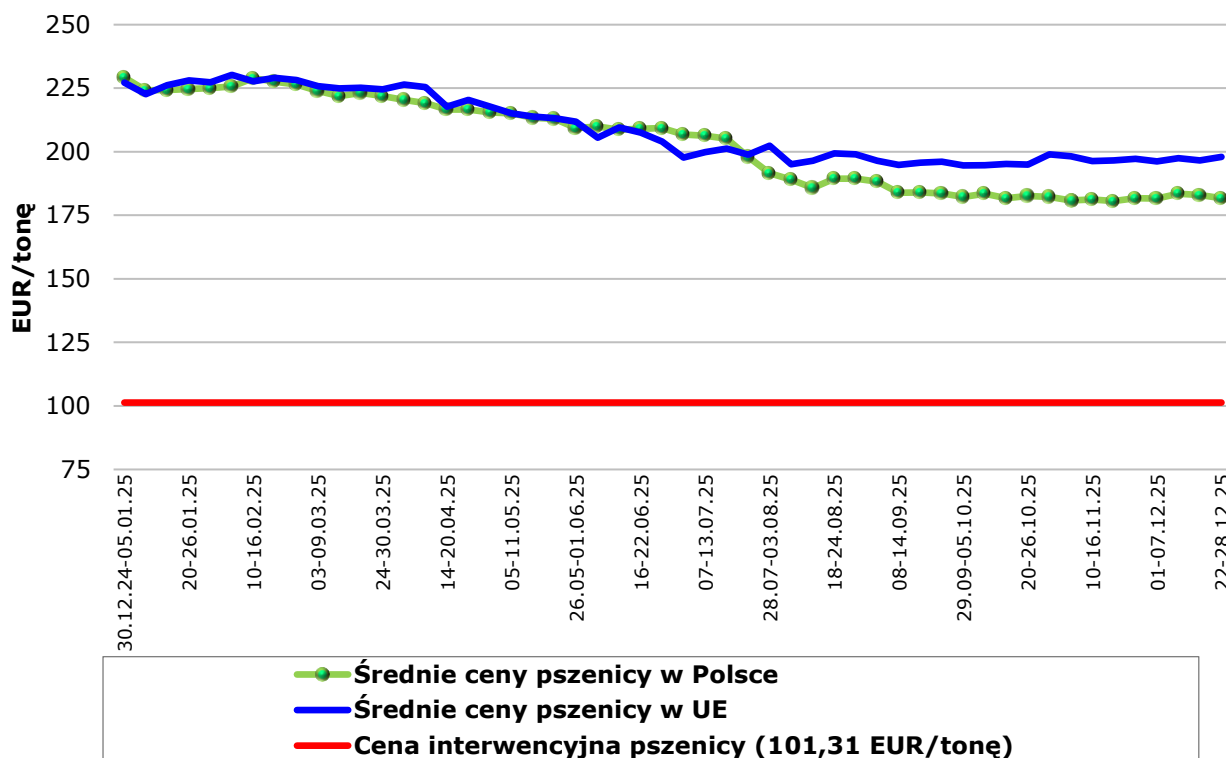
Mechanizm WPR „Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż” jest realizowany przez KOWR również na podstawie art. 38h i 38ha ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502, z późn. zm.).

W 2025 r. KOWR nie posiadał w magazynach interwencyjnych zbóż pochodzących z zakupu na zapasy interwencyjne UE. Z uwagi na sytuację rynkową (poziom średniej ceny rynkowej pszenicy przekraczał poziom ceny interwencyjnej) przedsiębiorcy nie oferowali pszenicy do sprzedaży na zapasy interwencyjne UE.

¹²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

KOWR był przygotowany do prowadzenia takich zakupów. W ramach usług przechowalniczych zbóż w roku gospodarczym 2025/2026 do 31 grudnia 2025 r. do OT KOWR nie wpłynęła żadna oferta, natomiast **6 podmiotów** złożyło deklarację przystąpienia do mechanizmu w momencie uruchomienia interwencyjnych zakupów zbóż i udostępnienia powierzchni łącznie na ponad **77,95 tys. ton** ziarna zbóż.

Wykres 68. **Średnie ceny zbytu pszenicy zwyczajnej w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej***

Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 cena interwencyjna pszenicy zwyczajnej jest równa progowi referencyjnemu 101,31 EUR za tonę, określonego w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

Źródło: dane KOWR.

Po akcesji Polski do UE, w ramach działań interwencyjnych prowadzonych w latach 2004–2006 i 2009–2010, zakupiono ogółem 2 136,6 tys. ton zbóż, z tego: 1 297,2 tys. ton pszenicy (60,7% ogółu zakupionych zbóż), 586,5 tys. ton jęczmienia (27,5%) i 252,9 tys. ton kukurydzy (11,8%).

12. WSPARCIE PRODUCENTÓW ROLNYCH ORAZ INNYCH PODMIOTÓW Z SEKTORA ROLNO-SPOŻYWCZEGO, W TYM BĘDĄCYCH W TRUDNEJ SYTUACJI EKONOMICZNEJ

12.1. Obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa

Od 1 lipca 2023 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 9 maja 2023 r. o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 308), której celem jest **stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku niewypłacalności nabywców produktów rolnych**. KOWR obsługuje fundusz również zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 27 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy Fundusz Ochrony Rolnictwa stanowi **wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje KOWR**. Ponadto KOWR m.in.:

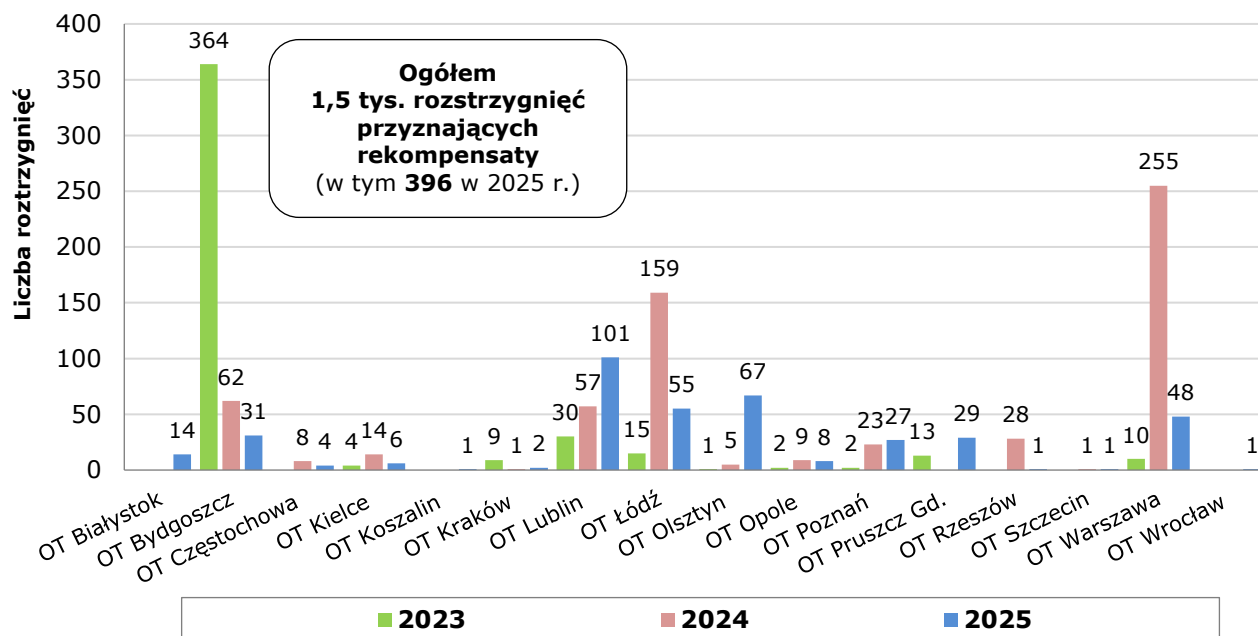
- zapewnia obsługę merytoryczną, organizacyjno-prawną, techniczną i kancelaryjno-biurową funduszu,
- ustala plan finansowy i opracowuje sprawozdanie z wykonania planu finansowego funduszu,
- przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych zestawienie wniosków od producentów rolnych,
- prowadzi postępowania w sprawie dochodzenia wierzytelności,
- prowadzi postępowania w sprawie dochodzenia kar pieniężnych.

Do **wpłat na fundusz** zobowiązane są **podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych** do ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału. Wpłaty są naliczane kwartalnie w wysokości **0,125% wartości produktów rolnych** bez podatku od towarów i usług, określonych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, nabytych od producentów rolnych w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2025 r. poz. 865, z późn. zm.). Każdy podmiot skupujący ma obowiązek składać do OT KOWR właściwego miejscowo dla siedziby przedsiębiorcy **deklaracje o wysokości naliczonych wpłat na Fundusz Ochrony Rolnictwa**.

Od 2025 r. podmioty skupujące miały obowiązek bez wezwania **naliczyć i dokonać wpłat na fundusz** za okresy roczne w terminie **do dnia 14 lutego roku następującego po roku, za który dokonuje się naliczania tych wpłat** (tj. deklaracja roczna za 2025 r.

składana jest w 2026 r.). W 2025 r. w OT KOWR zarejestrowano ponad **11 tys. deklaracji** i dokonano wpłat na rachunek funduszu w wysokości **47 816 tys. zł.**

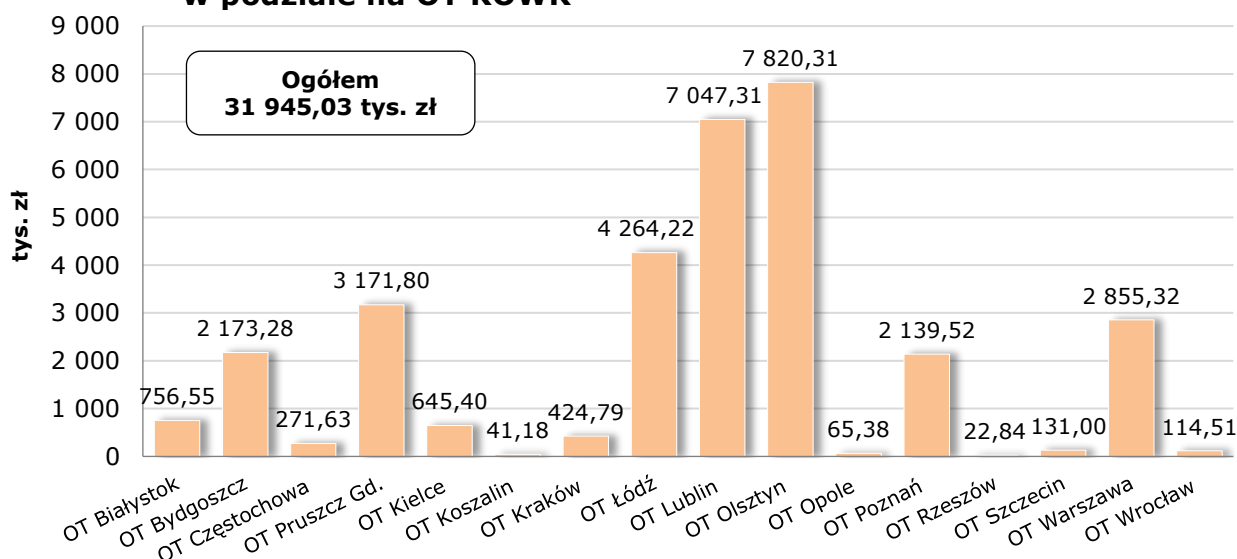
Wykres 69. **Liczba rozstrzygnięć administracyjnych OT KOWR przyznających rekompensaty z Funduszu Ochrony Rolnictwa**

Źródło: dane KOWR.

Rekompensatę przyznaje się i wypłaca producentowi rolnemu lub grupie, którzy nie otrzymali zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotowi skupującemu, który stał się niewypłacalny **w roku poprzedzającym złożenie wniosku o przyznanie rekompensaty lub dwa lata wcześniej.** Jest ona przyznawana **na wniosek producenta rolnego, w drodze decyzji administracyjnej** wydanej przez dyrektora OT KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta rolnego, w terminie do 30 czerwca danego roku.

Wykres 70. **Wypłata rekompensat z Funduszu Ochrony Rolnictwa w 2025 r. w podziale na OT KOWR**

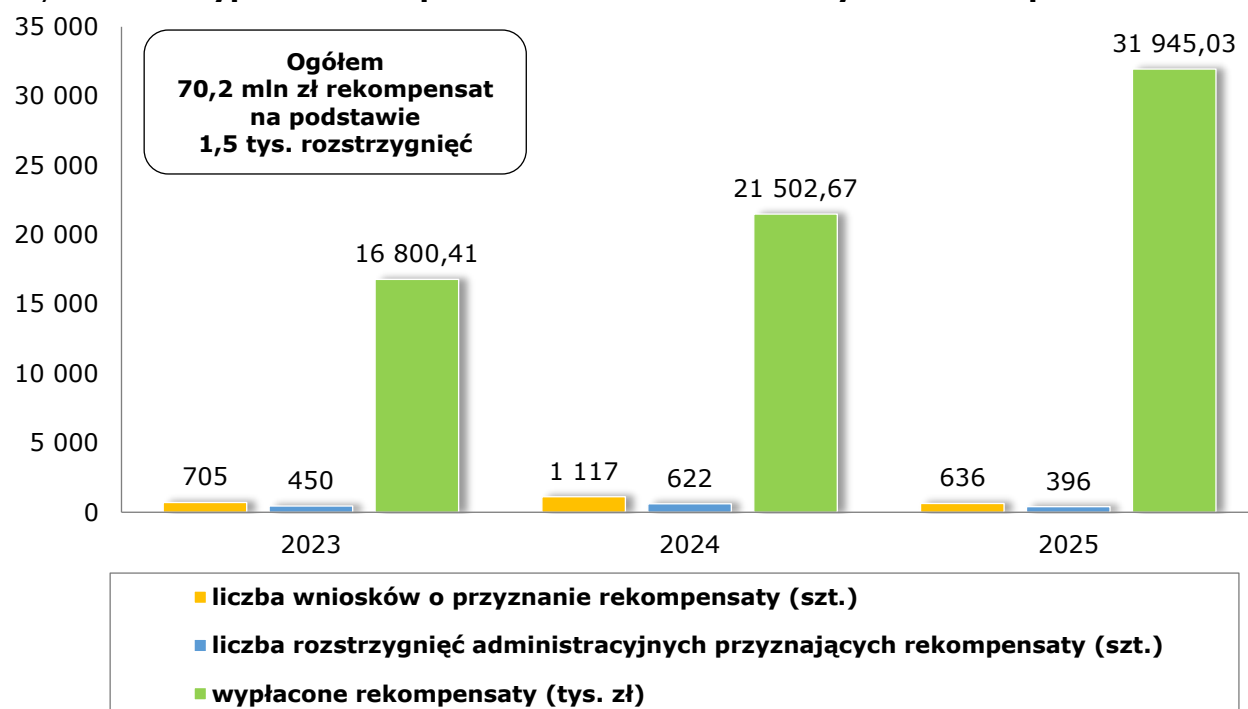

Źródło: dane KOWR.

Wysokość rekompensaty ustala się jako iloczyn procentowej stawki ustalonej przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych i kwoty wierzytelności netto za zbyte produkty rolne. Kwota nie może być wyższa niż dopuszczalna pomoc publiczna *de minimis* w rolnictwie dla danego wnioskodawcy.

W 2025 r. były przyznawane i wypłacane rekompensaty producentowi rolnemu, który nie otrzymał zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotowi skupującemu, który stał się niewypłacalny w 2023 r. lub 2024 r. Do OT KOWR wpłynęło **636 wniosków** o przyznanie rekompensaty, z czego po ich weryfikacji do wypłaty zakwalifikowano **396 wniosków** przyznających rekompensaty w wysokości 31 880,00 tys. zł, ale uwzględniając rekompensaty przyznane i wypłacone w procesie odwoławczym KOWR w 2025 r. wydatkował z tego tytułu kwotę **31 945,03 tys. zł** (o 10,4 mln zł więcej niż w 2024 r.).

Wykres 71. **Wypłata rekompensat z Funduszu Ochrony Rolnictwa przez KOWR**

Źródło: dane KOWR.

Ogółem w **latach 2023–2025** KOWR dokonał wypłat z tytułu blisko **1,5 tys. rozstrzygnięć administracyjnych** wypłacając rekompensaty na kwotę **70,2 mln zł**.

12.2. Restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2026 r. poz. 82) przewidziano formy pomocy dla zadłużonych gospodarstw rolnych, w tym na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy – **przejęcie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne, powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, pod warunkiem przeniesienia własności całości albo części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa**.

Przejęcie długu przez KOWR następuje za zgodą wierzycieli, pod warunkiem przeniesienia przez ten podmiot własności całości albo części nieruchomości rolnej wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego prowadzonego przez ten podmiot, na rzecz Skarbu Państwa. Przejęcie długu następuje na **wniosek podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne**. Przejęty przez KOWR dług nie może przekroczyć wartości nieruchomości rolnej, której własność jest przenoszona na rzecz Skarbu Państwa, pomniejszonej o wysokość sumy hipoteki ustanowionej na tej nieruchomości.

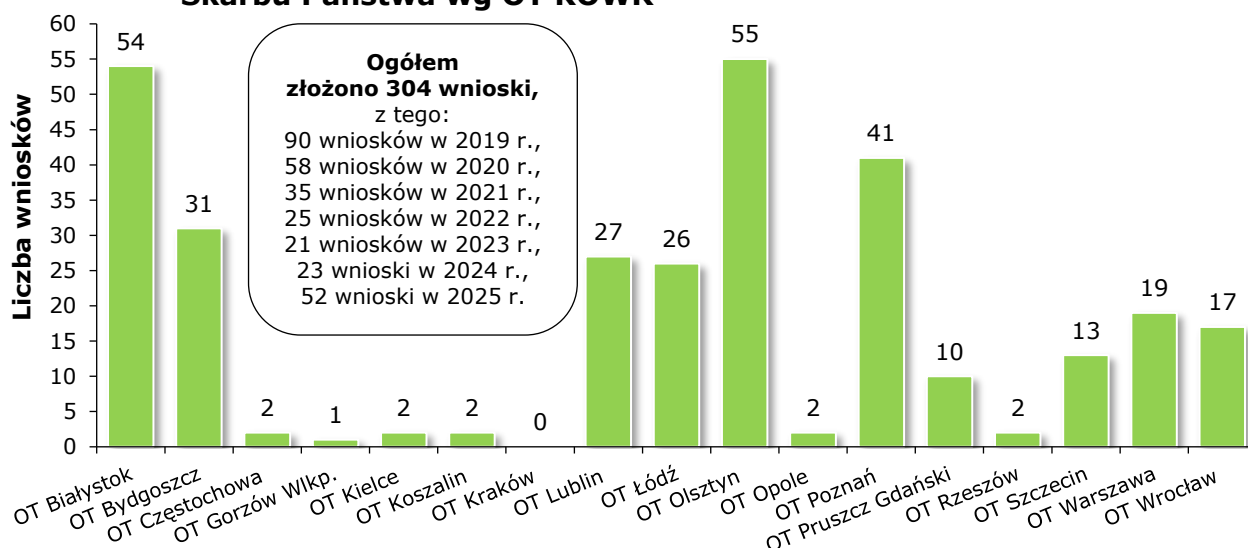
Celem pomocy jest rozwiązanie problemu zadłużenia gospodarstw rolnych, wynikającego m.in. z powtarzających się szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych lub sytuacji kryzysowych na rynkach rolnych, uniemożliwiających dalsze prowadzenie produkcji rolnej.

W dniu 18 sierpnia 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne wprowadzająca **obowiązek zawieszenia postępowań egzekucyjnych do czasu rozpatrzenia przez KOWR wniosku o przejęcie długu**.

W 2025 r. do OT KOWR wpłynęły **52 wnioski dotyczące przejęcia długu** podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, pod warunkiem przeniesienia własności całości albo części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa. W latach 2019–2025 łącznie wpłynęły **304** ww. wnioski.

W 2025 r. KOWR, rozpatrując wnioski złożone w 2024 r. i 2025 r., wydał 9 decyzji negatywnych oraz 19 wniosków pozostawił bez rozpatrzenia zgodnie z art. 7 ust. 6 ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne. Pozytywnie rozpatrzono **9 wniosków**, w tym 7 złożonych w 2025 r. oraz 2 złożone w 2024 r. Na 31 grudnia 2025 r. w trakcie rozpatrywania pozostawało 17 wniosków o przejęcie długu w zamian za przeniesienie własności nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa.

Wykres 72. **Złożone do KOWR w latach 2019–2025 wnioski o przejęcie długu w zamian za przeniesienie własności nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa wg OT KOWR**

Źródło: dane KOWR.

W 2025 r., po uwzględnieniu dokonanych przez wierzycieli umorzeń, dokonano spłaty przejętych zobowiązań w łącznej kwocie **9 995,43 tys. zł** i nabyto do Zasobu WRSP **100,9 ha** na podstawie **9 umów**. Ponad 87% nieruchomości nabyto do Zasobu WRSP w OT KOWR w Białymstoku (88,2 ha na podstawie 8 umów), a blisko 13% w OT KOWR w Olsztynie (12,7 ha na podstawie jednej umowy – na koniec grudnia 2025 r. pozostawały one do rozdysponowania). W 2025 r. rozdysponowano poprzez dzierżawę dotychczasowym właścicielom **88,2 ha** (w całości nabyte w 2025 r. przez OT w Białymstoku) na podstawie **8 umów**.

Tabela 21. **Nabycie i zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w 2025 r. wg OT KOWR**

Lp.	OT KOWR	Nabycie nieruchomości do Zasobu WRSP		Zagospodarowanie nieruchomości nabytych do Zasobu WRSP		Pozostaje do zagospodarowania
		Liczba umów	Powierzchnia wymieniona w aktach notarialnych (w ha)	Dzierżawa dotychczasowemu właścicielowi		
				Liczba umów	Powierzchnia (ha)	
1.	OT Białystok	8	88,2	8	88,2	0,0
2.	OT Olsztyn	1	12,7	0	0,0	12,7
Ogółem		9	100,9	8	88,2	12,7

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

Podsumowując, od 2019 r. do 31 grudnia 2025 r. KOWR przejął do Zasobu WRSP **1 506,2 ha** na podstawie **44 umów**, najwięcej przez OT KOWR w Olsztynie – 753,3 ha (50,0%), a następnie w: Białymstoku – 511,2 ha (33,9%), Szczecinie – 87,5 ha (5,8%) i Poznaniu – 74,4 ha (4,9%). Ponadto w październiku 2025 r. w OT w Szczecinie 3,58 ha zostało nieodpłatnie przekazane Lasom Państwowym.

W latach 2019–2025 spłata przejętych zobowiązań wyniosła ogółem ponad **99,9 mln zł**.

Tabela 22. **Nabycie i zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w latach 2019–2025 wg OT KOWR**

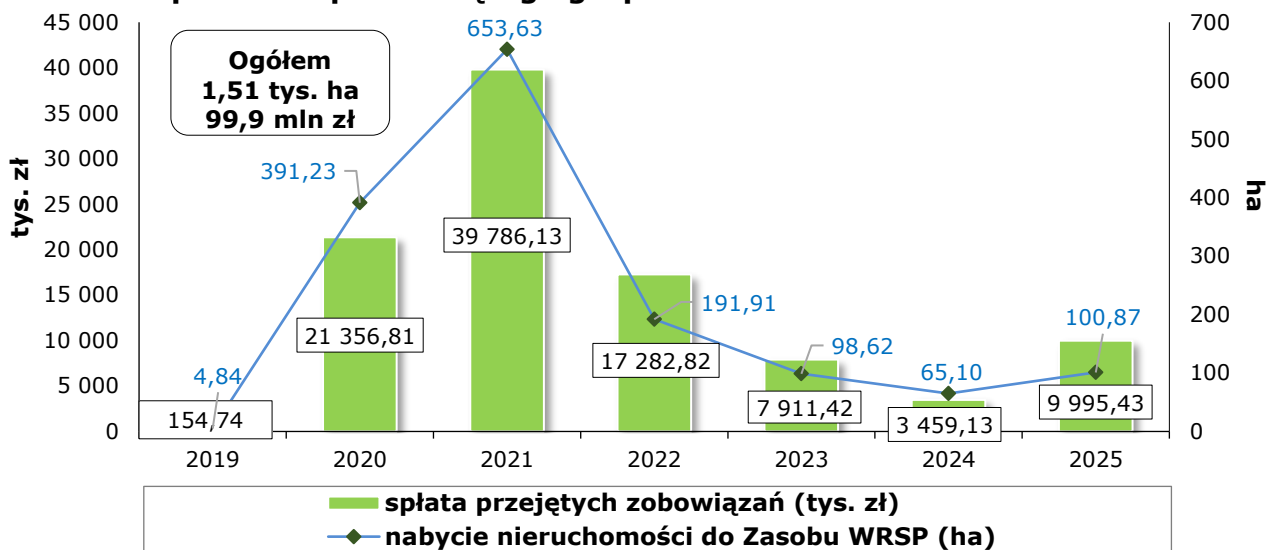
Lp.	OT KOWR	Nabycie nieruchomości do Zasobu WRSP		Zagospodarowanie nieruchomości nabytych do Zasobu WRSP				Pozostaje do zagospodarowania
		Liczba umów	Powierzchnia wymieniona w aktach notarialnych (ha)	Dzierżawa dotychczasowemu właścicielowi		Rozdysponowanie trwałe		
				Liczba umów	Powierzchnia (ha)	Liczba umów	Powierzchnia (ha)	
1.	OT Białystok	24	511,22	24	511,22	-	-	-
2.	OT Bydgoszcz	1	15,94	1	15,94	-	-	-
3.	OT Lublin	3	20,68	3	20,68	-	-	-
4.	OT Łódź	3	17,34	3	17,34	-	-	-
5.	OT Olsztyn	6	753,28	5	740,57	-	-	12,72
6.	OT Poznań*	4	74,40	4	74,14	-	-	-
7.	OT Pruszcz Gd.	2	25,85	2	25,85	-	-	-
8.	OT Szczecin	1	87,50	1	83,93	1	3,58	-
Ogółem		44	1 506,20	43	1 489,65	1	3,58	12,72

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

* Nabywane grunty podlegały zmianom geodezyjnym na powierzchnię 0,26 ha.

Źródło: dane KOWR.

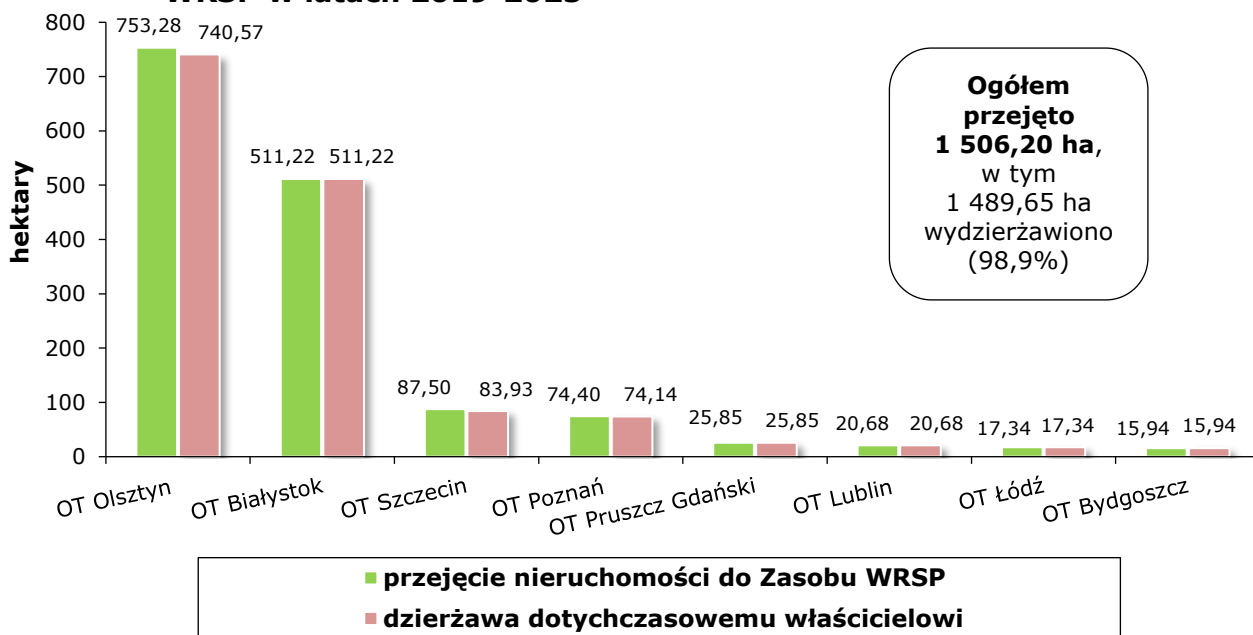
Wykres 73. **Nabycie nieruchomości do Zasobu WRSP w ramach przejścia długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne w latach 2019-2025**

Źródło: dane KOWR.

W latach 2019-2025 przejęte grunty zostały w 98,9% rozdysponowane poprzez dzierżawę dotychczasowemu właścicielowi (tj. 1 489,7 ha na podstawie 43 umów).

Wykres 74. **Zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w latach 2019-2025**

Źródło: dane KOWR.

12.3. Pożyczki udzielane przez KOWR

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje zadania, o których mowa w art. 24 ust. 10 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 826, z późn. zm.), m.in. w formie udzielania **pożyczek** finansowanych ze środków uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP, zgodnie z art. 24 ust. 11 ww. ustawy.

W 2025 r. KOWR udzielał **trzech rodzajów pożyczek**, tj.:

- 1) pożyczek na działania innowacyjne i rozwojowe w gospodarstwach rolnych – Linia INNOWACJE,
- 2) pożyczek pomocowych – Linia POM2023,
- 3) pożyczek dla przedsiębiorców zajmujących się skupem, przechowywaniem i przetwarzaniem owoców miękkich – Linia OWOCE2024.

Wnioski o udzielenie pożyczek można było składać w OT KOWR właściwym miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy. Nabór wniosków o udzielenie pożyczek miał charakter ciągły i był prowadzony do czasu wyczerpania puli środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

W latach 2018–2025 do KOWR wpłynęło łącznie **146 wniosków o udzielenie pożyczki** (w tym ogółem **20 wniosków** w 2025 r.). Z beneficjentami zawarto **44 umowy** o udzielenie pożyczek (**4 umowy** w 2025 r.) i wypłacono ogółem **13,1 mln zł** (w tym **3,1 mln zł** w 2025 r.), m.in. na: zakup gruntów rolnych, maszyn rolniczych, środków oraz maszyn i urządzeń do produkcji szkółkarskiej, pasz, bydła, nawozów, środków ochrony roślin, materiału siewnego oraz spłatę bieżących rat pożyczek, kredytów i leasingu.

12.3.1. Pożyczki na działania innowacyjne i rozwojowe w gospodarstwach rolnych – Linia INNOWACJE

W 2025 r. KOWR realizował program pożyczek na działania innowacyjne i rozwojowe w gospodarstwach rolnych (Linia INNOWACJE) finansowanych ze środków uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP. Do 15 kwietnia 2025 r. zasady udzielania tych pożyczek regulowało zarządzenie Dyrektora Generalnego nr 23/2023/Z z dnia 2 marca 2023 r. Natomiast od 16 kwietnia 2025 r. obowiązywało zarządzenie Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Celem pożyczek było **wspieranie rozwoju obszarów wiejskich**, w szczególności: **modernizacji gospodarstw rolnych, rozwoju produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz działań wspierających rozwój rolniczego handlu detalicznego i przetwórstwa produktów rolnych**.

Beneficjentami pożyczek od 16 kwietnia 2025 r. mogli być tylko **rolnicy indywidualni** w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego.

Do 15 kwietnia 2025 r. maksymalna kwota pożyczki wynosiła **500 tys. zł**, a w przypadku zadań związanych z zakupem nieruchomości – **3,5 mln zł**. Oprocentowanie pożyczek było zmienne i w stosunku rocznym stanowiło równowartość stopy bazowej ogłaszanej w komunikacie Komisji Europejskiej powiększonej co najmniej o 1 punkt procentowy. Od 1 stycznia 2025 r. oprocentowanie pożyczek wynosiło co najmniej **6,73%**. Maksymalny okres spłaty pożyczki określono na **6 lat**, z możliwością wydłużenia do **10 lat**. Z tytułu udzielenia pożyczki pobierano opłatę prowizyjną w wysokości 1% od kwoty pożyczki.

Od 16 kwietnia 2025 r. maksymalna kwota pożyczki w ramach Linii INNOWACJE wynosiła **500 tys. zł**, przy czym finansowaniu podlegało maksymalnie 80% kosztów realizacji przedsięwzięcia. Oprocentowanie pożyczek innowacyjnych w ramach niewykorzystanego limitu pomocy *de minimis* w rolnictwie wynosiło 2% i było stosowane zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej. Maksymalny okres spłaty pożyczki wynosił **6 lat**. Z tytułu udzielonej pożyczki pobierana była opłata prowizyjna w wysokości 1% od kwoty udzielonej pożyczki.

W 2025 r. do KOWR wpłynęło **6 wniosków** o udzielenie pożyczek w ramach tej linii, z czego **4** dotyczyły finansowania zakupu gruntów rolnych. Spośród złożonych wniosków: **dwa** pozostawiono bez rozpatrzenia, **jeden** rozpatrzono negatywnie, **dwa** pozostawały w trakcie rozpatrywania i zostały przeniesione do realizacji w 2026 r., natomiast w **jednym przypadku** zawarto umowę pożyczki na kwotę **2 191,0 tys. zł**.

12.3.2. Pożyczki pomocowe – Linia POM2023

W 2025 r. KOWR kontynuował udzielanie pożyczek w ramach linii POM2023 (tzw. pożyczek pomocowych) finansowanych ze środków uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP. Ich celem było **podtrzymanie płynności gospodarstwa rolnego poprzez pozyskanie środków na spłatę bieżących zobowiązań lub pokrycie kosztów bieżącej działalności rolniczej**.

Ze środków pożyczki mogły być finansowane **nieopłacone wydatki** m.in. na: **zakup nawozów, środków ochrony roślin i materiału siewnego, zakup pasz do produkcji zwierzęcej, odbudowanie produkcji po wystąpieniu chorób zakaźnych zwierząt lub chorób roślin** czy **spłata bieżących rat kredytów i leasingów**.

Beneficjentem pożyczek mógł zostać rolnik indywidualny w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, który wykazał, że na skutek **wystąpienia nadzwyczajnych zjawisk gospodarczych** w istotny sposób wystąpiły chwilowo lub w najbliższym czasie mogły wystąpić w gospodarstwie problemy z płynnością finansową.

Maksymalna kwota pożyczki mogła wynieść nie więcej niż **300 tys. zł**, a okres kredytowania nie mógł przekroczyć **5 lat**. Z tytułu udzielonej pożyczki nie pobierano oprocentowania w ramach niewykorzystanego limitu pomocy *de minimis* w rolnictwie oraz opłaty prowizyjnej.

W 2025 r. do KOWR wpłynęło **10 wniosków**, z czego: w **3** przypadkach podjęto decyzję o zawarciu umowy, a pozostałe **7** wniosków pozostawało do rozpatrzenia w 2026 r. W ramach zawartych umów wypłacono łącznie **900 tys. zł** na finansowanie m.in.: zakupu warchlaków, paszy, nawozów, środków ochrony roślin i materiału siewnego oraz spłaty bieżących rat pożyczek, kredytów, leasingu i bieżących zobowiązań publiczno-prawnych.

12.3.3. Pożyczki dla przedsiębiorców zajmujących się skupem, przechowywaniem oraz przetwarzaniem owoców miękkich – Linia OWOCE2024

W 2025 r. KOWR kontynuował udzielanie pożyczek dla **przedsiębiorców zajmujących się skupem, przechowywaniem i przetwarzaniem owoców miękkich** w ramach programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy *de minimis*. Program zakłada udzielenie pożyczek przedsiębiorcom mającym okresowe **problemy z płynnością na skutek wystąpienia nadzwyczajnych zjawisk gospodarczych lub losowych**, celem **podtrzymania bieżącej płynności przedsiębiorstwa skupowego** przez pozyskanie środków na spłatę bieżących zobowiązań lub pokrycie kosztów bieżącej działalności rolniczej.

Beneficjentem pożyczek z Linii OWOCE2024 mógł zostać **przedsiębiorca** prowadzący działalność w zakresie skupu, przechowywania lub przetwarzania owoców miękkich, który spełniał łącznie następujące warunki:

- był osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której właściwa ustawa przyznawała zdolność prawną,
- posiadał miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wykonywał działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- od co najmniej 3 lat prowadził działalność gospodarczą w zakresie skupu, przechowywania lub przetwarzania owoców miękkich.

Kwota pożyczki, o którą mogli ubiegać się beneficjenci, wynosiła maksymalnie **5 mln zł**, a okres spłaty zaciągniętej pożyczki nie mógł przekraczać **60 miesięcy**.

W 2025 r. do KOWR wpłynęły **4 wnioski** o udzielenie pożyczki w ramach tej linii. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone negatywnie.

12.4. Bezzwrotna pomoc finansowa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje zadania, o których mowa w art. 24 ust. 10 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 826, z późn. zm.) m.in. w formie udzielania **bezzwrotnej pomocy finansowej**, zgodnie z art. 24 ust. 11 ww. ustawy. Udzielana przez KOWR bezzwrotna pomoc finansowa może dotyczyć:

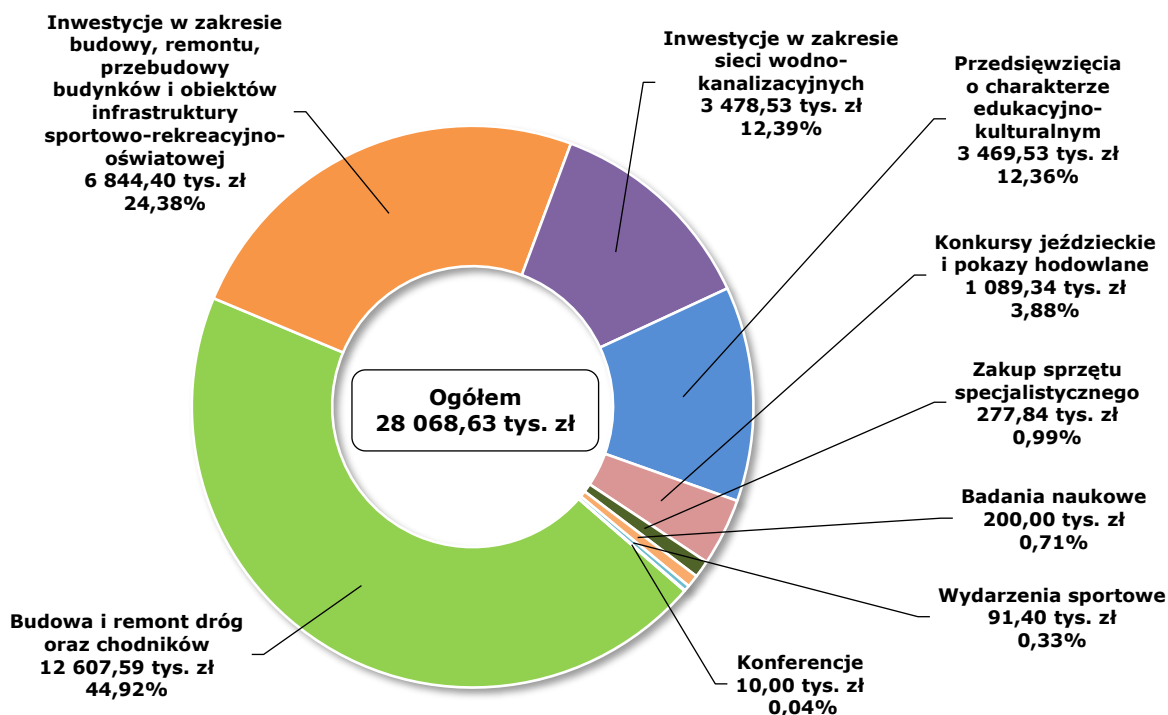
- **budowy, remontu oraz przebudowy budynków i lokali, obiektów infrastruktury technicznej oraz innego majątku** przekazanych na podstawie art. 43 ust. 2 i art. 44 ugrnSP, bez uprzedniego doprowadzenia ich do należytego stanu technicznego (art. 24 ust. 12 pkt 1 ugrnSP),
- **działalności wydawniczej, prowadzenia badań naukowych, szkoleń, konferencji, seminariów i konkursów w zakresie zadań KOWR** (art. 24 ust. 12 pkt 2 ugrnSP),
- **budowy, remontu oraz przebudowy urządzeń, obiektów i sieci: energetycznych, wodnokanalizacyjnych, ciepłowniczych oraz telekomunikacyjnych** przekazanych na podstawie art. 24 ust. 6 ugrnSP, bez uprzedniego doprowadzenia ich do należytego stanu technicznego (art. 24 ust. 12 pkt 3 ugrnSP),

- **budowy, remontu lub przebudowy dróg na nieruchomościach** przekazanych przez KOWR na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, bez uprzedniego doprowadzenia ich do należytego stanu technicznego (art. 24 ust. 12 pkt 3a ugnrSP),
- **przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych oraz działalności z zakresu kultury fizycznej i zdrowia publicznego na obszarach wiejskich** (art. 24 ust. 12 pkt 4 ugnrSP),
- **wsparcia działalności podmiotów realizujących zadania w obszarze umacniania i doskonalenia hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich, ochrony środowiska, a także zapobiegania pożarom, klęskom żywiołowym i innym miejscowym zagrożeniom na obszarach wiejskich** (art. 24 ust. 12 pkt 5 ugnrSP).

W 2025 r. KOWR zawarł 289 umów na przyznanie bezzwrotnej pomocy finansowej w łącznej wysokości 32 149,65 tys. zł, natomiast wypłacił ogółem **28 068,63 tys. zł** na podstawie **283 umów**, z tego:

- 22 173,59 tys. zł wypłacono na podstawie 264 umów zawartych w 2025 r.,
- 5 895,04 tys. zł wypłacono na podstawie 19 umów zawartych w 2024 r.

Wykres 75. **Struktura wypłaconej przez KOWR w 2025 r. bezzwrotnej pomocy finansowej w podziale na inwestycje i przedsięwzięcia**

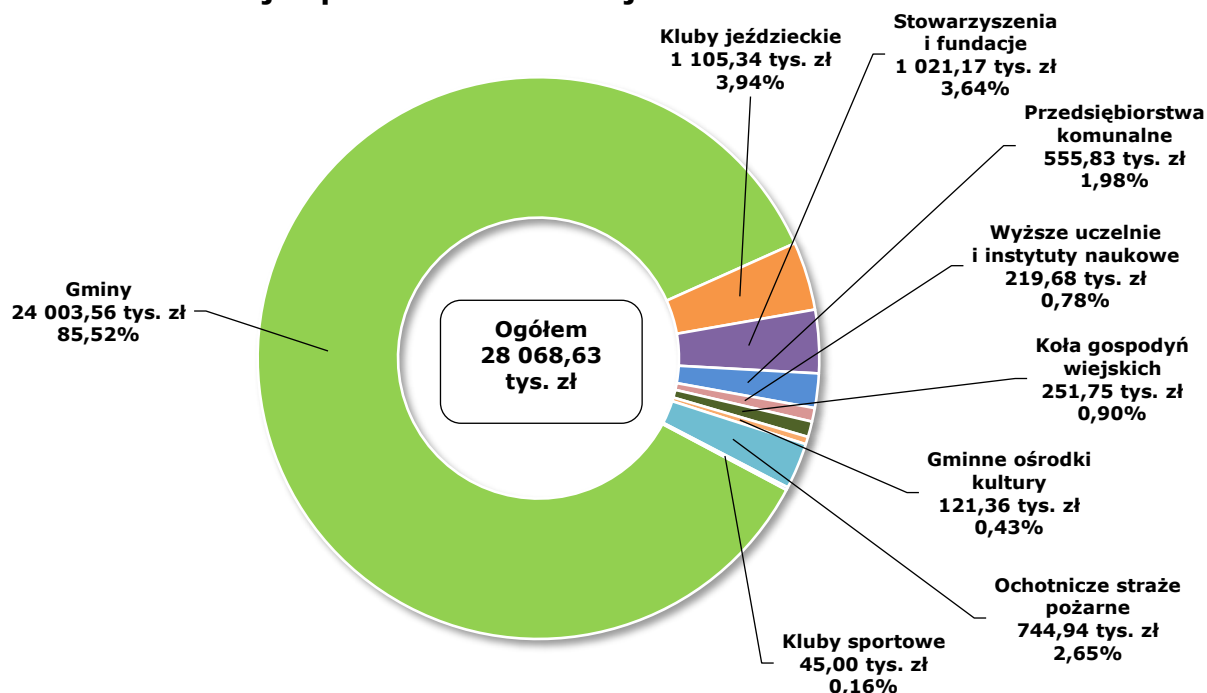
Źródło: dane KOWR.

Bezzwrotna pomoc finansowa wypłacona przez KOWR w 2025 r. została przeznaczona na **refinansowanie kosztów 283 inwestycji i przedsięwzięć**, tj.:

- organizacji 172 przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-kulturalnym (3 469,53 tys. zł),
- 33 inwestycji w zakresie budowy i remontu dróg oraz chodników (12 607,59 tys. zł),
- 29 inwestycji w zakresie budowy, remontu, przebudowy budynków i obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjno-oświatowej (6 844,40 tys. zł),

- organizacji 25 konkursów jeździeckich i pokazów hodowlanych (1 089,34 tys. zł),
- zakupu sprzętu specjalistycznego na podstawie 8 decyzji (277,84 tys. zł),
- 6 inwestycji w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnej (3 478,53 tys. zł),
- organizacji 5 wydarzeń sportowych (91,40 tys. zł),
- przeprowadzenia 4 badań naukowych (200,00 tys. zł),
- organizacji jednej konferencji (10,00 tys. zł).

Wykres 76. **Struktura wypłaconej przez KOWR w 2025 r. bezzwrotnej pomocy finansowej w podziale na beneficjentów**

Źródło: dane KOWR.

Beneficjentami wypłaconej w 2025 r. bezzwrotnej pomocy finansowej były:

- gminy (24 003,56 tys. zł),
- kluby jeździeckie (1 105,34 tys. zł),
- stowarzyszenia i fundacje (1 021,17 tys. zł),
- ochotnicze straże pożarne (744,94 tys. zł),
- przedsiębiorstwa komunalne (555,83 tys. zł),
- koła gospodyń wiejskich (251,75 tys. zł),
- wyższe uczelnie oraz instytuty naukowe (219,68 tys. zł),
- gminne ośrodki kultury (121,36 tys. zł),
- kluby sportowe (45,00 tys. zł).

Ogółem w latach 2017–2025 KOWR wypłacił ze środków pochodzących z gospodarowania nieruchomościami rolnymi Zasobu WRSP bezzwrotną pomoc finansową na podstawie **1,9 tys. umów** na łączną kwotę **205,2 mln zł**. Najwięcej środków finansowych wypłacono gminom na inwestycje w zakresie budowy i remontu dróg oraz chodników, a także infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej (sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody).

12.5. Działania pomocowe KOWR w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk przyrodniczych oraz gospodarczych

KOWR stosował instrumenty pomocowe w zakresie **ulg w spłacie należności** z tytułu rozdysponowania mienia Zasobu WRSP wobec byłych i obecnych dzierżawców oraz nabywców **dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami przyrodniczymi i gospodarczymi**.

W 2025 r. w ramach ulg w spłacie należności **rozłożono na raty należności** w wysokości **21 237 tys. zł**, **odroczone termin płatności należności** w wysokości **9 452 tys. zł** oraz **umorzono należności** w wysokości **5 265 tys. zł**.

Ponadto na podstawie **art. 700 Kodeksu cywilnego dokonywano obniżenia czynszu dzierżawnego** w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk przyrodniczych i poniesieniem strat z tego tytułu przez dzierżawców. W **2025 r.** wartość tych ulg wyniosła **23 515 tys. zł** i miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie.

Tabela 23. **Ulgi w spłacie należności z tytułu rozdysponowania mienia Zasobu WRSP udzielone w 2025 r. w ramach limitu pomocy *de minimis* w rolnictwie (w tys. zł)**

Lp.	Wyszczególnienie*	Obniżenie na podstawie art. 700 Kc	Odroczenie terminu płatności	Rozłożenie należności na raty	Umorzenie należności
1.	Czynsz dzierżawny	23 515	3 679	8 183	3 886
2.	Należności z tytułu sprzedaży mienia ZWRSP	-	5 773	13 054	1 379
Ogółem		23 515	9 452	21 237	5 265

* Podstawa prawna:

- art. 23a ust. 1 oraz 1a ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności KOWR oraz postępowania w tych sprawach,
- art. 700 Kodeksu cywilnego.

Źródło: dane KOWR.

12.6. Szacowanie strat spowodowanych wystąpieniem wirusa grypy ptaków na terenie Polski

Wystąpienie w Polsce **wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI)** spowodowało konieczność wprowadzenia nakazów, zakazów i ograniczeń niezbędnych do jej zatrzymania. W związku z poniesionymi przez **rolników utrzymujących drób** stratami rynkowymi z tytułu wystąpienia grypy ptaków w Polsce w **latach 2021–2023**, MRiRW pracowało nad sporządzeniem **wniosku Polski do Komisji Europejskiej** w sprawie zastosowania **nadzwyczajnych środków wsparcia dla krajowego sektora drobiarskiego**, zgodnie z **art. 220 ust. 1 lit. a** rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **1308/2013**¹²³.

¹²³ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

KOWR¹²⁴, jako instytucja wiodąca, kontynuował powierzony przez MRiRW proces szacowania strat, przy udziale: ARiMR, Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ–PIB). Kontynuował działalność powołany przez Dyrektora Generalnego KOWR **zespół ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków u drobiu w latach 2021–2023**, w którego skład weszli członkowie ww. instytucji. **Prace zespołu zostały rozszerzone o lata 2023–2025.**

Uzyskanie wsparcia dla krajowego sektora drobiarskiego z tytułu wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków u drobiu w **latach 2021–2023** wymagało złożenia do KE wniosku **zawierającego oszacowanie i udokumentowanie strat poniesionych przez gospodarstwa utrzymujące drób**. Szacunkowe globalne **straty poniesione przez producentów drobiu** w tych latach wyniosły **136 363,35 tys. zł**. MRiRW złożyło wnioski do KE w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce dotyczący ww. kwoty. W odpowiedzi KE przyznała Polsce maksymalną kwotę częściowego finansowania przez UE (50%) w wysokości **14 059,61 tys. EUR**, wydając w tym celu rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/1485 z dnia 24 lipca 2025 r. w sprawie nadzwyczajnych środków rynkowych w sektorach jaj i mięsa drobiowego w Polsce. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 października 2025 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku w sektorach jaj i mięsa drobiowego w Polsce (Dz. U. poz. 1359) na wsparcie poszkodowanych hodowców przewidziano blisko **120 mln zł** (50% z budżetu UE i 50% z budżetu krajowego).

Do ARiMR wpłynęło **451 wniosków** o udzielenie wsparcia finansowego z tytułu strat w produkcji drobiu na skutek zastosowania przepisów weterynaryjnych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków w **latach 2021–2023**. Ostateczny **termin realizacji wypłat** określono na **28 lutego 2026 r.**

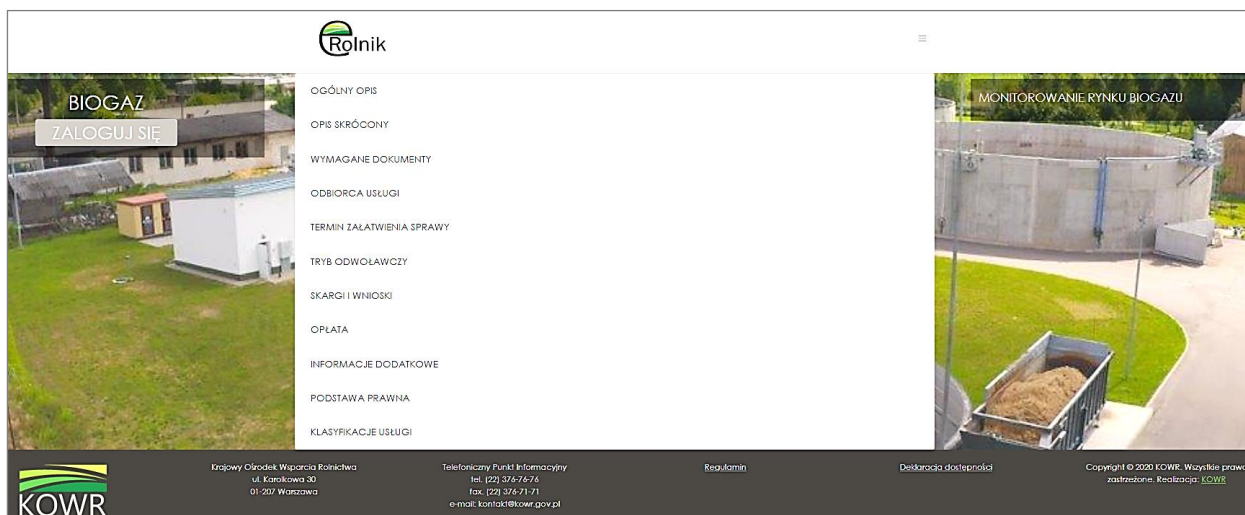
W 2025 r. odbyły się w KOWR **4 posiedzenia zespołu** ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu. Opracowano **deklarację strat i instrukcję** jej wypełnienia przez poszkodowanych producentów drobiu w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków **w latach 2023–2025**. W grudniu 2025 r. KOWR rozesłał formularze deklaracji strat do producentów drobiu, którzy ponieśli straty **w latach 2023–2025**, a ostateczny termin na złożenie deklaracji strat przez producentów drobiu został określony na dzień **30 stycznia 2026 r.**

Proces ubiegania się o wsparcie przez poszkodowanych producentów drobiu w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków w latach 2023–2025, będzie mógł zostać uruchomiony **po ustanowieniu nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiu w Polsce w drodze stosownego rozporządzenia KE.**

¹²⁴ Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa minister właściwy do spraw rozwoju wsi może powierzać KOWR realizację zadań dla niego określonych, zapewniając KOWR na ten cel odpowiednie środki finansowe.

12.7. Portal eRolnik

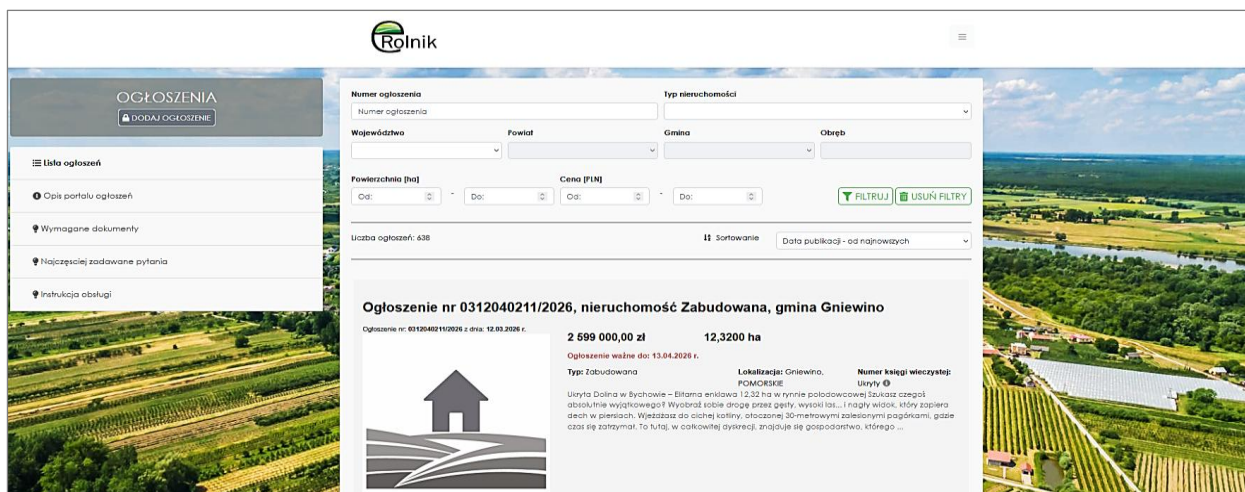
KOWR dostarcza nowoczesne rozwiązania IT dla sektora rolnego, w tym przez rozbudowę **platformy eRolnik**. Platforma upraszcza załatwianie spraw urzędowych poprzez internet oraz zapewnia miejsce wspólnej komunikacji wszystkim zainteresowanym grupom odbiorców związanym z sektorem rolno-spożywczym. Platforma eRolnik jest dostępna pod adresem <https://erolnik.gov.pl/#/>. **W 2025 r. KOWR pracował nad dalszym poszerzeniem funkcjonalności platformy eRolnik.**

Źródło: <https://erolnik.gov.pl/#/biogaz/biogaz-entry> (odczyt – maj 2026 r.).

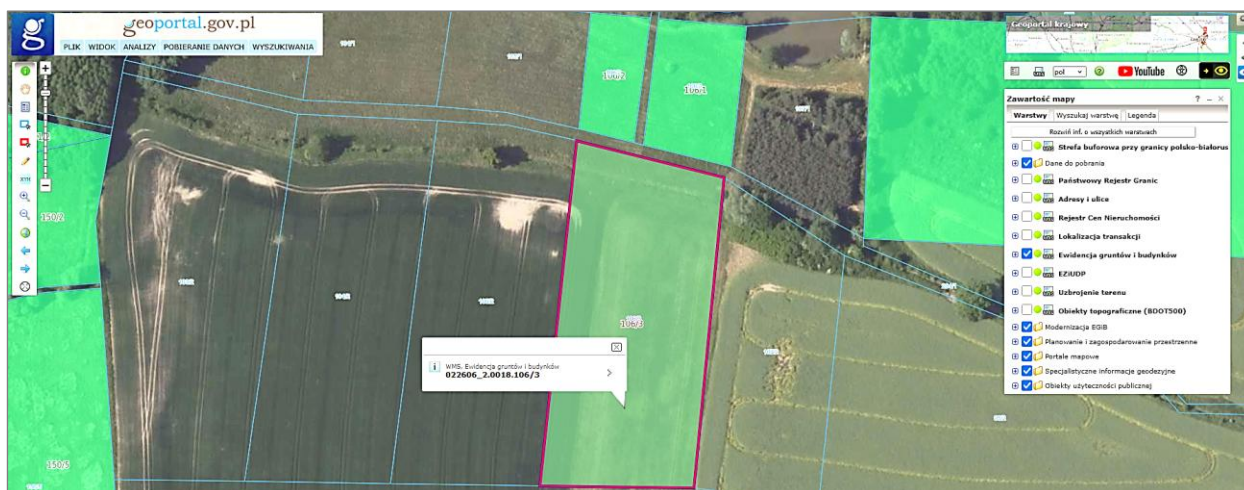
Za pośrednictwem platformy można **obsłużyć**:

- 1) wnioski w ramach mechanizmów monitorowania **rynków: tytoniu, cukru, maku, konopi włóknistych, mleka i wina** (w tym deklaracje dotyczące: zapasów win i moszczów winogronowych, zbiorów winogron i produkcji wina w danym roku winiarskim),
- 2) wnioski dotyczące obsługi **handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi z krajami pozaunijnymi**,
- 3) formularze w ramach obsługi **funduszy promocji produktów rolno-spożywczych**,
- 4) formularze dotyczące **monitorowania produkcji biogazu rolniczego**.

Źródło: <https://erolnik.gov.pl/#/ogloszenia/opublikowane/lista> (odczyt – maj 2026 r.).

Ponadto, zgodnie z **art. 2a ust. 4a ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego**, publikowane są także **nieodpłatnie ogłoszenia o sprzedaży nieruchomości rolnych na rynku prywatnym**, na które potencjalni nabywcy – za pomocą platformy – mogą składać swoje odpowiedzi. Usługa umożliwia zbywcom nieruchomości rolnych publikację ogłoszenia o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, a rolnikom indywidualnym ułatwia składanie odpowiedzi na opublikowane ogłoszenia, przez co mają możliwość nabycia nieruchomości rolnych w pierwszej kolejności.

Źródło: <https://erolnik.gov.pl/#/dzialki> (odczyt – maj 2026 r.).

Na platformie eRolnik również funkcjonuje **przeglądarka nieruchomości Zasobu WRSP** wraz z **wizualizacją działek w formie warstwy na mapach portalu geoportal.gov.pl**. Przeglądarka pozwala dokonać przeglądu i przefiltrowania działek według: położenia (województwo, powiat, gmina, obręb), form zagospodarowania i działek do rozdysponowania. Informacje są sukcesywnie aktualizowane i publikowane według stanu na dany dzień (data jest podana w tytule na początku strony przeglądarki).

13. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROGRAMU POMOCY ŻYWNOŚCIOWEJ

Fundusze Europejskie
na Pomoc Żywnościową

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

13.1. Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 został ustanowiony **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)**¹²⁵. Fundusz wspiera i uzupełnia polityki państw członkowskich oraz wnosi wartość dodaną w te polityki w celu: zapewnienia równych szans, równego dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych i wysokiej jakości warunków pracy, ochrony socjalnej i włączenia społecznego, w szczególności z naciskiem na wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie, uczenie się przez całe życie, inwestycje w dzieci i ludzi młodych oraz dostęp do podstawowych usług.

W dniu 12 grudnia 2022 r. Komisja Europejska wydała decyzję wykonawczą C(2022) 9063 zatwierdzającą w Polsce **program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ)** do wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus¹²⁶. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 jest finansowany w **90%** ze środków EFS+, a w **10%** – ze środków krajowych.

13.2. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027

Celem programu FEPŻ jest **przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym (w tym dzieciom) oraz zapewnianie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne**. Ponadto w ramach programu jest udostępniana **dotatkowa żywność pochodząca z darowizn**.

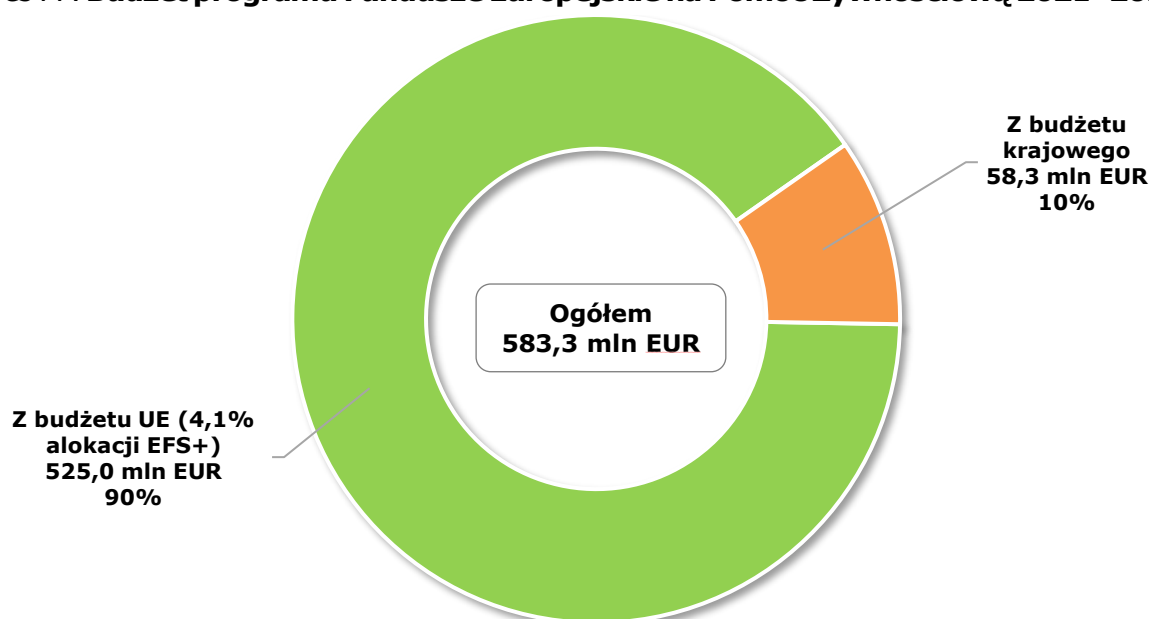
¹²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (z późn. zm.).

¹²⁶ Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 12.12.2022 r. zatwierdzająca w Polsce program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 do wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus [C(2022) 9063].

Łączny budżet na program FEPŻ wynosi około **583,3 mln EUR**, z tego: 525 mln EUR z UE (90%, tj. 4,1% alokacji EFS+) oraz 58,3 mln EUR z budżetu krajowego (10%). Program realizowany jest w **dwóch kluczowych obszarach**:

- 1) zakup żywności w procedurze zamówień publicznych i dostarczenie jej do magazynów organizacji partnerskich przez wykonawców wybranych w drodze przetargu (**Operacja I**),
- 2) dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących i działania towarzyszące mające na celu włączenie społeczne oraz wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (**Operacja II**) oraz dystrybucja żywności pochodzącej z darowizn (**Operacja IIa**).

Wykres 77. **Budżet programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027**

Źródło: dane KOWR.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 23 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz art. 134o. ust. 1, 2, 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, z późn. zm.), uczestniczy w programie FEPŻ jako **instytucja pośrednicząca** (tj. odpowiada za nadzór nad dostawami żywności przez wykonawców oraz nad dystrybucją żywności i działaniami na rzecz włączenia społecznego realizowanymi przez organizacje partnerskie), a także jako **beneficjent** (tzn. jest odpowiedzialny za przygotowanie i przeprowadzanie przetargów na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich). **Instytucją zarządzającą** programem FEPŻ jest **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**.

13.2.1. Realizacja w 2025 r. Podprogramu 2024 w ramach programu FEPŻ 2021–2027

Zgodnie z wytycznymi instytucji zarządzającej na realizację Podprogramu 2024 przeznaczono **437 mln zł**, z tego **372 mln zł** na zakup żywności oraz **65 mln zł** na dofinansowanie projektów **5 organizacji partnerskich** (tj.: Federacji Polskich Banków Żywności, Caritas

Polska, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Polskiego Czerwonego Krzyża i Kościoła Starokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej) z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, z tytułu kosztów środków towarzyszących oraz z tytułu kosztów dystrybucji żywności z darowizn.

W okresie styczeń–październik 2025 r. KOWR kontynuował realizację zadań w ramach Podprogramu 2024. Wykonawcy dostarczyli do magazynów organizacji partnerskich łącznie **48,9 tys. ton¹²⁷ 18 rodzajów artykułów spożywczych** o wartości **343,1 mln zł** (tj.: groszku z marchewką, koncentratu pomidorowego, dżemu truskawkowego, makaronu jajecznego świderki, mąki pszennej, płatków owsianych, herbatników maślanych, kawy zbożowej rozpuszczalnej, mleka UHT, sera podpuszczkowego dojrzewającego, szynki wieprzowej mielonej, szynki drobiowej, pasztetu wieprzowego, szprota w oleju, cukru białego, miodu nektarowego wielokwiatowego, oleju rzepakowego, fasolki po bretońsku).

W 2025 r. KOWR wypłacił wykonawcom w ramach Operacji I łącznie **343 103 tys. zł** za artykuły spożywcze dostarczone w okresie **od lutego do 31 października 2025 r.** do magazynów organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO).

Dystrybucja pomocy żywnościowej trwała **od lutego do końca listopada 2025 r.**, a realizacja działań towarzyszących trwała od dnia podpisania umów z organizacjami partnerskimi **do końca listopada 2025 r.** W związku z wydłużeniem terminu dystrybucji, OPO w przeważającej części złożyły w 2026 r. wnioski o płatność końcową i sprawozdania końcowe z realizacji dystrybucji oraz działań w ramach środków towarzyszących.

KOWR na podstawie złożonych przez OPO wniosków o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz wniosków o płatność z tytułu kosztów środków towarzyszących wypłacił w 2025 r. organizacjom partnerskim dofinansowanie o łącznej wartości **47 940 tys. zł**, z tego 43 146 tys. zł (90%) z budżetu środków europejskich oraz 4 794 tys. zł (10%) z budżetu krajowego.

Jednocześnie OPO realizowały **dystrybucję artykułów spożywczych pochodzących z darowizn**, która trwała **od lutego do listopada 2025 r.** Łączna kwota dofinansowania na jaką zostały zawarte umowy z OPO wyniosła **12 860 tys. zł**. KOWR w 2025 r. nie realizował płatności na rzecz OPO z tytułu dystrybucji żywności pochodzącej z darowizn w ramach Podprogramu 2024. Zostaną one zrealizowane w 2026 r.

KOWR zrealizował także **kampanię informacyjno-promocyjną** w ramach programu FEPŻ poprzez **emisję spotu animowanego** w telewizji Polsat i TVP. Trwała ona od 10 kwietnia do 10 maja 2025 r. Dodatkowo przygotowano i wydrukowano **plakaty** informujące o dystrybucji oraz o działaniach towarzyszących w programie. Na ten cel KOWR poniósł wydatki w łącznej wysokości **732,29 tys. zł**.

¹²⁷ Przeliczając m.in. litry mleka UHT i oleju rzepakowego na kg.

Podsumowując, w 2025 r. z tytułu realizacji Operacji I, II i IIa **Podprogramu 2023 i Podprogramu 2024** FEPŻ KOWR wypłacił kwotę ogółem **394 053,63 tys. zł** (bez kosztów Operacji III ujętych w planie finansowym KOWR), z tego:

- **343 103,09 tys. zł** wykonawcom za artykuły spożywcze dostarczone od lutego do października 2025 r. do magazynów organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO) – w ramach Operacji I – Podprogram 2024,
- **47 939,10 tys. zł** na rzecz OPO (tj. 23 969,55 tys. zł z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz 23 969,55 tys. zł z tytułu kosztów środków towarzyszących) – w ramach Operacji II – Podprogram 2024,
- **2 769,53 tys. zł** na rzecz OPO (tj. 1 384,765 tys. zł z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz 1 384,765 tys. zł z tytułu kosztów środków towarzyszących) – w ramach Operacji II – Podprogram 2023,
- **241,91 tys. zł na rzecz OPO** z tytułu kosztów dystrybucji żywności z darowizn oraz kosztów bezpośrednio z tym związanych w ramach Operacji IIa – Podprogram 2023.

Z budżetu unijnego wypłacono 354 648,27 tys. zł (90% wydatków), a z budżetu krajowego – 39 405,36 tys. zł (10%).

Ogółem w ramach realizacji **Podprogramu 2024** FEPŻ OPO przeprowadziły dystrybucję pomocy żywnościowej za pośrednictwem **93 organizacji partnerskich regionalnych (OPR)** i **2,5 tys. organizacji partnerskich lokalnych (OPL)**. Odbiorcom końcowym przekazano około **48,9 tys. ton** artykułów spożywczych w postaci paczek żywnościowych i posiłków (łącznie rozdysponowano **3 773,96 tys. paczek** oraz **2 355,87 tys. posiłków**), a pomoc żywnościową otrzymało **1 004,93 tys. osób**. W zakresie środków towarzyszących odbiorcom pomocy żywnościowej była oferowana możliwość uczestniczenia w działaniach mających na celu ich włączenie społeczne. OPO przeprowadziły łącznie **8,4 tys. działań** w ramach środków towarzyszących, obejmując nimi **114,85 tys. odbiorców końcowych**.

13.2.2. Realizacja w 2025 r. Podprogramu 2025 w ramach programu FEPŻ 2021–2027

W 2025 r. rozpoczęto realizację Podprogramu 2025. Zgodnie z wytycznymi instytucji zarządzającej na jego realizację przeznaczono **695 mln zł**, z tego 600 mln zł na zakup żywności i 95 mln zł na dofinansowanie projektów **4 organizacji partnerskich** (tj.: Federacji Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej i Polskiego Czerwonego Krzyża) z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, z tytułu kosztów środków towarzyszących oraz z tytułu kosztów dystrybucji żywności z darowizn.

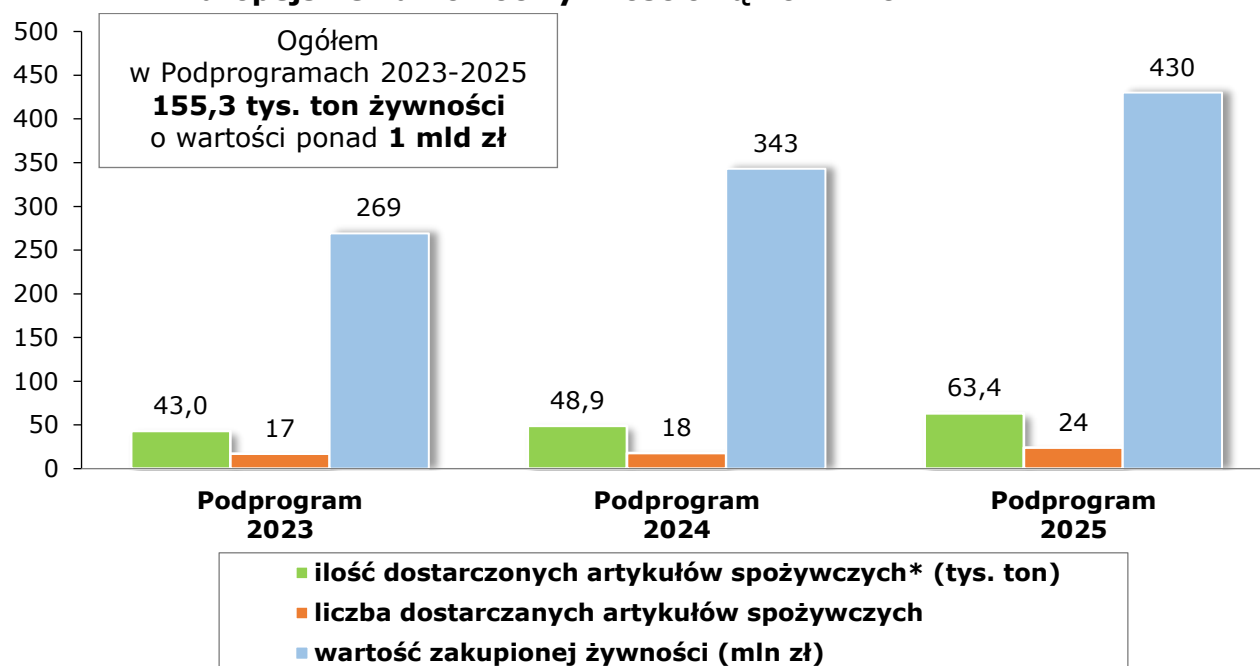
W ramach Podprogramu 2025 KOWR w lipcu 2025 r. opublikował **ogłoszenie o zamówieniu publicznym** na dostawy do magazynów organizacji partnerskich około **63,4 tys. ton artykułów spożywczych** (tj.: groszku zielonego, fasoli białej, passaty pomidorowej, dżemu truskawkowego, soku jabłkowego, sosu warzywnego słodko-kwaśnego, makaronu czterojajecznego wstążki, mąki pszennej, kaszy gryczanej, płatków owsianych, herbatników maślanych, kawy zbożowej rozpuszczalnej, mleka UHT, sera

podpuszczkowego dojrzewającego, szynki wieprzowej, szynki drobiowej, gulaszu angielskiego, kiełbasy podsuszanej, filetów z makreli w sosie pomidorowym, cukru białego, miodu nektarowego wielokwiatowego, oleju rzepakowego, fasolki po bretońsku, klopsików wieprzowych w sosie koperkowym).

Zgodnie z zawartymi w I kwartale 2026 r. umowami z wybranymi w postępowaniu przetargowym wykonawcami do magazynów organizacji partnerskich zostaną dostarczone **24 rodzaje artykułów spożywczych** o wartości **430 mln zł**.

Realizację dostaw artykułów spożywczych zaplanowano **od stycznia do sierpnia 2026 r.**, natomiast dystrybucję w okresie **od lutego do września 2026 r.**

Wykres 78. **Ilość i liczba artykułów spożywczych w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027**

* Przeliczając m.in. litry mleka UHT i oleju rzepakowego na kg.

Źródło: dane KOWR.

Źródło: <https://samorzad.gov.pl/web/ops-wicko/rekrutacja-do-programu-fundusze-europejskie-na-pomoc-zywnosciowa-2021-2027-podprogram-2023> (odczyt - maj 2026 r.).

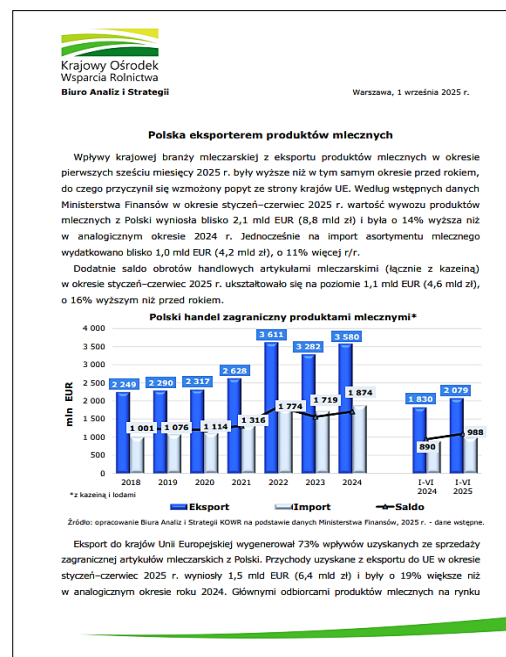
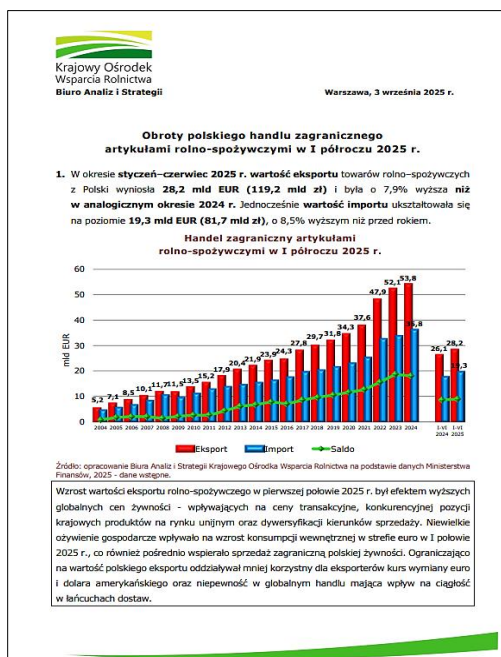
14. FUNKCJA INFORMACYJNA I TRANSFER WIEDZY

Wysoki stopień uzależnienia sektora rolno-spożywczego od zmiennej sytuacji ogólnoświatowej i krajowej, w tym **krzysów zewnętrznych i wewnętrznych (ekonomicznych, środowiskowo-klimatycznych i geopolitycznych)**, głównie na skutek przyrodniczego charakteru produkcji i globalizacji rynków rolnych, wymaga stałego monitorowania sytuacji na poszczególnych rynkach rolnych.

Tym samym zasadniczego znaczenia dla funkcjonowania rolnictwa i przemysłu spożywczego na jednolitym rynku unijnym oraz rynku światowym nabierają **informacje** (w tym **rynkowe**), które są **szczególnie cenioną wartością**. **Brak przejrzystości rynku i asymetria w dostępie do informacji** mogą prowadzić do powstania nieefektywnych rynków oraz zapewniać nieproporcjonalną przewagę podmiotom, które mają dostęp do dokładnych i rzetelnych danych.

14.1. Opracowania KOWR w ramach upowszechniania informacji rynkowej

W 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizował działania na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) w zakresie: **gromadzenia, analizy, przetwarzania i udostępniania informacji dotyczących rynków produktów rolnych i żywnościowych.**

KOWR sporządza **cykliczne i doraźne analizy oraz informacje** w zakresie: sytuacji podaży-popytowej i cenowej na rynkach rolno-żywnościowych, handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi oraz monitoringu zagranicznych rynków rolnych. Część opracowań udostępniano na stronie internetowej KOWR w zakładce „**O KOWR/Analizy**” w celu dystrybucji bieżącej informacji rynkowej jak najszerszej grupie odbiorców zewnętrznych. Przygotowano także szereg prezentacji, materiałów tezowych, analiz i innych opracowań informacyjnych na potrzeby **wystąpień przedstawicieli KOWR i MRiRW na konferencjach, panelach dyskusyjnych, forach, kongresach oraz podczas wywiadów.**

14.1.1. Raporty rynkowe

Raporty rynkowe są przygotowywane cyklicznie i posiadają charakter informacyjno-analityczny. W 2025 r. analitycy KOWR przygotowali w cyklu tygodniowym **49 edycji opracowania** pn. „**Sytuacja na rynku podstawowych produktów rolno-żywnościowych**”.

W **raportach tygodniowych** prezentowano bieżącą sytuację cenową na rynku **zbóż, mięsa i produktów mlecznych** w różnych ogniwach łańcucha żywnościowego oraz kanałach dystrybucji (skup, zbył, giełdy). Dla porównania przedstawiano zarówno ceny w Polsce, jak i w innych krajach UE, a w przypadku zbóż i mleka – również na wybranych giełdach światowych. Doraźnie w raportach publikowano najbardziej aktualne informacje o wielkości skupu, szacunkach zbiorów **zbóż** i stanie **pogłowia zwierząt gospodarskich**, a także dane dotyczące handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi.

W **cyklu cotygodniowym** opracowano **52 raporty** pn. „**Informacja sygnalna o kształtowaniu się średnich cen skupu zbóż oraz żywca wieprzowego na podstawie meldunków z OT KOWR**”. W raportach przedstawiono w ujęciu regionalnym sytuację cenową na krajowym rynku: **pszenicy konsumpcyjnej i paszowej, jęczmienia paszowego, żyta konsumpcyjnego oraz żywca wieprzowego.**

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa
Biuro Analiz i Strategii
CEN.BAS.WAR.0331.51.2025.HS

Informacja sygnalna
o kształtowaniu się średnich cen skupu zbóż o na podstawie meldunków z Oddziałów I z 18 grudnia 2025 r.:

Resume

1) W dniach **15-18.12.2025 r.**, w porównaniu z poprzednie tygodnie wzrosty średnich cen skupu: **pszenicy kor 725 zł/t, pszenicy paszowej - 0,2%, do 676 zł/t** oraz - o 0,5%, do **654 zł/t**. Natomiast średnia cena niezmiennie spadła (o 0,4%), do **571 zł/t**.

2) Według danych sygnalnych na rynku trzody chłopskiej tygodniowy spadek (o 0,3%) cen skupu żywca wieprzowego.

3) **Ceny skupu zbóż**
Pszonka konsumpcyjna, w zależności od województwa, w woj. opolskim do **740 zł/t** w woj. wielkopolskim: Średnia krajowa cena pszenicy konsumpcyjnej w składowym w porównaniu pszenicy konsumpcyjnej potencjału w czterech województwach (o 0,2-2,4%). W siedmiu województwach. Średnia krajowa cena pszenicy konsumpcyjnej notowanej przed miesiącem, ale o 20% niższa niż przed rokiem.

Za **pszenicę paszową**, w zależności od regionu w woj. podkarpackim do **698 zł/t** w woj. podlaskim, w Polsce wyniosła **676 zł/t**. W odniesieniu do poprzedniego potażała w pięciu województwach (o 0,1-1,0%), podkarpackim (o 0,3-3,0%), w siedmiu województwach jej cena nie uległa zmianie. Średnia krajowa cena pszenicy paszowej była o 3% wyższa niż przed rokiem.

Żyto konsumpcyjne skupowane było od **543 zł/t** w woj. podkarpackim. Średnio w kraju za to ziamo płaco

* Dane i odczyty barometrów nie są danej reprezentatywnymi nie raportowane są w Raportach informacyjnych - strona: 09-11-12-2025 r.

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa
Biuro Analiz i Strategii

RYNEK MIĘSA

Bieżący monitoring rynku zbóż i roślin oleistych z dnia 28 listopada 2025 r.

Podsumowanie

1) **Argentyna** - prognoza rekordowych zbiorów kukurydzy w sezonie 2025/2026. Zbiory pszenicy w Argentynie osiągnęły poziom (najwyższy od ostatnich pięciu lat) do **25,5 mln ton**, o 38% więcej niż w sezonie 2024/2025.

2) **Ukraina** - według stanu na 27 listopada 2025 r. w Ukrainie zebrano pszenicy, **5,37 mln ton** jęczmienia oraz do **22,5 mln ton** kukurydzy (75% arealu zasiewu). Ponadto zebrano: **słonecznik - 9 mln t** i **4,7 mln ton rzepak**, **3,31 mln ton**.

- w okresie 1.07-21.11.2025 r. sezon 2025/2026 **Ukraina** eksport nasion rzepaku do UE, który wyniósł **950 tys. ton**, **Ukraina** pozostała największym dostawcą rzepaku do UE, z 63% udziałem.

3) **Unia Europejska - spadek (o 14% r/r) bieżącego importu**. Dotychczas przewidywano do UE łącznie około **4,7 mln ton** w sezonie z **USA i Brazylii** (do 2 mln ton), głównie do Hiszpanii i Niemiec. W sezonie 2025/2026 **Ukraina** dostarczyła do UE **22% importu**.

4) **Rynek krajowy - spadek (o 52% r/r) bieżącego importu** kukurydzy. W sezonie 2025/2026 **Ukraina** dostarczyła do UE **22% importu**.

5) **Giełda Malt (27-11-2025 r.)** - niewielkie zmiany cen pszenicy - **Indyjski** - **188,50 EUR/t (-0,4%)** i **Rzepak** - **483,25 EUR/t (-0,1%)**.

Informacje z rynku Argentyny

1. **Analitycy argentyńskiej giełdy zbożowej w Rosario** oszacowali, że w sezonie 2025/2026 **Ukraina** dostarczyła do UE **22% importu**.

2) **Ukraina** - według stanu na 27 listopada 2025 r. w Ukrainie zebrano pszenicy, **5,37 mln ton** jęczmienia oraz do **22,5 mln ton** kukurydzy (75% arealu zasiewu). Ponadto zebrano: **słonecznik - 9 mln t** i **4,7 mln ton rzepak**, **3,31 mln ton**.

- w okresie 1.07-21.11.2025 r. sezon 2025/2026 **Ukraina** eksport nasion rzepaku do UE, który wyniósł **950 tys. ton**, **Ukraina** pozostała największym dostawcą rzepaku do UE, z 63% udziałem.

3) **Unia Europejska - spadek (o 14% r/r) bieżącego importu**. Dotychczas przewidywano do UE łącznie około **4,7 mln ton** w sezonie z **USA i Brazylii** (do 2 mln ton), głównie do Hiszpanii i Niemiec. W sezonie 2025/2026 **Ukraina** dostarczyła do UE **22% importu**.

4) **Rynek krajowy - spadek (o 52% r/r) bieżącego importu** kukurydzy. W sezonie 2025/2026 **Ukraina** dostarczyła do UE **22% importu**.

5) **Giełda Malt (27-11-2025 r.)** - niewielkie zmiany cen pszenicy - **Indyjski** - **188,50 EUR/t (-0,4%)** i **Rzepak** - **483,25 EUR/t (-0,1%)**.

Prognoza światowej produkcji mięsa

Światowa produkcja mięsa w 2025 r. może być o 1% niższa i wynieść 61 mln ton, ponieważ prognozowanych spadków w Australii, Brazylii, Chinach, Unii Europejskiej i Stanach Zjednoczonych nie zrównoważyły wzrosty produkcji mięsa w Indii, Meksyku, Nowej Zelandii i Urugwaju.

Prognoza światowej produkcji pszenicy

Światowa produkcja pszenicy w 2025 r. może być o 1% wyższa i wynieść 740 mln ton, ponieważ prognozowanych spadków w Australii, Brazylii, Chinach, Unii Europejskiej i Stanach Zjednoczonych nie zrównoważyły wzrosty produkcji pszenicy w Indii, Meksyku, Nowej Zelandii i Urugwaju.

Urząd i Państwowy Urząd Statystyczny, FAO, December 9, 2025.

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa
Biuro Analiz i Strategii
CEN.BAS.WAR.0331.34.2025.HWL

Informacja o sytuacji żywności w Polsce

Notowany w ostatni weekend wzrost temperatury i powrót słonecznej pogody wpłynęły na przyspieszenie prac żniwnych. Pod koniec drugiego sierpnia br., zbiory zbóż i rzepaku praktycznie zostały zakończono w większości regionów kraju. Bezdeszczowe i ciepłe dni mocno przyspieszyły zbiory zbóż i rzepaku, także w województwach na północy kraju, gdzie zaawansowanie żniw nie przekracza 60-70%. W woj. wamińsko-mazurskim brak opadów, wysokie temperatury i powiewy wiatru szybko osuszyły platanice. Zaawansowanie zbiorów jęczmienia ozimego w tym województwie szacuje się na około 90%, zbiory rzepaku na 80%, a pszenicy ozimej na ponad 40%. Największy problem odnotowuje się na Żuławach, ponieważ na polach jest nadal zbyt wilgotno, by można było prowadzić prace żniwne.

Plony zbóż oceniane są jako wyjątkowo dobre. W ostatnim tygodniu zwiększyła się podaż zbóż do skupu i pojawiły się kolejkę przed elewatorami. Zboże sprzedawali głównie rolnicy, którzy nie mieli w pełni magazynów lub ziamo było wilgotne i wymagało dosuszenia. Znaczną część firm skupujących, mając problem z upłynięciem już zgromadzonego wolumenu zboża, wstrzymała tymczasowo skup. Z dalszymi zakupami nie spieszą się także przetwórcy, mając świadomość dużej podaży, jako w tym sezonie będzie dostępna na rynku. W gorzej sytuacji są firmy, które jako pierwsze przystąpiły do skupu, po wyższych cenach. Rolnicy natomiast najczęściej są niezadowoleni z niskich cen oferowanych za dostarczone zboże.

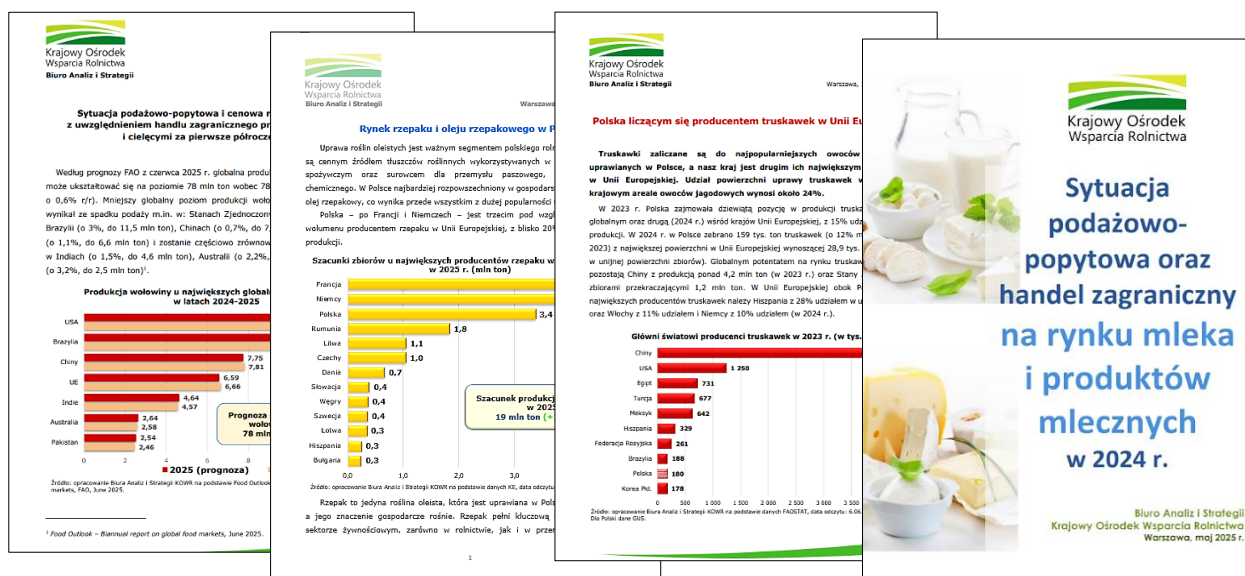
W większości województw jakość zniwa jest zróżnicowana od średniej do dobrej. W niektórych rejonach dostarczone zniwa odznaczają się obniżoną gęstością (woj. lubuskie, zachodniopomorskie oraz na słabszych glebach woj. pomorskiego). W woj. opolskim zgłaszane są problemy z uzyskaniem odpowiednich parametrów zniwa zarówno pod względem gęstości, jak i wydajności, a w woj. podkarpackim pszenica charakteryzuje się często niską zawartością glutenu.

Na podstawie informacji z OT KOWR w okresie żniw, w celu **monitorowania zbiorów zbóż i rzepaku w Polsce**, przygotowano **raporty** pn. „**Informacja o sytuacji żniwnej w Polsce**”. W opracowaniach w ujęciu regionalnym przedstawiano informacje dotyczące zaangażowania żniw poszczególnych zbóż i rzepaku na terenie kraju (w zależności od warunków pogodowych) oraz na temat jakości dostarczanego do skupu ziarna.

W 2025 r. na potrzeby informacyjne kierownictwa MRiRW i KOWR przygotowano **170 codziennych opracowań** pn. „**Bieżący monitoring rynku zbóż i roślin oleistych**”, w których przedstawiano najważniejsze, aktualne informacje ze światowego i krajowego rynku **pszenicy, kukurydzy i roślin oleistych** oraz aktualną sytuację cenową w oparciu o zewnętrzne źródła informacyjne i ceny na giełdzie MATIF w Paryżu.

14.1.2. Doraźne opracowania analityczne

KOWR w 2025 r. przygotowywał **pogłębione, doraźne opracowania analityczne** na bieżące potrzeby KOWR i MRiRW oraz innych instytucji zewnętrznych, dotyczące **sytuacji na rynkach rolnych oraz w przemyśle rolno-spożywczym**.

W ramach realizacji zadań związanych z udostępnianiem informacji dotyczącej rynków produktów rolnych i żywnościowych przygotowano cykliczne **opracowania pn. „Sytuacja na rynkach rolnych”** opublikowane w 2025 r. w „**Biuletynie Informacyjnym KOWR**”. W artykułach przedstawiono sytuację podażowo-popytową i cenową z elementami prognozy na rynkach: **zbóż, mięsa, mleka i produktów mlecznych**.

14.1.3. Monitoring zagranicznych rynków rolnych

W 2025 r. KOWR analizował zagraniczne rynki rolne w celu monitorowania najważniejszych zdarzeń na rynkach światowych i na rynku Unii Europejskiej. W 2025 r. monitoringiem zostały objęte rynki: **mleka, mięsa, jaj, zbóż i roślin oleistych**.

14.1.4. Opracowania z zakresu polskiego handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi

W 2025 r. KOWR **monitorował i analizował sytuację w handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi**, w tym: zmiany wolumenu, wartość oraz kierunki eksportu i importu poszczególnych towarów lub grup towarowych. Przygotowane opracowania były wykorzystywane w pracach MRiRW i udostępniane na stronie internetowej KOWR oraz publikowane w „**Biuletynie Informacyjnym KOWR**”.

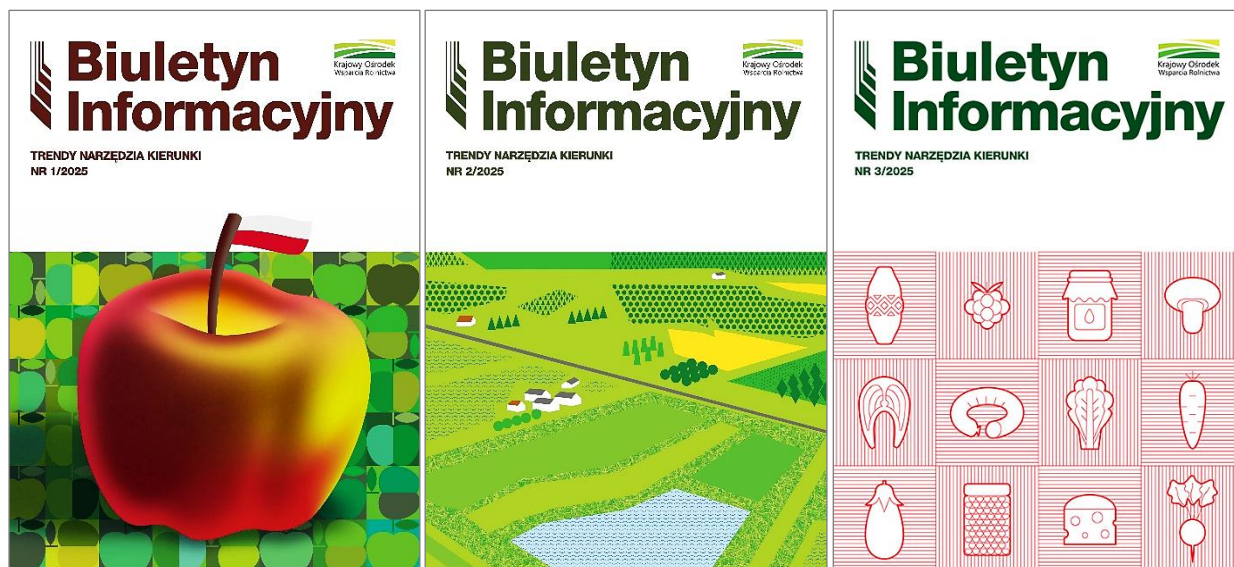
Sporządzono m.in. pogłębione opracowanie pn. „**Wyniki eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski w 2024 r.**” i „**Wyniki eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski w pierwszym półroczu 2025 r.**”, omawiające wymianę handlową Polski poszczególnymi grupami towarów rolno-żywnościowych.

Na potrzeby komórek organizacyjnych KOWR i MRiRW przygotowano **27 doraźnych informacji** dotyczących handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi Polski z wybranymi krajami UE oraz państwami pozaunijnymi.

14.2. Upowszechnianie informacji o mechanizmach polityki rolnej

Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) jednym z działań KOWR w 2025 r. było **opracowywanie i upowszechnianie informacji związanych z realizacją mechanizmów aktywnej polityki rolnej na rynkach produktów rolnych oraz żywnościowych**.

Upowszechnianie informacji służyło jak najlepszemu przygotowaniu beneficjentów i innych kontrahentów do wykorzystania środków unijnych oraz krajowych oferowanych w ramach realizowanych mechanizmów, a także do uczestnictwa w zadaniach administrowanych przez KOWR. Działania informacyjne polegały głównie na upowszechnianiu informacji o realizowanych zadaniach oraz o wymaganiach formalnych, które musieli spełniać uczestnicy mechanizmów.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/biuletyn-informacyjny>

W procesie informowania uczestników rynku rolno-spożywczego oraz zainteresowanych środowisk o mechanizmach i działaniach unijnej oraz krajowej polityki rolnej prowadzonych przez KOWR wykorzystywano różne narzędzia komunikacji, tj.: **spotkania informacyjne** na targach, wystawach i konferencjach, **audycje radiowe i telewizyjne**, **artykuły prasowe**, **strony internetowe**, **media społecznościowe**, **działalność wydawnicza** (w tym m.in. „**Biuletyn Informacyjny KOWR**” w łącznym nakładzie 28,2 tys. egz., plakat promujący unijny „Program dla szkół” – 24 tys. egz.), a także **działania informacyjne i promocyjne w prasie, radiu oraz telewizji** w ramach „**Programu dla szkół**”.

W celu upowszechnienia informacji o mechanizmach polityki rolnej, KOWR na bieżąco prowadził obsługę informacyjną beneficjentów. **Telefoniczny Punkt Informacyjny** działający w Centrali KOWR w 2025 r. obsłużył **11,3 tys. połączeń telefonicznych**. Pytania dotyczyły przede wszystkim aspektów związanych z:

- obrotem nieruchomości na rynku prywatnym zgodnie z ustawą z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego,
- obrotem nieruchomości rolnymi Zasobu WRSP,
- funduszami promocji produktów rolno-spożywczych,
- Funduszem Ochrony Rolnictwa,
- odnawialnymi źródłami energii,
- administrowaniem potencjałem produkcyjnym winorośli i wina,
- „Programem dla szkół”,
- monitorowaniem rynku konopi włóknistych.

14.3. Kreowanie wizerunku KOWR i polityka informacyjna

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa prowadził **działania mające na celu kreowanie obiektywnego wizerunku instytucji oraz popularyzowanie swojej działalności w środkach masowego przekazu**. W 2025 r. KOWR poprzez **media ogólnopolskie, regionalne i branżowe** docierał z informacjami do szerokiej grupy odbiorców na terenie całego kraju. Informował m.in. o: gospodarowaniu Zasobem WRSP, realizacji zadań wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, nadzorze właścicielskim nad spółkami o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, działaniach monitorujących i stabilizujących rynki rolne, wspieraniu konsumpcji i propagowaniu zdrowych nawyków żywieniowych, promocji produktów rolno-spożywczych w kraju i za granicą, wsparciu działań innowacyjnych w sektorze rolno-spożywczym, współpracy międzynarodowej.

W zakresie **polityki informacyjnej KOWR** realizował następujące działania:

- udzielał odpowiedzi na pytania dziennikarzy w formie pisemnej i telefonicznej,
- przygotowywał materiały informacyjne, scenariusze, briefy dla stacji telewizyjnych i rozgłośni radiowych w oparciu, o które powstawały i zostały wyemitowane audycje,
- przygotowywał i wysyłał informacje prasowe do: redakcji gazet codziennych, tygodników, miesięczników, pism branżowych, wydawnictw okazjonalnych i portali rolnych,
- redagował i zamieszczał informacje dotyczące działań KOWR na stronie internetowej instytucji w zakładce „Aktualności”, a także na portalach społecznościowych i kanale YouTube,
- opracował i uruchomił stronę internetową w angielskiej wersji językowej,
- przygotował i przeprowadził konferencje i śniadanie prasowe dla dziennikarzy,
- koordynował aktualizację Systemu Identyfikacji Wizualnej KOWR.

W 2025 r. KOWR zrealizował umowy dotyczące zamieszczania i emisji materiałów informacyjnych o działalności instytucji z: ogólnopolskimi i branżowymi tytułami prasowymi, portalami internetowymi (agropolska.pl, kalendarzrolnikow.pl, topagrar.pl, farmer.pl) oraz rozgłościami radiowymi (Polskie Radio). Współpracowano także z TVP S.A. (TVP1 i ośrodkami regionalnymi) przy realizacji audycji poświęconych działalności KOWR oraz z Telewizją Polsat – przy kampanii dotyczącej Dni Konia Arabskiego 2025.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/> (odczyt – maj 2026 r.).

Podejmowano również inne działania związane z kreowaniem wizerunku KOWR, tj. zapewniano obsługę prasową szeregu wydarzeń branżowych (targów, konferencji, pokazów i konkursów), odbywających się na terenie całego kraju, w których udział wzięli przedstawiciele KOWR, poczynając od wydarzeń o charakterze lokalnym po kluczowe wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim (m.in.: **Cavaliada Tour 2025, Dni Konia Arabskiego, Dożynki Jasnogórskie**).

W 2025 r. koncentrowano się na rozwoju kanałów KOWR w mediach społecznościowych, zwłaszcza na Facebooku. Utworzono profil KOWR na portalu Instagram oraz X. Poza postami na bieżąco dodawanymi na stronę KOWR, działania informacyjne skupiały się na nawiązywaniu relacji, publikowaniu postów dotyczących działalności KOWR, a także ujednoczeniu form graficznych dodawanych treści.

Dzięki współpracy z firmą zajmującą się bieżącym elektronicznym monitoringiem mediów m.in. kierownictwo Centrali i dyrektorzy OT KOWR posiadali codzienny dostęp do publikacji prasowych, internetowych i zamieszczanych w mediach społecznościowych, a także do audycji radiowych i telewizyjnych dotyczących KOWR oraz jego działalności.

The screenshot shows the official website of the National Rural Support Center (KOWR) on the gov.pl portal. The page is titled 'Podstawowe informacje' (Basic information). The header includes the gov.pl logo, the text 'Serwis Rzeczypospolitej Polskiej', a search bar, and a 'Zaloguj' button. The main content area features the KOWR logo and a list of navigation links: 'Kierownictwo KOWR', 'Departamenty', 'Spółki', 'Sprostowania', 'Informacje publiczne', 'Praca w KOWR', 'Informacje z regionów', 'Akty prawne', 'Zarządzenia Dyrektora Generalnego', 'Dostępność w KOWR dla osób ze szczególnymi potrzebami', 'Analizy', 'Ewidencja Producentów', 'Wydawnictwa', and 'Zamówienia publiczne'. A 'Misja KOWR' section is also visible, describing the institution's role in supporting rural development.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kowr/podstawowe-informacje> (odczyt – maj 2026 r.).

15. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W 2025 r. KOWR prowadził **bieżącą współpracę międzynarodową z podmiotami zagranicznymi rangi agencji rządowych, ministerstw i placówkami dyplomatycznymi** oraz z **przedstawicielami sektora biznesu**, a także z **polskimi placówkami za granicą i Zagranicznymi biurami Handlowymi PAIH**. Regularne kontakty służyły m.in. pozyskiwaniu materiałów dotyczących uwarunkowań rynków trzecich i możliwości współpracy handlowej w sektorze rolno-spożywczym, które po analizie wykorzystywano do współpracy z krajowymi przedsiębiorcami. Realizowana współpraca międzynarodowa miała głównie na celu **upowszechnianie pozytywnego wizerunku polskiego rolnictwa i promocję krajowych produktów rolno-spożywczych na rynkach zagranicznych**.

Współpraca służyła także wsparciu realizacji działań ustawowych KOWR, jak również rozwojowi instytucji przez **wymianę wiedzy i pozyskiwanie informacji, nawiązywanie i rozwój relacji eksperckich** oraz **budowę wizerunku instytucji, jako kompetentnego partnera w środowisku międzynarodowym**.

15.1. Organizacja wizyt delegacji zagranicznych oraz udział przedstawicieli KOWR w spotkaniach międzynarodowych

W 2025 r. KOWR zorganizował wizyty delegacji zagranicznych lub przedstawiciele instytucji brali udział m.in. w następujących spotkaniach międzynarodowych:

- **9 stycznia 2025 r.** w siedzibie KOWR odbyło się spotkanie z **przedstawicielami administracji miasta Ningbo z Chin**. Rozmowy koncentrowały się na możliwościach rozwoju współpracy handlowej oraz zwiększeniu obecności polskich produktów rolno-spożywczych na rynku chińskim. Delegacja zapoznała się z działalnością KOWR i potencjałem eksportowym Polski. Spotkanie stanowiło kolejny etap budowania relacji gospodarczych między Polską a Chinami;
- **18 lutego 2025 r.** miała miejsce wizyta w KOWR **Ambasadora Uzbekistanu**. Podczas spotkania omówiono możliwości współpracy dotyczące m.in. organizacji misji gospodarczych przedsiębiorców z obydwu krajów oraz udziału w targach rolnych;
- **5 marca i 9 października 2025 r.** miały miejsce wizyty w KOWR **przedstawicieli Izby Handlu, Przemysłu, Górnictwa i Rolnictwa Iranu** oraz **Irańsko-Polskiej Izby Handlowej**. W obydwu spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele Izby

Zbożowo-Paszowej. Ich tematem były możliwości współpracy, w szczególności w zakresie eksportu zbóż;

- **13 marca 2025 r.** przedstawiciele KOWR uczestniczyli w **Polsko-Mongolskim Forum Biznesu**, w którym brało udział ponad 200 firm oraz liczni przedstawiciele instytucji rządowych i otoczenia biznesu z obydwu krajów. Wydarzenie otworzyli Prezydent RP i Prezydent Mongolii;
- **10 kwietnia 2025 r.** przedstawiciele KOWR wzięli udział w spotkaniu z **delegacją Turecko-Polskiej Grupy Przyjaźni Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Turcji**, które zorganizowało MRiRW;
- **15 maja 2025 r.** przedstawiciele KOWR uczestniczyli w spotkaniu zorganizowanym przez PAIH z delegacją **Regionalnego Centrum Inwestycyjnego (CRI) marokańskiego regionu Beni Mellal**;
- **3 czerwca 2025 r.** w Centrali KOWR odbyło się spotkanie ze **studentami uniwersytetu stanowego Texas A&M University** zorganizowane w ramach **Programu Wymiany Młodych Rolników Polska Teksas** realizowanego od 2011 r. Podczas spotkania omówiono potencjał produkcyjny i eksportowy polskiego sektora rolno-spożywczego, możliwości współpracy handlowej oraz zadania KOWR;
- **4 czerwca 2025 r.** w KOWR odbyło się spotkanie z **przedstawicielami Ambasady Wielkiej Brytanii** w Polsce, podczas którego przedstawiono działania KOWR i omówiono kwestie związane z wymianą handlową towarami rolno-spożywczymi pomiędzy Polską a Wielką Brytanią;
- **7 lipca 2025 r.** przedstawiciele KOWR uczestniczyli w **Forum Biznesu Polska-Maroko z udziałem marokańskich władz** (Sekretarzem Stanu ds. Handlu Zagranicznego i Dyrektorem Generalnym ds. Handlu) oraz **Marokańskiej Konfederacji Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich** oraz **Krajowej Federacji Rolniczej**;
- **4–8 sierpnia 2025 r.** w Krakowie (w oddziale Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie) z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zrealizowano **II edycję projektu „Szkoła letnia”** dla przedstawicieli administracji oraz innych instytucji z **Ukrainy i Mołdawii** zaangażowanych w **proces przedakcesyjny**. Reprezentant KOWR wystąpił jako prelegent w ramach projektu, a także zorganizowano i sfinansowano ustne tłumaczenie polsko-angielskie dla uczestników wydarzenia;
- **4 listopada 2025 r.** w KOWR odbyło się spotkanie z **grupą dziennikarzy z Republiki Serbii i Prowincji Autonomicznej Wojwodiny**. Rozmowy dotyczyły m.in.: roli KOWR w rozwoju polskiego rolnictwa, wsparcia producentów rolnych oraz działań promujących polską żywność w kraju i za granicą. Wizyta w KOWR była częścią studyjnej wizyty medialnej w Polsce zorganizowanej w dniach 2–6 listopada 2025 r. Wzięli w niej udział przedstawiciele najważniejszych serbskich redakcji, w tym: RTS Radio Televizija Srbije, Blic, Novinska agencija BETA, NOVA, RTV Radio-televizija Vojvodine, Danas, Agrobiznis, AgroSmart, a także uczestnicy programu Puls Evrope – medijske posete EU;

- **12 grudnia 2025 r.** w KOWR odbyło się **spotkanie z Ambasadorem Uzbekistanu**, podczas którego omówiono możliwości zacieśnienia współpracy ze stroną uzbekistańską, w szczególności w zakresie uruchomienia hubów logistycznych.

Ponadto przedstawiciele KOWR uczestniczyli w charakterze prelegentów w licznych **spotkaniach, webinarjach, wideokonferencjach i debatach** istotnych z punktu widzenia rozwoju polskiego eksportu rolno-spożywczego, w tym:

- **26 marca 2025 r.** – przedstawiciel KOWR wystąpił w panelu dyskusyjnym „Strategia polskiego eksportu rolno-spożywczego i bezpieczeństwo żywności” podczas **XI Kongresu Eksporterów Przemysłu Rolno-Spożywczego** w Warszawie,
- **2 kwietnia 2025 r.** przedstawiciel KOWR wygłosił prezentację „Promocja polskich ryb na rynkach eksportowych” podczas **Kongresu Rybnego** zorganizowanego przez redakcję „Magazyn przemysłu rybnego” w Sopocie,
- **12 maja 2025 r.** przedstawiciel KOWR wystąpił w **III Polsko-Irackim Forum Biznesowo-Inwestycyjnym** z udziałem: delegacji rządowej, gubernatorów miast irackich, parlamentarzystów oraz przedstawicieli biznesu. Forum zorganizowała Polsko-Iracka Rada Biznesu,
- **10 września 2025 r.** przedstawiciel KOWR wystąpił w warsztacie „Food Processing: Unlocking Agri-Food Investment Opportunities Roundtable” podczas **Polsko-Saudyjskiego Forum Inwestycyjnego** zorganizowanego przez PAIH,
- **17 września 2025 r.** przedstawiciel KOWR wystąpił podczas **konferencji poświęconej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej** z udziałem **delegacji rządowej i biznesowej z Angoli**,
- **23–26 września 2025 r.** przedstawiciel KOWR uczestniczył w **Forum Gospodarczym Polska–Korea w Seulu** zorganizowanym przez PAIH, podczas którego wygłosił prezentację na temat potencjału eksportowego polskiego sektora rolno-spożywczego oraz uczestniczył w spotkaniach b2b z przedstawicielami koreańskich importerów i dystrybutorów. Przeprowadzone rozmowy dotyczyły możliwości współpracy handlowej m.in. w zakresie: produktów mleczarskich, przetworów, mrożonek, słodczy oraz mięsa drobiowego i wołowego. Nawiązano kontakty z przedstawicielami Korea Importers Association (KOIMA) oraz Korea Trade-Investment Promotion Agency (KOTRA), które stanowią istotne wsparcie instytucjonalne dla dalszych działań KOWR na rynku Republiki Korei,
- **7 października 2025 r.** przedstawiciel KOWR wystąpił podczas **Forum biznesowego** w ramach organizowanej przez PAIH wizyty w Polsce przedstawicieli **Izby Przemysłowej z Damaszku w Syrii**,
- **13 października 2025 r.** przedstawiciel KOWR wygłosił prezentację pt. „Introduction to the Polish market and its export potential” podczas **Forum Biznesowego PAIH–KOIMA** w Warszawie zorganizowanego przez PAIH oraz KOIMA. Wydarzenie poświęcone było rozwojowi współpracy handlowej między Polską a Republiką Korei (ze szczególnym uwzględnieniem sektora rolno-spożywczego) i stanowiło kontynuację działań podjętych podczas wcześniejszych spotkań w Seulu,

- **26 listopada 2025 r.** – przedstawiciel KOWR wystąpił w panelu dyskusyjnym „Działania i instrumenty wsparcia eksportu” podczas **XXIII Kongresu Eksporterów Polskich** w Warszawie.

W ramach bieżącej współpracy przedstawiciele KOWR uczestniczyli w szeregu spotkań online z **przedstawicielami Ambasad RP** oraz z **przedstawicielami Zagranicznych Biur Handlowych PAIH** (online lub w formie bezpośredniej).

Ponadto w dniach **4–6 czerwca 2025 r.** delegacja KOWR uczestniczyła w **corocznym Zgromadzeniu Generalnym i Dniach Studyjnych AEIAR**, które odbyły się w **Rydze**. **Europejskie Stowarzyszenie Instytucji Rozwoju Obszarów Wiejskich (AEIAR)** zostało założone w 1966 r. i jest jednym z najstarszych stowarzyszeń europejskich, w którego skład obecnie wchodzi instytucje z następujących krajów: Niemiec, Francji, Belgii, Luksemburga, Włoch, Polski, Łotwy i Hiszpanii. Polska jest aktywnym członkiem AEIAR od 2003 r. Członkostwo w AEIAR daje możliwości wymiany informacji między poszczególnymi krajami europejskimi na temat bieżącej sytuacji na rynku ziemi rolnej i doświadczeń w zakresie zarządzania gruntami rolnymi.

W dniu **21–22 października 2025 r.** w Centrali KOWR odbyły się **warsztaty** z udziałem przedstawicieli **Łotewskiego Funduszu Ziemskiego ALTUM i Ministerstwa Rolnictwa Łotwy**. Warsztaty zostały zorganizowane przez KOWR dla strony łotewskiej. ALTUM i łotewskie ministerstwo rolnictwa pracują nad regulacjami obrotu nieruchomości rolnymi, dlatego byli zainteresowani rozwiązaniami, wprowadzonymi ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, które funkcjonują w tym zakresie w Polsce.

15.2. Udział KOWR w pracach związanych z działaniami międzyresortowych zespołów i komisji ds. współpracy z krajami trzecimi

Przedstawiciele KOWR uczestniczyli w **I posiedzeniu polsko-uzbekistańskiej Grupy Roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa**, które odbyło się **26 listopada 2025 r.** w Taszkencie w Uzbekistanie.

W związku z realizowanymi przez MRiRW spotkaniami dwustronnymi, udziałem w pracach międzyrządowych komisji ds. współpracy gospodarczej i grup roboczych ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa, a także realizowanymi dwustronnymi konsultacjami gospodarczymi, w KOWR opracowywano i przekazywano **wkłady do materiałów informacyjno-tezowych**. Ogółem w 2025 r. KOWR przekazał blisko **200 wkładów** do materiałów informacyjno-tezowych MRiRW na temat problematyki dotyczącej współpracy handlowej (w tym kwestii i postulatów zgłaszanych do KOWR przez krajowych przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego), a także dotyczących zagranicznych rynków rolno-spożywczych oraz prowadzonych na nich działań promocyjnych i informacyjnych.

Analizowano również dokumenty przekazywane w związku z pracami **Komitetu Doradczego przy DG Trade ds. Dostępu do Rynku (MAAC)**, w zakresie barier dla produktów sektora rolno-spożywczego.

15.3. Udział KOWR w pracach związanych ze stanowieniem prawa Unii Europejskiej

Udział w pracach organów UE oraz w unijnym procesie decyzyjnym

W ramach udziału w procesie decyzyjnym UE Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa aktywnie uczestniczył w pracach organów przygotowawczych Komisji Europejskiej oraz Rady UE, na których forum omawiane były zagadnienia dotyczące mechanizmów WPR administrowanych przez KOWR w ramach zadań delegowanych z ARiMR. W 2025 r. były to m.in.:

- **Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych** (sekcje: produktów zwierzęcych, upraw polowych, win i alkoholi, promocji produktów rolnych oraz zagadnień horyzontalnych),
- **Grupa Ekspertów ds. Rynków Rolnych w zakresie zagadnień podlegających rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynku** (sekcje: produktów zwierzęcych, upraw polowych, win i alkoholi),
- **Grupa Ekspertów ds. Horyzontalnych Zagadnień dotyczących WPR,**
- **Specjalny Komitet ds. Rolnictwa (SCA).**

Udział KOWR w pracach ww. organów przygotowawczych UE obejmował pozyskiwanie, analizę oraz opiniowanie projektów unijnych aktów prawnych i dokumentów roboczych w zakresie zadań delegowanych, jak również okresowy udział przedstawicieli KOWR w posiedzeniach ww. gremiów w charakterze ekspertów współpracujących.

W 2025 r. pracownicy KOWR pozyskali i poddali analizie około **1 tys. dokumentów roboczych** (projektów aktów prawnych, prezentacji rynkowych, instrukcji oraz sprawozdań) związanych z blisko **100 posiedzeniami** organów przygotowawczych Komisji Europejskiej i Rady UE. Przedstawiciele KOWR uczestniczyli w **19 posiedzeniach**, na których omawiano zagadnienia związane z działalnością KOWR. Prace organów przygotowawczych KE, w które zaangażowani byli eksperci KOWR, koncentrowały się na opracowywaniu i wdrażaniu przepisów delegowanych oraz wykonawczych regulujących funkcjonowanie mechanizmów wspólnej organizacji rynków rolnych (w tym m.in. zasad administrowania kontyngentami taryfowymi, unijnego „Programu dla szkół” oraz przekazywania powiadomień do KE). Dotyczyły one również sytuacji na poszczególnych rynkach rolnych, mechanizmów wprowadzanych przez KE w związku z zakłóceniami spowodowanymi wojną w Ukrainie oraz niekorzystnymi warunkami pogodowymi.

Sprawozdawczość do Komisji Europejskiej przy wykorzystaniu ISAMM

Zgodnie z prawodawstwem unijnym państwa członkowskie są zobowiązane do bieżącej sprawozdawczości dotyczącej sytuacji oraz działań i mechanizmów WPR realizowanych na wybranych rynkach rolnych. Powiadomienia na temat mechanizmów WPR realizowanych w ramach zadań delegowanych z agencji płatniczej (ARiMR) są przekazywane do Komisji Europejskiej przy pomocy **Informatycznego Systemu Monitoringu i Zarządzania Rynkiem Rolnym (ISAMM)**.

16. SYSTEM KONTROLI

16.1. Audyt wewnętrzny

W 2025 r. w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa realizowano zadania i czynności audytowe na podstawie „**Planu audytu na rok 2025 w KOWR**” zatwierdzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR zgodnie z ustawą o finansach publicznych¹²⁸. Przeprowadzone **zadania audytowe zapewniające** obejmowały następujące obszary/działania:

- prowadzenie rejestrów działalności regulowanej w zakresie: wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych, wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego oraz wytwarzania wyrobów tytoniowych,
- sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych zobowiązań określonych w art. 8a ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego,
- obsługa zabezpieczeń mechanizmów WPR delegowanych z ARiMR do KOWR,
- obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa,
- zarządzanie ciągłością działania,
- wytwarzanie, testowanie, utrzymanie i wdrażanie rozwiązań informatycznych,
- naliczanie opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa.

Badania audytowe w ramach ww. obszarów/działań przeprowadzono w biurach/ departamentach Centrali oraz OT KOWR.

W zakresie audytu wewnętrznego zrealizowano również **40 czynności doradczych** dotyczących m.in.: koordynacji audytów zewnętrznych przeprowadzanych w KOWR, koordynacji umów delegowania zadań z ARiMR do KOWR (obszar mechanizmów WPR), Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020, programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027, opiniowania wewnętrznych i zewnętrznych projektów aktów normatywnych oraz analizy zaprojektowanych rozwiązań przez właścicieli procesów.

W zakresie monitorowania stopnia wdrożenia zaleceń audytowych przeprowadzono czynności monitorująco-sprawdzające w odniesieniu do zaleceń sformułowanych w ramach **13 zadań audytowych zapewniających** zrealizowanych w latach 2024–2025.

¹²⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).

Wyniki pracy audytu wewnętrznego przedstawiano audytowanym komórkom/jednostkom organizacyjnym KOWR oraz Dyrektorowi Generalnemu KOWR w postaci sprawozdań, notatek oraz informacji z czynności sprawdzających.

Przeprowadzone audyty wewnętrzne **potwierdziły spełnianie przez KOWR kryteriów akredytacji dla agencji płatniczych** określonych w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 127/2022 z dnia 7 grudnia 2021 r., do których przestrzegania KOWR jest zobligowany na mocy umów delegowania zawartych z ARiMR.

W 2025 r. przeprowadzone zostały zarówno w Centrali, jak i OT KOWR **audyty zewnętrzne** obejmujące szeroki zakres działalności KOWR, w tym: realizację zadań delegowanych z ARiMR (mechanizmy WPR) oraz powierzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (programu pomocy żywnościowej), jak również audyt środków publicznych wydatkowanych przez KOWR. Audyty wszczęto na podstawie upoważnień wydanych do wykonywania czynności audytowych przez wyspecjalizowane służby (np. z Ministerstwa Finansów czy Izby Administracji Skarbowej), tj.:

1) Ministerstwo Finansów/Izba Administracji Skarbowej:

- a. audyt systemu w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 [z art. 95 ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, z późn. zm.) w związku z art. 77 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej] – w wyniku audytu sformułowano rekomendację dla KOWR;
- b. audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w roku finansowym kończącym się 15 października 2025 r. [audyt z art. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 128/2022 oraz audyt z art. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 908/2014] – KOWR nie otrzymał sprawozdania końcowego w momencie sporządzania sprawozdania;
- c. audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w roku finansowym kończącym się 15 października 2026 r. [audyt z art. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 128/2022 oraz audyt z art. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 908/2014] – audyt był w toku w momencie sporządzania sprawozdania;

- 2) Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku – audyt środków publicznych z art. 62 ust. 1-2b, 8 i 10 w związku z art. 98 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej – w wyniku audytu sformułowano wnioski dotyczące działalności KOWR;
- 3) Europejski Trybunał Obrachunkowy – audyt w ramach prac nad poświadczeniem wiarygodności za rok budżetowy 2025 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 – audyt był w toku w momencie sporządzania sprawozdania;
- 4) InfoConsulting Poland sp. z o.o. – audyt systemów IT.

16.2. Kontrola zarządcza w KOWR

Od 1 stycznia 2010 r. obowiązują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wprowadzające obowiązek zapewnienia kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych. W KOWR obowiązek ten został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Generalnego KOWR w sprawie ustalenia „Zasad wykonywania kontroli zarządczej w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa”.

Kontrolę zarządczą w KOWR stanowi ogół działań podejmowanych przez Dyrektora Generalnego KOWR, zastępców Dyrektora Generalnego, dyrektorów departamentów i biur w Centrali KOWR oraz dyrektorów OT KOWR dla zapewnienia realizacji celów oraz zadań w sposób: zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Corocznie w KOWR przeprowadzana jest również samoocena kontroli zarządczej.

Na podstawie oceny funkcjonowania kontroli zarządczej, w tym wyników ww. samooceny, Dyrektor Generalny KOWR składa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w KOWR” za poprzedni rok kalendarzowy.

Dyrektor Generalny KOWR złożył Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w KOWR” za 2025 r., deklarując, że w KOWR w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

16.3. Kontrola wewnętrzna

W 2025 r. zadania i czynności kontrolne realizowane były w oparciu o zaakceptowany przez Dyrektora Generalnego KOWR „**Plan kontroli wewnętrznej na 2025 r.**” oraz **złożone wnioski o przeprowadzenie kontroli doraźnej.**

Łącznie przeprowadzono/wszczęto **24 kontrole planowe** w OT i komórce Centrali KOWR (w Białymstoku – 1, Częstochowie – 1, Gorzowie Wielkopolskim – 2, Kielcach – 1, Koszalinie – 2, Krakowie – 1, Lublinie – 1, Łodzi – 2, Olsztynie – 2, Opolu – 2, Poznaniu – 1, Pruszczu Gdańskim – 2, Rzeszowie – 1, Szczecinie – 2, Warszawie – 1, Wrocławiu – 1 oraz w Biurze Dyrektora Generalnego – 1).

W ramach realizacji „Planu kontroli wewnętrznej na 2025 r.” skontrolowano poniższe zagadnienia:

- przekazywanie w trwały zarząd uprawnionym jednostkom nieruchomości Zasobu WRSP, w tym sprawowany nadzór nad gruntami przekazanymi w trwały zarząd,
- monitorowanie rynku konopi włóknistych,
- realizacja przez OT KOWR zadań wynikających z przepisów art. 2b ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w stosunku do nieruchomości o powierzchni poniżej 1 ha,
- realizacja zadań obronnych w KOWR,
- wykonanie zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku kontroli wewnętrznych przeprowadzonych w 2024 r.

Przeprowadzono również kontrole doraźne dotyczące zagadnień związanych z dzierżawą nieruchomości Zasobu WRSP.

16.4. Kontrole na miejscu

Wdrożony system kontroli na miejscu z jednej strony ma na celu zapewnienie, że środki finansowe wypłacane przez państwo członkowskie UE otrzymają beneficjenci, którym to wsparcie się należy. Z drugiej strony służy weryfikacji spełniania przez beneficjentów i kontrahentów warunków oraz zobowiązań wynikających z przepisów prawa w ramach zadań nałożonych na KOWR. Wyniki przeprowadzonych kontroli na miejscu dostarczają istotnych informacji niezbędnych do prawidłowego administrowania procesami związanymi z realizacją zadań przez poszczególne jednostki organizacyjne KOWR.

Kontrole na miejscu realizowane przez KOWR w ramach obsługiwanych mechanizmów/działań/programów są wykonywane w **dwóch obszarach**:

1. kontrole własne realizowane na podstawie ustawy o KOWR oraz innych ustaw krajowych, w tym kontrole realizowane w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027,

2. kontrole delegowane z ARiMR:

- a. kontrole realizowane w ramach zadań rynkowych WPR (przeprowadzane na podstawie umowy z dnia 1.09.2017 r., z późn. zm.),
- b. kontrole realizowane w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020 (przeprowadzane na podstawie umowy 17/2015_DDD-UM17 z dnia 28.05.2015 r., z późn. zm.).

W 2025 r. kontrolerzy KOWR przeprowadzili ogółem **2 360 kontroli na miejscu**, z tego:

- **1 711** kontroli własnych (72,5% ogółu przeprowadzonych kontroli), w tym 616 kontroli w ramach programu FEPŻ 2021–2027,
- **649** kontroli delegowanych (27,5%), w tym 51 kontroli w zakresie PROW 2014–2020.

Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakresie realizacji zadań dotyczących programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (616 kontroli; 26,1%), a następnie: „Programu dla szkół” (473 kontrole; 20%), monitorowania obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych (276 kontroli; 11,7%), monitorowania rynku konopi włóknistych (232 kontrole; 9,8%), monitorowania i nadzoru nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego (224 kontrole; 9,5%) i obsługi funduszy promocji produktów rolno-spożywczych (136 kontroli; 5,8%).

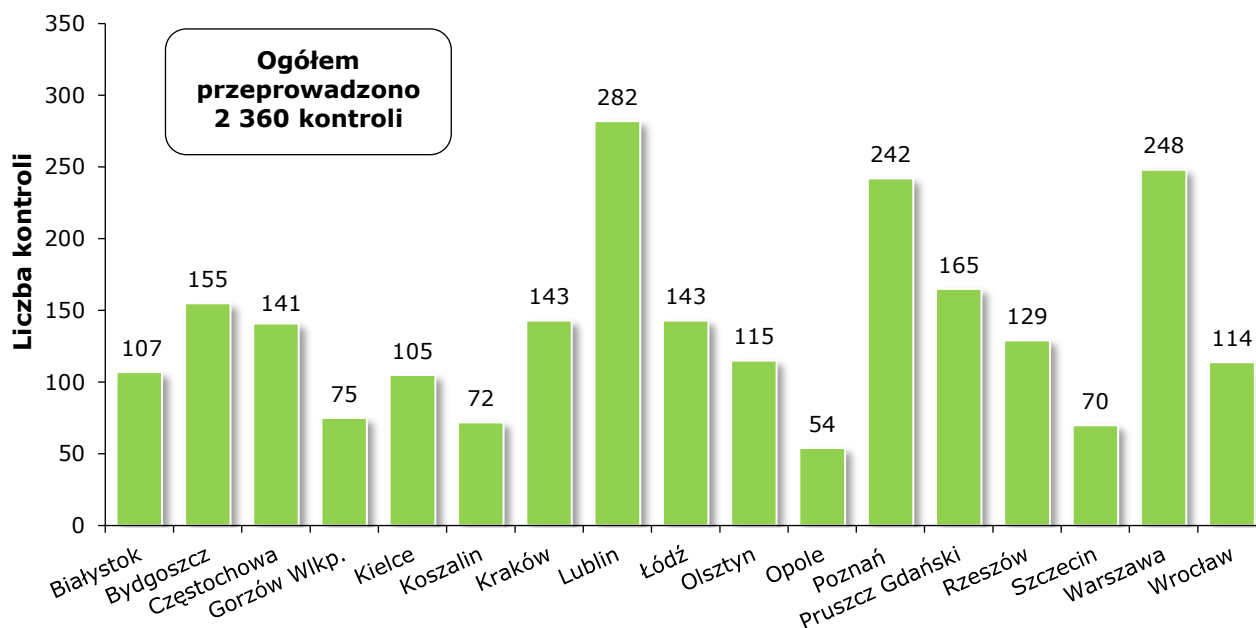
Tabela 24. **Kontrole na miejscu przeprowadzone przez KOWR w 2025 r.**

Lp.	Nazwa mechanizmu/działania/programu	Liczba kontroli	Udział (w %)
1.	Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	616	26,1
2.	„Program dla szkół”	473	20,0
3.	Monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych	276	11,7
4.	Monitorowanie rynku konopi włóknistych	232	9,8
5.	Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego	224	9,5
6.	Obsługa funduszy promocji produktów rolno-spożywczych	136	5,8
7.	Rejestr pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie	62	2,6
8.	Działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020	51	2,2
9.	Monitorowanie produkcji biogazu rolniczego i biometanu	46	2,0
10.	Monitorowanie produkcji na rynku cukru	44	1,9
11.	Obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa	41	1,7
12.	Administrowanie potencjałem produkcyjnym produktów sektora wina	35	1,5
13.	Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku	31	1,3
14.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	25	1,1
15.	Monitorowanie rynku maku	22	0,9
16.	Interwencyjny zakup i sprzedaż masła	21	0,9
17.	Restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	10	0,4
18.	Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych	8	0,3
19.	Mechanizmy WPR w ramach regulacji handlu zagranicznego z krajami spoza Unii Europejskiej	4	0,2
20.	Monitorowanie działalności spółdzielni energetycznych	3	0,1
Ogółem		2 360	100,0

Źródło: dane KOWR.

Liczba kontroli na miejscu przeprowadzonych w 2025 r. przez poszczególne OT KOWR była zróżnicowana i zależała m.in. od: aktywności i liczby beneficjentów uczestniczących w administrowanych mechanizmach/działaniach/programach, specyfiki danego regionu oraz sytuacji rynkowej. Najwięcej kontroli na miejscu przeprowadzono w OT KOWR w Lublinie (282 kontrole; 11,9%), a następnie OT KOWR w: Warszawie (248 kontrole; 10,5%), Poznaniu (242 kontrole; 10,3%) oraz Pruszczu Gdańskim (165 kontrole; 7%).

Wykres 79. **Liczba kontroli na miejscu przeprowadzonych w 2025 r. przez OT KOWR**

Źródło: dane KOWR.

16.5. Inne zagadnienia

Koordinacja kontroli zewnętrznych i współpraca z organami ścigania

W 2025 r. współpracowano z organami ścigania w zakresie 63 spraw dotyczących postępowań wyjaśniających związanych z działaniami nadzorowanymi przez KOWR, prowadzonych przez: policję, prokuraturę, MRiRW, Urząd Skarbowy i Centralne Biuro Antykorupcyjne.

Prowadzono również koordynację kontroli przeprowadzonych w Centrali KOWR przez instytucje zewnętrzne polegającą na udzielaniu kontrolującym odpowiedzi i wyjaśnień, współpracy z komórkami Centrali w tym zakresie, koordynacji składania zastrzeżeń oraz monitorowaniu realizacji zaleceń pokontrolnych. Kontrole przeprowadzone przez instytucje zewnętrzne dotyczyły następujących obszarów:

- wykonania budżetu państwa w 2024 r., wykonania planów finansowych KOWR i Zasobu WRSP oraz realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej (NIK),
- realizacji procesu przyznawania i wypłaty pomocy w ramach poddziałania 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” PROW na lata 2014-2020 (MRiRW),

- prawidłowości realizacji porozumienia zawartego w dniu 28.08.2023 r. o powierzeniu KOWR zadań w ramach programu FEPŻ 2021–2027 współfinansowanego z EFS+ – Operacja I, Podprogram 2023 (MRPiPS),
- zarządzania należnościami finansowymi przez ARiMR oraz KOWR (NIK),
- prawidłowości realizacji porozumienia z dnia 28.08.2023 r. o powierzeniu KOWR zadań w ramach programu FEPŻ 2021-2027 – Operacja II, Podprogram 2023 (MRPiPS),
- kontroli wniosków o płatność w ramach pomocy technicznej – umowa nr 084/25 (ARiMR),
- działań KOWR w zakresie utworzenia państwowego holdingu spożywczego – Krajowej Grupy Spożywczej (NIK),
- działalności stadnin koni w Michałowie i Janowie Podlaskim (NIK),
- nadzoru nad mechanizmem WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” oraz „Programem dla szkół” (ARiMR),
- przygotowania i zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości w miejscowości Zabłotnia w kontekście planów inwestycyjnych związanych z budową CPK oraz działań następczych KOWR (MRiRW).

Ponadto w zakresie współpracy z organami ścigania i koordynacji kontroli zewnętrznych monitorowano kontrole zewnętrzne w OT KOWR przeprowadzane m.in. przez NIK, a także dotyczące zadań delegowanych przeprowadzane przez ARiMR.

Prowadzono również rejestry dotyczące działalności Centrali KOWR, tworzono procedury, analizowano projekty wytycznych oraz prowadzono sprawozdawczość.

Zarządzanie informacjami o nieprawidłowościach

W 2025 r. realizowano zadania w ramach systemu kontroli wewnętrznej związane z zarządzaniem informacjami o nieprawidłowościach, w tym m.in.: współpracowano z agencją płatniczą (ARiMR) i służbami kontrolnymi w zakresie przeprowadzania kontroli transakcji (*ex-post*) oraz koordynowano przeprowadzanie przez komórki merytoryczne KOWR analizy ustaleń tych kontroli.

Do KOWR wpłynęło łącznie 5 protokołów kontroli transakcji (*ex-post*) przeprowadzonych przez Krajową Administrację Skarbową w celu wypełnienia postanowień art. 77 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2116.

W ramach zadań delegowanych wspólnej polityki rolnej KOWR realizował również działania dotyczące przekazywania do ARiMR informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach oraz o pozostałych zdarzeniach wymagających raportowania.

Informacja dotycząca skarg, wniosków i petycji

W 2025 r. do KOWR wpłynęło łącznie 75 skarg (brak wniosków w rozumieniu art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego), z tego:

- 41 skarg (55%) do Centrali KOWR (wszystkie załatwiono we własnym zakresie),
- 34 skargi (45%) do OT KOWR, z czego 31 załatwiono we własnym zakresie, natomiast 3 przekazano według właściwości do wojewódzkich sądów administracyjnych.

Problematyka rozpatrywanych skarg i wniosków dotyczyła m.in.: funkcjonowania OT oraz Centrali KOWR, rozliczania nabywców i dzierżawców, przebiegu i rozstrzygnięcia przetargów, spraw pracowniczych, przyczyn i trybu rozwiązywania umów z KOWR oraz rozliczeń z tego tytułu, spraw socjalno-bytowych i mieszkaniowych byłych pracowników ppgr, windykacji należności KOWR, umorzenia i prolongaty płatności, Funduszu Ochrony Rolnictwa.

Najczęstszymi przyczynami skarg były:

- udzielanie przez KOWR zainteresowanym niesatysfakcjonujących odpowiedzi, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa,
- zbyt długi, zdaniem skarżących, okres załatwiania spraw kierowanych do OT KOWR,
- brak odpowiedzi na wpływające pisma,
- niepodejmowanie działań zgodnych z oczekiwaniami autorów pism kierowanych do OT,
- nieznanomość oraz mylna interpretacja przepisów prawa i procedur obowiązujących w KOWR.

17. ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE

17.1. Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji w KOWR

Wdrożony w KOWR **System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji** (oparty na wymaganiach **normy PN-EN ISO/IEC 27001**) – zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 773) – zapewnia właściwy poziom bezpieczeństwa informacji poprzez zapewnienie poufności, dostępności i integralności przetwarzanych zasobów informacyjnych, skuteczne zarządzanie ryzykiem, uwzględnienie bezpieczeństwa informacji na etapie projektowania realizacji nowych zadań, systemów informacyjnych i zabezpieczeń.

Organizacja bezpieczeństwa informacji zapewnia właściwy poziom ochrony danych osobowych i spełnienie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych).

Udostępnianie informacji publicznej i informacji sektora publicznego pozwala realizować ustawowe prawa związane z dostępem do informacji.

17.2. Teleinformatyka

W celu zapewnienia sprawnej realizacji zadań statutowych oraz działalności bieżącej i administracyjnej KOWR, służby informatyczne stale rozwijają i utrzymują oprogramowanie dziedzinowe oraz zapewniają stały i bezpieczny dostęp do zasobów teleinformatycznych. Administrują siecią komputerową, serwerami i ich systemami operacyjnymi, usługami świadczonymi w sieci, systemami zabezpieczeń, wykrywania nieuprawnionych działań oraz silnego uwierzytelniania, komputerami, serwerami baz danych i serwerami aplikacji (w tym monitorują i optymalizują działanie serwerów oraz aplikacji).

Służby informatyczne stale współpracują z administratorami jednostek terenowych KOWR oraz Pełnomocnikiem ds. Ochrony Informacji Niejawnych i Inspektorem Ochrony Danych Osobowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w systemach informatycznych KOWR.

Monitorują zagrożenia bezpieczeństwa sieci/aplikacji i podejmują działania zabezpieczające w przypadku prób naruszenia bezpieczeństwa oraz wykrycia luk w bezpieczeństwie systemów informatycznych KOWR. Służby informatyczne również realizują działania zapobiegawcze przewidziane dla wprowadzanych stopni alarmowych Cyberprzestrzeni Rzeczypospolitej Polskiej (CRP).

W 2025 r. zrealizowano następujące wewnętrzne projekty informatyczne:

- liczne modyfikacje systemów dziedzinowych, dostosowując je do zmieniających się przepisów prawa oraz wewnętrznych regulacji,
- wdrożenie Modułu Rozliczeń Funduszy (MRF) w zakresie obsługi przez KOWR funduszy promocji produktów rolno-spożywczych,
- kontynuowanie prac nad systemami wspomagającymi obsługę takich mechanizmów jak: „Monitorowanie rynku konopi włóknistych”, „Monitorowanie rynku maku” oraz „Monitorowanie rynku wina”,
- budowa Rejestru Działalności Regulowanej,
- budowa i rozbudowa stron internetowych utrzymywanych przez KOWR,
- przygotowanie licznych raportów w ramach sprawozdawczości na potrzeby biur oraz departamentów KOWR,
- aktualizacja słowników centralnych Zintegrowanego Systemu Informatycznego KOWR,
- rozwój i utrzymanie usług udostępnianych na platformie eRolnik,
- udział w posiedzeniach grupy ekspertów ds. horyzontalnych zagadnień dotyczących wspólnej polityki rolnej,
- utrzymanie aplikacji „Program dla szkół” oraz systemu informatycznego do obsługi programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027,
- wsparcie systemu do obsługi przez KOWR Funduszu Ochrony Rolnictwa w zakresie wypłat rekompensat dla producentów rolnych,
- zakup i wymiana 155 komputerów oraz 170 monitorów,
- zakup dwóch macierzy dla systemu backupowego oraz jednej dla systemu produkcyjnego,
- rozbudowa systemu backupu centralnego o moduły poprawiające zabezpieczenie zarządzania ryzykiem infekcji plików kopii zapasowych, plików kopii maszyn wirtualnych i zwiększenie kontekstowego przeszukiwania danych treści w plikach kopii zapasowych,
- zakup licencji subskrypcji dla systemu wirtualizacji Vmware dla serwerów produkcyjnych,
- zakup i wdrożenie oprogramowania do równoważenia obciążenia ruchu sieciowego między serwerami poczty elektronicznej (Load Balancer),
- zakup i wdrożenie systemu bezpieczeństwa ochrony serwera pocztowego oraz serwera proxy (WWW),
- zakup dodatkowych licencji systemu ochrony antywirusowej dla stacji roboczych użytkowników w postaci systemu klasy XDR,

- realizacja porozumienia z NASK w zakresie usługi ADDOS umożliwiającej ochronę serwisów internetowych, które KOWR wystawia do Internetu,
- integracja systemu EZD z ePUAP oraz z e-Doręczeniami,
- bieżąca współpraca w zakresie reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego z CERT NASK i CSIRT GOV,
- zakup i wdrożenie usługi Microsoft 365 dla wszystkich pracowników KOWR,
- migracja skrzynek pocztowych do chmury Microsoft 365,
- zakup i wdrożenie urządzeń typu appliance służących do ochrony brzegowej sieci KOWR klasy Next Generation Firewall (NGFW),
- zakup i wdrożenie serwerów klasy Blade do produkcyjnego klastra VMware,
- zakup i wdrożenie nowej generacji przełączników SAN dla środowiska przechowywania danych,
- zakup i wdrożenie urządzeń sieciowych klasy SD-WAN dla oddziałów terenowych oraz sekcji zamiejscowych KOWR,
- zakup i wdrożenie przełączników sieciowych LAN w Centrali KOWR.

17.3. Zarządzanie kadrami

Nabór kandydatów na wolne stanowiska pracy w KOWR był prowadzony zgodnie z ustawą z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 294) oraz z zasadami ustalonymi w regulaminie określającym zasady i tryb zatrudniania pracowników w KOWR.

Informacje o wolnych stanowiskach pracy były powszechnie dostępne w siedzibach jednostek organizacyjnych prowadzących nabór oraz w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR.

W 2025 r. przeprowadzono 264 procesy rekrutacyjne. Zatrudniono 205 pracowników (z tego: 41 osób w Centrali i 164 osoby w OT KOWR). Stosunek pracy został rozwiązany ze 135 pracownikami (16 osobami w Centrali i 119 osobami w OT KOWR).

Średnioroczne zatrudnienie w 2025 r. w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa wyniosło **2 189,9 etatów** (z tego: 500,5 etatu w Centrali oraz 1 689,4 etatu w siedemnastu OT KOWR). Kobiety stanowiły 63% pracowników, natomiast mężczyźni – 37% pracowników.

Z orzeczoną niepełnosprawnością było zatrudnionych w KOWR 87 osób (z tego: 24 osoby z niepełnosprawnością w stopniu lekkim, 60 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym oraz 3 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym).

Proces poszerzania kompetencji i wiedzy pracowników Centrali KOWR realizowano adekwatnie do potrzeb instytucji. Ze środków przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych zrealizowano łącznie **105 szkoleń** indywidualnych i grupowych (w tym kursy językowe oraz szkolenia dotyczące FEPŻ 2021–2027).

Tematyka szkoleń obejmowała głównie zagadnienia z zakresu: prawa, finansów i podatków, informatyki, zarządzania, audytu i kontroli, gospodarowania nieruchomościami, warunków organizacyjno-ekonomicznych prowadzenia winnic, a także rozwoju kompetencji menedżerskich i osobistych (w tym: zarządzania sobą i zespołem, komunikacji biznesowej, radzenia sobie ze stresem i wykorzystania nowoczesnych narzędzi pracy, w tym sztucznej inteligencji w administracji).

Zawarto 9 umów na doksztalcanie w ramach studiów podyplomowych oraz przeprowadzono obligatoryjne szkolenia okresowe w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

17.4. Zamówienia publiczne

W 2025 r. komórki organizacyjne Centrali KOWR złożyły łącznie **509 wniosków** o wszczęcie postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz o udzielenie zamówień zwolnionych ze stosowania tej ustawy.

Łączna wartość zamówień publicznych w 2025 r., bez podatku od towarów i usług, wyniosła około **702,8 mln zł**, w tym około 668,8 mln zł udzielanych w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych i około 34 mln zł udzielanych z wyłączeniem stosowania tej ustawy.

Na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych przygotowano i wszczęto **100 postępowań** o udzielenie zamówienia.

W ramach realizacji **Podprogramu 2025** programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich. Przedmiot zamówienia obejmował **24 rodzaje artykułów spożywczych** o szacunkowej wartości wynoszącej ogółem około **532,5 mln zł**.

Na potrzeby **organizacji polskich stoisk informacyjno-promocyjnych na targach zagranicznych branży spożywczej** w 2025 r. przygotowano i przeprowadzono **20 postępowań** o udzielenie zamówienia na usługi wykonania zabudowy powierzchni wystawienniczej oraz **16 postępowań** o udzielenie zamówienia na usługi przeprowadzenia pokazów kulinarnych promujących podczas targów potrawy tradycyjnej kuchni polskiej.

W przetargu nieograniczonym wyłoniono również firmę, która zapewnia polskim przedsiębiorstwom promującym produkty spożywcze na targach zagranicznych kompleksową obsługę spedycyjną.

W 2025 r. istotnymi z punktu widzenia prawidłowego wykonywania zadań KOWR było także **15 postępowań** o udzielenie zamówienia na dostawy i usługi z branży IT przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Ich przedmiotem były dostawy urządzeń informatycznych i licencji do oprogramowania oraz usługi zapewnienia wsparcia technicznego dla sprzętu informatycznego i oprogramowania.

17.5. Obsługa administracyjna

W 2025 r. zrealizowano zadania mające na celu **zapewnienie optymalnych warunków lokalowych** w siedzibach poszczególnych jednostek terenowych KOWR (tj. bieżące opiniowanie zmian lokali, w tym zadań inwestycyjnych i/lub remontowych w lokalach stanowiących siedziby jednostek) oraz **zapewnienie towarów** (urządzeń, materiałów) i **usług** potrzebnych do realizacji zadań statutowych w Centrali KOWR.

Przeprowadzono postępowania i zamówienia m.in. w zakresie: ubezpieczenia mienia Zasobu WRSP i KOWR, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczenia komunikacyjnego na lata 2026–2029, usług cateringowych, zakupu wyposażenia i materiałów biurowych, artykułów spożywczych, prasy, kalendarzy, samochodów na potrzeby floty KOWR oraz świadczenia usług dodatkowych dotyczących utrzymania floty samochodowej (tj. napraw, przeglądów, myjni), zakupu wielofunkcyjnych urządzeń drukujących wraz z materiałami eksploatacyjnymi i utrzymania ich w sprawności.

Zrealizowano zadania związane z identyfikacją podmiotów uczestniczących w mechanizmach współfinansowanych i finansowanych ze środków UE w oparciu o dane z **rejestrzu Ewidencji Producentów (EP)** prowadzonego przez ARiMR w związku z zaangażowaniem KOWR w realizację mechanizmów/zadań WPR delegowanych z agencji płatniczej.

W 2025 r. w systemie elektronicznym zarejestrowano **52,3 tys. wniosków** merytorycznych złożonych przez **15,8 tys. podmiotów**, dokonując jednocześnie weryfikacji (wpisu, aktualizacji) danych identyfikacyjnych podmiotów będących uczestnikami mechanizmów krajowych oraz zadań delegowanych (w tym związanych i niezwiązanych z płatnościami).

KOWR przechowuje i prowadzi obsługę dokumentacji własnej oraz przejętej po Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) i Agencji Rynku Rolnego (ARR), a także po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej (ppgr). Ogółem w archiwach KOWR zgromadzono około **52 tys. metrów bieżących dokumentacji**, w tym m.in. 25 tys. metrów bieżących dokumentacji po byłych ppgr oraz ponad 2,1 mln akt osobowych byłych pracowników.

W 2025 r. do KOWR wpłynęło prawie **9,4 tys. wniosków** w ramach obsługi przechowywanej dokumentacji, w wyniku czego OT KOWR wystawiły **8,5 tys. zaświadczeń** (w tym m.in. **2,2 tys. zaświadczeń Rp-7** do uzyskania emerytury lub renty, **1,6 tys. świadectw pracy** oraz **1,6 tys. zaświadczeń Rp-7** do naliczenia kapitału początkowego).

18. GOSPODARKA FINANSOWA

18.1. Gospodarka finansowa Zasobu WRSP w 2025 r.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 826, z późn. zm.) prowadzono odrębnie własną gospodarkę finansową KOWR oraz gospodarkę finansową Zasobu WRSP. Wydatki związane z wykonywaniem zadań wynikających z ugrnSP i ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego pokrywane były z wpływów uzyskiwanych z rozdysponowania mienia Zasobu WRSP oraz gospodarowania nim.

18.1.1. Wpływy i wydatki związane z gospodarowaniem mieniem Zasobu WRSP w 2025 r.

Wpływy z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w 2025 r. wyniosły 1 973 303 tys. zł. Główną pozycję stanowiły wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP, które wyniosły 1 136 735 tys. zł (tj. 57,6% wpływów z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP), a następnie wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP w kwocie 765 073 tys. zł (38,8%). Wpływy z odsetek od środków na rachunkach bankowych wyniosły 37 821 tys. zł. Pozostałymi wpływami w kwocie 33 674 tys. zł były wpływy z innych źródeł (np.: odsetki za zwłokę w zakresie wpływów z rozdysponowania mienia Zasobu WRSP, wadia przypadające na rzecz Zasobu WRSP, kary i odszkodowania oraz zwrot nadpłat m.in. z tytułu podatków).

Wydatki ogółem w 2025 r. wyniosły 2 199 045 tys. zł, z tego:

- **953 821 tys. zł** stanowiły przekazy zewnętrzne w 2025 r. (43,4% wydatków ogółem), tj.:
 - 632 733 tys. zł – zrealizowane w 2025 r. przekazy do budżetu państwa, z tego:
 - 612 733 tys. zł było różnicą między wysokością zobowiązania wobec budżetu ustaloną za 2024 r. i kwotą odprowadzonych zaliczek za ten rok,
 - 20 000 tys. zł – zaliczkowe wpłaty do budżetu tytułem nadwyżki środków finansowych Zasobu WRSP za 2025 r.,
 - 321 088 tys. zł – środki, które KOWR przekazał do Funduszu Rekompensacyjnego (łącznie od 2006 r. do 31 grudnia 2025 r. Fundusz Rekompensacyjny zasilono kwotą 7 159 361 tys. zł),
- **650 796 tys. zł** – wydatki na koszty funkcjonowania KOWR (29,6%),
- **494 693 tys. zł** – wydatki związane z działalnością w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP (22,5%),

- **99 735 tys. zł** – wydatki na realizację zadań, tj. wydatki na bezzwrotną pomoc finansową oraz realizację zadań z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (4,5%).

Tabela 25. **Gospodarka finansowa Zasobu WRSP w 2025 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	tys. zł
I.	Wpływy ogółem związane z gospodarowaniem mieniem Zasobu WRSP, z tego:	1 973 303
1.	Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP	1 136 735
2.	Wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP	765 073
3.	Inne wpływy z działalności w zakresie gospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu WRSP	71 495
II.	Wydatki ogółem, z tego:	2 199 045
1.	Przekazy zewnętrzne	953 821
-	<i>przekaz do budżetu państwa</i>	632 733
-	<i>zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego</i>	321 088
2.	Środki na koszty funkcjonowania KOWR	650 796
3.	Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP, z tego:	494 693
-	<i>inwestycje, remonty i rozbiórki dotyczące mienia Zasobu WRSP</i>	282 278
-	<i>utrzymanie mienia niezagospodarowanego</i>	66 033
-	<i>wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP</i>	17 338
-	<i>wpłaty do urzędu skarbowego z tytułu VAT</i>	98 978
-	<i>pozostałe wydatki</i>	30 066
4.	Wydatki na realizację zadań	99 735
-	<i>bezzwrotna pomoc finansowa</i>	28 069
-	<i>realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego</i>	71 666

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

Nadwyżka środków finansowych za rok 2025 wynosi 483 804 tys. zł, a po pomniejszeniu o zaliczkę zapłaconą w grudniu 2025 r. w kwocie 20 000 tys. zł, kwota 463 804 tys. zł zostanie przekazana do budżetu państwa w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.

18.1.2. Spłacalność należności bieżących z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP

Należności bieżące z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży, których termin płatności przypadał w 2025 r., wynosiły 1 750 461 tys. zł. Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżono czynsz dzierżawny na kwotę 5 355 tys. zł, co stanowiło 0,3% ogółu należności. Dzierżawcy i nabywcy nieruchomości zobowiązani byli do zapłaty 1 745 106 tys. zł, w tym w terminie uregulowano 1 648 167 tys. zł. Odroczone płatność należności na kwotę 9 218 tys. zł, rozłożono do spłaty w ratach należności na kwotę 4 699 tys. zł i umorzono 207 tys. zł¹²⁹. Ogółem kontrahenci nie uregulowali w terminie 82 815 tys. zł, co stanowiło 4,75% wymagalnych bieżących należności ogółem.

¹²⁹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. poz. 2116).

Tabela 26. **Wskaźniki spłacalności należności bieżących (w %)**

Wyszczególnienie	Spłaty należności	Odroczenia	Rozłożenia na raty	Umorzenia
- z tytułu dzierżawy	91,66%	0,53%	0,16%	0,03%
- z tytułu sprzedaży nieruchomości	96,27%	0,53%	0,34%	0,001%
- z tytułu sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego	95,41%	0,00%	0,02%	0,02%
Ogółem	94,45%	0,53%	0,27%	0,01%

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

W 2025 r. wskaźnik spłacalności należności bieżących z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego wyniósł 94,45%. Wskaźnik spłacalności należności bieżących z tytułu dzierżawy wyniósł 91,66%, wskaźnik spłacalności należności bieżących z tytułu sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP – 96,27%, a wskaźnik spłacalności należności bieżących z tytułu sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego – 95,41%.

18.1.3. Windykacja należności zaległych z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP

Zaległe należności, których termin płatności przypadał w poprzednich okresach sprawozdawczych (tj. przed 1 stycznia 2025 r.), wynosiły 1 446 516 tys. zł, z czego na podstawie art. 700 k.c. obniżono należności z tytułu czynszu dzierżawnego o kwotę 18 160 tys. zł (1,3%). Dzierżawcy i nabywcy mienia Zasobu WRSP byli zobowiązani do uregulowania 1 428 356 tys. zł zaległych należności. W 2025 r. spłacono 150 029 tys. zł należności wymagalnych, na raty rozłożono 16 538 tys. zł, a odroczone należności w kwocie 234 tys. zł. W stosunku do 5 058 tys. zł należności nieściągalnych podjęto decyzję o umorzeniu. Ogółem dłużnicy KOWR nie uregulowali zaległości w kwocie 1 256 497 tys. zł, co stanowiło 87,97% wymagalnych należności zaległych.

Tabela 27. **Wskaźniki windykacji należności zaległych (w %)**

Wyszczególnienie	Spłaty należności	Odroczenia	Rozłożenia na raty	Umorzenia
- z tytułu dzierżawy	11,45%	0,00%	1,18%	0,62%
- z tytułu sprzedaży nieruchomości	18,05%	0,05%	2,09%	0,22%
- z tytułu sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego	0,23%	0,00%	0,04%	0,11%
Ogółem	10,50%	0,02%	1,16%	0,35%

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

Z kwoty 1 428 356 tys. zł wymagalnych w 2025 r. należności zaległych ogółem:

- 152 753 tys. zł (10,7%) stanowiły zaległe należności w czynnych umowach,
- 1 275 603 tys. zł (89,3%) stanowiły zaległe należności w rozwiązanych umowach dzierżawy i umowach sprzedaży, w których wypowiedziano warunki rozłożenia ceny sprzedaży na raty.

W 2025 r. wskaźnik windykacji należności zaległych z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego wyniósł 10,50% i był niższy w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 0,64 p.p.

Tabela 28. **Należności zaległe wg stanu prawnego umowy**

Wyszczególnienie	Wymagalne w 2025 r. (tys. zł)	Uregulowane w 2025 r. (tys. zł)	Wskaźnik windykacji (%)
- w umowach czynnych	152 753	93 902	61,47%
- w umowach rozwiązanych i wypowiedzianych	1 275 603	56 127	4,40%
Ogółem	1 428 356	150 029	10,50%

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

W 2025 r. wskaźnik windykacji należności zaległych z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego wyniósł 10,50%, przy czym wskaźnik windykacji zaległości w umowach czynnych oscylował na poziomie 61,47%, natomiast w umowach rozwiązanych i wypowiedzianych wyniósł 4,4%.

18.1.4. Windykacja należności z tytułu użytkowania nieruchomości Zasobu WRSP bez tytułu prawnego

Począwszy od czerwca 2019 r. opłaty z tytułu bezumownego użytkowania są naliczane w wysokości 30-krotności wywoławczego czynszu dzierżawnego, który byłby należny od danej nieruchomości, gdyby była ona przedmiotem umowy dzierżawy po przeprowadzeniu przetargu. W 2025 r. wymagalne należności z tytułu bezumownego użytkowania, powstałe w związku z użytkowaniem nieruchomości Zasobu WRSP bez tytułu prawnego przez osoby trzecie wynosiły 1 407 132 tys. zł. Bezumowni użytkownicy uregulowali łącznie 9 712 tys. zł należności wymagalnych. Rozłożono na raty należności w kwocie 4 572 tys. zł, a w stosunku do należności nieściągalnych w kwocie 1 509 tys. zł podjęto decyzję o umorzeniu.

Tabela 29. **Wskaźniki windykacji wg okresów zapadalności należności**

Wyszczególnienie	Wymagalne w 2025 r. (tys. zł)	Uregulowane w 2025 r. (tys. zł)	Wskaźnik windykacji (%)
- należności bieżące – zapadłe w okresie sprawozdawczym (tj. w 2025 r.)	120 385	2 076	1,72%
- należności zaległe – zapadłe w okresach poprzednich (tj. przed 1 stycznia 2025 r.)	1 286 747	7 636	0,59%
Ogółem	1 407 132	9 712	0,69%

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

Wskaźnik windykacji należności z tytułu bezumownego użytkowania nieruchomości w 2025 r. wyniósł 0,69%, przy czym wskaźnik windykacji należności bieżących ukształtował się na poziomie 1,72%, natomiast należności zaległych 0,59%.

18.1.5. Windykacja należności z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości

Zgodnie z art. 17b ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów powinny być wpłacane na rachunek KOWR bez uprzedniego wezwania. Należności te są wpłacane przez użytkowników wieczystych do 31 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

Należności z tytułu wieczystego użytkowania wymagalne w 2025 r. wynosiły 498 265 tys. zł, z tego: 64 203 tys. zł (12,9%) stanowiły należności bieżące, a 434 062 tys. zł (87,1%) należności zaległe. Użytkownicy spłacili łącznie kwotę 40 751 tys. zł wymagalnych należności, a należności w kwocie 109 tys. zł zostały umorzone.

Tabela 30. **Wskaźniki windykacji wg okresu zapadalności należności**

Wyszczególnienie	Wymagalne w 2025 r. (tys. zł)	Uregulowane w 2025 r. (tys. zł)	Wskaźnik windykacji
- należności bieżące - zapadłe w okresie sprawozdawczym (tj. w 2025 r.)	64 203	31 034	48,34%
- należności zaległe - zapadłe w okresach poprzednich (tj. przed 1 stycznia 2025 r.)	434 062	9 717	2,24%
Ogółem	498 265	40 751	8,18%

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

Wskaźnik windykacji należności z tytułu wieczystego użytkowania w 2025 r. wyniósł 8,18% i w porównaniu do 2024 r. uległ spadkowi o 1,16 p.p.

18.2. Gospodarka finansowa Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r.

Dochody KOWR w 2025 r. wyniosły łącznie **676 639 tys. zł**. Głównymi dochodami były środki na koszty funkcjonowania KOWR przekazane z Zasobu WRSP, które wyniosły 650 796 tys. zł (96,18% wszystkich dochodów KOWR). Innymi dochodami były m.in. dotacje z budżetu państwa, które wyniosły 10 503 tys. zł (1,55%), z tego na realizację:

- pomocy technicznej w ramach programu FEPŻ 2021–2027 – 8 494,2 tys. zł,
- pomocy technicznej PROW 2014–2020 – 2 008,5 tys. zł.

Wydatki KOWR w 2025 r. wyniosły łącznie **782 529 tys. zł**, w tym na:

- funkcjonowanie (dotyczące m.in.: materiałów i energii, remontów i innych usług obcych, wynagrodzeń, składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz podatków i opłat) – 487 754 tys. zł (62,33% ogółu wydatków),
- realizację zadań (m.in. mechanizmów krajowych) – 57 610 tys. zł (7,36%),
- wydatki majątkowe – 81 824 tys. zł (10,46%).

Pozostałe wydatki w kwocie 155 341 tys. zł (19,85%) stanowiła nadwyżka środków finansowych za 2024 r., która została odprowadzona do budżetu państwa w czerwcu 2025 r. Nadwyżka środków finansowych wynosi 43 973 tys. zł i zostanie przekazana do budżetu państwa (na rachunek MRiRW) do dnia 30 czerwca 2026 r.

Wykonanie planu finansowego KOWR (w układzie memoriałowym) w 2025 r. zamieszczono w **aneksie nr 8**.

18.3. Podsumowanie wydatków w ramach realizacji mechanizmów WPR, krajowych, programu pomocy żywnościowej i innych działań

W 2025 r. w ramach **realizacji zadań krajowych z ustawy o KOWR** wypłacono łącznie **57 610,25 tys. zł**, w tym najwięcej (46,8%) na wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą.

W związku z realizacją zadań programu **Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (Podprogramu 2024)** wydatkowano (z EFS+ i budżetu krajowego) ogółem **394 053,63 tys. zł** za dostarczone artykuły spożywcze, z tytułu dystrybucji żywności z darowizn oraz jako dofinansowanie projektów organizacji partnerskich z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu kosztów środków towarzyszących.

Dodatkowo z 10 branżowych **funduszy promocji produktów rolno-spożywczych KOWR** wypłacił **106 235,62 tys. zł**, a na rekompensaty dla producentów rolnych z **Funduszu Ochrony Rolnictwa – 31 945,03 tys. zł**.

Ze środków pochodzących z wpływów w ramach gospodarowania Zasobem WRSP KOWR w 2025 r. wypłacił m.in. **28 068,63 tys. zł** na bezzwrotną pomoc finansową oraz **3 091,00 tys. zł** na pożyczki pomocowe (Linia POM2023 i na wsparcie przedsięwzięć mających na celu rozwój obszarów wiejskich).

Ponadto w ramach wdrażania projektu System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych (S2MUR) wypłacono **5 061,23 tys. zł** (środki pochodziły z wpływów w ramach gospodarowania Zasobem WRSP), z kolei w zakresie realizacji sektorowego programu promocji sektora spożywczego (w ramach FENG finansowanego z EFRR) wydatkowano **1 206,83 tys. zł**.

Tabela 31. **Wydatki Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r. w ramach mechanizmów krajowych i innych zadań w podziale na źródła finansowania**

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki (tys. zł)
1.	Prowadzenie i wsparcie działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych (art. 9 ust. 2 pkt 16a ustawy o KOWR)	14 581,17
2.	Prowadzenie i wsparcie działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych (w tym w formie wystaw, pokazów oraz konkursów), w szczególności dotyczących upowszechniania postępu biologicznego w rolnictwie w zakresie hodowli roślin uprawnych oraz zwierząt gospodarskich (art. 9 ust. 2 pkt 16b ustawy o KOWR)	3 576,08
3.	Wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie (art. 9 ust. 2 pkt 10 ustawy o KOWR)	2 498,64
4.	Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą (art. 9 ust. 2 pkt 17 ustawy o KOWR)	26 958,93
5.	Restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (art. 9 ust. 3 ustawy o KOWR oraz art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne)	9 995,43

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki (tys. zł)
6.	Wyплаты za dostarczone artykuły spożywcze, dofinansowanie projektów organizacji partnerskich z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu kosztów środków towarzyszących w ramach programu FEPŻ - ogółem Operacje I, II i IIa, bez kosztów Operacji III ujętych w planie finansowym KOWR (art. 9 ust. 2 pkt 20 ustawy o KOWR)	394 053,63
	<i>z tego:</i>	
-	<i>z budżetu UE z EFS+ (90%)</i>	354 648,27
-	<i>z budżetu krajowego (10%)</i>	39 405,36
	<i>z tego:</i>	
-	<i>wykonawcom za artykuły spożywcze dostarczone do magazynów organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO) - w ramach Operacji I</i>	343 103,09
-	<i>na rzecz OPO z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu kosztów środków towarzyszących - w ramach Operacji II</i>	50 708,63
-	<i>na rzecz OPO z tytułu dystrybucji żywności z darowizn - w ramach Operacji IIa</i>	241,91
Ogółem wydatki na realizację zadań KOWR		451 663,88
1.	Sektorowy program promocji sektora spożywczego (w ramach FENG finansowanego z EFRR) - bez kosztów wynagrodzeń i podróży służbowych ujętych w planie finansowym KOWR	1 206,83
2.	System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych - S2MUR (środki pochodzące z wpływów w ramach gospodarowania Zasobem WRSP - bez kosztów poniesionych w ramach planu finansowego KOWR z pozycji „wynagrodzenia bezosobowe”)	5 061,23
3.	Pożyczki (udzielane zgodnie z art. 24 ust. 10-11 ugnrSP), z tego:	3 091,00
-	<i>pożyczki na wsparcie przedsięwzięć mających na celu rozwój obszarów wiejskich (w tym na innowacje)</i>	2 191,00
-	<i>pożyczki pomocowe Linia POM2023</i>	900,00
4.	Bezzwrotna pomoc finansowa (udzielana zgodnie z art. 24 ust. 10-11 ugnrSP)	28 068,63
Ogółem wydatki na realizację innych zadań		37 427,69
1.	Wyплаты z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych (środki branżowe)*	106 235,62
2.	Fundusz Ochrony Rolnictwa (środki branżowe)**	31 945,03
Ogółem wydatki ze środków branżowych		138 180,65
Ogółem wydatki		627 272,22

* Wydatki nie uwzględniają kosztów związanych z obsługą funduszy promocji i z obsługą komisji zarządzających przez KOWR (tj. 3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji) oraz pozostałych kosztów niezwiązanych z bezpośrednimi działaniami określonymi w art. 2 ust. 2 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych. Dane Departamentu Rozwoju Rynku KOWR.

** Wydatki nie uwzględniają kosztów związanych z obsługą Funduszu Ochrony Rolnictwa (tj. kosztów związanych z realizacją przez KOWR zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa pokrywanych z jego środków w ryczałtowej wysokości 2,5% sumy wpłat na fundusz w danym roku). Dane Departamentu Interwencji Rynkowych KOWR.

Źródło: dane Biura Finansowo-Księgowego KOWR.

Z tytułu realizacji zadań delegowanych KOWR **wystawił ARiMR** w 2025 r. **dokumenty płatnicze** na kwotę **269 255,25 tys. zł**, najwięcej w ramach „Programu dla szkół” (225 230,69 tys. zł; 83,7% wartości wszystkich wystawionych dokumentów), a następnie w zakresie obsługi mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” (22 984,86 tys. zł; 8,5%) i działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020 (21 039,70 tys. zł; 7,8%).

Tabela 32. **Kwoty wypłat w 2025 r. wynikające z wystawionych ARiMR przez KOWR dokumentów płatniczych z tytułu realizacji zadań delegowanych WPR**

Lp.	Wyszczególnienie	tys. zł
1.	Program dla szkół (brutto), z tego:	225 230,69
	z budżetu UE z EFRG	101 805,49
	z budżetu krajowego (w tym VAT)	123 425,20
	z tego:	
1.1.	<i>Dostarczanie produktów</i>	207 100,73
-	z budżetu UE z EFRG	85 995,78
-	z budżetu krajowego (w tym podatek VAT)	121 104,95
1.2.	<i>Środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym</i>	13 307,70
-	z budżetu UE z EFRG	11 588,10
-	z budżetu krajowego (podatek VAT)	1 719,60
1.3.	<i>Ocena programu</i>	369,00
-	z budżetu UE z EFRG	300,00
-	z budżetu krajowego (podatek VAT)	69,00
1.4.	<i>Działania promocyjne w ramach programu</i>	4 453,26
-	z budżetu UE z EFRG	3 921,61
-	z budżetu krajowego (podatek VAT)	531,65
2.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych (z budżetu UE z EFRG)	22 984,86
3.	Działanie 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020, z tego:	21 039,70
-	z budżetu UE z EFRROW (63,63%)	13 387,56
-	z budżetu krajowego (36,37%)	7 652,14
3.1.	<i>Poddziałanie 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” w ramach działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020, z tego:</i>	373,56
-	z budżetu UE z EFRROW (63,63%)	237,70
-	z budżetu krajowego (36,37%)	135,86
3.2.	<i>Poddziałanie 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” w ramach działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020, z tego:</i>	20 666,14
-	z budżetu UE z EFRROW (63,63%)	13 149,86
-	z budżetu krajowego (36,37%)	7 516,28
	Ogółem, z tego:	269 255,25
-	z budżetu UE	138 177,91
-	z budżetu krajowego	131 077,34

Źródło: dane z departamentów merytorycznych KOWR i Departamentu Finansowego ARiMR.

18.4. Ocena Najwyższej Izby Kontroli wykonania planów finansowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej

Najwyższa Izba Kontroli **oceniła pozytywnie** wykonanie planów finansowych w 2025 r. Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz **oceniła pozytywnie** realizację zadań finansowanych z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej.

Zrealizowane w 2025 r. przychody w planach finansowych KOWR i Zasobu WRSP **umożliwiły realizację ustawowych zadań KOWR.**

Osiągnięte zostały efekty rzeczowe prowadzonej działalności określone w **rocznym planie działalności KOWR** oraz **planie finansowym w układzie zadaniowym KOWR** i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

„Sprawozdanie z działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 roku” opracowano w Biurze Analiz i Strategii m.in. na podstawie materiałów otrzymanych z komórek organizacyjnych KOWR.

SPIS TABEL

Tabela 1.	Powierzchnia gruntów sprzedanych z Zasobu WRSP wg grup obszarowych	28
Tabela 2.	Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP wg grup obszarowych	30
Tabela 3.	Nieodpłatne przekazywanie gruntów z Zasobu WRSP	36
Tabela 4.	Powierzchnia gruntów wdzierżawionych z Zasobu WRSP wg grup obszarowych..	42
Tabela 5.	Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP wg grup obszarowych	42
Tabela 6.	Powierzchnia gruntów Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych, w podziale na osoby fizyczne i prawne (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)	44
Tabela 7.	Liczba umów dzierżawy gruntów Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych, w podziale na osoby fizyczne i osoby prawne (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)	45
Tabela 8.	Struktura obszarowa umów dzierżawy zawartych, zakończonych i aktualnych	46
Tabela 9.	Stan zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP od początku działalności (tj. od 1992 r.) do 31 grudnia 2025 r.	47
Tabela 10.	Wnioski o wyrażenie zgody na nabycie nieruchomości rolnej na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR	68
Tabela 11.	Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnej na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR	69
Tabela 12.	Prawo pierwokupu nieruchomości rolnych przysługujące KOWR (zgodnie z art. 3 ust. 4 ukur) – dane dotyczące warunkowych umów sprzedaży nieruchomości rolnych w 2025 r. wg OT KOWR	72
Tabela 13.	Dane dotyczące zawiadomień w zakresie przysługującego KOWR prawa nabycia nieruchomości rolnych (zgodnie z art. 4 ust. 1 ukur) w 2025 r. wg OT KOWR	73
Tabela 14.	Wydarzenia informacyjno-promocyjne w 2025 r. mające na celu m.in. promocję i prezentację efektów pracy hodowlanej spółek nadzorowanych przez KOWR	94
Tabela 15.	Wykaz spółek, w których KOWR posiadał udziały w 2025 r.	98
Tabela 16.	Wpływy na fundusze promocji produktów rolno-spożywczych w 2025 r.	144
Tabela 17.	Wydatki z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych w 2025 r. na zrealizowane zadania	145
Tabela 18.	Ilość i rodzaj nabytych wewnątrzspółnotowo biokomponentów oraz biokomponentów zawartych w paliwach w 2025 r.	165
Tabela 19.	Wykaz substratów zużytych do produkcji biogazu rolniczego w 2025 r.	168
Tabela 20.	Pozwolenia/wyciągi z pozwoleń na przywóz i wywóz towarów wydane oraz rozliczone przez KOWR w 2025 r.	202
Tabela 21.	Nabycie i zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w 2025 r. wg OT KOWR.....	215
Tabela 22.	Nabycie i zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w latach 2019–2025 wg OT KOWR.....	215
Tabela 23.	Ulgi w spłacie należności z tytułu rozdysponowania mienia Zasobu WRSP udzielone w 2025 r. w ramach limitu pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie (w tys. zł)	222
Tabela 24.	Kontrole na miejscu przeprowadzone przez KOWR w 2025 r.....	247

Tabela 25. Gospodarka finansowa Zasobu WRSP w 2025 r.	257
Tabela 26. Wskaźniki spłacalności należności bieżących (w %)	258
Tabela 27. Wskaźniki windykacji należności zaległych (w %)	258
Tabela 28. Należności zaległe wg stanu prawnego umowy	259
Tabela 29. Wskaźniki windykacji wg okresów zapadalności należności	259
Tabela 30. Wskaźniki windykacji wg okresu zapadalności należności	260
Tabela 31. Wydatki Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r. w ramach mechanizmów krajowych i innych zadań w podziale na źródła finansowania	261
Tabela 32. Kwoty wypłat w 2025 r. wynikające z wystawionych ARiMR przez KOWR dokumentów płatniczych z tytułu realizacji zadań delegowanych WPR	263

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Oddziały terenowe i sekcje zamiejscowe OT KOWR	8
Wykres 2.	Zakres działań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	10
Wykres 3.	Grupy zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2025 r.....	15
Wykres 4.	Odpowiedzi udzielone na pytanie „Jak ocenia Pan(i) jakość obsługi w jednostkach KOWR w 2025 r.?”.....	17
Wykres 5.	Grunty Skarbu Państwa przejęte do Zasobu od 1992 r. wg stanu na 31 grudnia 2025 r. w podziale na województwa (w tys. ha)	22
Wykres 6.	Sprzedaż gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025 (w tys. ha)	29
Wykres 7.	Średnie ceny sprzedaży gruntów rolnych z Zasobu WRSP w 2025r. (w zł/ha)	32
Wykres 8.	Ceny gruntów rolnych uzyskiwane przez ANR/KOWR i ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym wg GUS	33
Wykres 9.	Dzierżawa gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025	41
Wykres 10.	Średnia wysokość czynszu dzierżawnego uzyskanego w 2025 r. (dt pszenicy/ha) w poszczególnych województwach	43
Wykres 11.	Grunty pozostające w Zasobie WRSP na 31 grudnia 2025 r. (w ha)	48
Wykres 12.	Powierzchnia Zasobu WRSP (stan na 31 grudnia 2025 r.)	48
Wykres 13.	Rozdysponowanie gruntów Zasobu WRSP w latach 1992–2025 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	49
Wykres 14.	Rozdysponowanie mieszkań Zasobu WRSP wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	50
Wykres 15.	Sprzedaż mieszkań z Zasobu WRSP w latach 1992–2025	51
Wykres 16.	Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków (stan na 31 grudnia 2025 r.)	52
Wykres 17.	Wnioski i decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR	65
Wykres 18.	Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych wydane w 2025 r. na podstawie art. 2a ust. 4 ukur	65
Wykres 19.	Powierzchnia wynikająca z wniosków i wydanych decyzji administracyjnych na nabycie nieruchomości rolnych na podstawie art. 2a ust. 4 ukur w 2025 r. wg OT KOWR	66
Wykres 20.	Decyzje administracyjne na nabycie nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2a ust. 4 ukur oraz powierzchnia wynikająca z wydanych decyzji administracyjnych w latach 2017–2025	66
Wykres 21.	Spółki hodowlane, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	82
Wykres 22.	Spółka hodowli roślin, nad którą KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	83
Wykres 23.	Ośrodki hodowli zarodkowej, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	86
Wykres 24.	Stadniny koni i stada ogierów, nad którymi KOWR sprawował nadzór właścicielski, wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	91
Wykres 25.	Przydział środków unijnych dla państw członkowskich UE na realizację „Programu dla szkół”.....	101
Wykres 26.	Ostateczny całkowity budżet „Programu dla szkół” w Polsce w latach szkolnych	102

Wykres 27.	Liczba uczniów uczestniczących w „Programie dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 w podziale na województwa	104
Wykres 28.	Liczba szkół uczestniczących w „Programie dla szkół” w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 w podziale na województwa	104
Wykres 29.	Liczba uczniów uczestniczących w „Programie dla szkół” w I semestrze roku szkolnego 2025/2026 w podziale na województwa	105
Wykres 30.	Budżety polskich programów branżowych i/lub międzybranżowych w okresie maj 2004 r. – grudzień 2025 r. wg grup produktów	118
Wykres 31.	Liczba realizowanych polskich programów branżowych i/lub międzybranżowych w latach 2010–2025 i ich budżety ogółem	119
Wykres 32.	Polski handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi	120
Wykres 33.	Główne obszary działań w zakresie wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą	121
Wykres 34.	Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych – wpływy i wydatki	145
Wykres 35.	Wsparcie przez KOWR działań innowacyjnych i rozwojowych w sektorze rolno-spożywczym	151
Wykres 36.	Produkcja głównych biokomponentów w Polsce	161
Wykres 37.	Liczba wytwórców biogazu rolniczego i instalacji wpisanych do rejestru wytwórców biogazu rolniczego	166
Wykres 38.	Rozmieszczenie terytorialne biogazowni rolniczych wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	167
Wykres 39.	Produkcja biogazu rolniczego i energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego	169
Wykres 40.	Liczba i zainstalowana moc mikrobiogazowni rolniczych	170
Wykres 41.	Liczba i zainstalowana moc spółdzielni energetycznych	172
Wykres 42.	Rozmieszczenie terytorialne spółdzielni energetycznych wg obszaru prowadzenia działalności (stan na 31 grudnia 2025 r.)	172
Wykres 43.	Monitorowanie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych ...	175
Wykres 44.	Liczba pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie w Polsce	176
Wykres 45.	Struktura pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)	177
Wykres 46.	Liczba pierwszych podmiotów skupujących mleko krowie wg OT KOWR (stan na 31 grudnia 2025 r.)	178
Wykres 47.	Powierzchnia uprawy winorośli ze względu na położenie działki (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	183
Wykres 48.	Liczba plantatorów winorośli wpisanych do ewidencji winnic ze względu na siedzibę (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	184
Wykres 49.	Produkcja wina w Polsce w roku winiarskim	185
Wykres 50.	Liczba plantatorów i powierzchnia uprawy winorośli w Polsce ze względu na położenie działki	185
Wykres 51.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich	187
Wykres 52.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych	188
Wykres 53.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego	189
Wykres 54.	Liczba producentów surowca tytoniowego wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	191

Wykres 55.	Liczba producentów wpisanych do „Rejestru producentów surowca tytoniowego” oraz masa suszu tytoniowego skupionego od producentów surowca tytoniowego	191
Wykres 56.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej producentów wyrobów tytoniowych	192
Wykres 57.	Liczba producentów maku wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	194
Wykres 58.	Powierzchnia uprawy maku ze względu na położenie działki (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	194
Wykres 59.	Liczba producentów i podmiotów skupujących mak oraz powierzchnia uprawy maku w Polsce	195
Wykres 60.	Liczba producentów konopi włóknistych wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	196
Wykres 61.	Powierzchnia uprawy (w ha) konopi włóknistych (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	197
Wykres 62.	Liczba podmiotów skupujących konopie włókniste wpisanych do rejestru KOWR (w podziale na województwa) wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	198
Wykres 63.	Liczba producentów i podmiotów skupujących konopie włókniste oraz powierzchnia uprawy konopi włóknistych w Polsce	198
Wykres 64.	Struktura pozwoleń/wyciągów z pozwoleń wydanych przez KOWR w 2025 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski	203
Wykres 65.	Struktura pozwoleń/wyciągów z pozwoleń rozliczonych ogółem w 2025 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski	203
Wykres 66.	Średnie ceny zbytu OMP w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej	207
Wykres 67.	Średnie ceny zbytu masła w blokach w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej.....	208
Wykres 68	Średnie ceny zbytu pszenicy zwyczajnej w UE i w Polsce w 2025 r. na tle ceny interwencyjnej.....	210
Wykres 69.	Liczba rozstrzygnięć administracyjnych OT KOWR przyznających rekompensaty z Funduszu Ochrony Rolnictwa	212
Wykres 70.	Wyplata rekompensat z Funduszu Ochrony Rolnictwa w 2025 r. w podziale na OT KOWR	212
Wykres 71.	Wyplata rekompensat z Funduszu Ochrony Rolnictwa przez KOWR	213
Wykres 72.	Złożone do KOWR w latach 2019–2025 wnioski o przejęcie długu w zamian za przeniesienie własności nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa wg OT KOWR	214
Wykres 73.	Nabycie nieruchomości do Zasobu WRSP w ramach przejęcia długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne w latach 2019–2025	216
Wykres 74.	Zagospodarowanie nieruchomości przejętych protokolarnie do Zasobu WRSP w latach 2019–2025	216
Wykres 75.	Struktura wypłaconej przez KOWR w 2025 r. bezzwrotnej pomocy finansowej w podziale na inwestycje i przedsięwzięcia	220
Wykres 76.	Struktura wypłaconej przez KOWR w 2025 r. bezzwrotnej pomocy finansowej w podziale na beneficjentów.....	221
Wykres 77.	Budżet programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027	227
Wykres 78.	Ilość i liczba artykułów spożywczych w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027.....	230
Wykres 79.	Liczba kontroli na miejscu przeprowadzonych w 2025 r. przez OT KOWR	248

ANEKSY

1. Dane kontaktowe jednostek organizacyjnych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
2. Schemat organizacyjny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (stan na 31 grudnia 2025 r.)
3. Schemat organizacyjny oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (stan na 31 grudnia 2025 r.)
4. Zarządzenia Dyrektora Generalnego wydane w 2025 r. w zakresie działań KOWR (skierowane do podmiotów zewnętrznych)
5. Tabele dotyczące gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa
6. Realizacja niektórych zadań wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w latach 2017–2025
7. Wykaz jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w których prawa z udziałów albo akcji wykonywał w 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
8. Wykonanie planu finansowego KOWR w 2025 r. (układ memoriałowy)

**Dane kontaktowe jednostek organizacyjnych
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa**

Centrala Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa

e-Doręczenia: AE:PL-60878-88265-ACAFA-23

Telefoniczny Punkt Informacyjny

(22) 376 76 76

www.gov.pl/kowr

kontakt@kowr.gov.pl

Oddziały terenowe KOWR

OT w Białymstoku

ul. Gen. Gustawa Orlicz-
Dreszera 1, lok. 1,
15-797 Białystok
(85) 664 31 50

OT w Bydgoszczy

ul. Hetmańska 38
85-039 Bydgoszcz
(52) 525 08 01

OT w Gorzowie Wlkp.

ul. Myśliborska 32
66-400 Gorzów Wlkp.
(95) 714 61 00

OT w Krakowie

ul. Zbożowa 4
30-002 Kraków
(12) 314 99 00

OT w Lublinie

ul. Witolda
Chodźki 10A
20-093 Lublin
(81) 532 21 12

OT w Łodzi

ul. Północna 27/29
91-420 Łódź
(42) 636 53 26

OT w Poznaniu

ul. Fredry 12
61-701 Poznań
(61) 856 06 01

OT w Pruszczu Gdańskim

ul. Powstańców Warszawy 28
83-000 Pruszcz Gdański
(58) 342 96 00

OT w Rzeszowie

ul. Asnyka 7
35-001 Rzeszów
(17) 853 78 00

OT w Kielcach

ul. Bohaterów Warszawy 2
lok. 3, 4, 5
25-394 Kielce
(41) 343 31 90

OT w Koszalinie

ul. Partyzantów 15a
75-411 Koszalin
(94) 347 31 00

OT w Częstochowie

ul. Jana III Sobieskiego 7
42-200 Częstochowa
(34) 383 91 01

OT w Olsztynie

ul. Głowackiego 6
10-448 Olsztyn
(89) 524 88 01

OT w Opolu

ul. 1-go Maja 6
45-068 Opole
(77) 400 09 39

OT w Szczecinie

ul. Bronowicka 41
71-012 Szczecin
(91) 814 42 00

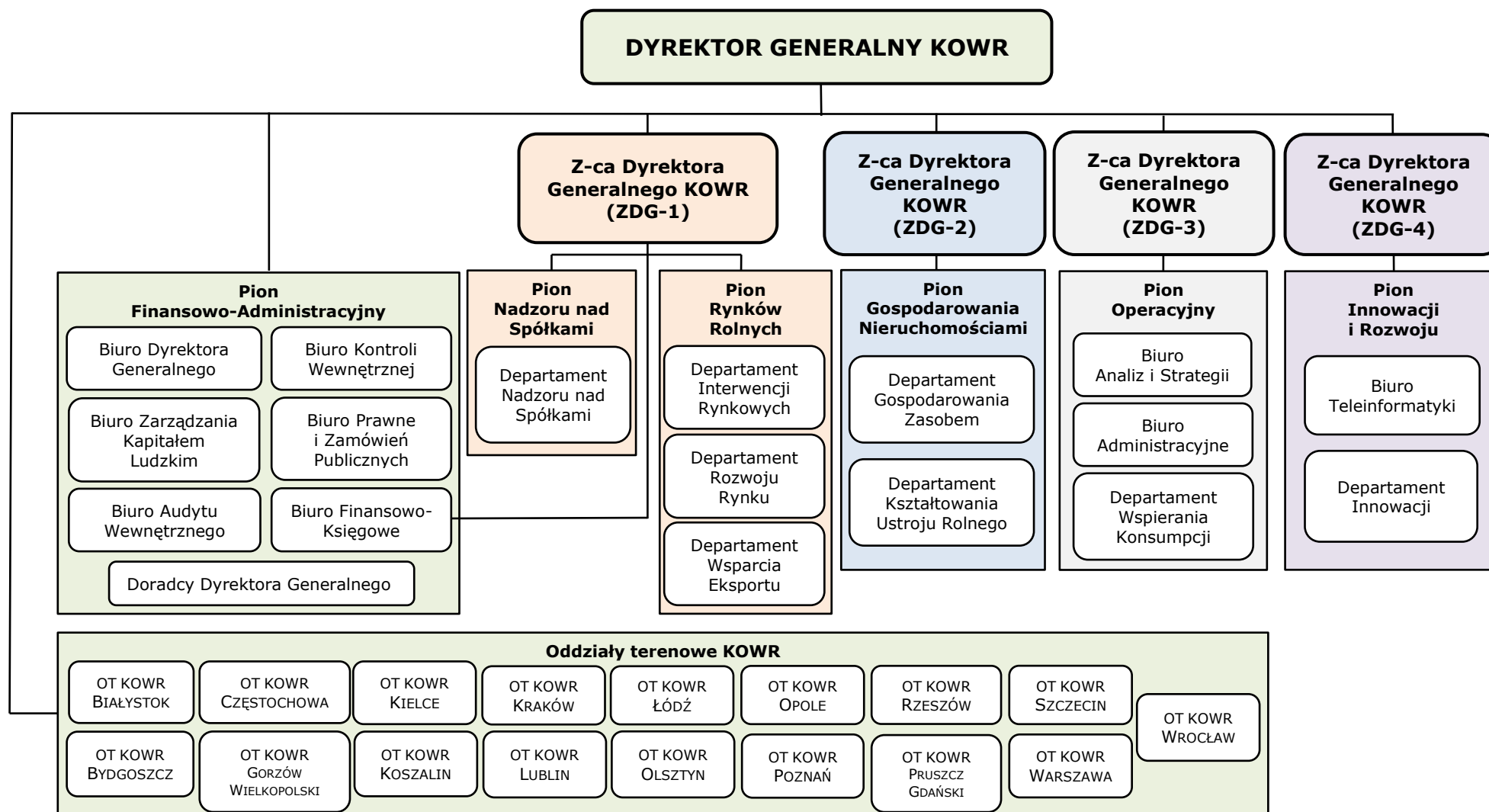
OT w Warszawie

Plac Bankowy 2
00-095 Warszawa
(22) 635 10 00

OT we Wrocławiu

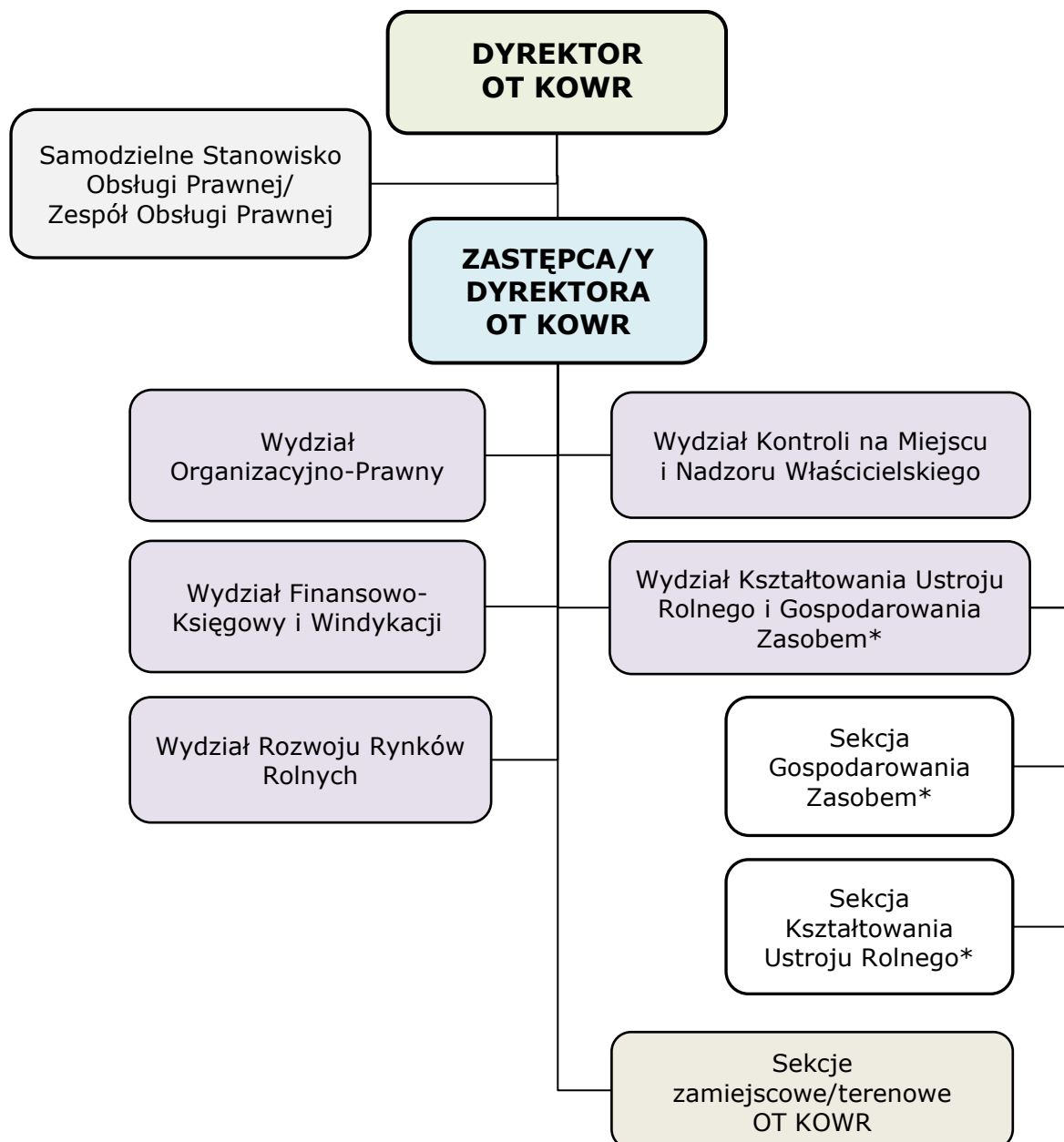
ul. Mińska 60
54-610 Wrocław
(71) 356 39 19

**Schemat organizacyjny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
(stan na 31 grudnia 2025 r.)**

Aneks nr 3

Schemat organizacyjny oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (stan na 31 grudnia 2025 r.)

* W niektórych OT KOWR (tj.: we Wrocławiu, w Pruszczu Gdańskim, Koszalinie i Olsztynie) funkcjonowały dodatkowe wydziały, bądź sekcje wyodrębnione za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR na wniosek Dyrektora OT.

W niektórych OT KOWR (tj. w: Białymstoku, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu, Pruszczu Gdańskim i Warszawie) w ramach Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem nie były wyodrębnione: Sekcja Gospodarowania Zasobem i Sekcja Kształtowania Ustroju Rolnego. Zadania przypisane tym sekcjom bezpośrednio wykonywały utworzone w miejsce ww. wydziału: Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego i Wydział Gospodarowania Zasobem.

Aneks nr 4

Zarządzenia Dyrektora Generalnego wydane w 2025 r. w zakresie działań KOWR (skierowane do podmiotów zewnętrznych)

- 1) Zarządzenie nr 05/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 3 stycznia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad monitorowania obowiązków zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych”.
- 2) Zarządzenie nr 07/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 22 stycznia 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia wzorów formularzy do stosowania przez producenta rolnego oraz podmiot skupujący w ramach mechanizmu „Obsługa Funduszu Ochrony Rolnictwa”.
- 3) Zarządzenie nr 10/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 4 lutego 2025 r. w sprawie określenia stawek opłat za wykonanie badań, w tym badań odwoławczych, w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027.
- 4) Zarządzenie nr 14/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 13 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad przyznawania patronatów honorowych Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa”.
- 5) Zarządzenie nr 15/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 14 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu Rad Społecznych działających przy oddziałach terenowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa”.
- 6) Zarządzenie nr 16/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad i trybu udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa poręczeń i gwarancji kredytowych”.
- 7) Zarządzenie nr 18/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 7 marca 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z tytułu umów dzierżawy lub sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- 8) Zarządzenie nr 19/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 10 marca 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Regulaminu Rad Społecznych działających przy oddziałach terenowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa”.
- 9) Zarządzenie nr 24/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie powołania Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu.
- 10) Zarządzenie nr 33/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru jednostek certyfikujących”.
- 11) Zarządzenie nr 34/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru administratorów systemów certyfikacji”.

- 12) Zarządzenie nr 35/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad i warunków udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa pożyczek na działania innowacyjne i rozwojowe w gospodarstwach rolnych (Linia INNOWACJE)”.
- 13) Zarządzenie nr 37/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 16 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego”.
- 14) Zarządzenie nr 38/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 17 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru wytwórców biokomponentów”.
- 15) Zarządzenie nr 39/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 17 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru podmiotów sprowadzających biokomponenty”.
- 16) Zarządzenie nr 40/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 6 maja 2025 r. w sprawie ustalenia „Zasad obsługi funduszy promocji produktów rolno-spożywczych”.
- 17) Zarządzenie nr 52/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 11 sierpnia 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie dzierżawy i najmu nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- 18) Zarządzenie nr 58/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 14 października 2025 r. w sprawie wprowadzenia warunków i zasad udzielania bezzwrotnej pomocy finansowej.
- 19) Zarządzenie nr 68/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 9 grudnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków uzyskania wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego”.
- 20) Zarządzenie nr 69/2025/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 9 grudnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji dotyczącej dofinansowania z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, z tytułu kosztów środków towarzyszących oraz z tytułu kosztów dystrybucji żywności z darowizn w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 – Podprogram 2025.

Aneks nr 5

Tabele dotyczące gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa

- I. Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP (w ha)
- II. Niektóre dane o przetargach ogółem na nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.
- III. Informacja o przetargach ograniczonych, w tym pisemnych ofert na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.
- IV. Informacja o przetargach ograniczonych, w tym pisemnych ofert na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.
- V. Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP (w ha)
- VI. Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2025 r. wg grup obszarowych (w ha)
- VII. Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP w 2025 r. wg grup obszarowych
- VIII. Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP w 2025 r. wg grup obszarowych (w zł/ha)
- IX. Grunty sprzedane z Zasobu WRSP Zabuzanom (w ha)
- X. Grunty wydzierżawione z Zasobu WRSP w 2025 r. wg województw (w ha)
- XI. Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP w 2025 r. wg województw
- XII. Czynnosc za grunty wydzierżawione z Zasobu WRSP w 2025 r. wg województw (w dt pszenicy/ha)
- XIII. Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie – stan na 31.12.2025 r. wg województw (w ha)
- XIV. Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg województw
- XV. Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg jednostek organizacyjnych KOWR (w ha)
- XVI. Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg województw (w ha)
- XVII. Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków – stan na 31.12.2025 r. (w ha)
- XVIII. Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r.
- XIX. Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich rozdysponowanie – stan na 31.12.2025 r.
- XX. Wykonanie planu finansowego Zasobu WRSP w 2025 r. (układ memoriałowy)
- XXI. Wpływy Zasobu WRSP w 2025 r. (w tys. zł)
- XXII. Wydatki Zasobu WRSP w 2025 r. (w tys. zł)

I. Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP (w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Przejęto do Zasobu WRSP do 31.12.2025 r.	W tym z ukur* w 2025 r.
1.	OT Białystok	341 885	50
2.	OT Bydgoszcz	261 738	72
3.	OT Częstochowa	33 468	-
4.	OT Gorzów Wlkp.	352 659	133
5.	OT Kielce	10 138	12
6.	OT Koszalin	331 120	17
7.	OT Kraków	11 613	16
8.	OT Lublin	188 312	123
9.	OT Łódź	96 017	107
10.	OT Olsztyn	602 740	719
11.	OT Opole	238 855	-
12.	OT Poznań	461 722	37
13.	OT Pruszcz Gdański	429 156	34
14.	OT Rzeszów	195 675	54
15.	OT Szczecin	471 003	57
16.	OT Warszawa	240 616	2
17.	OT Wrocław	497 280	165
Ogółem		4 763 998	1 596

* Powierzchnia przejęta protokołami zdawczo-odbiorczymi w trybie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (ukur). Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone. Źródło: dane KOWR.

II. Niektóre dane o przetargach ogółem na nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Liczba przeprowadzonych przetargów ogółem				Powierzchnia nieruchomości Zasobu zaoferowana w przetargach ogółem			
		Ogółem		W tym rozstrzygniętych		Ogółem		W tym rozstrzygniętych	
		Na sprzedaż	Na dzierżawę	Na sprzedaż	Na dzierżawę	Na sprzedaż	Na dzierżawę	Na sprzedaż	Na dzierżawę
1.	OT Białystok	232	196	60	192	546	915	206	892
2.	OT Bydgoszcz	524	216	129	118	401	1 686	142	775
3.	OT Częstochowa	227	175	77	93	193	1 397	62	312
4.	OT Gorzów Wlkp.	1 347	136	270	131	1 612	1 396	165	1 377
5.	OT Kielce	1 176	34	262	24	424	100	77	72
6.	OT Koszalin	2 254	197	324	122	1 443	2 197	288	1 301
7.	OT Kraków	217	122	72	85	79	360	28	312
8.	OT Lublin	1 060	393	233	308	551	1 122	155	964
9.	OT Łódź	643	68	101	51	183	443	35	399
10.	OT Olsztyn	1 477	333	459	253	1 035	6 706	352	5 023
11.	OT Opole	375	339	145	242	246	5 816	55	3 723
12.	OT Poznań	652	261	172	182	245	4 994	90	3 640
13.	OT Pruszcz Gdański	541	207	166	192	1 254	3 353	410	2 863
14.	OT Rzeszów	1 933	390	380	260	755	954	85	759
15.	OT Szczecin	2 072	348	543	311	1 876	6 312	416	5 627
16.	OT Warszawa	847	24	167	21	455	138	116	134
17.	OT Wrocław	858	862	279	413	1 765	15 258	389	9 424
Ogółem		16 435	4 301	3 839	2 998	13 063	53 146	3 069	37 598

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości w ha podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

III. Informacja o przetargach ograniczonych, w tym pisemnych ofert na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.

Lp.	Województwo	Przeprowadzone przetargi ograniczone na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP				Rozstrzygnięte przetargi ograniczone na sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP				Przeprowadzone przetargi ograniczone ofert pisemnych				Rozstrzygnięte przetargi ograniczone ofert pisemnych			
		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne	
		Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)
1.	Dolnośląskie	42	122	42	122	23	61	23	61	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Kujawsko-pomorskie	11	98	11	98	4	51	4	51	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Lubelskie	30	96	30	96	8	12	8	12	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Lubuskie	69	214	69	214	28	49	28	49	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Łódzkie	7	11	7	11	1	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Małopolskie	11	14	11	14	2	3	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Mazowieckie	18	55	18	55	8	43	8	43	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Opolskie	28	92	28	92	8	11	8	11	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Podkarpackie	6	46	6	46	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Podlaskie	19	203	19	203	3	4	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Pomorskie	37	352	37	352	15	228	15	228	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Śląskie	12	18	12	18	9	13	9	13	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Świętokrzyskie	6	18	6	18	2	3	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	38	188	38	188	13	19	13	19	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Wielkopolskie	12	35	12	35	8	27	8	27	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Zachodniopomorskie	112	441	112	441	26	192	26	192	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem		458	2 002	458	2 002	159	721	159	721	-	-	-	-	-	-	-	-

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

IV. Informacja o przetargach ograniczonych, w tym pisemnych ofert na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP w 2025 r.

Lp.	Województwo	Przeprowadzone przetargi ograniczone na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP				Rozstrzygnięte przetargi ograniczone na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP				Przeprowadzone przetargi ograniczone ofert pisemnych				Rozstrzygnięte przetargi ograniczone ofert pisemnych			
		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne		Ogółem		W tym na rzecz rolników indywidualnych powiększających gospodarstwo rodzinne	
		Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)	Liczba	Pow. nieruchom. (w ha)
1.	Dolnośląskie	582	10 985	582	10 985	222	4 281	222	4 281	251	4 911	251	4 911	52	1 131	52	1 131
2.	Kujawsko-pomorskie	134	1 143	134	1 143	59	314	59	314	26	280	26	280	9	85	9	85
3.	Lubelskie	183	917	183	917	147	790	147	790	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Lubuskie	114	1 308	114	1 308	113	1 298	113	1 298	23	359	23	359	23	359	23	359
5.	Łódzkie	37	271	37	271	30	250	30	250	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Małopolskie	28	284	28	284	23	273	23	273	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Mazowieckie	14	110	14	110	13	108	13	108	1	5	1	5	1	5	1	5
8.	Opolskie	321	5 316	321	5 316	86	1 400	86	1 400	212	3 542	212	3 542	6	90	6	90
9.	Podkarpackie	89	649	89	649	75	596	75	596	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Podlaskie	188	865	188	865	185	843	185	843	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Pomorskie	166	2 563	158	2 445	163	2 553	158	2 473	16	618	16	618	10	172	10	172
12.	Śląskie	118	1 348	118	1 348	56	283	56	283	50	998	50	998	-	-	-	-
13.	Świętokrzyskie	24	75	24	75	17	60	17	60	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	227	4 699	227	4 699	212	4 622	212	4 622	39	1 099	39	1 099	38	1 088	38	1 088
15.	Wielkopolskie	230	3 912	230	3 912	136	2 266	136	2 266	90	1 632	90	1 632	16	293	16	293
16.	Zachodniopomorskie	474	8 020	474	8 020	385	6 488	385	6 488	186	4 040	186	4 040	162	3 422	162	3 422
Ogółem		2 929	42 465	2 921	42 347	1 922	26 428	1 917	26 348	894	17 484	894	17 484	317	6 646	317	6 646

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

V. Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP* (w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Sprzedano ogółem do 31.12.2025 r.	W tym w 2025 r.
1.	OT Białystok	211 122	225
2.	OT Bydgoszcz	133 872	421
3.	OT Częstochowa	889	114
4.	OT Gorzów Wlkp.	219 400	353
5.	OT Kielce	979	80
6.	OT Koszalin	187 183	321
7.	OT Kraków	526	24
8.	OT Lublin	135 690	198
9.	OT Łódź	74 828	64
10.	OT Olsztyn	360 817	606
11.	OT Opole	161 877	87
12.	OT Poznań	234 839	346
13.	OT Pruszcz Gdański	280 125	362
14.	OT Rzeszów	142 237	179
15.	OT Szczecin	251 179	670
16.	OT Warszawa	86 284	312
17.	OT Wrocław	263 215	841
Ogółem		2 745 063	5 202

* Dotyczy sprzedaży i odpłatnego przekazania nieruchomości: odpłatnego przekazania gruntów (z urządzeniami, obiektami i sieciami) niezbędnych dla prowadzenia działalności przez określone jednostki na rzecz tych jednostek, odpłatnego przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności, odpłatnego przekazania na rzecz samoistnego posiadacza gruntu, który w dobrej wierze wznosił na powierzchni budynek, odpłatnego przekazania na rzecz jednostek samorządowych.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

VI. Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2025 r.* wg grup obszarowych (w ha)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów sprzedanych (w ha)					
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej				
			do 2,00	2,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	663	81	41	541	-	-
2.	Kujawsko-pomorskie	374	83	33	258	-	-
3.	Lubelskie	185	125	5	55	-	-
4.	Lubuskie	299	110	40	13	135	-
5.	Łódzkie	44	35	10	-	-	-
6.	Małopolskie	23	23	-	-	-	-
7.	Mazowieckie	257	59	6	78	114	-
8.	Opolskie	61	59	2	-	-	-
9.	Podkarpackie	171	93	2	76	-	-
10.	Podlaskie	224	40	30	11	143	-
11.	Pomorskie	288	58	13	46	172	-
12.	Śląskie	85	28	4	53	-	-
13.	Świętokrzyskie	68	60	8	-	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	537	164	56	71	246	-
15.	Wielkopolskie	295	48	62	186	-	-
16.	Zachodniopomorskie	869	219	188	333	129	-
Ogółem		4 444	1 283	499	1 721	940	-

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami), a także grunty nierolne. Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.
Źródło: dane KOWR.

VII. Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP* w 2025 r. wg grup obszarowych

Lp.	Województwo	Liczba umów					
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej				
			do 2,00	2,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	184	159	11	14	-	-
2.	Kujawsko-pomorskie	238	221	8	9	-	-
3.	Lubelskie	211	208	2	1	-	-
4.	Lubuskie	207	197	8	1	1	-
5.	Łódzkie	95	92	3	-	-	-
6.	Małopolskie	47	47	-	-	-	-
7.	Mazowieckie	109	104	2	2	1	-
8.	Opolskie	118	117	1	-	-	-
9.	Podkarpackie	395	393	1	1	-	-
10.	Podlaskie	83	75	6	1	1	-
11.	Pomorskie	72	64	4	3	1	-
12.	Śląskie	47	44	2	1	-	-
13.	Świętokrzyskie	190	189	1	-	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	376	356	13	5	2	-
15.	Wielkopolskie	92	74	10	8	-	-
16.	Zachodniopomorskie	648	603	35	9	1	-
Ogółem		3 112	2 943	107	55	7	-

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.

Źródło: dane KOWR.

VIII. Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP w 2025 r.* wg grup obszarowych (w zł/ha)

Lp.	Województwo	Ceny gruntów sprzedanych (w zł/ha)					
		Średnio	W tym w grupie obszarowej				
			do 2,00	2,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	73 187	113 825	53 750	68 597	-	-
2.	Kujawsko-pomorskie	67 838	70 940	61 500	67 653	-	-
3.	Lubelskie	29 871	36 070	38 002	15 133	-	-
4.	Lubuskie	61 690	60 548	44 279	50 288	68 923	-
5.	Łódzkie	53 366	56 294	42 629	-	-	-
6.	Małopolskie	88 946	88 946	-	-	-	-
7.	Mazowieckie	66 602	54 274	22 185	70 107	72 758	-
8.	Opolskie	72 070	71 102	100 218	-	-	-
9.	Podkarpackie	54 833	81 787	47 117	21 788	-	-
10.	Podlaskie	29 256	62 417	39 041	55 087	15 997	-
11.	Pomorskie	48 616	40 003	40 228	22 249	59 222	-
12.	Śląskie	48 336	70 168	80 862	34 159	-	-
13.	Świętokrzyskie	35 927	33 063	58 825	-	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	60 003	84 811	51 716	39 583	51 262	-
15.	Wielkopolskie	75 041	70 223	82 800	73 698	-	-
16.	Zachodniopomorskie	50 346	95 484	39 070	32 356	36 768	-
Średnio		58 145	71 779	49 862	54 561	50 491	-

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.
Źródło: dane KOWR.

IX. Grunty sprzedane z Zasobu WRSP Zabuzanom (w ha)*

Lp.	Jednostka organizacyjna ANR/KOWR	Liczba przetargów, w których uczestniczyły osoby z uprawnieniami zabuzańskimi		Liczba przetargów wygranych przez osoby z uprawnieniami zabuzańskimi		Liczba umów podpisanych z Zabuzanami		Powierzchnia nieruchomości sprzedana zabuzanom na własność lub współwłasność (w ha)		Cena nieruchomości nabytych przez zabuzan na własność lub współwłasność w przetargach (w tys. zł)		Kwota zapłacona przez zabuzan uprawnieniami (w tys. zł)	
		W 2025 r.	Stan na 31-12-2025	W 2025 r.	Stan na 31-12-2025	W 2025 r.	Stan na 31-12-2025	W 2025 r.	Stan na 31-12-2025	W 2025 r.	Stan na 31-12-2025	W 2025 r.	Stan na 31-12-2025
1.	OT Białystok	-	6	-	6	-	6	-	51,69	-	281	-	252
2.	OT Bydgoszcz	-	3	-	2	-	2	-	23,99	-	195	-	170
3.	OT Częstochowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	OT Gorzów Wlkp.	-	48	-	38	-	22	-	73,11	-	1 200	-	987
5.	OT Kielce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	OT Koszalin	-	201	-	173	-	56	-	846,49	-	16 428	-	15 905
7.	OT Kraków	-	-	-	-	-	2	-	2,13	-	22 411	-	22 410
8.	OT Lublin	-	6	-	5	-	4	-	14,91	-	96	-	76
9.	OT Łódź	-	88	-	88	-	22	-	103,48	-	1 341	-	1 260
10.	OT Olsztyn	-	208	-	183	-	121	-	1 374,92	-	15 655	-	13 019
11.	OT Opole	-	120	-	117	-	71	-	177,02	-	3 475	-	2 809
12.	OT Poznań	-	57	-	57	-	40	-	101,87	-	2 201	-	2 047
13.	OT Pruszcz Gdański	-	83	-	78	-	40	-	602,40	-	7 645	-	7 641
14.	OT Rzeszów	-	168	-	166	-	41	-	291,44	-	2 990	-	2 606
15.	OT Szczecin	-	342	-	340	-	104	-	843,56	-	15 889	-	15 138
16.	OT Warszawa	-	161	-	145	-	532	-	168,72	-	2 251	-	2 111
17.	OT Wrocław	-	330	-	330	-	178	-	822,09	-	10 907	-	10 827
Ogółem		-	1 821	-	1 728	-	1 241	-	5 498	-	102 964	-	97 257

* Różnice w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem wynikają z dokonanych korekt lat ubiegłych oraz z dokonanych zaokrągleń.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

X. Grunty wydzierżawione z Zasobu WRSP w 2025 r.* wg województw (w ha)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów wydzierżawionych (w ha)					
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	13 000	41	777	8 694	2 652	836
2.	Kujawsko-pomorskie	1 589	21	372	1 197	-	-
3.	Lubelskie	881	58	334	489	-	-
4.	Lubuskie	2 626	11	295	1 138	168	1 014
5.	Łódzkie	504	8	110	251	-	135
6.	Małopolskie	418	47	44	159	168	-
7.	Mazowieckie	275	2	69	205	-	-
8.	Opolskie	11 674	5	179	2 523	676	8 290
9.	Podkarpackie	788	66	179	441	101	-
10.	Podlaskie	922	35	513	375	-	-
11.	Pomorskie	2 766	1	440	2 326	-	-
12.	Śląskie	2 853	12	223	166	-	2 451
13.	Świętokrzyskie	167	5	50	113	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	6 513	4	452	5 222	301	535
15.	Wielkopolskie	9 961	5	271	2 744	893	6 048
16.	Zachodniopomorskie	9 963	14	739	8 671	126	414
Ogółem		64 902	336	5 047	34 713	5 085	19 722

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne. Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone. Źródło: dane KOWR.

XI. Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP w 2025 r. wg województw*

Lp.	Województwo	Liczba umów					
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	644	73	160	392	17	2
2.	Kujawsko-pomorskie	197	36	83	78	-	-
3.	Lubelskie	268	113	133	22	-	-
4.	Lubuskie	150	19	70	59	1	1
5.	Łódzkie	50	10	27	12	-	1
6.	Małopolskie	111	84	21	5	1	-
7.	Mazowieckie	28	4	14	10	-	-
8.	Opolskie	186	10	30	134	4	8
9.	Podkarpackie	238	158	54	25	1	-
10.	Podlaskie	188	30	138	20	-	-
11.	Pomorskie	204	5	86	113	-	-
12.	Śląskie	97	24	64	7	-	2
13.	Świętokrzyskie	22	6	13	3	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	296	8	92	193	2	1
15.	Wielkopolskie	229	6	48	160	5	10
16.	Zachodniopomorskie	580	27	156	395	1	1
Ogółem		3 488	613	1 189	1 628	32	26

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.
Źródło: dane KOWR.

XII. Czynnosc za grunty wydzierzawione z Zasobu WRSP w 2025 r.* wg wojewodztw (w dt pszenicy/ha)

Lp.	Wojewodztwo	Czynosc za grunty wydzierzawione (w dt pszenicy/ha)					
		Średnio	W tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	13,5	14,7	9,1	11,9	22,6	5,6
2.	Kujawsko-pomorskie	24,4	17,3	20,3	25,8	-	-
3.	Lubelskie	13,8	10,6	10,1	16,8	-	-
4.	Lubuskie	8,6	8,3	8,4	9,6	8,0	7,7
5.	Łódzkie	35,9	13,3	47,5	46,5	-	8,4
6.	Małopolskie	7,8	10,2	10,3	9,7	4,8	-
7.	Mazowieckie	13,4	6,9	18,3	11,9	-	-
8.	Opolskie	11,4	9,5	20,2	19,3	11,3	8,9
9.	Podkarpackie	19,2	9,4	24,4	15,9	31,1	-
10.	Podlaskie	9,4	6,1	10,6	8,1	-	-
11.	Pomorskie	18,8	11,8	10,2	20,5	-	-
12.	Śląskie	10,5	8,4	11,9	28,9	-	9,1
13.	Świętokrzyskie	13,7	5,0	15,3	13,4	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	14,7	14,5	10,1	15,8	18,3	6,0
15.	Wielkopolskie	13,9	13,4	27,4	26,0	19,8	6,9
16.	Zachodniopomorskie	7,7	16,9	13,6	7,2	13,9	5,5
Średnio		12,7	10,9	14,0	14,4	19,2	7,9

* Bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, grunty o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin, pod wodami) oraz grunty nierolne.
Źródło: dane KOWR.

XIII. Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie – stan na 31.12.2025 r. wg województw (w ha)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów w dzierżawie (w ha)											
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej										
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00- 499,99	500,00 - 999,99	1000,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	150 192	1 265	2 012	6 406	8 328	27 957	25 749	13 914	29 018	16 732	5 650	13 161
2.	Kujawsko-pomorskie	65 863	586	865	2 655	5 704	11 719	5 506	3 976	9 236	8 698	1 172	15 747
3.	Lubelskie	25 197	1 766	2 342	4 149	2 354	2 109	2 369	1 766	2 630	2 772	1 366	1 573
4.	Lubuskie	73 006	365	782	3 808	5 380	10 361	16 811	7 715	12 865	5 503	3 053	6 363
5.	Łódzkie	12 481	50	133	374	544	1 513	976	589	3 176	1 718	976	2 431
6.	Małopolskie	7 625	408	341	500	401	535	348	869	1 509	-	887	1 827
7.	Mazowieckie	15 568	191	357	755	980	1 496	2 196	2 060	3 982	1 195	2 006	350
8.	Opolskie	55 899	622	572	1 130	1 741	6 940	5 864	1 675	7 834	5 386	5 332	18 802
9.	Podkarpackie	17 167	621	462	850	1 286	2 341	2 499	2 830	4 904	391	524	459
10.	Podlaskie	23 150	618	1 357	3 713	3 946	2 835	2 683	1 564	3 690	1 566	1 177	-
11.	Pomorskie	71 001	118	411	2 095	3 460	8 383	11 845	5 995	12 743	13 651	9 172	3 128
12.	Śląskie	22 266	429	681	1 525	1 530	2 196	2 680	2 089	4 466	2 228	635	3 807
13.	Świętokrzyskie	5 274	80	188	489	400	580	879	457	1 289	397	514	-
14.	Warmińsko-mazurskie	125 827	358	1 084	4 934	8 428	14 736	32 957	14 574	24 139	12 245	4 340	8 030
15.	Wielkopolskie	161 750	283	578	2 447	8 196	27 923	15 131	9 317	26 541	17 421	16 100	37 813
16.	Zachodniopomorskie	215 893	570	1 431	7 827	12 560	46 024	69 698	20 351	28 331	13 324	2 029	13 747
Ogółem		1 048 160	8 330	13 597	43 659	65 240	167 650	198 191	89 742	176 355	103 226	54 934	127 238

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

XIV. Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg województw

Lp.	Województwo	Liczba umów dzierżawy											
		Ogółem	W tym w grupie obszarowej										
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00- 499,99	500,00 - 999,99	1000,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	10 521	2 684	1 401	2 026	1 151	1 913	921	201	163	45	9	7
2.	Kujawsko-pomorskie	4 733	1 322	609	825	763	876	193	56	57	23	2	7
3.	Lubelskie	7 252	3 585	1 663	1 381	347	148	76	25	16	8	2	1
4.	Lubuskie	4 789	798	535	1 196	752	711	590	112	73	15	4	3
5.	Łódzkie	559	92	93	122	76	110	34	8	17	5	1	1
6.	Małopolskie	1 362	822	246	163	56	38	13	11	9	-	2	2
7.	Mazowieckie	1 233	361	246	250	135	108	71	31	25	3	3	-
8.	Opolskie	3 134	1 326	410	363	233	482	223	24	44	14	8	7
9.	Podkarpackie	2 502	1 395	330	278	178	170	80	40	29	1	1	-
10.	Podlaskie	4 140	1 102	935	1 197	550	215	90	22	23	4	2	-
11.	Pomorskie	2 920	328	286	637	472	572	417	87	70	36	13	2
12.	Śląskie	2 361	858	487	495	214	160	82	29	27	6	1	2
13.	Świętokrzyskie	578	146	128	160	58	43	28	6	8	1	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	6 602	676	731	1 497	1 185	1 022	1 100	214	134	32	7	4
15.	Wielkopolskie	5 729	606	406	737	1 086	2 005	517	134	148	45	25	20
16.	Zachodniopomorskie	12 462	1 222	983	2 422	1 751	3 093	2 476	296	173	36	3	7
Ogółem		70 877	17 323	9 489	13 749	9 007	11 666	6 911	1 296	1 016	274	83	63

Źródło: dane KOWR.

XV. Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg jednostek organizacyjnych KOWR (w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Przejęte do Zasobu WRSP od początku działalności	Grunty rozdysponowane trwale								Grunty pozostające w Zasobie WRSP							
			Sprzedane ogółem	Przekazane nieodpłatnie				Pod wodami przekazane do RZGW lub Marszałka Wojew.	Wniesione jako aport do spółek	Rozdysponowane trwale w pozostałych formach	Ogółem	Z tego						
				Jednostkom samorządu terytorialnego	Lasom Państwowym	Kościelnym osobom prawnym	Innym podmiotom					W dzierżawie	W wieczyst. użytkow.	W trwałym zarządzie	W administrowaniu produk.	W innym zagospodarowaniu*	Pozostaje do rozdysponowania	Obce grunty w Zasobie**
1.	OT Białystok	341 885	211 122	4 306	11 757	2 135	4 775	69 900	52	7 426	30 412	22 575	1 432	34	-	261	5 845	266
2.	OT Bydgoszcz	261 738	133 872	3 635	9 181	15 159	5 577	24 726	303	1 591	67 696	55 117	3 290	1 291	-	399	4 047	3 551
3.	OT Częstochowa	33 468	889	157	3	15	203	515	217	19	31 450	19 926	2 160	58	-	22	9 069	215
4.	OT Gorzów Wlkp.	352 659	219 400	5 226	13 048	3 965	8 627	13 363	2	429	88 599	68 134	1 440	807	-	1 652	15 113	1 454
5.	OT Kielce	10 138	979	32	-	-	313	1,3	0,2	33	8 779	4 530	16	164	-	2	3 983	84
6.	OT Koszalin	331 120	187 183	3 036	18 730	2 823	1 994	25 550	133	384	91 286	79 070	1 476	291	-	217	9 752	480
7.	OT Kraków	11 613	526	24	-	-	35	0,02	-	240	10 788	4 912	3 015	25	-	137	2 616	82
8.	OT Lublin	188 312	135 690	2 368	3 375	4 430	5 751	1 243	-	3 100	32 354	22 602	967	1 220	-	25	7 541	-
9.	OT Łódź	96 017	74 828	2 342	1 242	53	1 747	386	211	1 110	14 098	8 575	1 648	18	-	4	3 595	258
10.	OT Olsztyn	602 740	360 817	5 889	23 591	7 201	3 392	49 664	507	5 480	146 200	121 075	4 402	1 845	-	3 079	15 132	666
11.	OT Opole	238 855	161 877	5 055	4 778	10 579	3 275	101	87	1 388	51 717	42 006	1 691	136	-	168	7 674	42
12.	OT Poznań	461 722	234 839	5 806	9 884	16 103	11 856	7 896	3 317	4 940	167 081	129 260	9 010	453	-	481	13 586	14 292
13.	OT Pruszcz Gdański	429 156	280 125	6 575	13 886	7 650	2 541	32 943	267	1 008	84 160	66 104	4 670	106	-	218	11 321	1 741
14.	OT Rzeszów	195 675	142 237	4 481	11 164	2 095	7 925	119	79	2 469	25 106	16 708	2 234	1 590	-	64	4 489	21
15.	OT Szczecin	471 003	251 179	4 263	18 945	4 932	2 603	26 004	156	1 743	161 177	126 441	5 021	7 718	-	412	21 222	363
16.	OT Warszawa	240 616	86 284	3 577	1 992	2 168	4 066	33	9 768	2 489	130 238	119 327	3 575	458	-	11	6 750	117
17.	OT Wrocław	497 280	263 215	5 429	15 902	11 147	5 108	288	9 720	4 729	181 741	141 798	5 920	894	-	2 458	29 808	864
Ogółem		4 763 998	2 745 063	62 200	157 478	90 457	69 789	252 731	24 820	38 578	1 322 882	1 048 160	51 967	17 108	-	9 609	171 541	24 497

* W dożywotnim użytkowaniu, w bezumownym użytkowaniu i w użyczeniu.

** Grunty pod wodami płynącymi, pozostające w ewidencji Zasobu, dla których prawa rybackiego użytkowania przeszły z dniem 1 stycznia 2006 r. do RZGW, grunty należące do uczelni publicznych, grunty należące do jednostek samorządowych.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

XVI. Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r. wg województw (w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Przejęte do Zasobu WRSP od początku działalności	Grunty rozdysponowane trwale								Grunty pozostające w Zasobie WRSP							
			Sprzedane ogółem	Przekazane nieodpłatnie				Pod wodami przekazane do RZGW lub Marszałka Wojew.	Wniesione jako aport do spółek	rozdysponowane trwale w pozostałych formach	Ogółem	Z tego						
				Jednostkom samorządu terytorialnego	Lasom Państwowym	Kościelnym osobom prawnym	Innym podmiotom					W dzierżawie	W wieczyst. użytkow.	W trwałym zarządzie	W administrowaniu produk.	W innym zagospodarowaniu*	Pozostaje do rozdysponowania	Obce grunty w Zasobie**
1.	Dolnośląskie	510 075	265 840	5 698	15 922	11 148	5 658	290	10 688	4 729	190 101	150 192	5 920	894	-	2 458	29 774	864
2.	Kujawsko-pomorskie	276 474	135 284	3 681	9 275	15 372	5 596	26 315	1 198	1 593	78 161	65 863	3 274	1 291	-	399	4 048	3 286
3.	Lubelskie	190 402	134 902	2 377	3 414	4 442	5 752	1 243	213	3 100	34 957	25 197	967	1 220	-	25	7 548	-
4.	Lubuskie	355 456	218 754	5 175	13 431	4 022	8 635	11 183	352	429	93 474	73 006	1 440	807	-	1 652	15 116	1 454
5.	Łódzkie	80 105	56 463	1 633	923	10	1 453	4	505	1 107	18 006	12 481	1 648	18	-	4	3 596	258
6.	Małopolskie	39 610	19 337	1 646	872	1 322	1 484	5	569	874	13 501	7 625	3 015	25	-	137	2 616	82
7.	Mazowieckie	119 384	80 766	3 441	1 691	674	2 964	390	635	2 447	26 376	15 568	3 575	435	-	11	6 728	59
8.	Opolskie	182 006	104 628	2 171	3 436	3 618	1 188	98	599	660	65 609	55 899	1 691	136	-	168	7 674	42
9.	Podkarpackie	155 362	105 507	2 941	10 963	2 054	6 507	103	258	1 464	25 565	17 167	2 234	1 590	-	64	4 489	21
10.	Podlaskie	129 985	66 688	2 278	7 673	891	4 251	11 225	113	5 879	30 988	23 150	1 432	34	-	261	5 845	266
11.	Pomorskie	432 487	280 622	6 636	13 968	7 834	2 539	29 903	1 041	1 004	88 938	71 001	4 685	106	-	218	11 314	1 614
12.	Śląskie	87 151	42 220	1 662	661	6 026	1 308	519	423	541	33 791	22 266	2 160	58	-	22	9 069	215
13.	Świętokrzyskie	50 975	37 768	1 423	195	42	1 308	14	57	644	9 523	5 274	16	164	-	2	3 983	84
14.	Warmińsko-mazurskie	828 771	512 372	7 951	27 713	8 486	4 214	108 268	1 748	7 033	150 986	125 827	4 402	1 845	-	3 079	15 136	697
15.	Wielkopolskie	502 016	237 466	6 013	10 098	16 349	12 284	9 325	5 479	4 945	200 059	161 750	9 010	475	-	480	13 631	14 712
16.	Zachodniopomorskie	823 740	446 444	7 474	37 244	8 166	4 649	53 847	943	2 127	262 846	215 893	6 498	8 010	-	628	30 974	843
Ogółem		4 763 998	2 745 063	62 200	157 478	90 457	69 789	252 731	24 820	38 578	1 322 882	1 048 160	51 967	17 108	-	9 609	171 541	24 497

* W dożywotnim użytkowaniu, w bezumownym użytkowaniu i w użyczeniu.

** Grunty pod wodami płynącymi, pozostające w ewidencji Zasobu, dla których prawa rybackiego użytkowania przeszły z dniem 1 stycznia 2006 r. do RZGW, grunty należące do uczelni publicznych, grunty należące do jednostek samorządowych.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

XVII. Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków – stan na 31.12.2025 r. (w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Powierzchnia pozostająca do rozdysponow. ogółem	Możliwe kierunki zagospodarowania gruntów do rozdysponowania					Pozostałe grunty *
			Na cele rolnicze		Na cele nierolnicze			
			Ogółem	W tym wieloletnie odłogi	Pod zalesienia	Pod budownictwo i działalność usługową	Na inne cele (rekreacja, ochrona przyrody itp.)	
1.	OT Białystok	5 845	5 771	-	-	5	0,4	68
2.	OT Bydgoszcz	4 047	2 717	-	195	93	119	924
3.	OT Częstochowa	9 069	7 956	600	200	180	33	700
4.	OT Gorzów	15 113	11 691	1 450	493	251	2 094	584
5.	OT Kielce	3 983	3 217	-	-	87	2	677
6.	OT Koszalin	9 752	5 775	-	598	1 150	1 415	814
7.	OT Kraków	2 616	2 363	-	30	60	4	158
8.	OT Lublin	7 541	6 021	3 719	60	203	88	1 169
9.	OT Łódź	3 595	3 045	230	200	150	100	100
10.	OT Olsztyn	15 132	13 718	275	273	251	799	91
11.	OT Opole	7 674	7 340	165	270	59	5	-
12.	OT Poznań	13 586	9 510	1 902	285	1 446	171	2 174
13.	OT Pruszcz Gdański	11 321	9 585	274	618	90	2	1 026
14.	OT Rzeszów	4 489	3 590	-	-	25	5	869
15.	OT Szczecin	21 222	18 222	10 788	676	83	55	2 186
16.	OT Warszawa	6 750	4 150	935	1 310	413	454	422
17.	OT Wrocław	29 808	14 205	3 959	7 627	990	2 387	4 599
Ogółem		171 542	128 877	24 297	12 835	5 534	7 733	16 562

* Grunty, co do których nie zdefiniowano szczegółowych kierunków przeznaczenia.

Powierzchnia liczona z dokładnością do 1 m², natomiast wartości podane w tabeli zostały zaokrąglone.

Źródło: dane KOWR.

XVIII. Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP – stan na 31.12.2025 r.

Wyszczególnienie	Przejęto do Zasobu wg protokółów zdawczo-odbiorczych	Stan ewidencyjny na 31.12.2025 r. obiektów przejętych do Zasobu*	Rozdysponowano do 31.12.2025 r.				Obiekty w Zasobie WRSP według stanu na 31.12.2025 r.			
			Ogółem	Z tego			Ogółem	Z tego		
				Sprzedano	Wniesiono do spótek	Rozdysponow . w innych formach		Przekazane		Do rozdysponow.
								W dzierżawę	W zarząd i wieczyste użytkowanie	
Gorzelnie, winiarnie, browary	858	839	693	624	57	12	146	117	3	26
Masarnie i rzeźnie	213	212	169	151	14	4	43	41	-	2
Mleczarnie	12	11	8	2	2	4	3	3	-	-
Przetwórnice owoców i warzyw	15	17	12	7	2	3	5	4	-	1
Młyny i kaszarnie	31	36	30	22	4	4	6	6	-	-
Suszarnie zbóż i zielonek	898	879	638	587	40	11	240	232	-	8
Mieszalnice pasz	717	616	476	395	68	13	140	136	-	4
Cegielnie	10	8	8	7	-	1	-	-	-	-
Tartaki	67	59	56	50	1	5	3	2	-	1
Chłodnie	75	65	50	44	4	2	15	14	-	1
Hotele i zajazdy	107	88	86	58	21	7	2	1	-	1
Restauracje i bary	40	34	33	28	2	3	1	-	-	1
Sklepy	415	368	364	303	43	18	4	3	-	1
Obiekty socjalne, kulturalne i sportowe	672	751	724	214	176	334	27	22	3	2
Zespoły dworskie i pałacowo-parkowe	2 136	2 398	2 034	1 533	132	369	364	259	6	99

* W Zasobie WRSP dokonuje się weryfikacji przejętych obiektów, a w miarę potrzeby - zmiany ich kwalifikacji, przeznaczenia lub funkcji. Przejęte zespoły dworskie i pałacowo-parkowe podlegają przeglądowi przy udziale wojewódzkich służb konserwacji zabytków, w wyniku których weryfikowany jest m.in. status i zakres rzeczowy obiektów tworzących „zespół”, jak również wprowadzane są do ewidencji nowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, uznane przez służbę ochrony zabytków za obiekty zabytkowe.

Źródło: dane KOWR.

XIX. Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich rozdysponowanie – stan na 31.12.2025 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna KOWR	Przejęte do Zasobu		Sprzedano		Przekazano nieodpłatnie						Rozdysponowano w innych formach		Zlikwidowano		Pozostaje w Zasobie na 31.12.2025 r.
						Ogółem		W tym								
		Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.	Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.	Samorządom		Spółdzielniom mieszkaniowym								
						Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.	Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.	Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.	Stan na 31.12.2025 r.	W 2025 r.			
1.	OT Białystok	14 259	-	13 563	-	441	-	135	-	282	-	-	-	88	-	19
2.	OT Bydgoszcz	25 336	10	23 047	23	1 375	-	329	-	1 036	-	108	-	302	4	507
3.	OT Częstochowa	-	-	67	1	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	182
4.	OT Gorzów Wlkp.	21 540	-	19 256	-	2 027	-	1 555	-	471	-	10	-	239	1	8
5.	OT Kielce	17	2	26	4	7	-	7	-	-	-	5	-	1	-	12
6.	OT Koszalin	21 436	-	20 513	-	753	-	697	-	56	-	8	-	125	-	39
7.	OT Kraków	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28
8.	OT Lublin	9 071	-	8 571	-	456	-	262	-	188	-	-	-	37	-	7
9.	OT Łódź	7 890	-	7 190	2	468	3	347	3	45	-	3	-	10	-	143
10.	OT Olsztyn	35 444	-	32 771	14	2 055	-	2 028	-	4	-	-	-	186	-	580
11.	OT Opole	25 322	3	23 123	4	1 315	-	618	-	620	-	-	-	518	-	111
12.	OT Poznań	49 671	-	45 788	118	1 546	4	592	1	765	-	71	-	634	3	1 629
13.	OT Pruszcz Gdański	34 656	-	32 982	10	1 320	-	1 294	-	14	-	4	-	98	-	252
14.	OT Rzeszów	9 502	-	9 217	-	124	-	92	-	9	-	-	-	84	-	8
15.	OT Szczecin	31 356	1	29 269	2	1 873	-	1 188	-	685	-	16	-	110	-	86
16.	OT Warszawa	10 920	2	8 487	8	495	-	230	-	28	-	1 561	10	33	-	420
17.	OT Wrocław	41 101	-	35 413	35	2 539	96	2 263	96	276	-	147	-	2 055	20	947
Ogółem		337 521	18	309 290	222	16 794	103	11 637	100	4 479	-	1 936	10	4 523	28	4 978

Źródło: dane KOWR.

XX. Wykonanie planu finansowego Zasobu WRSP w 2025 r. (układ memoriałowy)

Lp.	Wyszczególnienie	2025		
		Plan*	Wykonanie **	4:3
		w tys. zł.		w %
1.	2.	3.	4.	5.
I.	Przychody ogółem	1 607 340	1 818 210	113%
1.	z tego przychody ze sprzedaży mienia Zasobu	639 000	642 841	101%
2.	przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	715 900	783 809	109%
3.	przychody finansowe	202 440	294 252	145%
3.1	w tym odsetki	200 000	285 412	143%
3.2	dywidendy	440	576	131%
3.3	inne	2 000	8 264	413%
4.	inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu	50 000	97 308	195%
II.	Koszty ogółem	1 600 666	1 265 441	79%
1.	Zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego	247 370	119 437	48%
2.	Środki na koszty funkcjonowania KOWR	650 796	650 796	100%
3.	Koszty gospodarowania mieniem Zasobu	664 500	466 542	70%
3.1	z tego: amortyzacja	30 000	24 446	81%
3.2	materiały i energia	4 500	3 147	70%
3.3	usługi obce	100 000	75 995	76%
3.4	podatki i opłaty	80 000	45 985	57%
3.5	pozostałe koszty	450 000	316 969	70%
3.6	płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań			
4.	Koszty realizacji zadań	38 000	28 666	75%
4.1	z tego: bezzwrotna pomoc finansowa	38 000	28 666	75%
III.	Wynik (I-II)	6 674	552 769	8282%
IV.	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	150 000	483 804	323%
1.	Nadwyżka środków finansowych	150 000	483 804	323%
V.	LIMITY PORĘCZEŃ I GWARANCJI	1 000	0	0%
VI.	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE (realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)	132 000	71 666	54%

* Plan finansowy Zasobu WRSP na 2025 r. zamieszczony w załączniku nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2025, uwzględniający zmiany zatwierdzone przez MRiRW.

** Dane na podstawie sprawozdania budżetowego za rok 2025. Źródło: dane KOWR.

XXI. Wpływy Zasobu WRSP w 2025 r. (w tys. zł)

Lp.	OT KOWR	Wpływy Zasobu WRSP ogółem*				
		ogółem	z tego:			w tym:
			ze sprzedaży mienia Zasobu	z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	inne wpływy z zagospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu	odsetki od środków na rachunkach bankowych
1.	OT Białystok	21 363	9 599	10 107	1 657	66
2.	OT Bydgoszcz	131 540	76 876	54 002	662	90
3.	OT Częstochowa	49 422	32 590	16 138	694	100
4.	OT Gorzów Wlkp.	105 973	67 108	37 662	1 203	298
5.	OT Kielce	11 528	8 427	3 016	85	16
6.	OT Koszalin	96 046	55 767	38 851	1 428	216
7.	OT Kraków	11 802	5 488	6 240	74	44
8.	OT Lublin	35 803	20 012	15 677	114	50
9.	OT Łódź	34 445	22 095	12 072	278	70
10.	OT Olsztyn	213 820	133 020	78 869	1 931	276
11.	OT Opole	87 950	46 370	39 294	2 286	235
12.	OT Poznań	232 885	99 218	132 588	1 079	160
13.	OT Pruszcz Gdański	146 804	99 170	44 692	2 942	200
14.	OT Rzeszów	31 690	18 788	12 625	277	48
15.	OT Szczecin	181 003	101 672	76 776	2 555	352
16.	OT Warszawa	160 596	88 044	68 564	3 988	220
17.	OT Wrocław	382 072	252 491	117 900	11 681	587
18.	Centrala KOWR	38 561	0	0	38 561	34 793
Ogółem		1 973 303	1 136 735	765 073	71 495	37 821

* Dane na podstawie sprawozdania budżetowego za rok 2025.
Źródło: dane KOWR.

XXII. Wydatki Zasobu WRSP w 2025 r. (w tys. zł)

Lp.	OT KOWR	Wydatki Zasobu WRSP ogółem*											
		ogółem	przekazy zewnętrzne **	środki na koszty funkcjonowania KOWR	wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu	z tego:					wydatki na realizację zadań	z tego:	
						inwestycje, remonty i rozbiórki dotyczące mienia Zasobu	utrzymanie mienia niezagospodarowanego	wydatki związane z rozdysponowaniem mienia	pozostałe wydatki	bezzwrotna pomoc finansowa		realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	
1.	OT Białystok	16 053	0	12 587	1 290	64	629	333	264	2 176	0	2 176	
2.	OT Bydgoszcz	20 087	0	4 969	4 624	1 116	1 627	564	1 317	10 494	4 033	6 461	
3.	OT Częstochowa	6 425	0	2 868	3 557	387	1 763	270	1 137	0	0	0	
4.	OT Gorzów Wlkp.	16 894	0	4 404	5 819	279	3 805	1 181	554	6 671	1 170	5 501	
5.	OT Kielce	8 346	0	5 392	1 385	75	789	478	43	1 569	22	1 547	
6.	OT Koszalin	18 480	0	3 295	12 340	1 437	6 806	1 870	2 227	2 845	2 178	667	
7.	OT Kraków	6 649	0	3 635	1 881	337	837	392	315	1 133	0	1 133	
8.	OT Lublin	43 226	0	35 480	1 686	8	818	495	365	6 060	16	6 044	
9.	OT Łódź	12 381	0	2 620	2 882	1 414	514	302	652	6 879	43	6 836	
10.	OT Olsztyn	60 920	0	7 406	18 251	6 683	7 518	2 512	1 538	35 263	9 878	25 385	
11.	OT Opole	13 008	0	3 073	9 374	3 733	3 075	1 041	1 525	561	561	0	
12.	OT Poznań	34 902	0	9 035	23 408	6 619	9 334	1 524	5 931	2 459	18	2 441	
13.	OT Pruszcz Gdański	14 036	0	5 479	7 440	1 698	3 321	995	1 426	1 117	0	1 117	
14.	OT Rzeszów	17 729	0	13 138	1 320	55	655	444	166	3 271	1 614	1 657	
15.	OT Szczecin	21 390	0	4 717	12 395	815	7 185	2 725	1 670	4 278	1 829	2 449	
16.	OT Warszawa	42 663	0	6 846	31 294	26 082	1 502	443	3 267	4 523	4 351	172	
17.	OT Wrocław	45 007	0	8 258	27 362	5 242	15 855	1 748	4 517	9 387	1 307	8 080	
18.	Centrala KOWR	1 800 849	953 821	517 594	328 385	226 234	0	21	102 130	1 049	1 049	0	
Ogółem		2 199 045	953 821	650 796	494 693	282 278	66 033	17 338	129 044	99 735	28 069	71 666	

* Dane na podstawie sprawozdania budżetowego za rok 2025.

** W tym wydatki z tytułu wpłat na Fundusz Rekompensacyjny (321 088 tys. zł).

Źródło: dane KOWR.

Aneks nr 6. Realizacja niektórych zadań wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w latach 2017–2025*

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017 r. (ANR)	2017 r. (KOWR)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Decyzje administracyjne dotyczące zgody na nabycie nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (szt.)	9 348	5 828	15 176	18 581	13 870	8 848	10 760	8 062	6 434	6 723	7 457
		Powierzchnia nieruchomości (tys. ha)	28,8	15,6	44,4	50,8	49,3	44,9	52,9	39,1	33,9	30,0	33,0
2	Nabywanie nieruchomości rolnej przez KOWR na podstawie art. 2a ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne dotyczące nabycia nieruchomości rolnych przez KOWR (szt.)	27	12	39	11	10	6	0	2	0	2	1
		Powierzchnia nieruchomości (ha)	101,0	975,0	1 076,0	145,0	529,2	302,6	0,0	17,9	0,0	13,9	16,5
3	Decyzje administracyjne dotyczące zgody na zbycie lub oddanie w posiadanie innym podmiotom nieruchomości rolnych wydane na podstawie art. 2b ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (szt.)**	nd	nd	nd	nd	386	1 850	2 744	3 156	4 342	3 129	3 632
4	Prawo pierwokupu nieruchomości rolnych przysługujące KOWR na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa pierwokupu (szt.)	1	3	4	28	60	110	171	129	102	127	105
		Powierzchnia nieruchomości (ha)	6,9	82,1	89,0	674,7	2 514,9	1 506,7	2 386,9	1 019,0	1 167,6	1 237,2	1 451,0
5	Prawo nabycia nieruchomości rolnych przysługujące KOWR na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa nabycia (szt.)	0	0	0	0	0	2	13	32	22	22	8
		Powierzchnia nieruchomości (ha)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1	501,0	434,5	294,8	521,7	87,0
6	Nabywanie nieruchomości rolnych przez KOWR na podstawie art. 4b ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne, na podstawie których KOWR kupił nieruchomości rolne (szt.)	0	0	0	0	3	3	4	2	6	15	7
		Powierzchnia nieruchomości (ha)	0,0	0,0	0,0	0,0	747,3	40,7	33,6	42,9	89,7	127,3	39,0
7	Prawo pierwokupu udziałów/akcji przysługujące KOWR na podstawie art. 3a ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa pierwokupu udziałów/akcji (szt.)	2	136	138	926	9	1	6	22	133	36	8
		Liczba udziałów objętych oświadczeniami (szt.)	nd	0	0	510	2 435	44	488	5 372	66 881	467	316
		Liczba udziałów objętych oświadczeniami (szt.)	nd	422 607	422 607	2 940 760	0	0	0	0	0	251 847	27 328
		Liczba udziałów i akcji objętych oświadczeniami (szt.)	51 481 348	nd	51 481 348	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
8	Prawo nabycia udziałów/akcji przysługujące KOWR na podstawie art. 4 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Akty notarialne, w których KOWR oświadczył wolę skorzystania z prawa nabycia udziałów/akcji (szt.)	0	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0
		Liczba udziałów objętych oświadczeniami (szt.)	0	2 000	2 000	0	374	0	0	0	0	0	0
		Liczba akcji objętych oświadczeniami (szt.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez nabywców nieruchomości rolnych zobowiązań określonych w art. 8a ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	Liczba przeprowadzonych kontroli	ponad 200			967	1 448	1 686	905	879	1 655	1 567	1 742

* Dane wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

** Od 26.06.2019 r.

Źródło: dane KOWR.

Wykaz jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w których prawa z udziałów albo akcji wykonywał w 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa¹³⁰

I. Spółki hodowli roślin uprawnych:

- 1) **„PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki” sp. z o.o.**, ul. Parkowa 1A, Zielonki Parcele, 05-082 Stare Babice.

II. Spółki hodowli zwierząt gospodarskich:

- 2) **Ośrodek Hodowli Zarodowej Osięciny sp. z o.o.**, ul. Włocławska 2, 88-220 Osięciny,
- 3) **Ośrodek Hodowli Zarodowej „Głogówek” sp. z o.o.**, ul. Fabryczna 2 lok. B, 48-250 Głogówek,
- 4) **Hodowla Zwierząt Zarodowych Osowa Sień sp. z o.o.**, Przyczyna Górna 1, 67-400 Wschowa,
- 5) **Ośrodek Hodowli Zarodowej „Gajewo” sp. z o.o.**, ul. Pomarańczowa 6, 82-200 Kałdowo,
- 6) **„Mścice” Ośrodek Hodowli Zarodowej sp. z o.o.**, ul. Koszalińska 85, 76-031 Mścice,
- 7) **Hodowla Zarodowa Zwierząt „Żołędnica” sp. z o.o.**, Żołędnica 41, 63-911 Rawicz,
- 8) **Ośrodek Hodowli Zarodowej w Kamieńcu Ząbkowickim sp. z o.o.**, pl. Kościelny 1, 57-230 Kamieniec Ząbkowicki,
- 9) **Ośrodek Hodowli Zarodowej Dębołęka sp. z o.o.**, Dębołęka 72, 98-275 Brzeźnio,
- 10) **Ośrodek Hodowli Zarodowej „Garzyn” sp. z o.o.**, ul. Leszczyńska 34, Garzyn, 64-120 Krzemieniewo,
- 11) **Ośrodek Hodowli Zarodowej w Osieku sp. z o.o.**, ul. Zamkowa 3, 32-608 Osiek,
- 12) **Ośrodek Hodowli Zarodowej Lubiana sp. z o.o.**, Lubiana 8, 73-260 Pełczyce,
- 13) **Ośrodek Hodowli Zwierząt Zarodowych sp. z o.o.**, Chodeczek, 87-860 Chodecz,
- 14) **Ośrodek Hodowli Zarodowej Bobrowniki sp. z o.o.**, Bobrowniki 6A, 76-231 Damnica,
- 15) **Gospodarstwo Rolno-Hodowlane Żydowo sp. z o.o.**, ul. Kościuszki 41, 62-241 Żydowo,

¹³⁰ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 1525, z późn. zm.).

- 16) **Ośrodek Hodowli Zarodowej „Przerzeczyn Zdrój” sp. z o.o.**, Gilów 120A, 58-230 Niemcza,
- 17) **„Przedsiębiorstwo Rolniczo-Hodowlane Gałopol” sp. z o.o.**, ul. Wierzbowa 10, Gałowo, 64-500 Szamotuły,
- 18) **Przedsiębiorstwo Rolne Długie Stare sp. z o.o.**, ul. Wiosenna 5, Długie Stare, 64-100 Leszno,
- 19) **„Stadnina Koni Janów Podlaski” sp. z o.o.**, Wygoda 3, 21-505 Janów Podlaski,
- 20) **Stadnina Koni Michałów sp. z o.o.**, 28-411 Michałów,
- 21) **Stadnina Koni „Racot” sp. z o.o.**, ul. Dworcowa 5, Racot, 64-000 Kościan,
- 22) **Stadnina Koni „Krasne” sp. z o.o.**, ul. Mickiewicza 36, 06-408 Krasne,
- 23) **Stadnina Koni Liski sp. z o.o.**, Liski 19 lok. 1, 11-210 Sępól,
- 24) **Stado Ogierów Starogard Gdański sp. z o.o.**, Rzeczna, 14-400 Pasłęk,
- 25) **Stadnina Koni „Nowe Jankowice” sp. z o.o.**, Nowe Jankowice 17, 86-320 Łasin,
- 26) **Stadnina Koni w Dobrzyniewie sp. z o.o.**, Dobrzyniewo 23, 89-311 Falmierowo,
- 27) **Stadnina Koni „Pępowo” sp. z o.o.**, Gogolewo 71, 63-840 Krobia,
- 28) **Stadnina Koni „Iwno” sp. z o.o.**, ul. Park Mielżyńskich 1 lok. 1, Iwno, 62-025 Kostrzyn,
- 29) **Stadnina Koni Prudnik sp. z o.o.**, ul. Poniatowskiego 3A, 48-200 Prudnik,
- 30) **Stadnina Koni Nowielice sp. z o.o.**, Nowielice, 72-320 Trzebiatów,
- 31) **Stado Ogierów w Łącku sp. z o.o.**, ul. Płocka 12 lok. 1, 09-520 Łąck.

Aneks nr 8. Wykonanie planu finansowego KOWR w 2025 r. (układ memoriałowy)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	2025			6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie *	
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU					
1	Środki obrotowe, w tym:	112 226	8 158	163 499	165 481	101%
1.1	Środki pieniężne	104 809	8 000	163 341	160 116	98%
1.2	Należności krótkoterminowe	448	151	151	137	91%
1.3	Zapasy	435	7	7	361	5157%
2	Należności długoterminowe	124	77	77	126	164%
3	Zobowiązania	106 822	20 086	20 086	162 201	808%
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	665 971	776 228	679 951	686 605	101%
1	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	7 938	5 428	7 466	11 875	159%
1.1	Pozostałe	7 938	5 428	7 466	11 875	159%
2	Dotacje i subwencje z budżetu państwa	11 634	11 225	10 783	10 503	97%
3	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	70	123	273	273	100%
4	Pozostałe przychody, w tym:	646 329	759 452	661 429	663 954	100%
4.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	4 652	800	5 420	5 890	109%
4.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	4 288	800	5 351	5 552	104%
4.2	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	254	231	255	270	106%
4.3	Środki na koszty funkcjonowania KOWR	638 368	753 463	650 796	650 796	100%
4.4	Pozostałe	3 055	4 958	4 958	6 998	141%
III	KOSZTY OGÓŁEM	504 434	719 152	620 923	571 494	92%
1	Koszty funkcjonowania	449 685	536 749	535 521	503 728	94%
1.1	Amortyzacja	14 359	21 726	20 726	19 314	93%
1.2	Materiały i energia	14 337	27 721	19 715	15 665	79%
1.3	Usługi obce	65 070	89 696	85 546	71 132	83%
1.4	Wynagrodzenia, z tego:	279 591	297 018	312 936	311 826	100%
1.4.1	osobowe	276 321	291 430	307 348	307 208	100%
1.4.2	bezosobowe	3 270	5 588	5 588	4 618	83%
1.5	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 653	4 786	4 786	1 978	41%
1.6	Składki, z tego na:	54 763	69 443	67 968	63 210	93%
1.6.1	ubezpieczenie społeczne	45 923	50 285	52 980	51 061	96%
1.6.2	Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	5 404	7 277	7 667	6 055	79%
1.6.3	Fundusz Emerytur Pomostowych					
1.6.4	Wpłaty na pracownicze plany kapitałowe	3 436	11 881	7 321	6 094	83%
1.7	Podatki i opłaty, w tym:	2 629	4 041	3 826	3 033	79%
1.7.1	podatek od towarów i usług (VAT)	119	1 000	700	180	26%
1.7.2	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	196	274	304	231	76%
1.7.3	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	605	710	730	637	87%
1.7.4	opłaty na rzecz budżetu państwa	0	1	1	0	20%
1.8	Pozostałe koszty funkcjonowania	17 283	22 318	20 018	17 570	88%
2	Koszty realizacji zadań, w tym:	44 013	174 003	73 502	56 817	77%
3	Pozostałe koszty, w tym:	10 736	8 400	11 900	10 949	92%
3.1	Pozostałe	10 736	8 400	11 900	10 949	92%
IV	WYNIK BRUTTO (II-III)	161 537	57 076	59 028	115 111	195%
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	155 341			43 973	
VI	WYNIK NETTO (IV-V)	6 196	57 076	59 028	71 138	121%
VII	DOTACJE I SUBWENCJE Z BUDŻETU PAŃSTWA					
1	Dotacje i subwencje ogółem, z tego:	11 634	11 225	10 783	10 503	97%
1.1	- podmiotowa					
1.2	- przedmiotowa					
1.3	- celowa					
1.4	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	11 634	11 225	10 783	10 503	97%
1.4.1	w tym: na współfinansowanie	2 366	1 684	1 640	1 580	96%
1.5	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe					
1.5.1	w tym: na współfinansowanie					
1.6	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków EFTA - bieżące					
1.6.1	w tym: na współfinansowanie					
1.7	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków EFTA - majątkowe					
1.7.1	w tym: na współfinansowanie					
1.8	- subwencje					
1.9	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne					
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE (nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne)	30 839	85 100	85 100	81 824	96%
IX	ŚRODKI PRZYZNANE INNYM PODMIOTOM					
X	STAN NA KONIEC ROKU					
1	Środki obrotowe, w tym:	165 481	8 156	9 306	92 193	991%
1.1	Środki pieniężne	160 116	8 000	9 150	54 226	593%
1.2	Należności krótkoterminowe	137	146	146	30 111	20624%
1.3	Zapasy	361	10	10	275	2750%
2	Należności długoterminowe	126	77	126	127	101%
3	Zobowiązania	162 201	24 523	24 523	91 615	374%

* Dane na podstawie sprawozdania budżetowego za rok obrotowy 2025. Źródło: dane KOWR.

#KUPIJŚWIADOMIE

www.kupujswiadomie.gov.pl

*Poland
tastes good*

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

ul. Karolkowa 30,
01-207 Warszawa
www.gov.pl/kowr

© KOWR maj 2026 r.